

ЦЕНТР ПРОГРЕСИВНОЇ ОСВІТИ «ГЕНЕЗУМ»

*Збірник матеріалів Всеукраїнської
науково-практичної конференції*

«ДОСВІД РОБОТИ ВИХОВАТЕЛЯ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: ТРАДИЦІЙНІ ПІДХОДИ ТА ІННОВАЦІЇ»

Частина I

19 травня 2020 р.

Ужгород – 2020

УДК 373.2-37.014.3

ББК 74.2

Досвід роботи вихователя закладу дошкільної освіти: традиційні підходи та інновації: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Ужгород., 19 травня 2020 року). Ужгород: Центр прогресивної освіти «Генезум». Частина I, 2020. – 417 с.

У збірнику містяться результати практичних та теоретичних досліджень вихователів ЗДО, що були подані на Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Досвід роботи вихователя закладу дошкільної освіти: традиційні підходи та інновації». Даний збірник розрахований на освітян, що так чи інакше задіяні у роботі системи закладів дошкільної освіти. Тематика публікацій свідчить про різноманітність інтересів вихователів ЗДО. Опубліковані матеріали адресовані як фахівцям, так і тим, хто цікавиться сучасним станом інноваційних педагогічних досліджень у сфері роботи закладів дошкільної освіти.

Організатори конференції приймали матеріали у авторській редакції, що позначилося на тому, що у збірнику тез доповідей із максимальною точністю відображається орфографія і пунктуація, яка була обрана авторами публікацій.

Усі матеріали подаються у оригінальній редакції авторів тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції «Досвід роботи вихователя закладу дошкільної освіти: традиційні підходи та інновації».

© Колектив авторів, 2020

© Центр прогресивної освіти «Генезум», 2020

Зміст

Секція 1. Практичні наробки вихователя закладу дошкільної освіти

Айдарова О.В. Комплекс віршованих авторських артикуляційних вправ для постановки свистячих звуків (з досвіду роботи).....	8
Анісімова А.О. Мислимо та вирішуємо.....	12
Афоніна І.В. Роль «живої» картини у розвитку зв'язного мовлення дітей раннього віку.....	23
Бородань А.М. Використання казкотерапії у роботі з дошкільниками з вадами мовлення.....	31
Брижань Н.Г. Інтегроване заняття для дітей старшого дошкільного віку з використанням Трвз-технології «Подорож до казкового міста».....	35
Бродюк М.Р. Заняття з художньо-естетичного розвитку (малювання) на основі освітньої програми «Афлатот».....	38
Брухно Л.М. Конспект заняття з пошуково-дослідницької діяльності з дітьми старшого дошкільного віку.....	41
Булавка О.А. Ігри з піском та водою.....	43
Солдатова Ю.О., Бушева О.А. Використання інноваційних технологій для ефективного засвоєння інформації: мнемотехніка.....	47
Ващенко А.В. Технологія «Шість цеглинок в освітній роботі».....	57
Войтюк О.М. Гра-стратегія з дітьми старшого дошкільного віку «Дім моди»	59
Воронцова-Лісницька Г.О. Конспект підсумкового заняття для дітей старшої групи з розвитку мовлення з використанням нетрадиційних засобів малювання та аплікування на тему: «Царівна Осінь».....	61
Гошовська В.В. Інтегроване заняття «Мандрівка порами року».....	65
Грабарєва О.А. Тематичне музичне заняття для дітей шостого року життя.....	67
Гуліцка С.Г. Конспект заняття з розвитку мови та патріотичного виховання для дітей старшого дошкільного віку «Мій рідний край, мої Прилуки».....	71
Драгунова А.В. Сценарій свята до дня матері «Дюймовочка».....	78
Задонська М.І. Заняття з розвитку логіко-математичних здібностей для дітей старшого дошкільного віку з використання інформаційно-комунікаційних технологій та паличок Кюїзенера «Космічна подорож».....	82
Пахомова Ю.А. Конспект заняття з розвитку мовлення з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, мнемотехніки та сторітеллінгу для дітей середнього дошкільного віку.....	86
Іванцова К.І. Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку.....	91

Ізюмська К.М. Конспект інтегрованого заняття з сенсорного розвитку для дітей раннього віку «Подорож чарівної квітки».....	97
Ільницька Н.І. Заняття в різновіковій групі «Космічна подорож»....	99
Каранда О.О. Конспект інтегрованого заняття з ознайомлення з природою та малювання для дітей II молодшої групи «У гостях у Капітошки».....	103
Кельзікова М.Л. Конспект заняття з соціально-морального розвитку дітей старшого дошкільного віку «Щенячий патруль». Команда дітлахів поспішає на допомогу.....	107
Кірпічова Н.М. Сучасні підходи формування соціальної компетентності у дітей дошкільного віку з особливими освітніми потребами в умовах реалізації концепції нової української школи...	112
Клименко М.О. Заняття в групі №1, 5 року життя «Мандрівка до спортивного містечка».....	117
Кобець К.Е. Родинне свято в старшій групі на тему: «Працьовита в нас сім'я – мама, тато, я».....	121
Коврова Є.Б. Інноваційна лабораторія «Новий український садочок – як високоякісна і гармонійна система дошкільної освіти».....	128
Король Г.М. «Хай знає кожна дитина мала, що в неї є обов'язки і права».....	135
Кот Н.М., Чирко-Козьмик Н.В. Конспект заняття з народознавства	139
Кравченко С.В. Заняття для старших дошкільників з елементами вишивання бісером та паетками «Вишиванка – оберіг для душі».....	143
Кузьменко О.О. Українська народна сміхова творчість як фактор становлення мовленнєвої культури дітей дошкільного віку.....	148
Лисенко О.В. «Що таке КРАСА» (Філософія і екологія) заняття з дітьми старшого дошкільного віку на основі інноваційної технології «Виховний діалог».....	153
Луценко В.В. Спортивно-музична розвага «Я – син України з козацького роду»	162
Цибенко В.В. Інтегроване заняття “Витівки Снігової Королеви” (Середній дошкільний вік).....	165
Максимчук Р.І. Інтегроване заняття для дітей середньої групи “Суперечка на городі”.....	169
Патерук Г.Г., Мариніна Л.В. Сценарій свята «Новорічний вогник» (середня група).....	174
Марченко І.В. Розвага для старших дошкільників «Рідний край, де ми живем, Україною зовем».....	180
Матвієнко А.Г. «Від зернини до хлібини».....	185
Мельник О.М. Розвиток творчих здібностей дітей третього року життя в художньо- продуктивній діяльності.....	191
Наумова М.В. Заняття по розвитку речі для дітей старшого дошкільного віку.....	195
Несін В.О. Розвиток дрібної моторики руки та мовлення дітей раннього віку засобами образотворчої діяльності (ліплення із	

солонного тіста).....	199
Ніколенко С.В. Комплексне заняття ознайомлення дітей з природою та розвитком мовлення та культури спілкування з використанням горизонтального пластичного балету (СМГ: «Намріяний сон дерев») «Подорож до зимового лісу».....	204
Павлюк С.В. «Музична рукавичка».....	211
Петренко О.Є. Стартап для батьків і педагогів «Патріотична ромашка».....	215
Петрович Г.Я. Використовуємо авторську казку.....	226
Пластиніна Н.В. Приблизне перспективне планування роботи з правового виховання з дітьми спеціальної групи з порушенням зору № 2 «Дзвіночки» (6-й рік життя).....	229
Плескачова Н.А. Гра – геокешинг для дітей середнього дошкільного віку «У лабораторії професора Чудакова».....	233
Заблоцька Я.Л. Інтегроване заняття для дітей старшого дошкільного віку (шостий рік життя) «Таємниця Снігової Королеви».....	238
Голенко О.В. Конспект заняття гуртка «Талановиті пальчики» для дітьми передшкільного віку у техніці «об’ємна аплікація» на тему: «Чарівний птах».....	243
Кучеренко Н.М. Заняття для дітей різновікової групи «У ведмедика Мишка - нині іменини».....	245

Секція 2. Теоретичні питання організації взаємодії в рамках

Бізюк Т. В. Співпраця з батьками через спілкування.....	250
Бризюк Л.В. Складання описових розповідей за серією сюжетних картинок дітьми дошкільного віку.....	255
Буга Е.В. Традиційні підходи та інновації під час формування здоров’язбережувальної компетенції у дітей старшого дошкільного віку.....	260
Василець С.В. Взаємозв’язок у роботі вчителя – логопеда та вихователів спеціалізованих груп дошкільних установ.....	263
Гриб М.В. Використання педагогічних ідей М. Монтессорі у вихованні дітей дошкільного віку в умовах сьогодення.....	266
Гуменюк О.В. Робота з батьками майбутніх першокласників у дошкільному закладі.....	271
Данилюк О.В. впровадження інноваційної технології ТРВЗ під час організованої навчальної діяльності дітей дошкільного віку	275
Засць Ю.М. Англійська з пелюшок: переваги вивчення англійської мови в дошкільному віці.....	280
Карета А.Л. Техніка дизайну як складова освітнього процесу, що формує важливі риси особистості дошкільника.....	284
Карпова О.І. Використання інноваційної моделі співпраці закладу дошкільної освіти з родинами вихованців.....	287

Кіндра Є.В. Формування культури мовлення дітей дошкільного віку як педагогічна проблема.....	292
Кобець Ю.В. Формування основ здорового способу життя у дітей дошкільного віку засобами ігрових технологій.....	295
Конончук Т.А. Формування економічної грамотності у дітей дошкільного віку.....	300
Круглова О.Г. Кінезіологія як засіб розвитку мовлення та інтелектуальних здібностей дітей.....	306
Кузнецова Н.В., Остапенко В.В. Вплив елементів педагогічної технології Марії Монтессорі на розвиток дрібної моторики рук дітей з зоровою депривацією в системі інклюзивного навчання.....	309
Лейва Н.С. Семінар – практикум для вихователів «Творча робота з казкою».....	314
Підплета Л.І. Роль дитячого садка у формуванні готовності дітей дошкільного віку до навчання у школі	317

Секція 3. Виховні аспекти у роботі вихователя закладу дошкільної освіти

Коз О.М. Весняне свято для дітей старшої групи «Любов сердець своїх маленьких вам віддаємо, кохані неньки».....	323
Маренич А.П. Формування патріотичних почуттів у дітей дошкільного віку у процесі музейної педагогіки.....	329
Негода Н.Г. Конспект заняття для дітей ясельної групи на тему «Подорож з колобком».....	337
Поліщук А.О. Сучасні форми роботи закладу дошкільної освіти з батьками.....	339

Секція 4. Психологічний супровід виховного процесу роботи закладу дошкільної освіти

Діхтяр С. М. План заняття практичного психолога до навчально-практичного семінару по використанню метода каністерапії в роботі з дітьми.....	343
Дроботій О.Л. Взаємодія практичного психолога та педагогів ЗДО – запорука успішного впровадження інноваційних технологій у роботу сучасного закладу.....	346
Дубінова М.О. Корекційно-розвиткове заняття для дітей старшого дошкільного віку «Подорож на острів дружби».....	357
Катаєва Т.В. Майстер – клас (для педагогів) SAND-PLEY терапія психолога – педагогічна пісочниця.....	362
Мартиненко Г.В. Використання мнемотехніки в роботі з дітьми з ООП «Диво-куб».....	365

Секція 5. Досвід роботи управлінця закладу дошкільної освіти

Бродюк Л.І. Мастершеф від подолянчиків.....	371
Воротило С.О. Підготовка вихователів ЗДО до проведення екскурсій, орієнтованих на соціалізацію дітей дошкільного віку.....	373
Іваненко Н.А. Система роботи закладу дошкільної освіти щодо соціалізації дітей засобами фізичної культури.....	383
Карпова Г.О. Семінар – практикум (диспут) «Педагогічна творчість: проблеми розвитку».....	387
Куралес А.А. Патріотичне виховання дошкільників з використанням сучасних інноваційних технологій.....	392
Куюн О.Г. Використання мовленнєвих та музично-рухових вправ за системою Карла Орфа на музичному занятті з дітьми дошкільного віку.....	397
Велькая С.М., Островська Ж.А. Використання технології «Едьютейнмент» на заняттях пізнавального циклу з дітьми старшого дошкільного віку.....	403
Відомості про авторів	412

СЕКЦІЯ 1. ПРАКТИЧНІ НАРОБКИ ВИХОВАТЕЛЯ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Айдарова О.В.,
вчитель-логопед
Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад
(ясла-садок) №303 комбінованого типу»
Криворізької міської ради
м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область.

КОМПЛЕКС ВІРШОВАНИХ АВТОРСЬКИХ АРТИКУЛЯЦІЙНИХ ВПРАВ ДЛЯ ПОСТАВНОВКИ СВИСТЯЧИХ ЗВУКІВ (З ДОСВІДУ РОБОТИ)

Проблема мовленнєвої підготовки дітей дошкільного віку залишається однією з найактуальніших не лише у педагогіці, психології, лінгвістиці, а й у логопедії.

На сучасному етапі триває активний процес вдосконалення системи корекційно-розвиваючої освіти дітей із вадами розвитку (в тому числі мовленнєвого), що являє собою якісно новий рівень освітнього процесу, що дозволяє виявити та вчасно надати дітям логопедичну та іншу допомогу. Успіх та ефективність корекції недорозвинення мовлення у здобувачів дошкільної освіти визначається системою логопедичної роботи, одним з важливих елементів якої є активна взаємодія та наступність у роботі логопеда та вихователя в цілісному корекційно-розвиваючому процесі та активне і комплексне використання ігрових дидактичних вправ, зокрема, артикуляційних.

Запропоновані віршовані артикуляційні вправи з методичними рекомендаціями вихователям та логопедам є авторськими розробками, що ґрунтуються на використанні традиційних методик виховання правильної вимови, апробованими в процесі методичної та педагогічної роботи. Вправи можна використовувати як логопедам, так і вихователям самостійно на першому (підготовчому) етапі в процесі взаємодії під час корекційної роботи з постановки свистячих звуків зі здобувачами дошкільної освіти.

ПАРКАНЧИК

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ:

Мета: виробляти вміння утримувати губи в усмішці, оголюючи нижні і верхні передні зуби.

Опис: посміхнутися без напруги так, щоб було видно передні верхні і нижні зуби. Утримувати губи в такому положенні під рахунок від 1 до 5-10.

Зверніть увагу:

- При посмішці дитина не має підвертати всередину верхню чи нижню губу.
- Якщо дитина не показує нижні зуби, потрібно навчити її при

зімкнутих губах опускає і піднімати тільки нижню губу.

- Якщо виникають труднощі, треба разом з нею проспівати звук «і-і-і» - і губи розтягнуться в усмішці.

*Посміхнулось цуценя,
Показало зубки
Я би теж так само зміг,
Розтягнувши губки.*

ХОБОТ

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ:

Мета: виробляти рух губ вперед, зміцнювати м'язи губ, їх рухливість .

Опис : витягнути зімкнуті губи вперед « трубочкою », утримувати в такому положенні під рахунок від 1 до 5-10 .

Зверніть увагу:

- При виконанні вправи не має відкриватися рот, зуби майже зімкнуті.
- Якщо дитина не може витягнути губи вперед , запропонуйте їй дотягнутися губами до цукерки і взяти її губами
- Якщо виникають труднощі , треба разом з нею проспівати звук « у-у -у» - і губи набудуть положення трубочки

*Хобот слон високо тягне,
Він ось-ось банан дістане
Губки трубочкою склав
Слоненятку показав.*

ПОКУСАЄМО ЯЗИЧОК

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ:

Мета: домогтися розслаблення м'язів язика, посилення кровообігу м'язів язика, поліпшення іннервації (нервової проводимості).

Опис: посміхнутися, відкрити рот і покусувати язик.

Варіанти:

1. Покусувати кінчик язика
 2. Покусувати середину язика
 3. Покусувати язик, просуваючи його поступово вперед-назад
- Під час виконання вимовляти «та-та-та»

Зверніть увагу:

- Чи не підвертає нижню губу всередину, на нижні зуби.
- Язик широкий, губи розтягнуті в усмішці.
- Дана вправа є базовою у артикуляційній гімнастиці. Виконуючи вправу, дитина здійснює самомасаж язика.

*Висуваю свій язик,
Лінуватись щоб не звик.
І від кінчика до краю
Старанно я його кусаю.*

ЛОПАТОЧКА

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ:

Мета: виробляти вміння утримувати язик в вільному, розслабленому положенні, лежачи на нижній губі.

Опис: посміхнутися, відкрити рот, покласти широкий передній край язика на нижню губу. Утримувати його в такому положенні під рахунок від 1 до 5-10.

Зверніть увагу:

- Губи розтягнуті в усмішці.
- Чи не підвертає нижню губу всередину.
- Чи не висовує язик далеко - він тільки накриває нижню губу.
- Бокові краї язика повинні торкатися куточків рота.
- Якщо ця вправа не виходить, треба поплескати губами по язика, промовляючи «пя-пя-пя»

*Заморилася собачка, дихає тяжко
І навіть за кішкою їй бігати важко
Широкий язик відпочине-лежить,
За кішкою знову собачка біжить.*

ДМЕМО НА ЛОПАТОЧКУ

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ:

Мета: виробляти вміння дути по середині широкого язика, що спокійно лежить на нижній губі .

Опис : посміхнутися, відкрити рота, покласти широкий край язика на нижню губу і спокійно подути по середині язика.

Ускладнення : по широкому язика , який лежить на нижній губі , можна дути в пляшечку, на вертушки, кульки.

Зверніть увагу:

- Губи розтягнуті в усмішці , нижня губа не підвертається всередину.
- Бічні краї язика торкаються куточків рота.
- Чи не стискається язик зубами.
- Видих спокійний.

*Дую, дую на лопатку,
Щоб була широка, гладка.*

ГОЛОЧКА

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ :

Мета : зміцнювати м'язи язика.

Опис : Широко відкриваємо рот, піднімаємо і витягаємо вперед тонкий язичок. Фіксуємо положення на кілька секунд.

*Найгострішу з голочок
Показав наш язичок.
Став напруженим, вузьким,
Потримай його таким.*

ЧИСТИМО ЗУБКИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ :

Мета: навчитися утримувати кінчик язика за нижніми зубами; зміцнювати кінчик язика , розвивати рухливість язика.

Опис: посміхнутися, показати зубки, відкрити рота і «почистити» кінчиком язика нижні зуби з внутрішньої сторони знизу вгору і з боку в бік

Зверніть увагу:

- Рот не закривається, губи залишаються нерухомими, розтягнуті в усмішці.
- Рухаючи кінчиком язика з боку в бік, потрібно стежити, щоб він знаходився у ясен.

*Щоб зуби всі були біленькі,
Їх слід почистити гарненько,
Щоб не хворіли, не темніли,
А наче зіроньки світили.*

ГІРКА (МІСТОК)

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ:

Мета: навчитися утримувати язик в положенні, необхідному для вимови свистячих звуків - внизу за нижніми зубами; розвивати мускулатуру язика, зміцнювати кінчик язика.

Опис: посміхнутися, відкрити рот, кінчик язика поставити за нижні зуби, широкий язик встановити «гіркою»; утримувати в такому положенні під рахунок від 1 до 5-10.

Зверніть увагу:

- Рот відкритий, верхні зуби не прикушують язик.
- Язик має бути широкий, краї підняті вгору, посередині язика утворюється жолобок.
- Якщо дитині важко виконати дану вправу, запропонуйте їй проспівати звук «і-і-і» - і язик прийме потрібне для «гірки» положення.

*Ось так гірка, що за диво?
Вигнувся язик красиво.
Кінчик в зуби упирається,
Краї вгору підіймаються.*

ВІТЕРЕЦЬ ДУЄ З ГІРКИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ:

Мета: навчитися утримувати язик в положенні, необхідному для вимови свистячих звуків - внизу за нижніми зубами; зміцнювати м'язи язика; навчитися дути по середині язика плавно і тривало.

Опис: посміхнутися, відкрити рот; встановити язик «гіркою», а потім спокійно і плавно подути по середині язика. Повітря має бути холодним

Зверніть увагу:

- Для контролю повітряного струменя можна дути на пальчик, в пляшечку.
- Якщо, не змінюючи положення язика, прикрити рот, залишивши між зубами невелику щілину і подути, то у дитини може вийти звук «с-с-с».

*Вітерець із гірки дує,
Холодок язик відчує.*

ЗАГОНИМО М'ЯЧ У ВОРОТА

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ:

Мета: навчитися випускати тривалий спрямований повітряний струмінь.

Опис: витягнути губи вперед «трубочкою» і тривало подути на кульку (лежить на столі перед дитиною), заганняючи її в ворота (між кубиками і т.д.).

Зверніть увагу:

- Слідкуйте за тим, щоб не надувати щоки (для цього їх можна злегка притримувати пальцями).
- Заганяти кульку треба на одному видиху, не допускаючи, щоб повітряний струмінь був переривчастим.

Щік своїх не надуваю,

М'яч у ворота забиваю.

НАСОС

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ:

Мета: навчитися випускати тривалий спрямований повітряний струмінь.

Опис: запропонувати дитині тривало вимовляти звук «сссс ...».

Звернути увагу:

- при вимові звуку язик перебуває за нижніми зубами, губи в усмішці, струмінь повітря, що видихається холодний.

Насос візьму із братом в тата,

Зроблю для колеса я свято.

Підкачаю шини

Татовій машині.

Анісімова А.О.,

вихователь дитячого садка

Комунальний дошкільний навчальний заклад «Черемшина»

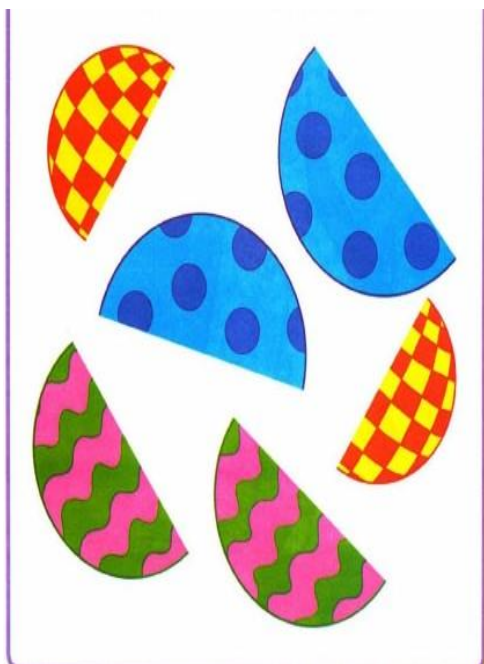
м. Першотравенськ, Дніпропетровська область.

МИСЛИМО ТА ВИРІШУЄМО

Дошкільний вік – це той період під час якого дитина активно пізнає світ, жадібно вбирає в себе усе, що відбувається навколо неї- дивується і радіє, замислюється і запитує, тому потрібно допомогти розвинути дитячу потребу і активну діяльність. Щоб допомогти у цьому, було створено цей посібник, в якому дитина матиме змогу розвивати та вдосконалювати свої творчі здібності.

Завдання:

Підбери до м'ячиків їх половинки

Завдання:

Домалюй тваринкам їх хвіст

Завдання:

Знайди зайвий предмет.
Поясни свій вибір

Завдання:

Допоможи їжачкові дістатися до грибочків

Завдання:

Розглянь уважно олівці. Розкажіть чим вони схожі, а чим відрізняються ?

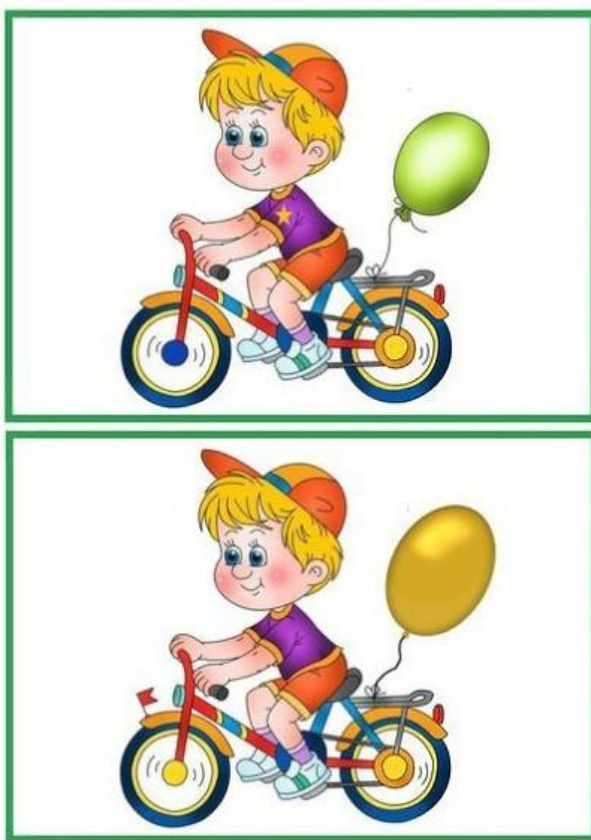
Завдання:

Розфарбуй рибок так, щоб дві з них були однакові

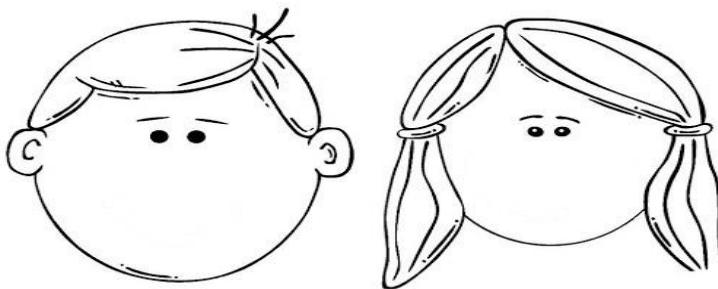
Завдання:

Подивись уважно на малюнок. Знайди 4 відмінності між ними

Завдання:

Домалюй дітям усмішку і розфарбуй їх

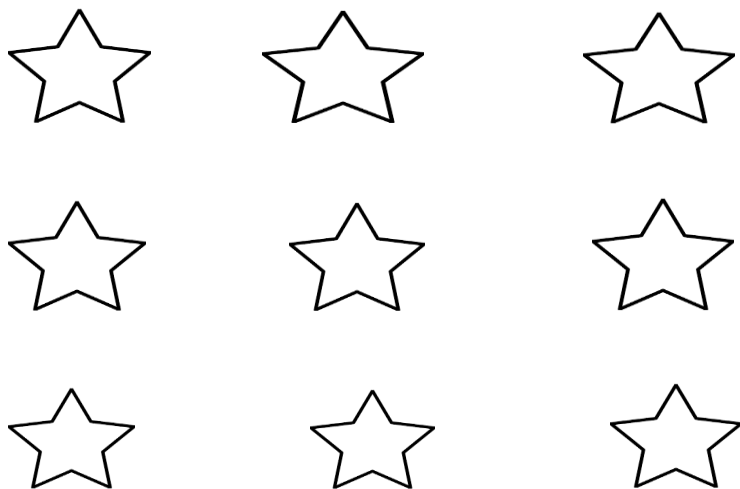
Завдання: Розглянь малюнок та знайди до кожної рукавички пару.

Завдання: Знайди зайву зірку. Поясни свій вибір. Розфарбуй її синім кольором, решту зірок жовтим.

Завдання: Розфарбуй зірочки у першому рядку червоним, синім та жовтим кольорами. Далі розфарбуй тими самими кольорами, але так, щоб рядки не повторювались.

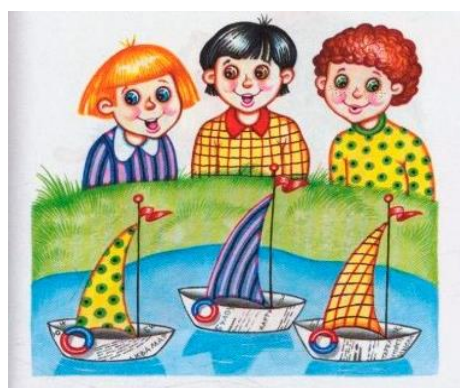
Завдання: Розстав у кружечках біля кожного малюнка цифри у такій послідовності: від найповільнішого до найшвидшого.

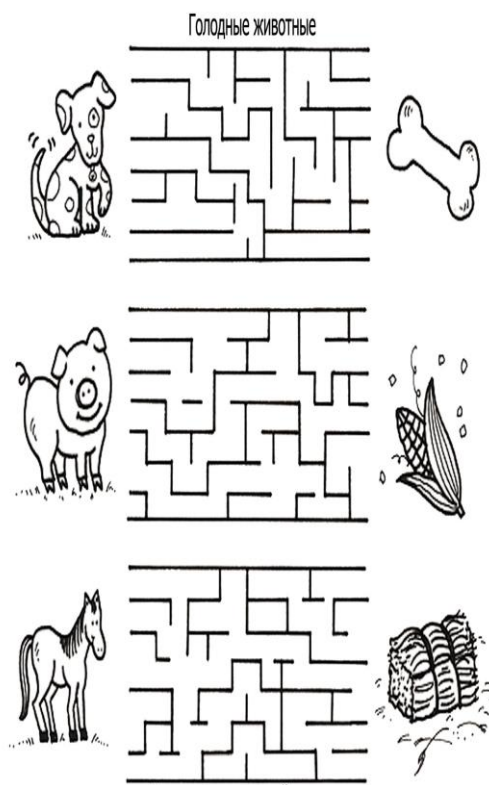
Завдання: Домалюйте те, що забув намалювати художник.

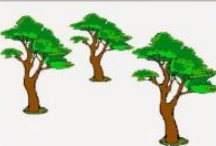
Завдання:
Знайди відмінності між картинками

Завдання: Допоможи тваринкам дістатися їжі

Завдання: Вивчи вірш за мнемотаблицею

 Сплять	 ведмеді	 в теплих лігвах,
 Сосни	 в інею застигли.	 І під кригою на дні,
 Сплять	 у річці	 окуні.

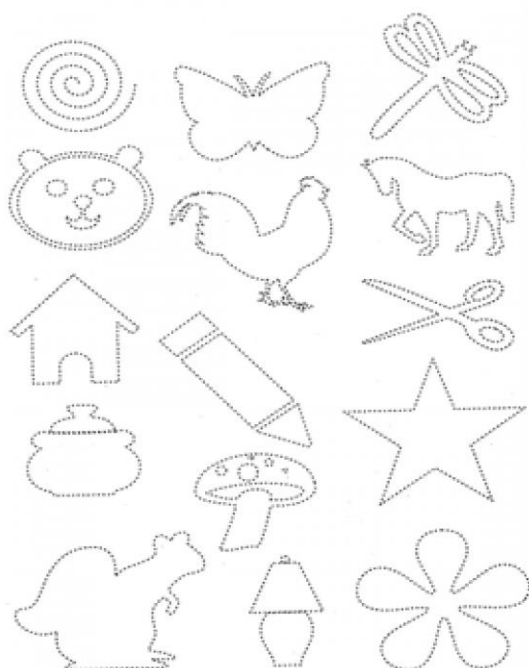
Завдання:

Знади зайву рослину та поясни чому вона зайва.

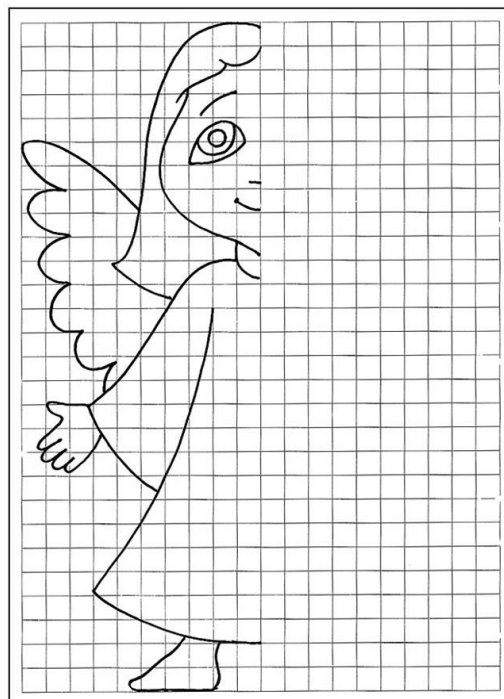
Завдання:

Обведи за крапочками та отримай малюнки. Розфарбуй та назви

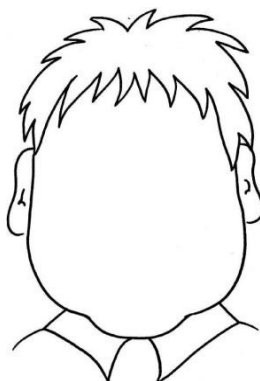

Завдання:

Домалюй янгола, щоб вийшло їх ціле зображення

Завдання: Прояви свою творчість. Домалюй обличчя людям.

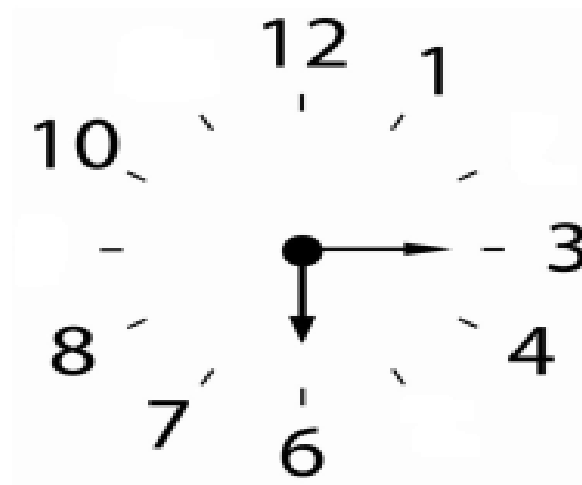
Завдання:

Розташуй малюнки у правильній послідовності

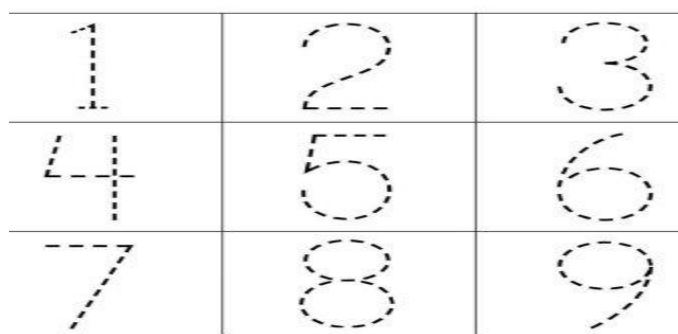

Завдання:

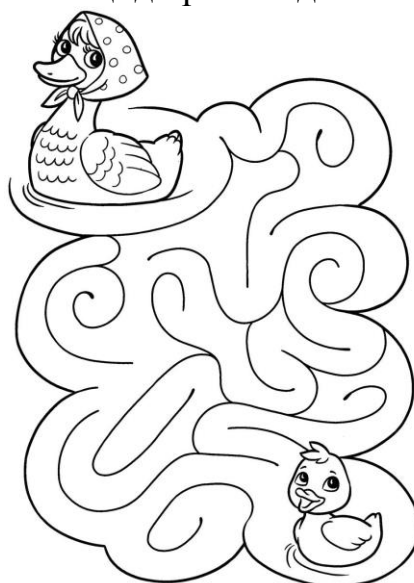
Допиши на циферблаті ті цифри, яких не вистачає, скажи котра година?

Завдання: Домалюй та назви цифри

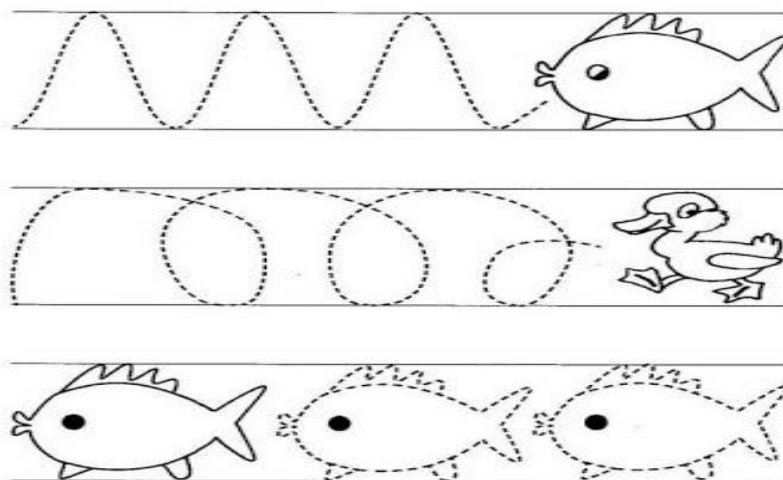
Завдання: Допоможи мамі качці дібратися до свого дитинча

Завдання: Розмалюй за зразком

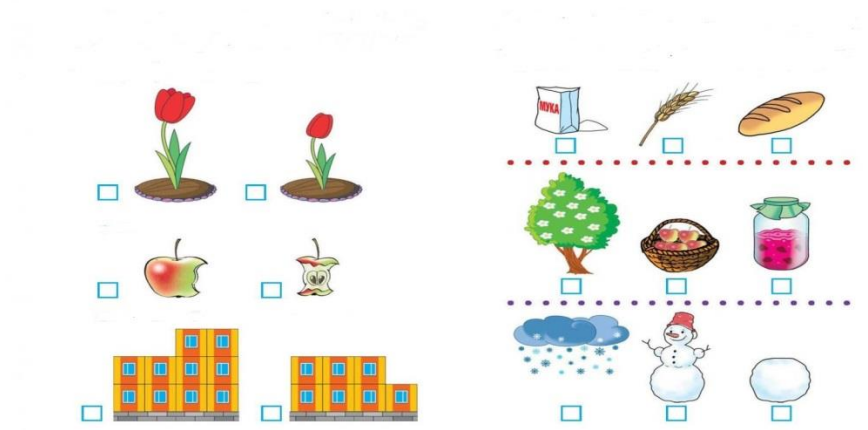
Завдання: Домалюй

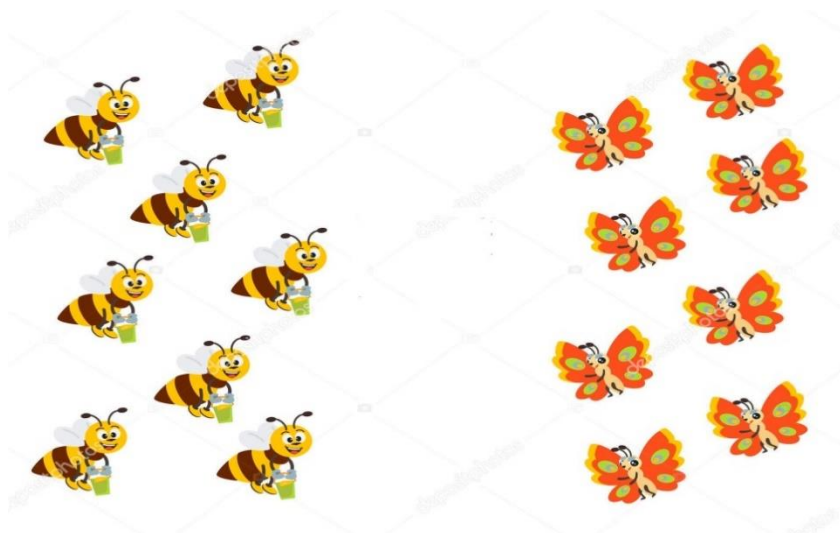
Завдання: Хто зайвий? Поясни чому.

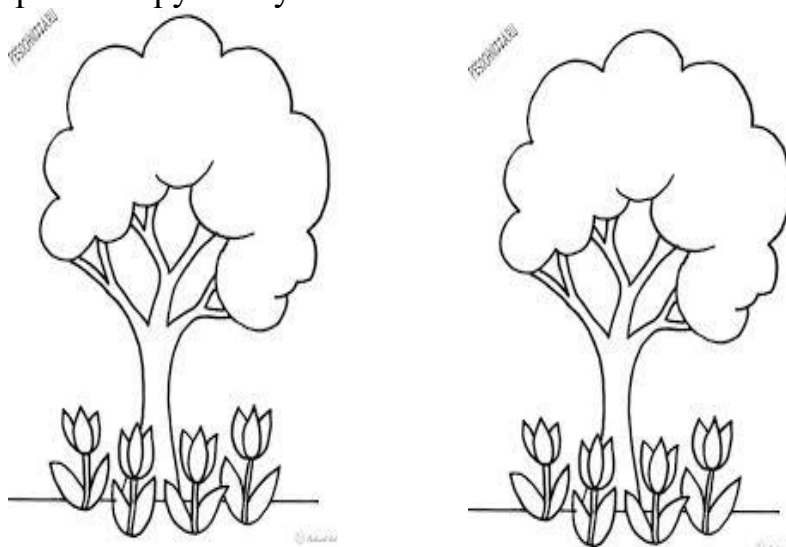
Завдання: Поглянь на малюнок та скажи, що було раніше, а що пізніше.

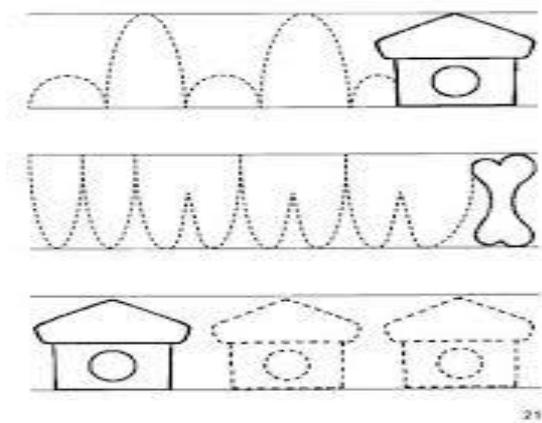
Завдання: Визнач скільки комах. Чи однакова їх кількість?

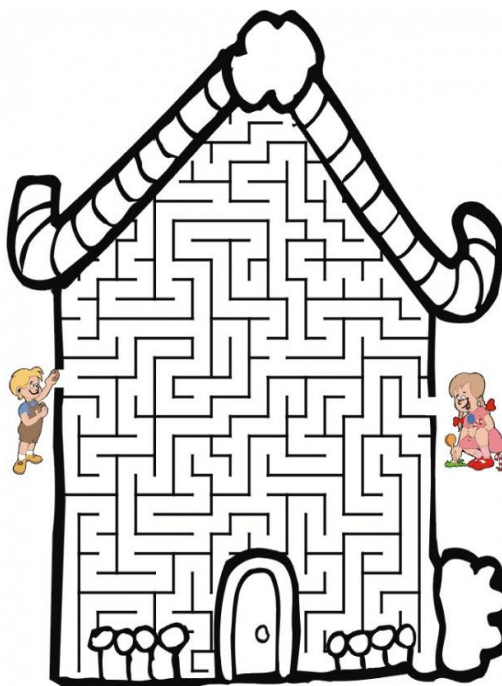
Завдання: Перед домом росте чудовий сад. На дереві праворуч намалюй вишні, на дереві ліворуч яблука.

Завдання: Домалюй.

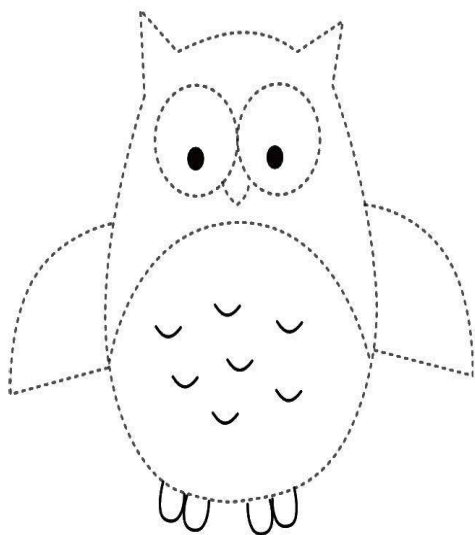

Завдання: Допоможи дітям дістатися своєї домівки. Хто прийшов (ла)першим.

Завдання:

Обведи малюнок по крапочках.

Завдання:

Знайди, що зайве та поясни чому?
Назви, що вийшло, розфарбуй.

Афоніна І.В.,

вихователь

КДНЗ "Джерельце" 10

м. Нікополь, Дніпропетровська область.

РОЛЬ «ЖИВОЇ» КАРТИНИ У РОЗВИТКУ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ

Мова – невичерпне джерело розумового розвитку дитини, скарбниця всіх знань. К. Д. Ушинський образно назвав рідну мову «народним педагогом, наставником, вихователем». Мовлення є одним із перших видів діяльності, яким дитина оволодіває з раннього віку і яке, в свою чергу допомагає їй пізнати навколишній світ. Після двох років життя, основну роль розвитку психіки і формування поведінки відіграє мовлення. Протягом раннього віку мова набуває великого значення для психічного розвитку дитини. Тому навчання зв'язному мовленню має надзвичайне значення для розвитку інтелекту та самосвідомості дитини позитивно впливає на формування її важливих особистісних якостей, таких як комунікабельність, креативність, компетентність.

Одним із засобів розвитку зв'язного мовлення є розповідання за картиною. В основі розповіді лежить сприйняття навколишнього життя. Картина не тільки розширює уявлення дітей про предмети і явища, але і впливає на емоції дітей, спонукає говорити самих мовчазних і сором'язливих дітей, розвиває впевненість у своїх силах.

Роль ілюстрацій доносить вагома в інтелектуальному і мовному розвитку дітей. Користь картин на думку К. Д. Ушинського в тому, що діти привчаються тісно пов'язувати слово з уявленням про предмет, вчать логічно і послідовно висловлювати свої думки, тобто картина однозначно розвиває розум і мову. Спробуйте про одну й ту саму подію розповісти двом дітям, однаково здібним, одній – за малюнками, іншій – без малюнків – і ви оціните тоді все значення малюнків для дітей. Щоб дитина заговорила – кращий спосіб показати їй красиву і яскраву картинку. Діти мислять конкретно, тому зорові образи, викликані ілюстраціями, легко запам'ятовується. Картині, як фактору розумового розвитку дитини, має бути відведено почесне місце з перших років його життя.

«Жива» картина дає можливість граючи – розвивати, виховувати та навчати дітей. Унікальність і цінність «живої» картини в тому, що наочність поєднується зі словам та діями. Тому такі картини, особливо необхідні у ранньому дитинстві, коли формуються вищі психічні функції дітей: сприйняття, уява, пам'ять, мислення. Уже у кінці першого року життя дитина тягнеться до яскравої картинки, радіє зображенню.

Маленька дитина не відразу відрізняє реальний предмет від його зображення на картинці. З допомогою дорослого вона вчиться встановлювати зв'язок між предметом його зображенням і відповідно назвою. Це важливо для розвитку мислення, для формування перших загальних уявлень. Картина

допомагає закріпити уявлення дітей про предмети, а також сприйманню якостей предмета (форма, розмір, колір). «Живі» картинки цікаві тим, що вони змінюють свій вигляд. Кожна «жива» картина може використовуватись для 2 – 3 занять. Заняття з «живою» картинкою дає можливість багато разів показувати і називати одним і ті ж предмети, дії, але завдяки тому, що картинка змінює свій вигляд, діти з цікавістю дивляться і слухають. Вони скоріше і яскравіше розуміють сюжет. В нашому дитячому садку для дітей раннього віку була виготовлена м'яка «жива» книга. Де діти разом з Катею подорожують по сторінкам цієї книги.

Діти, ніби – то потрапляють у казку. Перед ними постає будиночок, у якому живуть дід та баба. Кожні вихідні до них приїздить їх онучка Катя. Живуть вони дружно: садять город, сад, тримають худобу, ловлять рибу на озері. Кожен займається своїми справами. Бабуся - готує їжу, дід – працює на городі, ловить рибу, доглядає тварин, а Катруся їм у всьому допомагає.

Завдяки будиночку, діти ознайомлюються з інтер'єром хати, закріплюють назви тварин, чим харчуються, назви меблів, одягу.

Продовжуємо подорожувати сторінками « живої» книги. І потрапляємо з дітьми у садок

У дідуся в садку ростуть яблучка, сливи, вишні, груші. Дощик поливає, сонечко зіграє, дідусь обкопує дерева, щоб коріння дихало, а

фрукти наливалися соком і ставали великими.

Ми садочком йшли –
Яблучка знайшли,
Нагнулись, підняли,
У машину поклали
Удалі пішли...

Назбираємо повний грузовик фруктів і повеземо їх додому, де бабуся зварить смачний компот.

На перших заняттях і іграх з «живою» картинкою, діти звикають уважно розглядають зображення, впізнавати знайомі предмети, розуміти назви, які почують від вихователя.

До городу Катя поспішила

На городі великий врожай :морква, цибуля,картопля. Дуже овочі полюбляє кролик, прибіжить, подивиться, що нікого немає, і мерщій гризти морквинку або капусту. Поласує і ховається за кущик

Наш город пильнує старий пугало, тільки кролик його не боїться. І стоїть пугало птахів відганяє «Киш – киш – киш».

Кошик беремо,

До городу підемо,
Ти морквинко поспішай,
У кошик залізай.

Побачила Катя, що врожай вродив багатий. Покликала на допомогу дідуся з трактором.

У дітей важливо формувати певні загальні уявлення. Важливо, щоб дитина впізнавала предмети, розрізняла їх кольором(морква – оранжева...), формою (помідор - круглий...), пізнавала їх у різних станах(картопля у землі, кошику; морква у землі, моркву їсть кролик).

Захотілося Каті відпочити, пішла вона на річку

І познайомилась там з жабкою.

Скаче жабка по доріжці,
Протягнула довгі ніжки.
Побачила комора:
Гам – немає комора.
Буль – буль – буль,
Плюх – плюх, ква – ква.

Першим етапом у вихованні правильної, чистої вимови є використання артикуляційної гімнастики. Передмовою успішного навчання і розвитку дітей є, безперечно, поєднання занять з грою, дитина, захоплюючись не помічає, що її навчають, а тому легше і швидше долає труднощі, набуває необхідних знань і навичок. Ігрові прийоми проведення артикуляційної гімнастики, знімають у дітей напруження, заохочують їх до наступної корекційних занять, надають упевненості у своїх силах.

Ми веселі жабенята,
Ква – ква – ква,
Любим плавати, стрибати,
Ква – ква – ква,
У маленьких стрекотушок,
Рот широкий, аж до вушок.

Доцільно дітям, давати зображення однакових предметів, але таких що відрізняються за станом, кольором, розміром (рибка - жовта, синя; качка - велика і маленька; жабка - сидить, лежить)

Такі зображення дають можливість збагачувати словник не тільки іменниками, а й прикметниками і дієсловами.

Подорожуємо далі сторінками «живої» книги і потрапляємо до «півникової» родини.

Для дітей, що тільки починають оволодівати мовою, велике значення має наслідування озвучених предметів, які імітують голоси тварин. Накопичення в активній мові таких звукосполучень – важлива передумова подальшого розвитку мови.

Стала Катя курочку годувати, зернята насипає, кричить «цип – цип – цип». Почула курочка і почала зернятка клювати «клю – клю – клю». Ось і курчата прибігли і запищали «пі – пі – пі».

Велика різноманітність звукосполучень, важлива для підготовки мовного апарату дитини і навчання її вимовляти слова

Подорожує Катя далі. Зазирнула вона на ферму і зустріла козу і вівцю з їхніми дітками. Закричала кізонька «ме – ме – ме», вівця «бе - бе - бе». зрозуміла дівчинка, що тварини голодні, і дала їм свіжої травички. На полі трактор гуде, для нього багато роботи – соняшники назбирати.

До цього слід додати, що картинки ,завдяки своїй образності, яскравості , є цінним засобом виховання першооснов художнього смаку в дітей. Вірші, потішки, пісеньки, образні слова є тим цінним звуковим і мовним середовищем, яке сприяє засвоєнню мови. Систематично читаючи дітям потішки, віршики, казки, оповідання, ми закладаємо основу для виховання в них любові до художнього слова.

Подорожуємо далі сторінками «живої» книги і знайомимося з коровою та її дитинчатком.

Корова любить травичку. І тому Катя годує її травичкою. Взимку вона дає їй сіно.

Навчання дітей уміння впізнавати предмети за їх характерними ознаками, відіграє важливу роль у формуванні орієнтування дитини в навколишньому середовищі. Чим більше органів чуття бере участь у процесі ознайомлення дітей з навколишнім світом, тим усвідомленіше стає їх мова. Діти ознайомлюються з навколишніми предметами шляхом наочно – чуттєвого нагромадження досвіду, вони дивляться на них, торкаються, так чи інакше діють з ними (годують, порівнюють, звуконаслідують). Коли дорослий називає предмет, його якість або дію, з ним дитина дістає не тільки зорові враження, а й сприймає на слух словесне позначення цих вражень.

Катя продовжує подорожувати фермою і зустрічає конячку.

Я – красивий, я – великий,
Як біжу, то в'ється грива,
Хвіст у мене довгий – довгий.
Хвіст у мене, мов шовковий.

Хто це? Це – конячка. Дітей спонукають називати те, що вони бачать, отже закріплюється зв'язок між словами і предметом. Відповідаючи на запитання, як кричить кінь, дитина вдається до звуконаслідування. Отже, закріплюється створений зв'язок між словом і предметом. Таким чином, поєднуючи на заняттях наочність із словами, ми побуджуємо у дітей інтерес, привертаємо увагу до об'єкта, спонукаємо до дій, допомагаємо орієнтуватися у навколишній обстановці.

Подорожує Катя фермою і нікого не знаходить

Однією з завдань на заняттях з використанням сюжетних зображень, є формування способів сприйняття картини. Для цього необхідно навчити дітей виділяти ознаки в сюжетному зображенні з встановленням логічних зв'язків (хто говорить « му – му – му» - корова, хто «гавкає» - собака).

На картинці ми бачимо сарай, на ньому висить замок. Двері не відчиняються, але роздається звук «му – му – му». З- за дверей виглядає вушко, лапка або хвостик. І діти повинні впізнати тварину.

За допомогою цієї «живої» книги можна проводити різні дидактичні ігри та вправи. «Хто як кричить», «Знайди дитинча», «Хто що їсть», «Хто де живе», «Що росте у садочку», «Збираємо урожай», «Розклади рибки» та інші.

Таким чином, проаналізувавши сучасні дослідження по темі впливу на психічний і мовний розвиток дошкільника, слід зробити висновок про те, що роль «живої» картини у розвитку зв'язного мовлення велика. З допомогою картини у дитини формується оптимальний рівень зв'язного мовлення, розвивається пізнавальний процес, підвищується інтелектуальний рівень.

Література

1. Посібник для вихователів. За редакцією Є. І. Радіоної., М. І. Попової. «Дидактичні ігри і заняття з дітьми раннього віку».
2. Е. И. Радина, В. А. Езиков «Картины для расширения представлений и развития речи для детей второго и третьего года жизни.»
3. Інтернет – ресурс Шосткинський ДНЗ (ясла – садок) №10 «Незабудка». Сумської області. Стаття «Мовленнєвий розвиток дитини третього року життя».
4. Рекомендації І. Боровик «Артикуляційна гімнастика».

Бородань А.М.,
вихователь дитячого садка
Заклад дошкільної освіти №15 «Теремок»
м. Біла Церква, Київська область.

ВИКОРИСТАННЯ КАЗКОТЕРАПІЇ У РОБОТІ З ДОШКІЛЬНИКАМИ З ВАДАМИ МОВЛЕННЯ

«Творче самовираження особистості дитини в арт - терапевтичному процесі є золотим ключиком, з допомогою якого маленька людина відкриває двері у велике доросле життя».
Савенков А. І.

Арт-терапія в роботі з дітьми широко застосовується в усьому світі завдяки своїй творчій формі і високій ефективності. Психіка дитини дуже ранима і вимагає дбайливого до себе ставлення, адже дитина тільки починає пізнавати саму себе, інших людей і світ навколо. І на своєму шляху діти часто стикаються з серйозними труднощами: в сім'ї, в дитячому саду, в школі, в спілкуванні і на самоті. Дорослі дуже хочуть їй допомогти, але часто не знають як. Пояснення, переконання і моралі не допомагають, а сама дитина не може толком пояснити, що з нею відбувається. Якраз в таких випадках і може допомогти арт-терапія.

Арт-терапія - метод, пов'язаний з розкриттям творчого потенціалу людини, вивільненням його прихованих енергетичних резервів і, в результаті, знаходженням нею оптимальних способів вирішення своїх проблем.

Основна мета арт-терапії полягає в гармонізації розвитку особистості через розвиток здатності самовираження і самопізнання. Цінність застосування мистецтва в терапевтичних цілях полягає в тому, що з його допомогою можна на символічному рівні висловити і досліджувати найрізноманітніші почуття і емоції: любов, ненависть, образу, злість, страх, радість і т.д ..

Діти, як і дорослі, всі різні. До кожного потрібно підібрати свій ключик. Здатність дитини дивуватися і пізнавати, вміння знаходити рішення в нестандартних ситуаціях - це направленість на відкриття нового і здатність до глибокого усвідомлення свого досвіду. Одна дитина більш схильна складати і розповідати, інша не може всидіти на місці, і з нею необхідно постійно рухатися. Третя любить щось майструвати своїми руками; четверта обожнює малювати ... При виборі методів арт-терапевтичного впливу слід враховувати індивідуальні особливості дитини і її переваги. Те, як людина малює, розповідає, складає, є ключем до пізнання його внутрішнього світу.

Сьогодні розглянемо такий метод, як казкотерапія у роботі з дітьми з мовленнєвими порушеннями.

В даний час актуальною є проблема розвитку мовлення дітей. Це пов'язано з тим, що з кожним роком збільшується число дітей, які мають мовленнєві порушення. У зв'язку з тим, що характер порушень мови є складнішим у дітей дошкільного віку, виникла потреба в пошуку нових

способів і методів роботи, застосування інноваційних технологій в процесі корекційно розвиваючого навчання і виховання [5]. Одним з методів, який активно розробляється останнім часом і застосовується в корекційній роботі з дошкільнятами є казка. Цей метод є найбільш універсальним методом впливу [2]. Як відомо, казка для будь-якої дитини є маленьким життям, повним яскравих фарб і пригод.

У процесі сприйняття казки дитина освоює реальність через переживання героїв.

У науці існує концепція казкотерапії, розроблена зарубіжними і українськими вченими. Про вплив казки на розвиток особистості дитини говорили такі великі вчені як Б. Беттельхейм, Р. Гарднер, К. Юнг, В. Пропп, М. Л. фон Франц, Е. Фромм, Р.Ткач. На думку Разіди Ткач казкотерапія - інтегративна діяльність, в якій дії уявної ситуації пов'язані з реальним спілкуванням, спрямованим на активність, самостійність, творчість, регулювання дитиною власних емоційних станів []. Казкотерапія робить позитивний вплив не тільки на розвиток особистості дитини, а й на його мовний розвиток, тому більшість логопедів застосовують даний метод в своїй практичній діяльності.

Слід зазначити, що казкотерапія відноситься до числа здоров'язберігаючих технологій, яка не вимагає особливих зусиль, оптимізує процес корекційної роботи, а також сприяє поліпшенню стану всього організму.

Доцільним вважається виділити елементи казкотерапії, які використовуються в логопедичній роботі:

перетворення заняття в казковий сюжет, залучення до заняття казкового героя; вживання фрагментів з казок; придумування казок. В процесі роботи над казками відбувається збагачення словникового запасу, автоматизація звуків, а також введення цих звуків в самостійну мову. У роботі над текстом казки дитина вчиться переказувати, придумувати, здійснювати пошук відповідей на питання, що в свою чергу сприяє розвитку зв'язного мовлення [2].

Розвитку таких компонентів просодичної сторони мови як: темп, тембр, сила, інтонація, виразність, сприяє драматизація казки. Формуванню позитивних рис характеру сприяє введення казкового героя в логопедичне заняття.

В логопедичній роботі застосування елементів казкотерапії дає можливість вирішувати такі завдання:

- 1. Корекційноосвітні:

розвиток всіх компонентів мови, фонематичні сприйняття, проведення роботи над артикуляцією, автоматизацією, диференціацією, а також введення звуків у вільну мову, розвиток складової структури слова.

- 2. Корекційнорозвиваючі: розвиток пам'яті, мислення, уваги, сприйняття, уяви, просодичної сторони мовлення.

- 3. Корекційновиховні: розвиток почуття доброти, любові до природи, відповідальності, співчуття.

ЗінкевічЕвстігнеева Т.Д. запропонувала структуру корекційно розвиваючого казкотерапевтичного заняття. У ньому виділила наступні етапи [1]:

1. Ритуал «входу» в казку. Метою даного етапу є створення настрою на спільну діяльність.

2. Повторення. Його мета полягає в тому, щоб згадати те, що робили минулого разу, чому навчилися і який досвід придбали.

3. Розширення. Мета полягає в тому, щоб розширити уявлення дитини про що небудь .

4. Закріплення. Придбання нового досвіду.

5. Інтеграція. Мета полягає в тому, щоб зв'язати отриманий досвід з реальним життям.

6. Полягає в узагальненні отриманого досвіду і зв'язку його з тим, який вже має дитина.

7. Ритуал «виходу» з казки. Полягає в тому, щоб закріпити отриманий досвід і підготувати дитину до взаємодії в соціумі.

Також слід підкреслити особливості вибору казки: використовуються прості, вже знайомі дітям казки, наприклад такі як: «Ріпка», «Теремок», «Курочка Ряба» і т.д. Сюжет казок повинен викликати інтерес і емоційний відгук у дитини; можна використовувати фрагмент казки. Також можна сказати, що в атмосфері казки дитина, стає більш розкутою, впевненою і зацікавленою у виконанні різних завдань [3].

Шороховою О. А. були виділені етапи застосування казкотерапії:

1етап: **пізнавально ефективне орієнтування.** Даний етап спрямований на розуміння сюжету казки, сприйняття музичних композицій, виразне виконання казкового образу, де провідним методом є словесна режисерська гра [4] .

Мета: здогадатися за настроєм музики про дії і емоційний стан героїв, а також виразно інтонувати голоси героїв; для формування артикуляційного апарату використовувати звуконаслідувальні слова і голоси тварин; знайомити дітей з подібними виразами і казковими повторами, активізувати в мові форми наказового способу дієслів, смислових відтінків слова, звертати увагу дітей на змістовну сторону слова.

2 етап: **словесне коментування емоційно ефективних ситуацій.** На даному етапі дитина вчиться керувати своєю поведінкою за допомогою словесних описів, тембру, динаміки, виразних рухів і ритмічного малюнка.

Мета: розкриття задуму казки, спонукати дитину висловлюванню за змістом; відтворенню основних епізодів і фактів; спільно складати словесні описи, активізувати в мові дитини образні вислови, а також казкові повтори. У процесі ігор на розгадування емоційних станів героїв казки діти навчаються відбирати слова, які виразно описують міміку, пози, рухи персонажа в проблемній ситуації, коментувати виконані однолітком дії, робити висновки.

3 етап: **вираз замісної потреби.** Мета: розвиток спільної імпровізації, де пропонується розіграти окремі фрагменти казки, при цьому головними

героями стають самі діти. Вони прагнуть привнести нові елементи в казку, зберігаючи сюжет.

Істотна роль відводиться в заняттях на цьому етапі спеціальним іграм і вправам, які спрямовані на розвиток уяви, формування дихання, чіткої дикції, інтонації, а також артикуляції. Ці ігри групуються відповідно до тематичного плану роботи і вводяться в процес при проведенні фізкультхвилинок та організаційних моментів [4].

Зазначу, що до 2 років дітям читають короткі казки. Підійдуть “Колобок”, “Курочка ряба”. Від 2 до 4 років читають невеликі твори, в яких присутні яскраві емоції: любов, сум, радість, образи, ревності, прощення. Це навчить дітей розрізняти емоції батьків і свої власні. Після 4 років настає час чарівних казок.

Варто читати як народні, так і сучасні казки. У сучасних описують реалії, близькі дитині: мобільні телефони, інтернет. Слід читати казки різних народів світу. В японських — багато незвичного для нас. Індійські — розвивають уяву. Африканські — проповідують прості людські цінності. Англійці читають своїм дітям казку про Білосніжку. Вважають, що тоді дівчинка виросте чемною, хазяйновитою і турбуватиметься про родину

Вводячи в освітній процес казкотерапевтичні заняття, ми також не забуваємо про класичні дидактичні ігри. Дидактичним казкам на заняттях приділяється особлива увага, в формі яких подаються навчальні завдання, при цьому абстрактні символи, такі як: цифри(перетворюються на казкових героїв) букви, звуки і арифметичні дії, перетворюються на живих, виникає казковий образ світу, в якому вони живуть.

Узагальнюючи вищесказане, можна сказати, що можливості казки за умови творчого підходу до неї настільки великі, що, дозволяють вводити «казкові» заняття з розвитку мовлення дітей різних вікових груп з різним рівнем мовного та інтелектуального розвитку [3]. Адже казка для дитини це гра, диво, і не настільки важливий результат, скільки саме підтримання ігрової, необхідної для дитини, по справжньому казкової атмосфери. Трохи казки, трохи дива, і перед вами щаслива і здорова дитина.

А наостанок, хотілося б відзначити, що застосування казкотерапії в логопедичній роботі сприяє тому, що у дитини усуваються хворобливі переживання, пов'язані з дефектами мовлення, поліпшується її психічний стан, що в свою чергу, позитивно впливає на її соціальну адаптацію. Використання комплексної системи корекційно-виховної роботи призводить до позитивної динаміки в мовному розвитку, емоційовольовій сфері; поліпшується фонематичне сприйняття, артикуляційна моторика, звуковимова, складова структура слова, граматичний лад, словниковий запас, лексико-граматичні зв'язки, а також зв'язне мовлення [5].

Література

1. Зінкевіч-Євстігнеєва Т.Д. Практикум по казкотерапії. СПб: ТОВ «Мова», 2000. – 310 с.
2. Нікітінская С.В. Казкотерапія в системі корекційно логопедичній

роботі з дошкільнятами / С.В. Нікітінская // Известия Самарського наукового центру № 46. – Том 11. – 2009.

3. Соколов Д. Казки і казокотерапія / М; Клас / 2008р

4. Шорохова О.А. Граємо в казку: Казкотерапія і заняття з розвитку зв'язного мовлення дошкільнят. – М.: ТЦ Сфера, 2006. – 208 с.

5. Черепкова Н.В., Гуріна А.А. Інклюзивна освіта дітей в дошкільньому навчальному закладі // Science Time. 2015. – №11 (23). С. 182-187.

6. Гуков О. Метод «створення казки з продовженням» у практиці психолога та психотерапевта /О. Гуков // Простір арттерапії: горизонти стосунків: Матеріали VII міжнар. міждисциплін. наук.-практ. конф. (м.Київ, 12-14 березня 2010р.) – К., 2010. – С.16-19.

7. Зинкевич-Евстигнеева Т.Д. Мастер сказок. 50 сюжетов в помощь размышлениям о жизни, людях и себе для взрослых и детей старше семи лет/ Т.Д. Зинкевич-Евстигнеева. – СПб.: Речь, 2011. – 128 с.

8. Філь О. Використання техніки «Казкові фігури» у казокотерапевтичній роботі зі студентами/ О. Філь // Простір арттерапії : зб. наук. статей / УМО, ГО «Арт-терапевтична асоціація». – К., 2009. – Вип. 1 (5). – С. 88-99.

Брижань Н.Г.,

вихователь дитячого садка

КЗ ПДНЗ (ясла-садок) №13 «Сонечко»

м. Полтава, Полтавська область.

ІНТЕГРОВАНЕ ЗАНЯТТЯ ДЛЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ВИКОРИСТАННЯМ ТРВЗ-ТЕХНОЛОГІЇ «ПОДОРОЖ ДО КАЗКОВОГО МІСТА»

Мета: продовжувати знайомити дітей з символами, які позначають тверді, рідкі, газоподібні речовини; формувати вміння розуміти навчальні задачі та виконувати їх; продовжувати вчити ставити запитання та отримувати на них відповіді.

Вправляти у класифікації геометричних фігур за кольором, формою.

Розвивати системне мислення, мовленнєву активність, вміння діяти за певною схемою; розвивати уяву, застосовуючи прийом емпатії.

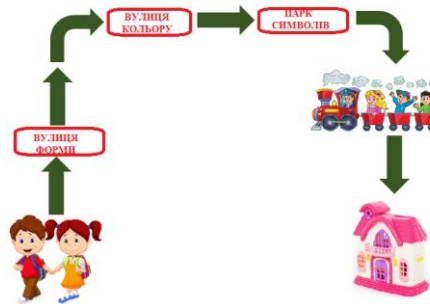
Виховувати вміння працювати разом та в групах, навички позитивної соціальної поведінки, наполегливість у виконанні завдань.

Матеріал: чарівна скринька, карта, площинні зображення будинків; дидактичний матеріал до вправ "Хто де живе?", "Добудуй будинок", "Барвисті доріжки", символи (дивні чоловічки), картки із зображенням різних речовин.

Хід заняття

— Діти, подивіться яка незвична скринька з'явилася у нашій кімнаті.

Щоб відчинити її, нам потрібен ключ. Знайти його ми зможемо в Казковому місті. А допоможе нам ось ця мапа. Нам треба пройти всіма вулицями Казкового міста, виконати всі завдання, які підготували його жителі, щоб дістатися до ключа. Готові до подорожі?

Інтелектуальна розминка

— Але спочатку невелика розминка — дайте відповіді на такі запитання:

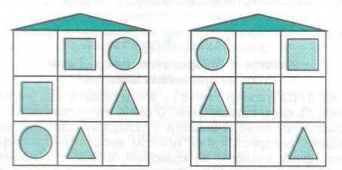
- Скільки ніг у карася?
- Скільки крил у поросят?
- Скільки сонечок на небі?
- Скільки вогників у світлофора?
- Скільки вух у двох собак?
- Скільки пальців на руці?
- Скільки носів у двох котів?

Ну що ж, ви кмітливі та уважні. Отже, вирушаймо в путь.

Д/гра «Добудуй будинок» (метод проб і помилок)

— Ми потрапили на вулицю Форми.

На цій вулиці в будинках на кожному поверсі всі вікна мають різну форму. А ось ці будинки ще недобудовані. Допоможемо будівельникам добудувати їх.

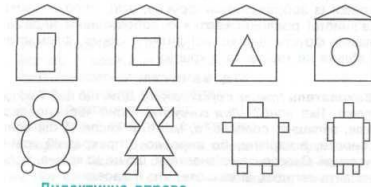
(в порожні віконечка слід розмістити геометричні фігури таким чином, щоб в кожному рядочку і кожному стовпчику вони не повторювалися)

Д/гра "Хто де живе?" (метод синектики, аналогія за формою)

Діти отримують картки.

— Ці незвичайні чоловічки просять вас допомогти їм знайти свої домівки. Кожен із них хоче поселитися в будиночку, схожому чимось на нього самого.

Малята "розселяють" чоловічків, з'єднуючи їх з відповідними будиночками стрілочками.

Д/гра «Барвисті доріжки» (метод контрольних запитань)

— Ми продовжуємо свою подорож і потрапляємо на вулицю Кольору.

На вулиці Кольору є чудовий парк Символів. У ньому треба вимостити доріжки з кольорових плит за моєю вказівкою.

- Перша фігура має 4 рівні кути і 4 рівні сторони.
- Друга без кутів, але не круг.
- Третя має три кути та три сторони.
- Наступна має чотири кути, дві довгі сторони і дві короткі.
- Наступна круглої форми.
- Остання фігура має 4 сторони, 4 кути, але це не квадрат.

(Діти знаходять геометричні фігури відповідно до опису і викладають їх на доріжки.)

Метод Маленьких Чоловічків

— А що це за незвичайні чоловічки зустрічають нас у парку? (вихователь показує зображення)

Діти називають чоловічків (статики, гідравлики, газики) і пояснюють, чому вони так називаються.

Д/гра «Раз-два-три, свій символ знайди» (ММЧ)

— Зараз ми з вами поділимося на групи і за допомогою символів-чоловічків виконаємо наступне завдання (завдання виконується підгрупами).

У вас на столах лежить один олівець і один аркуш паперу, на якому зображені різні предмети та речовини. Вам спочатку необхідно обговорити і визначити, хто у вашій групі буде обводити предмети і речовини, а хто буде нам пояснювати свою роботу, а вже потім приступати до виконання завдання. (дітям необхідно обвести предмети, явища чи речовини (тверді тіла, газоподібні чи рідини), що відповідають їх чоловічкові)

Після закінчення роботи, діти презентують свою роботу, відповідаючи на запитання: Які предмети, речовини ви обвели? Чому?

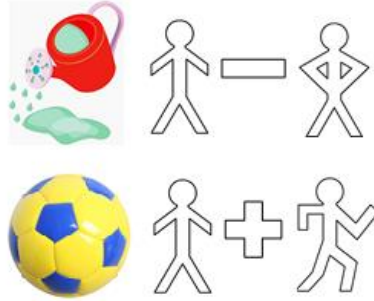
Фізкультхвилинка «Живі» чоловічки (ММЧ)

Діти виступають в ролі «живих» чоловічків. Коли вихователь називає тверду речовину, діти міцно тримаються за руки; рідку речовину – стають

поряд, лише злегла торкаючись ліктями; газоподібну - діти рухаються по кімнаті.

Д/гра «Склади схему(ММЧ)

Діти моделюють об'єкти і явища, що складаються з поєднання різноманітних чоловічків: вода в акваріумі, чашка з блюдцем і т. д.

— А зараз нам час вирушати на центральну площу Казкового міста. Але спочатку давайте розставимо всі вагончики на свої місця.

Д/гра «Логічний поїзд» (функціонально-вартісний аналіз)

Діти складають логічний ланцюжок з предметних картинок і пояснюють свій вибір. (Набір картинок: книга, дерево, липовий цвіт, чай, вода, річка, камінь, палац, принцеса)

- Книга
- Дерево (книгу роблять з дерева)
- Липовий цвіт
- Чай (з липового цвіту заварюють чай)
- Вода (для чаю потрібна вода)
- Річка (вода є в річці)
- Камінь (на дні річки є каміння)
- Палац (з каміння можна збудувати палац)

А ось і головна площа. Саме тут жителі Казкового міста заховали ключ від скриньки. Діти знаходять ключ, відчиняють скриньку, знаходять в ній конверт з літерами і викладають з них слово МОЛОДЦІ.

Бродюк М.Р.,

вихователь дитячого садка

Дошкільний навчальний заклад

(ясла-садок) № 9 «Теремок»

м. Славута, Хмельницька область.

ЗАНЯТТЯ З ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНОГО РОЗВИТКУ (МАЛЮВАННЯ) НА ОСНОВІ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ «АФЛАТОТ»

Тема: «Наш друг Афлатунчик» (техніка «відбиток»)

Програмовий зміст: Формувати в дітей знання про нетрадиційну

техніку зображувальної діяльності – «відбиток», її особливості. Вчити поєднувати кольори задля естетичного вигляду зображення. Закріплювати вміння згинати аркуш паперу навпіл. Вправляти в орієнтуванні на аркуші паперу. Розвивати індивідуальність мислення, уяву. Виховувати самостійність, старанність, охайність.

Матеріали: фарби, пензлі, аркуші паперу, зразок, серветки для промочування пензля, серветки для рук, Афлатун.

Хід заняття:

Вихователь: Діти, ігри ми скінчили грати, час заняття починати!

Вихователь: Сідаймо всі хутчіш на свої місця. Давайте закриємо оченята, розслабимо своє тіло і поринемо в чарівну і невідому нам країну. Уявіть, що ви знаходитеся в царстві, де багато різнобарвних рослин: зелених, жовтих, рожевих, помаранчевих. Квіти мають такий ніжний і чаруючий аромат, що жителям важко пройти повз них. Всі мешканці цієї країни чемні, ввічливі, дружні і завжди веселі, адже дотримуються усіх правил безпеки, ніколи не бешкетують, допомагають один одному. Мешканці дивної країни впевнені, що ні вогонь, ні вода, ні стихії повітря і землі їм не зашкодять, бо економно і правильно використовують усе, що пропонує їм природа. А царем у цій країні є Афлатун.

(Вихователь непомітно вносить у групу Афлатуна)

Вихователь: Відкривайте свої оченята, подивіться, до нас із вами завітав гість, Афлатун – цар тієї чарівної країни, у яку ми поринули. Як ви гадаєте, чому він до вас завітав?

Діти: Погратися, розповісти казку, навчити малювати і т. д.

Вихователь: Афлатун прибув до нас із однією метою – навчити вас малювати різними способами. І сьогодні він підготував для вас незвичайну роботу.

Афлатунчик – молодець,
Має фарби й олівець.
З дітками ти подружись,
Малювати їх навчи.

Вихователь: Перед тим, як цар казкової країни розповість, що сьогодні будемо малювати, він хоче пограти з вами гру «Так чи ні». Готові відповідати?

Діти: Так!

Вихователь: Тоді, будьте уважні!

Дидактична гра «Так чи ні»

(Діти дають відповіді на запитання одним словом «Так» або «Ні»)

1. Сонце можна намалювати долонькою? *(Так)*
2. Діти не можуть малювати на мокрому папері? *(Ні)*
3. Паличкою можна намалювати що завгодно? *(Так)*
4. Щоб намалювати картину людям не обов'язково мати пензлик?

(Так)

5. Можна куштувати фарби на смак? *(Ні)*

6. Щоб вийшов кращий малюнок потрібно розім'яти пальчики? *(Так)*

Вихователь: Добре впоралися, молодці! А ще Афлатун дуже любить компліменти. Давайте його порадуємо. Нехай кожний із вас висловить свою думку про гостя.

Діти: Афлатун добрий, щирий, схожий на вогник, палаючий тощо.

Вихователь: Молодці! Гарно виконали завдання. Казковий цар готовий відкрити вам свою таємницю. Він меніповідав, що у їхній країні малювати вміє лише він. Усім жителям малює портрети, пейзажі, а його намалювати ніхто не може, тому й хоче попросити вас намалювати його портрет. Діти, скажіть, будь ласка, що таке портрет?

Діти: Портрет – це зображення обличчя людини.

Вихователь: Так, правильно. Але ж, давайте розглянемо нашого гостя. Чи можемо ми виділити, де в нього голова, шия чи тулуб?

Діти: Ні.

Вихователь: То як же нам бути?

Діти: Намалюємо його повністю!

Вихователь: Хлопці і дівчата, для того, щоб добре працювалося, давайте зробимо фізкультхвилинку. Вставайте всі колом, будь ласка, і повторюйте рухи за мною.

Фізкультхвилинка:

Ми в пожежників пограємо,
Швидко шланги розмотаємо.

(Колові рухи руками)

Ось, вогонь у нас горить,
Будемо його гасить.

(Імітують «гасіння пожежі»)

А тепер ми присідаємо,
Під стільці заглядаємо.

(Присідають, повертаючись в боки)

Весь вогонь ми загасили,
на стільці швиденько сіли.

(Присідають)

Все як треба ми зробили –
Відпочинок заслужили.

(Сідають на місця)

Вихователь: Діти, сьогодні ми будемо малювати незвичним способом, який називається відбиток. Чи знає хтось із вас, що це?

Діти: Ні!

Вихователь: Малювати відбитком легко. Для цього необхідно скласти аркуш паперу навпіл, потім його розгорнути і на одній із половинок нанести фарбу так, щоб утворювалося певне зображення. Після чого знову згорнути аркуш паперу і притиснути його рукою. Ось і все. Коли відкрити листок, то побачимо там готовий малюнок, який виглядає однаково на двох половинках.

Вихователь: Цікаво спробувати?

Діти: Так!

Вихователь: Тоді слухайте і дивіться на дошку.

Пояснення:

1. Для початку згинаємо аркуш навпіл.
2. Розгортаємо його.
3. На одній із частинок малюємо половинку вогника, адже, як ми зазначали, Афлатун на нього дуже схожий. Для цього використовуємо різні фарби – жовту, помаранчеву, червону, коричневу.
4. Знову складаємо листок навпіл.
5. Відкриваємо. І в нас вийшов Афлатун.
6. Але йому не вистачає очей, посмішки, рук і ніг. Тому чекаємо, доки наш відбиток підсохне і домальовуємо всі необхідні елементи. Очі схожі на овали, посмішка – на криву лінію, руки – на дві дуги, а ноги – на дві смужки.

Вихователь: Діти, чи запам'ятали ви, що за чим малювати?

Діти: Так!

Вихователь: Давайте повторимо.

(Діти повторюють послідовність дій)

Вихователь: Сідайте за столики, все необхідне перед вами. Підкачайте свої рукава і можете розпочинати роботу.

(Діти працюють. Вихователь допомагає при необхідності, нагадує послідовність дій)

Вихователь: Діти, давайте зробимо виставку ваших робіт, розкладіть їх на столі. Станьмо всі півколом. Ну ж бо, скажіть мені, як називається спосіб малювання, який ми сьогодні використовували?

Діти: Відбиток.

Вихователь: Так. А яка робота вам подобається найбільше і чому?

(Діти вказують на найкращий малюнок)

Вихователь: А яка робота є найменш вдалою і чому?

(Діти обговорюють найменш вдалий малюнок)

Вихователь: Я сподіваюся, що ті, в кого не дуже вийшли малюнки на наступний раз будуть стараннішими. А наш гість Афлатун дякує вам за чудові портрети. *(Афлатун залишає групу)*

Брухно Л.М.,

вихователь спеціальної групи

Комунальний заклад "Дошкільний навчальний
заклад (ясла-садок) №303 комбінованого типу"

Криворізької міської ради

м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область.

КОНСПЕКТ ЗАНЯТТЯ З ПОШУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ДІТЬМИ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Тема: «Посмішка веселки».

Програмовий зміст: розвивати у дітей пізнавальні, дослідницькі

вміння через експериментальну діяльність; поглибити й розширити уявлення дітей про навколишній світ, оволодіння певними прийомами його дослідження; формувати у дітей елементи наукових знань про способи утворення веселки в лабораторії; вдосконалювати вміння здійснювати елементарну прогностичну оцінку своїх майбутніх результатів; розвивати самостійність й ініціативу, прагнення до дослідницької діяльності; вправляти дітей у прояві креативного ставлення до виконання практичних та розумових завдань; виховати гармонійного та повноцінного малюка, впевненого в собі, здатного творити і мріяти.

Обладнання: лупа, ліхтар, ємкість з водою, плоске пластмасове дзеркало, лоток, папір білого кольору, кольорова дзига.

Попередня робота: спостереження за веселкою в небі; розглядання ілюстрацій на тему «Веселка»; досліди з водою, з повітрям; бесіда на тему: «Із чим можна порівняти веселку»; розглядання пристрою та дії збільшувального скла; заняття з зображувальної діяльності на тему «Кольори веселки»; перегляд відео ролика «Сонечко та веселка»; читання казки Ольги Пенюк «У пошуках веселки»; вивчення вірша Л. Вознюк «Веселкова лічилка»; складання казки «Подорож Краплинки» за технологією В.Сухомлинського.

Предмет досліду: ситуативне створення веселки дітьми на прогулянці за допомогою лупи.

Проблемне питання: - Чи можна утворити веселку в лабораторії?

Хід заняття.

- Сьогодні ми з вами з'ясуємо, чи можна в умовах нашої лабораторії утворити веселку.

- Пригадайте, що на вулиці допомогло це зробити?

- Як сонечко разом з лупою подарували нам веселку?

(вихователь на дошці викладає модель утворення веселки)

- Але сонечка в лабораторії немає, що може його замінити?

- Вмикайте ліхтарі, беріть лупи та експериментуйте.

(експериментуючи з лупою, діти визначають напрям променю ліхтаря та утворюють райдугу)

- Що ви робили, щоб утворити веселку?

- Які кольори райдуги ви бачили?

- Сьогодні, ви знайдете інші способи утворення веселки. І в цьому вам допоможуть вода, дзеркало та ліхтар. Що нам замінить лупу?

(діти висувують припущення, перевіряють гіпотези)

- Що утворилося, коли ви спрямовували промінь на дзеркало?

- А коли світили крізь воду?

- Що замінило нам лупу?

- Ми вже знаємо два способи утворення веселки.

- Щоб знайти ще один спосіб, я пропоную поєднати воду та дзеркало. Як це можна зробити?

(діти наповнюють ємкість водою, висувують припущення, експериментують. Вразі відсутності результату, вихователь дає вказівки)

- Вам необхідно направити промінь на дзеркало крізь воду під кутом. Ловіть «посмішку» веселки папірцем. Рухайте його, ловіть світло віддзеркалення. Якщо не виходить, змінійте напрям променю, або кут нахилу дзеркала.

- Як ви утворили веселку?

- Молодці! Ми вправно попрацювали.

- Сьогодні у мене для вас невеликий сюрприз... Якого кольору нам здавався промінь ліхтаря? Насправді, цей промінь складається із семи кольорів. Це нам довели досліди які ми провели. Але, якщо ці кольори з'єднати в русі, ми отримаємо... А що, дивіться.

(дітям демонструють механічну дзигу)

- Який колір ми отримали?

- Малята, а ви самі зможете це зробити?

(діти намагаються закрутити дзигу та підтвердити гіпотезу)

- Що доводить цей дослід?

- Наші експерименти з веселкою пройшли вдало.

- Наступного разу ми спробуємо утворити веселку за допомогою фарби та води.

Булавка О.А.,

вихователь дитячого садка
заклад дошкільної освіти № 3
м. Прилуки, Чернігівська обл..

ІГРИ З ПІСКОМ ТА ВОДОЮ

Тема «Таємниці піску та водиці»

Освітні завдання: розширювати та удосконалювати знання малят про властивості піску (сухого, мокрого) та води (прозорої, без смаку і запаху) вміння з ними діяти, формувати вміння керувати видихом; розвивати дрібну моторику рук, мову, увагу, рухові уміння, зосередженість, тактильні відчуття, сенсорну сферу дітей. Виховувати пізнавальний інтерес, любов до тварин, бажання допомагати їм; організованість, самостійність, акуратність під час роботи в пісочниці та з водою, вміння працювати поряд, не заважаючи одне одному, виховувати бажання грати з піском та водою. Знижувати психологічне напруження, створювати веселу, доброзичливу атмосферу. Створити комфортне, психологічно безпечне середовище.

Матеріал: пісочниця, миски з піском та водою, поливалка з водою, мильні бульки, жаби, риби, камінці, сірники, монети, каштани, пароплав, шкаралупа горіхів, паперові рушники

План – схема

1. Діти, сьогодні прийшло до нас багато гостей, привітаймося з ними.

2. Ігровий момент. Сьогодні до нас на прогулянку прийшов капітошка, він хоче подивитися, як ви вмієте гратися з піском та водою та що ви про них

знаєте.

3. Вітаються з сухим піском. Пісок – це багато маленьких піщинок. Давайте привітаємося з пісочком: «Привіт, наш пісочок!»

Почергово торкніться піску пальцями однієї руки, потім – другої, а потім водночас – усіма пальцями.

– Стисніть кулачки з піском легко, а тепер – із напруженням. Повільно висипте його в пісочницю.

– Торкніться піску всією внутрішньою стороною долоні, а тепер зовнішньою стороною долоні.

– Протріть пісочок між долонями.

4. Ми привіталися з пісочком. А щоб пісочок не ображався на нас, запам'ятайте такі правила.

1) Поводься з піском обережно й охайно.

2) Не можна пісок розсипати.

3) Не можна пісок сипати на себе та на товаришів.

4) Не можна пісок брати до рота та їсти.

5) Після гри слід обов'язково ретельно помити руки.

5. Гра «Хованки», Капітошка хоче погратися з вашими ручками в хованки, ви ховаєте свої ручки в пісок, а капітошка шукає.

6. Хвилинка мислення: А як ви думаєте, з сухого піску можна побудувати пасочки, башточки, зліпити піріжки? Ні, він розсипається, сиплеться. Давайте перевіримо. Так з сухого піску ми зліпити нічого не можемо. Але сухий пісок гарно сіється через сито. Гра з ситом. А що треба зробити, щоб пісочок ліпився? Зволожити, полити, намочити, щоб пісок став вологим.

7. Капітошка, допоможи нам полити пісочок, поклич своїх друзів. Добре, зараз покличу, а ви мені допомагайте. Читання заклички «Іди, іди дощичку»

Іди, іди дощичку, зварю тобі борщичку, в череп'янім горщичку.

Мені каша, тобі борщ, щоб рясніший ішов дощ.

8. Поливаємо пісок.

Яким тепер став пісок? Мокрим, вологим. Подивіться, колір і запах мокрого піску змінився. Тепер давайте привітаємося з мокрим піском

Покладіть долоньки на пісочок, хай він зрадіє, що ви вже прийшли. «Привіт, наш любий, пісочок!»

9. Фізхвилинка – пальчикова гра «Наші долоньки».

Наші долоньки маленькі, наші долоньки гарненькі

Радо вони посміхаються, з пісочком дружно вітаються.

А долоньки стали в ряд, ляп-ляп-ляп, ляп-ляп-ляп.

Захотілось пальчикам маленьким у танок пуститися гарненько,

Всі танцюють гопачок – чок, чок, чок, чок. Всі танцюють гопачок.

-А який перед вами пісок, сухий чи мокрий? Так, политий пісок водою, стає мокрим, темнішим за кольором. Тепер гарно на ньому видно малюнки, сліди.

10. Вправа в піску "Долоньки, пальчики й кулачки".

МЕТА: зниження нервового напруження. Розвиток тактильно-кінестетичної чутливості й дрібної моторики пальців рук.

Вихователь показує, а діти виконують вправу на рівній поверхні піску (по трое дітей одночасно):

"долоньки" – відбитки обох долонь на піску;

"пальчики" – відбитки всіх пальців рук одночасно "долоня в куполі";

"кулачки" – відбитки кулачків. *(Повторити вправу 6 разів.)*

Обговорення: Чим Вам сподобалася вправа? Що відчули Ваші пальчики, долоньки, кулачки? Який був у вас настрій? Чому?

11. Гра – вправа в піску "Сліди"

МЕТА: розвивати чутливість і дрібну моторику рук, психічні якості дитини, позитивні емоції. Виховувати доброзичливість та добрі стосунки, бажання гратися в піску.

Вихователь: Кожна тварина, людина чи птах залишає сліди, якщо йде гладенькою поверхнею вологого піску чи снігу. Сьогодні ми будемо залишати сліди від рук на поверхні вологого піску у Пісковій Країні Чудес.

Я розрівнюю поверхню піску й роблю її гладенькою. Я кладу свої руки на пісочок і притискаю їх. Мені дуже приємно відчувати прохолоду піску й кожную піщинку. Я знову розрівнюю поверхню пісочку. Мені подобається це робити. Я відчуваю, як пісочок слухається моїх рук і лягає рівненько. Давайте залишимо відбитки наших долонь на піску. Зробіть так, як це роблю я. *(Діти притискають долоні до піску й залишають сліди. Потім розповідають про свої відчуття: пісок теплий, прохолодний, колючий, вологий, м'який, приємний).*

Вихователь: Погляньте, які гарні відбитки долоньок у кожного з вас. Ви задоволені? Що відчули? Розрівняйте поверхню піску, зробіть її гладенькою. Чи слухається пісочок ваших рук? Що відчуваєте, коли пісочок сиплеться між пальчиками ваших долонь? А зараз поверніть руки долоньками догори і зробіть ще один відбиток зовнішньою стороною рук так, як це роблю я. Затримайте руки на піску і прислухайтесь до своїх відчуттів. Яку різницю ви відчули?

Можливі відповіді дітей:

- Пісочок став тепліший.

- Мені краще було притискати, коли долоньки були повернуті вниз.

- Так пісочок більш шорсткуватий, я відчуваю кожную піщинку.

Вихователь: На якому пісочку відбитки краще видно: на сухому чи на вологому й чому?

Вправа «Їдуть машини»: ребристою стороною долоні діти виконують хвилясті рухи на піску.

Вправа «Черв'ячок»: вказівним пальцем діти виконують хаотичні рухи на піску.

Вправа «Дітки побігли»: діти перебирають пальцями по піску.

Вправа «Діти тупають по піску»: діти легенько вдаряють кулачками по

А тепер давайте нашому Капітошці зліпимо пасочки, печиво чи

пиріжки, бо він зголоднів.

12.Робота дітей з піском. Молодці нагодували Капітошку.

13.Ігровий момент. Чуєте, хтось плаче, хтось плаче: «Ква- ква -ква»
Пішли, подивимось, що трапилось. Дивіться, ось маленьке жабенятко, що трапилось? Мої друзі заховалися у пісок, а я не можу їх знайти, допоможемо.

14. Гра «Знайди іграшку» (діти шукають жабенят)

Вірш «Жабенятко забруднилось»

Жабенятко забруднилось,

Забруднилось – не помилось.

-Жабенятку, так негоже!

Ну на кого це ти схоже?

-Я подібне до мамуні.

До мамуні – кваквакуні!

Давайте тепер помиємо жабенят, щоб були чисті, та руки, бо після гри з піском треба помити руки. Підійшли до миски з водою. Яка вода? Чиста, прозора, без запаху, тепла. Давайте помиємо руки та витremo їх рушничком. Яка стала вода? Брудна. Давайте залишимо жабенят у водичці, нехай плавають. Що жабенята роблять? (плавають)

15.Гра «Набери воду шприцом у чашку»

16.Гра з камінцями. Подивіться, у нас лежить багато різних камінців. Які лежать камінці за розміром? (великі та маленькі). Ми будемо брати по одному камінчику і кидати в миску з водою

Переходять до іншої миски (біля неї лежать різні предмети та іграшки)

17.Гра «Тоне, не тоне, плаває» (камінчик, качечка, рибка, пароплав, каштан, горіх, пробка, монетка, сірник)

18.Дихальна гімнастика «Човник пливе»

Діти переходять до миски, в якій налита тепла вода, рибки - іграшки, поряд з мискою лежать паперові рушнички.

На човні пливу я білім,

І гойдаюся на хвилі

(Діти по черзі опускають
ручки у воду)

Вітер дме та не вщухає

Нам вітрила надуває.

(Діти дмухають на воду)

Не злякає й ураган!

Я – відважний капітан

(Діти плескаються у
воді і дмухають)

Пливуть рибки в глибині,

Подивіться – ось які!

(Показують рибок)

Рибки в глибину пірнають,

Наших діток звеселяють.

(Занурюють ручки)

Крапає водиця в нас,

Ручки витерти вже час.

Витирають руки паперовим
рушничком)

19.Підсумок: що ми з вами сьогодні робили, а що найбільше сподобалось робити, а що не сподобалось?

20.Капітошко, ну як, тобі сподобалось, як дітки граються? Так, молодці. А тепер Капітошка хоче пограти в гру «Мильні бульки». Діти грають з Капітошкою.

Солдатова Ю.О.,

вихователь

КЗ «Кам'янський ЗДО (ясла-садок) «Веселка»

*Червоногригорівської селищної ради Нікопольського району,
Дніпропетровська область.*

Бушева О.А.,

вихователь

КЗ «Кам'янський ЗДО (ясла-садок) «Веселка»

*Червоногригорівської селищної ради Нікопольського району,
Дніпропетровська область.*

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ЕФЕКТИВНОГО ЗАСВОЄННЯ ІНФОРМАЦІЇ: МНЕМОТЕХНІКА

Одним із важливих принципів сучасної освіти є оптимізація навчання через застосування новітніх освітніх психолого-педагогічних технологій і, зокрема, «Мнемотехніки» і «Мнемоніки» – техніки запам'ятовування, як одного з найефективніших методів засвоєння інформації та попередження інформаційного перенасичення.

Враховуючи потребу індивідуального підходу до навчання, а також з метою максимального використання особистих здібностей, контролю успішності навчання та оцінки показників пам'яті, запропонована технологія сприяє розвитку зв'язного мовлення, розширює і збагачує словниковий запас дітей, формує вміння перетворювати абстрактні символи, образи, удосконалює здатність дітей узгоджувати прикметники з іменниками в роді, числі, відмінку, сприяє формуванню розвитку у дітей сприйняття, відтворення, допоможе сформувати новий творчий підхід до навчання і дасть змогу легко та із задоволенням здобути нові знання дошкільнят.

Працюючи над розвитком зв'язного мовлення дітей мнемотехніка приходить нам на допомогу у вигляді: мнемоквадратів під час проведення артикуляційної гімнастики; мнемотаблиць для акустичної та артикуляційної характеристики звуків; мнемочистомовок, мнемоскоромовок, мнемовіршів у процесі автоматизації звуків; мнемодоріжок для складання описових речень; граматичних мнемодоріжок в дидактичних іграх для побудови різних типів речень. Методи мнемотехніки використовуємо при вивченні віршів, відгадуванні та складанні загадок, складанні малюнкових розповідей, переказі художньої літератури, як план при складанні тематичних описів, при побудові розповідей за сюжетною картиною, розповіданні казок, для

складання творчих розповідей за серіями наочних моделей.

Пропонуємо розробку інтегрованого заняття за твором В.О. Сухомлинського «Для чого півневі гребінець» з використанням мнемотехніки для дітей молодшого дошкільного віку

Програмовий зміст:

- розвивати фонематичний слух, мовленнєве дихання та звукову культуру мовлення – вміння правильно вимовляти звуки, слова;
- вчити дітей уважно слухати та розуміти зміст казки, відповідати на запитання;
- розвивати зв'язне мовлення дітей, збагачувати словник новими словами: гребінець, пухнастий, клює;
- продовжувати знайомити з особливостями зовнішньої будови півника та умовами його життя;
- продовжувати знайомити дітей з мнемотаблицями;
- тренувати мовний апарат вправами та звуконаслідуванням, розвивати силу голосу;
- спонукати дітей до активності в ігрових ситуаціях згідно із текстом пальчикових ігор, вправ;
- розвивати дрібну моторику рук;
- сприяти усвідомленню значення усмішки, приязного погляду для встановлення дружніх контактів;
- виховувати інтерес до казок, любов до тварин, охайність, вміння доглядати за собою.

Обладнання та матеріали:

- декорації бабусине подвір'я;
- іграшковий Півник та свійські тварини;
- мнемотаблиця до казки В.О. Сухомлинського «Для чого півневі гребінець»;
- підноси з манною крупою;
- манна крупа, пшениця;
- руханка «Ципоньки»;
- пластилін, стека;
- малюнок парканчик для півника;
- горщики із солоного тіста для кожної дитини.

Попередня робота з дітьми:

- розглядання зображень тварин;
- дослідження іграшок із різних матеріалів;
- читання загадок та оповідання В. О. Сухомлинського;
- зображення епізодів казки в різні способи – розмальовування, ліплення, малювання на піску на прогулянці тощо;
- виконання пальчикової вправи «Добрий день»;
- індивідуальна робота зі звуконаслідування, вимовляння слів зі збігом приголосних.

Хід заняття:

Групові кімната облаштована як бабусине подвір'я. Заходять діти.

Вихователь звертає увагу на гостей, які завітали на заняття. Пропонує привітатись.

Вихователь:

У нас сьогодні ніби свято,
Гостей зібралося багато.
На них всі гарно подивіться,
І веселенько посміхніться.
Ще й привітайтеся здала
І скажем всім «Доброго дня!»

Вихователь: А тепер станемо в коло, приготуйте свої долоньки та пальчики.

Вихователь із дітьми виконують пальчикову вправу «Добрий день».
«Добрий день! – Добрий день!»

(пальцями обох рук «вклоняємося» назустріч одне одному)

Пальчики сказали «Ми сьогодні всіх дітей радо привітали!»

(ритмічно на кожний склад з'єднуємо однойменні пальці обох рук)

Вихователь: Подивіться навкруги, малята! Наша групова кімната нагадує бабусине подвір'я, правда ж? (Відповіді дітей.) Чи хочете ви тут погратися? (Так!) Тоді запрошую вас до цікавої гри-казки. Тут дуже багато цікавого ми з вами зможемо побачити. Подивіться, як у бабусі Наталки гарно на подвір'ї, скільки різних тварин тут живе.

Вихователь: Погляньте, хто це біля будки, радіє нам? Як вона гавкає?

Діти: гав-гав-гав

Вихователь: А ось біля неї, бавляться її дитинчата, хто це?

Діти: Цуценята

Вихователь: А як цуценятко подає свій голосок?

Діти: гав-гав-гав (з меншою силою голосу)

Вихователь: А кого ви бачите біля будиночка?

Діти: Котика

Вихователь: Як він нявчить?

Діти: няв-няв-няв

Вихователь: А як нявчать його малята?

Діти: няв-няв-няв (з меншою силою голосу)

Вихователь: Сідайте будь ласка, всі на стільчики та відпочиньте трішки, а я вам розповім казочку. Розповісти?

Діти: Так.

Вихователь: Ну тоді сідайте гарненько і слухайте уважно мою цікаву казочку.

(Чути “Ку-ку-рі-ку! Ку-ку-рі-ку!”)

Вихователь: Діти, не дає нам хтось відпочити і послухати казочку. Так хто це пісеньку таку нам співа: “Ку-ку-рі-ку”?

Вихователь:

На дворі і на току-
Скрізь луна: « Ку-ку-рі-ку».
Гордо птах цей походжає,

Дуже пишний хвостик має,
Шпори, гребінець чарівний...
Що за птах цей дітки? (Півник)
(Заходить Півник)

Півник: Добрий день малята! Я почув, що хтось тут шумить і бешкетує і вирішив подивитися і привітатися з вами. А чи знаєте ви, хто я такий?

Діти: Півник.

Півник: Ку-ку-рі-ку! Так, я півник-гребінець. Ось який він у мене гарний (показує). А ви хочете дізнатися для чого мій гребінець?

Діти: Так, хочемо.

Вихователь: Тоді давайте послухаємо казочку, яку написав письменник В.О. Сухомлинський «Для чого півневі гребінець».

(Вихователь викладає мнемотаблиці відповідно до тексту казки)

«У нашого півня червоний гребінець. Уночі, як тільки кури посідають на сідало, він бере свій гребінець і розчісує свого барвистого хвоста. Через те і хвіст у нього такий пишний. Розчесавши хвоста, півень кладе гребінець на голову. А вдень ходить розпустивши хвоста».

Вихователь: Як називається казка, яку написав В. О. Сухомлинський?

Діти: “Для чого півневі гребінець”.

Вихователь: Що є у півника на голівці?

Діти: Гребінець.

Вихователь: А зараз нам Півник покаже, як він розчісує свій хвостик гребінцем. (Півник розчісує хвостик, показує який він пишний. Він ходить біля паркану та махає крилами).

Півник: Я пропоную пограти в гру “Розкажіть про мене”.

Вихователь: Чим вкрите тіло півника?

Діти: Пір’ям.

Вихователь: Якого кольору пір’я у півника?

Діти: Різнокольорове

Вихователь: Що є на голівці в нього?

Діти: Гребінець.

Вихователь: Скільки очей у півника?

Діти: Двоє.

Вихователь: Якого кольору дзьоб?

Діти: Жовтого.

Вихователь: Що ним робить півник?

Діти: Клює зернятка.

Вихователь: Скільки у півника лапок?

Діти: Дві лапки.

Вихователь: Хто живе разом з півником?

Діти: Курочки, курчата.

Півник: Я захищаю курочку і своїх маленьких пухнастих курчат. І живу у курнику. Добре, що ви приїхали до нас у гості. Бо в нас загубились зернятка і ми з курчатами не маємо що їсти.

Вихователь: Допоможемо півнику знайти зернятка?

Вихователь: Діти, подивіться-но, що це в нас таке? *(Звертає увагу дітей на манну крупу, розсипану на столі.)* Нумо зануримо ручки й пограємося.

Діти, зануривши руки в манку, знаходять засипані нею зерна пшениці.

Вихователь:

– Нумо покладемо пшеничку в наші горщики, а Півник передасть їх курчатам.

Ми зернятка шукали,
З манки ми їх вибирали.
До горщика складали,
І курчатам передали.

Діти вибирають з манки зерна наповнюють ними горщики із солоного тіста й розставляють їх навколо Півника.

Вихователь: Дітки ми з вами молодці, а давайте ми запросимо з нами півника, щоб він розважився і покажимо, як ми вміємо веселитися.

Руханка «Ціпоньки» *(Виконують довільні рухи за словами пісеньки)*

Вихователь: А щоб півника, курчата-бешкетники не втікали з двору, та щоб їх не вкрала хитра лисичка, зробимо для них парканчик.

Всі гарненько сідайте за столи. На столах є двір Півника та стеки з пластиліном. Зі шматочків пластиліну поздовжніми рухами долонь робимо різнокольорові тонкі стовпчики і формуємо з них парканчик.

(Діти виконують роботу)

Півник: Малята дякую вам, тепер я не буду журитись, бо ви підготували такі чудові подарунки для мене та моїх курчат. Які ви молодці! А щоб ви пам'ятали про мене, я хочу подарувати вам чарівні гребінці, щоб ви завжди розчісувались і були гарними. А зараз я поспішаю до курочки і курчаток. Коли будете в гостях у бабусі, я буду вас завжди радий вам і будити вранці своїм співом: Ку-ку-рі-ку!

Вихователь: Нам теж, дітки, пора до дитячого садочка. Та дякуємо Півникові за гарні подарунки. До побачення!

Вихователь: Діти, ми з вами не можемо носити на голівках гребінці, то ж давайте покладемо їх у спеціальні кишеньки. І будемо завжди красивими, охайними, розчесаними, як хвостик у півника.

Семінар-практикум для батьків

«Використання мнемотехніки»

Навчіть дитину яким-небудь невідомим йому п'яти словам – він довго і марно мучитиметься, але зв'яжіть двадцять таких слів з картинками, і він засвоїть на льоту.

К. Д. Ушинский

Вихователь:

Загальні відомості

Сьогодні наша розмова про розвиток одного з важливих пізнавальних процесів людини – **мови**.

Розвиток мовлення в дітей 3-4 років відбувається особливо швидко.

Як правило, дитина до 3 років майже засвоює свою рідну мову. Активний словник малят від 3 до 4 років зростає буквально не щодня, а щогодини, приблизно до 100 нових слів за місяць. Якщо в 3 роки дитині для спілкування досить кількох сотень слів, у 4 роки ця цифра досягає 1500-2000 слів. При цьому треба пам'ятати, що в родині для повсякденного спілкування дорослими використовується в середньому від 3000 до 5000 слів.

Так само швидко поліпшується й звукове оформлення слів, більш розгорнутими стають фрази. Однак не всі малюки мають однаковий рівень мовленнєвого розвитку: одні в 3 роки часто й правильно вимовляють слова, інші говорять недостатньо чітко, неправильно вимовляють окремі звуки. Найтипівішими помилками є пропуск і заміна звуків, перестановка звуків і складів, порушення складової структури (скорочення слів – тамва замість трамвай, неправильний наголос тощо).

Ці порушення в основному тимчасові й під час правильного мовленнєвого розвитку до 5 років поступово зникають.

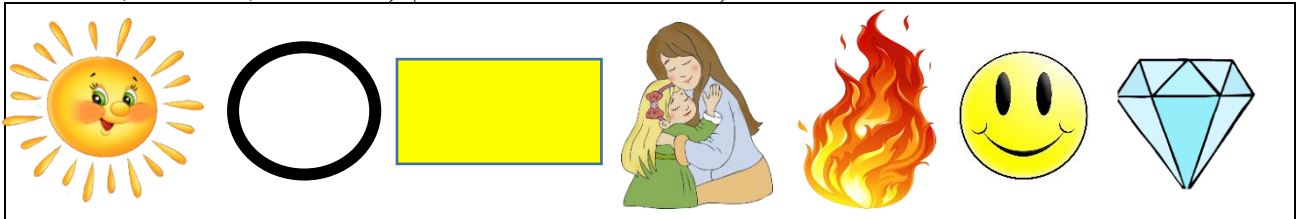
Мова трирічок однотипна. Усі дієслова вони вимовляють у теперішньому часі. Поняття малюка про минуле або майбутнє ще є обмеженим. Речення схожі одне на одне: на першому місці підмет, потім присудок, за ним доповнення. Малюки легко сприймають прості іменникові речення. У цьому віці в дітей з'являється особливий інтерес до слів. Малюки намагаються встановити значення слів, їхнє походження, створюють свої слова (кружинка замість пружинка). Дитину вабить звукове оформлення слів, і вона навіть намагається виправляти однолітків, які погано розмовляють, хоча ще не може визначити, який звук або що в слові вимовлено неправильно.

Дитина ще не може самостійно визначити, із яких звуків складається слово, установити їхню послідовність, розкласти слово на частини (склади, звуки).

Велике значення для розвитку мовлення дошкільника має збагачення словника на основі знань і уявлень про навколишнє життя і в процесі спостережень за природою. Природа має унікальні можливості для розвитку мовлення дітей.

Мовленнєва вправа «Добери епітети» (мнемодоріжки)

– Батьки, доберіть епітети до слова «сонечко»... Складно... а якщо за допомогою схематичних картинок? (Сонечко – яке? Жовте, кругле, гаряче, веселе, велике, ласкаве) (Сніг, осінь., зайчик).

– Ось подивіться, скільки слів ми підібрали за допомогою картинок.

Як ви думаєте, чому деякі діти, яким важко дається запам'ятовування віршів і правила, так легко й швидко запам'ятовують сюжети кінофільмів та мультфільмів? Чи помічали ви, що після пояснення матеріалу заняття одні діти пам'ятають, про що йшла мова, а інші забули? А слухали-то, загалом, уважно! І як знайти щось, схоже на гачок, здатний зачепити знання й утримати їх у пам'яті дитини? Що ж може утримати увагу і зробити процес запам'ятовування простим і невимушеним? На допомогу приходять сюжетні картинки.

Мнемотехніка в перекладі з грецької – мистецтво запам'ятовування, технологія розвитку пам'яті. Це система методів і прийомів, що забезпечує успішне та ефективне запам'ятовування інформації. Ідея: на кожне слово або словосполучення придумується картинка і весь текст замальовується схематично. Будь-яку розповідь, казку, прислів'я, вірш можна «записати», використовуючи картинки або символічні знаки. Дивлячись на ці схеми, дитина відтворює отриману інформацію. В своїй роботі з дітьми ми активно використовуємо даний вид запам'ятовування, малятам дуже подобається.

Гра «Відгадай казку за допомогою мнемотаблиці» («Курочка Ряба», «Колобок», «Рукавичка»)

Актуальність мнемотехніки для дошкільнят обумовлена тим, що саме в цьому віці в дітей переважає наочно-образна пам'ять. Найчастіше запам'ятовування відбувається мимоволі, просто тому, що якийсь предмет або явище потрапили в поле зору дитини. Якщо ж він буде намагатися вивчити і запам'ятати те, що не підкріплене наочною картинкою, щось абстрактне, то на успіх розраховувати не варто. Мнемотехніка для дошкільнят якраз допомагає спростити процес запам'ятовування, розвинути асоціативне мислення і уяву, підвищити уважність. Більш того прийоми мнемотехніки в результаті грамотної роботи вихователя призводять до збагачення словникового запасу та формування зв'язного мовлення.

Схеми служать зоровим планом, що допомагає дитині відтворити почуте. Такі картки схеми-опори дуже ефективно використовують логопеди.

Метод мнемотаблиць допомагає ефективно сприймати і відтворювати отриману інформацію.

Творча вправа «Намалюй мнемотаблицю до вірша» (робота в групах)

1, 2, 3, 4

Ми сніжок зліпили.

Він кругленький і гладенький,

Але зовсім не смаченький,

1 – підкинем, 2 – підкинем,

3 – спіймаєм, і – зламаєм.

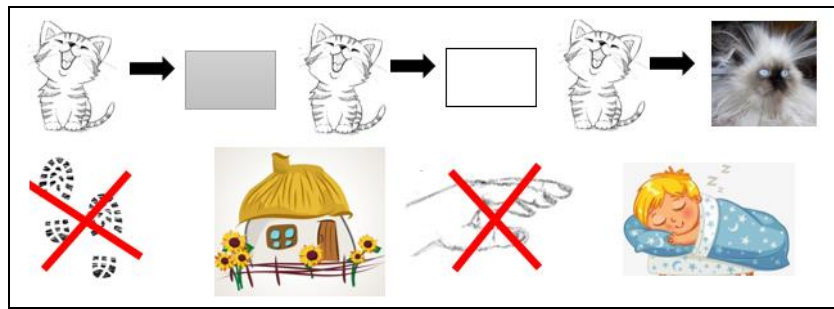
Динамічна пауза.

Вгадайте, яка дитяча пісенька закодована в мнемодоріжках, і заспівайте її своєю командою під музичний супровід.

«Ходить сон коло вікон»

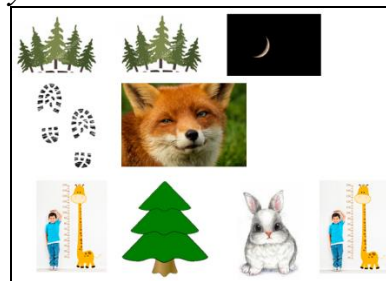
«Котику сіренький, котику біленький»

«Два півника»

«У лісі, лісі темному»

В 2015-2016 році було обстежено 27 дітей в групі п'ятого року життя і виявлені 24 дітей з порушенням мови (майже 100%) !!! Серед батьків останніми роками дуже популярні міфи, пов'язані з мовним розвитком дитини.

Пропоную їх прокоментувати.

МІФ 1. ЯКЩО У БАТЬКІВ Є МОВНІ ДЕФЕКТИ (НАПРИКЛАД, КАРТАВІСТЬ), МАЛЮК ОБОВ'ЯЗКОВО ЦЕ УСПАДКУЄ. Наслідок не мовний дефект, а анатомічна схильність до нього (коротка під'язикова зв'язка, масивна мова, укорочене м'яке небо і ін.)

МІФ 2. ДО ЛОГОПЕДА ТРЕБА ВЕСТИ ТІЛЬКИ ДОРΟΣЛИХ ДІТЕЙ З ЯВНИМИ МОВНИМИ ПРОБЛЕМАМИ Мова не виправляється сама, оскільки формується на основі постійного активного спілкування. Якщо, незважаючи на постійне зайняття, малюк в 2 роки мовчить, в 3 роки він не навчився вибудовувати фрази, в 4 роки не може сформулювати прості прохання, користується жестами, до невпізнання перекидає слова (ведмідь – тиметь, бегемот – гідоп, мавпочка – мизяка), у 5 років не зможе зрозуміло розповісти про свої переживання, мова буде нерозбірлива, нечітка, проковтуватиме частини слів (літак – малет, виноград – нагород, велосипед – сипед), невірно погоджувати слова (п'ять стільця), неправильно вживати прийменники – це говорить про затримку мовного розвитку – необхідно звернутися до логопеда!

МІФ 3. З МАЛЕНЬКИМ ГОВОРТИ БЕЗГЛУЗДО, ВІН «НЕ

ЗРОЗУМІЄ», А В САДОЧКУ «ВСЬОМУ НАВЧАТЬ». Безумовно, в нашій дошкільній установі працюють дбайливі, освічені, люблячі дітей вихователі, прекрасні фахівці. І вони дійсно навчають багато чому! Але кожен батько для своєї дитини завжди залишиться головним вихователем -людиною, на яку малюк рівняється.

МІФ 4. КОМП'ЮТЕР – АДЕКВАТНА ЗАМІНА БАТЬКІВСЬКОМУ СПІЛКУВАННЮ Щоб дитина нормально розвивалася, батькам потрібно з ним спілкуватися. Мало розповідати що-небудь необхідно читати книжки, формувати у малюка бажання, а потім потребу ділитися думками, виражати свої прохання, уміння слухати і чути співрозмовника, а потім себе. Жодна комп'ютерна програма не замінить живого спілкування

Як ви думаєте, чому дітям важко дається запам'ятовування віршів і правил, і легко і швидко запам'ятовуються сюжети кінофільмів і мультфільмів, реклами? (висловлювання батьків). Річ у тому, що в першому випадку, при розучуванні вірша, потрібно довільне запам'ятовування (коли ми запам'ятовуємо щось спеціально, це вимагає вольових зусиль), а в другому – діє мимовільне запам'ятовування, ґрунтоване на емоціях і інтересі дитини. Що ж може утримати увагу і зробити процес запам'ятовування простим і невимушеним? На допомогу приходять сюжетні картинки. *«Якщо дитина мовчить, покажіть йому картинку, і вона заговорить» Ушинський К.Д.*

Пам'ять дитини цього віку – це його інтерес Тому – тим ефективним «гачком», здатним зачепити знання і утримати їх в пам'яті і являється мнемотехніка (у перекладі з грецького – «мистецтво запам'ятовування»).

Підведення підсумків.

Давайте зробимо з вами висновок і приймемо рішення по темі наших нетрадиційних батьківських зборів. (Висловлювання батьків).

Так ось, використання прийомів мнемотехніки робить розучування віршів веселим, емоційним, і при цьому дозволяє паралельно вирішувати ряд завдань: розвиток дрібної моторики рук, вдосконалення навичок орієнтування на площині аркуша, розширення словникового запасу, розвиток зв'язної мови дітей. Поступово опановувавши усі види зв'язного висловлювання за допомогою моделювання, діти вчаться планувати свою мову. Чим раніше ми вчитимо дітей розповідати або переказувати, використовуючи метод мнемотехніки, тим краще підготуємо їх до школи, оскільки зв'язна мова є важливим показником розумових здібностей дитини і готовності його до шкільного навчання. І, останнє. Нам, педагогам, важливо знати вашу думку з приводу розмови, що відбулася. Тому я попрошу Вас заповнити анкети.

Анкета.

1. Чи цікава була тема батьківських зборів?
2. Що корисного для себе Ви дізналися?
3. Відповіді на які питання Ви б хотіли отримати при наступній нашій зустрічі?

Хвилина вдячності. Шановані батьки! Спробуйте, і ви

переконаєтеся, що розучування вірша завдяки мнемотехніці, вашій дитині і вам принесе величезне задоволення. Дякуємо вам за активну участь в проведенні семінару практикуму і бажаємо успіхів у вихованні дітей!

Отже, практика роботи з дітьми доводить: чим активніша дитина, чим більше залучена в цікаву для себе діяльність, тим кращий результат. Враховуючи соціальну і педагогічну значимість становлення та розвитку кожної особистості на сучасному етапі особливого значення набувають питання використання нових підходів до розвитку дошкільнят.

Оскільки в дітей дошкільного віку переважає наочно-образна пам'ять, вони спроможні невимушено засвоїти прийоми мнемотехніки й навчитися усвідомлено їх застосовувати. Мнемотехніка допомагає дітям: керувати процесом запам'ятовування удосконалювати своє мовлення сприяє розвитку асоціативного й образного мислення, уваги.

Ващенко А.В.,
вихователь дитячого садка
Дошкільний навчальний заклад
ясла-садок комбінованого типу №12
м. Умань, Черкаська область.

ТЕХНОЛОГІЯ «ШІСТЬ ЦЕГЛИНОК В ОСВІТНІЙ РОБОТІ»

Майстер-клас для педагогів дошкільного закладу

МЕТА: ознайомити педагогів щодо впровадження методики компетентісного навчання «Шість цеглинок»

ЗАВДАННЯ:

- підвищення професійного рівня педагогів;
- формування мотивації і пізнавальної потреби в організації методики компетентісного навчання «Шість цеглинок»

МАТЕРІАЛ: стікери для педагогів «Особливості ігор-завдань з практичним матеріалом «Шість цеглинок», набори з шести цеглинок LEGO певних кольорів (червоного, помаранчевого, жовтого, зеленого, блакитного та синього)

ХІД

І. ПІДГОТОВЧО-ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ

Педагог – майстер звертає увагу на блоки конструктора LEGO і пропонує долучитися до виконання завдання.

Вправа «Чарівна скринька»

Завдання:

- Назвіть слово-асоціацію: зелений блок – іменник, білий блок – прикметник, червоний блок – дієслово, жовтий блок – відобразіть емоцію-асоціацію.

Педагог – майстер. Отже, сьогодні будемо говорити про

компетентісний підхід до навчання старших дошкільників засобами ігор-завдань із набором LEGO.

Педагог – майстер. Для вихователів дитячого садка використання LEGO - конструктора є чудовим засобом для всебічного розвитку дошкільників, що забезпечує інтеграцію різних видів діяльності.

За допомогою конструктора LEGO вирішуються завдання освітньої діяльності з дошкільниками за наступними напрямками:

- Розвиток дрібної моторики рук, стимулюючи в майбутньому загальний мовленнєвий розвиток і розумові здібності.
- Навчання правильному і швидкому орієнтуванню в просторі.
- Отримання математичних знань про множину, форму, величину.
- Розширення своїх уявлень про навколишній світ, архітектуру, транспорт.
- Розвиток уваги, здатності зосередитися, пам'яті, мислення.
- Оволодіння умінням подумки розділити предмет на складові частини і зібрати з частин ціле.
- Формування комунікативних здібностей.

II. ОСНОВНА ЧАСТИНА

Педагог – майстер пропонує учасникам обрати блоки конструктора LEGO і долучитися до виконання завдання.

1. Вправа «Фізкультхвилинка»

Завдання:

стати у коло, тримаючи у лівій долоні праву долоню сусіда; в правій руці кожен учасник тримає «цеглинку»: 1 – переклали «цеглинку» у ліву руку, 2 – повертаємо праву руку назад та беремо «цеглинку» сусіда. Темп поступово прискорювати.

Висновок : відпрацьовували злагодженість та чіткість виконання інструкції

Розвиток дрібної моторики рук, стимулюючи в майбутньому загальний мовленнєвий розвиток і розумові здібності.

2. Вправа «Виростимо речення»

Завдання:

з однієї цеглинки (1 цеглинка-1 слово). Назвати словами те, що вони бачать навколо, або вигадати слово і позначити 1 слово - назву предмета синьою цеглинкою. Потім назвати властивість, або якість предмета і позначити 2 слово зеленою цеглинкою. Таким чином, в результаті виходить поширене речення. *Наприклад: стіл дерев'яний.* Поширити його словами – ознаками, властивостями, порахувати кількість слів у реченні.

Висновок : закріпили знання про речення, вміння складати речення з 2, 3, 4 слів, визначати місце слова в реченні.

Отримання математичних знань про множину, форму, величину

3. Вправа «Математичний ланцюжок»

Завдання:

об'єднати шість цеглинок у дві групи холодні і теплі кольори. Цеглинкам теплих кольорів присвоюють знак «+», холодних «-». За кожною

цеглинкою закріплюється своя цифра червона=1, помаранчева=2, жовта=3, зелена=4, блакитна=5, синя=6. За вказівкою викласти по одній цеглинці і вести лічбу.

Висновок : використали прийоми додавання та віднімання

Оволодіння умінням подумки розділити предмет на складові частини і зібрати з частин ціле.

4. Вправа «Збудуй не скріплюючи»

Завдання:

збудувати будівлю /тварину/, транспорт тощо, не скріплюючи частинок

Висновок : навчилися експериментувати, творчо мислити.

Формування комунікативних здібностей

5. Вправа «Домовляємося, міняємо, збираємо»

Завдання:

зібрати цеглинки одного уподобаного кольору, при цьому можна рухатися по кімнаті, підходити один до одного, домовлятися.

Висновок : навчилися асоціативно мислити, комунікувати один з одним, вирізняти головне, домовлятися.

ІІІ. РЕФЛЕКСІЯ

Інтерактивна вправа «Продовж речення»

– «Шість цеглинок» в освітньому просторі - це ...

Войтюк О.М.,

вихователь дитячого садка

Дошкільний навчальний заклад

(центр розвитку дитини) «Золотий ключик»

м. Нетішин, Хмельницька область.

ГРА-СТРАТЕГІЯ З ДІТЬМИ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ «ДІМ МОДИ»

Гра розроблена за Програмою для дітей старшого дошкільного віку «Впевнений старт» та Міжнародною програмою соціальної та фінансової освіти дітей дошкільного віку «Афлатот»

Мета гри стратегії: Розвивати навички спілкування, вміння домовлятися, разом вирішувати завдання, розвивати вміння дітей відображати в грі знання про навколишнє життя. Виховувати дружні стосунки між дітьми, виховувати почуття колективізму, співробітництва та взаємодопомоги. Вчити дітей працювати в групах після закінчення гри знову об'єднуватися в єдиний колектив; продовжувати формувати свідоме ставлення до дотримання правил рольової взаємодії, спрямовувати увагу дітей на якість виконуваних ролей.

Попередня робота: сюжетно – рольові ігри: «Ательє»; розглядання журналів мод, ілюстрацій, карток із серії «Професії», бесіди, екскурсія в

ательє, читання літературних творів Б. Заходер «Кравчиня», Р.-Х. Андерсен «Новий наряд короля».

Матеріал: Манекен, тканина, ілюстрації з зображенням одягу, олівці кольорові, шаблони одягу, швейна машинка, дрібні деталі для оздоблення(макарони, стрічка), столи, ножиці, аудіоапаратура.

Хід заняття: І. Організаційна частина

Вихователь: Діти, поглянемо скільки гостей до нас сьогодні завітало. Давайте привітаємося з гостями.

Привітання: Доброго ранку, друзі мої,
Афлатунчик виконує мрії мої.
Вчить, як на світі жити,
Життя любити та цінити.

А ось і наш Афлатунчик (*заходить Афлатун з конвертом у руках*).

Афлатун: Доброго дня, діти. Я до вас завітав з дуже важливою місією. У мене в руках запрошення на показ мод. Але є одна умова – потрібний відповідний модний одяг. Де його можна придбати? А як ми його придбаємо, якщо в нас немає коштів? Що ж нам робити? Як ми можемо вийти з цієї ситуації?

Вихователь: Діти, чи можемо ми створити модний одяг самостійно? Що для цього потрібно? Де розробляють модний одяг? (модний одяг розробляють у будинку моди)

Діти, ви мабуть помітили, що вже декілька днів підряд у нашій групі кипить робота над створенням нового ігрового осередку – це дім моди. Для того, щоб дім моди відкрити і він почав повноцінно функціонувати потрібно підібрати гарних спеціалістів, тобто потрібні працівники, які будуть там працювати.

Люди, яких професій працюють у будинку моди?(художники – модельєри, кравці, швачки, директор, моделі)

Що роблять художники – модельєри? (придумують нові образи, малюють ескізи, підбирають тканину)

Що робить кравець? (знімають мірки з моделей, роблять викройки, розкрояють тканину)

Що в будинку моди робить швачка? (шиє одяг, підганяє по фігурі).

Дидактична гра «Підбери матеріал для професії»

Пропоную уявити, що наша група це будинок моди. Ось погляньте тут відділ де працюють художники-дизайнери, подивіться в них там зручний стіл на якому розміщені ескізи, тканини. Ось пройдіть будь-ласка далі. Тут у нас працюють кравці, в них для роботи підготовлені ножиці, сантиметр, лінійка, крейда. Проходьте будь-ласка далі. А за цим столом працюють швачки. Погляньте у них на столі стоїть швейна машинка, нитки.

В нашому будинку моди буде три відділи: відділ художників – дизайнерів, відділ кравців і відділ шевців. (Діти жеребкуванням вирішують хто в якому відділі буде працювати)

Вихователь: Нам потрібно створити ось такий одяг (вихователь показує ілюстрації з декількома видами одягу-спіднички). Розгляньте їх і

оберіть той який вам подобається більше. Який ви обрали? Чому?

Афлатун: Діти, а ви пам'ятаєте про те що потрібно заощаджувати, економно використовувати природні ресурси? І сьогодні створюючи одяг ми з вами цим скористаємось. Створювати одяг ми будемо не використовуючи ні світла, ні електроенергії, застосуємо підручні матеріали.

Проходьте на свої робочі місця, приступаємо до підготовки. Кожному відділу потрібно працювати швидко, злагоджено, дружно, але якісно. Зараз закрійники, швачки, художники-дизайнери ставайте на робочі місця.

(діти розглядають ескізи, дизайнери надають поради, передають ескіз у відділ кравців; кравці знімають мірки, роблять записи, викройку і передають у швейний відділ).

Фізкультхвилинка

Сюжетно-рольова гра «Будинок моди»

Мета: Розвивати уміння застосовувати в грі отримані раніше знання, естетичний смак, творчі здібності. Виховувати дружні взаємини в колективній грі. Розширювати знання дітей про працю працівників ательє. Закріплювати уявлення про якості і властивості, цільове призначення і функції предметів одягу.

Матеріал: Манекен, тканина, ілюстрації з зображенням одягу, олівці кольорові, шаблони одягу, швейна машинка, дрібні деталі для оздоблення(макарони, стрічка), столи, ножиці, аудіоапаратура.

Хід гри: 1)Розподіл дітей на відділи 2) Виконання дітьми поставлених завдань у відділі художників-модельєрів 3) Передача завдання в відділ кравців 4) Виконання завдання у відділі кравців 5) Передача завдання у відділ шевців 6)Виконання завдання у відділі шевців 6) Показ моделі

Підсумок. Діти, що вам сподобалось в сьогоднішньому занятті? Чи виникали у вас труднощі? Що вдавалося вам без проблем? Можливо щось не сподобалось? Шановні гості та відвідувачі, наш будинок моди закінчив свій робочий день. Щиро дякуємо вам за увагу!

Воронцова-Лісницька Г.О.,

вихователь дитячого садка

Дошкільний навчальний заклад №140

м. Одеса, Одеська область.

КОНСПЕКТ ПІДСУМКОВОГО ЗАНЯТТЯ ДЛЯ ДІТЕЙ СТАРШОЇ ГРУПИ З РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ НЕТРАДИЦІЙНИХ ЗАСОБІВ МАЛЮВАННЯ ТА АПЛІКУВАННЯ НА ТЕМУ: «ЦАРІВНА ОСІНЬ»

Мета:

- закріпити та збагатити знання дітей про характерні ознаки осені, назви осінніх місяців (вересень, жовтень, листопад), підтримувати пізнавальний інтерес до найближчого природного довкілля;

- учити дітей підтримувати бесіду, коментувати свої враження від спостережень; розвивати зв'язне мовлення, творче мислення, уяву, уміння спостерігати; спонукати дітей до обґрунтування особистої думки;
- розвивати моторику рук, творчі навички нетрадиційними техніками малювання та аплікування;
- формувати вміння милуватися барвистими кольорами осені, бачити в них дивовижне, красиве, розвивати чутливість до кольору, формувати елементарні навички роботи нетрадиційними техніками під час виконання завдань естетичного характеру;
- виховувати дбайливе ставлення до природного оточення, прагнення не завдавати йому шкоди.

Обладнання: листочки різні за кольором; загадки про осінь; чарівний мішечок; овочі; сухе та опале листя; клей; клейонка; фарба; пензлики; вушні палички; штампи грибів; серветки; музичний твір «Осінь» Т.Плескач, Вівальді «Осінь»; віршик «Королева осені» Н.Замрія; намальований макет дерева; пісня «Дощик кап, кап»; миска з водою; різні предмети (каміння, пір'я, папір, листочок); ілюстрація «Тварини в осінньому лісі».

Хід заняття:

I. Організаційна частина

Діти сидять півколом на килимку, вихователь пропонує відгадати загадки, які допоможуть нам розпізнати, про яку пору року бути йти сьогодні мова.

Сидить – зеленіє,
Падає – жовтіє,
Лежить – чорніє (листя).
Без рук, без ніг, на гору побіг,
Рукавом махнув – дерево зігнув (вітер).
Як нема мене – чекають,
Як прийду – втікають (дощик).
В жовте лист розфарбувала,
Урожай з полів збрала.
Золотила вербам коси
Царівна цариця – (Осінь).

II Основна частина

Вихователь: Правильно дітки – це осінь А тепер послухаємо пісеньку та подумаємо, хто до нас зараз завітає в гості.

Діти слухають музичний твір «Осінь» Т.Плескач.
До групи заходить Осінь (перевдягнений 2 вихователь).

Осінь: Доброго дня, гості дорогі!

Діти: Здрастуй, осінь!

Осінь: Яка зараз пора року?

Діти: Зараз пора року - осінь.

Осінь: Який перший місяць осені? Другий? Третій? (відповіді дітей)

Осінь: Скажіть дітки, а які ви знаєте мої найулюбленіші кольори?
(відповіді дітей)

Вихователь: Малята, у мене в руці м'ячик, будемо передавати його один одному по колу та називати все те, що відноситься до теми «Осінь».

Мовна гра «Осінь»

Діти: (зонтик, дощик, литочок, вітер, калюжа, червоний, гриби, урожай, крапелька, капуста, морква, ліс і тд.)

Осінь дарує малятам за відповіді листочок жовтого кольору.

Розглядання ілюстрації «Тварини в осінньому лісі»

Вихователь: А зараз мої любі дітки, розглянемо ілюстрацію «Тварини в осінньому лісі».

Вихователь: Хто живе в лісі? (відповіді дітей)

Вихователь: А чим полюбляють ласувати тварини? (відповіді дітей)

Вихователь: А який ведмідь? Білка? Їжак? (відповіді дітей)

Вихователь: А давайте пограємо в гру «Хто де живе?». Я вам називатиму тваринку а ви будете казати, де вона живе.

Дидактична гра «Хто де живе?»

Ведмідь живе у....

Білка живе у....

Лисиця живе у....

Заєць живе у....

Мишка живе у....

Їжак живе у....

Осінь дарує листочок коричневого кольору за правильні відповіді.

Вихователь: Ми трішки стомилися, то настав час відпочити.

Руханка «Листочки»

Ми листочки осінні,

На гілках ми сидимо. (присісти)

Дмухнув вітер - полетіли,

Ми летіли, ми летіли (легкий біг по колу)

І на землю тихо сіли. (присісти)

Вітер знову набіг

І листочки всі підняв. (легкий біг по колу)

Закружляли, полетіли

І на землю тихо сіли. (присісти)

Пошуково-дослідницька діяльність

Осінь: А знаєте дітки, що осінню йдуть часто дощі і утворюються калюжі. Давайте заспіваємо пісеньку «Дощик кап, кап». Діти беруться за руки й йдуть по колу, співають пісеньку.

Вихователь: Подивіться малята, ми співали пісеньку й у нас утворилася он яка велика калюжа! (діти утворили велике коло)

Вихователь: Можна ходити по калюжам? (відповіді дітей)

Вихователь: А чому? (відповіді дітей)

Вихователь: Давайте друзі проведемо дослід та перевіримо, що буде відбуватися з предметами, якщо ми їх покладемо у воду.

Осінь виносить миску з водою. У тарілочці знаходяться різні предмети: камінець, пір'я, листочок, деревина. Діти кладуть по черзі

предмети у воду.

Вихователь: Що відбувається з камінцем?

Діти: Він тоне, тому що важкий.

Вихователь: Що відбувається з пір'ячком?

Діти: Воно плаває по воді, тому що легке.

Вихователь: Що відбувається з деревиною? Листочком? (відповіді дітей)

Осінь дарує дітям листочок помаранчевого кольору.

Осінь: Чим ще багата осінь, давайте пригадаємо. (відповіді дітей)

Вихователь: Де ростуть овочі? (відповіді дітей)

Вихователь: А фрукти? (відповіді дітей)

Дидактична гра «Чарівний мішечок»

Вихователь: У мене є чарівна торбинка. В ній є овочі. Відгадайте, що це за овочі. По черзі декілька дітей витягують з торбинки овоч, описують його. Наприклад: це капуста, вона зеленого кольору, корисна для дітей.

Молодець дітки, за це осінь дарує листочок зеленого кольору.

Осінь: Дякую дітки! Ви дуже багато розповіли мені про осінь, яка вона щедра, багата, різнокольорова. А вам подобається осінь?

Діти: Так подобається.

Осінь: А чим вона вам подобається? (відповіді дітей)

Осінь: Давайте ви всі перетворитесь на чарівників та спробуйте відтворити красуню осінь. І зараз я вам пропоную поділитися на 4 групки (по 5 дітей) і не традиційними засобами прикрасити ось це чарівне дерево.

1 група прикрашає малюнок тим, що вона приклеює сухі листочки на гілочки намальованого дерева.

2 група наносить на опалий листочок будь-яку фарбу та робить відбитки цих листочків на гілочки намальованого дерева.

3 групка штампами з картоплі у вигляді грибочка малює в нижній частині малюнку грибочки.

4 групка за допомогою вушних паличок малює крапельки дощу.

Під час творчої та колективної роботи вихователь включає малятам для слухання музичний твір «Осінь» - А.Вівальді.

3. Заключна частина

Вихователь: Дітки, вам сподобалось заняття?

Діти: Так.

Вихователь: Що робила 1 групка? (відповіді дітей)

Вихователь: Що робила 2 групка? (відповіді дітей)

Вихователь: Що робила 3 групка? (відповіді дітей)

Вихователь: Що робила 4 групка? (відповіді дітей)

Осінь: Молодці дітки, мені дуже подобається картина осені.

Вихователь: Любі дітки, а давайте разом з осінню розучимо маленький дуже цікавий віршик «Королева осені» Н. Замрія:

Королева Осінь

Всіх до столу просить.

Всіх без винятку частує

Й для Зими запас готує.

Вихователь читає віршик , а потім разом з дітьми проговорює 2-3 рази.

Виходить Осінь з дарунками для дітей (нарізані шматочки фруктів).

Гошовська В.В.,

вихователь дитячого садка

Дошкільний навчальний заклад № 4

м. Нетішин, Хмельницька область, Україна

ІНТЕГРОВАНЕ ЗАНЯТТЯ «Мандрівка порами року»

Мета: розвивати спостережливість, пам'ять, увагу, мислення, зв'язне мовлення, виховувати бережливе ставлення до природи, посидючість на занятті, закріпити знання про пори року та їх місяці, живу та неживу природу, зимуючих та перелітних птахів, диких та свійських тварин.

Матеріал: фланелеграф, демонстраційні картини з порами року, екран, проектор, чарівна торбинка, муляжі овочів та фруктів, весняне дерево, птахи перелітні та зимуючі(паперові), чарівна паличка, пташка з конвертом, роздатковий матеріал(фішки жовтого кольору, картинки із живою та неживою природою, кольорові смужки(коричнева, червона, зелена, біла)загадки.

Хід заняття

Візьмемось за ручки та станьмо у коло,

Радість та усмішка хай сяють навколо.

У цім колі всі ми друзі – я і ти, і ми, і ви,

Добрий день, тому, хто справа,

Добрий день, тому, хто зліва,

Ми – одна сім'я. (Діти зводять коло всередину)

– Я бажаю вам, щоб на занятті ви були вихованими, зібраними, мудрими та активними. Станьте рівно і приготуйтеся уважно слухати. Про що ми будемо говорити

зараз ви дізнаєтесь, коли відгадаєте загадку. Але яку загадку, навіть не знаю...

– Ой, подивіться, до нас прилетів птах і приніс конверт, напевно у ньому загадка(вихователь читає).

Немає кращої краси, ніж рідні ріки і ліси,

Пташки співучі, дикі звірі, ласкавий вітер, зорі сині,

Це все багатство нашого народу, що називається...(природа).

(Діти відгадали)Молодці, відгадали. А зараз я попрошу вас сісти за столи і уважно подивитися на екран(слайди із зображенням живої та неживої природи: веселка, зорі і місяць, гори, море, каміння).

-Яка це природа?(нежива)

-Тепер скажіть, що або хто відноситься до живої природи?(Відповіді

дітей)

- Погляньте знову на екран. Дивитесь на картинку і називаєте що це? Наприклад , кішка - свійська тварина.

Зараз ми вирушимо у мандрівку по різних порах року і згадаємо, що ми про них знаємо.

- Ставайте за мною паровозом і крокуємо до них у гості.

На фланелеграфі розміщено картини ,одна під одною, у такій послідовності: зима, вес-

на, літо, осінь. До якої пори року завітали, вихователь відповідно перегортає картину.

- Яка зараз пора року?(Зима)

- Назвіть її місяці?

- Назвіть зимові слова(сніг, лід, мороз, бурулька....)

-У вас на столах є смужки різного кольору, візьміть їх, станьте в коло і порадіємо кожному кольору зими.

- Порадійте зимовому дереву(коричнева).

- Усміхніться снігу (біла).

- Усміхніться горобині (червона).

- Усміхніться ялинці (зелена).

-Сідайте на килимок , закривайте руками очі і перетворимось на чарівників.

- Раз, два, три до наступної пори року нас приведи.(Тим часом вихователь перегортає картину на весну, як очі в дітей закриті)

Вихователь загадує загадку:

Задзвеніли струмки, прилетіли шпаки,

В дім свій – вулик – бджола перший мед принесла,

Хто скаже ,хто знає, коли це буває?(Весною)

- Яка пора року?(Весна)

- Назвіть весняні місяці?

- Що ви можете розповісти про весну?(Відповіді дітей)

- Хто приносить весну на крилах?(Птахи)

- Як їх називають?(Перелітні)

- Як називають птахів, які не відлітають?(Зимуючі)

Діт «Знайди перелітного птаха і посади на дерево»(Серед зимуючих та перелітних птахів діти обирають перелітних і садять на дерево)

-Закриваємо очі .Раз, два, три... в іншу пору року нас приведи(вихователь перегортає картину на літо, загадує загадку).

Сонце пече, липа цвіте, день прибуває,

Коли це буває?(Влітку)

- Яке літо?(Тепле, ясне, жарке...)

- Що хорошого несе літо?(Квіти, ягоди, фрукти, зелену траву)

- Запрошує літо з нами пограти і по лузі пострибати.

Діти стають у коло, всередині ведучий із закритими очима і чарівною паличкою в руках.

- Ми по лузі всі йдемо, і до ...(ім'я дитини) прийдемо.

На кого вкаже чарівна паличка, той відповідає на запитання ведучого(пори року, місяці ,дикі та свійські тварини, зимуючі та перелітні птахи, комахи).

- Минуло літо, а за ним(осінь).Вихователь перегортає на останню пору року.

- Діти, подивіться, осінь надіслала нам чарівну торбинку зі своїми дарами. (Діти відгадують на дотик фрукти і овочі).

-Встаньте ті діти, у кого в руках фрукти!(Діти встають).

- У кого овочі?(Встають)

- Ми мандрували порами року, назвіть їх?(Зима,весна,літо,осінь)

-Скільки їх є?(Чотири)

Плутанина.

Непоспішно, крок за кроком,

Минають чотири пори року.

Одна пора приходить,

Інша у слід надходить.

Весна –це хуртовина?(Так, діти?)

Зима у квітах лине (Це правда?)

Похмуре, сіре літо (Дійсно?)

І осінь тепла, тепла...(Точно?)

Ось так із року в рік ,минає часу лік.

Чим запам'яталося наше заняття? Що було найцікавішим? Про що розповісте своїм батькам?

Грабарєва О.А.,

музичний керівник,

Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад

(ясла-садок) № 272 Харківської міської ради»

м. Харків, Харківська область.

ТЕМАТИЧНЕ МУЗИЧНЕ ЗАНЯТТЯ ДЛЯ ДІТЕЙ ШОСТОГО РОКУ ЖИТТЯ

Тема. Козаки сили ні в кого не просили

Програмові завдання

Розширити знання дітей про козацтво, особливості життя і боротьби запорозьких козаків; дати уявлення про походження українського народного танцю «Гопак».

Вчити:

– розрізняти частини музики, своєчасно змінювати рухи відповідно до змін в музиці;

– виконувати рухи українського танцю чітко та злагоджено, узгоджуючи їх з музичним супроводом.

Закріпити вміння:

- співати без напруги, легким звуком, інтонаційно точно передавати мелодію та ритмічний рисунок пісень;
- ввічливо поводитися в парі відповідно до своєї статі.

Розвивати вміння:

- слідувати за осанкою, постановою рук, голови;
- емоційно переживати ігрову ситуацію, знаходити індивідуальну пластику музично-рухового образу.

Виховувати:

- позитивне ставлення та повагу до українського фольклору, національних традицій, звичаїв, культури України;
- виховувати патріотизм, гордість за героїчне минуле нашого народу, викликати бажання бути захисником Батьківщини.
- емоційно-ціннісне ставлення до українського танцю.

Музичний матеріал. Вправа «Сміливий вершник», музика Р. Шумана; «Гопа», український народний танець; «Гопа, гопа, гопа, чуки», українська народна забавлянка; українська народна пісня «По дорозі жук, жук», пісня «Козачата», музика М. Ведмедері, слова О. Яворської; «Український танок», українська народна мелодія, гра «Котилася торба», українська народна гра.

Дидактичний матеріал. Презентація, аудіозаписи.

Обладнання. Фортепіано, магнітофон, комп'ютер.

Попередня робота. Розучування вправи «Сміливий вершник», музика Р. Шумана; «Гопа, гопа, гопа, чуки», українська народна забавлянка; української народної пісні «По дорозі жук, жук», пісні «Козачата», музика М. Ведмедері, слова О. Яворської; «Українського танцю», українська народна мелодія, гри «Котилася торба», українська народна гра.

Хід заняття

1. Привітання

Під українську народну музику діти один за одним входять до зали і стають півколом.

Музкерівник (співає музичне привітання до дітей). Добрий день, малята!

Діти. Добрий день!

Музкерівник. Подаруймо один одному іскринки гарного настрою, тепла й доброти.

2. Психогімнастика

Нумо разом привітаймося,
Теплом ручок обмінняймося,
Вправо, вліво повернемося,
Одне одному всміхнемося.
Можна трохи пострибати,
І в долоні поплескати.
До нас гостей прийшло багато,
Треба всіх їх привітати:
«Добрий день!»

3. Бесіда про українських козаків

Музкерівник. За Дніпровськими порогами,

За південними дорогами,

За степами за широкими

Наші прадіди жили.

Мали Січ козацьку сильну,

Цінували волю вільну,

Україну свою рідну

Як зіницю берегли.

Про кого цей вірш? Ким були наші прадіди? (*Козаками*).

Що ви знаєте про козаків, якими вони були?

Дитина. Козак – чесна, смілива людина,

Найдорожча йому – Батьківщина!

Дитина. Козак – слабому захисник,

Цінити побратима звик!

Дитина. Козак – усім народам друг,

І лицарський у нього дух!

Дитина. Козак вкраїнську любить мову,

Він завжди держить своє слово.

Музкерівник. Так, козаки були спритними, сильними, сміливими, хоробрими, кмітливими, веселими, винахідливими. В народі кажуть – козаки сили ні в кого не просили. Із покоління в покоління передається заповіт запорозьких козаків: жити чесно, не зазіхати на чуже, трудитися, любити свою землю, рідну мову, з повагою і розумінням ставитися до інших народів.

4. Вправа «Сміливі вершники»

Музкерівник. Вірним товаришем козака був кінь. Козаки дуже любили своїх коней, купали їх, розчісували їм гриви та хвости. Козаки багато тренувалися, щоб добре триматися на коні. Ми з вами теж сьогодні потренуємося. Удамо із себе спритних вершників, що мчать вперед, незважаючи на перешкоди. Слухайте уважно музику. Вона підкаже вам, як рухатися.

Діти виконують вправу «Сміливий вершник», музика Р. Шумана.

5. Слухання музики

Музкерівник. Козаки багато часу проводили в походах та боях. Вони вправно володіли воєнним мистецтвом. До майбутніх походів козаки дуже ретельно готувались і в цьому їм допомагав славний бойовий гопак. Що таке гопак? (*Танець*). Гопак – своєрідне змагання, в якому козаки демонстрували свій характер, а також силу, мужність. Цей танець вони виконували переважно у парах. Козаки-танцюристи ставали в коло виконуючи довільні рухи, а їхні товариші підтримували їх вигуками «Гей!» та «Гоп!». Звідси і походить назва танцю. Сьогодні ми послухаємо музику українського народного танцю «Гопак».

Діти слухають «Гопак», український народний танець.

Музкерівник. Який характер музики? Яка музика за динамікою звучання? В якому темпі звучала музика?

6. Співи

Музкерівник. Козаки не лише працювали і воювали, вони вміли і розважатися: жартували, співали пісні. Я знаю, що ви теж любите співати. Але спочатку заспіваємо співаночку «Гопа, гопа, чуки, чуки». Пригадайте, навіщо потрібно виконувати співаночки? *(Відповіді дітей)*. Слухайте один одного, чітко вимовляйте слова.

Діти виконують співаночку «Гопа, гопа, чуки, чуки», українська народна забавлянка.

Музкерівник. Гадаю, ваші голосочки вже прокинулися і готові до співу. А яку пісню зараз будемо співати дізнаєтесь, відгадавши мою музичну загадку.

Виконується уривок пісні «Козачата».

Уривок якої пісні я заграла? Пригадайте, про що співається в пісні?

Заспіваємо пісню. А щоб вона прозвучала гарно, треба обов'язково дотримуватися заданого темпу, співати злагоджено, брати дихання між музичними фразами, співати тихіше закінчення музичних фраз.

Діти виконують пісню «Козачата», музика М. Ведмедері, слова О. Яворської.

7. Український танок

Музкерівник. Ви гарно заспівали пісню, так радісно і завзято, що хочеться танцювати. Подивіться, як весело, енергійно танцюють наші українці. *(Перегляд відеозапису фрагмента українського танцю).*

Як притупнемо ногами,
В боки розведемо руками,
Сплеснемо, вітром закружляємо,
Бо веселу вдачу маємо!

Хлопці, запрошуйте дівчат до таночку. Заспівайте українську народну пісню «По дорозі жук, жук».

Діти виконують «По дорозі жук, жук», українська народна пісня і «Український танок», українська народна мелодія.

8. Гра «Котилася торба»

Музкерівник. Настав гри веселий час.

Хто ж водитиме із нас?

Невідомо, я чи ти?

Як до згоди нам прийти?

Лічилкою діти вибирають ведучого.

Проводиться гра «Котилася торба», українська народна гра.

9. Підсумок заняття

Музкерівник. Ви молодці, діти. Були старанні, розумні, уважні. Гарно співали, добре танцювали, весело грали. Про кого ми сьогодні говорили? *(Про козаків)*. Якими вони були? Що вам найбільше сподобалося на нашому занятті?

Хочеться, щоб ви завжди шанували традиції та культуру українського народу. Пам'ятали, що ми – нащадки козаків, маємо бути такими ж сильними, сміливими, хоробрими, як наші прадіди, маємо бути гідними

синами та доньками нашої України.

Наше заняття закінчилося. До побачення.

Під веселу українську народну музику діти виходять з зали.

Гуліцка С.Г.,
вихователь дитячого садка,
дошкільний навчальний заклад КТ № 27
м. Прилуки, Чернігівська область.

КОНСПЕКТ ЗАНЯТТЯ З РОЗВИТКУ МОВИ ТА ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДЛЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ «МІЙ РІДНИЙ КРАЙ, МОЇ ПРИЛУКИ»

Тип: групове

Вид: інтегроване

Тема: Мій рідний край, мої Прилуки.

Освітні завдання: розвивати інтонаційну виразність мови, вміння аналізувати, розмірковувати, підтримувати бажання вирости гідними прилучанинами; розвивати цікавість до виконання завдань естетичного характеру; виховувати любов до рідного міста, бажання берегти та примножувати його красу; уточнити знання про місто, його вулиці, головні об'єкти та їх розташування; повторити правила поведінки в природньому довкіллі; дати знання про походження назви міста, історію його заснування; використовувати в мовленні прислів'я та приказки з даної теми, вчити вести діалог з дорослим, висловлювати свою думку, враження, припущення; викликати емоційний відгук на почуті художні твори, перегляд відео, слайдів з краєвидами міста; викликати емоційний відгук на почуті художні твори, перегляд відео, слайдів з краєвидами міста.

Методи та прийоми: метод мікрофону, метод перевтілення, складання прислів'я та приказок за мнемодоріжками, метод вирішення проблемних ситуацій, метод інтелектуальних хвилинок, коло вражень, розповідь, ігрові методи та прийоми (розвивальні дидактичні ігри), інтерактивні методи (мозковий штурм, діалог), читання художнього слова.

Словник: батьківщина, незалежність, герб, прапор, місто, пам'ятник.

Інноваційні технології: ІКТ технологія, навчання розповіді дітей за схемами К. Крутій, метод «Занурення» М. Щетиніна.

Форма проведення: заняття-подорож

Матеріал: слайд-шоу з об'єктами міста Прилуки сучасності та минулого, інтерактивна гра «Склади малюнок», сердечко для гри «Яке місто».

Попередня робота: екскурсії з батьками по місту, дидактичні ігри «Оціни вчинок», «Подорож по місту», «Добре-погано»; розігрування діалогів по телефону; оцінка ситуацій «Поведіння людей у довкіллі»; перегляд

фотографій міста Прилуки; дидактичні ігри «Місто яке?», «Хто ким працює»; повторення домашньої адреси; вивчення віршів, прислів'їв, приказок по темі; розповідь вихователя про місто Прилуки; перегляд книги «Прилуки у моєму серці!»

Хід заняття:

Привітання:

Йдіть мої любі, під ніжки дивіться,
Гостям нашим любим щиро всміхніться.
Хай усмішка буде у кожній долоньці,
мов проміння теплого сонця.

А наше заняття хай цікавим стане
Про нього розкажете татові й мамі.

Психогімнастика «Ми – одна сім'я»

У цій групі ми – сім'я

1, 2, 3 (оплески в долоньки)

Ми і ви, ти і я (показують на себе, вихователя, друзів)

1, 2, 3 (оплески)

Усміхнись тому, хто поряд

1, 2, 3 (посміхаються один одному)

Ми і ви, ти і ми – одна сім'я.

- Як називається наша група?
- Як називається дитячий садок?
- На якій вулиці знаходиться?

Дидактична гра - інтерв'ю «Назви вулицю» (у колі «Я живу на вулиці....., а ти?») (метод мікрофона)

- Діти, у кожної людини є свій рідний край, рідна земля, яка є найдорожча. Як називається наш край? Вона велика, багата. Є ліси, гори, поля, моря. І дуже багато мальовничих сіл, і великих міст. Але для кожного з нас є одне місто - рідне.

- В якому місті ми всі живемо?

- Читання вірша Валентини Голубівської «Прилуки»

Це слово серце зігриває.

Прилуки. Удай гомонить.

І сонце радість розсипає,

Красу дарує кожну мить.

Тут гостював Кобзар славетний,

Білецький-Носенко журились.

Звучали «Сонячні кларнети»,

мелодії сердець лились.

Прилуки. Серцю наймиліші,

хоч є розкішніші міста.

Писала тут Забашта вірші,

В яких рясніє доброта.

Яковченко отут сміявся,

Навідувався Степанюк.

І щастя голос обзивався
 Із вулиць вквітчаних Прилук.
 Прилуки. Торжествують дзвони.
 Любов до вас плекав Гайдай.
 О ні, вона не охолоне,
 Бо найдорожчий – рідний край.
 Молюсь за вас, мої Прилуки.
 Буяйте, славтеся, цвітїть!
 Шанують вас хай діти й внуки,
 Будуть окрасою столїть!

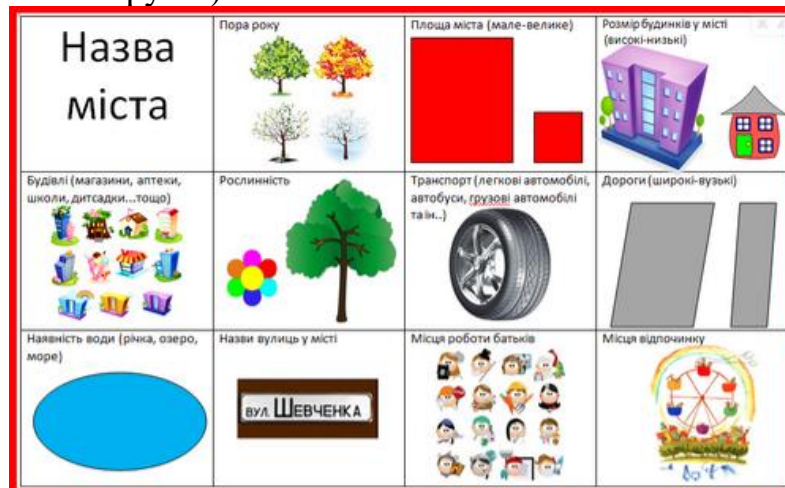
Мовленнєва гра «Яке місто?»

Освітні завдання: збагачувати словниковий запас дітей прикметниками.

Скажемо гарні слова – компліменти про наше місто Прилуки, яке воно? (діти називають слова і «кладуть» в долоньку вихователю сердечко: гарне, красиве, зелене, рідне, мальовниче, чарівне, святкове, затишне).

- А звідки можна дізнатися про наше місто? (з газет, книжок, інтернету, почути по радіо, побачити по телевізору).

Розповідь дітей про місто Прилуки за схемою. (навчання розповіді дітей за схемами К. Крутій)

Динамічна пауза «Літаки» (додаток 1)

- Я хочу подивитися на місто у минулому!
- А ви, діти?
- На чому ви б хотіли подорожувати? (відповіді дітей)
- Я пропоную полетіти на літаку.
- Давайте уявимо, що ви пілоти, приготуйте до польоту свої літаки.

(Діти сідають на одне коліно)

Руки ставимо ось так -

Ось і вийшов в нас літак.

Заводимо мотори: т-т-т-т-т-т-т (кругові оберти перед собою)

Мотори розігріваються: д - д - д - д - д - д - д.

Зліт! (піднятися).

Полетіли: 3-3-3-3-3-3 (голосно-тихо)

Скажімо голосно, чітко, ясно:

- Швидкокрилий потужний ТУ,
- - Набирає висоту.
- Він летить все вище, вище,
- Вирушаєм до свого міста.
- Літаки на посадку: 3-3-3-3-с.
- Сідаємо і здійснимо подорож в минуле по місту, а допомагатиме

нам у цьому Нестор літописець. (метод перевтілення). Під музику до залу заходить Літописець. У руках тримає древню книгу та перо.

Літописець.

Доброго дня вам, шановна громада,

Бачити тут усіх вас дуже радий.

Я – літописець, людина незвична,

Особа відома та історична.

Пишу я в цій книзі про те, що вже сталося,
Про те, що в людському житті відбувалось.
Про села й міста про події і дати,
Про все, щоб в майбутньому пам'ятати.

У книзі моїй є й про місто Прилуки,
Про Удай славетний й уквітчані луки.
Про славне козацтво прилуцького полку
Усе про історію міста до толку.

Тож хочу я зараз усіх запросити
В минуле на деякий час відлетіти
Згадати із чого усе починалось
Як місто Прилуки отут заснувалось.

Літописець сідає і починає свою розповідь, яка супроводжується фотокартками та відео зйомкою із історії міста.

Розповідь Нестора літописця у супроводі з відеофільмом.

Перегляд фільму «Прилуки в часі» (додаток 2)

Історія мого міста Прилуки.

Колись давним-давно на місці нашого міста були гарні і дивовижні місця: звірів усяких видимо-невидимо, бачено-небачено, навіть мамонти водилися, а в річці Удай – риби, хоч руками лови. Ріка була широка - преширока і дуже глибока. І плавали по річці Удай великі кораблі, які перевозили різні товари та живність. І була наша земля дуже багата.

За багато років до того, як збудували місто, тут жили люди, які обробляли землю, ловили рибу, полювали. Це було просте поселення людей, яке без будь-якого порядку забудовувалося.

Одного разу трапилося так, що вороги дізналися про родючі землі руські і захотіли їх забрати. І ось тоді наказав великий князь руський Ярослав

Мудрий створювати на берегах великих рік міста-фортеці, які б захищали землю і не допускали ворога до столиці Київської Русі – міста Києва.(988 рік)

І після такого наказу збудували на місці нашого міста – фортецю. В середині фортеці – княжий двір, біля нього – будинки воїнів-дружинників, церкви. Кругом міста-фортеці викопали рів і насипали земляний вал.

Місто отримало назву від великої луки, яка розкинулася перед поселенням. «Місто при Луці» - а разом вийшло ПРИЛУКИ.

Перші згадки про наше місто були в 1085 році – це 930 років тому назад. І називали його не Прилуки, а Прилук і згадував його в своїх документах інший великий князь Руської землі – Володимир Мономах.

Прилуцька фортеця на високому правому боці річки Удай мала міцні дубові стіни з високими рубленими вежами. Уздовж стін був насипаний високий вал 10-12 метрів, а навколо міста були викопані глибокі рови, які наповнювалися проточною водою з річки Муховиця. В середині фортеці, біля північної стіни містився замок, теж обнесений окремим валом та ровом. Тут зачинялися оборонці фортеці з дітьми та дружинами у найскрутніший момент ворожої облоги.

На стінах та брамах фортеці стояли великі й малі гармати. На території фортеці були ще: палац князя Яреми Вишневецького, церкви Різдва Богородиці та Преображенська. Окремі будівлі були з'єднані між собою підземними ходами, такі ж ходи вели і за межі фортеці на випадок тривалої облоги міста.

Отож місто-фортеця Прилуки відігравало важливу роль у справі захисту території України від ворогів.

Пізніше славетні Прилуки, волею великого гетьмана Богдана Хмельницького стали столицею Прилуцького козацького полку. Прилуцьким полком у різні часи командували: гетьман Іван Самойлович, гетьман П. Дорошенко, полковник І. Стороженко, полковник Гнат Галаган.

До наших днів збереглася полкова скарбниця, де колись зберігалися полкові скарби, Спаська церква, Миколаївська церква. За часів козацтва був створений Густинський монастир, який і сьогодні вражає нас вишуканою красою.

Навіть до сьогодні у нашому місті збереглися деякі вулиці та площі, які існували тут багато років тому. Наприклад вулиця Олександрівська (нині вул. Київська), вулиця Костянтинівська. Вулиця Гімназична у далекі минулі часи підходила до Хлібної площі (біля Свято Преображенського собору) на якій розміщувався базар.

До сьогоднішнього дня збереглася і колишня чоловіча гімназія(це гімназія № 1 по вул. Київській)

Наше місто прославлене багатьма видатними людьми - це Василь Іванович Маслов, який був ініціатором створення в Прилуках краєзнавчого музею, письменник, педагог, філолог, поет і романтик Павло Павлович Білецький –Носенко, видатний лікар Олександр Сергійович Власов, неповторний актор Микола Федорович Яковченко, талановита письменниця Любов Забашта.

У свій час у нашому місті побував поет і художник Т. Г. Шевченко, філософ Г. Сковорода, гетьман Іван Мазепа, Петро Сагайдачний.

Наше містечко було дуже співучим. Пісня розправляла крила, рвалася угору немов хотіла злінути до синього неба. Здавалося, то співає сама земля.

Дуже багато було народних ремісників та умільців у нашому невеличкому містечку, про що свідчать роботи майстринь з вишивки, які збереглися до сьогодні.

Крім того місто потопало в зелені як у минулі часи так і зараз. Про наше чудове місто написано багато творів та віршів, складено безліч розповідей та оповідань.

Як писала наша землячка, письменниця Ганна Ігнатенко «Невеличке районне містечко, воно зустріне вас вогниками вокзалу, напоїть якимось особливим повітрям, огорне незвично лагідною тишею і поведе стежками юності. Горе тому, хто забуває про маленький клаптик на землі із росяними світанками і задумливими вечірніми годинами, те царство-государство, що зветься країною дитинства».

А тепер я пропоную поглянути одночасно минуле нашого міста і сьогодення і порівняти яким воно було колись, і яким стало зараз.

Перегляд листівок «Прилуки у часі» (метод занурення)

- А зараз вам час повертатися у свій час. До побачення!

- Зведемо наші мотори і полетіли.

- Приземлилися.

- Що побачили? (діти називають об'єкти:)

Дидактична гра «Закінчи речення» (метод мозкового штурму)

Освітні завдання: розвивати мислення, увагу, прищеплювати дітям любов та повагу до рідного міста; вправляти в умінні добирати відповідні слова.

1. Моє місто називається?

2. Люди, які живуть у місті Прилуки називаються?

3. Місто Прилуки розташоване на річці?

4. В центрі міста стоїть пам'ятник?

5. У нашому місті багато?

Інтерактивна гра «Знайди пам'ятники Прилук» (додаток 3) (ІКТ технологія)

Освітні завдання: розвивати цікавість до історичних скульптур; закріпити знання дітей впізнавати та називати пам'ятники рідного міста, їх розташування та зовнішній вигляд, викликати емоційний відгук, закріпити вміння вправлятися користуватися мишкою з комп'ютера та виконувати логічні завдання, отримати результат.

Фізкультхвилинка «Україно, ми твоя надія» (додаток 4)

- А чи знаєте ви який герб Прилук?

Опис герба дітьми: у синьому полі золота бичача голова, зліва в праву сторону золотою кривою шаблею пронизана так, що кінець шаблі навскіс стирчить у правому вусі.

- **А який прапор?**

Прапор Прилук – це прямокутне шовкове полотнище зеленого кольору, співвідношення сторін 2 і 3, з двостороннім зображенням св. Георгія на білому коні, який лівою рукою вражає списом поверженого змія, ф у правій тримає блакитний щит з золотою головою бика, пронизаного золотою шаблею, по кутах полотнища зображені голівки херувимів, по краю золотиста окантовка.

Інтерактивна гра «Зberi картинку» (додаток 5) (ІКТ технологія)

Освітнє завдання: розвивати дрібну моторику рук, уважність, логічне мислення, пам'ять; виховувати любов до рідного міста, закріплювати знання дітей щодо елементів символіки рідного міста та краю, вчити користуватися мишкою та складати з частинок ціле.

Дидактична гра «Народні перлини» (мнемодоріжка)

Освітні завдання: розвивати пізнавальний інтерес до усної народної творчості (прислів'я, приказки), виховувати ціннісне ставлення до рідного краю, розширювати знання дітей про Батьківщину.

- Можеш вибирати друзів і дружину, вибирати не можна тільки Батьківщину.

- Людина без Вітчизни, як соловей без пісні.

- Всюди добре, а дома найліпше.

- Кожному мила своя сторона .

- У рідному домі й вода солодка.

- А хто оберігає наше місто, дбає про те, щоб на нашій землі був мир?

- Воїни!

- Так, дійсно, в нашому місті є волонтери, які допомагають воїнам на передовій. У всі часи захищати рідну землю було справою честі та гідності мужній людей.

- Тож давайте разом з вами напишемо листа нашим військовим, побажаємо їм бути здоровими, міцними та сильними, захищати нашу країну від ворогів.

- (Діти разом з вихователем пишуть листа) (додаток 6)

Підсумок: «Коло вражень»

- Які враження? Що сподобалося?
- Кому б про це хотіли б розказати?
- Що сподобалось робити найбільше?
- Що хотіли б робити на наступному занятті?

Драгунова А.В.,

вихователь

Антонівського ясел-садка № 4

комбінованого типу з логопедичними групами

м. Херсон, Херсонська область.

СЦЕНАРІЙ СВЯТА ДО ДНЯ МАТЕРІ «ДЮЙМОВЧКА»

Ведуча: Весна і мати. Що в них спільне є,
Що жінку ми порівнюєм з весною?
Бо кожна з них у світ – життя дає.
Весна – Землі, а мама – нам з тобою.
Весна і мати. Що в них рідне є,
Що так одвічно їх обох єднає?

Бо кожна з них тепло й любов дає,
Нічого узамін не вимагає.
Весна і мати – вічне джерело
Усього сущого, що в світі процвітає.
Від них обох іде живе тепло.
І це весну і матінку єднає.

Діти заходять до зали

(Яскравий танок кольорових долоньок)

Дитина 1: Спасибі, мамо, за усе на світі!
І за життя, і радощі мої.
За те, що сонце так яскраво світить
І так співають гарно солов'ї.

Дитина 2: За все, що я люблю і відчуваю,
Чарівність світу бачу кожен раз.
Я так добра і так тепла бажаю
Тобі, матусю, в цей святковий час.

Дитина 3: Спасибі, мамо, мамочко рідненька,
За ласку, щедрість, щирість, доброту.
Здорова будь і будь щаслива, ненько,
Спасибі, мамо, за любов святу.

Дитина 4: Я радий навіть небо прихилити
Та відігнати кривду і біду.
Я можу так тебе одну любити,

До тебе, мамо, в пісні я іду.

Пісня «Ти ж моя ластівка»

Дитина 5: Знову чисте сонце наді мною,
Віє синій березень весною.
Знов зі святом неньку я вітаю,
Щастя їй і радості бажаю.

Дитина 6: Мамо люба, мамо моя рідна,
Вже до нас прийшла весна привітна.
Я найкращі квіти приготую,
Бо матусі завжди їх дарую.

Ведуча: Діти, а як же ми будемо вітати наших мам, якщо
Весна ще не прийшла і квітів нам не принесла!

Дитина: А я знаю, як Весну кличуть!
Потрібно веснянку заспівати!

Пісня «Ой минула вже зима» *(Діти сідають, виходить Весна.)*

Ведуча: Раді ми тебе, Весно, вітати!
Запрошуємо щиро на наше свято!

Весна: Як тільки пісню я почула,
На свято зразу ж прибула.
Та квітів на свято принесла багато,
Тож не потрібно вам більше сумувати!
А ще для малят я хотіла подарувати казку...
Зернятко чарівне тут – посаджу в саду,
Дуже гарне місце у садку знайду. *(Саджає зернятко в
горищик.)*

Ти, чарівна квітка, тут рости, рости,
Мамі своїй душу й серце звесели.

(Вилітають метелики)

1 метелик: Годі, квіточки, вам спати.
Час давно вже вам вставати.
Гляньте – сонечко сміється,
В небі жайворонок в'ється.

2 метелик: Прокинувся ліс, прокинувся луг,
Летять метелики навкруг.
Прокинулись травичка і жучки,
Навколо стільки краси.

«Танець квітів і метеликів» *(за участю мам)*

Ведуча: Подивіться, любі діти, сонечко пригріло,
Дивовижна наша квітка пелюстки розкрила,
Пелюстки розкрились, пелюстки тоненькі,
А між пелюстками – дівчинка маленька. *(Виходить мама.)*

Мама: Дівчинка маленька крихітна була,
Донечку Дюймовочкою мама назвала.

Дюймовочка: Ні, я не росинка, я не горошинка,
Донечку для мами принесла зернинка.

3 метелик: У світу все літаємо і новину ми знаємо.
Дівчатко в квіточці зростає, воно танцює і співає.
І добре серце в неї, і чиста душа, і собою хороша.
(Звучить музика, стрибають жаби.)

Жабеня-син: Ох, набридли ці проблеми,
Книжки, букви, теореми.
Краще ляжу, полежу
Та за вушком пошкребу.

Жабка-мама: Ква, синочок мій рідненький,
Дорогий мій і гарненький.
Ти вставай, дивись на світ,
Кажуть, що навчання – світ.

Жабеня-син: Ні, не хочу я учитись, я вже хочу оженитись.

Жабка-мама: Я дружину віднайду, і до тебе приведу.

Жабка-мама: Ква, не даремно я тут стрибаю.
Ква, дівчинку хорошу маю.
Дружиною гарною стане вона.
Для рідненького синка, дорогого малюка.

Дюймовочка: Я не хочу жити в болоті та співати на низькій ноті.

Жабка-мама: Ква, ква, ква! Не уявляєш зовсім ти,
Краще щастя не знайти.
Ну, синочок мій рідненький,
Скажи, що-небудь розумненьке.

Жабеня-син: Буль-буль-буль, ква-ква-ква...
Найгучнішу музику вми – вми – ква,
Разом зі мною пограй.

Гра «Склади м'ясорубку» (гра з татусями, із закритими очима)

4 метелик: Дюймовочко, чому ти плачеш?
Чи метеликів не бачиш?
Швидше поясок тримай,
Прив'яжу його до лапки
І не доженуть нас жабки!

Дюймовочка: Де ж подівся мій Метелик?
Як же він тепер без мене?

Жук: Не сумуйте люба панно
Краще потанцюймо гарно!
Друзі в пари всі ставайте
І танок розпочинайте!

«Танок жуків і метеликів»

Ведуча: Так Дюймовочка мала ціле літо провела:
Із травиночок шовкових
Ліжечко сплела чудове,
Укривалася листвою
Умивалася росю...

Так минули літо й осінь,
Вже зима десь на порозі.

Дюймовочка: Вже не тепло, вже не літо,
Як тепер я маю жити?
Тепле сонечко не гріє,
Вітерець холодний віє.
(Виходить миша.)

Миша: Хто тут? Хто тут? Боже, сльози!
Хто ти й як сюди прийшла?

Дюймовочка: Їжі я два дні не мала,
Ані крихітки хлібини!
Дайте, пані, хоч зернину...

Миша: Бідна дівчинка мала,
Як сюди ти забрела?
Ти промерзла до кісток!
Ось візьми, накинй платок.
Залишайся у мене на зиму
Буду тебе годувати,
А ти будеш мені допомагати. *(Заходить Кріт)*

Кріт: Я чув, що в тебе, є дівчинка одна!
Мало їсть, мало спить,
Помічниця просто клас!
Я вирішив одружитися на ній.

Дюймовочка: Я не хочу, він старий
І до того ще й нудний!
Що ж мені тепер робити?...
Дозволь хоч з сонечком проститись!

Кріт: Добре йди, але швиденько!
Попрощайся і назад! *(Прилітає ластівка.)*

Ластівка: Чого ти плачеш? Що з тобою?

Дюймовочка: Люба Ластівко я плачу,
Бо моя недобра вдача...
Мушу, кажучи між нами,
За крота я вийти заміж!

Ластівка: Я лечу в далекий край!
Хочеш разом? Ну? Сідай!

Дюймовочка: Так! Давай хутчіш летіти!
Я в норі не хочу жити.

(Дюймовочка з ластівкою «лятають» на квіткову галявину. Миша і кріт біжать за ними, але не наздоганяють.)

Ластівка: А ось мій дім, моє гніздо,
І тут – квітковий рай.
Живуть тут ельфи у квітках
Дивися! Вибирай!

Принц: Дівчинка, така прекрасна,

Як на небі зірка ясна!
Тут, у нашім краю, ти
Залишайся назавжди!

Дюймовочка: Я дякую вам дуже щиро,
Які ви всі тут ніжні й милі.

Принц: О люба Дюймовочко,
До нас підлітай,
Між квітами з нами
Разом покружляй.

«Танок квітів, принца та Дюймовочки»

Ведуча: Така чудова казка, дякуємо тобі, Весна.
Ми всі знаємо, як же люблять своїх малят матусі,
а ще дужче бабусі. Любій бабусі заспіваємо,
любую бабусю привітаємо.

«Пісня про бабусю»

Ведуча: Про малечу завжди бабуся подбає. Та я знаю, що деякі
малюки мріють в майбутньому стати лікарями.
Давайте пограємо у гру з нашими любими бабусями.

Гра «Полікуй бабусю»

(Дітям роздають подарунки.)

Ведуча: Закінчується наше свято.
Уклін вам, рідненькі
Бабусі та мамі!
Бажаємо вам 100 років жити
Без розлуки, без журби і сліз!
Хай із вами завжди буде щастя,
А також здоров'я цілий віз!

Задонська М.І.,

вихователь

Антонівський ясла-садок № 4

комбінованого типу з логопедичними групами

Херсонська міська рада, м. Херсон.

ЗАНЯТТЯ З РОЗВИТКУ ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДЛЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ВИКОРИСТАННЯС ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ПАЛИЧОК КЮІЗЕНЕРА «КОСМІЧНА ПОДОРОЖ»

Мета: продовжувати формувати уявлення дітей про Космос як простір, що існує за межами планети Земля, про супутник Землі – Місяць, про планети Сонячної системи. Удосконалювати навички роботи з рахувальними кольоровими паличками Кюізенера. Закріплювати вміння дітей відбирати палички потрібного кольору та числового значення за

словесною вказівкою вихователя; вправляти в орієнтуванні в просторі (зліва, справа). Систематизувати знання про об'ємні та площинні геометричні фігури. Удосконалювати навички прямої та зворотної лічби. Закріплювати склад чисел в межах 10. Формувати вміння розв'язувати приклади та задачі на додавання і віднімання. Розвивати логічне мислення, зоровий окомір, слухову пам'ять. Виховувати інтерес до заняття, дружні стосунки між дітьми, звичку спільно працювати і досягати успіхів.

Матеріал: презентація про Космос (запуск ракети, політ над Землею, зображення Місяця, звуковий запис голосу Астероїда, космічна музики, математичні задачі); картки для маршруту; плоскі та об'ємні зображення планет; об'ємні зірочки; об'ємні та плоскі геометричні фігури; картки з зображенням будинків; набір кольорових паличок; набір цифр і знаків; значки з зображенням Космосу.

Хід заняття

Вихователь. Добрий день, діти! Сьогодні я запрошую вас до подорожі, але вона буде не звичайна, а космічна. Ви будете космонавтами, а я капітаном корабля. Ви згодні? Але спочатку давайте пригадаємо:

- Що таке Космос? (Космос це простір з небесними тілами за межами Землі.)

- А що таке Сонячна система? (Сонце і планети, що рухаються навколо Сонця.)

- Назвіть планети Сонячної системи. (Земля, Марс, Венера, Плутон, Юпітер, Уран, Меркурій, Сатурн, Нептун).

- На якій планеті ми з вами живемо? (На планеті Земля).

- На чому можна полетіти в Космос? (На ракеті, зорельоті, космічному кораблі).

Пропоную сьогодні полетіти на ракеті, яку ми побудуємо з геометричних фігур.

(Діти будують ракету з об'ємних і плоских геометричних фігур).

Вихователь. Яка гарна у нас вийшла ракета. Ну ж бо, глянемо, з яких об'ємних фігур побудована ракета? Скільки циліндрів? Скільки конусів? Якого вони кольору, розміру? Які плоскі геометричні фігури ви обрали? Скільки їх? Якого вони кольору? Молодці, займаємо місце в ракеті. (Діти сідають на подушечки один біля одного).

Вихователь. Діти, а ви знаєте, що космонавти завжди в політ до Космосу беруть з собою карту космічного маршруту. Давайте і ми складемо карту нашого маршруту.

Д/Г «Склади маршрутну карту»:

Спочатку ми полетимо на Місяць. Візьміть Місяць і покладіть навпроти літери «О» під цифрою, яка стоїть між цифрами 4 і 6. Під якою цифрою ви поклали Місяць? (Під цифрою 5). А далі ми відвідаємо Венеру. Візьміть Венеру і покладіть навпроти літери «О» під цифрою, яка більше від 6 на 1. Розмістіть планету Сатурн навпроти літери «У» під цифрою, яка більше від 7 на 1. Покладіть планету Нептун навпроти літери «А» під цифрою, яка менше від цифри 3 на 1. Покладіть планету Уран навпроти

літери «У» під цифрою, яка означає кількість сонечок на небі. Покладіть Плутон навпроти літери «У» під цифрою, яка стоїть між цифрами 3 і 5.

Вихователь. Молодці, діти, карта нашого маршруту готова, то ж вирушаємо в Космос! Починаємо відлік у зворотньому напрямку: 10, 9, 8, 7..... Пуск!

(На екрані з'являється відео з польотом ракети і видом Землі).

Вихователь. Діти, погляньте це ми з вами летимо і все далі й далі віддаляємось від Землі. Подивіться, який вигляд має наша Земля з далекого Космосу. Яку форму має наша планета? (Форму кулі). Здається ми наближаємось до якогось небесного тіла.

(На екрані з'являється зображення Місяця).

Вихователь. Діти, що це за небесне тіло? (Місяць). Так, це Місяць. Увага! Здійснюємо посадку на Місяць. *(Діти встають і підходять до зони з Космосом).* Погляньте, як тут гарно. Ой, здається, ми тут не одні, хтось сидить на камінцях. Добрий день незнайомцю!

Інопланетянка Лунтіна. Добрий день *(прмовляє засмучено).* А ви хто такі?

Вихователь. Ми земляни, прилетіли до Космосу, щоб побачити планети Сонячної системи і ще більше цікавого дізнатися про Космос.

Лунтіна. А я Лунтіна – жителька Місяця.

Вихователь. Лунтіна, а чому ти така засмучена, що трапилось?

Лунтіна. Діти, у нас на Сонячній системі трапилась біда, з орбіт зникли планети.

Вихователь. Діти, подивіться і справді тут не вистачає планет. Які планети тут є? Скільки їх? Яких не вистачає? (Венери, Сатурна, Урана, Нептуна, Плутона).

Лунтіна (плаче). Що ж тепер робити, де їх шукати?

Вихователь. Не засмучуйся, Лунтіно, у нас діти дуже розумні і дружні і допоможуть знайти загублені планети.

(Чути голос Астероїда).

Астероїд. Ха-ха-ха! Розумні і дружні вони! Пошукайте тепер планети! Ви їх ніколи не знайдете, бо я їх сховав. Я великий і могутній Астероїд! Я не люблю гостей, та ще й розумних і дружних. Я у Космосі самий розумний! Але якщо ви хочете, щоб я повернув планети– доведіть мені, які ви насправді розумні і виконайте 5 моїх завдань, які я залишив на зірочках з цифрами. Але цифри на зірочках не звичайні, вони зашифровані кольоровими паличками від 1 до 5. Ха-ха-ха! Спробуйте знайти зірочки з цифрами і виконати завдання!

Вихователь. Ми з дітками виконаємо всі завдання. Так, діти? Малята, в Космосі все незвичайне і навіть цифри, але ми з вами знайомі з такими кольоровими цифрами. Давайте пригадаємо, яка паличка позначає цифру 1. Так, це біла паличка. Ви бачите зірочку з кольоровою цифрою 1? Тоді йдемо до зірочки.

Слухайте: **Завдання під № 1: гра «Покажи кольорове число»**

- Діти, я вам буду називати цифру, а ви повинні знайти і показати

паличку, яка позначає це число.

- Покажіть паличку, яка позначає число 5, 9, 2 (жовта, синя, рожева).
- Покажіть паличку, яка більше від числа 5 на 1 (фіолетова).
- Покажіть паличку, яка стоїть справа третьою (чорна).
- Покажіть паличку, яка стоїть зліва четвертою (червона).
- Покажіть паличку, яка менше від числа 7, але не фіолетову і не червону (жовта).

Лунтіна. Молодці, діти, ви виконали перше завдання.

Астероїд. Добре, це завдання ви виконали, бо воно було не дуже складне. Забирайте одну планету, але попереду вас чекає складніше завдання.
(*Астероїд повертає планету Венера*).

Вихователь. А зараз шукаємо зірочку з кольоровою цифрою 2.

Завдання №2: «Космічні приклади»

(Вихователь показує дітям приклади, а діти розв'язують їх за допомогою паличок і позначають цифрами, і знаками.)

Лунтіна. Ой молодці, діти, і з цим завданням впорались.

Астероїд. І це завдання ви виконали, ну що ж забирайте ще одну планету. (*Повертає планету Сатурн*).

Вихователь. Ну а ми шукаємо наступне завдання на зірочці з кольоровою цифрою 3. Якого вона кольору? (Блакитного).

Вихователь. Дивимось на **Завдання №3: «Космічна розминка».**

(Діти під космічну музику виконують вправи, Астероїд повертає планету Уран).

Вихователь. Шукаємо зірочку з цифрою 4. **Завдання № 4- Д/г «Побудуй будинок».**

(*Діти викладають будиночки з кольорових паличок і визначають склад числа*).

Астероїд. І це завдання ви виконали, забирайте ще одну планету! (*Повертає планету Нептун*).

Вихователь. Шукаємо останню зірочку під номером 5

Завдання №5: «Космічні задачі».

1) На космічному кораблі було 5 космонавтів, 2 космонавта вийшли у відкритий космос. Скільки космонавтів залишилось на кораблі?

2) На планету Марс вилетіло 3 ракети і 3 космічні кораблі. Скільки всього космічного транспорту прилетіло на Марс?

3) Космонавтам пошили 8 скафандрів. Три скафандри залишилось. Скільки космонавтів полетіло в Космос?

Астероїд. І це завдання ви виконали! Добре, забирайте останню планету. Ви переконали мене, що всі ви насправді розумні і дружні, а ось зі мною ніхто не хоче дружити.

Вихователь. Астероїде, стань добрим, не знищуй планети та зірочки і всі з тобою будуть дружити.

Астероїд. Я хочу бути добрим і хочу з усіма дружити.! Я обіцяю, більше ніколи не буду завдавати планетам шкоди. Дякую вам, за те,

що

навчили мене бути добрим. До побачення, прилітайте ще до нас в гості!

Лунтіна. І я вам дякую, діти, за допомогу, а на згадку про нашу зустріч я вам дарую ось ці космічні значки.

Вихователь. Дякуємо тобі, Лунтіно, а нам вже час повертатися на свою рідну Землю. До побачення! Займаємо місця в нашій ракеті.

(Звучить космічна музика, діти повертаються на Землю).

Вихователь. Діти, вам сподобалась наша космічна подорож? Давайте пригадаємо, з ким ми зустрілися? Які вам сподобалось виконувати завдання. Ви мені дуже сподобались. Кожен з вас був розумний, кмітливий, уважний, розсудливий, а саме головне, що всі ви були дружними. Саме ваша дружба допомогла врятувати планети.

Пахомова Ю.А.,

вихователь

Антонівського ясел-садка № 4

комбінованого типу з логопедичними групами

Херсонська міська рада, м. Херсон.

КОНСПЕКТ ЗАНЯТТЯ З РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ, МНЕМОТЕХНІКИ ТА СТОРІТЕЛЛІНГУ ДЛЯ ДІТЕЙ СЕРЕДНЬОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Тема: «Пригоди в казковому лісі»

Мета: розвивати пізнавальний інтерес до теми «Дикі тварини»; розвивати зв'язне мовлення, пам'ять, мислення та увагу; активізувати та збагачувати словниковий запас дітей; вдосконалювати вміння висловлювати свою думку; вчити складати неймовірні казки та розповіді (сторітеллінг); вчити складати речення з опорою на малюнки (мнемотехніка); закріпити знання про характер персонажів із казок та передавати своє позитивне чи негативне відношення до них; вдосконалити вміння утримувати в пам'яті текст казки; виховувати любов до природи та казок, дбайливе ставлення до тварин.

Хід заняття:

(Діти заходять до групи, стають у півколо).

Вірш-привітання «Доброго ранку»:

Доброго ранку, сонце привітне!

Доброго ранку, небо блакитне!

Доброго ранку, лагідний вітер!

Доброго ранку, пташки в вишині!

Доброго ранку - тобі і мені!

Вихователь: Доброго ранку, дітки, я пропоную вам сьогодні подорож, але не просту, а чарівну подорож до казкового лісу! *(Показ слайду із зображенням чарівного зимового лісу)*. Дітки, але перш, ніж ми потрапимо до лісу, давайте пригадаємо, хто живе в лісі?

Діти: Дикі тварини.

Вихователь: А яких диких тварин ви знаєте?

Діти: *(називають тварин: заєць, лисиця, вовк, ведмідь, білка, їжак, олень, лось, дикий кабан)*.

(Перегляд фотослайдів із зображенням тварин та їх дитинчат. Під час перегляду діти грають в дидактичну гру «Назви тварин та їх дитинчат»).

Вихователь: Дітки, яка в нас зараз пора року?

Діти: Зараз у нас зима!

Вихователь: А як же живеться диким тваринам взимку в лісі?

Діти: Їм холодно і немає що їсти.

Вихователь: Так, дітки, тваринам взимку справді важко. Тож я пропоную вам подбати сьогодні про диких тварин і подарувати їм свою любов і турботу. Зараз вам потрібно виконати наступне завдання: вибрати з-поміж тварин тільки тих, яких ми можемо зустріти в лісі. Кожен з вас по черзі вибирає якусь дику тварину і розповідає про неї (як називається, де живе, що їсть) і вибирає для неї якийсь смаколик, який можна повезти з собою до лісу. Але будьте уважні, бо серед тварин є ті, що не живуть у лісі. Якщо ми правильно виконаємо завдання, то знайдемо цих зайвих тварин.

(Діти викладають диких тварин на магнітній дошці навколо зображення «Ліс» , складають смаколики до кошика: зайчикам – моркву і капусту, вовкам і лисичкам – м'ясо, ведмедям – мед, білочкам – горіхи, шишки і гриби, їжачкам – яблука і груші, диким свиням – жолуді і каштани, оленям і лосям – сіно. На столі залишаються зображення собаки і kota. Діти називають, що це свійські тварини, і годувати їх потрібно вдома).

Вихователь: А які дикі тварини взимку сплять?*(Діти складають речення за мнемодоріжкою: їжачок спить взимку у своїй нірці; ведмідь спить взимку у своїй берлозі).*

Вихователь: Кошик зі смаколиками для тварин ми зібрали, тож гайда до лісу! А на чому ж ми з вами будемо їхати? Про це ми дізнаємось з фізкультхвилинки.

Фізкультхвилинка:

Як ми разом зберемося,

Дружно за руки візьмемося,

Щоб з дороги не звернути,

В лісі темному не заблукати.

-А якщо стежка лісова?

-А ми ніжками - топ-топ-топ, топ-топ-топ!

-А якщо глибокі замети?

-А ми на лижах - шик-шик-шик, шик-шик-шик!

-А якщо дорога широка?

-А ми на машині - ж-ж-ж, ж-ж-ж!

-А якщо лісова гущавина?

-А ми на літаку – у-у-у, у-у-у!

Вихователь: Дітки, щоб лісові тварини не завдали нам шкоди, ми подорожуватимемо до казкового лісу. Якщо наша подорож чарівна, то й до лісу ми полетимо на чарівних сніжних кульках. Беріть усі ці чарівні сніжні кульки і полетіли! Станьмо всі в коло і промовимо такі чарівні слова:

Чарівні сніжні кульки,

Ви нам допоможіть,

До лісу казкового

Нас швидко віднесіть! *(Під музичний відеослайд діти кружляють по колу з білими повітряними кульками).*

Вихователь: Ось ми й потрапили до казкового лісу! Погляньте, як тут гарно!*(фотослайд зимового лісу).*

(Грає музика. Заходить сумний Зайчик).

Вихователь: Зайчику, що сталося, чому ти плачеш?

Зайчик: Я гуляв у лісі, і тут здійнявся сильний вітер, він мене дуже налякав і

я забув, із якої я казки! Допоможіть мені будь-ласка!

Вихователь: Дітки, давайте разом з вами допоможемо Зайчику пригадати, з

якої він казочки! Адже ми потрапили до казкового лісу, щоб допомогти тваринам, врятувати їх.

Зайчик: Саме біля цього пенька все і сталося. *(На пеньку лежить сторінка із казки).*

Вихователь: Діти, погляньте - це ж сторінка із книги казок. Але вона зачаклована. *«Для того, щоб сторінку розчаклувати, про тварин лісових треба розповідь складати».* А допоможуть нам в цьому кільця Луллія.*(Діти складають короткі розповіді про тварин: назва тварини, її дитинчат і що вона їсть).*

Вихователь: Погляньте, після того, як ми з вами виконали завдання, на сторінці з'явилася підказка-загадка. Зараз ми її відгадаємо:

Ходить хмуρο між дубами,

Хижо клацає зубами,

Весь, як є, -

Жорстока лють,

Очі в нього так і лють.

Ось, примовк.

Грізний звір цей, звісно, ...**(вовк)**.

Вихователь: Так, ось ми і дізналися, що Вовк – ще один герой цієї казки. (Вихователь вивішує зображення вовка на магнітну дошку). Цікаво, що в нашій подорожі чекатиме на нас далі?

Зайчик: Погляньте, на дереві ще одна сторіночка.

Вихователь: Так, і вона також зачаклована: *«Казки пригадай, в якій є Зайчик – називай!»**(Діти називають казки за фотослайдами: «Колобок»,*

«Зайчикова хатка», «Рукавичка», «Теремок», «Коза-Дерева», «Солом'яний Бичок»). Молодці! Ось відкрилась наступна підказка (ілюстрація із зображенням меду). А хто із лісових тварин полюбає ласувати медом?

Діти: Ведмідь полюбає мед!

Вихователь: Так, це ведмідь. І він також герой казочки, яку ми з вами шукаємо. (Вивішується зображення ведмеда на магнітну дошку).

Вихователь: Далі разом вирушаймо, всі підказки позбираймо! – Ось іще сторіночка: **«Щоб сторінку розчаклувати, треба в творчу гру пограти!»**

Творча гра «Якби я був...» (кожна дитина уявляє себе якоюсь тваринкою і називає, що вона могла б робити, якби була цією тваринкою).

Вихователь: Добре ми з вами пограли і сторінку розчаклували:

Хто у лісі проживає,
Дуже хитру вдачу має,
Вовку сірому сестричка,
Знають всі, що це - ... (лисичка).

Вихователь: Так, Лисичка також героїня нашої загубленої казочки. (Вихователь вивішує на магнітну дошку зображення лисички).

Дитина: Погляньте, на ялинці ще одна сторінка з казки!

Вихователь: (Читає) **«Щоб сторінку розчаклувати, треба зимові ознаки пригадати»** (діти складають розповідь про зиму, використовуючи мнемодоріжки, у кожного своя картка).

(Відкривається зображення : Дід і Баба. В руках у Баби загадка.)

На сметані замісили,
На вікні охолодили,
Круглий бік, скок-скок
Покотився... (Колобок).

(Вихователь вивішує на магнітну дошку зображення діда, баби і Колобка).

Вихователь: Цікаво, що ж це за казочка, з якої наш зайчик загубився? Давайте поглянемо, які сторінки з казки нам вдалося розчаклувати.

- 1-Вовк
- 2-Ведмідь
- 3-Лисичка
- 4-Дід і Баба
- 5-Колобок
- 6- це наш загублений Зайчик.

Діти: Ця казка називається «Колобок»!

Вихователь: Зайчику, це так? Ти з казочки про Колобка?

Зайчик: Так, дякую вам, дітки! Тепер я згадав – я дійсно з казочки «Колобок».

Рухлива гра «Знайди пару» (4 дитини одягають маски дорослих тварин: Зайчика, Лисички, Вовка і Ведмеда, а ще 4 дитини беруть в руки маленькі іграшки: Зайченя, Лисеня, Вовченя і Ведмежа. Діти бігають по колу

і за сигналом вихователя повинні знайти свої пари – мами знаходять своїх дитинчат. Потім діти обмінюються масками та іграшками і гра продовжується знову).

Вихователь: Діти, а як закінчилася казочка «Колобок»?

Діти: Лисичка перехитрила Колобка і з'їла його.

Вихователь: Але ж це поганий кінець казки! А ми з вами прийшли у цей казковий ліс для допомоги. Зайчику ми вже допомогли згадати, з якої він казки, отже давайте тепер допоможемо і Колобкові – врятуємо його від Лисички. Ми разом з вами вигадасмо щасливий кінець казочки, щоб Колобок залишився живим. Чим же ми можемо підобрити наших героїв казки, щоб вони не чіпали Колобка? Як ви гадаєте, чому звірі хотіли з'їсти Колобка?

Діти: Тому що вони були голодні.

Вихователь: Так, правильно, вони хотіли їсти. А ми з вами, коли збирались до лісу, що взяли з собою для звірів?

Діти: Ласощі, щоб нагодувати їх.

Вихователь: Так, правильно, тож давайте складемо казочку так, щоб і звірів нагодувати, і Колобка від звірів врятувати.

(Діти обігрують казку по-новому: при зустрічі з Колобком звірі на слова: «Колобок, Колобок, я тебе з'їм» - отримують від Колобка якийсь гостинець: Зайчик – моркву і капусту, Ведмідь – мед, а Вовк і Лисичка – м'ясо. В кінці казочки Колобок товаришує з усіма героями).

Вихователь: Бачите, діти, які ми з вами молодці - врятували Колобка, а заодно і про голодних тварин подбали, їх нагодували.

Зайчик: Дякую вам, дітки, за допомогу! Час мені вже поспішати до своєї нової казочки. На прощання я хочу пригостити вас смаколиками на згадку про мене (пригощає дітей цукерками).

Вихователь: Зайчику, а ми тобі на згадку про нас подаруємо книжечку з новою казочкою «Колобок», щоб ти більше ніколи не загубився.

(Діти прощаються з Зайчиком і він іде).

Вихователь: Час і нам повертатись до садочку. Беріть свої сніжні кульки і полетімо!

Чарівні сніжні кульки,

Ви нам допоможіть,

До садочку нашого

Нас швидко віднесіть!

Підсумок заняття (діти пригадують, що вони робили на занятті, куди подорожували і кому допомагали, кожен висловлює свою думку про те, що на занятті сподобалось найбільше).

Іванцова К.І.,
вихователь дитячого садка
Наталинський НВК
с. Наталіне, Харківська область.

ДОШКІЛЬНЯТАМ – ОСВІТА ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

«Світ досить великий, щоб задовольнити потреби кожної людини, але надто малий, щоб задовольнити людську ненаситність»
Махатма Ганді

Сучасною проблемою ХХІ століття постає необхідність досягнення гармонії між людьми з одного боку і суспільством та природою – з іншого. Формування у людей такого способу життя, який був би основою довготривалого ощадливого гармонійного розвитку людства. Саме на таких засадах побудована освіта для сталого розвитку.

Освіта для сталого розвитку є інноваційним і вкрай актуальним напрямом розвитку освіти в Україні та в усьому світі. Протягом останніх десяти років у рамках міжнародного українсько-шведського проекту «Освіта для сталого розвитку в дії» експертами України та Швеції було напрацьовано концепцію програми «Дошкільнятам – освіту для сталого розвитку» та навчальні курси для дітей 4-го, 5-го та 6-го років життя.

Наслідком освіти сталого розвитку є стале суспільство. Стале суспільство – це суспільство, яке зберігається протягом життя багатьох поколінь і характеризується далекоглядністю, гнучкістю і мудрістю, за якої не руйнуються його фізичні чи соціальні системи життєзабезпечення.

Освіта для сталого розвитку – це основа для нашого сталого майбутнього.

Організація роботи з упровадження ідей «Освіти для сталого розвитку» в роботу з дошкільниками

Емпауермент – педагогіка мотивації та дії

Освітній процес для сталого розвитку я будую на основі *педагогіки емпауерменту*.

Мета, завдання і структура курсу

Мета курсу - сприяти формуванню у дошкільників мотивації до дій і моделей поведінки, орієнтованих на сталий стиль життя.

Завданнями курсу є створення умов для:

- формування у дітей початкових уявлень про дії та поведінку, що орієнтовані на сталий розвиток, необхідних для свідомого вибору способу власного життя;
- усвідомлення дошкільниками необхідності збереження ресурсів планети та особистої причетності до майбутнього суспільства і природи;
- розвиток у дітей звичок і моделей поведінки, що відповідають сталому розвитку бажання діяти у цьому напрямі.

Структура кожного з курсів охоплює **три основні теми (модулі)**,

засвоєння яких орієнтовно розраховане на 18 тижнів для старших дошкільників і 27 тижнів для молодших вікових груп. Вивчення кожної теми передбачає опрацювання трьох **підтем**, на яке відведено по два тижні для дітей п'ятого року життя та по три тижні для дітей інших вікових груп.

Кожну тему вивчаємо упродовж тематичного дня та закріплюємо упродовж двох чи трьох тижнів залежно від віку дітей. Вибір тем орієнтований на взаємопов'язані сфери сталого розвитку: соціальну, економічну й екологічну. При цьому теми адаптую до потреб і можливостей дітей дошкільного віку. У межах кожної з тем запланована реалізація вузького кола завдань, тісно пов'язаних з повсякденним життям людини.

У змісті **кожної з тем виокремлюю ідеї**, які мають бути донесені до дітей, *мовні формули*, що відбивають їх смисли, та *дії*, які діти опановують і автоматизують.

Обов'язковим елементом вивчення кожної з тем є вступне і підсумкове невеличке самостійне дослідження дітьми власної побутової поведінки. Результати цього дослідження дозволяють дітям усвідомити зміни, що необхідні і відбуваються. Вони також дають мені можливість спостерігати процес змін і підтримувати позитивний зворотний зв'язок щодо особистих досягнень дитини.

Висновки

Опрацювавши програму «Дошкільникам – освіта для сталого розвитку», я зрозуміла, що програма має системний підхід, який дозволяє моделювати, прогнозувати та обирати різні варіанти напрямків розвитку дітей дошкільного віку.

Свою роботу почала з ознайомлення батьків зі змістом посібника з метою залучення їх до співпраці. Для досягнення позитивних результатів в роботі з дітьми, неможливо обмежитися тільки роботою, яка проводиться в дитячому садку. Батьки – це самі зацікавлені та активні учасники навчального процесу. Ефективною формою моєї роботи є союз вихователя та батьків, різноманітні форми тісного співробітництва: проведення днів відкритих дверей, консультацій, розміщую в інформативному куточку для батьків пам'ятки: «Як скоротити витрати паперу на роботі, вдома, у крамниці», «Скільки паперу ми витрачаємо?».

Запрошую батьків до участі у фотовиставці або виставці малюнків «Наші подарунки природі». Пропоную батькам разом із дітьми організувати ярмарок виробів із природних матеріалів, запрошуємо на ярмарок дітей інших груп, пропоную вихованцям розповісти, з яких матеріалів зроблені вироби.

Також я систематизувала матеріали згідно підтем, зробила добірку ігор пізнавального та творчого характеру. Діти під моїм керівництвом оволоділи знаннями та навичками із тем «Спілкування», «Ресурси», «Подарунок», досягли бажаних моделей поведінки у спілкуванні, підтримці один одного, а деякі відповідні їхні дії набули автоматичності. Під час проекту в дитячих колективах постійно панувала затишна атмосфера, де вихованці проявляли ввічливість, толерантність, підтримували гарні

стосунки із друзями. Через використання різних методів та прийомів було досягнуто значних результатів: покращення стосунків у колективі, підтримка морального та психологічного клімату в групі, розумне споживання електричної енергії та води, зменшення марних витрат сировини, відходів, зміцнення та покращення власного здоров'я.

Залучаючи дітей до пізнавальної діяльності, я намагалася прищепити їм любов до природи, навколишнього середовища, націлювала на збереження природних ресурсів, на культуру поведінки в природі, створювала відповідні умови для появи у дітей ентузіазму і почуття задоволення від результатів групової та індивідуальної роботи. Діти з задоволенням і цікавістю сприймали поданий матеріал, брали активну участь у дослідницькій діяльності. Реакція дітей при цьому була позитивна, радісна, ігрова. Малюки намагаються використовувати набуті знання в повсякденному житті. Вони стали більш спостережливіші, допитливіші, бережливо ставляться до дерев, кущів, рослин, птахів, водойм. Своїми враженнями діляться з ровесниками, членами сім'ї, розповідають про користь та значимість взаємозв'язку живого й неживого в природі. Діти почали усвідомлено використовувати і застосовувати у житті вислів «Тепер я буду...» Упроваджуючи програму освіти для сталого розвитку, важко було оцінити її зміст, результати та вплив на особисто моє ставлення до проблеми. Сьогодні я можу сказати, що не очікувала такого позитивного результату під час роботи з дітьми, і того, що сама почну економити воду і до цього привчати своїх домашніх, вже підсвідомо буду звертати увагу на використання паперу і на роботі, і вдома.

Отже, задоволення потреб у збереженні навколишнього середовища повинно розповсюджуватися не тільки на теперішні, але й майбутні покоління, передбачаючи ефективне використання та економію ресурсів.

Література

1. Базовий компонент дошкільної освіти / наук. Кер. А. М. Богуш, дійсний член НАПН України, проф. д-р пед. наук; авт. кол.: Богуш А. М., Беленька Г. В., Богініч О. Л. та ін. – К., 2012. – 26 с.
2. Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту В.О. Огнев'юк; авт. кол.: Г.В. Беленька, О.Л. Богініч, Н.І. Богданець – Білоскаленко [та ін.] ; наук. ред : Г.В. Беленька, М.А. Машовець; Мін. осв. і науки України, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. – 304 с.
3. Дошкільнятам про сталий розвиток: маленькі люди великого світу: навч.-метод. посібник для вихователів для дітей молодшого дошкільного віку / Н. Гавриш, О. Пометун / за ред. О. Пометун. – [Бібліотека журналу «Історія і суспільство в школах України: теорія та методика навчання»]. – Київ, 2016. – 96 с.
4. Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку: Діємо разом: навч.-метод. посібник для використання в роботі з дітьми п'ятого року життя/ Н. Гавриш, О. Пометун / за ред. О. Пометун. – Київ, 2017. – 128с.
5. Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку: навч.-метод.

посібник для дошкільних навч. закладів / Н. Гавриш, О. Саприкіна, О. Пометун/ за ред. О. Пометун. Д. : «Ліра», 2014. – 120 с.

**Заняття за програмою: «Дошкільнятам — освіта для сталого розвитку»
на тему: «Вода – наше спільне багатство»**

Програмовий зміст: продовжувати формувати у дітей початкові уявлення про дії та поведінку, що орієнтовані на сталий розвиток. Формувати елементарні екологічні уявлення дітей про запаси прісної води на Землі. Продовжувати знайомити з проблемою забруднення навколишнього середовища, усвідомлення дошкільниками необхідності збереження ресурсів Землі та особистої відповідальності за майбутнє. Поглиблювати уявлення дітей про одну з найважливіших речовин у природі – воду. Ознайомити зі способом очищення води. Прищеплювати найпростіші правила поведінки в навколишньому середовищі. Розвивати навички економного витрачання води, спостережливості, емпатію, уяву, уміння аналізувати і робити висновки, асоціативне мислення. Виховувати бажання берегти водні ресурси нашої країни, любити та бережно ставитися до природи.

Словник: глобус, планета, раціональне, економне, макет.

Матеріал: ТЗН, фліпчарт, мультимедійна презентація, сюжетні картинки на тему «Використання води», глобус, ілюстрації до сталого розвитку, атрибути для досліду, басейн наповнений водою, сачки, фартушки, гумові рукавички, пакет для сміття, матеріал для дидактичних ігор та аплікації.

Попередня робота:

1. Перегляд відеоматеріалів на тему «Колообіг води в природі», «Із землі прямо до кранів», «Фільтрування води», «Значення води для людей»
2. Спостереження за водою в природі (дощ, туман, сніг, лід, іній, бурульки, калюжі, море).
3. Проведення дослідів «Якості води», «Стан води»
4. Бесіда «Де ми використовуємо воду»
5. Вирішення проблемних ситуацій «Що трапиться, якщо зникне вода»

Хід заняття:

І. Організація дітей до заняття.

- Діти, сьогодні у нас буде дуже цікаве заняття. Давайте утворимо «коло друзів». Я вам хочу нагадати, що ми з вами команда, що ми допомагаємо один одному. Покажіть мені великим пальчиком, який у вас настрій. Давайте скажемо наше привітання.

Діти:

Група «Краплинка» усіх вітає,

Гарних вражень вам бажає.

ІІ. Основна частина.

Вихователь. Діти сьогодні у нас буде незвичайне заняття. До нас завітав.... (на слайді з'являється *Капітошка*) Хто? – Капітошка. Він розгубив своїх пустотливих сестричок-краплинок та просить у нас допомоги, щоб знайти їх. Але краплинки з'являться лише тоді, коли ми виконаємо всі їхні

завдання. Допоможемо Капітошці?

I. Завдання від краплинки Вченої.

Вона передала нам ось це. Що це? *(показую глобус)* Це глобус — так виглядає наша планета Земля зменшена у багато-багато разів.

Розглядання глобуса

Вихователь. Синій колір на глобусі означає ... що? Воду. Як по-вашому, чи багато води на нашій планеті? Дійсно, на Землі дуже багато води. Але майже вся вона в морях і океанах, а значить яка на смак? Солоні. Годиться солоні вода для пиття? Ні, солоні вода не придатна для пиття. Прісної води на нашій планеті не багато. Є на землі місця, де людям не вистачає прісної води. Саме тому не можна даремно її лити. Прісну воду, потрібно берегти.

(На слайді з'являється перша крапелька)

II. Завдання від краплинки Дослідниці

Вихователь. Подивіться на зображення, що тут трапилося з водою?

Зображення забрудненої води.

Вихователь. Хто міг водойму так забруднити? Чи можна вживати брудну воду? Перед вживанням воду треба очистити або профільтрувати. У наших будинках з кранів тече чиста вода. Очищують її спеціальні фільтрувальні станції, а як можна очистити воду ми зараз перевіримо на досліді.

Дослідницька лабораторія «Фільтрувальна станція»

Вихователь. Я пропоную вам стати справжніми дослідниками та за допомогою досліду, дізнатися як можна очистити воду. *(Одягнути фартушки).*

Дві склянки, в одній знаходиться брудна вода. Далі пропонується дітям спробувати її очистити і взяти вату обмотану бинтом, яка буде слугувати фільтром для води. Через неї брудна вода переливається в інший стакан. Висновок: бруд залишився на ганчірці, а в стакан потрапила очищена вода.

Вихователь. Молодці, діти, справилися з завданням.

(Ось і з'явилася друга крапелька)

III. Завдання від краплинки Трудівниці

Вихователь. Діти, давайте розкажемо краплинці, для чого і для кого потрібна чиста вода.

Асоціативна вправа «Кому і для чого потрібна вода»

Вихователь. Діти, так кому ж потрібна вода ви знаєте? *(Відповіді дітей)*

Зараз я пропоную вам вибрати картинку за смаком: хмаринку або краплинку. *(Діти вибирають).* Всі хто обрав хмаринку – ви будете команда «Хмаринка», хто обрав краплинку – відповідно ви команда «Краплинка». Погляньте у мене для ваших команд є завдання. Команда «Хмаринка» з поданих картинок вибирає ті для чого потрібна вода і викладає на своєму ігровому полі, а потім поясните чому ви обрали саме ці картинки.

Команда «Краплинка» вибирає картинку із зображенням тих, кому

потрібна вода і викладає на своєму ігровому полі. І потім також поясните свій вибір.

Вихователь. Молодці, діти, справилися з завданням.

(Ось і з'явилася третя крапелька)

IV. Завдання від краплинки Грайливої

Фізкультхвилинка «Ми – краплиночки»

Вихователь: «Жила на небі мама-хмарка і були у неї маленькі краплиночки. Та якось краплинкам стало сумно, подув вітер і полетіли краплинки на землю. *(Діти потихеньку доволно бігають)*. Напувають краплинки землю і зібралися в маленькі струмочки. *(Діти стають по двоє, тримаючись за пояс)*. Потім струмочки з'єдналися з річкою. *(Діти всі стають один за одним, тримаючись за пояс, ідуть «змійкою»)*. А потім крапельки потрапили до моря *(діти утворюють коло)*. Аж тут пригріло сонечко, потягнулися крапельки до сонечка і згадали вони про маму-хмарку. *(Діти повертаються до вихователя)*.

(Ось і з'явилася четверта крапелька)

V. Завдання від краплинки Ощадливої

Вихователь. Вона хоче дізнатися, чи знаємо ми як треба економити воду.

Дидактична гра «Як раціонально використовувати воду?»

Вихователь. Я пропоную вам розглянути картки-зображення та відзначити фішками, як в даному випадку людина раціонально використовує воду, а як – ні.

Вихователь. Правильно, діти, воду треба використовувати економно. Молодці.

(Ось і з'явилася п'ята крапелька)

VI. Шосте завдання від краплинки Чистюлі

Гра «До ставочку ми прийшли...»

Вихователь. Діти, а як ви думаєте, хто забруднює водойми, ліс, парки? *(Люди)*. А хто може очистити природу від сміття? *(Також люди)*. Зараз ми потренуємося на макеті ставочка, як це можна зробити. Ви тільки подивіться який він брудний. Як ви думаєте, чи приємно нашому ставочку? Що треба зробити, щоб наш ставочок був гарним? Давайте ми разом приберемо все сміття та зберемо його в пакет. Але нам також треба себе захистити, обов'язково вдягти гумові рукавички. Збирати сміття ми будемо сачками і складати у пакети.

Вихователь. Гарно ми попрацювали. Куди треба винести це сміття. *(На смітник)*.

(На слайді з'являється шоста крапелька)

VII. Сьоме завдання від краплинки Творчої

Вихователь. Ви знаєте, малята, що ця краплинка дуже любить різні поробки, вироби, зроблені власноруч. Я пропоную виготовити гарну картину-нагадалочку «Бережіть воду». У нас вже є готові деталі аплікації. Ваше завдання охайно і красиво наклеїти їх на папір.

Вихователь. Погляньте, яка гарна картина. Ми її залишимо у себе в

групі, щоб не тільки ми, а й кожний хто до нас завітає, пам'ятав про те, що воду треба берегти.

Вихователь. Діти, сьогодні на занятті ми з вами говорили про водичку, про її економне, бережне використання. І зараз я пропоную вам зібрати всі ваші знання за допомогою ось такої кольорової морської солі. Будемо наповнювати ось цю ємність сіллю, при цьому треба говорити як ви будете ставитися до води, починаючи фразою «Тепер я буду...» (*Діти наповнюють баночку сіллю*).

Вихователь. Які ви молодці. Я впевнена, що саме так ви і будете ставитися до води. А ось цей «фундамент» ваших знань буде стояти у нас в групі, нагадуватиме вам, про економне використання води, а ще буде прикрашати нашу групу.

(На слайді з'явилися Капітошка та шість краплинок)

Вихователь. Ось ми і виконали всі завдання краплинок-бешкетниць та допомогли Капітошці зустрітися з сестричками. Молодці, діти.

ІІІ. Підсумок заняття.

- Діти, чи сподобалося вам наше заняття? І мені сподобалося. Давайте пальчиком покажемо, які ми молодці.

Ізюмська К.М.,

вихователь дитячого садка

Комунальний дошкільний навчальний заклад «Черемшина»

м. Першотравенськ, Дніпропетровська область.

КОНСПЕКТ ІНТЕГРОВАНОГО ЗАНЯТТЯ З СЕНСОРНОГО РОЗВИТКУ ДЛЯ ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ «ПОДОРОЖ ЧАРІВНОЇ КВІТКИ»

Програмовий зміст:

Формувати уявлення про форму, величину і колір; закріпити основні кольори спектру: жовтий, зелений, червоний, синій; закріпити рахунок в межах 3, назву геометричних фігур, властивості предметів: важкі предмети тонуть, легкі - ні; активізувати мову дітей, поповнити словниковий запас дітей словами: важкий, легкий, маленький, великий, твердий, дерев'яний; закріпити уміння робити будівлі з конструктора різного виду; розвивати пізнавальний інтерес, дрібну моторику пальців рук; виховувати увагу, зосередженість, обережність під час роботи з дрібними предметами.

Попередня робота :

1. Проведення дослідів з водою і предметами "Потоне - не потоне".
2. Д/г "Великий - маленький"
3. Д/г "Якого кольору...".
4. Розглядання дидактичної картини "В лісі".

Устаткування :

Муляжі грибів, 2 кошики, макет кошику з різнокольоровими стрічками, повітряні кулі червоного, синього, жовтого, зеленого кольорів по

кількості дітей; геометричні фігури, парасольки, таз з водою, каміння, дерев'яні палички, конструктор двох видів.

Хід заняття:

I. Організаційний момент. Мотивація.

Діти, подивіться як сьогодні гарно у нашій залі. Ой, а хто це там плаче? (відповідь дітей). Правильно це квітка, тільки їй чогось бракує (пелюсток). Вона загубила їх, тому і плаче. Давайте допоможемо квітці знайти її пелюстки. Пропоную відправитися у подорож на цьому великому кошику, але тут чогось бракує. (Повітряних куль)

II. Основна частина.

Дидактична гра "Кульки"

Друзі подивіться, перед вами повітряні кульки, візьміть кожен собі по одній того кольору, яка вам найбільш подобається. Якого кольору у тебе кулька? (відповіді дітей). А чого у кульки бракує? (стрічечки). Подивіться, на нашому кошику є стрічечки різних кольорів. Давайте кожен з вас прикріпить свою кульку до стрічечки такого ж кольору, як і кулька. (Діти прикріплюють кульки до стрічок. Уточнити у кожної дитини якого кольору у нього стрічка і кулька). Молодці діти, усі впоралися із завданням, тепер в дорогу.

Дидактична гра "Великий - маленький"

Діти, подивіться, ми з вами потрапили на лісову галявину. Ой, скільки тут грибів. Подивіться, це великий гриб, а це...(маленький). Правильно, це маленький грибочок. У нас є 2 кошики: один великий, другий маленький. Давайте ми з вами маленькі гриби будемо збирати в маленький кошик, а великі у великий. (Діти виконують завдання).

Ой, подивіться, а серед грибів лежала пелюстка від нашої квітки. Які ви молодці, і гриби зібрали і першу пелюстку знайшли. Вирушаємо в дорогу далі.

Дидактична гра "Фігури"

Ой, здається дощ починається. Подивіться, що це? (Відповіді дітей). Правильно, це геометричні фігури. Давайте ми з вами допоможемо їм сховатися від дощу! Нам необхідно помістити їх під парасольки з відповідною геометричною фігурою. Яка геометрична фігура на цій парасольці? (відповідь) Якого вона кольору? (відповідь) А на цьому? (відповідь). Тепер давайте допоможемо фігурам знайти їх парасольки. (Діти виконують завдання).

Які ви в мене розумнички, а ось і наступна пелюстка. А тепер щоб і нам не промокнути, сховаємося під нашими кулями і полетимо далі шукати пелюстки.

Пошукова - дослідницька діяльність

Подивіться, нам шлях перекриває глибока річка. Для того щоб подорожувати далі нам необхідно через неї перебраться. Як ми можемо це зробити? (побудувати корабель, побудувати міст). На березі лежить багато різних предметів. Я пропоную побудувати корабель з цих каменів. Але спочатку перевіримо, попливе він по воді або ні. Давайте візьмемо по камінчику і кинемо його у воду (діти виконують). Що сталося з камінчиком?

(він потону). А чому? (він важкий і тоне). Ми зможемо побудувати корабель з каменів? (ні). Правильно діти, не зможемо. Камінчики тонуть і ми потонемо. Що ще ви бачите на березі? (відповідь) Візьміть палички і опустіть їх у воду. Що сталося? (вони не потонули) А чому? (вони легкі) Отже, з чого ми зможемо побудувати корабель: з каменів або дерев'яних паличок? (відповідь). А як ще ми можемо перебратися через річку? (відповідь) Правильно, ми можемо побудувати міст.

Конструктивна діяльність "Міст"

Візьміть конструктор, яким ви так любите грати і побудуйте міст з цих деталей конструктора. (Конструювання з дерев'яного і пластмасового конструктора). Молодці діти. Тепер ми можемо перейти на іншу сторону і подорожувати далі. А ось і остання пелюстка. Сідаємо знову до нашого кошика з повітряними кулями і повертаємося додому.

Ось ми і повернулися. Давайте порахуємо, скільки ж ми знайшли пелюсток? (рахують всі разом потім по одному). Правильно, ми знайшли 3 пелюстки, яких бракувало нашій квітці! Давайте їх повернемо їй.

Дидактична гра "Чарівний мішечок"

А у мене для вас є сюрприз. Цей мішечок не простий, а чарівний. Зараз ви спробуєте відгадати, що в ньому, але дивитися не будете. Ви закриєте оченята і спробуєте вгадати що там. (Вихователь підносить кожній дитині мішечок і дає понюхати). Як ви гадаєте, що там? (апельсин). Правильно, це апельсин. А якого він кольору? (помаранчевого). Спробуйте, який він на дотик. (відповіді дітей). А якої він форми? (круглий). Правильно. А який на смак? (солодкий). А апельсин це фрукт чи овоч? (фрукт). Правильно, це фрукт. Він помаранчевого кольору, круглий, твердий, солодкий, а ще у ньому дуже багато вітамінів.

ІІІ. Заключна частина. Підсумок.

Які ви сьогодні молодці. Ви так допомогли квіточці. Давайте згадаємо, що ми робили під час нашої подорожі? (відповіді дітей). Вам сподобалося подорожувати?

Ільницька Н.І.,

вихователь дитячого садка

Дошкільний навчальний заклад №2

с. Гукливий, Воловецький р-н, Закарпатська область.

ЗАНЯТТЯ В РІЗНОВІКОВІЙ ГРУПІ «КОСМІЧНА ПОДОРОЖ»

Завдання:

Пізнавальний розвиток: узагальнювати, розширювати знання про планету Земля, формувати уявлення про Сонце як зірку, навколо якої обертаються планети; дати знання про космос як простір, що існує за межами планети Земля, про космонавтів; ознайомити дітей із моделлю Землі - глобусом.

Логіко-математичний розвиток: удосконалювати навички дітей прямої та зворотної лічби в межах 10; закріплювати вміння розв'язувати вирази; вчити обґрунтовувати відповідь та обстоювати правильність свого міркування.

Мовленнєвий розвиток: збагачувати кількісний склад лексики новими, раніше невідомими словами космос, космонавт, орбіта, глобус; формувати вміння добирати слова з протилежним значенням (низько - високо...); удосконалювати вміння визначати перший звук у слові; виховувати потребу говорити правильно, інтерес до космічного простору, патріотизм.

Попередня робота: розучування привітання, віршів, фізкультхвилинки, пісні.

Матеріал: глобус, картки-схеми, маршрут польоту, ракети з написаними виразами, картинка «Сонячна система».

Хід заняття

Вихователь. Діти, до нас на заняття завітало багато гостей. Давайте привітаємося з ними. Сьогодні я запрошую вас до подорожі, але цього разу вона буде незвичайна, подорож буде космічна. На нас з вами чекають різні пригоди. А полетимо ми з вами в космічну подорож на космічній ракеті.

- На чому ми полетимо з вами в космос? (На ракеті)

- Який перший звук у слові ракета? (Звук р). Звук р голосний чи приголосний?

Діти, перед тим, як ми вирушимо в нашу подорож я вам дещо цікавого розповім. Подивіться всі уважно на картинку. Тут ми з вами побачимо цілу сонячну систему або сонячну родину. А чому вона називається сонячною як ви гадаєте?

Тому, що Сонце це головна зірка, яка стоїть у центрі і утримує біля себе інші планети. У кожній планеті є своя доріжка, якою вона рухається навколо Сонця, і ці доріжки називаються орбітою.

Як називаються доріжка, по якій рухаються планети? (Орбітою)

- Який перший звук у слові орбіта? (Звук о). Звук о голосний чи приголосний?

Вихователь. Діти, а може хтось знає як називається планета, на якій ми живимо? (Земля)

- А зараз я вам розповім, які ще планети входять до сонячної системи. Це Земля, Венера, Меркурій, Марс, Юпітер, Уран та інші.

- Діти, які планети ви запам'ятали?

Отже, я думаю, що до польоту ми уже підготувалися, а щоб краще нам подорожувалося пропоную пригадати космічний привітання.

Раз, два, три, чотири, п'ять .

Будем космос ми вивчат

В небі сонце і планети

Ясні зорі і комети

Ми вітання всім шлемо

Дружно в космос летимо!

- Діти перед вами зображення нашого маршруту:
«Земля – звідси ми з вами вирушимо, потім Зірка-задача, Зірка-ігрова, Зірка-спортивна, Зірка-кмітлива і планета Земля».

Вирушаємо малята
Космос з вами підкоряти
Будьте пильні і кмітливі
Обережні і сміливі
Добре думайте-міркуйте
І в польоті не сумуйте.

- До старту залишилося 10 секунд. Почнемо зворотній відлік!
10,9,8,7,6,5,4,3,2,1 «Старт» Полетіли!

Заплющіть очі, ми летимо(звучить космічна музика)

Вихователь. Дітки, ось наша перша зупинка, ми прилетіли на зірку-задачку. Погляньте скільки ракет прилетіло на цю зірку. А хто з вас піде порохувати?

Правильно 5 ракет. У кожній ракеті є космічний екіпаж. Тож ми дізнаємося скільки людей летить в кожній ракеті. Давайте розв'яжемо з вами вирази і дізнаємося скільки людей летить у кожній ракеті.

- Молодці! Добре порахували. Але ще не все. Зараз ми усі з вами подумаємо над хитрими задачами.

1. У бабусі Варвари – онука Марійка, кіт Пушинка, собака Сніжинка. Скільки у бабусі онучок?(Одна). Правильно. У бабусі одна внучка як її звати?(Марійка)

2. Настала довгоочікувана зима. Спочатку зацвіла одна яблуня, а потім ще три сливи. Скільки зацвіло дерев.(Жодного). Правильно жодного. Чому?Тому що зимою дерева не цвітуть.

- Добре, ви були уважні. Тепер летимо на наступну зірку, яка називається «Зірка – ігрова».

Вихователь. Зараз ми з вами пограємося в гру «Усі небесні тіла різні». Під час гри ми навчимося підбирати слова протилежні за значенням. Ось наприклад:

Сонце світить вдень, а Місяць -... уночі.
Зараз Сонце світить взимку низько, а літо -... високо.
Узимку день короткий, а влітку - ... довгий.
Місяць один, а зірок - ... багато.
Місяць великий, а зорі -... маленькі.
Пташки літають від землі близько, а космонавти -...далеко.
У хмарну ніч небо чорне, а в ясну - ... зоряне.

- Молодці, із цим завданням ви теж впоралися, тож спокійно вирушаємо на наступну зупинку, і ця зупинка «Зірка-спортивна».

Вихователь. Космонавти багато займаються спортом, адже мають бути здоровими, сильними, вправними, щоб долати будь-які труднощі. Ми з вами теж зараз трішки перепочинемо, і зробимо фізкультхвилинку.

Хто літає в небесах?

Може нам знайомий птах:

А чи голуб, чи синиця?
Може, там летить літак,
Лине впевнено отак,
Розпростерши срібні крила,
Він прямує повен сили?
Ні, космічна ця ракета
Мчить до дальньої планети:
Астронавт у ній летить,
Хай сміливцю пощастить!

Вихователь. Відпочили трішки і летимо на наступну зірку.
«Зірку–кмітливу».

Вихователь. Зараз побачимо, яке завдання підготувала нам ця зірка.
А завдання в нас таке:

- Перед вами картки, на яких за допомогою геометричних фігур зображено схеми казок. Уважно роздивіться і відгадайте, які саме тут казки зображено.

«Три ведмеді», «Вовк і семеро козенят», «Троє поросят», «Півник і двоє мишенят».

- Молодці. Наша подорож наближається до кінця. Ми повертаємося на свою планету «Планету Земля».

- Діти, а хто з вас знає, що це таке?

Правильно. Глобус. Глобус – це макет нашої Землі.

Давайте уважно розглянемо з вами глобус. На що схожа наша Земля?
(На м'яч, кулю, сонечко)

- Якої вона форми?(Круглої)

А які кольори ви бачите на глобусі? (Зелений, синій, коричневий, жовтий)

- А тепер уважно слухайте.

Зелений колір діти – це наші ліси полонини, коричневий – високі гори, жовтий – пустелі, а синій – це моря, океани.

А ще на нашому глобусі є дуже багато країн. Серед них ми можемо знайти і нашу країну.

- А хто з вас хоче розповісти вірш про нашу Землю.

Земля наш дім,
Де випало нам жити
Не так важливо –
В місті чи селі.
Земля для кожного
Пшениця й жито.
Земля - то годувальниця твоя.
Земля, як мати в кожного єдина
Така ж єдина, як твоя сім'я.
На білому світі є різні країни
Де ріки, ліси і лани.

Та тільки одна на землі Україна
А ми її дочки й сини.
Усюди є небо і зорі скрізь сяють
І квіти усюди ростуть...
Та тільки одну Батьківщину ми маєм...
Її Україною звать.

Ось небо блакитне і сонце в зиніті
Моя Батьківщина найкраща у світі.
Моя Батьківщина ліси й озерця
Безмежні степи й чарівні джерельця.
Красиві пейзажі і гори високі,
Маленькі струмочки і ріки глибокі,
Великі міста, у садочках всі села,
Моя Батьківщина-це пісня весела.
Її береги - верба і калина,
Найкраща у світі – моя Україна.

- Молодці! Вам сподобалася наша подорож?

- А що саме сподобалося вам? (Відгадувати назви казок, розглядати глобус, розв'язувати вирази, летіти в космос).

Я теж думаю, що наша космічна подорож була пізнавальна та цікава, і я вам хочу подякувати за ваші старання, а гостям за увагу. Тож бажаю гостям, і вам діти міцного здоров'я, божої ласки, мирного неба на землі. А зараз заспіваємо «Пісню – молитву за Україну».

Каранда О.О.,

вихователь дитячого садка,
дошкільний навчальний заклад № 5
м. Славутич, Київська область.

КОНСПЕКТ ІНТЕГРОВАНОГО ЗАНЯТТЯ З ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ПРИРОДОЮ ТА МАЛЮВАННЯ ДЛЯ ДІТЕЙ II МОЛОДШОЇ ГРУПИ «У ГОСТЯХ У КАПІТОШКИ»

Програмовий зміст:

- дати дітям уявлення про основні властивості води: прозора, рідка, без кольору, без запаху, плється, важкі предмети в ній тонуть, а легкі плавають; узагальнити уявлення дітей про те, що вода дуже важлива для всіх живих істот, без неї не можуть жити рослини, тварини і людина; закріпити розуміння понять: один – багато; великий – малий; активізувати і збагатити словник дітей іменниками та прикметниками з даної теми та виразно вимовляти всі звуки; формувати вміння відтворювати малюнок за зразком, використовуючи відповіді матеріли; закріплювати назви кольорів; сприяти створенню теоретичної бази для інтелектуального розвитку дошкільників.

- Розвивати мислення, мовлення, увагу, зорову пам'ять; активне, пізнавальне ставлення до природного довкілля; спостережливість, допитливість; дослідницький підхід до пізнання властивостей води.

- Виховувати моральне й естетичне ставлення до навколишнього світу, прищеплювати бережливе ставлення до води; вміння узгоджувати свої дії з рухами та діями друзів; естетичні почуття та зацікавленість до творчого процесу.

Попередня робота: перегляд мультфільму «Капітошка», читання та обговорення казки «Все живе потребує води», вирощування динозаврів за допомогою води.

Матеріали та обладнання: іграшка Капітошка, лист від гостя, музичний супровід, наочності до дидактичних ігор, відеозапис «Весела булька», вода, склянки, штучний басейн, фарбники, фарби, іграшки комашка Сонечко, хмаринка, сонце, машинка, кораблик, камінці, пір'я, кольорові «Капітошки», олія, зіп-пакет, дерев'яні шпажки, кольорова основа для малювання, фарби, велика та маленькі повітряні кульки, палітра, вологі серветки.

Хід заняття

І. Організаційний момент.

- Привіт, малята, любі хлопчики й дівчата. Подивіться до нас сьогодні завітали гості, давайте з ними привітаємось. А самі ви любите ходити в гості? То в мене для вас є гарна новина. Мені сьогодні прийшов лист від одного мого доброго друга, який кличе нас до себе і хоче показати та розказати багато чого цікавого. А хто це ви зараз дізнаєтесь.

(Звучить запис пісні «Капітошки»)

ІІ. Ігровий момент. *(Прихід Капітошки)*

- Малята, ви впізнали його? – так, це ж Капітошка!
- А хто знає, хто такий Капітошка? – це краплинка води.
- Правильно, тож сьогодні Капітошка, нам розкаже цікаве про водичку.

- Ми зараз закриємо оченята і перенесемось до Капітошки додому!

(Далі діти йдуть по групі та роблять зупинки)

ІІІ. Д/г «Де живе вода?», «Для чого нам потрібна вода?»

Мета: розвиток мовлення, мислення, уміння відповідати на поставлені запитання.

- Діти, хто знає де живе водичка?- у річці, у морі, у крані, у хмаринці, у калюжці.

у річці

у крані

у хмаринці

у калюжці

- Малята, а для чого нам потрібна вода? – вода потрібна, щоб ми могли її попити, зварити їсти, помити посуд, прибрати вдома, щоб квіти

поливати, вони живі, без води засохнуть, зав'януть, їм потрібна вода, ще вода потрібна, щоб мити брудні іграшки і прати одяг, також вода потрібна, щоб діти могли мити руки і обличчя, виконувати необхідні гігієнічні процедури.

- Капітошка, тепер ми знаємо, яку велику користь приносить нам вода. І ми обіцяємо з дітками її берегти, і даремно воду не витратити, використовувати її за призначенням.

IV. Динамічна пауза «Весела булька»

<https://www.youtube.com/watch?v=7V2ZmuWxE00>

V. Експериментально-дослідницька діяльність.

- Подивіться, яка лабораторія у Капітошки. Зараз він нам розкаже щось цікаве.

Досліди з водою.

Дослід №1. «Чи має вода колір?»

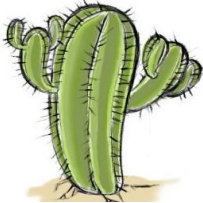
Хід досліду

У дві прозорі склянки налити воду. В одну склянку з водою додати барвник. Якого кольору стала вода? Аналогічно проробити дослід, додаючи інші барвники (два-три). Робимо висновок, що колір води залежить від барвника.

- Діти, якого кольору водичка? – прозора.
- А якщо я в неї опушу предмет, то ми його побачимо? Давайте перевіримо.
- Предмет ми побачили, тож вода прозора. А якщо додати в неї фарби вона буде відповідного кольору.

Д/з «Що такого ж кольору»

- Діти, що в природі є такого ж кольору, як водичка в цих стаканчиках? – сонечко, комашка Сонечка, хмаринка.

Колір води				
Предмет				

Дослід № 2. «Яка вода?» та «Стани води»

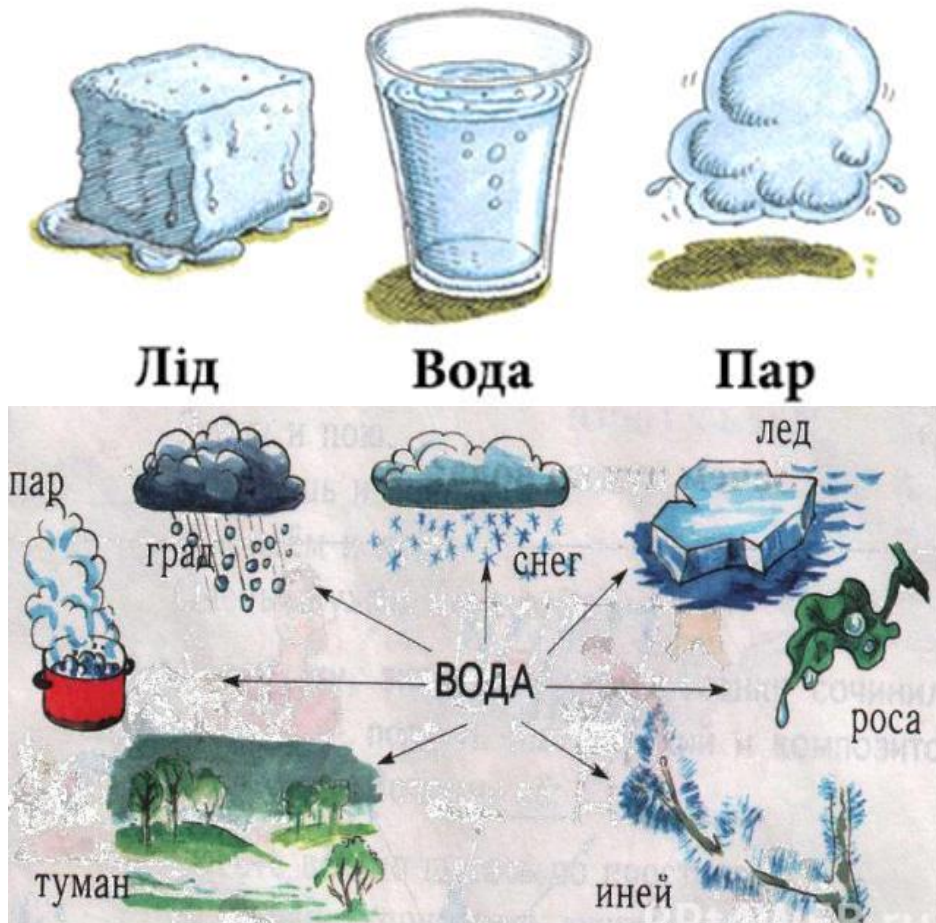
Хід досліду

Продемонструвати, що вода ллється і все що потрапляє у воду стає мокрим.

- Діти, як мені взяти воду? Не можна її взяти, її можна перелити, бо вона рідка.
- А що буде коли я занурю пальчик у воду, який він стане? – мокрим.
- Давайте перевіримо. (Діти опускають пальчики у воду)

- А якою стає водичка коли на вулиці дуже-дуже холодно? – замерзає і перетворюється на лід.

- А чи знали ви що пар, це теж водичка? Як з'являється пар, хто знає? – коли кипить вода в чайнику, каструлі та влітку після дощу, коли в калюжки потрапляють теплі промінчики сонця, то водичка випаровується, перетворюється у пар, а потім піднімається у хмаринку.

Дослід № 3. «Визначення плавучості деяких предметів»

Хід досліду

У штучний басейн опустити декілька камінців, пір'їнок, машинку, та човник. Вчити дітей пояснювати поведінку цих предметів у воді. Чому деякі з них плавають, а інші тонуть.

- Малята, які предмети у нас затонули? – камінці, машинка.

- Що залишилось плавати? – пір'їнки, човник.

Опустити 2 мандаринки: 1 в шкірці, а 1 очищену. В шкірці мандаринка буде плавати зверху, а очищена потоне, тому що шкірка виступає як рятувальний круг.

Дослід № 4. «Цікавинки від краплинки»

Хід досліду

У двох рівних ємностях є олія і кольорова вода, показати, що якщо з'єднати за допомогою пластикової картки дві ємності, то олія перетече в будь якому випадку вгору, а вода вниз. Налити в зіп-пакет воду, та щільно його закрити, потім проткнути його дерев'яною шпажкою і в результаті вода

не проллється. Узагальнити, що вода не має форми та приймає задану.

- Молодці діти, а зараз давайте подякуємо Капітошці за гостину і намалюємо його.

VI. Колективне малювання «Капітошка» за допомогою нетрадиційних технік

- А щоб почати малювати, треба пальчики підготувати.

(Пальчикова гімнастика «У морі живе дельфін»

1. У морі живе дельфін, акул не боїться він

2. Ось росте морська трава, мушлі сяють – ну й дива!

3. Хвилі з медузами грають, промені сонце палають.

4. Великі тваринки й малі, дружать усі на землі.)

- Молодці! Тепер можна і малювати.

(Малювання Капітошки за допомогою 1 великої повітряної кульки та декілька маленьких повітряних кульок на кольоровій основі)

- Якої форми і кольору Капітошка? – круглої, синій.

- Нам знадобиться велика повітряна кулька, щоб намалювати обличчя.

- Ручки і ніжки намалюємо різнокольоровими круглими штампами.

VII. Підсумок заняття

- Дітки, який гарний портрет вийшов, ви великі молодці.

- Тож давайте ще раз згадаємо де ж у нас живе водичка?

- Для чого нам потрібна вода?

VIII. Частування від Капітошки.

- Діти, як ви знаєте гостей завжди чимось пригощають, то і Капітошка приготував вам частування.

Кельзікова М.Л.,

вихователь дитячого садка

дошкільний навчальний заклад №31

м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область.

КОНСПЕКТ ЗАНЯТТЯ З СОЦІАЛЬНО-МОРАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ «ЩЕНЯЧИЙ ПАТРУЛЬ». КОМАНДА ДІТЛАХІВ ПОСПІШАЄ НА ДОПОМОГУ

Розробка заняття для дітей старшого дошкільного віку спрямовує вихователя на реалізацію завдань за освітньою лінією «Соціально-моральний розвиток». Заняття об'єднує кілька основних видів діяльності дошкільнят, провідною серед яких є, звичайно, гра. Діти водночас і граються, і навчаються. Педагог зможе доступно та цікаво пояснити дітям деякі загальноприйняті моральні еталони поведінки в соціумі.

Мета:

- Уточнювати і розширювати уявлення дітей про однолітків, дружні взаємини між людьми. Формувати у дітей уявлення про доброту, як важливу людську якість. Уточнити та збагатити знання дітей про внутрішній світ людини, учити вихованців прислухатися до своїх почуттів, волі, емоцій, намагатися бути розсудливим, об'єктивно оцінювати власні чесноти, вчинки.
- Розвивати вміння виділяти проблему, розмірковувати, намагатися знайти її рішення, дотримуючись існуючих норм поведінки та моралі; поважати інших, допомагати людям, дбати про них. Розвивати увагу, уяву, пам'ять, мислення.
- Виховувати в дітей прагнення бути добрими, чуйними, небайдужими, емоційно розкритими вміння співпереживати, співчувати та надавати перевагу позитивному вирішенню проблем. Заохочувати прагнення дітей здійснювати добрі вчинки.

Обладнання: мультимедійний екран, проектор, заставка мультфільму «Щенячий патруль», наголовники, дидактична гра «Праця годує, а лінь марнує», рейнджерські значки, мультимедійна дидактична гра «Добрі та погані вчинки казкових героїв», відео мультфільму «Просто так», заготовки пластилінових композицій, нарізані коктейльні трубочки.

Хід заняття:

Вихователь: Доброго ранку, діти!

Діти: Доброго ранку!

Гра-вітання «Веселі звірятка»

Мета: створення психоемоційного комфорту у дошкільників, сприяння соціалізації.

Вихователь: Діти, ну а зараз пропоную вам об'єднатися в пари та привітатись, як «веселі котики» – торкаючись плечима одне одного та говорячи: «Мур-мур-мур», потім, як «веселі песики» – торкаючись ступнями та говорячи: «Гав-гав-гав», як «веселі ведмедики» – торкаючись спинами, тручись одне об одного.

Вихователь: Діти, а давайте ми подивимося на екран і спробуємо здогадатися, хто до нас сьогодні прийшов у гості. (На екрані з'являється заставка мультфільму «Щенячий патруль»).

Вихователь: Діти, а ви здогадалися, хто це? А що вони роблять у мультфільмі?

Вихователь: Так, це герої мультфільму «Щенячий патруль». Вони роблять гарні вчинки і завжди допомагають тим, хто потрапив у біду. Але, на жаль, вони сьогодні з'явитися в садочку не змогли, бо поїхали у відпустку. Ну і що ж тепер робити? Якщо станеться щось погане, хто всіх врятує, хто допоможе у біді? О... придумала. Може, ви?...

Діти: Так.

Вихователь: А ви готові? А ви дійсно зможете? Ви не любите лінуватися і сидіти, склавши руки? Ну, добре, тоді давайте перевіримо, наскільки ви працьовиті і знаєте, де люди трудяться, а де ледарюють. А для цього пограємо у гру.

Я зараз вам пропоную розглянути картинки і визначити, де діти працюють, допомагають дорослим, а де – байдикують, нічим важливим не займаються. Свою відповідь треба пояснити і позначити фішками.

Дидактична гра «Праця годує, а лень марнує» (Гра з картками).

Вихователь: Так, молодці, діти. Я бачу, що ви впоралися з цим завданням і за це я вас перетворюю на команду «Щенячого патруля» і дарую вам рейнджерський значок.

(Звучить музика. Діти одягають наголовники цуценят – Здоров'яка, Роккі, Маршала, Зума, Чейза, Трекера, Еверест і Скай).

Звучить музика. На екрані з'являється Незнайко.

Вихователь: Ой, діти, подивіться. Хтось вже до нас хоче звернутися по допомогу. Хто ж це? Та це ж Незнайко. Знаєте, яка історія з ним трапилася і чому він до нас звернувся? Вчора він посварився зі своєю подружкою Кнопочкою, образив її.

Вихователь: А у вас є друзі? Як ви гадаєте, чому кожна людина хоче знайти собі друга?

Діти: Друзів шукають для того, щоб не було сумно. Щоб було з ким погуляти, поговорити, пограти.

Вихователь: А як ви розумієте слово «дружити»? Про що воно говорить?

Діти: Дружити – означає гратися дружно, не сваритися; не ображати одне одного, не битися, а ділитися іграшками та гостинцями; допомагати, коли другові це потрібно.

Вихователь: Незнайко просить нас, щоб ми навчили його дружити і допомогли помиритися з Кнопочкою. Давайте допоможемо і розкажемо Незнайкові правила дружби. Я буду розповідати вам про певну ситуацію, що сталася, а ви буде слухати уважно і потім відповідати Незнайкові на його запитання.

Проблемні морально-етичні ситуації «Чи вмієш ти дружити?».

1. Діти йшли на майданчик гратися. Назар випередив своїх товаришів, прибіг першим до гойдалки, став на неї ногами і почав сильно розгойдувати. Поруч стояла дівчинка Ліля. Якась мить і Назар ледь не зачепив дівчинку. Проте він нічого їй не сказав.

Запитання до дітей:

- Чи добра поведінка у Назара?
- Чи правильно вчинив хлопчик?
- Як хлопчики мають ставитися до дівчаток?
- Як треба Назарові виправити свою поведінку?

2. Сашко взяв без дозволу погратися Андрієвою машинкою. Андрій побачив це, вдарив Сашку і забрав у нього свою машинку.

Запитання до дітей:

- Чи правильно вчинив Сашко?
- Чи можна без дозволу брати чужі речі?
- Як потрібно було зробити Сашкові, щоб його дії стали правильними?
- Чи добре вчинив Андрій?

3. Дівчатка Вероніка і Тамара стрибають через натягнуту мотузку, яку тримають дві інших дівчинки з їхньої групи. Та раптом Вероніка впала, заплутавшись у мотузці. Поруч стояли ще дві подруги, які дивилися на них і чекали своєї черги пострибати. З Вероніки почали всі сміятися, а Тамара ще й сказала образливі слова: «Якщо ти не вмієш, то й нічого ставати з нами до гри. Йди краще гратися в пісочницю, там стрибати не треба».

Запитання до дітей:

- Чи добре насміхатися з того, з ким сталася прикрість?
- Чи правильно зробили дівчатка, що обрали позицію Тамари?
- Як при цьому почувалася Вероніка?
- Як треба діяти в такій ситуації?

Вихователь: Молодці, діти, допомогли Незнайкові. Тепер він обов'язково помириться з Кнопочкою і більше ніколи не буде її ображати. За добре виконане завдання він дарує вам ще один значок рейнджера.

Звучить музика. На екрані з'являється Фея казок.

Вихователь: Діти, подивіться хтось знову потребує нашої допомоги. Це Фея казок і вона хоче перевірити вас: чи добре, ви знаєте казки і їхніх героїв, чи зможете розпізнати їх гарні та погані вчинки. А за це вона вам подарує ще один значок «Щенячого патруля». Отже, вам буде потрібно розглянути ілюстрації до казок, назвати казку та вказати на вчинки героїв – добрі чи погані.

Дидактична гра «Добрі та погані вчинки казкових героїв» (мультимедійна гра).

Вихователь: Малята, Фея казок вам дуже дякує за те, що ви так добре впоралися із завданням і дарує вам ще один рейнджерський значок.

А ви, мабуть, вже втомилися. Тож, давайте трохи відпочинемо і проведемо фізкультхвилинку.

Рухлива гра «Буду добрим»

Діти в супроводі віршованих рядків, які читає вихователь, пересуваються по колу один за одним різними способами.

Бути добрим я учуся,

Це потрібно всім, я знаю.

Якщо спить моя бабуся –

Я тихесенько ступаю.

Ось так, ось так *(Діти йдуть спокійною ходьбою навшпиньках, вказівний палець притулений до губ).*

На носочках я ступаю.

Друг в халепу потрапляє –

Тут спізнитись вже боюся,

Тут уже не зволікаю,

Я на поміч швидко мчуся.

Ось так, ось так

Я на поміч швидко мчуся *(Енергійний біг, вираз обличчя – стурбований).*

Я малу сестричку маю,

Як заплаче – заспокою,
Їй ласкаво наспіваю
Добру пісню колискову.

Ось так, ось так (*Малята йдуть в повільному темпі, зображуючи погойдування на руках уявного немовляти*).

Добру пісню колискову .
Я хорошим, добрим буду,
Щоб робити добре діло.
Недаремно кажуть люди,
Доброта – велика сила.

Вихователь: Ой, діти, поки ми з вами відпочивали, до нас завітав ще один гість. Погляньте на екран. Здогадались, хто це?

На екрані з'являється Мудра Сова.

Вихователь: Ой, діти подивіться. Це до нас прилетіла Мудра Сова. Вона нам хоче показати свій повчальний мультфільм. Давайте подивимось!

Перегляд і обговорення мультфільму «Просто так».

Запитання до дітей:

1. Чи сподобався вам мультфільм?
2. Про що в ньому розповідалося?
3. Які гарні вчинки робили герої мультика?
4. Чому вчить нас цей мультфільм?

Вихователь: І справді, діти, якщо ми будемо робити добрі справи, ми зможемо змінити наш світ на краще, він засяє усмішками, одягнеться у веселку, запанують мир і злагода.

Вихователь: Мудрій Сові сподобалися ваші відповіді, і тому вона вам дарує ще один значок рейнджера.

Вихователь: Діти, подивіться на екран. Хто це до нас знову прийшов? Ніколи не здогадаєтесь. Це Королева Творчість. Це велика майстриня, все любить робити своїми руками. І вона вигала для вас дуже цікаве завдання. Вона хоче теж перевірити, чи добре ви товаришуєте і чи вмієте робити приємно своїм близьким. І тому хоче, щоб ви зараз зробили подарунки для своїх друзів. А для цього давайте візьмемо наші пластилінові заготовки, які ми вже з вами робили минулого разу. І за допомогою коктейльних трубочок зробимо для своїх близьких подарунки.

Творча майстерня «Арт-мозайка «Подарунок другу»» (пластилінова композиція).

Дітям роздаються картонні заготовки силуетів різних тварин, квітів заздалегідь вкритих пластиліном. Дітям пропонується вкрити силует нарізаними коктейльними трубочками. (Використовується музичний супровід).

Вихователь: Які ж гарні у вас вийшли роботи. Ваші друзі будуть просто у захваті і щиро вам вдячні за такі чудові дарунки.

Заставка з мультфільму «Щенячий патруль».

Вихователь: А ось і повернулися наші друзі – команда Щенячого патруля. Вони бачать, ваші рейнджерські значки і розуміють, як ви

старалися, як добре виконували всі завдання і готові вас прийняти до своєї команди, якщо ви пообіцяєте надалі робити тільки гарні, добрі вчинки і допомагати тим, хто цього потребує.

А на цьому наше заняття закінчується. До побачення!

Кірпи́чова Н.М.,

вихователь дитячого садка

Комунальний заклад «Дошкільний

навчальний заклад (ясла-садок) № 303

комібінованого типу» Криворізької міської ради

м. Кривий Ріг, Дніпровська область.

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

В умовах сьогодення соціологи, психологи, педагоги глибоко стурбовані духовно-моральним станом сучасного суспільства. Вони з тривогою визначають появу так званих «духовних підмін»: зростання значущості особистої вигоди, зневаження гідності людини, девальвацію цінності моральних взаємин, применшення соціальної відповідальності. Це все впливає на дитину, тому що відсутність власного досвіду життя змушує її приймати ті правила, життєві орієнтири й пріоритети, які поширені у світі дорослих.

Дошкільна освіта – перша ланка у неперервній системі освіти, і від того, який початковий «старт» буде дано малюкові, значною мірою залежатимуть якість та динаміка його особистісного розвитку, життєві установки та світорозуміння дорослої людини. У зв'язку з цим особливо актуальною є проблема формування соціальної компетентності особистості вже з дошкільного віку.

Соціальна компетентність – це складна полікомпонентна властивість особистості, її інтегральна якість, яка складається з цілого комплексу емоційних, мотиваційних, характерологічних особливостей і виявляється у соціальній активності та гуманістичній спрямованості особистості.

Вивченню питання формування соціальної компетентності дітей дошкільного віку приділяли увагу І. Бех, Л. Божович, Д. Ельконін, О. Запорожець, І. Кон, О. Кононко, В. Кудрявцева, Г. Лаврентьева, Т. Піроженко, М. Лісіна, О. Леонтьєв, С. Кулачківська, В. Кузьменко, С. Ладивір, О. Кульчицька, С. Курінна, Т. І. Поніманська та ін.

На сучасному етапі розвитку дошкільної освіти України актуальним постає питання реформування галузі в контексті Концепції «Нова Українська школа», оскільки на державному рівні визнано важливу роль наступності дошкільної та початкової ланок освіти.

Дошкільна освіта має особливе значення в усебічному розвитку дітей та забезпечує створення належних умов для, виховання та навчання дошкільників. Аналіз вимог Державного стандарту дошкільної освіти «Базового компоненту дошкільної освіти» та концептуальних засад Концепції вказує на наявність багатьох спільних рис у побудові дошкільної та початкової ланок освіти (гуманізація, врахування вікових особливостей, індивідуалізація, соціалізація, розвиток здібностей, здобуття компетентностей).

Враховуючи Концепцію «Нова українська школа», де школа переорієнтована на реалізацію завдань формування компетентностей у школярів заклад дошкільної освіти покликаний забезпечити наступність у формуванні ключових компетентностей у дітей передошкільного віку.

Головне завдання реалізації освітньої лінії «Дитина в соціумі» Базового компоненту передбачає формування в дітей навичок соціально визнаної поведінки, розуміння людських взаємин, готовності співпереживати та співчувати іншим, долучатися до спільної діяльності з однолітками й дорослими, оцінювати власні можливості, поважати бажання й інтереси довколишніх [1, 15].

Компетентність – динамічна комбінація знань, способів мислення, поглядів, цінностей, навичок, умінь, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність [4, 12].

Новий зміст освіти, заснований на формуванні необхідних для успішної самореалізації в суспільстві компетентностей. Виділено 11 ключових компетентностей для Нової української школи, одними із яких є громадянська та соціальні компетентності.

Пріоритетного значення в розбудові нової школи набуває завдання формувати в учнів систему загальнолюдських цінностей – морально-етичних (гідність, чесність, справедливість, турбота, повага до життя, повага до себе та інших людей) та соціально-політичних (свобода, демократія, культурне різноманіття, повага до рідної мови і культури, патріотизм, шанобливе ставлення до довкілля, повага до закону, солідарність, відповідальність). У центрі освіти має перебувати виховання в учнів відповідальності за себе, за добробут нашої країни [4, 19].

Дошкільний вік – яскрава, неповторна сторінка життя кожної людини. Адже саме у цей період розпочинається процес соціалізації, встановлення зв'язків дитини з провідними сферами буття: світом людей, природи, предметним світом, відбувається залучення до культури, до загальних людських цінностей.

У дошкільному віці дитина не лише набуває знання, формує власний світогляд, але і отримує навички самоконтролю, взаємодії з колективом, уміння вирішувати складні життєві ситуації. Саме у освітньому процесі відбувається розвиток усіх складових самовдосконалення особистості, у першу чергу потреби у самоствердженні та самореалізації, що є невід'ємною частиною соціального становлення сучасної людини.

Поняття «діти з особливими освітніми потребами» охоплює дітей, чії освітні проблеми виходять за межі загальноприйнятої норми. Воно стосується дітей з особливостями психофізичного розвитку, які зумовлені вродженими чи набутими розладами. До їх числа відносяться діти, які мають затримку психічного розвитку та діти з мовленнєвими порушеннями.

Працюючи багато років з дітьми в групі спеціального призначення ми переконалися, що незрілість емоційно-вольової сфери дітей із затримкою психічного розвитку обумовлює своєрідність формування їхньої поведінки та розвитку особистості. Недоліки пізнавальної діяльності призводять до обмежених знань дітей про навколишній світ, зокрема про людей, їхні відносини один з одним, значення їхньої діяльності для суспільства та ін. Порушується сфера комунікації. За рівнем комунікативної діяльності діти із затримкою психічного розвитку помітно відстають від ровесників з нормальним розвитком.

У таких дітей обмежені уявлення про норми та правила поведінки. Для них характерне недостатнє усвідомлення образу себе, свого місця у системі стосунків з дорослими та однолітками.

У дітей із затримкою психічного розвитку порушується сфера соціальних емоцій, діти не готові до емоційно теплих відносин з однолітками, можуть бути порушені соціальні контакти з близькими дорослими, діти слабо орієнтуються у морально-етичних нормах поведінки.

Таким чином, особливості спілкування дітей із ЗПР, що поєднуються із зниженою пізнавальною активністю, зниженою розумовою діяльністю, перешкоджають соціалізації, становленню особистості.

Науковцями встановлено, що порушення мовленнєвої діяльності негативно впливає на соціалізацію дитини. Загальне недорозвинення мовлення, що супроводжується незрілістю окремих психічних процесів, емоційною неврівноваженістю, призводить до стійких порушень в комунікативній сфері, а це, в свою чергу, знижує рівень спілкування, сприяє виникненню психологічних особливостей, впливає на загальну та мовленнєву поведінку, призводить до зниження активності в спілкуванні.

Особливістю формування соціальних компетенцій є те, що дитина в них одночасно виступає об'єктом виховання і суб'єктом соціально-морального розвитку. Формуванню соціальної компетентності дітей дошкільного віку з особливими освітніми потребами сприяє цілеспрямоване виховання, розвиток емоційно-оцінної сфери, ознайомлення з моральними нормами і духовними цінностями, розвиток комунікативних навичок у процесі спілкування з оточуючим світом.

Практика показує, що на оволодіння дитиною моральними нормами і правилами поведінки впливає соціальне оточення дитини: батьки, педагоги, однолітки, інші дорослі. І перед нами, педагогами постало завдання не лише ознайомлювати дітей з моральними нормами та правилами поведінки, а й формувати у них потреби бути моральними людьми, тобто закріплювати навички моральності у практичному житті дитини і бажання щоденно без примусу демонструвати їх.

Для успішної соціалізації особистості дитини з особливими освітніми потребами, відповідно до вимог БКДО та Концепції Нової української школи, ми намагалися створити освітнє середовище, яке зможе забезпечити цілісний розвиток кожної дитини та відповідати її потребам, у якому вона могла б активно діяти, пізнавати світ, спілкуватися з дорослими й однолітками

Для вирішення завдань соціально-морального розвитку дітей з особливими освітніми потребами, окрім занять, як однієї з форм організованої навчально-пізнавальної діяльності в дошкільному закладі, активно застосовували сучасні інтерактивні форми роботи, а саме: організоване спостереження за навколишньою дійсністю; розбір моральних ситуацій; морально-етичні бесіди в поєднанні з розглядом сюжетних картин та ілюстрацій, читанням художніх творів, з переглядом презентації; тематичні свята і розваги, вікторини; сюжетно-рольові ігри, ігри-драматизації, ігри-інсценівки, трудові доручення.

Поруч із традиційними засобами формування соціальної компетентності дошкільників у своїй роботі активно застосовували і нетрадиційні методи і прийоми, засоби, які формують соціальний досвід дітей: психологічні ігри, вправи, етюди; тренінг емоцій; моделювання та програвання ситуацій; хвилинки-роздуму; казкотерапію.

Багаторічна праця з дітьми переконала нас в тому, що процес формування моральних якостей особистості не можна обмежувати якимись певними формами освітньої роботи, місцем у режимі дня, тривалістю в часі. Дитина добуває соціальний досвід постійно, а ми вихователі повинні насичувати його відповідним змістом. Ми намагалися, щоб уся атмосфера в групі – поведінка дорослих, спілкування, спільна діяльність дітей – слугували формуванню моральних якостей особистості.

Для розвитку соціально-комунікативної компетенції дошкільників, а особливо дітей з особливими освітніми потребами, необхідно створити умови, за яких у них з'явилося б бажання та потреба щось сказати, виявити почуття, тобто поставити дітей у запропоновані обставини. Такою ефективною формою роботи стало ігрове ранкове коло. Під час спілкування з однолітками дошкільнята розкривають свою сутність: моральні уявлення, інтелект, ставлення до навколишньої дійсності. У дітей формуються навички соціальної компетентності: вони вчаться налагоджувати спілкування, домовлятися, узгоджувати свої бажання з бажаннями й намірами інших, рахуватися з інтересами інших тощо.

Розвиток соціальних навичок та навичок спілкування у дітей з особливими освітніми потребами сприяє не тільки вмінню говорити, правильно і послідовно висловлювати свої думки. Ігри, вправи, які ми використовували в ранковому колі заохочували дітей до необхідності робити вибір, брати відповідальність за свої рішення, творчо висловлювати свої ідеї, поважати думки інших, використовувати навички спільного навчання, розвивати вміння критично мислити, а також використовувати на практиці самостійне мислення. Повсякденні вправи, які ми використовували в

ранковій зустрічі, допомагали дітям з особливими освітніми потребами зблизитися зі своїми ровесниками, навчатися співпрацювати, утримуватися від критики інших, поважати інших, як особистості.

Працюючи з дітьми над формуванням соціального досвіду гуманного спрямування, ми переконалися, що ця робота не можлива тільки в межах дошкільного закладу, безпосередньої роботи вихователя з дітьми. Для досягнення успішності соціалізації дитини необхідно обов'язковий зв'язок з вихованням дитини у родини, тісна співпраця з батьками.

Основне завдання сім'ї як першого соціального інституту – навчити дитину жити у злагоді з довкіллям і згоді з собою, створити сприятливі умови для її особистісного становлення. Однак, далеко не всі батьки в повній мірі реалізують можливості виховного впливу на дитину. Причини різні: одні сім'ї не хочуть виховувати дитину, вважають що цим повинні займатися дитячий садок, школа, інші – не вміють це робити, треті – не розуміють, навіщо це потрібно. Тому роботу спрямували на підвищення рівня психолого-педагогічної освіченості батьків щодо підходів до розвитку та формування у дітей навичок соціальної компетентності та залучення батьків до освітнього процесу.

Участь батьків в різноманітних формах роботи (виставках, конференціях, акціях, тренінгах, семінарах тощо) надало їм змогу відчувати, що вони не самотні, що їх підтримують і допомагають подолати труднощі у щоденній роботі з дітьми та досягти успіху у соціалізації дитини з особливими освітніми потребами.

Отже, забезпеченню наступності формування соціальної компетенції у дітей дошкільного віку з особливими освітніми потребами в умовах реалізації Концепції НУШ сприяє створення необхідних психолого-педагогічних умов, серед яких: створення розвивального виховного середовища, використання традиційних та нетрадиційних підходів у формуванні соціальної компетенції, використання різних видів дитячої діяльності дітей у єдності їхніх виховних можливостей; співпраця закладу дошкільної освіти і сім'ї у розв'язанні завдань морального виховання дошкільнят. Варто також зазначити, що тільки органічний зв'язок впливів об'єктивних умов і суб'єктивного фактору може забезпечити цілеспрямоване, комплексне формування соціально морального досвіду особистості дошкільника.

Література

1. Базовий компонент дошкільної освіти / Науковий керівник: А.М. Богуш, дійсний член НАПН України, проф., д-р пед. наук; авт. кол-в: Богуш А.М., Беленька Г.В., Богиніч О.Л., Гавриш Н.В., Долинна О.П., Ільченко Т.С. – К., 2012 – 26 с.
2. Віконечко. Програма розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного віку із затримкою психічного розвитку / за ред. проф. Т.В. Сак. – К., 2012. – 238 с.
3. Виховуємо соціально-компетентного дошкільника. Методичні

рекомендації. / укладач Тарабасова Л.Г. – Дніп-к; Вид. ТОВ «Інновація», 2016. – 32 с.

4. Нова українська школа: поради для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. — Київ : Літера ЛТД, 2018. – 160 с.

5. Поніманська Т.І., Дичківська І.М., Козлюк О.А., Л.І. Кузьмук Соціальний розвиток дитини: старший дошкільний вік / Т.І. Поніманська, І.М. Дичківська І.М., О.А. Козлюк О.А., Л.І. Кузьмук. – К.: Генеза, 2013. – 88 с.

Клименко М.О.,

вихователь дитячого садка

Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад

(ясла-садок) №272 Харківської міської ради»

м. Харків, Харківська область.

ЗАНЯТТЯ В ГРУПІ №1, 5 РОКУ ЖИТТЯ «МАНДРІВКА ДО СПОРТИВНОГО МІСТЕЧКА»

Освітня лінія: «Особистість дитини», «Дитина в соціумі», «Мовлення дитини».

Інтегроване заняття.

Тема: «Мандрівка до спортивного містечка»

Програмовий зміст.

Поглибити знання дітей про здоровий спосіб життя та про різні види спорту. Продовжувати вчити розповідати вірш за допомогою мнемосхеми. Познакомити з відомою лижницею Оксаною Шишковою. Закріпити знання дітей про видатних спортсменів України: В.Кличко, А.Шевченко, Я.Клочкову, Г.Бессонову, О.Усіка. Спонукає до обміну інформацією про різні види спорту (футбол, бокс, хокей, лижний спорт, теніс, плавання кінний спорт, гімнастика, баскетбол, велоспорт, важка атлетика), уточнити назви спортивного інвентарю, який використовують спортсмени. Активізувати словник дітей словами назвами видів спорту, спортсменів відповідно до виду спорту, яким займаються, спортивного інвентарю; ввести нове слово «жокей». Розвивати пам'ять, увагу, логічне мислення. Вправляти в орієнтуванні на аркуші паперу. Виховувати почуття гідності за спортсменів нашої країни, самостійність, сміливість, бажання займатися фізичними вправами та різними видами спорту, отримувати задоволення від цих занять.

Попередня робота з дітьми.

Бесіди з дітьми про здоровий спосіб життя, знайомство з видатними спортсменами України та їх досягненнями, перегляд відеофільмів, оформлення Дошки Пошани, добірка та бесіда за ілюстраціями про різні види спорту, проведення спортивних ігор та розваг.

Підготовка вихователя.

Добірка матеріалу відповідно до завдань освітньої лінії Базового

компоненту дошкільної освіти (нова редакція) «Особистість дитини», виготовлення символів мнемосхеми, запис відеодзвінка до батьків, добірка відеоматеріалів.

План заняття.

1. Відеоновини.

Діти і вихователь стоять біля ноутбука півколом.

- Діти, сьогодні я хочу вам розповісти про дівчинку, яка ходила в нашу групу, гралася цими іграшками, сиділа за оцим столом, дуже любили займатися фізкультурою, виросла, захопилася лижним спортом, багато тренувалася і стала Олімпійською чемпіонкою. Звуть її Оксана Шишкова (перегляд відео).

- А що таке спорт?

2. Розповідь вірша про спорт за допомогою мнемосхеми. –А що таке спорт, ми дізнаємось, якщо разом розповімо вірш. Допоможе нам у цьому мнемосхема. (Спочатку діти називають, що зображено на малюнках, а потім разом промовляють):

«Гімнастика, хокей, футбол,
Настільний теніс, баскетбол,
Стадіон, басейн і корт»
Діти скажуть – це спорт!»

3. Прислів'я про здоровий спосіб життя.

-Згадаємо прислів'я про спорт та здоровий спосіб життя:

(вихователь починає, діти продовжують):

- Здоровому (все здорово).
- Холоду не бійся (сам по пояс мийся).
- Хто спортом займається, (той сили набирається).

4. Вправа « Розчищення дороги».

Називання (відгадування) видів спорту. – Ми відправимось з вами до спортивного містечка, але вночі був снігопад, (але дорогу засипало снігом). І, якщо ми приберемо сніг, ми не тільки зможемо пройти, але й дізнаємось, якими видами спорту тут займаються (Діти піднімають розсипані на килимі великі сніжинки, з зворотної сторони яких зображені різні види спорту. Кожна дитина називає свій вид спорту).

5. Словникова робота. – Назвіть спортсмена, який займається:

- гімнастикою
- атлетикою
- боксом
- хокеєм
- лижним спортом
- кінним спортом
- фігурним катанням
- баскетболом
- греблею
- велоспортом
- грою в шашки

6. Відеозвернення до батьків.

Вихователь знає, що діти не зможуть дати відповідь «жокей», тому що це поняття не вивчалось на заняттях, тому пропонує звернутися за допомогою до батьків (**відеодзвінок «Допомога батьків»**).

7. Орієнтування на аркуші паперу «Лижня». – А зараз ми з вами станемо на лижі і прокладемо лижню. (Діти сідають за столи на свої місця. На столах – синє тло і білі смужки. За командою вихователя діти викладають смужки - «лижню».

- Лижники, вперед!
- Лижники, праворуч!
- Лижники, вперед!
- Лижники, ліворуч!
- Лижники, вперед!

(Індивідуально вихователь допомагає дітям, які відчувають труднощі під час виконання завдання).

- Молодці – виконали всі завдання!

8. Намет «Веселі шашки».

- Ми під'їхали до намету «Веселі шашки». (У різних місцях в групі розташовані дошки з шашками). Треба допомогти спортсменам – шашкістам швидко розставити шашки на дошці, а секундомір виміряє час, за який ви виконаєте завдання (під веселу музику діти групами виконують завдання. По закінченні вихователь оголошує час виконання завдання).

9. Мовленнєва гра. – Давайте ж з'ясуємо, яким має бути спортсмен. (Діти виходять з-за столів, стають вздовж килима. На кожне вимовлене слово діти роблять крок вперед, щоб дістатися карток для виконання наступного завдання).

10. Визначення зимових та літніх видів спорту. Виконавши попереднє завдання, діти підійшли до столу, взяли картки з зображенням сніжинок та сонечок, сіли за столи. За вказівкою вихователя позначають на дошці зимові види спорту – сніжинкою, літні – сонечком (причеплюють магнітом).

11. Д/г «Спортивний магазин».

– Я запрошую вас до спортивної крамниці. Допоможемо спортсменам знайти свій інвентар. (На столах – картки з різним рівнем складності, прості олівці. Діти мають з'єднати лінією зображення спортсмена з зображенням потрібного йому інвентаря).

12. Фізкультхвилинка «Ялинка».

- Мабуть, треба розім'ятися (проводиться відеофізкультхвилинка).

13. Бліц-турнір.

Вихователь показує дітям секундомір.

- За одну хвилину треба дати як можна більше відповідей:

Доки секундна стрілка на нашому годиннику оббіжить одне коло, треба дати як можна більше відповідей на запитання:

- Де займаються пловці?

- Де займаються футболісти?
- Під час якої гри вболівальники кричать:»Шайбу! Шайбу!»?
- Як називається початок дистанції?
- Як називається кінець дистанції?
- Що захищає голову велосипедиста?
- Як називають спортсмена, який займається кінним спортом?
- Де грають у великий теніс?
- Що є спільного у фігуриста і хокеїста?
- Хто тренує спортсменів?
- Що піднімає атлет?
- Як називаються спортивні ігри, які проводяться один раз на чотири роки?

- Що тримає у руках лижник?

14. «Дошка пошани».

—У Спортивному містечку є Дошка Пошани, на якій зображені видатні спортсмени України. (Діти підходять , називають спортсменів, яких вже знають: **Олександр Усік, Ганна Бессонова, Андрій Шевченко, Яна Клочкова, Віталій та Володимир Кличко**. Вихователь пропонує дітям приклеїти фото **Оксани Шишкової**).

- Коли на міжнародних змаганнях перемагає український спортсмен, то підіймається прапор нашої країни і звучить Гімн України. Це дуже урочисто, почесно і зворушливо.

-Я знаю, що багато з вас займаються різними видами спорту: футболом, плаванням, гімнастикою... І, може, у майбутньому, коли ви станете дорослими, ви своїми досягненнями прославите на увесь світ нашу рідну Україну!

15. Візит до медичного кабінету.

- Спортсмен має бути здоровим. Завітаємо до лікаря.
- Перевіримо ваші вуха, горло й ніс:
- Скажіть А-а-а-а!
- Повторіть число (дитина-лікар тихо називає числа, діти мають почути їх та назвати)
- Впізнайте на запах (діти закривають очі, дитина-лікар пропонує впізнати на запах скибки апельсину).
- Вітаю вас! Ви всі здорові!
- **А що ви робите, щоб бути здоровими?** (відповіді дітей. Вихователь спонукає дітей до поширених відповідей).

16. Підсумок – співання пісні. – Ну, що ж, час підвести підсумки.

Вихователь, звертаючись до дітей, співає куплети пісні, а діти разом співають приспів:

1. «Як тільки просинаєшся,
роби зарядку, друже,
І буде день твій радісний,
побачиш – дуже-дуже,
У будь-яку погоду

біжи скоріш гуляти.

Бадьорим і здоровим

зумієш точно стати!

Приспів: Щоб хвороби відступили,

Я займаюсь кожен день.

Буду добре тренуватись,-

Скажуть всі, що я - спортсмен!

2. Незабаром станеш сильним

і підтягнутим,

мускулистим, витривалим –

на заздрість всім!

В річці плавай і катайся

ти на ковзанах,

Пам'ятай! Твоє здоров'я

у твоїх руках!»

Приспів: (той же).

- Діти, сьогодні ви всі були молодці, бо довели, що знаєте, що робити, щоб бути здоровими, знаєте видатних спортсменів України і багато різних видів спорту ви відповіли на всі запитання та виконали всі завдання у спортивному містечку. Я пишаюся вашими успіхами! Дякую усім вам!

(вихователь каже, що подорож закінчена, і діти можуть відпочити).

Кобець К.Е.,

вихователь дитячого садка

Дитячий навчальний заклад (ясла-

садок) комбінованого типу «Веселка»

м. Обухів, Київська область.

РОДИННЕ СВЯТО В СТАРШІЙ ГРУПІ НА ТЕМУ: «ПРАЦЬОВИТА В НАС СІМ'Я – МАМА, ТАТО, Я»

Мета:

- розширювати уявлення дітей про сім'ю, родину, родинні стосунки;
- продовжувати вправляти у чіткій вимові слів під час виконання пісень, виконанні рухів під музику з предметами, виразному декламуванні віршів, емоційно передаючи своє ставлення до їх змісту;
- закріплювати вміння співати без напруги, протягувати довгі звуки, узгоджувати ритм і темп музики;
- розвивати творчі здібності, товариські взаємини, логічне мислення, художній смак, артистичність;
- виховувати повагу та турботливе ставлення до членів родини, доброзичливе ставлення до дорослих і однолітків, позитивне ставлення до музики.

Обладнання:

- музичний супровід – пісні Н. Яремчука «Родина», О. Захаріяш «Моя сім'я», Г. Баган «Дідусь і бабуся», «Зелене жито» у виконанні різних колективів (на вибір ведучої);
- коровай, вишиваний рушник;
- м'які кубики різної величини по 4 шт. на команду;
- рюкзаки, підручники, зошити, шкільна канцелярія, розклад уроків, іграшки, рогатка, лялька тощо за кількістю учасників;
- продукти для канапе (на вибір ведучої), шпажки;
- атрибути для спортивної естафети (на вибір ведучої);
- окремі слова на аркушах паперу для складання прислів'їв, паперові тарілки;
- музині інструменти для оркестру;
- дипломи (за кількістю дітей в групі), виготовлені заздалегідь разом з дітками.

Під музичний супровід (Н. Яремчук «Родина») діти разом з батьками заходять в зал і сідають на стільчики: попереду сидить дитина, а за нею, один біля одного, мама і тато. Вихователь запрошує до себе трьох дітей. Одна дитина виносить коровай. Діти розпочинають свято віршами.

1. Доброго ранку! Доброї днини!
Ми вас чекали на наші гостини,
Щоб вшанувати тат і матусь,
Сестричок, братів, дідусів і бабуся.
2. Для гостей відкрита
Хата наша біла.
Тільки б жодна кривда
В неї не влетіла.
3. Хліб підносимо вам і сіль
На біленькім рушничкові,
До землі аж б'єм поклін,
Щоб завжди були здорові.

(Дитина ставить коровай на стіл).

Ведуча. Ще з давніх-давен із хлібом-сілля зустрічали дорогих гостей. Усім, хто приходив із чистими помислами, підносили цю давню слов'янську святиню. Прийняти рушник, поцілувати хліб – символізувало злагоду, пошану до тих, хто їх подавав.

Квітень – другий місяць весни. А навесні народжується і розквітає все прекрасне. А найпрекрасніше, найдорожче для кожної людини – це сім'я.

(Діти стають на півколо, дитина розповідає вірш, діти співають пісню)

4. Сім'я, родина, рід –
Які слова святі.
Вони потрібні кожному в житті.
Якщо зміцніє хоч одна родина-
Міцніша стане наша Україна.

Пісня «Зелене жито»

Ведуча. Кажуть, що душа дитини – чистий аркуш паперу. На ньому залишають свій слід люди, які завжди поруч з дитиною. А це насамперед – родина. Вона дитину виховує, навчає, прищеплює їй любов до людей до праці. Тож конкурсну програму, яку підготовлено до сьогоднішнього дня, ми так і назвали **«Працьовита в нас сім'я – мама, тато, я»**.

Сьогодні наші родини будуть змагатися у вмінні працювати і відпочивати разом, а глядачі – підтримувати своїх друзів гучними оплесками. Тож почнемо.

(Діти розповідають вірші)

5. Ой, весела в нас сімейка
Ми все робимо гуртом,
Шием, в'яжемо, вишиваємо,
Разом весело живемо!
6. Я україночка мала, Оленкою я звуся,
В Обухові проживаю, дуже цим горджуся.
Не лінива я сама, до роботи звична.
І дружу я з усіма та ще й симпатична.
7. Бджілка, бджілка, – жу, жу, жу,
Я без діла не сиджу.
Так і вся моя родина:
Без роботи – ні хвилини.
Тато наш по дому ходить,
Цвяхи в дерево вбива.
Мама їсти нам наварить
І підлогу підміта.
8. Ну, і я теж господиня,
Посуд мию і в'яжу.
Всіх тваринок нагодую,
Ляльці казку розкажу.

Ведуча. Які дівчата працюватимуть ми вже почули. А що про вас скажуть ваші мами? Про це ми дізнаємось з першого конкурсу, який називається:

Конкурс 1 «Що любить ваша дитина?»

(Мама і дитина стоять спиною один до одного і на питання ведучої тільки кивають головою: так чи ні. Вихователь запрошує 3-4 пари.)

1. Чи любить ваша дитина вставати рано?
2. Чи застеляє постіль?
3. Чи любить їсти манну кашу?
4. Чи складає іграшки?
5. Чи робить зарядку?
6. Чи любить чистити зуби?
7. Чи хоче йти до дитсадку?

Ведуча. Перш ніж перейти до другого завдання, я хочу загадати вам загадку.

**Цей робітник доторкнувся до хмарини,
Дім збудував нам затишний, красивий.
(Будівельник)**

Кожна родина дбає про свою оселю: намагається зробити все, щоб її будинок був красивим, затишним, практичним. Але сьогодні кожна родина побудує не будиночок, а вежу. Замість цеглин використаємо м'які кубики, які потрібно буде перекидати один одному: дитина – мамі, мама – татові, а тато вже буде вежу. А ми побачимо, як вони вміють працювати разом. Тож починайте!

Конкурс 2 «Чия вежа найкраща?»
(У конкурсі беруть участь 2-3 родини.)

Ведуча. А тепер давайте подивимось, як наші родини впоралися з професією будівельників. Які гарні вийшли у вас вежі: одна краща за іншу! А це тому, що кожна сім'я вклала в неї свою душу, свої вміння, а найголовніше те, що працювали вони разом. Тож прийміть від нас щирі оплески.

Кажуть, що в 2013 та 2014 роках в долі людства сталася надзвичайна подія. Спитаєте яка? Тоді ми про це теж не відали, навіть не здогадувалися. А світ в цей час вітав народження наших дітей: хлопчиків і дівчаток, немічних і таких беззахисних. А потім доля подарувала нам зустріч – нас вихователів і нашу нагороду – дітей. Тож давайте полинемо у минуле, а у цьому нам допоможуть... (вихователь запрошує 3-4 родини)

Конкурс 3 «Згадаймо минуле»
(Тата відповідають, а мами корегують відповіді.)

- Хто і як визначав ім'я вашої дитини?
- Які квіти були подаровані вашій дружині в день, коли ви забирали її з пологового будинку?
- Яку подію з першого року життя дитини ви найбільш пам'ятаєте?
- Які улюблені іграшки вашої дитини?
- Які улюблені заняття вашої дитини?
- Ким мріє стати ваша дитина?

Ведуча. Прошли роки, і ваша дитина вже майже школяр. А хто ж буде допомагати їй збиратися до школи? Мами? А я думаю, що тата теж впораються з цим завданням. А мами їх перевірять.

Конкурс 4 «Збери дитину в школу»

(Вихователь запрошує 2 тат і 2 дітей. Завдання: всі проспали і до початку уроків залишилось 10 хв.; тата повинні зібрати рюкзак за розкладом, розбудити і зібрати дитину до школи)

Ведуча. А як подяку, прийміть вірші від ваших дітей.

9. Горе, чи нещастя, чи біда яка,
Всіх нас виручає татова рука.
Рідна, ніжна, щира, добра і міцна,
І життя дорога з нею не страшна.
10. Дорогий, хороший, рідний тату,
Кращого від тебе не знайти!

Дорогий, хороший, рідний тату,
Як чудово, що у нас є ти!

11. Діти мріють ласкою зігріті,
Щоб ніколи не було біди...
Щоб були рідніші в цілیم світі
Тато й мама з ними назавжди.

Пісня «Моя сім'я» (Ольга Захаріяш)

12. Мамині руки – щедрі, робочі
Втоми не знають з ранку й до ночі.
Вранці, коли ще усі спочивають,
Сонце, напевно вони піднімають.
13. Мамині руки – ніжні і милі
Воду ранкову з криниці носили.
Діти плескались, діти вмивались,
Сонцю і матері щиро всміхались.

Ведуча. І справді, чого тільки не вміють робити мамині руки! Не таємниця, що багато часу вони проводять на кухні, щоб приготувати нам щось смачне і нагодувати свою сім'ю. Тож я оголошую наступний конкурс, який називається

Конкурс 5 «Кулінарна фантазія»

(Завдання: із запропонованих продуктів мамам необхідно приготувати смачні канapé і красиво їх прикрасити.)

Ведуча. А поки наші мами втілюють свою кулінарну фантазію на кухні, давайте послухаємо вірш А. Костецького «**Косички**».

Хлопчик. «Косички у дівчаток, щоб смикати за них!»-

Так думав я спочатку, а виявилось – ні!
Вони ростуть для того, щоб заплітатись довго
Та банти в них носити великі і красиві,
Щоб хтось про них сказав: Ах, ах, яка краса!..
А от мені косичок не треба. Я – хлопчак.
А що я теж красивий, то це помітно й так.

Ведуча. Дякуємо вам, мами. А скуштують їх тата. Діти, допоможіть погодувати ваших тат. Ну що, смачно? А нас чекає наступний конкурс

Конкурс 6 «Спортивний»

(Учасники – братики та сестрички. Естафети на вибір вихователя.)

Конкурс 7 «Літературна вікторина»

Ведуча. Завдання для вас, дорослі. Назвіть героя казки, який міг розмістити в газеті таке оголошення. Згадайте, як називається літературний твір і хто його автор. Якщо вам знадобиться допомога, зверніться до своїх дітей.

- Пропоную нове корито, хату, столбове дворянство в обмін на пральну машину (стара з казки «Про рибака і рибку» О.С. Пушкіна).
- Несу золоті яйця. Дорого (курочка Ряба з народної казки «Курочка Ряба»).
- Загублено ключ з дорогоцінного металу (Буратіно з казки «

Золотий ключик або пригоди Буратіно» О.М. Толстого).

- Ветеринарні послуги з виїздом в будь-яку частину світу (доктор Айболить з казки «Доктор Айболить» К.І. Чуковського).
- Відмию все і всіх (Мийдодир з казки «Мийдодир» К.І.Чуковского).
- Туристична фірма організовує прогулянки по озеру в золотому човнику (Івасик-Телесик з української народної казки «Івасик-Телесик»).
- Допомагаю прибрати город за мізерну плату – шматок корнеплоду (Мишка з української народної казки «Ріпка»).
- Виконаю всі ваші бажання (Щука з народної казки «За щучім велінням»).

Ведуча. Ось так потроху ми переходимо до наступного конкурсу.

Конкурс 8 «Народна мудрість»

Ведуча. На столах у вас лежать надруковані слова. З них потрібно скласти народне прислів'я.

- Нащо ліпший клад, як в родині лад.
- Не ті батьки, що на світ привели, а ті, що в люди вивели.
- З дітьми багато клопоту, та без них і світ не милий.
- Який куш – така й хворостина, які батьки,- така й дитина.
- Годуй діда на печі – бо і сам там будеш.

Ведуча. А поки наші родини виконують свої завдання, ми пограємо з глядачами. Я буду називати речі, якими користуються спеціалісти різних професій. Вам треба назвати цю професію.

Гра «Кому це потрібно?»

1. Халати, ліки, термометр. (Лікар)
2. Книги, зошити, школа. (Вчитель)
3. Продукти, ніж, каструля. (Кухар)
4. Цеглина, будівля, цемент. (Будівельник)
5. Тканина, гудзик, сукня. (Швачка)
6. Дитсадок, діти, іграшки. (Вихователь)
7. Будівля, фарби, вікна. (Маляр)
8. Електричний струм, проводка, лампочка. (Електрик)
9. Сцена, мікрофон, музика. (Артист)
10. Лопата, сапка, лійка. (Садівник)
11. Віник, совок, тачка. (Двірник)
12. Машина, дорога, бензин. (Водій)

(Перевірка завдання, оплески учасникам)

14. Ви чували новину?
Грає бубон... бум-бум-бум!
З ним і брязкальце співа.
Де, скажіть таке бува?
15. Тільки в нашому оркестрі
Музиканти є такі.
Хоч вони уже дорослі,

Та артисти – хоч куди!

Оркестр.

(Учасники бабусі та дідусі. Спочатку діти показують, як грати, а потім грають дорослі.)

Ведуча. Аплодисменти нашим артистам. А ще прийміть вітання від ваших онуків.

16. З радісним святом вітаємо

Наших бабусь дорогих,

Від щирого серця бажаємо

Здоров'я і щастя для них.

17. Кожен з нас давно вже знає:

Ви, бабусі, – просто клас!

І зі святом, наші любі,

Ми вітаємо всіх вас!

18. Любий, добрий мій дідусю, я твоя онука,

Прибігаю я до тебе, як поради треба.

Я твої слова розважні пам'ятати буду,

У житті твою науку пронесу я всюди.

19. Хоч твій волос сивиною густо посріблвся,

Та для мене ти, мій любий, рідним залишився.

Пісня «Дідусь і бабуся» (Галинка Баган)

Ведуча. Сьогодні ми побачили, як треба працювати і відпочивати, ще більше познайомилися один з одним. Ми вдячні сім'ям за їх кмітливість, згуртованість, рішучість. Всім було дуже приємно відпочивати у цьому дружньому, родинному колі. Тож прийміть від нас ось ці дипломи про активну участь в житті групи(назва групи)

Вручення дипломів.

20. Все зроблено в світі руками

Такими, як в тата чи мами.

Руками усіх трударів,

Наших дорогих батьків.

21. За все найкраще у житті,

За ваші руки золоті,

За ваші добрі серця...

Діти (разом, повернувшись лицем до батьків) Ми всі вам вдячні без кінця!

Ведуча. Ось і закінчилося наше свято. Гадаємо, що всім вам було сьогодні весело, цікаво й затишно. До побачення!

Коврова Є.Б.

вихователь-методист

Уманський навчально-виховний комплекс №17

«Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – дошкільний навчальний заклад»

м.Умань, Черкаська область.

ІННОВАЦІЙНА ЛАБОРАТОРІЯ «НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ САДОЧОК – ЯК ВИСОКОЯКІСНА І ГАРМОНІЙНА СИСТЕМА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»

Мета: активізувати знання педагогів з інноваційних підходів, з'ясувати ступінь готовності педагогів до реформ в дошкільній освіті, визначити цінності дошкільної освіти, залучити педагогів до ініціатив, які спрямовані на подолання наявних проблем і стагнаційних тенденцій, що проявляються в системі дошкільної освіти, стимулювати до впровадження інновацій в практику дошкільця, викликати бажання стати провідниками у нових відкриттях, популяризувати особистий професійний досвід роботи в галузі дошкільної освіти, підвищити професійний рівень учасників.

Матеріал: кольорові квадратики (червоний, жовтий, зелений) кожному, по кількості учасників, кольорові долоньки на паличці по кількості учасників, маленькі цифри по кількості учасників в двох екземплярах, малюнок – два колеса, атрибути з картону (яблуко, апельсин, лимон, груша, банан, полуниця, бантик; окуляри та хустинка для мами), яскрава кулька, чотири листа А3, два листа ватману, намальовані сонечка на А4 по кількості учасників.

Педагог : Доброго дня, шановні колеги! Рада Вас бачити! Для того, щоб креативно привітатися та включитися в роботу, пропоную лише рухами відповісти на мої запитання:

Вітаю Вас, колеги, як справи? Як життя?

Нашу зустріч з вами проводитиму я.

З гарним настроєм хто прийшов – махніть,

Хто чує мене, головою кивніть.

Хто бачить мене, прошу оком моргнути,

Хто любить дітей, обома руками до серця приторкнутись.

Хто найвеселіший – ви всім усміхніться,

Хто ввічливий – сусідові злегка поклоніться.

Щось дізнатися хто любить і свою роботу?

Головою похитайте, в гору руки піднімайте .

Хто інновації любить, уміє творити?

Хто щось вивчає, хоче дружити?

Щоб мені все це збагнути,

Потрібно оплески почути!

Сьогодні у нас присутні найрозумніші, ті, хто любить дітей, ввічливі і творчі педагоги. Отже починаємо роботу нашої інноваційної лабораторії, яка називається «Новий український садочок – як високоякісна і гармонійна

система дошкільної освіти».

Вправа «Правила роботи»

Правила роботи лабораторії:

1) Довірливе спілкування: кожен учасник має можливість відверто висловитися, якщо у нього є бажання.

2) Правило добровільності : можливість не виконувати завдання, або не відповідати на запитання, якщо воно занадто складне, або не подобається учасникові,

3) Правило «підведеної руки» : один говорить – усі слухають, обговорюють ідеї, пропозиції, а не людей, які їх висловили.

4) Дружня атмосфера : щоб створити відкриту дружню атмосферу, намагайтеся бути активними, позитивними, толерантними.

- Чи згодні ви працювати за такими правилами?

З метою отримання нової якісної освіти, запускається процес змін. Він розпочався з нової української школи, але давайте уявимо собі, що він розпочинається з нового українського садочка і ви всі є експертами та фахівцями в цій галузі, тож вам потрібно створити новий освітній фундамент для ЗДО, відповідно до потреб сучасних дітей.

Перед вами знаходяться картинки з трьома кольорами. Хто з вас вважає, що це буде дуже складне завдання, покладіть червоний колір ближче до себе. Хто вважає, що завдання середньої важкості – жовтий, а для кого легко буде впровадити нову реформу – зелений.

Отже, НУС – це буде нова назва реформи дошкільної освіти, яку буде реалізовувати МОН спільно з вихователями і управліннями освіти по всій Україні. Якщо НУШ – це освіта нових сенсів, детинотризму, поваги до кожної людини, цікава практико орієнтована, безпечна, дружня до дитини школа, для батьків відкрита, чесна, націлена на співпрацю; то що ж таке буде НУС? Наприклад, моя думка: це буде освіта поваги до дитини, її інтересів, розвитку, готовності, налаштованості, ініціативності, активності, її вибору; освіта поваги до вихователя, його особистості, професіоналізму, мотивації, особистого внеску; освіта відповідальності батьків, їх ідеології та орієнтирів.

(думки педагогів, записуються на фліп - чарті).

Для початку реформи повинні бути створені певні критерії готовності. У вас на столах знаходяться долоньки. Зараз я буду висловлювати твердження, хто з ними згоден, піднімає долоньку догори.

✓ Педагогічна готовність педагогів (запас знань, умінь і навичок, відчуття потреби нововведень)

✓ Психологічна готовність педагогів, батьків, дітей (рівень психологічного розвитку, що створює умови для даної реформи)

✓ Мотиваційна готовність педагогів, батьків, дітей (допитливість, потреба в змінах, пошуку, усвідомлення змін в соціумі)

✓ Інтелектуальна готовність (рівень розвитку пізнавальної сфери дитячого мовлення, сприймання, уваги, пам'яті)

✓ Емоційно-вольова готовність педагогів, батьків, дітей (бажання, нові емоції, вміння долати труднощі, вміння ставити перед собою мету)

- ✓ Фізичний розвиток дітей (стан здоров'я)
- ✓ Соціальна готовність педагогів, батьків, дітей (потреба у здобутті нових знань, умінь і навичок, сформованих якостей спілкування, обізнаність в цілому).

Ми визначились щодо готовності, досліджуємо далі. Головна ідея НУШ – компетентнісне навчання, використання набутих знань на практиці. А яка ж тоді може бути на вашу думку головна ідея НУС? Наприклад : головна ідея «Створення умов для формування основ принципово нової особистості: творчої, самостійної, здатної цінувати себе і поважати інших, особистості адаптованої до умов життя». Ваші думки?

Далі постане питання, чи буде необхідність в рамках реформи створити новий стандарт та нові прогами, можливо регіональні, або єдину програму для всіх ЗДО?

(думки педагогів).

Вправа «Порівняй компетентності»

Перед вами компетентності, закладені в НУШ. Давайте порівняємо їх з компетентностями для дошкілля. У вас на столах знаходяться циферки. Зараз я буду витягувати з коробочки цифру, яку назву, той дослідник виходить до нас і висловлює свою думку щодо однієї з компетентностей по порядку.

- вільне володіння державною мовою
- здатність спілкуватись рідною та іноземними мовами
- математична компетентність
- компетентності в галузі природничих наук, техніки та технології
- інноваційність
- екологічна компетентність
- інформаційно-комунікативна компетентність
- навчання впродовж життя
- громадянські соціальні компетентності (демократія, справедливість, рівність, право, здоровий спосіб життя)
- культурна компетентність
- підприємливість та фінансова грамотність

Можливо ми бажали б додати ще якусь компетентність? Дуже дякуємо за роботу нашим експертам. Початок у нас уже є : головна ідея, критерії готовності, компетентності. Нова реформа, це інновації, нова діяльність, нові підходи до освітнього процесу. Це все добре, але ж ми знаємо, що все так просто не буває. Нам потрібно визначити які дії та кроки сприятимуть нашій реформі, а які заважатимуть. Ось два колеса. В одне я буду вписувати сприяючі фактори, в інше заважаючі, і ми в підсумку побачимо, чи поїде переднє колесо, чи заднє буде «гальмувати».

(думки педагогів, запис на колесах).

Сучасний час вимагає в роботі з дітьми пристосовувати їх до життя, вчити вміти знаходити вихід з ситуацій, вирішувати певні соціальні проблеми, щоб легше увійти в доросле життя. Тому сучасні вихователі мають впроваджувати в свою роботу різні спонтанні реалізації: наприклад, педагог

розповідає, діти показують, передають емоції.

Я попрошу 9 осіб вийти до мене, щоб спробувати інсценізувати проблемну ситуацію, щоб відчути, як вона вплине на дітей. Я вам роздам атрибути, яку роль вам випаде виконати.

Проблемна ситуація:

Вихователь описує дітям ситуацію, всім учасникам якої потрібна допомога. А потім каже : Щоб краще персонажів зрозуміти, слід з ними ситуацію прожити...

Автор: Цей випадок стався в одному з супермаркетів, у відділі фруктів. Покупці весь день щось вибирали, зважували, клали до кошиків. Найкраще продавались яблука. Вони були такі рум'яні, запашині, соковиті, що ніхто не міг пройти повз них , не придбавши. Невдовзі всі яблука, окрім одного були розкуплені. Одне малесеньке яблуко так і пролежало до кінця вечора , а коли йому стало самотньо, яблуко викотилося в пошуку нових друзів.

- Усім привіт! – сказало **Яблуко**.
- Ой, подивіться на це яблуко! Воно таке не привабливе... - пробурмотав **Апельсин**.

- І вигляд у нього якийсь блідий і не свіжий, - підтримав **Лимон**.
- Мабуть, геть зів'яле і не смачне, - заявила **Груша**.
- Напевно, у ньому і вітамінів ніяких не залишилось, - насміхнувся **Банан**.

- Не дивно, що його ніхто не купив. Кому за таке хочеться гроші віддавати? – зневажливо промовила **Полуниця**.

Автор : Яблуку стало дуже прикро від почутого, аж сльози виступили. В цей час до відділу зайшли матуся з донечкою. Дівчинка була сумна, вона почувалася самотньою, а все тому, що часто хворіла, не могла ходити до дитячого садочка і гратися з друзями.

Побачивши нових покупців, фрукти почали виблискувати рум'яними боками, розливатися запашиними ароматами.

- Матусю, купи мені ось це яблучко, - тихенько попросила **дівчинка**.

- Навіщо воно тобі? – здивувалася **мама**. Поглянь, скільки навколо гарних фруктів! Вибирай будь-який.

- Я хочу купити його не для того, щоб з'їсти, - пояснила **донечка**. Я хочу виростити з нього яблуньку. Навесні, коли вона цвістиме, до неї прилітатимуть комахи. Влітку на її гілках виспівуватимуть птахи. А восени ми зберемо золотисті яблука і пригостимо всіх охочих, щоб ніхто ніколи не почувався самотнім.

Малята аналізують ситуацію, у якій опинилися персонажі, дають їм поради, міркують над тим, як Яблуко мало відповісти нечемним фруктам, як слід діяти у подібних ситуаціях. Таким чином, емоційно проживши ситуацію, малята зможуть краще в ній розібратися, знайти вихід.

Гра «Імідж сучасного вихователя».

Сучасні умови, в яких ми живемо і працюємо, принципово

відрізняються від тих, які були раніше. А в нових умовах нам слід поводитися і жити по-іншому, пропорційно іншим моделям поведінки.

Отже, зараз я пропоную вам пограти у гру «Імідж сучасного вихователя», де і з'ясуємо, яким же він має бути в новому українському садочку. Кожен вихователь передаючи кульку іншому, називає одну ознаку іміджу сучасного вихователя.

(основні складові іміджу вихователя: візуальна привабливість, манери, чарівність, етикет, керування емоціями, техніка управління педагогічним спілкуванням, комунікативність, організаторські здібності, спостережливість, смак, розум, почуття внутрішнього і зовнішнього ритму і темпу, винахідливість, внутрішня енергія і вміння заражати нею людей, надихнути, повести за собою. Це педагог, який відрізняється мобільністю, динамізмом, загальною і професійно-педагогічною культурою, який забезпечує особистісний розвиток).

Тож ми бачимо, що сьогодні нам потрібен вихователь з позитивним іміджем, який розуміє, любить і поважає особистість дитини.

Важливим аспектом в початку реформи є думка батьків. А що ж вони думають, яким має бути новий український садочок? Яким вони бажають його бачити?

Перегляд відео (думки батьків)

Творча робота. Створення колажу.

«Емоційне благополуччя вихователів» та «Емоційне благополуччя дошкільників». Педагогам пропонується об'єднатися у дві групи для створення колажу. Колаж повинен мати девіз, який виражає думки щодо засобів забезпечення емоційного благополуччя дошкільника та вихователя. Для створення творчої роботи можна використовувати ілюстративний матеріал, малюнки, записи. На роботу відводиться 7 хв., на презентацію – до 2 хв.

Ви попрацювали, час виконати відпочинкову хвилинку. Я читаю вірш, супроводжую його рухами, а ви рухами повторюєте:

Ой собою я пишаюсь,
Я робити все стараюсь,
Думати, нове шукати,
Різні труднощі долати.
Я усім допомагаю,
До роботи спонукаю.
Дуже люблю я дітей,
Маю безліч я ідей.
Мрію йти я без турботи
На улюблену роботу!
Всі завдання здійснию враз,
В мене все буде гаразд!

В новому українському садочку сьогодні необхідністю є залучення педагогів до інноваційної діяльності, тому, що для успішного розвитку освітньої галузі потрібні нові ідеї, нові технології навчання й виховання.

Зараз я розпочну речення, а хто бажає, висловить свою думку, а інші або погодяться з нею, або ні.

Психотехніка «Ідейна інженерія»

- цілеспрямована система ...
- інтелектуальні технології
- інтегрований освітній процес ...
- запровадження нововведень...
- гуманні цінності в новому українському садочку ...
- використання досвіду інших країн...
- креативні підходи...
- ІКТ в кожному ЗДО ...
- формування нових професійних компетентностей педагогів ...

Таким чином, ми спробували дослідити пріоритети роботи в НУС. А тепер нам потрібно вивести загальну формулу.

Вправа «Склади формулу».

Учасники за кольорами долоньок на столах поділяються на 4 команди, та в командах записують свою формулу успіху НУС і розкривають особливості її складників.

Рефлексія. Як ви оцінюєте запропоновані формули? Чи можна справді досягти успіху в реформі, діючи відповідно до них?

Вправа «Сонце особистих кроків»

Зараз я роздам кожному з вас сонечко. Ваше завдання домалювати до нього промінці, і на кожному написати, ваші особисті кроки, які можуть пришвидшити реформу. (Виконання завдання). Прошу бажаючих озвучити ці кроки. Ми мали можливість побачити ваш творчий потенціал, вміння підходити до розв'язання питання нестандартно та цікаво.

Підсумок.

Наша зустріч добігає кінця. У вас на столах знаходяться кольори, які ви поклали ближче до себе на початку роботи. Чи не хотіли б ви змінити свою думку? Вам насправді було важко, чи ні взяти участь в розробці нової реформи?

А ще б дуже хотіла побачити ті емоції, які ви відчуваєте зараз після роботи в нашій лабораторії. Мені в цьому допоможе гра «Емоції».

Гра «Емоції»

*Готові розмовляти ми до ранку,
Та час минув, до діток вже пора.
Хто вдячний, вам поплескати потрібно,
Адже нове – дитсадку вкрай необхідно.
Хто стомився, на мене подивіться,
І з полегшенням тихенько розігніться.
Можливо, хтось з вас вражений, стурбований,
Розкритою темою трішки здивований.
Один одному на вушко про це шепніть
І праве плечко вгору підніміть.
Хто незадоволений, не варто нарікати,*

*Прошу вас потопати, не галасувати.
Комусь згодиться моя скромна розповідь,
Порадами хтось скористається не раз,
Хтось проведе це із своїми педагогами,
Ви усміхніться щиро, й все буде гаразд!
Хто не нудгував і слухав все з охотою,
А зустріч назвав плідною роботою,
Для цього жест відмінний є у нас.
Він означає, що зустріч відбулася – вищий клас!
Щиро вдячна за вашу цікавість та інтерес,
У нас в лабораторії наявним є прогрес,
Будемо всім доводити, питати в нас – це норма,
Ми краще як ніхто можемо впровадити реформу!*

Наше дослідження показало, що кожен педагог – це творча індивідуальність і неповторність.

А на останок прийміть такі побажання:

1. Озирніться навколо: ми живемо, ми здорові, поряд рідні люди, чудові друзі, маємо улюблену роботу і нас оточує дивовижна природа.

2. Отримуйте радість від роботи: пишайтеся тим, що виховуючи малюків, саме ви робите вагомий внесок у розвиток усієї нації.

3. Долайте невдоволення: навчіться долати негатив і вчасно «вмикайте режим «релакс» завдяки приємним спогадам, спогляданням світлин своїх близьких, слуханню музики.

4. Оточуйте себе щасливими людьми: від людей, які постійно на щось скаржаться, варто триматися якомога далі, адже вони можуть втягнути вас у депресивний стан.

5. Розраховуйте сили: коли людина перевтомлюється, її організм реагує на це почуттям тривоги. Розподіляйте час, не забувайте про родину.

6. Пам'ятайте - фундамент щастя – відпочинок: іноді вихідні втомлюють більше, ніж будні. Заведіть корисні звички – гімнастику, пробіжку, читання книги в кріслі, вечірні прогулянки.

7. Не забувайте – головне у житті – любов : людина, оповита любов'ю, не може бути не щасливою. Обіймайте і цілуйте всіх, хто вам дорогий, любіть життя!

8. Допмагайте : як приємно, від зробленого доброго вчинку почути від свого внутрішнього «Я» горде «Я – молодець!». А слова щирої подяки від людей є додатковим бонусом до власного стану задоволення.

9. Погляд спрямовуйте тільки на майбутнє: не треба жити минулим, треба поставити крапку і рухатись уперед.

10. Знайте – творчість – джерело щастя : творіть, малюйте, танцюйте, співайте, прикрашайте світ довкола себе. Тож будьте щасливими!

Дякую вам всім за співпрацю. На цьому робота нашої лабораторії завершується. Попрошу всіх сфотографуватись із своїми позитивними сонечками!

Король Г.М.,
вихователь,
ДНЗ №7 «Оленка»
м. Нетішин, Хмельницька область..

«ХАЙ ЗНАЄ КОЖНА ДИТИНА МАЛА, ЩО В НЕЇ Є ОBOB'ЯЗКИ І ПРАВА» (КОНСПЕКТ ІНТЕГРОВАНОГО ЗАНЯТТЯ З ПРАВОВОГО ВИХОВАННЯ З ПРІОРИТЕТОМ МОВЛЕННЄВОГО РОЗВИТКУ ДЛЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ)

Мета: розвивати комунікативно-мовленнєву компетенцію; звукову виразність мовлення (силу голосу, його тембр, темп, ритм), фонематичний слух, пам'ять, мислення, увагу.

Виховувати риси характеру, які відповідають загальнолюдським моральним цінностям: порядність, доброзичливість, чемність, почуття обов'язку; вміння дітей вільно висловлювати свою думку та дослуховуватись до думки інших, доводити розпочату справу до кінця.

Закріпити знання дітей про їхні основні права, свободи та обов'язки (*право на ім'я, життя та індивідуальність; право на сім'ю, турботу та піклування; право на освіту, власну думку; право на відпочинок та дозвілля; право на медичну допомогу, на повноцінне харчування; право на житло*), вміння визначати їх за умовними картками; удосконалювати вміння дітей складати описові розповіді за картками-схемами; вміння за завданням вихователя добирати картинки на певні звуки та виділяти їх звучання; утворювати нові іменники, використовуючи пестливу форму за допомогою суфіксів –к, -ськ, -еньк (*Марія-Марійка-Марусенька і т.д*), вправляти у вмінні чітко диференціювати у словах вимову свистячих звуків (с), (ж); формувати вміння складати складні речення, використовуючи причинно-наслідкові сполучники (*тому що*) та речення-протиставлення (*я маю право, але я не повинен*); продовжувати вчити складати слова з використанням кубиків Зйцева.

Збагачувати словник дітей синонімічними іменниками (*донька-сестра- онука, син-брат-онук*).

Матеріал: демонстраційний: музична скринька, лист, набірне полотно із картками-символами знаків «Права дитини» з рухомою стрілкою, картка-схема для складання описової розповіді, ширма, квітка «щастя» (*стебло із серцевиною, набір пелюсток*), м'яч, магнітофон;

роздатковий: кубики Зайцева, предметні картинки (*члени родини: мама, тато, дід, баба, брат, сестра*), набірне полотно із заданим звуком та набором предметних картинок (*корисні продукти харчування*).

Хід

Збирайтеся діти всі скоріше,

Усміхніться всім миліше

Ранок веселий співає пісень

А ми всіх вітаєм: «Добрий день!»

(Звучить чарівна музика, вихователь звертає увагу на листом).

Діти стоять навколо вихователя на килимку).

– Діти, подивіться що це?

– Цікаво, хто ж залишив нам лист? *(Припущення дітей).*

Читає лист.

Доброго дня, дорогі діти!

У нашій казковій країні трапилася біда. Бешкетник вітер зірвав з квітки «щастя» всі пелюстки, на яких були записані права маленьких жителів нашої країни. І тепер наші права постійно порушуються. Можливо ви спробуєте

знайти заповітні пелюстки? Ми будемо вам дуже вдячні!

Жителі казкової країни

– Ну що, діти, допоможемо відшукати заповітні пелюстки на яких написані права всіх дітей? *(Відповіді дітей).*

– Але для того щоб їх знайти, ви самі повинні дуже добре знати ці права.

– Ви знаєте всі права дітей? *(Відповіді дітей).*

– Тоді час вирушати в казкову країну, де збуваються всі мрії і трапляються самі незвичайні дива! Закрийте будь ласка очі.

(Лунає чарівна музика).

(Діти закривають очі і переміщаються в чарівну країну).

Відкривається ширма на якій прикріплено квітку без пелюсток.

– Ось ми і на місці. *(На дошці прикріплено набірне полотно, розділене на сектори в яких розміщені картки-символи із зображенням основних прав дитини із рухомою стрілкою).*

– Діти подивіться що ми тут знайшли!

– Ви знаєте що означає ця картинка?

Завдання 1. «Кожна дитина має право на ім'я і індивідуальність» *(діти називають знак).*

(Лунає мелодія).

У цій скриньці – найбільший скарб планети Земля.

Хто із вас захоче дізнатися, що то за скарб, може зазирнути в середину. Але ви не повинні розповідати, кого там побачили аж доти, доки всі найцікавіші й найсміливіші не зазирнуть на дно скриньки.

(Діти зазирають у скриньку. Звучить музика).

– Кого ви побачили у чарівній скриньці?

– Ми побачили себе.

– Так, ви побачили у чарівному дзеркалі кожен себе. Людина найцінніший скарб. Кожен із вас особистість, і саме такої людини, як ви, більше на цій землі немає і не буде, і ніхто не має права скривдити і зневажати Вас.

Вправа «Відгадай за описом»

Обирається дитина, яка, використовуючи картку-схему, складає опис будь-якої дитини, а діти мають впізнати хто це, називаючи її ім'я лагідно.

Зразок: Це хлопчик.

Він має волосся білого кольору.

У нього блакитні очі.

Сьогодні одягнений у червону футболку і сині шорти.

Має ім'я ...?(виконавши завдання, отримують першу пелюстку і закріплюють її на «квіті щастя»).

– Швидше вирушаємо далі.

– Давайте подивимося на наступний сектор і розглянемо картку-символ. Що означає цей символ?

Завдання 2. «Кожна дитина має право на сім'ю, любов і піклування» (діти називають знак).

Вправа «Склади слово» (кубики Зайцева).

– Кожна дитина повинна мати родину. А хто ж відноситься до родини нам допоможуть з'ясувати «чарівні кубики». Ми вже з ними працювали. Вам необхідно викласти назву члена родини, який зображено поряд на ілюстрації.

(МАМА, ТАТО, ДІД, БАБА, БРАТ, СЕСТРА)

Запитання:

– Яке слово ви виклали із букв? (Я виклала слово....).

– Для мами ти хто? (для мами я – дочка).

– Для бабусі ти хто? (для бабусі я – онука).

– Для дідуся ти хто? (для дідуся я – онук).

– Для тата ти хто? (для тата я – син).

– Для брата ти хто? (для брата я – сестра).

– Для сестри ти хто? (для сестри я – брат).

(Виконавши завдання, отримують другу пелюстку і закріплюють її на «квіті щастя»). Вихователь звертає увагу на полотно, вибирають сектор, розглядають картку-символ.

Завдання 3 . «Кожна дитина має право на відпочинок і дозвілля» (діти називають знак).

– Ми старанно працюємо, отож маємо право відпочити й порозважатися.

Фізкультхвилинка-чистомовка

(Виконавши завдання, отримують третю пелюстку і закріплюють її на «квіті щастя»).

– Давайте подивимося на наступний сектор і розглянемо картку-символ. Що означає ця картка-символ?

Завдання 4. «Кожна дитина має право на освіту» (діти називають знак).

– І дійсно ви скоро підете в школу, де будете навчатися безкоштовно. Для того щоб здобути для мешканців чарівної країни наступну пелюстку із правом на освіту, ви маєте обґрунтувати свою думку, чому ви хочете іти до школи. Прохання бути уважними, адже ми знаємо, що **кожна дитина має право на власну думку** (показує знак).

Вправа «Я йду до школи, тому що ...»

(Діти стоять у колі, вихователь кидає м'яч починаючи речення: «Я йду до школи...». Дитина, яка спіймала м'яча, продовжує речення: «тому що...»)

— Я йду до школи, тому що хочу стати школярем.

Всі разом: «І це чудово!»

— Я йду до школи, тому що хочу мати портфель.

Всі разом: «І це чудово!»

— Я йду до школи, тому що хочу мати багато однокласників.

Всі разом: «І це чудово!»

— Я йду до школи, тому що хочу бути дорослим.

Всі разом: «І це чудово!»

— Я йду до школи, тому що хочу вчитися.

Всі разом: «І це чудово!»

— Я йду до школи, тому що хочу отримувати гарні оцінки

Всі разом: «І це чудово!»

(Виконавши завдання, отримують четверту пелюстку і закріплюють її на «квітці щастя»).

— А це що за символ?

Завдання 5. «Кожна дитина має право на медичну допомогу» (діти називають знак).

— Так діти ви молодці скільки багато ви знаєте прав дітей!

— Здоров'я – це найцінніший дар, який дала нам природа. І наш обов'язок – берегти його, дбати про нього протягом усього життя. Діти, якщо хтось із вас захворіє, ми знаємо, що кожна людина – і дорослий, і дитина – має право на медичне обслуговування. А чи знаєте ви, що треба робити, щоб ніколи не хворіти?

— То що потрібно робити, щоб не хворіти?

— Куди потрібно йти, якщо ви захворіли?

— Куди потрібно звертатися, якщо у вас болить горло?

— А якщо болить зуб?

— Куди потрібно звертатися, якщо в вас болить вухо?

— А якщо болить нога?

Щоб міцним зробити тіло,

Тренуватись треба вміло.

— А ще? (показує знак).

Завдання 6. «Кожна дитина має право на харчування».

— Давайте сядемо за столи для того, щоб виконати наступне завдання. Вам потрібно відібрати картинки з корисною їжею у яких є звук (с).

Дидактична гра «Добери картинку на заданий звук».

(Виконавши завдання, отримують шосту пелюстку і закріплюють її на «квітці щастя»).

— Давайте подивимось на останню картку-символ!

Завдання 7. «Кожна дитина має право на житло» (діти називають знак).

- Кожна жива істота має своє житло.
 - Тож давайте сядемо за столи і відшукаємо хто де живе! (Діти сідають за столи і відшукують домівки тварин та людей).
 - Де живе пташка пташка? (Гнізді).
 - Де живе мишка? (Нірці).
 - А білка де живе? (Дуплі).
 - А де живуть діти? (В будинку, квартирі).
- (Беруть шосту пелюстку і закріплюють її на «квітці щастя»).*
- Ось наша квіточка і складена.
- (Лунає чарівна музика. Голос за ширмою дякує за допомогу).*
- Ну що ж і нам час повертатися до своєї рідної домівки.
- (Звучить чарівна музика скриньки, діти закривають очі: «Один, два, три – чарівна скринько до дитячого садочка нас поверни»).*

Отож ми повернулися із подорожі. А зараз давайте пригадаємо які права мають діти. Я пропоную пограти гру.

Гра «Я маю право – я не повинен».

Я маю право(гратися), але не повинен(заважати гратися іншим).

Я маю право(на їжу), але не повинен(забирати її в інших людей).

Я маю право на освіту, але я не повинен лінуватися і прогулювати уроки.

Я маю право на ім'я, але я не повинен прозиватися на інших.

Я маю право на родину, але я не повинен зневажати і не слухатися їх.

Я маю право на власну думку, але я не повинен перебивати і не дослуховувати інших.

Я маю право(на житло), але я не повинен (його псувати, ламати речі).

Кот Н.М.,

вихователь дитячого садка

Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок)

комбінованого типу № 166 «Ракета»

м.Запоріжжя, Запорізька область.

Чирко-Козьмик Н.В.,

вихователь дитячого садка

Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок)

комбінованого типу № 166 «Ракета»

м.Запоріжжя, Запорізька область.

КОНСПЕКТ ЗАНЯТТЯ З НАРОДОЗНАВСТВА

Тема: Петриківка-дивний край, фарб барвистих дивограй.

Основна мета: Формування у дітей емоційної чуйності та інтересу до зразків народного декоративно-прикладного мистецтва, виховання у дітей

бажання займатися подібною діяльністю.

Формування узагальнених знань і умінь:

- вміння розрізняти стиль петриківського розпису;
- освоєння дітьми характерних елементів, колориту, композиції.

Категорія учасників: діти старшого дошкільного віку

Форма проведення: заняття

Методи: словесні: розповідь вихователя, художнє слово, запитання;
візуальні (екранні: відеофільм), аудіовізуальні (відео-запис),
автоматичні (комп'ютерна техніка з матеріалами),
ігрові : сонечко , хмарка (з фетру).

Засоби: народно-прикладне мистецтво.

Хід заняття:

Добрий день, малята,

Хлопчики й дівчата!

Дуже рада бачить вас,

Подивіться, скільки нас!

Всі ми радісні, щасливі,

Щирі, добрі, чемні, милі.

Всі ми - діти України:

Рідної батьківщини.

Діти, подивіться навколо, світить сонечко, посміхніться йому. Воно дарує нам тепло і світло. А як ми можемо передати своє тепло людям?

(Відповіді дітей).

Гра «Подаруй гарний настрій».

Сонечко подорожує по небу. А ви любите подорожувати? Подивіться, які яскраві промінці у сонця. Діти, чи хочете ви здійснити подорож з сонячним промінцем?

Подивіться, куди спрямовано сонячний промінь?

Промінець освітив хатки, а які ж вони красиві! Вам подобається? Чим? Діти, це хати села Петриківка.

Життя петриківців протікає на тлі щедрої, багатокольорової природи: квітучі вишневі сади навесні, зелена по берегах річки осока, влітку – полум'яніють на городах маки, золотисті килими, виткані величезними капелюшками соняшників, очеретяні зарості, лучні та садові квіти. Восени дозрівають в садах темно-сині грона винограду, а в балках на пожовклих кущах калини червоніють грона ягід. Рослини сприймаються селянами як щось живе, міцно вплетене в його власне життя. (музичний супровід)

На порозі хатки нас зустрічають господарі.

Нас господарі стрічають

На порозі хатки,

З новим днем промінце сонця

радісно вітають!

Раптом налетіла хмара

І промінчик заховала.

Діти, подмухайте на хмарку. Ні, не виглядає сонечко. А давайте його

покличемо.

Гра «Сонечко»
Вийди, вийди, сонечко,
На дідове полечко,
На бабине зіллячко,
На наше подвір'ячко,
На весняні квіточки,
На веселі діточки.
Там вони граються,
Тебе дожидаються.
Сонечко виглядає із-за хмари.

Раніше навесні господині білили хати сліпучо білою глиною, потім розписували стіни чудовим орнаментом: тут і — квіти з саду і городу: чорнобривці, мальви, айстри, соняхи, бо їх багато у степу, а ще — дивовижна квітка кучерявка, яка росте в казках. А ще ж виноград, полунички і калина. дрібненьке листя і трава — їх називають «папороть». фантастичні птахи і квіти.

Господарів, чиї будинки не були розписані яскравими орнаментами, в селі не поважали.

Господарі запрошують дітей до хати.

Господині намагалися прикрасити стіни всередині хати, а ще-розмальовували піч, посуд, весільні скрині, меблі та інше домашнє начиння.

Спочатку господині розмальовували стіни. «Вазони», «букети» і «бігунчики», як правило, застосовувалися в розпису комина, гірлянди «бігунчика» прикрашали сволок, обрамовували віконниці і дверні прорізи. Рідше розписувалася стеля. На стіні біля ліжка виконувався розпис, що імітував «килим».

Настінний розпис виконувався, як правило, жінками за допомогою дуже простих засобів і матеріалів. Основними барвними матеріалами були кольорові глини і саморобні рослинні фарби. Розпис провадився за допомогою ганчірки («віхтя»), щіточками, колоссям, зв'язаним у пучок, а інколи, і просто пальцем.

Коли з'явився папір, то майстрині малювали вже на ньому свої чарівні картини, так звані «мальовки», і ними прикрашали піч і сволок, а над вікнами вішали розписні рушники.

Головною в оселі була піч, саме її господині найбільше прикрашали. Як ви гадаєте, чому?

Піч обводили по краям і карнизам стрічками кольорових смужок, та розписували всілякими рослинними і тваринними орнаментами - «квітками», «півнями», «пташками»

Поруч із піччю був мисник.

Мисник — це дерев'яна полиця для зберігання посуду. Іноді він має форму шафи, що підвішувалася на стінку. Там виставляли в ряд череп'яні миски, деякий ритуальний посуд, кухлі, дерев'яні ложки та скляні вироби. Посуд також прикрашали традиційним орнаментом. Які ви помітили

елементи візерунків?

В чому ж секрети саме петриківського розпису?

Основним елементом петриківських орнаментів є квітка — символ пишної природи. Найчастіше – це мальви, півонії, айстри, різні польові квіти: ромашки, волошки. Багатьма поколіннями митців створювалися напівказкові «цибулини», «бурячки», «кучерявки».

Крім квітів у петриківському розписі нерідко зустрічаються ягоди (калина, виноград, полуниця), вписуються в композицію або окантовують її трави, гілочки, листочки.

Характерні зображення листя, що називають «папороттю», бутонів, перистих листків.

В орнамент з казкових квітів вписують півнів і зозуль, ну і звичайно, чарівних жар-птиць, деколи можна зустріти українців і українок, коників, волів.

Що ж означають елементи розпису?

Наприклад, червоні ягоди калини означають дівочу красу, зозуля пророкує, скільки належить прожити років, півень знаменує настання нового дня.

Кольори розпису дуже яскраві, насичені.

В давнину багато майстрів готували фарби із соку рослин, наприклад, зелену – з трави пирію, синю – з квітів проліска, жовту з цибульного лушпиння, оранжеву з кори молодих яблуневих пагонів, червону і фіолетову з соку вишень та шовковиці... Вживалися й такі природні барвники як вохра, сажа і кольорова глина, які змішувалися з молоком, яєчним жовтком, вишневим клеєм.

Цікаво, що фарби для петриківських творів ніколи не змішують. Рожева, жовта, синя, червона і зелена — усі фарби надають малюнкам життєрадісність і природну легкість. А оскільки фарби нерідко виготовлялися з природних матеріалів, петриківські розписи мали короткий вік. Тому щороку напередодні великого свята старі малюнки змивали і прикрашали будинки новими барвистими оберегами. Так з року в рік село розквітало новими фарбами і химерними візерунками.

Фарби теж мають символічне значення: теплі червоні, оранжеві, жовті – передають радість буття, а холодні – сині, фіолетові, блакитні – смуток, задумливість. Для більшості художників характерно поєднання яскравих, контрастних кольорів, найчастіше червоного і зеленого.

А до чого ж цікаві речі для розпису!

Пензлики народні умільці виготовляють самостійно — з котячої шерсті, вистриженої з грудей. Завдяки такому інструменту фарба лягає рівно, і орнаменти виходять акуратними і легкими.

Крім кисті, петриківські майстри застосовують стебла, трісочки, а ягоди і деякі квіти малюють просто пальцем.

Настав час повертатися. Подякуємо господарям за гостинність і цікаву розповідь. Чи сподобалася вам подорож? Що найбільше вас вразило? Про що ви розкажете своїм батькам? Господарі на згадку про своє село майстрів

дарують дітям «Розмальовки Петриківки», а Промінчику візерунки.

Діти, подивіться, яке чарівне, мальовниче сонечко, як воно радіє.

Сонячний промінчик з нами не прощається і сподівається на подальші подорожі по нашому рідному краю.

З яким настроєм ви повертаєтеся? Діти, уявіть себе сонячними промінцями.

"Сонячні промінці".

Простягнути руки вперед і з'єднати їх в центрі кола. Тихо постояти у такій позі, намагаючись відчувати себе теплим сонячним промінцем.

Протягом дня намагайтеся уявляти себе промінцями і даруйте один одному гарний настрій, добрі слова і посмішки.

В Петриківці побували,
Візерунки розглядали:
півень, квіточки, бутони,
Листя, грона калинові,
Травка, гілочки, зозуля,
Папороть і виноград.
Фарб казкових дивограй
Прославляють рідний край!

Кравченко С.В.,

вихователь дитячого садка

Дошкільний навчальний заклад № 35

м. Біла Церква, Київська область.

ЗАНЯТТЯ ДЛЯ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ З ЕЛЕМЕНТАМИ ВИШИВАННЯ БІСЕРОМ ТА ПАСТКАМИ «ВИШИВАНКА – ОБЕРІГ ДЛЯ ДУШІ»

Програмовий зміст: Збагатити знання вихованців про українську національну вишивку; ознайомити дітей з народною легендою про вишивку; розширити і поглибити знання дітей про рушник, його призначення, ознаки візерунку і кольору, народними традиціями, пов'язаними з рушником. Сприяти розвитку творчих здібностей у дітей і бажання берегти національну культуру, красу, неповторність української вишиванки. Вдосконалювати вміння прикрашати серветку елементами з пасток та бісеру. Розвивати кмітливість, творчу уяву, схильність до імпровізації, естетичний смак. Виховувати почуття національної гордості, любові і поваги до праці людей, бажання робити приємне іншим.

Матеріал і обладнання: Виставка старовинних вишивок (сорочки, рушники, серветки, скатерки тощо), ілюстрації з українською вишивкою, вишиті серветки дітьми напередодні, набір рукоділля, бісер, пастки, олівець, лінійка, ножиці, голки, нитки.

Підготовка дітей: діти володіють навичками шиття голкою по

тканині, бісером та паєтками.

Хід роботи.

Вихователь. Сьогодні ми поведемо розмову про вишиванку. Україна здавна славилася своїми вишиванками і вишивка так міцно увійшла у наше життя, що немає жодної оселі, де б не було вишиваних речей. Вишивка прийшла до нас із далекого минулого. Це найпоширеніший вид ручної праці українських жінок і дівчат, які у вишивку вкладали свої почуття, мрії, цим приносили радість собі і людям. Основне призначення вишивки – прикрашання жіночого і чоловічого одягу, предметів побуту. Вишивки в першу чергу оберігали від усього поганого.

Легенда про вишивку

Давно був час, коли люди на землі почали вмирати від хвороби, якої ніхто не знав. Втікали люди з сіл у ліси. Та й за ними йшла хвороба, не жаліла ні старих, ні малих. Люди були в розпачі.

- Що робити? Як врятуватися самим і врятувати дітей від хвороби?

Та ніхто не знав, що відповісти.

Аж ось невідомо звідки прийшла в село бабця старенька і сказала:

- Беріть білі святкові сорочки і маленькими хрестиками шийте на них зілля, що росте на нашій матінці-землі і дає нам здоров'я – мак, калину, мальву, ромашки, васильки і барвінок. Та шийте кругом – на рукавах, на грудях, на шії. І носіть щодня, і будете здорові. Бо передасть вам те зілля здоров'я і силу – від землі, красу і вдачу – від квітів.

Послухали люди стареньку...

З того часу відійшла хвороба за ліси і за моря і ніхто більше про неї не чув. А люди пам'ятають слова старенької і ходять у вишиванках. Носять цю красу і донині...

Вихователь. - Давайте розглянемо наші вишиванки! Майстрині вишивали

сорочки, рушники, фартухи, хустки, скатерті. Коли господині приходили одна до одної, то обов'язково показували свої вишиванки, вчилися одна у одної і передавали свою майстерність онукам. На вишивці не було жодного зайвого елемента. Цінувалося вміння правильно добирати колір ниток, всі кольори мали поєднуватися між собою. Кожен колір, фігура має своє значення.

Вишивку на серветках, доріжках розміщували вздовж країв виробу, в кутках, або в центрі.

- Які зображення, символи, геометричні фігури ви бачите?

- Пряма горизонтальна лінія – означає землю, горизонтальна хвиляста – воду (є оберегом від усього злого на воді), трикутник – гори, круг – сонце, хрестики – є берегами від блискавки і грому.

У рослинному орнаменті завжди вишивали довге тонке стебло – щоб життя було довгим і щасливим; на стеблі – квіточки і листочки – це діточки і мамина любов. Різняться вишиванки також і кольором: червоний колір – це любов мами до дитини, зелений – колір молодості і краси, життя і здоров'я, чорний – колір землі і смутку, блакитний – колір неба і води. Всі ці знаки –

символи не лише прикрашали житло, одяг, предмети побуту, а й повинні були охороняти, захищати, приносити щастя. Тому їх називали оберегами. Отож всі ці вишивки є оберегами.

Вихователь: Наші бабусі довгими зимовими вечорами, тихенько наспівуючи, вишивали різні рушнички. Рушники служили не лише прикрасою, а були оберегами осель та людей. Раніше не було жодної хати в Україні, де б не висіли вишиті рушники. Недаремно склав народ прислів'я: «Хата без рушників – що родина без дітей», «Рушник на кілочку – хата у віночку».

Вишиває нам бабуся рушники
Я й собі отак навчуся залюбки.
Квіточки оті, що в лузі у росі,
Мамі вишию на блузі геть усі.
На моєму рушничку
Квіти, як у квітничку,
Ружі, сон, лілея біла,
А на мак ще й бджілка сіла.

Вихователь: Які рушники ви знаєте?

(цільові, утирачі, весільні, настільні, на ікону, під коровай, для хрещення тощо)

У різних районах України рушник називали по різному, залежно від його призначення :

- Як називали рушник для посуду, стола й лави? (стирач)
- А для витирання рук і обличчя? (утирач)
- Ті, що дарували? (покутники)
- Для пов'язування сватів? (плечовий)

Дидактична гра «Який орнамент на рушничку?»

Мета: уточнити знання дітей про орнаменти, які використовувалися вишивальницями на українських рушничках; розвивати уважність, спостережливість, увагу, зв'язне мовлення; виховувати зацікавленість, повагу до праці людей.

Хід гри. Насамперед педагог ознайомлює дітей з орнаментами та їх символікою. Пропонує підібрати до кожного рушничка орнамент та розповісти про нього (геометричний, рослинний чи зоологічний).

Вихователь. А що вишивають на рушниках? (Калина - дівоча краса, листя дуба – сила. Птах є символ людської душі, він впливає на людську долю. Качки, голуби, жайворонки розміщують у центрі рушника – символ наречених, а пара птахів є символом подружнього життя. Соловей і зозуля – полюбляють дівочі рушники. Вони сумують коли вишити їх без пари. Але все ще попереду і бо «соловей щебече пару собі кличе», а про зозулю співають: « До Петра зозулі кувати, кувати, до осені дівці гуляти, гуляти».

Солов'я і зозулю вишивають на гілці калини – що символізує продовження роду. Пави розміщуються на весільних рушниках – птах сімейного щастя. Ластівка – добра звістка. На весільному рушнику вишивають квіткові орнаменти – оберіг шлюбних сил та побажання

молодим здоров'я, багатства, народження дітей. Весільний вінок з троянд вишивали на скатертині, як побажання молодим щастя, здоров'я, достатку, добра. Окрім рослинних орнаментів у вишивці були геометричні орнаменти. Їх елементи повторювалися та мали своє значення, та були оберегом для людей. Це веселка, млин, яблуко, зірочка, сокирки, ягідки, берізка, ламане дерево, ромб з вусиками.)

Український рушник використовували у багатьох митях життя людини – чи то під час народження, чи то під час одруження, чи то під час зустрічі гостей, чи то під час провідів у далеку путь. Рушник широко застосовували у хліборобських обрядах. До слова, на святі «Ожнивки», що досі знаменує завершення жнив в українських селах, українці виносили хліб на рушнику, зустрічаючи хліборобів. А після випікання хлібу діжку обов'язково накривали вишиваним рушником, ставлячи її під образами на покуті. Коли син вирушав із дому, мати обов'язково дарувала йому рушник, щоб захистити його від поганої долі.

Шануйте, друзі, рушники,
Квітчайте ними свою хату -
То обереги від біди.
Шануйте ті, що дала мати.

Фізична хвилинка. Танок «Подоланочка».

Вихователь. Діти, послухайте вірші.

Мама вишила мені
Вишиванка – писанка чудова,
Квітами сорочку.
Звізда ясна – співи та вертеп,
Квіти гарні, весняні. –
Вишита сльозою рідна мова,
На, вдягай, синочку.
Думами дорога через степ.
В нитці сонце золоте,
Моя вишиванко, червона
Пелюстки червоні. калино,
Ласка мамина цвіте
Ти символ Вітчизни з прадавніх
В тому вишиванні. віків.
Вишиваночку візьму,
Моя вишиванка – душа України
Швидко одягнуся,
І зірка яскрава для дочок – синів.
Підійду і обніму
Я свою матусю.

Вправа «Яка моя мама?».

Приклади: яка мама, коли тебе пестить (ласкава, ніжна, добра); яка мама, коли піклується про тебе (дбайлива); яка мама, коли багато знає (розумна); яка мама, коли багато вміє (уміла); яка мама, коли нічого не

боїться (смілива); яка мама, коли терпить, коли ти пустуєш (терпляча).

Вихователь. Найкращий подарунок для мами, як на будь-яке свято – це щось зроблене своїми руками.

Вихователь. Діти, відгадайте загадку.

Вона прекрасна у серванті,
І на поличці, й на столі
Аж веселішає оселя
Коли прикрасиш нею її ти.
(Серветка)

Вихователь. Навіть для вас маленьких вишивальників буде не складно зробити

чудовий подаруночок матусі – прикрасити серветку для матусі.

Я пропоную вам оздобити її бісером та паєтками: Такі елементи вносять у вишивку не тільки родзинку, а й енергію, оскільки це ручна робота і кожен камінчик, кожна така маленька деталь, пришивається окремо, з особливим трепетом і несе собою енергію любові.

Дидактична гра «Що потрібно вишивальниці для роботи?»

Мета: уточнити знання дітей про знаряддя праці вишивальниці; розвивати мислення, мовлення, пам'ять, увагу. Виховувати повагу до праці вишивальниці.

Хід гри. Діти розглядають зображення предметів на картках – ножиці, гудзики, голки, нитки, тканину, швейну машинку, називають їх та обговорюють чи потрібен цей предмет вишивальниці. Кожну картку діти відзначають фішкою (потрібно – не потрібно), свою думку діти обґрунтовують.

Правила техніки безпеки.

- Голки зберігати в гольнику.
- Голкою працювати обережно, не залишати її без нитки (з ниткою її легше знайти, якщо вона загубиться).
- Не відкушувати нитку зубами, а відрізати ножицями.
- Ножиці тримати на робочому місці з зімкненими лезами, передавати теж зімкненими лезами, кільцями вперед.
- Не розмахуй ножицями.
- Ні в якому разі не брати в рот нитку, голку, тканину.

Самостійна практична робота вихованців. Лине музичний супровід тихенька мелодія.

Виставка та оцінювання робіт.

Вихователь. Давайте діти оберемо найкращу роботу.

Ви – молодці, гарно попрацювали. І я впевнена, що вашим мамам дуже сподобаються ваші серветки.

Нехай чарівні ваші руки
Ніколи не мають скуки
Нехай серце палає Любов'ю до вишивки,
Та розквітає ваша творчість, як квітки нашої країни,

Чаруючи своєю різнобарвністю та красою.

Вправа на завершення «Ласкавинка».

Вихователь пропонує дітям «подарувати» один одному (або просто всім в колі) ласкаве слово-побажання.

Кузьменко О.О.

вихователь дитячого садка

*Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад
(ясла-садок) № 294 Харківської міської ради»*

м. Харків, Харківська область.

УКРАЇНСЬКА НАРОДНА СМІХОВА ТВОРЧІСТЬ ЯК ФАКТОР СТАНОВЛЕННЯ МОВЛЕННЕВОЇ КУЛЬТУРИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

На сьогоднішній день пріоритетами державної політики в розвитку дошкільної освіти у XXI столітті є:

- прилучення дитини до системи цінностей, культури і традицій українського народу, виховання шанобливого ставлення до його надбань та рідної мови;

- створення культурного середовища, сприяння становленню у дитини базису особистої культури, залучення до світу національної та світової культури.

Провідною метою навчання дітей дошкільного віку рідної мови є формування духовно багатой особистості, яка володіє навичками і вміннями вільно, комунікативно виправдано користуватись засобами рідної мови – *її стилями, формами, жанрами в усіх видах мовленнєвої діяльності (слухання, читання, мовлення, письмо).*

Мова – найбільш дієвий та ефективний засіб прилучення дитини до цінностей культури, що передається з покоління в покоління. А. Богуш наголошувала на тому, що опанування підростаючим поколінням культурою рідної мови відіграє як соціальне, так і національно-патріотичне значення: забезпечується високий рівень мовленнєвого спілкування, підвищується загальна культура особистості та суспільства загалом; засобами культури мовлення відбувається культивування самої мови, її вдосконалення. Цю думку одстоювали у своїх наукових працях такі видатні педагоги та вчені як Я.-А. Коменський, К. Ушинський, І. Огієнко, С. Русова, І. Срезневський, Є. Тихєєва, В. Сухомлинський.

Оволодіння культурою рідної мови як засобом пізнання та способом людського спілкування – найвагомішим досягненням дошкільного дитинства. Адже психофізіологами доведено, що саме цей віковий період є найсприятливішим для цього (праці Л. Виготського, О. Гвоздєва, Д. Ельконіна, О. Запорожця, Г. Костюка, С. Рубінштейна, Ф. Сохіна, О.Ушакової).

Найважливіше джерело розвитку дитячого мовлення – усна народна

творчість. Виховна та художня цінність малих фольклорних жанрів обумовлена специфікою втілення в них художніх образів, насамперед, мовними засобами виразності, які діти прагнуть наслідувати.

Актуальність дослідження процесу формування культури мовлення дітей середнього дошкільного віку полягає в недостатньому використанні потенціалу малих фольклорних жанрів, зокрема народної сміхової творчості (*усмішки, жарти, небилиці, нісенітниці, надокучливі казки, жартівливі казки, вірші-жарти, образні прислів'я та приказки*). Дана проблема обумовила вибір теми нашого дослідження: «Українська народна сміхова творчість як фактор становлення мовленнєвої культури дітей дошкільного віку».

С. Русова вважала, що, використовуючи національний фольклор, який створює в народній школі атмосферу ідеалізму, піднесеного настрою і пошуку вічно прекрасного, наше виховання віднайшло б нові засоби благородного виховного впливу.

С. Бесикало, Ф. Борщевський, С. Мишанич, О. Новіков, І. Срезневський та інші фольклористи відносять народну сміхову творчість до частини фольклору, що має назву параміографія, що означає найкоротші жанри, які в образній формі відображають найсуттєвіші сторони навколишнього середовища, суспільних і родинних відносин.

Народна сміхова творчість – невеликі за обсягом смішні тексти, які містять гумор, описують неіснуючі, вигадані події. У дошкільників вони викликають сміх, бажання запам'ятати та переказати текст іншим, насмішити їх.

На сьогоднішній день усмішки, жарти, небилиці, нісенітниці тощо майже не використовуються в закладах дошкільної освіти як засіб прилучення вихованців до побутової народної сатиричної культури, розвитку мовлення, інтелектуального виховання, психічного розвитку дитини в цілому.

А. Богуш, Н. Гавриш вважають, що навчити дошкільників розуміти смішне та виявляти почуття гумору неможливо без участі мовлення. Саме правильно підібрані цікаві запитання до дітей за змістом надокучливих та жартівливих казок дозволяють дитині зрозуміти їх зміст, привчають уважно вслухатись у віршований текст, самостійно знаходити невідповідність тому, що насправді може відбуватись довкола.

На думку Т. Котик, починаючи з середнього дошкільного віку, діти спроможні за допомогою простих комедійних мовленнєвих засобів передавати морально-пізнавальний зміст художніх творів (картин, оповідань, казок) та реальних життєвих ситуацій, свідками або учасниками яких їм довелося бути [3, с.155].

Провідна мета використання в роботі з дітьми дошкільного віку усмішок, жартів, небилиць тощо – навчити їх запам'ятовувати запропоновані сталі вислови, доречно використовувати їх у власному мовленні під час спілкування.

Використовуючи у роботі з дітьми *усмішки, жарти, небилиці, нісенітниці тощо, вихователь* мусить дотримуватись основних принципів

добору цих фольклорних жанрів: доступності (зміст жартівливого твору повинен бути зрозумілим дітям, що досягається мінімальною кількістю нових, незрозумілих слів); зв'язку навчання з життям (зміст повинен відповідати рівню життєвої компетентності вихованців, що обумовлена віком); проблемності (дитина самостійно або без суттєвої допомоги дорослого (натяк, підказ) повинна знайти невідповідність, що прихована у тексті фольклорного твору); наочності (використання різних видів наочності та (або) ТЗН, що ілюструє зміст).

Систематичні, добре продумані й організовані заняття, де використовуються різні жанри народної сміхової творчості сприяють формуванню у дошкільників основ культури мовлення.

Так, під час занять з освітньої лінії «Ознайомлення з соціумом» у процесі якого вихователь знайомить дітей з особливостями життя та побуту козаків на Січі.

На дубові, на вершечку,
Там посіяв козак гречку.
Узялася шура-бура,
Козакові гречку здула.
Ані гречки, ні полови,
Лиш сам козак чорнобровий.

Цю небилицю вихователь може використати для того, щоб розповісти про те, чим саме полюбляли ласувати козаки, або зацікавити дошкільників тим, як саме вони проводили свій вільний від військових походів час.

Знайомлячи вихованців з такими рисами характеру козаків як сміливість, добра вдача, почуття гумору, можна використати цю небилицю, як приклад дотепного жарту про славетних українських воїнів.

Педагог може запропонувати дітям поміркувати та відповісти на запитання:

- Яким був настрій у козака, коли він сіяв на дубі гречку?;
- Як змінився його настрій, коли шура-бура здула гречку?;
- Як ми можемо розрадити його?

Звернувши увагу на слова «козак чорнобровий», вихователь може запропонувати дошкільникам скласти його словесний портрет головного героя небилиці.

Дорослий має пояснити дітям значення нового для них слова «шура-бура», а потім запитати: «Якими словами ви можете розповісти про вітер, що названий у небилиці “шура-бура”?»

Під час заняття з освітньої лінії «Художньо-продуктивна діяльність» (художня література) після читання оповідання В. Сухомлинського «Для чого півневі гребінець», або оповідання А. Григорука «Півень» можна використати таку небилицю:

Полетів півень на хлівець,
Зніс чотири копи яєць.
І накрився крильцем,
І назавтра з яйцем.

Після того, як дорослий ознайомить дітей зі змістом небилиці, він може запропонувати дітям відповісти на запитання:

- Чому цей твір називається небилиця?;
- Хто може вилупитись із яєць, яких півень зніс «чотири копи»?;
- Що можна зробити з такою величезною кількістю яєць?;
- Де можна зберігати «чотири копи яєць»?

Пояснивши дошкільникам словосполучення з небилиці «чотири копи», педагог може запропонувати їм замінити це словосполучення іншими словами, наприклад: велика, гігантська, здоровенна; дібрати народні порівняння, якими можна його замінити, наприклад: велика, як світ, велика, як гора, багато, як трави, хоч греблю гати тощо.

Дорослий може запропонувати вихованцям зменшити «чотири копи яєць» за допомогою чарівних словосполучень та слів (наприклад, маленький, як миша, як зернятко, як горошина, мало, як кіт наплакав; крихітний, манюній, дрібний) до такого розміру, щоб їх можна було сховати у невеликому кошику та (або) гніздечку.

Щоб ще більше зацікавити вихованців грою зі словосполученням «чотири копи» та пояснити невербальні способи спілкування вихователю доцільно запропонувати дітям показати за допомогою жестів, наскільки великою була купа яєць, що їх зніс півень.

Під час цього заняття вихователь може запропонувати дітям жартівливу пісеньку:

Що то в світі та й за правда була,
Що курочка та й бичка привела?
А той бичок та й наніс яєчок,
Ті яєчка та й на хмарі поклав.
І нікого він до них не пускав.

Дорослий ставить дітям запитання:

- Чи дійсно відбувалось таке, про що йдеться у цій пісеньці?
- Чи може курочка доглядати бичка?
- Як ми можемо їй у цьому допомогти?
- Чому бичок заховав яєчка саме на хмарині?

Використовуючи у роботі з дошкільниками докучливі вірші, вихователь може запропонувати розіграти діалог за ролями, наприклад, дорослий запитує, а дитина відповідає за пастуха:

- А пас ти кози?
- Пас.
- А були дощі?
- Були.
- А схопив вовк кози?
- Схопив.
- А як коза мекала?
- Ме-е-е, ме-е-е, не бери мене,
Візьми пастуха, бо я ще суха.

Після цього педагог ставить запитання:

- Якими словами можна описати сильний дощ? (дощ ллє, як з відра; що гудє, як вода у потоках; б'є, як у бубон)
- Як можна розповісти про те, що пастух дуже вимок під дощем? (мокрый, як курка, як хлющ)
- Про що мекекала коза?
- Як можна допомогти пастуху і козам, щоб вовк їх не з'їв?

Вихователю доречно запропонувати дітям передати за допомогою інтонації та жестів, як коза просила вовка не забирати її від пастуха. Доцільно попросити розповісти, як пастух разом зі стадом кіз, яких пас, швидко втікав від вовка, використавши народні порівняння, наприклад: з вітром навздогін, чимдуж.

Малі жанри сміхової культури доречно використовувати не лише під час занять, але й у повсякденному житті під час різноманітних режимних процесів. А. Богуш, Н. Гавриш вважають, що влучно дібране слово не тільки створює дружну, позитивно забарвлену атмосферу, знімає напруження, а й привчає дітей цінувати жарт, сприяє формуванню оптимістичного ставлення до життя [3, с.155].

У процесі спостережень за об'єктами живої та неживої природи доцільно використовувати влучні дотепні порівняння. Так, пояснюючи, що доторкатись до стебла троянди або шипшини, які мають гострі шипи, потрібно дуже обережно, вихователь може використати жартівливі порівняння: дряпається, як кіт; колючий як їжак.

Таким чином, використання небилиць, жартівливих пісеньок тощо дозволяє вихователю постійно вправляти дітей в умінні вслуховуватись у віршований текст, навчити їх розуміти емоційне забарвлення слів-синонімів, доречно використовувати образні порівняння. Педагог повинен правильно визначати зміст, форму і методику роботи з кожним із цих фольклорних жанрів з метою досягнення найбільшої ефективності їх застосування у процесі роботи над формуванням основ мовленнєвої культури дошкільників.

З метою подальшого удосконалення роботи з цього питання необхідно поглиблено вивчити можливість застосування методів та прийомів інноваційної педагогічної технології «Теорія Розв'язання Винахідницьких Завдань» Г. Альтшуллера з метою розробки дидактичних мовленнєвих вправ та творчих мовленнєвих завдань із застосуванням жартів, небилиць тощо. При цьому педагогу важливо добирати декілька варіантів виконання завдань, у основу яких покладено роботу з малими жанрами сміхової творчості, враховуючи можливість проведення індивідуальної роботи з дітьми з метою розвитку їх мовленнєвої культури.

Література

1. Абетка чеснот української дитини. Практико-орієнтований збірник методичних матеріалів / Авт.-упор. Л.В. Калуська. Тернопіль: Мандрівець, 2008.
2. Богуш А.М., Гавриш Н.В. Дошкільна лінгводидактика: Теорія і методика навчання дітей рідної мови: Підручник / За ред. А.М. Богуш. Київ:

Вища шк., 2007.

3. Богуш А.М., Гавриш Н.В., Котик Т. Методика організації художньо-мовленнєвої діяльності дітей у дошкільних навчальних закладах. Підручник для студентів вищих навчальних закладів факультетів дошкільної освіти. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2006.

4. Золотий колосок. Збірка фольклорних та літературних творів для роботи з дітьми у дошкільних закладах за програмою «Дитина» / Упор. Н. Я. Дзюбина-Мельник. Київ: Освіта, 1994.

Лисенко О.В.,

вихователь дитячого садка

Дошкільний навчальний заклад № 161

м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область.

«ЩО ТАКЕ КРАСА» (ФІЛОСОФІЯ І ЕКОЛОГІЯ) ЗАНЯТТЯ З ДІТЬМИ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ НА ОСНОВІ ІННОВАЦІЙНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ «ВИХОВНИЙ ДІАЛОГ»

Мета: облагородження душі і серця дитини, розвиток і становлення його особистісних якостей.

Завдання:

- Виявити уявлення дітей про Красу;
- Вчити дітей «бачити» та милуватися Красою Природи;
- Викликати в душах дітей почуття подяки царству Природи, яка служить усьому живому на Землі;
- Формувати екологічну свідомість;
- Розвивати в дітях основи екологічної культури;
- Сприяти освоєнню дошкільнятами основ етики, що регулює відносини у соціоприродному середовищі;
- Навчати вести бесіду (міркувати, висловлювати свою думку, задавати питання і відповідати на них, шанобливо ставитися до співрозмовника), самостійно знаходити рішення проблеми;
- Сприяти розвитку корекції психічного стану особистості дитини, а також емоційних якостей, через вміння порівнювати, аналізувати, узагальнювати;
- Розвивати здатність цілеспрямовано спостерігати, досліджувати, давати естетичну оцінку об'єктів і явищ природи;
- Виховувати в дітях уміння любити, співпереживати, виявляти милосердя, творити добрі справи;
- Створити умови для прояву дітьми своїх кращих духовних якостей, творчих здібностей.

Оснащення заняття

- Комп'ютер
- Мультимедійний проектор

– Екран

*Зупинися в подиві перед красою,
і в твоєму серці теж розквітне краса.*

В. А. Сухомлинський

*Немає правди без любові до природи,
Любові до природи немає без почуття краси.*

Яків Полонський

1 етап. Організаційний

Привітання.

Який чудовий день!

Яскраво сяє сонечко,

Посміхається з небес

Все, одним словом, - Краса!

Сьогодні нас чекають дивні відкриття!

2 етап. Мотиваційний

«Мотивація пізнання»

Вихователь: У цьому світі, на планеті Земля, живе Краса...

Краса то тут, то там

Відкриває двері нам...

3 етап. Практичний

Полілог

«Інтелектуалізація суджень»

Вихователь: Що є Краса для вас, діти?

(Діти розмірковують, висловлюють своє судження про «красу»)

Вихователь: Краса – це те, що приємно для погляду і подобається всім людям без винятку. Це все добре і прекрасне, що оточує людину і викликає у неї радість.

«Мікрофон»

«Де живе Краса?»

(Перегляд слайд-шоу «Краса» з музичним супроводом /П. І. Чайковський «Вальс квітів»/ і аудіо звучанням вірша М. Скребцової «Диво Краси»)

Чудо Краси

М. Скребцова

Красота живёт везде:

В капельке дождя, в звезде,

В ярких солнечных лучах,

В звонких, озорных ручьях,

В красках радуги, в берёзе

В ароматной пышной розе,

Ночью тёмной на луне,

А зимою – на окне
Красота то здесь, то там
Открывает двери нам.
Мир её как волшебство,
Нет прекраснее его!
...Но бывает иногда
Хрупкой очень красота.

«Текст, як модель і як засіб виявлення проблеми»

Сьогодні я прокинулася на світанку від дзвінкого надзвичайно красивого співу солов'я. Перші ласкаві промені сонця ніжно торкнулися моєї щоки і веселими сонячними зайчиками побігли по листочкам кокетливих фіалок, фарбуючи їх в золотистий колір і зникли за вікном, залишаючи за собою променистий переливчастий слід.

Як після всього побаченого можна було залишатися вдома?

Зіскочивши з ліжка привела себе в порядок. Вийшовши на вулицю, замерла від захоплення - краса! Сонце, що сходить забарвило небосхил в ніжно рожевий колір.

О, диво! Зелений лужок здавався сріблястим килимом. На траві всі краплинки, як живі зливаються. Подув легкий вітерець і почувся ледь вловимий передзвін лугових дзвіночків. Вони навперебій своїми дзвінками голосочками подзенькували: «Лужок плаче. Лужок плаче».

Ви здивовані? Але саме так - лужок плакав. Тому, що ...

Мені Важко згадувати про те. Думаю діти ви і самі здогадалися чому плакав лужок.

«Інтелектуалізація суджень»

Метод екологічної емпатії

(Співпереживання положенню природного середовища і співчуття йому)

Вихователь: Чому плакав лужок?

(Діти розмірковують, висловлюють своє судження)

Вихователь: Лужок плакав, тому, що зів'яла його улюблена квітка. Нажаль буває іноді тендітної дуже краса.

Тендітна Краса ...

Діти, вам слово *тендітний* знайоме?

Гра "Сто до одного"

(Визначення значення слова за малюнком)

Питання: Що буває тендітним?

/ На малюнку зображені: скло, ваза, лід, квітка паросток дерева, метелик/

Вихователь: тендітний - занадто слабкий, ніжний.

«Міркувалки»

«Тендітна Краса, це коли ...»

Вихователь: Мудреці кажуть: у квітки - дива землі з її напівпрозорими, тонкими пелюстками - тендітна краса і нажалі так недовговічна.

Квіти живі. Цікаво, як що квіти живі вони вміють: радіти, сумувати?

Метод екологічної ідентифікації

(Актуалізація постановки дитини, самого себе на місце того чи іншого об'єкта)

Гра «Продовж речення»

«Квіти радіють. Квіти сумують»

(Ми радіємо, коли... Ми сумуємо, коли...)

Гра «Розмова квітів»

(Діалог квітки в вазі та лугової квітки)

Поділити дітей на пари. Одна дитина в парі - квітка, що росте на лузі; інша - його зірваний побратим, що стоїть у вазі. Діти повинні придумати невелику сценку - діалог між своїми квітами про те, як їм живеться/

Вихователь: Квіти живі. Вони радіють, сумують. Може квіти и плакати вміють?

(Діти розмірковують, висловлюють свої судження)

(Показ слайд - шоу «Засмучені квіти» з музичним супроводом /Фредерік Шопен Симфонія № 5 «Ніжність»/)

Вихователь: Квіти живі. Вони, як і люди плачуть від болю.

Я чую, як плачуть квіти,

Коли їх хтось зриває.

Так дні їх завжди короткі,

Так швидко їх життя забирають.

Психогімнастика

(Релакс- музика «Всі троянди світу»)

Я – квітка. Я дуже маленька. Я вільно расту. Я вранці прокидаюся після чудового сну, розкриваю свої пелюстки, повертаюся до сонечка, вмиваюся росою. Мої пелюстки бавляться з вітерцем. Довкола мене разносяться линуць пахощі.

Вихователь: Квіти, як люди, на добро щедрі
І, щедро ніжність людям віддаючи,
Вони цвітуть, серця відігриваючи,
Як маленькі теплі багаття ...

/ Кім Жане /

Діти, серце людини жваво милістю.

Серце добрим бути має,

Так воно створене.

«У мікрофона»

«Як зробити квіти щасливими?»

Вихователь: Як на це питання відповіли б самі квіти?

(Діти розмірковують, висловлюють свої судження)

Вихователь: Відповідь квітів така проста!

Квіти: «Ми б завжди були щасливі і пахучі і красиві, якби нас не топтали, без потреби не збирали».

«Фантастичні гіпотези»

«Якби на Землі зникли всі квіти?»

(Діти розмірковують, висловлюють свої судження)

Вихователь: Усі мої думки повертаються до того ранку, коли я побачила лужок, який плакав. Як «почуває» себе лужок: засмучується про зів'ялу улюблену квітку чи сум його розвіяв спів лілових дзвіночків? Гайда на лужок!

- Але пам'ятайте, що людина, що йде по лісовій галявині, узліссі, лузі, перетворюється в величезного велетня. Чому так? Діти, чому людина перетворюється раптом у велетня? Може на лісовій галявині, узліссі, лузі таємничі місця.

(Діти розмірковують, висловлюють свої судження)

Вихователь: Для маленьких жителів луки, поля, ліса, ми - велетні!

Кросівки, черевики, сандалі, які ми носимо, - це тільки для нас звичайна взуття. А для маленьких мешканців вони - розміром з будинок. Тому, діти будьте уважні і обережні!

Динамічні хвилинки під музичний супровід «Стежка».

(Мелодія з К / Ф "вусатий Нянь")

/Слайд - шоу «На літньому лузі»/

Вихователь: Ось ми і прибули на найкрасивіший лужок.

Бризкає, бавлячись, сонечко золотими променями,
на кольоровий лужок.

Вітерець свіжий, між квітів гуляє, легенько торкаючись недоторок.

Дзвенить, дзижчить, пурхає, цвіте, пахне луг!

Яка краса!

На лужку,

Звучить музична п'єса.

Пише ноти природа сама.

Від природного звуку – радість!

Звуки чуються з різних сторін.

Нумо, почути їх зумій!

Метод екологічної емпатії

(Актуалізація співпереживання особистістю того чи іншого природного об'єкта)

Завдання «Звуки луки»

(Звучать Звуки літнього луки)

/Діти витягають руки вперед, кулаки стиснуті. Хто почує спів птахів, шурхіт трави, дзижчання бджоли, стрекотіння коників тощо, загинає палець. А потім кожна дитина розповідає про почуті звуки природи./

«Відкриття нових перспектив»

«Музика природи і Краса»

Вихователь: Музика природи може бути красивою, адже її не видно?

(Діти розмірковують, висловлюють свої судження)

Вихователь: Кожна людина може навчитися в багатозвучній природі розрізняти безліч звуків. А ось пізнати мову трав, квітів, жучків, метеликів наука непроста і під силу лише тому, у кого добре серце. У мене є чудова

книга, в ній записані розповіді людей, які розуміють мову природи. Ви здивовані? Саме так! Ці добрі люди знають про що шепочуться трави коли по між них гуляє пустотливий вітерець, дзижчать бджілки тощо. Це диво! Бажаєте послухати один з розповідей цієї чарівної книги?

«Текст, як модель і як засіб виявлення проблеми»

Який гомін на лужку! Що трапилось?

Квіти навперебій хвалилися один перед одним своєю красою і зовсім не помічали того, що відбувалося навколо. Всі жителі луки від маленької комахки до сіренької мишки твердили: «Квіти, ви прекрасні годі й казати, але ... Звідусіль на лузі звучало: «Я - гарний! Ми - красиві! »

Коник спритно перестрибуючи з однієї квітки на іншій голосно стрекотів: «Подивіться, яке у мене тільки, я складний, як великий спортсмен. Які у мене м'язи - краса! » Метелик, посміхнувшись, гордо заявив: «Я переконаний, володарем титулу Краси стану Я! Я схожий на летючу квітку!» Сказавши це легко і граціозно спурхнув вгору. Сонечки зашарівшись скромно прошепотіли: «А чим ми не гарні?» Задзижчали обурено бджілки: «Ж-ж-ж чим ж ми не гарні?»

Ніхто не знає скільки б відбувалася ця суперечка як б не трапилось диво. З-за хмариночки визирнуло яскраве сонечко, лагідно посміхнулося і мільйонами маленьких золотих промінчиків бризнуло на лужок, осяюючи своїм добрим світлом все навколо. На лужку раптом стало тихо - тихо. Квіти сором'язливо опустили свої прекрасні голови; комахи схлипуючи ледь чутно шепотіли: «Сором. Який сором».

Ну а сонечко з любов'ю торкаючись до кожного хто жив на цьому лужку щось ніжно і лагідно шепотіло. Ці слова, як розсип яскравих крихітних золотих вогників зігрівало кожного. Луг осяявся Любов'ю!

Що ще сказало сонечко було не розібрати. Несподівано пішов чистий теплий дощик, змиваючи з лужка сумні спогади про дивний конкурс Краси.

Вихователь: Чому мешканцям лужка стало соромно від слів сонця?

Діти на вашу думку що за чарівні слова промовило сонечко, що луг осяявся Любов'ю?

/З'являється лісник/

Лісник: Здрастуйте, добрі люди. Обійшовши свої лісові володіння вирішив по лужку погуляти і тут вас зустрів. Що вас привело на лужок? Подорожуєте?

(Діти розповідають ліснику "свою історію")

Лісник: Так. Краса у різноманітності і неповторності.

Хотілося б вам, щоб гори, річки, озера перетворилися у великий однаковий ліс? Або уявіть, що всі різні квіти стали б раптом ромашками, птиці - горобцями. Цікавіше було б жити серед тварин схожих одне на одного або серед однакових рослин? Так. Краса в неповторності, але пам'ятайте головне, кожен мешканець луки - неповторний і необхідний, втім як і кожен мешканець лісу.

Мультимедійна пізнавальна гра "Намалюй ліс"

(за змістом екологічної казки «Що таке ліс»)

Лісник: А тепер скажіть на милість: хто найголовніший на лузі? Найважливіший, без кого луг був би не луг?

(Діти розмірковують, висловлюють свої судження)

Вихователь: Нам час повертатися до дому.

Лісник. Що ж, але пам'ятайте Людина завжди в лісі гість, а в гостях поводитися гідно.

Вихователь: Якщо я сам буду добре поводитися в природі, нікого даремно не буду ловити, не буду нічого ламати, ніде не буду залишати сміття, то адже все одно це зроблять інші. Чи треба мені самому так вже старатися?"

Лісник: А як ви самі думаєте самі

(Діти розмірковують, висловлюють свої судження)

Лісник: Запам'ятайте «Золоте правило екологічної етики»:

Роби по відношенню до природи так, як ти хотів би, щоб поступали по відношенню до тебе. На згадку про нашу зустріч зроблю вам подарунок.

Діти, будь ласка оберіть самі собі подарунок.

Міні - тест: формування екологічної свідомості дошкільників

Ситуація вибору

«Подвійний мотивації»

(Подарунки: Сачок для ловлі метеликів, корзина для квітів і ... бонус - цукерки. Розмальовка «квіти» і ... бонус - насіння квітів)

Лісник: Ще я вам дарю диск з цікавою казкою «Хто найкрасивіший».

Динамічні хвилинки під музичний супровід «Стежка»

(Звучить пісня композитора В. П'янкова «Я хочу щоб птахи співали»)

Рефлексія

Вихователь: Ось і закінчилась наша дивовижна подорож.

Краса природи дивовижна! Краса Природи – тендітна!

П. Гведослав

Я зірвав квітку І вона зів'яла.

Я зловив метелика –

І він помер у мене на долоні.

І тоді я зрозумів, що доторкнутися до краси

Можна тільки серцем.

/Діти читають вірші/

Не буду.

А. Костецький

Метелика ловити я не хочу:

Він – квітка неба. Хай живе собі!

Хай крильцями барвистими тріпоче,

Щоб радісно було мені й тобі!

І квітку лісову не буду рвати,

Її додому я не понесу,

Бо вдома їй джмеля не погойдати
І не попити ранками росу!

Ані стеблинку, гілку чи травичку
Я не ображу: це страшенний гріх!
Бо в кожній з них живе тремка живинка,
Що світиться довірою до всіх...

«Пострефлексівна ситуація»
(Відкриття нових перспектив)

«Інтелектуалізація ситуацій»
(Формулювання проблеми)

«Вчинок і Краса»

Вихователь: Коли Людина не тільки бачить розмаїття Краси Природи, а що найголовніше зберігає її Природа щиро віддякує людині за це. І тоді в серце людини Любов росте.

(Перегляд мультфільму: «Лунтик». Серія: «Краса»)

Додаток

Екологічна казка «Що таке ліс»

Жив-був художник. Одного разу вирішив художник намалювати ліс.

- А Що таке ліс? - подумав він.

- Ліс - це ж дерева.

Взяв він пензлі і фарби і почав малювати. Намалював берези, осики, дуби, сосни їли. Дуже добре вийшло у нього дерева. І так схожі, що здавалося, ось-ось пробіжить вітерець і затремтять листочки осики, захитаються лапи ялин і гілки беріз. А в кутку картини художник намалював маленького чоловічка і поїхав кудись. А коли приїхав, побачив на своїй картині замість зелених ялинок і кучерявого беріз одні лише сухі стовбури.

- Що Сталося? - здивувався художник.

- Чому засох мій ліс?

- Який же це ліс? - раптом почув художник.

- Тут одні тільки дерева.

Подивився він на картину і зрозумів, що з ним дідуся - Лісовичок розмовляє.

- Деревя - то ти намалював добре, та ось за деревами лісу не побачив. Хіба може бути ліс з одних дерев? А де кущі трава, квіти?

- Правильно, - погодився художник, такого бути не може. І почав малювати нову картину. Він знову намалював дерева, і вони вийшли ще краще, тому що поруч були такі ж красиві чагарники, а на землі, серед зеленої трави, безліч яскравих кольорів.

- Ось, тепер добре, - похвалив себе художник, - ось тепер вийшов справжній ліс. Але пройшло трохи часу, і дерева знов стали чахнути.

- А це тому, що ти забув намалювати гриби, - сказав Лісовичок. Художник намалював гриби. Але ліс продовжував чахнути.

- А тому ліс гине, - сказав Лісовичок, - що немає в ньому комах. Художник взяв пензля і на квітах, і на листі дерев, на траві з'явилися яскраві метелики і різнокольорові жуки.

- Ну, Тепер все в порядку, - вирішив художник, ще раз помилювався картиною та знову поїхав у справах. Повернувшись побачивши свою картину, не повірив своїм очам: замість пишного килима трав і квітів на картині була лише оголена земля. І дерева стояли зовсім без листя, як взимку. Все на ній - і земля, і стовбури, і гілки дерев - було вкрите незліченними полчищами жуків і гусениць.

- Це ти винен, - закричав художник на Лісовичка.

- Ти велів намалювати комах! А вони з'їли увесь ліс!

- Звичайно, сказав Лісовичок, - звичайно, з'їли весь ліс. І навіть мене мало не з'їли.

- Що ж робити?! - В розпачі вигукнув художник.

- Невже я не намалюю ніколи справжнього лісу?

- Ніколи, - сказав Лісовичок.

- Якщо не намалюєш птахів, тому що справжній ліс не може бути без птахів.

Художник не став сперечатися і знову взяв пензлі і фарби. Він намалював дерева і кущі, постелив на землю пишний килим з трав і прикрасив його квітами. Під дерева він заховав гриби, на листя і квіти посадив метеликів: жуків, бджіл і бабок; а на гілках з'явилися веселі птиці.

Довго працював художник, намагаючись нічого не забути. Але коли він, нарешті, зібрався покласти кисті, вирішивши, що картина закінчена, Лісовичок сказав:

- Мені подобається цей ліс. І я не хочу щоб він загинув! Намалюй жабу, ящірку, жабу, зайчик, лисицю і білку.

- Ось тепер це справжній ліс, - сказав з темряви Лісовичок.

- Тепер він буде жити. Тому що тут є все: і дерева, і трави, і гриби, і квіти, і тварини. Це ліс!

Художник запалив світло і подивився на картину. Але Лісовичок кудись зник. А може бути, він просто причаївся в траві або сховався в кущах. Та хіба мало куди він міг сховатися в лісі. Адже ховаються ж в ньому тисячі і тисячі жителів, і ховаються так, що їх абсолютно неможливо побачити. Адже живуть же в ньому тисячі і тисячі таємниць, які далеко не всі можуть розгадати. А ще живуть в лісі дивовижні казки, дуже схожі на правдиві історії, і живуть правдиві історії, дуже схожі на дивовижні казки!

Луценко В.В.,

вчитель-логопед

*Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад
(ясла-садок) №13 комбінованого типу»*

*Криворізької міської ради
м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область.*

СПОРТИВНО-МУЗИЧНА РОЗВАГА «Я – СИН УКРАЇНИ З КОЗАЦЬКОГО РОДУ»

Освітні завдання. Продовжувати ознайомлювати дітей з історією України; закріплювати знання про звичаї Запорізької Січі, про випробування, які необхідно було здолати, щоб стати справжнім козаком. Розвивати фізичні якості дітей: спритність, швидкість, гнучкість, силу, динамічну витривалість. Спонукаати дітей до рухової активності. Підтримувати позитивно-емоційний стан у руховій діяльності. Виховувати повагу до національних традицій, товариськість, кмітливість, чесність, мужність, силу, рішучість, впевненість у своїх силах та вміння виборювати перемогу у команді, відданість Батьківщині.

Обладнання. Козацький прапор, напільна гра «Як козаки...», канат, тринога з казанком, «дрова» - 20 шт., муляжі картоплі – 20 шт., стілець дитячий – 2 шт., аудіозапис українських мелодій.

Хід розваги

Діти заходять під музику. На центру майдану виходять дві дитини.

Дитина 1:

Всі ми діти українські –
Хлопці та дівчата.
Наша мати – Україна,
Славна і багата.

Дитина 2:

У всьому світі, кожен зна,
Є Батьківщина лиш одна –
І в нас вона одна єдина –
Наша рідна ...

Всі разом: У-КРА-Ї-НА!

Виконується пісня «Це моя Україна».

Під звуки козацького маршу до зали заходить Козак.

Козак:

Я оце їхав – та й чую пісні...Ану ж бо, міркую, погляну: чому це тут так весело?

Обходить, сідає на лавці перебирає риболовну сіть, стукає молотом, піднімає гирі тощо.

Ведуча:

У степу, за Дніпровими порогами для захисту рідної землі народилася

козацька держава – Запорізька Січ.

Домівкою козаків були неозорі й майже не заселені українські степи понад річками Дніпро, Дністр та іншими. Шлях через скелі, що перекривали річки, був дуже небезпечним. Не кожен сміливець наважувався долати ці перепони. Та, проминувши всі перепони, відчайдух опинявся на острові Хортиця – дуже сприятливому для проживання козаків.

У будь-яку пору року козаки зранку займалися різними господарськими справами, потім відбувалася щоденна військова підготовка, а ввечері влаштовували веселощі з музикою і танцями.

Ведуча:

Діти, а хто ж такі козаки?

Діти (по черзі):

Козаки – це вільні люди.

Козаки – сміливі люди.

Козаки – борці за волю,

За народну світлу долю!

Ведуча:

Уже змалечку хлопчиків привчали їздити верхи, стріляти з рушниць, жити в степу. Виховували в них пошану до старших людей, гартували фізично та духовно, аби виростили захисниками рідного народу. Українські козаки славилися своєю відвагою, силою, справністю, своєю синівською любов'ю до рідної землі. Вони вміли воювати, вміли й розважатися, влаштовуючи козацькі забави.

Козак:

Ну що ж, серед вас, діти, є козаки?!

До козака вибігає хлопчик-козачок.

Хлопчик-козачок:

Вас вітають залюбки

Українські козаки –

Спритні, сильні, мужні,

І завзяті, й дружні.

Козак:

Козак завжди був людиною слова, знав і шанував силу братерства. Найсолодшою для нього була воля, найдорожчою – Батьківщина. А щоб захищати її, козакові потрібна сила та хоробрість. Хто з вас хоче випробувати свою силу?

***Гра «Перетягни канат».** Хлопчики розподіляються на два гурти й беруться обіруч за канат з обох кінців. За сигналом ведучої починають тягнути його до себе. Який гурт перетягне канат, той перемагає.*

Козак:

Усі ми побачили – ще не перевелись у нас богатири. Кажуть-бо в Україні: «Козацькому роду нема переводу». А тепер хочу вашу спритність побачити.

***Гра «Швидкий кінь».** 3-поміж дітей вибирають двох хлопчиків, а дівчат розподіляють на два гурти. Посеред виставляють на певній відстані*

один від одного два стільці. Кожен козак має по черзі обвести всіх дівчат свого гурту навколо стільця. Хто з них зробить це найшвидше, той переможець.

Козак:

Як відомо, козаки вміли швидко бігати, навіть доганяли та ловили дикого коня. А чи вміють вони так швидко бігати? Зараз перевіримо.

Гра-естафета «Як козаки через пороги переправлялися». За сигналом ведучого діти біжать до визначеного місця через клітини «павутинки», не наступаючи на мотузку. Визначаються швидкі та вмілі.

Ведуча:

Наші славні козачата
Позмагались залюбки,
Всі здолали перешкоди,
Перейшли вогонь і воду.

Козак:

Молодці. Ви справжні козаки. А яка улюблена страва ваша?

Діти:

Картопля.

Ведуча:

А скільки різних страв можна приготувати з картоплі. І зараз я пропоную вам перерахувати страви, в які ми кладемо картоплю.

Діти називають страви.

Козак:

Щось я, хлопці, зголоднів, наче три дні не їв. Щоб приготувати картоплю треба розвести вогонь. Хай вогонь горить - підкладемо у вогнище дрова.

Естафета «Дрова». Дітей розподіляють на два змішані гурти. Кожен учасник гри по черзі має покласти «дрова» (паличку) біли триноги з казанком. Який гурт швидше впорається із завданням, той перемагає.

Козак:

Бачу, що ви гідні бути в козацькій громаді. Залишилось нам зібрати картоплю та спекти.

Гра «Накапаємо картоплю». Дітей розподіляють на два змішані гурти. Кожен учасник гри по черзі «викопує» з поля картоплю та кладе в казанок. Який гурт більше покладе картоплі в казанок, той перемагає.

Ведуча:

Ну що ж, наша картопелька печеться - ми почекаємо. А наші козачата вміють не тільки змагатися, а й веселитися. І зараз вони це доведуть.

Гоп-гоп, гопачок,
Затанцюєм козачок.
Цей танок козацький
Веселий і хвацький.

Хлопчик:

Просимо, дівчата, в танок з нами встати,
Дуже хочемо з вами потанцювати!

Танок «Український гопак».

Козак:

Так, козаки вміли добре не тільки змагатися, а й веселитися. А ось і картопля гаряча та смачна. Пригощатимемося.

Частування печеною картоплею.

Ведуча:

Вже згасає ясний день,
Сонце теж сідає,
І веселі козачата
До хати вертають.
Звучить сурма.

Козак:

Знову сурма кличе,
В похід пора рушати,
Та Запорізьку нашу Січ
Не будемо забувати.

Діти:

Бувайте здорові!

Ведуча:

Козацькому роду нема переводу.

Під пісню «Козацькому роду нема переводу» діти виходять з майданчика.

Цибенко В.В.,

вихователь,

*Дошкільний навчальний заклад
(ясла-садок) № 4 "Вогник"*

м. Нетішин, Хмельницька область.

**ІНТЕГРОВАНЕ ЗАНЯТТЯ “ВИТІВКИ СНІГОВОЇ КОРОЛЕВИ”
(СЕРЕДНІЙ ДОШКІЛЬНИЙ ВІК)**

Мета: Розвивати інтерес до дослідницької діяльності, розвивати творчі здібності дітей, дрібну моторику пальців рук, вміння робити висновки.

Виховувати бережне ставлення до птахів; співчуття, турботливість, працелюбність, дружні стосунки один з одним. Поглибити знання дітей про зимуючих птахів, про спосіб їх життя взимку.

Вчити рахувати в межах п'яти, знаходити сусідів цифр 2, 3, 4. Закріпити чітку уяву про характерні ознаки зими, вміння встановлювати взаємозв'язки між змінами, які відбуваються у неживій і живій природі. Формувати вміння правильно підбирати їжу для птахів.

Матеріал: Контейнер з льодяними крижинками, склянки з водою і сіллю, ложечки, тарілочки, серветки, сніжинки з цифрами, дерево, птахи,

вірші, картинки з їжею, годівничка, ІКТ, рукавичка, пластилін, дощечка стеки.

Хід заняття

- Малята, сьогодні до нас завітала казкова гостя, а хто вона нам допоможе дізнатися ось ця чарівна сніжинка.

(На сніжинці загадка.)

Загадка : Холодна, біла

Ліс оголила,

Скувала річку,

Струмок зупинила

(ЗИМА)

- Малята, що ж це за гостя така? (діти говорять що це ЗИМА).

- Дітки давайте пограємось у гру про зиму

“Добре - погано” ТРВЗ

А як ви думаете: зима це добре чи погано? (відповіді дітей)

Добре – взимку можна кататися на санчатах, на ковзанах, ліпити снігову бабу, грати в сніжки, взимку приходять Дід Мороз, можна малювати на снігу квіти, грати в зимові ігри, зимові розваги, зимову фортецю, казковий зимовий замок.

Погано - взимку холодно, слизько, можна впасти і пошкодити ногу, погано їхати машинам на дорозі, холодно тваринкам, птахам, їм важко знайти їжу.)

- Сьогодні вранці я зустріла пташку а яку ви зараз побачите і самі все почуєте.

(з'являється горобчик)

(Показ повідомлення) ІКТ.

Горобчик:

- У пташиному містечку сталася неприємність - Снігова Королева закувала пташине містечко льодом. Дітки, допоможіть нам звільнити пташок від чар Снігової Королеви.

- Щоб швидко туди дістатися потрібно промовити наступні слова:

(заплющіть оченятка)

Навкруг себе обернись,

У пташиному містечку зупинись

(звучить музика).

Дослідницька діяльність з крижинками.

- Ой, що тут коїться, навкруги все заковане в лід.

(Діти стають навколо басейну, в якому знаходяться крижинки)

Доторкніться до своїх щічок.

- Ваші щічки теплі чи холодні? (Теплі).

Візьміться за руки та відчуйте тепло рук один одного.

- Ваші руки теплі чи холодні? (Теплі).

- Діти, вам холодно взимку чи ні? (Холодно). А чому ми не замерзаємо?

(тому що ми маємо теплі домівки, теплий затишний садок, теплий

одяг і взуття.) А пташкам взимку холодно?

- Візьміть по крижинці і відчуйте, як холодно пташкам взимку. Покладіть крижинки, візьміться за руки, погрійте один одного. Зігрілися?

З допомогою чого ми зігрілися?

- А чи знаєте ви як у люті морози гріються птахи? (відповіді дітей)
(вони сідають на ніч, тісно притиснувшись один до одного, заховавши голови під крило і розпушують пір'ячко, яке добре зберігає тепло.)

- Діти, а чим же ми можемо розтопити лід і звільнити птахів від злих чарів?

(тепла вода, теплі долоньки, вогонь).

(помічник вихователя кожній дитині в тарілочку ложить чотири крижинки)

Пропоную сісти за столики .

- Давайте ми розтопимо лід і звільнимо пташок.

- Що ви бачите на своїх столах? (Склянки з водою, і з сіллю).

Давайте перевіримо, у якій склянці швидше тане лід. У першій склянці знаходиться вода яка? (Блакитна) А на дотик яка вода? (Тепла) Візьміть в руки одну крижинку покладіть її в першу склянку блакитну теплу воду. Що трапилось із крижинкою? (Вона швидко розтала)

А в другій склянці яка вода? (Прозора) А на дотик яка вода (Холодна).

Візьміть другу крижинку покладіть її в другу склянку прозору холодну водичку. Що трапилась з крижинкою? (Вона тане але повільно)

В третій склянці що є? (звичайна кухонна сіль). Візьміть третю крижинку та покладіть в склянку з сіллю. Що робить сіль? (Сіль почала розтоплювати лід)

- Молодці! Витріть руки серветками і погляньте на мене.

- Дітки, то у якій воді лід тане найшвидше? (в теплій).

Візьміть в руки останню четверту крижинку вона вміє танцювати, стрибати, весела крижинка Покладіть її в тарілочку. Що трапилося із крижинкою ? Вона почала танути від тепло наших долонь)

- То який ми висновок можемо зробити? (Що лід тане швидше у теплій воді, та наших теплих долонь, повільніше в холодній воді і солі)

- Ось ми і розтопили лід. Тепер нам лишилося протоптати доріжки до пташиного містечка.

(звучить музика)

Дидактична гра «Чарівна доріжка»

Давайте пограємо в гру і викладемо чарівні доріжки із сніжинок, на яких зображені цифри, від 1 до 5. (діти викладають) Молодці! Скільки всього сніжинок? Даринка назви сусідів сніжинки під номером 3. А Маринка назве сусідів сніжинки 2. Кирило назви будь ласка сусіда цифри 4. Молодці!!!

- Ми протоптали доріжку до пташиного містечка.

Давайте відпочинемо.

Фізкультхвилинка:

Раз, два, три, чотири,

З снігу сніжинку ми зіпили,

Сніжка кругла і гладенька,
Але зовсім не смачненька,
Раз підкинемо у гору,
Два спіймаємо її знову.
(Сідаємо на лаву.)

- Діти, ми гарно відпочили і протоптали доріжку до пташиного містечка а ось і воно.

(з'являється дерево з пташками)

- Ой як багато тут пташок! Назвіть їх. (Діти називають пташок).

- Молодці. А давайте віршик подаруємо пташеняттям, щоб їм було тепло в зимку

Вірші:

1. Горобчик в гарнім фартушку

Спритно стрибає по сніжку

І розпитує синичку

Про найближчу годівничку.

2 . У красивім піджачку

В червоній сорочці

Снігурі зимою по садках гуляють

Ягідки горобинки спритно всі збирають.

3. Пташка невеличка

В неї білі щічки, білі лапки,

Чорна шапка, невеличка

Називається синича.

Які гарні віршики, але щось птахи ще не веселі.

Як ви гадаєте – чому? (вони посварилися з друзями птахами, вони хочуть співати але холодно, замерзли, зголодніли...).

-А що ми можемо зробити щоб їх розвеселити?

Д/г"Нагодуй пташку"

- Ось у вас на столиках є картинки на яких зображено те що пташки люблять їсти. Вам потрібно вибрати лише те чим може поласуватися пташка. (діти відбирають картинки).

- А яке насіння слід давати пташкам, сире чи смажене? (Сире, смажене шкідливе для їхнього шлунку).

- А для кого ви підібрали сало? (Для синичок).

- А хто любить пшоно та насіння з гарбуза? (Горобчики).

- А хто дуже полюбляє ягоди горобини? (Снігурі).

- А шишки для кого? (Для дятла, він харчується насінням хвойних дерев).

- Дітки а як ще ми можемо допомогти пташкам взимку? (повісити годівничку).

- Так, правильно, а годівничка у нас вже є. (показую годівничку). Коли ми з вами підемо на прогулянку і повісимо її на дереві на нашому майданчику.

- Як можуть пташки нам віддячити? (знищують гризунів, шкідливих

комах, лікують дерева, гарно співають.)

(Показ горобчика) ІКТ

Горобчик:

- Дякую вам дітки. Ви допомогли розтопити лід і врятувати пташок від чарівної Снігової Королеви.

- Ось ми і визволили пташок, подолали чари Снігової Королеви. Що робити, як зробити її доброю?(Давайте їй заспіваємо пісеньку, подарує цукерки)

Художньо-практична діяльність «Подарунок для Снігової Королеви»

Діти ліплять з пластиліну подарунок рукавичку для Снігової Королеви.

Які гарні подаруночки ми зліпили для Снігової Королеви:

-А чи знаєте ви малята що саме сьогодні 15 лютого святкують свято Стрітіння. Саме в цей день Зима зустрічається з весною, та ще й сперечається, адже зимі час відступати. Але я гадаю що сперечатися вони більше не будуть, тому що Снігову королеву ми зробили доброю, і вона разом зі своєю подружкою Зимою піде відпочивати до наступного року. Весна прийшла і все оживає. Вона приносить нове життя. Всюди чується її голос: крапель, дзюрчання струмків, веселе щебетання птахів.

Ну а нам час повертатися до дитячого садка.

(закрийте оченятка)

Навкруг себе обернись,

у дитячому садочку опинись.

- Ось ми і вдома.

- Дітки, яку ми з вами сьогодні добру справу зробили?

- Що вам найбільше сподобалось?

- Кому б ви хотіли розповісти про нашу сьогоднішню подорож?

- Ось які ми з вами молодці!

Давайте поплескайте один одному за допомогу і підтримку.

Дякую вам за старанну працю. А зараз підемо на прогулянку, повісимо нашу годівничку і погодуємо пташок.

Максимчук Р.І.,

вихователь,

дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №4 «Вогник»

м. Нетішин, Хмельницька область.

**ІНТЕГРОВАНЕ ЗАНЯТТЯ ДЛЯ ДІТЕЙ СЕРЕДНЬОЇ ГРУПИ
“СУПЕРЕЧКА НА ГОРОДІ”**

Мета: - розвивати логічне мислення, уяву, фантазію, уміння орієнтуватися у просторі, підбирати предмети однакові за формою, різні за кольором;

- **виховувати** уміння будувати дружні стосунки у групі.
- **вчити** дітей відповідати на запитання повним реченням, підтримувати діалог.
- **поглиблювати** знання дітей про осінні явища природи, вчити описувати їх;
- **закріпити** уявлення про приготування різних страв та призначення посуду;
- **формувати** навички зв'язного мовлення, уміння використовувати складні речення у розмові;

Обладнання: декорації осіннього лісу (дерева, листочки, парасолька, чобітки, грибочки тощо), наголівнички (гарбуз, диня, часник, цибуля, помідор, огірок, буряк, морква), кошики для листочків, листочки з різних дерев однакові за формою але різні за кольором(по 5 шт.); роздатковий: фрукти (яблука, груші), овочі (картопля, капуста, буряк, часник, цибуля, помідор, огірок), силуети посуду (каструлі із зображенням яблука та капусти), тарілка для салату, кремanka для фруктового салату).

Хід заняття

Діти заходять до групи, стають півколом.

Вихователь:

- Доброго дня, любі дітки! Погляньте, у нас зібралося дуже багато гостей! Давайте ми привітаємося!

Діти вітаються за допомогою пальчикової гімнастики:

Добрий день, добрий день,

Пальчики сказали.

(Долоньки розкриті, діти складають їх у кулачок)

Ми сьогодні всіх гостей

разом привітали!

(Поплескати в долоньки).

Вихователь:

- Погляньте навколо. У нашій групі щось змінилося, здається, хтось невидимий тут похазяйнував, поки нас не було! Давайте послухаємо віршик та розгадаємо, хто ж до нас заходив:

В парках і садочках

На доріжки й трави

Падають листочки

Буро-золотаві.

Де не глянь – навколо

Килим кольоровий,

Віти напівголі,

Небо синє, чисте.

- *Коли це буває? (Восени).*

- *Так хто ж до нас приходив? (Осінь).*

- *Правильно, осінь невидимкою стала і у нас тут почаклувала. Давайте згадаємо, які слова характеризують осінь. Допоможуть нам осінні декорації, які є в групі. Називайте слова і знаходьте предмети у групі та*

називайте їх місце знаходження.

Асоціативний куш «Осінні слова»

Мета: - активізувати словниковий запас дітей;

- розвивати уяву, фантазію, уміння орієнтуватися у просторі.

Діти називають слова, які асоціюються у них із осінню, знаходять предмети (*парасолька, чобітки, гриби тощо*) в групі (*розташовані у довільному порядку*).

Вихователь:

- Молодці! Згадали «осінні слова». А тепер давайте пригадаємо, яка буває погода восени.

Психогімнастика «Осіння погода»

Вранці піднімається на небосхил ясне сонечко. Воно радіє (діти зображують веселе сонечко) приходу нового дня, посміхається, потягується, простягає свої промінчики до землі, щоб її зігріти (*діти потягуються, тягнуть ручки перед собою, ворують пальчиками*). Але тут звідки не візьмись – суне темна хмара! Вона насуплена, похмура, велика, повна дощових крапельок (*діти зображують насуплену хмару*). Подув вітерець, який потихеньку підганяв хмаринку до сонечка (*діти дмухають*). Вітер посилюється (*діти дмухають сильніше*), підганяє хмару і вона закрила сонечко. Почався дощик (*діти показують дощик за допомогою долоньок*), спочатку дрібненький, а потім розходився справжній ливень (*діти тупотять ніжками*). У хмарі закінчилися краплинки, вона тепер посміхається (*діти посміхаються*) і відпливає від сонечка. Погода налагодилася.

Вихователь:

- Ось така буває мінлива погода восени. Вітер розгулявся настільки сильно, що обірвав листочки з дерев. Погляньте, ось вони на землі лежать. (*Діти розглядають листочки на підлозі*). З яких дерев опало листя? Давайте його позбираємо і складемо у кошики, які стоять біля кожного дерева (*діти збирають листочки і складають їх, коментуючи, з якого дерева опав листочок*).

- Зібрали? Дякую вам! А тепер давайте перевіримо, чи правильно ви їх посортували і порахуємо, скільки листочків опало.

Діти по черзі підходять до кожного кошика, дістають листочки, розкладають на підлозі, розглядають, чи правильно зібрали і рахують: листочки з берези (2 – зелених, 3 - червоних, 1 – помаранчевий, 5 – жовтих).

Вихователь:

- Молодці, гарно ви попрацювали, добре справилися із завданням.

Чути гомін сварки.

- Дітки, що там відбувається? Якась сварка, чи що? Давайте підемо подивимось!

Діти йдуть по колу, виконуючи вправи фізкультхвилинки і одночасно отримують наголівнички овочів. Після чого розділяються на акторів та глядачів.

Фізкультхвилинка

Прийшла осінь нам на втіху.

(Похитати головою, руки на поясі)

Всі приємний клопіт мають

(Показують руками навколо себе)

Йдуть до гаю по горіхи,

(Ходьба по колу звичайним кроком)

Лісові грибки збирають,

(ходьба звичайним кроком з нагинанням і торканням до підлоги)

Трусять яблука та сливи,

(ходьба на носочках, руки підняті вгору, потрясти ручками)

На городах, як годиться,

(легкий біг з підскоком)

Вже достигли та вродили

Ріпа, буряки, морквиця.

(ходьба звичайним кроком, діти беруть наголівнички, одягають, зупиняються)

Тож, працюймо, не лінімось

Вдячно осені вклонімось!

(поклон)

Вихователь:

- Дітки, погляньте, тут зібралися різні овочі. Мабуть, вони посварилися. Давайте присядемо на стільчики та подивимося, що тут відбувається *(діти сідають на стільчики, актори-овочі та фрукти імітують сварку)*.

Морква:

- Кожен знає, що морквиця –

На городі, мов цариця.

Коси довгі, кучеряві,

Та ще й платтячка яскраві!

Буряк:

- Ой! Розхвасталась, дивіться!

Ти не схожа на царицю!

Ми від тебе – красивіші,

Червоніші і товстіші!

Огірки:

- А зелені огірочки

Всі смакують залюбки.

Нас шанують даремно:

Дух наш свіжий і приємний!

Помідори:

- Що ж то огірки – вода!

Як нема – то й не біда!

Помідор – смачний, кругленький,

Має щічки червоненькі!

Цибуля:

- На цибулю нарікають,

Що до сліз я допікаю.

Вибачте, та я не винна,

Бо я – лікарська рослина!

Часник:

- Часничок я білозубий,

Ви мене не бійтесь, люди!

Диня:

- Кожен знає: жовта диня

На городі господиня!

Я – солодка, соковита,

Покуштуй – не схочеш пити!

Гарбуз:

- Не сваріться, любі, годі!

Я – найстарший на городі!

Я великий і бокастий,

Жовтогрудий і смугастий!

Вихователь:

- Дітки, овочі посварилися, бо кожен із них вважає, що він – найважливіший у житті людей. Нам треба швидше їх помирити. Як же ми це можемо зробити? *(За допомогою мирилки).*

Овочі миряться за допомогою мирилки, обіймаються.

Битися – не билися,

Трохи посварилися,

Потім посміялися,

Друзями zostалися.

Вихователь:

- Які ж ми молодці! Помирили всіх. Давайте тепер запросимо овочі погратися разом з нами та пояснимо, чому не слід їм сваритися між собою *(усі актори приєднуються до дітей, стаючи позаду стільчиків, вихователь стає перед дітками).*

- Скажіть, будь ласка, для чого потрібні овочі? *(Відповідь дітей).*

- А що іще люди збирають восени? *(Фрукти).*

- Які? *(Відповідь дітей)*

- Для чого вони потрібні? *(Відповідь дітей).*

- Так, із овочів та фруктів ми готуємо багато різних страв. Давайте сядемо за столики, на яких вас чекає осінній урожай овочів та фруктів та приготуємо з них наші улюблені й смачні страви! *(Усі сідають за столики).*

- У вас на столиках є декілька посудин для приготування різних страв. Ваше завдання – розмістити необхідні овочі та фрукти у кожную посудину. Наприклад: у каструльці із зображенням капусти що можна приготувати? *(Борщ).* Так, борщ. Тому вам слід скласти туди овочі для приготування борщу. А в тарілці що можна приготувати? *(Салат).* Підберіть овочі для приготування салату. Що можна приготувати у каструльці із зображенням яблучка? *(Компот).* Молодці! Туди складіть, будь ласка фрукти для компоту. А що ви приготуєте у кременці? *(Фруктовий салат).* Добре,

працюйте уважно. Хто вже приготував якусь страву – піднімайте руку та розкажіть про неї.

Діти викладають фрукти і овочі у посуд, розповідають, що вони приготували (бажано по 1 страві запитати у кожної дитини).

Вихователь:

- Які ж ви молодці! Стільки страв приготували! Можна влаштувати справжнє свято! Тепер ви знаєте, що усі овочі та фрукти однаково корисні.

- Чи сподобалося вам сьогодні гратися? А що найбільше сподобалося? Сподіваюся, що ви завжди будете жити в мирі та злагоді з друзями. А нам час відпочити та вийти на прогулянку. Давайте попрощаємося з гостями:

«Усім до побачення!», -

Пальчики сказали.

(помахати долонькою)

Ми сьогодні всіх гостей
разом зустрічали!

(Поплескати в долоньки).

Діти виходять із групи.

Патерук Г.Г.,

вихователь

Антонівського ясел-садок №4

комбінованого типу з логопедичними групами

м. Херсон, Херсонська область.

Мариніна Л.В.,

вихователі,

Антонівського ясел-садок №4

комбінованого типу з логопедичними групами

м. Херсон, Херсонська область.

СЦЕНАРІЙ СВЯТА «НОВОРІЧНИЙ ВОГНИК» (СЕРЕДНЯ ГРУПА)

Мета: розвивати творчість дітей і батьків, інтерес до музики, ігрової діяльності, формувати артистичні здібності, вдосконалювати у дітей навички виразного читання віршів, ритмічних рухів під час танцю, створювати святковий настрій у дитячому колективі, мобілізувати й оптимізувати емоційну сферу батьків під час ігор, створити єдине емоційне поле між дітьми, батьками і вихователями.

Обладнання:

- святкові столи, за якими сидять батьки в новорічних масках, костюмах;

- сніжні гілки;

- велика скриня: сніжки, декор для виготовлення саморобних іграшок, ялинка, різнокольорові сніжинки на мотузці, кольорові палички, дрібні

ялинкові іграшки, сніжні кульки у мішку;

- новорічний «Банкомат»;
- подарунки дітям і батькам.

Дійові особи:

- Ведучі свята:

1. Дід мороз(батько);
2. Снігуронька (мама);
3. Сніговик(вихователь);
4. Леді Баг(вихователь);
5. Баба Яга (логопед);
6. Ялинка (голос за лаштунками).

- Глядачі і учасники:

1. Діти;
2. Батьки.

Підготовча робота: добір відомих пісень зимового циклу до гри «Караоке» та ознайомлення батьків з текстами пісень (Viber) і новорічних частушок для бабусь, ознайомлення з ними; самостійне вивчення рухів танцю «Макарена» батьками та дітьми за допомогою інтернет-ресурсів; розучування новорічних пісень, таночків, віршів з музичним керівником, логопедом та вихователями; виготовлення новорічного «Банкомату» (співпраця вихователів з батьками і дітьми).

(Заходять Д. Мороз і Снігуронька)

Д.М.: Добрий день, любі гості!

Скільки бачу тут знайомих,

Скільки друзів тут моїх

Хай лунають жарти всюди

Тут зібрались веселі люди.

Снігуронька: Всіх своїх найкращих друзів

Запросили ми на бал!

Біля нашої ялинки

Ми влаштуємо – шоу-карнавал!

Ой, дідусю, ми дорослих привітали, та малят в залі немає...

Д.М.: А котра зараз година? Так! Свято вже повинно початися, нас запросили, а самі затримуються. Ану, вигляну у вікно... Що за гамір? Що за гра? Поглянь, Снігуронька, ліпить бабу дітвора. Пропоную запросити дітей до зали так, як вони мене гукають: голосно, дружно.

Снігуронька: Любі гості прошу вас за моєю командою голосно назвати ім'я своєї дитини. Приготувались... 1,2,3 кричи. (на другий раз - голосніше)

Батьки називають голосно, одночасно імена своїх дітей.

(Вхід дітей з Бабою Сніговою, в кінці дають в руки сніжні віти...

Слова дітей)

Діти:

Ой ти зимонько, зима

Сонечка ніде нема

Зиму люблять всі малята,

Можна в сніжки нам пограти,

Вийшли вранці на поріг
Навкруги пухнастий сніг.
Бабу гарну ми зліпили,
Ніс морквяний ось зробили.
Стоїть баба снігова,
В баби біла голова.

Можна сніг – сніжок котити,
Бабу снігову ліпити.

Снігова баба: Гарну ви мене зліпили
Ніс червоний притулили
На пушистім кожушку
Гудзики блищать в сніжку.
І тупочуть ноженята
По блискучому сніжку.

Разом: Це ж у нас сьогодні свято у дитячому садку!

Пісня «Це Зима»

Д.М.: Добрий день, мої любі малята!
І хлопчики, і дівчатка дуже чудові,
Всі веселі, святкові! А Снігова Баба яка чудова!

Снігуронька: Сніг іде – веселий день,
Ми співаємо пісень.
На ялинці сто прикрас –
Лісова красуня в нас.

Д.М.: Малята, ви готові розпочати свято? Пісеньки вчили? А танцювати вмієте? Я знаю ви всі старанно готувалися до свята, а хочете, щоб на нашому святі було веселоців багато?

Снігуронька: Тож ми для вас сюрприз приготували, запросили до нас у гості казкових героїв, чуєте, святкова музика лунає – це вони до нас на свято поспішають.

(Звучить музика, з'являється Баба Яга)

Д.М.: І так, зустрічайте! Народна артистка всіх казкових країн світу! Гламурна проказниця, призерка змагань «Перегони на мітлах на короткі та далекі дистанції!» неперевершена Баба Яга.

Б.Я.: Привіт, малята!
Ось і я не йшла летіла,
На свято ваше я спішила.
Захватила чудо-скриню.
Все наводила красу.
Натягла оцей парик -
Це ж останній люди крик!
Потім, щось там шліфанула,
Підтягнула...
Як нова копійка сяю,
Знаю кращої немає!

Снігуронька: Зустрічайте, відому у всьому інтернет просторі супер Леді!!!

Леді Баг: Привіт, малята! Ви мене впізнали? (Так! Я Леді Баг) Я знаю,

ви мене чекали! Я дуже люблю Новорічне свято, Діда Мороза за бороду потримати... Жартую! Люблю веселі ігри, сміх, дуже рада бачити усіх!

Б.Я.: Ну що, готові святкувати? Спочатку хочемо спитати: - Хто сьогодні встав раненько, гарно вмився так чистенько?

Леді Баг: - Хто вбрання вдягнув святкове, гарне, чисте і чудове?

Б.Я.: - Хто прийшов сюди співати, веселитись, танцювати?

Леді Баг: - Хто вередливий буркотун і наганяє на всіх сум?

Б.Я.: - Хто не добрий, а поганий, злий, брудний і неслухняний?

Леді Баг: Бачу – всі діти тут чудові, ще й вдягнені святково.

Б.Я.: Прийшли в садок на свято, щоб рік Новий вітати!

Д.М.: Тож 1-й номер нашої програми – прийміть від дітей новорічні вітання.

Діти:

Новорічне свято нині

Всі святкують в Україні

Завітав вже на поріг

І снігу всім багато.

Він стукає до нас в шибки

Заходить в кожную хату

Несе усмішки та пісні –

Новий день і Новий рік!

Новий рік – це казка, чудо,

Незвичайний день.

Ми всіх гостей зустрінемо

Віночком із пісень.

Пісня «Новорічна»

Снігуронька: Ну що ж, Дідусю, свято наше триває, а ялинка ще не сяє, тож Дід Мороз поспіши, нам ялинку засвіти.

Д.М.: Засвітити - вмію я.

Це професія моя!

Чарівні слова скажу,

І вам фокус покажу.

Чари – бари, бари – рись,

Ти, ялинко, засвітись!

Ялинка: Не торкайся, Д.М. мене, навіть і не проси, сумно мені.

Д.М.: Не зрозумів, що з нею сталося?

Б.Я.: Дідусю, Просто ялинці не вистачає прикрас. Вона їх, як і усі жінки, полюбле. Ось вона і сумує. А я пропоную виготовити для ялинки новорічні іграшки, ти ж знаєш, прикраси творять чудеса! А у моїй скрині багато чого знайдеться.

Гра «Ялинкові прикраси»

(Матусям з дітьми пропонується різні матеріали і декор)

Б.Я.: Ну що, Дідусю, гарні іграшки з'явилися на ялинці.

Ялинка: Дякую всім! І дорослим, і малим.

Б.Я.: А ну, нагадай нам, чарівні слова.

Д.М.: Давайте усі разом скажемо: чари – бари, бари – рись, ти, ялинка, засвітісь! (повторюють декілька разів 1 – діти; 2- діти і батьки; 3- голосно ВСІ!!!)

(На ялинці з'являються вогники)

Снігуронька: Діти, ну і красуня наша ялинка. Вам теж вона подобається? (Так)

Вірші про ялинку

Діти:

В Нас ялинка он яка:
І висока, і струнка!
Вище тата, вище мами,
Не дістати до вершка!

Як блищить її наряд,
Як ліхтарики горять,
То ялинка з Новим роком
Так вітає всіх малят!

Подивіться на ялинку,
У якій вона красі.
Тож давайте веселитись.
У танок підемо всі!

Ми на свято поспішали,
Для батьків танок приготували
Рухи прості ви повторіть,
Веселий танок з нами почніть.

Снігова Баба: Наступним номером нашої програми є танок «Новорічна лічилочка». Запрошуємо батьків!

Танок «Новогодняя считалочка»

(В центрі мами з дівчатами, зовнішній круг – Д.М., татусі, хлопці)

Д.М.: Ох і гарний таночок приготували, та щось мені спекотно стало.

Снігова Баба: Дідусю, зараз охолонеш, ми з малятами у дворі грали, купу сніжків наліпили, зараз принесу. Ой куди я їх сховала, може тобі, Ягусю, у скриню поклала. Так вони ж там розтануть.

Б.Я.: Все гаразд з вашими сніговими кульками, тримайте.

Гра «Сніжний бум»

Снігова Баба: Ну що, дідусю, краще тобі?

Д.М.: Авжеж! Ну і холоду напустили, сяду відпочину.

Леді Баг: Ти, Дідусю, відпочинь, а ми з дівчатами тобі сучасний танок приготували.

Танок «Рок-н-ролл»

БаБа: Ну що, натанцювались, повеселились, треба трішки відпочити... може пограємо? Ягусю, а що цікавого є ще в твоїй скрині?

(Б.Я. дістає різнокольорові сніжинки)

Б.Я.: Ці сніжинки незвичайні, вони виконують бажання, треба тільки цього дуже захотіти.

Гра «Загадай бажання»

(останньою загадує бажання Снігова баба і промовляє його)

Снігова Баба: Бажаю, щоб всі стали призерами конкурсу «Голос Країни» (Роздає кольорові палички, вибираючи 5 команд)

Пісенний конкурс «Новорічне караоке»

Снігуронька: Здається, всі новорічні пісні пригадали, може ще хтось хоче заспівати? Я запрошую на сцену наших гарних і веселих бабусь.

Номер бабусь «Веселі частушки»

Б.Я.: Ну що, Дідусю, відпочив?

Д.М.: Так, так, відпочив, пісні ви гарно співаєте. Оце так молодці! І я зараз молодість згадаю. Для вас затанцюю, навіть заспіваю. Пропоную танцювальний батл «Діти і Батьки». Подивимось, хто спритніший.

Танцювальний батл «Діти і Батьки»

Д.М.: Ну, Ягуся – витівниця, повеселила нас, подарувала всім нам святковий настрій, тож тепер настав час всім дітям отримати від мене чудові новорічні що? Та перш ніж отримати подарунки, я хочу щоб ви мені віршики розказали.

Вірші дітей

«Сніжна баба»

Сніжну бабу ми ліпили

На санчата посадили.

Повезли її катати,

А вона від нас – тікати.

Ми за нею боком, боком.

А вона все – скоком, скоком.

За щось зачепилася,

З гірки покотилася!

«Дід Мороз»

Дід Мороз червоний ніс

Цуценя мені приніс.

Я здивовано дивлюся –

Дід у маминім кожусі.

Очі в нього голубі,

Як у тата весняні.

І сміється так, як тато,

Тільки в бороді із вати.

Я вдаю,

Що його не впізнаю –

Хай порозважається,

Може, сам признається.

Вірш Баби Яги:

У бабусі у яги, на курячих лапах хата,

На припічку кіт пихатий.

Є швидкі мітла і ступа,

Гуси – лебеді під дубом...

Все б нічого жити бабі,

Тільки ставить доля граблі.

Новий рік, чудове свято!

Як же хочеться мені ось таку ялинку, як у вас на святі.

І була б щаслива я, щоб здійснилась мрія ця.

Д.М.: Тримай, Ягусенько, від мене ялинку і більше не сумуй.

Б.Я.: Так вона ж без іграшок!

Д.М.: Невже?

Б.Я.: У моїй скрині можна знайти все, треба лише добре пошукати.

Гра «Прикрась ялинку»

Б.Я.: Ой, який гарний подарунок.

Д.М.: А зараз діти і ваша черга отримувати подарунки (дістає сніжні кульки з мішка і роздає)

Снігова Баба: Ой, дідусю, це ж не справжні подарунки.

Д.М.: Та я це розумію, не все так легко, як здається. Щоб отримати справжні подарунки, вам діти треба підійти до новорічного «Банкомату», вставити сніжку, як золоту банківську картку, ввести пін код – своє ім'я, тільки промовляти його дуже голосно, а матуся або тато можуть допомогти. І на вас буде чекати сюрприз!!! Готові?

Після отримання подарунків, діти стають на півколо, Дід Мороз роздає сюрпризи батькам

Привітання героїв свята

Д.М.: З Новим роком друзі вас

Щиро ми вітаємо

Здоров'я, щастя, злагоди

Усім гостям бажаємо.

Снігуронька: Незабаром Новий рік

Переступить наш поріг.

Хай до вас він завітає

З тим, що серце побажає.

Б.Я.: З Новим роком, з новим щастям

Згинуть хай усі нещастя.

Леді Баг: Хай щастить вам, діти, всюди,

Хай ростуть з вас гарні люди.

Снігова Баба: Хай щастить усім нівроку

В кожен день Нового року.

Разом: З Новим роком!!!

Марченко І.В.,

вихователь,

Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад

(ясла-садок) №87» Криворізької міської ради,

м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область.

РОЗВАГА ДЛЯ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ «РІДНИЙ КРАЙ, ДЕ МИ ЖИВЕМО, УКРАЇНОЮ ЗОВЕМО»

Завдання: формувати уявлення про те, що рідне місто, село, край – то часточка великої держави України. Поглибити знання дітей про те, що наша Батьківщина – Україна, а люди, що народилися і живуть в Україні – український народ. Розширити уявлення дітей про рідний край та про Київ – столицю нашої держави. Поповнити знання дітей про народну творчість:

народні пісні, танці, вірші, легенди, ігри. Виховувати любов до рідного краю,
Матеріал: герби Кривого Рогу і Києва, український вінок, вишивані рушники, записи пісень “Україно, Україно” Т.Петриненка, “Рече та стогне Дніпр широкий”, “Кривий Ріг моє місто”, І.Шевченко, “Многая літа” у виконанні О.Білозір. Діти одягнені в українські народні костюми.

В залі оформлені дві “телестудії” –Кривого Рогу та Києва. Заходять дві групи дітей і сідають на свої місця: кожна група у свою студію.

(Звучить запис пісні “Україно, Україно”).

Ведуча з Кривого Рогу: Добрий день, шановні гості студії. Ми розпочинаємо телеміст Кривий Ріг – Київ між дітьми двох дитячих садків. Шановні кияни, доброго вам дня. Чи ви нас добре бачите і чуєте?

Ведуча з Києва: Ми вас добре чуємо і бачимо і раді зустрічі з вами.
(Діти вітаються.)

Ведуча К.Р.: У грі, яка зараз відбудеться, правила такі: дозволяється активно вступати в розмову з дітьми й дорослими, але не перебивати їх. Ставити цікаві запитання і влучно відповідати на них. Веселитися, сміятися і жартувати. Забороняється мовчати і сумувати. Щоб вже спочатку в нас був гарний настрій, ми привітаємо наших друзів з Києва веселою піснею.

(Діти з Кривого Рогу виконують пісню-ГІМН “Кривий Ріг моє місто”)

Ведуча К.: Дякуємо гарно за таку чудову пісню. Діти, вам сподобалася ця пісня? Як ви собі уявили Криворіжжя, коли слухали цю пісню?

Діти з Києва: Криворіжжя – це край металургів. Там є заводи, кар’єри, а живуть там веселі та сильні люди.

Ведуча з Києва: Молодці, діти. Давайте і ми привітаємо наших нових знайомих з Кривого Рогу піснею, заспіваємо їм про Київ.

(Діти виконують пісню про Київ.)

Ведуча К.Р.: Я бачу, що нашим дітям сподобалася ця пісня. Правда, діти? Ми вже дещо знаємо про нашу столицю. Наші діти хочуть розповісти, яким вони уявили собі Київ.

Діти К.Р.: Київ – це велике місто, столиця України. Київ – це гарне, зелене місто, воно розташоване ніби в парку на берегах могутнього Дніпра.

Ведуча К.Р.: Шановні кияни, як ви зрозуміли, наше Криворіжжя– дуже цікавий край. Це велике промислове місто, ще й найдовше місто на нашому континенті, залізорудний край. Послухайте гарний вірш про наш край.

Найулюбленіше місто в світі,
Люблю його зимою й літом.
Місто рідне Кривий Ріг,
Ведуть до нього тисячі доріг.

Кривий Ріг мій рідний дім.
Гарно жити мені в нім.
Вранці сніце зустрічаю

І про нього я співаю.

В Кривому Розі народилась я,

Тут живе моя сім'я

Місто рідне добре знаю

Ведуча К.Р.: У нас є запитання до дітей з Києва.

Діти К.Р.: Нам дуже цікаво дізнатися про заснування Києва. Чи могли б ви про це розповісти?

Ведуча К.: Звичайно, наші діти із задоволенням розкажуть вам про історію нашого славного міста.

(Діти читають вірш "Початки Києва" Олександра Олеся.)

Над Дніпром широким, вільним,

Де луки й степи цвіли,

Наші прадіди поляни

Оселились і жили.

Пишно квітла Україна,

Повна всякого добра.

Як в раю, жили поляни

Понад хвилями Дніпра.

Де стоїть тепер наш Київ,

Там була сама гора,

Жив там перший Кий з Хоривом,

Щек та Либідь – їх сестра.

Над самим Дніпром, на горах,

Огороджений з боків

Ровом, мурами й валами,

Київ виріс і розцвів.

На сторожі коло нього,

Наче батько, став Дніпро,

Наче батько сину, ніс він

З півдня й півночі добро.

Ведуча К.Р.: Діти, чи зрозуміли ви, хто заснував Київ, на якій річці він розташований? Хто може дати відповідь?

Діти К.Р.: 1. Київ був заснований трьома братами: Києм, Щеком та Хоривом і їх сестрою Либідь, а назвали місто на честь старшого брата Кия.

2. Місто Київ побудовано на берегах великої ріки Дніпро. 3. Я знаю вірш про Дніпро і хочу його розказати.

ДО ДНІПРА *С.Литвин*

Дніпре мій повнозвучний,

Друже наш нерозлучний!

Чуєш? Нива шумить колоскова.

Матері немовлят сповивають

І про тебе співають.

Їхня пісня – немов колискова.

Ой ти, Дніпре широкий –

Серця вічний неспокій.

Ведуча К.: Шановні криворіжці, ви багато знаєте про Київ, про Дніпро, але наша розмова буде неповна, якщо ми не згадаємо нашого великого поета Т.Г. Шевченка і його славетну пісню “Рече та стогне Дніпр широкий”.

Я пропоную, щоб ми разом заспівали цю пісню.

(Звучить в грамзапису пісня “Рече та стогне Дніпр широкий”, співає весь зал.)

Діти К.: Шановні КРИВОРІЖЦІ розкажіть нам про своє місто.

Діти К.Р.: Наше місто не таке велике, як Київ, але теж дуже гарне. По-слухайте вірш “Рідне місто”:

Найдовше місто у Європі! Чули всі?!

Що на двадцять кілометрів простягнулось.

Він не відразу розкривається в красі..

Та всім, хто був тут — місто не забулось...

Тут особливе і повітря, й краєвид,

Кар’єри, шахти, особливі люди.

Воно притягує до себе, мов магніт,

Сталеве місто, місто — велич, місто — чудо.

То чим же пахне місто Кривий Ріг ?

Якими запахами кличе він додому?

Коли земля його, торкнувшись моїх ніг,

Знімає вмиль далеких подорожей втому.

Він пахне щастям, пахне силою людей,

І батьківською рідною землею,

Серцями світлими та радістю дітей.

Він пахне затишно домівкою моєю.

Ведуча К.Р.: Ми вже співали, вірші читали, а зараз я пропоную потанцювати. Отже, дивіться наш танок.

(Діти виконують народний танець.)

Ведуча К.: Гарно ви танцюєте, але й ми не відстаємо. Ми затанцюємо “Гопак”.

Діти К.: Ой веселі дударі,

Замузичте дітворі!

Так заграйте гопачка,

Щоб аж пил з-під каблучка!

(Діти виконують танок “Гопак”.)

Ведуча К.: Багата наша Україна не тільки піснями і танцями, але й чудовою природою. На нашій благодатній, родючій землі ростуть могутні дуби, верби, стрункі тополі. Але не була б природа такою красивою без куща калини.

Діти К.: Червоні кетяги калини

Горять вогнями усіма.

Без калини нема України,

Без народу України нема.

Ведуча К.: Ми пропонуємо вам послухати пісню-легенду про калину.

У долині кущ калини

Він хотів мене, калину,

Нахилився до води.

Посадить в своїм саду,

Ти скажи, скажи, калино,

Не доніс і в полі кинув,

Як попала ти сюди.

Думав, що я пропаду.

Якось ранньою весною

Я за землю ухопилась,

Хлопець гарний прискакав,

Стала на ноги свої

Милувався довго мною,

І на віки поселилась,

А тоді з собою взяв.

Де вода і солов'ї.

Ведуча К.Р.: Яка чудова пісня-легенда! Правда, діти? Калина росте і в нас на Закарпатті. Вона весною радує нас білим цвітом, а восени дарує нам цілющі червоні ягідки. Поетеса Марійка Підгірянкa написала вірш про калину, який покладено на музику. Шановні кияни, послухайте цю пісню.

Пісня "Колишися, калинонько"

Колишися, калинонько, колишися,

Зеленими листочками розпишися,

Сонячними промінцями розмалюйся,

Ще й з тим вітром буйнесеньким розцілуйся.

Ще й срібненькою росою вмийся чисто,

Надінь свої ягідочки, як намисто.

Буде тобі, калинонько, так весело,

Як поглянеш в чисту річку, як в глядило.

Діти К.: Кажуть, що в Україні на Закарпатті багато смерекових лісів. Чи це так?

Діти К.Р.: Це і справді так. Як тільки ви приїдете на Закарпаття, вас зустріне тихий шепіт зачарованих смерічок.

Дмитро Павличко написав вірш про смерічку.

СМЕРІЧКА *Д.Павличко*

Стоїть смерічка на горі

Стоїть смерічка на горі

У сонці, наче в янтарі,

В снігу, неначе в кептарі,

І ми до неї в гості йдем,

І ми до неї в гості йдем,

Вона росте і ми ростем.

Вона росте і ми ростем.

Ведуча К.Р.: Наші діти дуже люблять відпочивати на природі, між чудовими квітами, буйними травами. Криворіжжя - славетний гірничий край. Зараз наші діти виконають композицію на пісню

(Звучить запис пісні "Я КОХАЮ ТЕБЕ, КРИВИЙ РІГ" комп. Ольга Фоміна).

Ведуча К.: Гарну композицію ви нам показали, а наші діти хочуть погратися в народну гру "Панас". Якщо вона вам сподобається, ви теж зможете гратися в цю гру.

(Проводиться гра "Панас".)

Ведуча К.: Усім відомо, що український народ дуже веселий, співучий, любить жартувати. Наші діти знають багато українських народних

жартівливих пісень, послухайте одну з них.

(Діти виконують пісню “По дорозі жук”).)

Ведуча К.Р.: Ось і закінчується наш ефірний час. Сьогодні ми багато цікавого дізналися про Київ і про Криворіжжя. Ми зрозуміли, що нас єднає те, що ми всі – український народ, а Україна – наша Батьківщина.

Діти: 1. Ми всі з українського поля,

З блакиті його висоти,

А тому нам випала доля

Не гнутись, до сонця рости.

2. Ми є діти українські –

Хлопці та дівчата.

Рідний край наш – Україна,

Красна та багата.

3. Любіть Україну, як сонце, любіть,

Як вітер, і трави, і води,

В годину щасливу і в радості мить,

Любіть у годину негоди.

4. Боже великий, єдиний,

Нам Україну храни,

Щастя дай, Боже, народу

На многая, многая літа.

(Звучить пісня “Многая літа”, співають всі)

Матвієнко А.Г.,

вихователь спеціальної групи

Комунальний заклад «Дошкільний навчальний

заклад (ясла-садок) №210 комбінованого типу» КМР

м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область.

«ВІД ЗЕРНИНИ ДО ХЛІБИНИ»

Мета: закріпити знання дітей про хліб, його шлях з поля до столу, повторити назви різноманітних хлібобулочних виробів, збагачувати словник дітей приказками та загадками, розвивати монологічне та діалогічне мовлення та пізнавальну активність. Вправляти в умінні будувати асоціативні ланцюжки в грі, формувати комунікативні здібності, вміння працювати в команді, будувати в групах зв'язну розповідь про подорож хліба з лану до столу, розвивати пізнавальну активність, повторити поняття “вправо”, “вліво”, “вверх”, “вниз”, розвивати вміння викладати числовий ряд в межах 10 від найменшого до найбільшого і навпаки, відповідно до величини предмета, розвивати окомір, викликати бажання самим пекти хліб (на прикладі дослідницької діяльності), виховувати шанобливе ставлення до хліба, цінність праці хлібороба, працелюбність, доброзичливість.

Попередня робота: читання казки “Колосок”, оповідання

«М'якушка», розучування прислів'їв і приказок про хліб, перегляд відео ролика «Як вирощують пшеницю і роблять хліб, робота з картками «Хлібобулочні вироби», ознайомлення з дидактичною грою «Дорога до столу»

Матеріал: колосок пшениці, хліб, рушник, мішечки, посуд для досліду, дріжджі, вода, борошно, цукор, магнітофон, картки із зображенням хлібобулочних виробів різної величини, цифри від 1 до 10, настільна друкована гра «Дорога до столу»

Хід заняття

В групі стоїть стіл, прикрашений рушником на якому лежить паляниця і хлібобулочні вироби, у вазі українські польові квіти і колоски пшениці. Діти заходять, стають півколом, до них звертається вихователь :

- Діти, давайте привітаємося одне з одним, подаруємо посмішку.

Вихователь: Подивіться діти, що я вам сьогодні принесла. Що це? Так це колосок пшениці. Де він росте? З чого він складається? (Стебло, зерно, вусяки.)

А тепер давайте пограємо в гру «Який він?»

(Діти по черзі отримують колосок, обстежують його і називають прикметники : золотий, колючий, довгий і т.д.)

- А що можна приготувати використавши цей колосок пшениці? Так, хліб. Давайте ми перетворимося на пекарів і спробуємо приготувати опару для нашого тіста, завдяки їй тісто буде пухке, щоб наше тісто добре підійшло, бо без опари хліб не спечеш.

Дослід «Як хліб стає пухким»

В прозору ємність налити води, насипати дріжджі, борошно і цукор, накрити рушником і поставити в тепле місце, і подивимось згодом що буде.

В процесі роботи вихователь розповідає дітям як пекти хліб.

- Коли люди пекли хліб, вони спершу читали молитву, одягалися святково, не сварилися, не кричали. Не можна було грюкати дверима.

Діти разом з вихователем ставлять опару і повертаються на місце.

- Поки наше тісто підходить ми пограємо.

гра «Чарівна торбинка»

(Діти отримують по мішечку, всередині яких знаходяться вироби, які виготовляють з борошна, а також саме борошно та колосок пшениці. Кожній дитині треба на дотик визначити, що саме знаходиться в мішечку).

- Молодці добре впоралися з завданням. Давайте тепер уявімо з вами, що ми маленькі зернятка, які потрапили в землю.

Фізкультхвилинка «Я – зернинка»

Вихователь проговорює текст і разом з дітьми виконує рухи відповідно до нього:

- Зернятко спало в землі, а коли прокинулось заворушилось, позіхнуло, озирнулось навкруги, але в темній землі погано що було видно, і захотілось йому побачити, а що там на горі над землею. Воно потягнуло свої зелені паростки до сонечка, до хмаринки. Але тут пролітав вітерець, він грався з ним, нахилив рослину то вперед, то назад, то праворуч, то ліворуч.

А потім і хмаринка захотіла привітатися з паростком. Вона напоїла його водичкою. Паросток умився, потягнувся вгору і став справжнім колоском. Він помахав своїми листочками і подякував вітру, сонечку, хмаринці і землі.

Діти, ви теж ніби ті колосочки підрости. Давайте пройдемо до столів і подивимось яка ще цікава гра нас чекає.

Гра “Розташуй правильно”

(Діти діляться на дві команди. Перша команда позначає предмети від найменшого виробу до найбільшого, від 1 до 10; а друга відповідно навпаки - від найбільшого до найменшого. Як ускладнення можна запропонувати дітям спочатку самим розкласти картки з хлібобулочними виробами правильно, потім викласти відповідні цифри).

- Із цим завданням ми добре впоралися. Залишилось нам пройти шлях від поля до столу.

Гра « Дорога до столу» (додаток)

- Діти я думаю вже прийшов час подивитися як там наше тісто. Вихователь з дітьми знімають рушник і дивляться, що змінилося чи більше стало опари в ємності.

- Давайте разом пригадаємо, що ми додали до води. Так вірно. Всі ці продукти закружляли в запальному таночку , сонечко і тепло зіграло їх і наша опара підійшла, стала вище і пухкіше. Тепер можна додавати в нього борошно і замішувати тісто на хліб.

Ми обов’язково з вами спечемо запашну рум’яну паляницю, а зараз я принесла вам смаколики , булочки, печиво, щоб пригоститися. А тепер скажіть кому, яка гра більше сподобалася?

- До побачення!

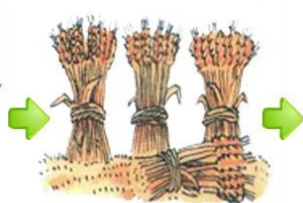
Дидактична гра з елементами квесту для дітей 5-6 р.ж. “Дорога до столу”

Мета: закріпити знання дітей про хліб, його шлях з поля до столу, збагачувати словник дітей приказками та загадками, розвивати монологічне та діалогічне мовлення, вправляти в умінні будувати асоціативні ланцюжки в грі, формувати комунікативні здібності, вміння працювати в команді, будувати в групах зв’язну розповідь про подорож хліба з лану до столу, розвивати пізнавальну активність, повторити поняття “вправо”, “вліво”, “вверх”, “вниз”, вміння орієнтуватись на аркушу паперу.

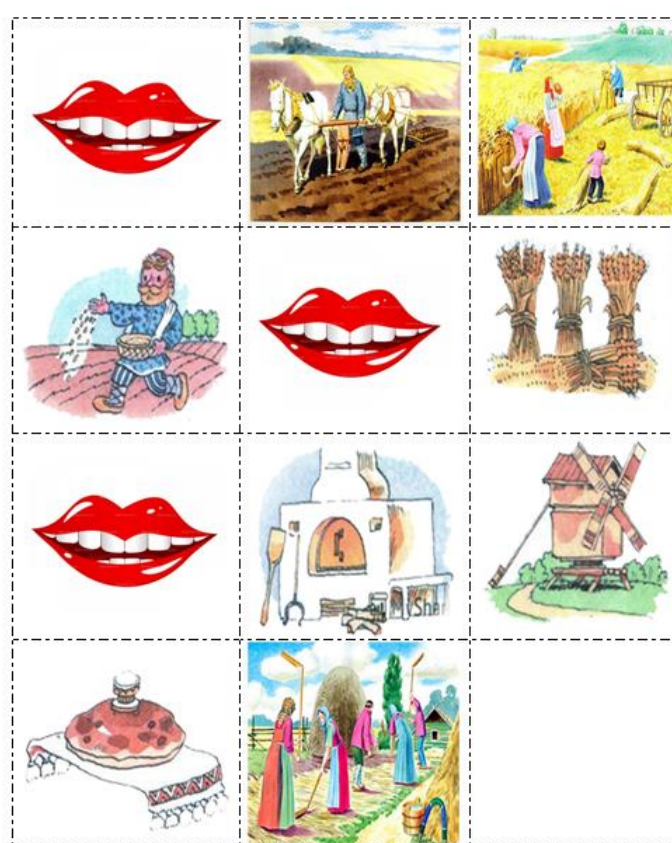
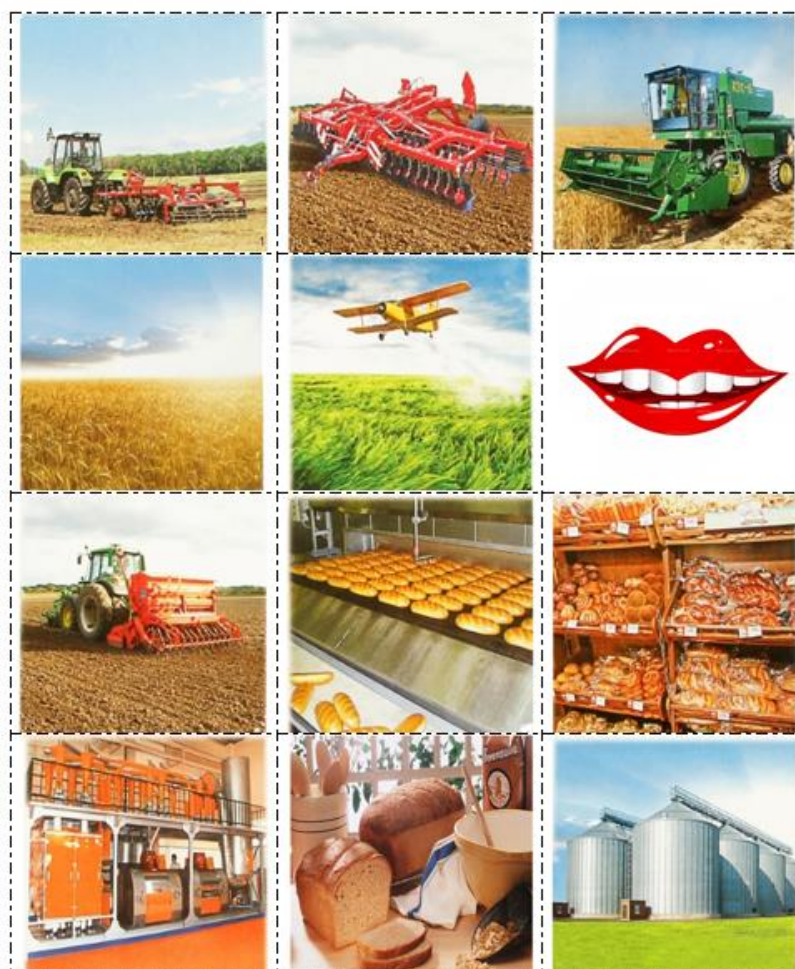
Правила гри: Діти діляться на дві команди, або по черзі грають в гру. Вони рухаються по ігровому полю, обирають з запропонованих на столі карток потрібну, кладуть її на відповідне місце і називають процес, який там зображений. Якщо діти потрапляють на картинку з зображенням губ, то розповідають прислів’я чи загадку про хліб. Діти проходять шлях у давнину і сучасний шлях від зернини до хліба на столі.

Старт →

Фініш

Мельник О.М.,

вихователь

*Комунальний заклад "Дошкільний навчальний заклад
(ясла-садок) №272 Харківської міської ради"
м. Харків, Харківська область.*

РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДІТЕЙ ТРЕТЬОГО РОКУ ЖИТТЯ В ХУДОЖНЬО- ПРОДУКТИВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

«Гра робить з дитиною те, що вода з камінчиками»

Ще в дитинстві у мене з'явився інтерес до професії **педагога**. Мені дуже подобалося грати в «Дитячий садок» і бути в ролі **вихователя**. Цю любов до професії я пронесла через все дитинство, юність і розумію, що з **роками** вона стає все міцніше.

У пам'яті збереглися подробиці моїх перших робочих днів, перші помилки і невдачі, але я до цих пір пам'ятаю перших **вихованців**. Роки роботи зміцнили мою впевненість у правильності вибору, я повірила в те, що можу бути **вихователем**.

Я працюю в дитячому садку і жодного разу не засумнівалася у виборі своєї професії. Мені вірять, на мене сподіваються, від мене чекають розуміння і відданості, а я прагну всьому цьому відповідати і бути на висоті.

З роками моєї педагогічної діяльності, я зрозуміла, що в кожній дитині є скринька зі скарбом. Знайти цю скриньку, підібрати до нього ключ і відкрити навстіж, щоб і сам малюк, і все навколо побачили, що зберігається в ньому цінний скарб.

Я створюю в своїй роботі доброзичливу, творчу атмосферу, щоб дитина могла висловити свої думки вголос, не боячись, що його засміють або він буде підданий критиці. У будь-якій творчій роботі я намагаюся побачити крихту оригінального, щоб дитина постійно відчувала задоволення від зробленого. Я не боюся хвалити дітей. Всі діти талановиті. Розвиток їх здібностей повністю залежить від моєї майстерності. Творчу дитину може виховати лише творчий педагог, перетворюючи всю її діяльність у гру.

В Україні з давніх-давен будь-які зібрання дітей супроводжувалися ігровою діяльністю. Щоб залучити малюка до гри, вихователь повинен сам бути в захваті від неї. Якщо він не любить грати разом з дітьми або долучається до дитячих ігор лише з обов'язку, відчуваючи під час цього негативні емоції, цілком можливо, він обрав не ту професію.

Гра вчить мудрості, любові і доброти. Дитина в грі проживає кожен свій день. Кожна гра додає дитині частинку досвіду. Під час гри дитина ознайомлюється з великим діапазоном людських почуттів й взаємостосунків, вчиться розрізняти добро і зло, наслідувати дорослих.

Я не втратила в собі дитину - я сміюся, співаю, танцюю, граю разом з малюками. Намагаюся уникати монотонності, нудьги, сірості буденних днів. Діти дуже оптимістичні по натурі і дуже цінують ці мої яості, намагаються наслідувати мене.

**«Я малюю світ у грі різнокольоровий,
щоб усім розповісти, скільки в нім любові»**

В своїй роботі я приділяю велику увагу творчості дітей .

Науковці по-різному коментують прояви творчості у ранньому віці. Одні вважають, що в цей час у дитини закладаються лише основи продуктивних видів діяльності, вона ще не здатна до творчості. Інші доводять, що за певних умов малята вже на третьому році життя здатні до творчих виявів під час малювання, ліплення, аплікації, конструювання.

Ще у 30-ті роки ХХ століття відомий фахівець з дитячої психології

Л.С.Виготський назвав навчання дошкільнят спонтанно-реактивним, тобто дитина приймає програму навчання настільки, наскільки вона стає її особистою.

К.Д.Ушинський писав: «Зробити серйозне заняття для дитини цікавим – ось завдання початкового навчання. Кожна здорова дитина потребує діяльності і до того ж серйозної діяльності...».[5]

В.О.Сухомлинський наголошував, що «Творчість відкриває в дитячій душі ті потаємні куточки, в яких дрімають джерела добрих почуттів. Витоки творчих здібностей дітей на кінчиках їхніх пальців. Чим більше майстерності в дитячій руці, тим розумніша дитина».[4]

З давніх часів вважається, що видатний талант - це насамперед спадковість. І навпаки, якщо новонароджений виховувався у середовищі, чужої його природі, у нього немає шансів розвиватися повністю надалі.

І тому я вважаю, що важливо не упустити можливості, які відкриваються в ранньому віці, прагну розвивати здібності дитини образно сприймати світ, вигадувати сюжети. Тільки таким чином, при вмілій організації занять і врахуванні психологічних і фізіологічних особливостей дітей раннього віку образотворча діяльність може стати одним з найбільших задовольнень для дитини. Я, займаючись з маленькими дітьми, пам'ятаю, що відсутність умінь засмучує малюків.

Тому заняття з художньо-продуктивної діяльності з дітьми раннього віку починаю з навчання найпростішим навичкам і прийомам: правильно тримати олівець; малювати прості форми і лінії; не виходити за край аркуша паперу або за контур малюнка, розкочування глини.

Малюючи вертикальні і горизонтальні лінії, кола та овали, малюк вчиться знаходити в них схожість з навколишніми предметами і явищами.

Освоївши мінімум умінь, діти отримують можливість передавати на папері образ, починають упевнено себе відчувати в цьому виді діяльності.

А малювання в нетрадиційній техніці (пальчиками, долоньками, паличком, штампом, пір'ям, зім'ятим папером) надає дітям безліч позитивних емоцій, розкриває можливість використання добре знайомих їм предметів в якості художніх матеріалів, дивує своєю непередбачуваністю. При навчанні навичкам малювання не забуваю, що малювання для дітей - передусім гра. Даю дітям повну свободу, можливість експериментувати. Після засвоєння певних навичок і техніки малювання, діти можуть продемонструвати своє вміння при створенні оригінальних зображень. Як

сказав один мудрець: «Дитина-це не посудина, яку треба наповнити, а вогонь, який треба запалити». Оскільки фундамент особистості закладається саме в ранньому віці, тому потрібно запалити в дітях вогник творчості.

«Творчою» називається така діяльність малят, під час якої дитина не просто копіює дії та висловлювання дорослого, а на основі ініціативного наслідування і набутих знань виявляє особистісні риси у результатах своєї діяльності.

Займаючись образотворчою діяльністю, я даю дітям можливість побачити предмети, почути слова, що позначають їхні властивості, відчути їх на дотик, а в деяких випадках пізнати їх смак та запах.

Та під час спільної моєї діяльності з малятами понад усе є бажання щось створити із запропонованого матеріалу, ніж використовувати його не за призначенням. **Прийом «співтворчості»** особливо збагачує малювання фарбами, коли дорослий може заздалегідь або в присутності дитини намалювати панораму луків, лісів, вулиці з будинками, а дитина ритмом мазків малює квіти, сліди або яскраві вогники, ліхтарики. Цей процес важливий тим, що перед дітьми немов розкривається динаміка даного явища: нічого не було, і раптом «розцвіли квіти», «пройшли звірі», «засвітилися у вікнах вогні» і т. д.

На заняттях з малювання звертаю увагу дітей на те, що в слідах, які залишає олівець, фарба, крейда, фломастер можна розгледіти знайомі малятам предмети та явища. Примочування, штрихи, крапки, прямі та округлі лінії можна «перетворити» на дощик, травичку, сонечко тощо. Вважаю за доцільне надати можливість дитині самостійно вирішити, в якій руці тримати олівець.

У ліпленні діти працюють не тільки з глиною, а й виготовляють вироби з пластиліну, снігу, піску, солоного та їстівного тіста. Мої малята вподобали працювати із «солоним тістом», бо за своїми якостями це дуже пластичний матеріал, який потребує набагато менших зусиль для ліплення будь-яких форм, ніж пластилін, та залишає менше бруду, ніж глина. Рецепт його виготовлення простий: змішати по дві частини борошна та дрібної солі й додати одну частину підфарбованої води. Вироби з цього матеріалу, підсушені в ледь теплій духовій шафі, стають іграшками у забавах малечі.

Аплікація проводиться без наклеювання, а шляхом розкладання на фланелеграфі готових форм. На початку навчального року демонструю дітям, як підклеювати деталі, які вони розклали; потім заохочую малят до прикладання намазаних клеєм деталей до робочої поверхні та навчаю користуватися серветкою для притискання деталей, що наклеюються. З другої половини року, орієнтуючись на індивідуальні можливості малят, поступово навчаю кожну дитину користуватися клеєм. Користь від зроблених аплікаційних робіт дуже велика і варта тих зусиль, що докладаю до цієї справи поза програмовими вимогами. Роботи з аплікації більш ефективні порівняно з першими «пробами пензля» малят: вони стають додатковими наочними матеріалами. Малята із задоволенням розглядають їх і через декілька днів та тижнів після роботи, під час цього виникає

невимушена бесіда стосовно тих властивостей речей, що сприймаються зором: колір, форма, розмір. На цих роботах малюки бачать кращий результат своїх зусиль, ніж в інших продуктивних видах діяльності. Це сповнює їх відчуттям досягнення мети, власної вправності та значущості.

Ще я зрозуміла, що дуже важливо, проголосити мотивацію, щоб почули всі малята та погодилися з тим, задля чого буде виконуватися робота. По-перше, так увага дітей повертається до етико-естетичної спрямованості їхніх зусиль, по-друге, малята вчаться виявляти ініціативу, приймати рішення.

На третьому році життя дитини образотворча діяльність містить у собі унікальну можливість творчої переробки малятами набутої інформації, спільної діяльності та спілкування між мною та дітьми.

Під час такої взаємодії активізую потребу дитини висловлюватися. Цьому сприяють і увага з мого боку до запитань та ініціативних висловлювань дитини, і приязне оточення однолітків, і дії на досягнення спільної мети в колективних роботах.

Розуміння дитиною моїх інструкцій, доручень, прохань в умовах спільної діяльності малят має важливе значення для розвитку мовлення.

Висновок

Отже, зображувальна діяльність відіграє велике значення для всебічного розвитку особистості. У процесі створення зображення в дитини формуються спостережливість, естетичне сприйняття, художній смак, творчі здібності.

Я переконалася в тому, що діти раннього віку можуть намалювати, зліпити, сконструювати гарні речі, якщо все, що вони роблять, позитивно сприймається дорослими. Якщо результат творчої діяльності комусь потрібний, то лише така діяльність розвиває здібності людини. А кому потрібні дитячі малюнки, вироби? Де, у якому світі можуть прислужитися намальовані дітьми сонечко й дощик?

На щастя, такий світ є – то світ дитячої гри. Тут відразу, з користю для себе малюк може послуговуватися всім, що він намалював, наклеїв, зліпив.

Таким чином, завдяки зображувальній діяльності як засобу формування творчості, ми маємо можливість навчати дитину основам творчого вирішення художньої проблеми, можемо надати дітям можливість для прояву активності та самостійності. Це підтверджують показники моніторингових досліджень, які я проводжу щорічно.

Література

1. Біла І. Конструювання як засіб розвитку творчості дошкільнят / І. Біла // Дошкільне виховання. – 2010. – № 5. – С. 10-13.
2. Гулько Ю.А. Розвиток творчого потенціалу дошкільників / Ю.А. Гулько, Н.Г. Рубель // Обдарована дитина. – 2005. – № 6. – С. 47-52.
3. Демчу М. Розвиток зображувально-художніх здібностей дитини засобами різноманітних художніх технік / М. Демчук // Дитячий садок. –

2004. – № 23. – С. 1-3.

4. Сухомлинський В.О. Серце віддаю дітям // Вибр. твори : В 5 т. – К.: Рад. шк.- 1977.- Т. 3.

5. Ушинський К.Д. Вибрані педагогічні твори. К.: «Радянська школа». – 1949. – 213 с

Наумова М.В.,

воспитатель детского сада

Дошкольное учреждение №140

г. Одесса, Одесская область, Украина

ЗАНЯТИЕ ПО РАЗВИТИЮ РЕЧИ ДЛЯ ДЕТЕЙ СТАРШЕГО ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА

Тема:” Гласные буквы и слоги”.

Цель: Повторить и закрепить гласные буквы, закрепить правильное звучание и артикуляцию букв. Научить разбивать слова на слоги, закрепить слогообразующей роли гласных, подчеркнуть важность гласных букв в словах. Развивать фонематическое восприятие, зрительное и слуховое внимание и память. Продолжать развивать логическое мышление, выполнения поставленных задач, формирование пространства гнозиса и грамматических категорий: согласование числительных с существительным. Закрепление темы- домашние птицы, уточнить чем отличаются домашние птицы от диких птиц.

Оборудование: магнитная доска, цифры от 1 до 10. Картины домашних птиц: гусь, петух, курица, индюк, кошка, воробей, утка, счетные палочки, гласные буквы, три линейки, баночка с цветными перышками!

Ход занятия:

Воспитатель:

- Добрый день дети, в этот весенний прекрасный день, подарим друг другу теплые лучики, все друг другу улыбнулись, тому кто справа вы моргнули, а тому кто с лева дали пять!

Воспитатель:

-Теперь внимательно послушайте кого же выберу я!

-У кого две косички садись первая!

-У кого на свитере медведь садись вторым!

-Следующий присядет тот у кого зеленые штаны!

-Ой кто же чешет ушко, ты садись!

Молодцы, вы все присели!

Логико-математическое упражнение: На магнитной доске вразброс расставленные цифры от 1 до 10.

Нужно назвать цифры по порядку на возрастание и на убывание!

-Воспитатель:

-Я буду вызывать одного к доске, а вы все внимательно смотрите

правильно ли он делает!

К доске пойдет Вова и он будет называть цифры на возрастание.

Воспитатель:

-Покажи нам цифры от 3 до 9!-Правильно?

-Дети:

-да.

-Воспитатель:

-Садись!

-Теперь Зоя покажи от 1 до 7!-Все правильно она сделала?

-Дети:

-Да!

Воспитатель:

-Умничка, садись!

-Рома выходи покажи от 5 до 10!-молодец!

-Мы с вами считали и поднимались в верх, а теперь будем спускаться вниз и считать в обратном порядке.

-Катерина выходи к доске, и покажи нам циферки от 10 до 3.-Все правильно?

Дети:

-Да,

-Воспитатель:

-Садись Катюша!

-Выходит к доске Вадим и покажет нам цифры от 8 до 3!Правильно Вадим сделал?

-Дети:

-да!

Воспитатель:

-Умничка садись!

-И выходит Дима и покажет нам цифры от 5 до 1!Все правильно .И с этим заданием вы справились, перейдем к следующему!

-Игра “Подбери цифру”

Убираю цифры и оставляю одну !

На столе перед детками счетные палочки!

-Какая цифра осталась?5,а какое число оно обозначает? -да число 5!

Оля возьми то количество картинок которое обозначает эта цифра, это сколько 5,а вы детки за партами выложите количество палочек которое обозначает наша цифра это 5!

-Какая цифра на доске?

-Дети:

-4.

Воспитатель:

-Вова выходи и сделай тоже только с цифрой 4!

-и за партами выкладываем количество палочек какое?

Дети:

-4.

Воспитатель:

- Правильно,
- Следующая цифра у нас 3.
- Лена выходи к доске и поработай с цифрой 3!
- и вы за партами покажите три палочки.
- Умнички, как вы хорошо поработали!
- Детки посмотрите у меня осталась одна цифра на доске какая?

Дети:

-3!

Воспитатель:

-Да к нам в группу пришли 3 гостя, а кто они, послушайте загадки отгадайте и

узнаете кто они!

-Идет наш друг, он большой и серьезный и всем кричит га-га-га кушать мне пора!

Ответ:(Гусь!)

Воспитатель:

-Вторая загадка:

-Большой красивый и цветной, я царь двора и утренний будильник!

Ответ:(Петух!)

-Двух гостей мы уже узнали, а кто же третий слушаем внимательно.

-Вот она важная пошла ко-ко-ко, я снесла уже яйцо!

Ответ:(курица)

-А теперь послушаем как наши гости поют и повторим за ними!

Га-Га-Га, Кукареку, Ко-Ко-Ко!

-Вот три наши гостя которые живут у бабушки на ферме и мы их называем домашними потому что они живут рядом с людьми!

-Бабушка насыпала зернышки нашим птицам, а они далеко лежат, давайте узнаем кто дойдет к зерну!

-Гусь говорит:

-я!

-Петух говорит:

- я!

-А курица скромно в сторонке стоит!

-Вот наш старт, а вот финиш!

-Поставьте на парте тоже старт и обозначьте финиш через 3 шага пальчиками!

-Вот гусь будет первый шагать!

-Гусь, один шаг сделал и остановился у него одна гласная буква значит один слог, напротив гуся положим линейку и под ней поставим одну палочку так как один слог, давайте возьмем пальчики в замочек и прохлопаем слово гусь, сколько раз получилось? Один,столько же палочек положите на парту и пройдите пальчиками один шаг! Какая буква гласная? - У. давайте пропоем ее у-у-у-у. А теперь над линейкой поставим наш гласный звук.

-Умнички, но к кормушке ему еще далеко.

-Вторым будет шагать петух!

-Петух два шага он сделал и остановился, положим напротив линеечку и под ней поставим 2 палочки. Возьмем ручки в замочек и просчитаем сколько слогов в слове петух.

-Да два, выложите столько же палочек на парте и прошагайте пальчиками 2 шага!

-На сколько он сделал больше шагов чем гусь?- 1!

-Какие гласные буквы? -Е-У!

-Давайте пропоем их! Е-Е-Е-Е-У-У-У-У и над линеечкой поставим два звука Е и У.

-Дошел петух до зерна?

Дети:

-Нет!

Воспитатель:

-Но немного ближе чем гусь.

-А третьей пойдет наша скромная курица.

-Курица она сделала три шага поставим под линеечку три палочки Приготовили наши замочки и считаем сколько слогов!

-Да, три шага! Выложите столько же палочек на парте и прошагайте пальчиками 3 раза!

-На сколько она сделала больше шагов чем гусь?

Дети:

-На 2!

Воспитатель:

-А на сколько больше чем петух? -На 1!

-Какие гласные буквы?

Дети: -У-И-А

-Давайте пропоем их все вместе У-У-У-У-И-И-И-И-А-А-А-А,а над линеечкой положим гласные буквы какие?

Дети: У-И-А

-Вот наша скромная курочка дошла до зернышка!

-Наградим курочку зерном, сколько зернышек дадим?

-Одно зерно, два зерна, три зерна, четыре зерна, пять зерен!

-Давайте выучим правило!

-Сколько в слове гласных столько и слогов, это знает каждый из учеников!

-Курочка покушала зернышки и начала чистить перышки и у нас есть перышки красивые цветные!

-Дыхательная гимнастика:

-Подходим по два человека дуем в баночку с перышками и распушиваем их. Чтоб они были пушистые, легенькие. Вот и окончено соревнования. Курица, гусь, петух это домашние или дикие птицы? - Домашние!

-Наши птицы ушли на ферму к своим друзьям! А мы с вами сделаем

физ.минутку: ем клевать зернышки(имитируем как клюет курочка),
-поправим крылышки(сгибаем руки в локтях, движение вперед назад)
-ставим руки на пояс и вытягиваем шейку и спинку.
-и побежали к нашим друзьям!(бег на месте!)
-Детки вы внимательно рассмотрели птичек? Они ушли, а мы попробуем сложить их фото по памяти. Раздаем картинку птицы разрезанной на 6 частей!
-Первая картина готова это гусь у него есть длинная шея, красный клюв, красные лапы есть перепонки на пальцах.
-вторая курица у нее маленький клювик, короткая шея, белые лапки нет перепонки на пальце.
-У всех птиц есть две лапки, два крыла они и ходят и летают.
-А теперь давайте поиграем в игру “Кто лишний?”
-На доске картина курицы, петуха, гуся. Все закрыли глазки!(Добавили воробья)
-Открываем глазки кто лишний? – воробей почему он же тоже птица? он дикий, и живет в парке сам себе еду ищет!
-Снова закрыли глазки!(добавили кошку)
-Кто лишний? -Добавилась кошка. Она же домашняя почему лишняя, она не птица, а животное. Чем она отличается от птиц?(У нее нет клюва но есть мордочка,у птиц 2 лапки,а у кошки 4 лапки!)
-Итог: мы выделяли гласные они важны в слогах, словах и в речи!
Убедились что мы их без преград говорим и можем их петь.
Спасибо большое детки за ваше участие, вы все молодцы!

Несін В.О.,

вихователь комунального закладу
«Дошкільний навчальний заклад №42» Криворізької міської ради,
м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область.

РОЗВИТОК ДРІБНОЇ МОТОРИКИ РУКИ ТА МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ОБРАЗОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (ЛІПЛЕННЯ ІЗ СОЛОНОГО ТІСТА)

Постановка проблеми. Фундаментальною основою розвитку дітей раннього віку є саме розвиток дрібної моторики. Розвиток і вдосконалення дрібної моторики кисті і пальців рук є головним стимулом розвитку центральної нервової системи, всіх психічних процесів та мовлення. В руках знаходиться дуже багато рецепторів і нервових закінчень, що роблять безпосередній вплив на розумовий і мовленнєвий розвиток. В дошкільному віці важливо розвинути механізми, необхідні для оволодіння письмом, створити умови для накопичення дитиною рухового і практичного досвіду. Діти, що приходять в заклад дошкільної освіти із родини, мають більшу потребу у розвитку дрібної моторики, ніж старші дошкільники.

Мета статті – визначити аспекти образотворчої діяльності, які доречно використовувати для розвитку дрібної моторики та мовленнєвої соціалізації дітей раннього віку в умовах закладу дошкільної освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останнім часом психологи усе частіше говорять про відставання в розвитку моторної функції дрібних м'язів пальців рук у дітей, що призводить до зниження розвитку мови й мислення.

Чому так важливий для дітей розвиток дрібної моторики рук? Річ у тому, що в головному мозку людини є центри, що відповідають за мову і рух пальців рук, які розташовані дуже близько. Стимулюючи тонку моторику і активізуючи тим самим відповідні відділи мозку, ми активізуємо і сусідні зони, що відповідають за мову. Саме тому можна говорити про те, що якщо у дитини погано розвинені пальчики, то від цього у неї страждатиме мова і навпаки. У зв'язку з цим ряд учених називає кисті рук «органами мови», як і артикуляційний апарат. Тому, щоб у дитини була добре розвинена мова, слід тренувати не лише органи мови, але і дрібну моторику. «Рука - це видима частина мозку», - писав Кант. Жан-Жак Руссо у своєму романі про виховання «Еміль» так написав про потреби маленької дитини: «... вона хоче все помацати, все взяти в руки. Не заважає їй, це для неї абсолютно необхідна справа. Так вона вчиться розрізняти тепло і холод, твердість і м'якість, тяжкість, розмір і форму предметів. Про властивості оточуючих його речей дитина дізнається, порівнюючи те, що бачить, з відчуттями, які отримує від своїх рук ...» На думку доктора медичних наук, професора, члена-кореспондента Російської Академії Освіти Маріонілли Кольцової є всі підстави розглядати кисть руки як орган мовлення. Доведено, що думка і око дитини рухаються з тією самою швидкістю, що й рука. Отже, систематичні вправи з тренування рухів пальців є потужним засобом підвищення працездатності головного мозку.

Рівень розвитку дрібної моторики – один з показників інтелектуальної готовності до школи, і саме в цій області дошкільнята зазнають серйозних труднощів. Тому роботу з розвитку дрібної моторики треба починати задовго до вступу до школи, а саме з самого раннього віку. Масару Ібука в книзі «После трех уже поздно» говорив про необхідність раннього розвитку дітей: «Жодна дитина не народжується генієм, і жодна – дураком. Все залежить від стимуляції і ступеня розвитку головного мозку у вирішальні роки життя дитини... Протягом перших трьох років життя у дитини найвищий потенціал до навчання і розвитку. Тому не чекайте ».

Існує безліч способів, що допомагають розвивати дрібну моторику дитини. Але я в своїй практиці надаю перевагу ліпленню. Ліплення - один із найпоширеніших та найулюбленіших видів розвивальної діяльності дітей. Малюкам так подобається грати з пластиліном, тістом, глиною! Стискання, розплющування, розминання – здоровий спосіб виплеснути зайву енергію. Таким чином маса для ліплення допомагає дітям приборкати сильні емоції. Якщо дитина переживає стрес або хвилюється, запропонуйте їй пом'яти шматочок пластиліну, тіста. Граючи з пластиліном, тістом з іншими дітьми,

дитина спілкується, вчиться працювати в команді, цінувати чужу працю, ділитися – всі ці навички необхідні для нашої соціалізації протягом усього життя. Працюючи з пластиліном, діти розвивають м'язи пальців і рук, готуючи їх до письма, малювання та інших життєво важливих навичок. Зв'язок пальчикової моторики і мовної функції був підтверджений дослідженнями вчених Інституту фізіології дітей і підлітків. Їхні дослідження засвідчили, що мовні центри формуються під впливом імпульсів, які поступають від пальців рук. Рівень розвитку дрібної моторики дитини допускає відповідний рівень розвитку її мовлення. Заняття з ліплення є дієвим засобом розвитку дрібної моторики у дітей.

Ліплення – це не тільки задоволення, а й праця. Малюкам 2-3 років, звичайно, важкувато розминати в незміцнілих руках великі шматочки пластиліну. Дітям в цьому віці можна запропонувати тісто - чудовий матеріал для творчості. Тісто для маленької дитини представляє більший інтерес, ніж пластилін. Воно м'яке і тому для дитячої руки більш зручне, робота з ним приносить дитині задоволення і радість. Олена Половіна, доцент кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, канд. пед. наук, стверджує, що ліпити можна з будь-якого тіста, адже воно завжди пластичне. Але не з будь-якого тіста можна виготовити вироби, які будуть довго зберігатися і не втрачати зовнішнього вигляду. Секретний матеріал — сіль — цементує тісто, тому вироби добре тримають форму після висихання. Для дітей виготовлення виробів із солоного тіста дуже цікаве. Справжнє диво, коли безформна пластична маса перетворюється на грайливе кошеня або казковий будиночок. У разі невдачі деталь легко виправити або зліпити заново. Ліплення із солоного тіста сягає корінням у давні часи, коли майстри використовували солоне тісто для виготовлення різних виробів. У країнах північної Європи досі збереглася традиція на різдвяні й новорічні свята дарувати родичам і друзям вироби із солоного тіста.

Результати власних досліджень. На третьому році життя дитини розширюються її сенсорні можливості, що забезпечують моторну й мовленнєву активність. Програма «Українське дошкілля» ставить завдання ознайомлювати дітей із глиною, її властивостями, вчити прийомам ліплення, вчити правильно користуватися глиною, формувати інтерес до ліплення. За освітньою лінією «Образотворча діяльність. Ліплення» мною розроблений тематичний план на навчальний рік, де передбачене поетапне ускладнення технічних навичок. Теми занять, як правило, визначаються тематично-інтегрованим модулем тижня. Перспективний план орієнтований на використання класичних та сучасних методик та передбачає використання різних форм організації дітей. Для ускладнень завдань використовую технічні прийоми «пластилінографії», які пропонує для дітей дошкільного віку Олена Саприкіна, доцент кафедри дошкільної та початкової освіти Луганського національного університету ім. Т. Шевченка, канд. пед. наук. Діти дуже люблять самостійно бавитись з тістом. Тому я іноді проводжу розваги художньо-естетичного спрямування з метою навчити їх

використовувати зліплені предмети в іграх, спонукаю об'єднувати виліплені фігури в колективні композиції.

Як же зробити навчальне завдання для дітей раннього віку зрозумілим та цікавим? Відповідь на це запитання дає технологія Доронової Т.Н., Якобсон С.Г. «Навчання дітей 2-4 років малюванню, ліпленню, аплікації в грі».

Маленькій дитині, як і людині будь-якого віку, треба знати, що її зусилля не марні, що те, що вона робить, комусь потрібне. Об'єднуючи багатий і різноманітний світ гри з навчанням, я роблю змістовним і цікавим виконання будь-яких нудних, з точки зору дитини, навчальних завдань. Введення в процес навчання гри дозволяє викликати у дітей бажання опанувати запропонований навчальний зміст; створювати мотивацію навчальної діяльності; здійснювати в ігровій формі керівництво їх роботою і оцінку; доставляти дитині задоволення від отриманого результату, а також можливість використовувати його в грі після закінчення заняття.

Для того щоб у дітей виникало бажання виконувати навчальне завдання, я проводжу спеціальну роботу, спрямовану на формування ігрової мотивації. З цією метою я коротко, але досить переконливо розповідаю вигадану історію про потребу в турботі якогось ігрового персонажу (зайчика, ляльки і ін.) та спонукаю дітей допомогти йому. Кожний малюк обов'язково отримує «свого» ігрового персонажа, якому буде допомагати. В моїх оповіданнях в основному діють одні й ті ж персонажі. Діти люблять їх, і переймаються їхнім життям і подіями, які з ними відбуваються. Головне - викликати у дітей добре ставлення до ігрових персонажів, бажання допомагати їм, або, як прийнято говорити у психології, створювати мотивацію. А оскільки дана мотивація пов'язана з іграшками, вона є ігровою мотивацією.

Я обов'язково запитую у дітей, чи хочуть вони виконати прохання. Отримавши позитивну відповідь, я переходжу до постановки навчальної задачі і пропоную навчити дітей ліпити потрібні персонажам предмети. Дуже важливо, що свою благородну роль помічника та захисника слабких дитина щоразу може виконати, тільки навчившись чомусь новому. Таким чином, я не тільки підводжу дітей до необхідності чогось навчитися, але і включаю в це завдання добре зрозумілий дитині гуманний контекст.

Показ способів зображення я здійснюю за традиційними методиками. Під час ліплення я поетапно показую дітям усі дії та коментую їх: «Відщипнімо шматочок тіста. Погляньте, яке воно м'яке. Спробуймо його сплющити (вдавити, розкотити тощо)». Діти повторюють усі дії синхронно. Якщо у дитини не виходить певна дія, застосовую прийом «долоньки дитини в руках дорослого». Але я лише демонструю спосіб виконання, а не виконую дію замість дитини. Адже тим самим легко сформувати в дитини невпевненість у своїх діях і небажання доводити розпочату справу до кінця.

Для дітей дуже важливо, щоб вихователь стимулював їхнє задоволення від результатів діяльності: заохочував, схвалював, підкреслював

значущість їхніх зусиль для отримання позитивного результату. Здійснюючи керівництво виконанням завдання, я максимально використовую ігрову форму впливу на дітей. Вказуючи дитині на той чи інший недолік в її роботі, я підкреслюю, які незручності це створює для ігрового персонажу: бідний півник не зможе проковтнути завеликі зернята і залишиться голодним і т.п. Діти раннього віку дуже чутливі до негативні оцінки. Критичне зауваження педагога з приводу малюнка малюк сприймає як погане ставлення дорослого до нього самого. Мої спостереження показали, що оцінювати роботи доцільніше в ході заняття, а не в кінці його. При цьому і зауваження й підказка (як виправити) виходять від ігрового персонажа, це воно, зайченя, а не вихователь просить малюка, наприклад, акуратно прикрасити бублички.

Після виконання дітьми навчального заняття гра триває і розвивається. Включившись вже з самого початку заняття в уявну ситуацію і з задоволенням перебуваючи в ній, діти сприймають нові ігрові дії як природне продовження попередніх. Та ситуація, що всі діти грають в рамках загального сюжету, сприяє запозиченню ними один в одного різних ігрових дій, виникнення цікавих поворотів в грі і в кінцевому підсумку її розвитку. Мені легко увійти в гру в якості рівноправного партнера. Взявши на себе аналогічну роль, я на особистому прикладі показую зразки рольової поведінки.

З тими, хто закінчить гру раніше за інших, проводжу індивідуальні бесіди. Такі бесіди дуже важливі, тому що сприяють встановленню довірчих відносин між педагогом і вихованцем. Для стимулювання розвитку гри бесіду будую як розмова двох ігрових персонажів, наприклад мама-зайчиха і зайченя. В ході бесіди дитина отримує практичні навички ведення рольового діалогу, настільки важливе для становлення рольової гри.

Для реалізації диференційно-особистісного підходу до кожної дитини я здійснюю моніторинг ручних вмінь дітей для виявлення рівнів їх розвитку. До кожного навчального заняття пропонуються завдання високого і достатнього рівнів складності. Якщо дитина виконує завдання правильно, охайно, виявляє творчість, самостійність їй можна запропонувати завдання високого рівня. Якщо їй необхідна постійна допомога, вона припускається помилок, — достатнього рівня. Якщо навіть із допомогою дорослого їй складно виконувати завдання, дитина не може виправити своїх помилок, з нею треба займатися за програмою попередньої вікової групи.

Доведено, що ліплення має психотерапевтий ефект - викликає позитивні емоції у дітей. Тому рекомендую колегам інтегрувати ліплення з солоного тіста з іншими видами дитячої діяльності як з метою розвитку дрібної моторики рук, так і для корекції емоційної сфери дитини. Доречно використовувати ліплення з солоного тіста в період адаптації дитини до умов дошкільного закладу як вихователям, так і батькам. Я сама із задоволенням ліплю із солоного тіста та беру участь у тематичних виставках.

Висновки. Педагогічний моніторинг рівнів розвитку вмінь руки та образотворчих вмінь дітей свідчить, що використання ліплення як засобу розвитку дрібної моторики, образотворчих вмінь, мовлення дитини було

ефективним та сприяло позитивній динаміці психічного розвитку дітей раннього віку протягом року. На жаль показники психічного розвитку залишаються нижчими від календарного віку. Тому цю роботу слід продовжувати і в наступних вікових групах. З 4 до 6 років - це період тактильного пізнання, адже саме в цей час слова не так діють на дитину, як дотики. Активуючи дитячі пальчики, відбувається активація кори головного мозку. Важливо, щоб дитина продовжувала ліпити аж до 9 років. Як кажуть психологи, це період коли «рука вчить мозок».

Література

1. Доронова Т.Н., Якобсон С.Г. Обучение детей 2-4 лет рисованию, лепке, аппликации в игре: Книга для воспитателя детского сада. – М: Просвещение, 1992.
2. Дубовик М.Ф. Ліплення в дитячому садку. – Видавництво «Радянська школа». Київ. 1974. – 60 с.
3. Масару Ибука После трех уже поздно // <https://avidreaders.ru/book/posle-treh-uzhe-pozdno.html>
4. Половіна О. Ліплення з нетрадиційних матеріалів для дошкільників. Ліплення із солоного тіста // Електронний ресурс. <https://www.pedrada.com.ua/article/2258-liplennya-v-dnz>.
5. Сакулина Н.П., Комарова Т.С. Изобразительная деятельность в детском саду: Пособие для воспитателей - М: Просвещение, 1982
6. Саприкіна, О. Пластилінографія для дошкільників: як створити пластилінову казку // <https://www.pedrada.com.ua/article/2224-plastilnografya-dlya-doshklnikov-yak-stvoriti-plastilnovu-kazku>
7. Халезова Н.Б. Лепка в детском саду: Книга для воспитателя детского сада - М: Просвещение, 1980

Ніколенко С.В.,

вихователь-методист,

Куп'янський навчально-виховний комплекс № 2

Куп'янська міська рада, Харківська область.

КОМПЛЕКСНЕ ЗАНЯТТЯ ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДІТЕЙ З ПРИРОДОЮ ТА РОЗВИТКОМ МОВЛЕННЯ ТА КУЛЬТУРИ СПІЛКУВАННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ ГОРИЗОНТАЛЬНОГО ПЛАСТИЧНОГО БАЛЕТУ (СМГ: « НАМРІЯНИЙ СОН ДЕРЕВ») ТЕМА ЗАНЯТТЯ : «ПОДОРОЖ ДО ЗИМОВОГО ЛІСУ»

Програмовий зміст:

Ознайомлювати дітей з об'єктами природного оточення, зокрема з рослинністю лісу. Розвивати вміння впізнавати дерева за характерними ознаками й розповідати про них, виховувати інтерес до флори рідного краю. Вчити дітей у мовленні користуватися різними типами речень: як простими,

так і складними, зі сполучниками та сполучними словами, з однорідними словами та прямою мовою. Продовжувати ознайомлювати дошкільнят з особливостями зимової пори року, розширити знання про зміни в природі. Розвивати фізичні якості у дітей: гнучкість, загальної координації тулуба та кінцівок, статичної і динамічної рівноваги та точності рухів. Стимулювати гармонійного фізичного розвитку дитини.

Виховувати у дітей бажання милуватися красою природи, та бачити прекрасне у зимовому пейзажі. Викликати інтерес до пізнання природи. Вчити дітей виконувати аплікацію із сипких матеріалів (манки, муки). Виховання естетичних основ завдяки залученню дітей до світу мистецтва.

Попередня робота:

Спостереження за зимовими явищами в природі;
вивчення народних прикмет, віршів;
вивчення вправ пластичного балету з тканиною;
закріплення назви дерев та їхніх сім'ян.

Музичний супровід:

Поєднання релаксаційної музики з мелодіями.

Екіпірування:

Зручний спортивно-танцювальний одяг.

Матеріал та обладнання:

Мультимедійний екран, зображенням дерев, сліди, тканина зеленого або блакитного кольору, підноси з манкою та мукою.

Дидактичні ігри: «Впізнай дерево», «Поділи картинки по парах», «Скажи гарні слова дереву»

Хід заняття:

Вихователь:

- Діти, яка пора року зараз?
- Вам подобається зима? А чому вона вам подобається?
- Діти, відгадайте цю загадку?

Дім з усіх боків відкритий,
Дахом різьбленим укритий,
Пишний, гарний він, зелений,
Часом світлий, часом темний.

Хто бував у домі тому, бачив чудеса у
ньому. Ти уважно придивись
І відкриє тайну.. (лісу)

Вихователь:

Діти, а вам подобається подорожувати? Я запрошую вас у невеличку подорож.

А подорожувати ми будемо до зимового лісу.

Раптом включається мультимедійний екран, заграла музика і з'являється лісовичок.

Лісовичок

Я живу у лісі, звусь Лісовичок
І хатинку ладну маю з гілочок

А дітей нечасто бачу на стежині.

Радий вас вітати в мене на гостині!

Але перед тим як потрапимо до лісу треба відповісти на декілька питань.

Чим схожі дерева на людей?

(дерева та люди живі, їхні гілки схожі на людські руки, а стовбур на ноги, дерева також не можуть існувати без сонечка та води)

Як ви гадаєте, що ми можемо побачити в лісі?

(дерева, кущі, птахів, диких звірів, сніг...)

А тепер закрийте діти свої оченята, і давайте поміркуємо, які звуки можна почути в лісі?

(Вітер посвистує, тріскають гілочки, рипить сніжок бо бігають звірі, каркають ворони, виє вовк ...). Молодці діти!

Лісовичок продовжує розмовляти:

Перш ніж рушити в похід.

Друже, пам'ятай:

Правила тут необхідні ,

Їх не забувай!

Йди уважно, обережно

І не поспішай.

Ні тваринам, ні комахам

Ти не заважай.

Не ламай гілля знічев'я,

Квітів не зривай.

Всі вони – й квітки, й дерева-

Прикрашають край!

Якщо стрінеш перешкоди –

Пильність не втрачай,

А сміливо і рішуче

Всі їх подолай!

Без підтримки і поради

Друзів не лишай.

Разом ви – одна команда,

Твердо пам'ятай!

Ну, що не боїтеся відправитися до лісу . Але от біда, у наш ліс чарівний, і до нього можна потрапити тільки коли ми з вами скажемо такі слова:

Раз, два, три нахилися

Раз, два, три повернись

Раз, два, три покружись

І в чарівному лісі ти з'явись.

(Всі діти повторюють ці слова)

На мультимедійному екрані з'являється картинка зимового лісу.

Вихователь:

Ось ми і потрапили до зимового лісу. Він виглядає казково (діти

дивляться на картинку на мультимедійному екрані) дерева вкриті інеєм, усе навколо спить? Чути як хрумтить під ногами сніг як він падає з волохатих ялинових гілок.

Діти, як ви гадаєте чи деревам сняться сні? А що їм сниться?

(Що скоро прийде весна, вони проснуться, і на них з'являться бруньки а потім листочки)

А чи хочете ви побувати у казковому сні наших чарівних лісових дерев.

Лібрето (фізкультурна казка)

«Намріяний сон дерев»

Інструктор з фізкультури разом з дітьми розташовуються на килимовому покритті (хлопчики – ліворуч, дівчатка – праворуч між ними лежить тканина), закривають очі і розслабляються. Тихо звучить релаксаційна музика.

Психогімнастика «Перевтілення»

Інструктор з фізкультури:

Лягаємо на ліву сторону, округлюємо спинку, згинаємо ноги і руки, вічка закриваємо і відпочиваємо. Під приємну і спокійну музику відпочивають наші хлопчики і дівчатка. Не рухаємося, а розслабляємося і представимо, що ви перетворилися в деревце. Дихайте спокійно носиком. Зараз ви – дерево. Ви ростете у лісі поміж інших дерев. У вас високий, стрункий стовбур, розлогі віти, якими ви тягнетеся до сонечка. Вашу крону лагідно пестить вітерець.

Наші руки і ноги немов пускають коріння в землю, як би намагаючись зачепитися за неї, втягнути в себе живильні соки.

«Гравітаційне розвантаження» хребта та зниження нервово-психічного збудження

Стартова поза лежачи на боку в «позі ембріона», округливши спину і згрупувавшись.

Стартова поза лежачи на боку в «позі ембріона», округливши спину і згрупувавшись.

Інструктор з фізкультури:

Прокидаємося, відкриваємо очі. Ми з вами опинилися в чудовому місці. Навколо пахнуть весняними ароматами. Весняні дерева завжди сповнені несподіванок, а їхня краса особливо чарівна. Від теплого сонця на гілочках почали набрякати бруньки. Отже, ми з вами перенеслися в весняний ліс на балетне шоу-виставу. Що за чудеса тут відбуваються? Зараз все дізнаємося і побачимо.

Вправа 1 «Пробудження дерев»

З в.п. лежачи на спині, руки вздовж тулуба, згинання колін при підйомі корпусу, руки схрестити на колінах.

Інструктор з фізкультури:

Ледве сонячний промінь торкнувся верхівок дерев, вони відкрили свої обрамлені пухнастими віями очі, вмиваючись ранковою росой, привітно привіталися з ласкавим Сонечком.

Вправа 2 «Привітання Сонечку»

З в. п. лежачи на боці в позі «закритого» згрупування виконання повільних рухів головою, шиєю з супутніми плавними рухами плечового поясу, при цьому здійснювати одночасні хвилеподібні підйоми руки і ноги з подальшим поверненням у в. п.

Інструктор з фізкультури:

Сосни та дуби були високі, стрункі, немов казкові принци. А маленькі ялинки зачаровано дивилися на них.

Вправа 3 «Стрункі дерева»

З в. п. лежачи на спині, руки вздовж тулуба, плавні хвилеподібні піднімання рук в сторони – вгору з подальшим поверненням у в. п., тримаючи тканину.

Інструктор з фізкультури:

Всі дерева почали оглядатися довкола, вони із задоволенням спостерігали за дивним пробудженням. Це була чарівна мрія....

Вправа 4 «Зоряна Мрія»

З в. п. лежачи на спині, ноги зігнуті в колінах, виразні рухи тазового поясу у протилежну від напрямку рухів рук сторону (типу «скрутик»), тримаючи тканину.

Інструктор з фізкультури:

Деревця зраділи, що їх ласкаво обнімає сонечко своїми ласкавими промінцями.

Вправа 6 «В сяючих променях Любові»

З в. п. лежачи на спині, ноги зігнуті в колінах, піднімання таза вгору в поєднанні з хвилеподібними рухами плечей і рук, тримаючи тканину.

Інструктор з фізкультури:

Це було незвичайно і чудово! В один чарівну мить на деревах з'явилися листочки. Їх було так багато, що й порахувати неможливо.

Вправа 7 «Сяючі очі і квітучі усмішки»

З в. п. лежачи на животі, упор на кисті рук, ноги зігнуті в колінах невеликі повороти (до 90°) тулуба вправо-вліво.

Інструктор з фізкультури:

Але одного разу вночі піднявся сильний вітер. Їх гілки - головки нахилилися до землі. Дощові потоки мчали рікою. Сонечко, забувши про сон, переживало, щоб з деревами нічого не трапилося.

Вправа 8 «Весняний вітер»

Повзання по-пластунськи вперед-назад.

Інструктор з фізкультури:

Нарешті ніч почала повільно танути і настав ранок. Виглянуло Сонечко.

Вправа 9 «Схід Сонця»

З в. п. на низьких чотирьох, сідницями в середину кола, плавні рухи ногою вгору-вниз, відтягуючи при цьому носок стопи, тримаючи тканину.

Інструктор з фізкультури:

Небесні мандрівниці-хмаринки запасують в собі вологу на посушливі

дні для нового поливу. Це і врятувало наші дерева – спасибі вам, хмаринки!

Вправа 10 «Ласкаві гілки дерев»

З в. п. на задніх низьких чотирьох (животом вгору, з опорою на кисті і стопи) перейти в позу задніх середніх чотирьох, таз при цьому підняти на середню висоту, зігнути праву ногу в коліні, поставити її за ліву, випрямити. Потім те ж саме виконати лівою ногою, тримаючи тканину.

Інструктор з фізкультури:

Як найтурботливіша матуся, Сонечко приголубило наші деревця, підсушило і зігріло їх, після чого вони стали оживати, боязко піднімаючи до нього свої розпатлані головки – гілочки. Спасибі тобі, мамо-Сонечко!

Вправа 11 «Нове життя»

З в. п. сидючи ноги нарізно, плавні нахили тулуба і рук вперед, в сторони; повороти в сторони, тримаючи тканину.

Інструктор з фізкультури:

Безтурботні пташки від радості пурхали над деревами, які ожили, сідаючи на них відпочити і запрошуючи їх потанцювати. А дерева хотіли хоч на мить опинитися на їхньому місці.

Вправа 12 «Прекрасний балетний танок»

З в. п. на низьких колінах, витончено по черзі сідати ліворуч і праворуч від своїх гомілок, тримаючи тканину.

Інструктор з фізкультури:

Всі радіють пережитому дощу і своєму посвіжілому листю!

Вправа 13 «Радість життя»

З в. п. на високих колінах, нахили до прямої ноги (вправо-вліво) з рухами рук в сторони. Потім змінити положення ніг, тримаючи тканину.

Інструктор з фізкультури:

На цьому наше балетне шоу в чарівному лісі закінчилося.

Ми повинні завжди пам'ятати про те, що необхідно оберігати природу. Природа – наш дім. Бережіть природу! Нехай у ваших душах завжди розквітає добро!

Вихователь :

А чи зможете ви впізнати дерева зимою?

Дидактична гра « Впізнай дерево»

(на мультимедійному екрані з'являються дерева, а діти відгадують і розповідають про ці дерева)

Дуб: Я, Дуб- росту в лісі. Я великий,могутній та кремезний. У мене товстий стовбур, темна кора. На моємі дубі родять жолуді.

Клен Мене теж можна зустріти в лісі. Мене ви всі впізнасте за різьбленими трипалими листочками. Насіння мої це крилатки.

Ялинка: Я всю зиму зелена. Ось де справжня краса. І голки свої я поступово міняю через 5-7 років. Але не всі відразу, а по черзі, тому я завжди зелена. На Новий рік навколо мене водять хороводи. І папір з мене роблять, та штучний шовк, і дому з мене будують і музичні інструменти. Ось як: я набагато краще і потрібніше вас всіх.

Сосна: Що б ви там не говорили, а я найкрасивіше дерево. Стовбур у

мене рівний і голки довша ніж у ялинки. А будують з мене будинки . І ще я йду на будівництво корабельних щогл. Я найголовніше дерево»

Горобина: Хваліться, хваліться, а я вам ось що скажу: стрункіша і витонченіше мене ви ніде не знайдете. І ще коли восени я облачаюсь в жовтий наряд, грона моїх ягід видно здалеку, а в них багато вітамінів. Скількох птахів я рятую взимку від голоду! Та й люди не проти поласувати ними. Так - от!

Береза: Я тендітна, струнка. Навесні у мене розпускаються сережки.

А про кого вірші й пісні складають? Такі, наприклад: "Біла береза під моїм вікном.. Як звучить! І стовбур у мене білий, не то що у вас. А нирками моїми можна від застуди вилікувати, настоєм натирати суглоби щоб не хворіли. Дрова мої дають багато тепла. А ще з мене роблять меблі, ліжі, дьоготь. Так що я королева!"

Вихователь:

Діти, а що ви знаєте про дерева?

(Дерева п'ють воду, як і люди. Одним деревам потрібно багато вологи, інші обходяться невеликою кількістю води. Воду дерево отримує з дощем, крім дощів бувають і інші види опадів: дощ, сніг, роса, іній, град. Сніг вкриває коріння, немов тепла шуба, рятує від вимерзання. Навесні, коли сніг тане, дерево напуває тала вода.

Дерева, як і люди повинні дихати. Рослинам як і нам потрібен чисте повітря. Від брудного вони гинуть. В те же час самі дерева очищують повітря).

Робота в парах «Поділи на пари картинки»

(Діти працюючи в парах розкладають картинки з листочками та насінням)

Вихователь:

Діти а в нашому лісі є дерево, яке взимку замерзло, йому треба сказати чарівні слова, щоб вона проснулося від сну, та відтануло від ваших слів.

Дидактична гра «Скажі гарні слова дереву»

Вихователь:

Діти, а давайте на згадку про цікаву подорож намалюємо зимовий пейзаж чарівного лісу?

Діти на підставках з муки та манки малюють зимовий пейзаж лісу під чарівну мелодію.

Діти нашій подорожі прийшов кінець, і я пропоную вам сказати що вам саме більше сподобалося у наші подорожі.

(Відповіді дітей)

Павлюк С.В.,
музичний керівник,
Денишівський дошкільний навчальний заклад «Сонечко»
с. Дениші, Житомирська область..

«МУЗИЧНА РУКАВИЧКА»

Інсценівка за мотивами української народної казки.

Дійові особи:

Оповідач – дорослий,

Дідусь – хлопчик,

Сніжинки – 6-8 дівчаток,

Мишка,

Жабка,

Зайчик,

Лисичка,

Вовк,

Ведмідь – діти.

Реквізит:

засніжені ялинки,

велика рукавиця,

санчата,

галузки(дрова),

іграшкові сокира, посуд,

віник,

Інструменти:

дерев'яні палички (по дві на кожну дитину),

свищики,

політелені султанчики (по кількості дітей),

дзвіночок,

бубонці,

сопілочка,

бубон,

ложки,

барабан.

У залі встановлено декорації зимового лісу.

Під пісню «Ой, зима» музика та слова Н. Май заходять діти і займають свої місця.

Оповідач:

Зимонька гуляє в нашій рідній краї

Снігом сипле, морозцем щічки нам щіпає

Та морозом нас, малята, зимі не злякати

Ми усі гуртом підемо танцювати.

Діти виконують пісню-хоровод «Зимовий танець» Музика Л.

Миргородської Слова Ж. Калюжної

Зима трудиться старанно

Сніжком засипає.

Вітер хугою у лісі на свищиках грає.

Діти під звуки хурделиці грають на свищиках та шурхотять султанчиками.

Щоб зігріть свою хатину,

Дід узяв стару свитину,

І сокиру нагострив –

В ліс по дрова поспішив.

Виходить Дідусь, в одній руці тримає сокиру, другою тягне санчата.

Дрова Дід рубав завзято

І складав їх на санчата.

В лісі всі почули стук-

Тук-тук-тук, тук-тук-тук.

Дідусь імітує рубання дров.

Діти під музику стукають дерев'яними паличками.

Навантажив повні сани –

І додому поспішив.

Не помітив наш Дідусь –

Рукавичку загубив.

Дідусь тягне санчата, губить рукавичку та виходить із лісу.

(виноситься велика рукавичка)

Оповідач: Ось біжить лісочком мишка

Мишка сіра, невеличка.

Бідна змерзла – вся дрижить,

Бачить рукавичку і пищить.

Під музику біжить Мишка. Тримає дзвіночок.

Мишка: Пі, пі, пі! Чия це рукавичка?

Мишка заглядає у рукавичку, радіє.

Буде мені хатка невеличка!

Тут я буду жити,

Дзвіночком себе веселити.

Мишка грає на дзвіночку.

Оповідач: Ось живе там Мишка –

На дзвіночку грає.

Коли скаче Жабка –

Бубонці тримає.

До рукавички стрибає Жабка з бубонцями.

Жабка: Тепла рукавичка ось лежить (озирається)

Зимно так, я в рукавичці хочу жити.

Хтось там є, чи нікого нема? (стукає)

Мишка: Я Мишка – у дзвіночок граю. А ти хто?

Жабка: А я Жабка – бубонці тримаю,

Пусти у хатинку – весело заграю.

Жабка грає на бубонцях.

Мишка: Заходь.

Жабка заходить.

*Оповідач: Ось стрибає Зайчик в білім козушку,
Стрибає до рукавички Зайчик.*

Він в кишеньці має дудочку дзвінку.

Чує, як з хатинки долинає сміх –

Стукає у двері...

Зайчик: Тут пускають всіх? (стукає)

Хто сміється відгукнись,

З рукавички покажись.

Мишка: Я Мишка – у дзвіночок граю,

Жабка: Я Жабка – бубонці тримаю.

Разом: А ти хто?

Зайчик: Та я ж Зайчик, на дудочці-грайчик

Пустіть мене в хатинку

На сопілці вам заграю

Вже через хвилинку.

Зайчик грає на сопілці.

Звірята (разом): Заходь.

Оповідач: Втрюх живуть звірята, не сумують,

Хоч зима надворі – вони не горюють.

Та ось біжить лісом красуня Лисичка.

Вибігає Лисичка з бубном.

Бачить - лежить на снігу рукавичка.

Зупинилась, її розглядає

В бубон грає й голосно питає.

Лисиця: Хто живе у рукавиці?

Відгукніться до лисиці. (стукає)

Мишка: Я Мишка – у дзвіночок граю,

Жабка: Я Жабка – бубонці тримаю.

Зайчик: Я Зайчик - на дудочці-грайчик .

Разом: А ти хто?

Лисичка: Я руда Лисиця,

Пустіть мене до рукавиці.

Можу я пісні співати

І на бубоні заграти.

Лисичка грає на бубоні.

Звірята (разом): Заходь.

Оповідач: Так, вже вчотирьох живуть звірята.

Дарма, що зима - у них тепла хата.

Ось лісочком Вовчик сірий пробігає

Щоб зігрітись, ложки взяв, та й виграє.

Вибігає Вовчик з ложками.

Бачить рукавицю, стукає й питає...

Вовк: Хто-хто у рукавиці проживає? (стукає)

Мишка: Я Мишка – у дзвіночок граю,

Жабка: Я Жабка – бубонці тримаю.

Зайчик: Я Зайчик - на дудочці-грайчик .

Лисичка: Я руда Лисиця.

На бубоні грати майстриця.

Разом: А ти хто?

Вовк: А я Вовчик- братик

На ложках мастак грати,

Пустіть мене до хати.

Вовчик грає на ложках.

Звірята: Заходь.

Вовчик заходить у рукавичку.

Оповідач: П'ять звіряток рукавичка зігриває

А зимонька лісом гуляє, гуляє

Білим землю, дерева вкриває

Все навколо сніжком засипає.

Дівчатка-Сніжинки виконують танок.

«Сніжинки» музика та слова А. Олейнікової

Оповідач: Ось по снігу ледве-ледве йде Ведмідь.

Важко переступаючи, йде Ведмідь з барабаном.

У барлозі він чомусь не спить.

Барабан у лапах тримає,

Бачить рукавичку, стукає й питає:

Ведмідь: Ох і злюща настала зима!

В рукавиці хтось є чи нема?

Мишка: Я Мишка – у дзвіночок граю,

Жабка: Я Жабка – бубонці тримаю.

Зайчик: Я Зайчик - на дудочці-грайчик .

Лисичка: Я руда Лисиця.

На бубоні грати майстриця.

Вовк: А я Вовчик- братик

На ложках мастак грати.

Разом: А ти хто?

Ведмідь: Клишоногий я Ведмідь

В рукавичці хочу жить.

Барабан ось маю,

Вам - я теж заграю.

Ведмідь грає на барабані.

Звірята: Заходь!

Ведмідь заходить.

Оповідач: Всіх вмістила рукавичка,

Тепла хатка, невеличка.

В ній звірята проживають,

Кожен своє діло має:

Вовчик тріски носить,

Зайчик пічку топить.
Жабка в хаті підмітає,
Мишка пил скрізь витирає.
Лиска – тісто замісила,
Пиріжечків наліпила,
В пічку теплу посадила.
А Ведмідь приніс водиці,
З трав духмяних чаю заварив
І звірят до столу запросив.
Пиріжки, тим часом, вже спеклися,
Їх до столу теж несе Лисиця.

Звірята працюють, звучить легка музика.

Так звірята до весни проживали,
Дружно працювали, разом чаювали.

Звірята імітують чаювання.

У завзятій праці в них проходить день,
А вечір настане – співають пісень.
Беруть інструменти і весело грають
Оркестр чудовий на весь ліс лунає!

***Всі виконують пісню «Дружба» музика Н. Савко слова Л. Солонько,
звірята грають на своїх музичних інструментах.***

Петренко О.Є.,

вихователь-методист,

Дошкільний навчальний заклад

(ясла-садок) №12 «Ромашка»

Ніжинська міська рада, Чернігівська область.

СТАРТАП ДЛЯ БАТЬКІВ І ПЕДАГОГІВ «ПАТРІОТИЧНА РОМАШКА»

«Казка-благодатне джерело виховання любові до Батьківщини,
яке нічим не можна замінити. Патріотична ідея казки –
в глибині її змісту: створені народом казкові образи,
що живуть тисячоліття, доносять до серця й розуму
дитини могутній творчий дух народу, його погляди
на життя, ідеали, прагнення»

В.Сухомлинський

Основним завданням дошкільної освіти є виховання національних почуттів і патріотизму у дітей - виховання дитини як свідомого громадянина, державотворця, носія християнських чеснот та української національної культури, екологічно грамотної людини, з високим рівнем політичної та правової культури, доброго сім'янина.

Патріотичне виховання у нашому дошкільному навчальному закладі здійснюється педагогічним колективом системно через національно – патріотичні куточки, міні-музеї груп, заняття в музеях міста, родинні свята і

Дні родини у дитсадку, святкування визначних дат, ознайомлення з національними міфами та символами, участі в різноманітних громадських акціях патріотичного змісту, що є одним з основних засобів становлення дитини-патріота та сприяють формуванню любові до родини, дитячого садка, рідного міста, України.

Важко не погодитись з висловом В. Сухомлинського «Любов до Батьківщини починається із захоплення красою того, що бачить перед собою дитина, чим вона милується, в що вкладає частку своєї душі. Захоплення красою землі, де жили діди і прадіди, де нам судилося прожити життя, повторити себе в дітях, постаріти і піти в землю, яка народила нас – це найважливіше емоційне джерело любові до Батьківщини».

Василь Олександрович сформулював завдання для вихователя – «відкрити перед кожним вихованцем усі джерела, якими живиться могутнє почуття любові до Батьківщини. Це і природа рідного краю, слово рідної мови, культ Матері і Батька, Мала Батьківщина, її історичне та героїчне минуле, працелюбність».

Гартування маленького патріота проходить також шляхом формування уявлень про назву рідного міста, найближчих вулиць, площі, столиці нашої Батьківщини, про її визначні місця. Діти старшого дошкільного віку ознайомлені з державною символікою України (прапор, герб, гімн), людьми, які прославили нашу країну та характерними рисами українського народу (миролюбність, доброзичливість, гостинність, працелюбність, тощо). Пробуджують у дітей любов до рідної землі, повагу до людей праці, інтерес до історії та культури своєї країни.

Ознайомлення дошкільників з рідним містом та прилеглими територіями, починаючи з молодшої групи, сприяють цільові прогулянки та екскурсії "Люби і знай свій рідний край", під час яких вихователі вчать любити своє місто, природу, знайомлять з народними майстрами Ніжинщини. Вихователі приділяють належну увагу ознайомленню дошкільнят з державною символікою України, виховують повагу до них.

Впровадження національно-патріотичної педагогіки, ідей та творчої спадщини В.О.Сухомлинського є пріоритетним напрямком діяльності педколективу закладу, тому було складено план заходів щодо вдосконалення національно-патріотичного виховання:

- тиждень «Дорогою В.О.Сухомлинського» (заняття, бесіди, читання творів, розв'язування проблемних ситуацій за змістом творів Сухомлинського, консультації для батьків, родинно-методичний захід, присвячений до дня народження великого педагога);
- з нагоди дня інвалідів - зустріч з молодою людиною з обмеженими можливостями "Чужого болю не буває";
- зустрічі з учасниками АТО, заходи: «Листівка для воїна», «Обереги для захисників»;
- екскурсії – покладання квітів до пам'ятників Я. Батюку, Л. Губіній, Вічного вогню та ін.

Вихованню у дітей загальнолюдських цінностей, почуття патріотизму

сприяє театралізована діяльність, читання та бесіди за творами В.Сухомлинського. Діти розуміють красу і мелодійність української мови, розуміють значення таких цінностей, як чуйність, милосердя, повага до батьків, свого роду, оточуючих.

Дійсно, перевтілюючись в героїв казок дошкільнята набувають позитивних і позбуваються негативних рис характеру. Саме прості, наближені до життя казки виявляють усе краще, що вже є у кожної дитини.

Слухаючи казку, уявляючи її, дитині стає зрозумілим те, що потребує додаткового пояснення. «Дитина переломлює отриману інформацію через свій світ, через своє оточення, надає йому цілісного значення, де один з вимірів є патріотизм. Саме у казці ненав'язливо, у доступний спосіб формуються почуття, поняття, які з часом змінюються, шліфуються, стають переконаннями дитини, а згодом дорослої людини» - вважав В.О.Сухомлинський.

Виховання у дитини патріотизму, любові до Батьківщини, завдання не тільки закладу освіти, а й родини. Робота з казкою вдома сприятиме зростанню авторитету батьків серед дітей. У колі сім'ї дитина слухає батьків, бачить приклад духовної поведінки і формує власне бачення світу. Виховуючи дітей за допомогою казок, вихователі та батьки допомагають їм краще адаптуватися в навколишній дійсності, долати труднощі та проблеми, що виникають у житті.

Залучення батьків до роботи з казкою є одним з напрямів співпраці закладу освіти з сім'єю на засадах педагогіки партнерства. Завдяки партнерському підходу батьки мають можливість долучитися до освітнього процесу, окреслити спільний погляд з педагогами на розвиток дитини, вчасно і правильно реагувати на її проблеми, розуміти її вподобання та життєві орієнтири, усвідомлювати власну відповідальність та обов'язки.

На сьогодні ефективною формою включення батьків до співпраці з закладом освіти вважається упровадження технології проєктування моделі партнерської взаємодії з сім'єю. Педагогічний колектив практикує таку ефективну форму методичної роботи як методичний стартап (від англ. start-up — запускати) – запуск проєкту, метою якого є створення ідей, рішень, що приводять до розв'язання поставлених завдань, проблем, які відповідають на актуальний запит суспільства та спрямовані на покращення громадського життя. За допомогою стартапу ми виявляємо, розвиваємо та стимулюємо творче самовдосконалення учасників освітнього процесу, виявляємо лідерів, що активно впроваджують інноваційні технології, методики, пропагують власні досягнення, формують творчий потенціал у вихованців, сприяють формуванню інноваційного іміджу закладу освіти.

Прикладом співпраці закладу та батьків на засадах педагогіки партнерства є методичний стартап «Патріотична Ромашка», в основі якого у групах педагоги спільно з батьками творчо підійшли до реалізації завдань патріотичного виховання в закладі і в родині через використання творчої спадщини В.Сухомлинського.

Педагогіка партнерства, дитиноцентризм, проблеми наступності у

формуванні ціннісних орієнтацій, почуття патріотизму в сім'ї, садку та школі на засадах педагогіки В.О.Сухомлинського стали головним мотивом стартапу, під час якого педагоги і батьки вкотре переконалися, що мають спільне бажання виховати дітей справжніми Людьми, патріотами своєї країни.

Стартап для батьків і педагогів «Патріотична ромашка»

МЕТА: формувати в учасників стартапу навички ефективної взаємодії та безоцінного спілкування; розвивати вміння узагальнювати і синтезувати складну інформацію, формулювати ідею; активізувати і розвивати мисленнєву діяльність, образне мислення; удосконалювати вміння виражати власне ставлення до патріотизму.

ЗАВДАННЯ:

- формувати національно-патріотичну самосвідомість у батьків, активну громадську позицію, громадянське самовизначення та суспільну активність;
- ознайомити батьків з творчою спадщиною видатного педагога В.Сухомлинського щодо національно-патріотичного виховання;
- розвивати прагнення виховувати дітей свідомими громадянами, патріотами своєї держави;
- виховувати у дітей національну гідність, любов та повагу до історії Батьківщини та рідного краю, свідоме ставлення до обов'язків людини, громадянина, бажання гордитися своєю Батьківщиною, народом.

Обладнання: комп'ютер, проектор, мультимедійна дошка, аркуші А-4, фломастери.

УЧАСНИКИ:

батьки вихованців, педагоги дошкільного закладу.

ТРИВАЛІСТЬ: 60-80 хв.

ХІД:

І частина

Візитка ДНЗ

Доброго ранку! - мовим за звичаєм.

Доброго дня! - присутнім ми зичимо!

У ромашковій раї усіх щиро вітаємо,

У Світ ідей Сухомлинського закликаємо!

Він - добрий геній джерела живої думки,

Культу Людини, любові до життя,

Культу Матері і Батьківщини.

Він Слово рідне любити нас навчав.

І ми працюємо заради майбуття,

Як закликав Великий вчитель.

Виховуємо на прикладах життя

Маленьких патріотів України.

Ми віруємо в силу Доброти,

У неповторність рідної природи,

У нас немає кращої мети,
Ніж сміх дітей і їх щаслива доля.

Щоб привітати дорогу гостину,
Давно вже зачекались малюки-
Ромашки нашого зоряного Саду,
що надихають нас до творчості завжди! **О.Є.Петренко**

**Пісня «Садок РОМАШКА»
(слова і музика О.М.Васілівецької)**

Цей наш садочок нам, як рідний дім,
Живеться весело і радісно у нім,
Тут вихователі усі, як рідні мами,
З любов'ю на щоднини зустрічають.

Нас тут навчають, як на світі жити,
І як довкіллям треба дорожити,
Та як примножити оцю красу довкола,
Щоб було затишно, красиво, веселково.

Нас тут навчають наш садок любить,
У дружбі жити, нею дорожити,
Любити тата, неньку і рідню,
І Батьківщину рідну свою.

Ведуча: - Дитинство - яскрава, неповторна сторінка в житті кожної людини, а дитячий садок - це той світ, в якому дитина проживає найважливіший період свого розвитку, і від того, хто буде поряд із нею, яким буде зміст її виховання, що буде використовуватись для її розвитку, залежить не лише майбутнє дитини, а й майбутнє родини, майбутнє країни, майбутнє народу.

Ми вірим в майбутнє твоє, Україно!
Говорять сьогодні дорослі й малі,
Бо ти в нас – найкраща, бо ти в нас єдина,
У світі немає такої, як ти.
Україно, соборна державо,
Сонценосна колиско моя,
Хай у віках живе твоя слава,
Завойована в чесних боях!

Пісня «За славу і за волю боролися віками»

II частина

Вправа “Знайомство”

Ведуча: Шановні гості, колеги, батьки! Оскільки ви знаходитесь у садочку «Ромашка», то наша спільна справа сьогодні буде нагадувати «ромашковий бум» творчості й мудрості, під час якої ми напишемо спільний проект роботи «Патріотична ромашка» щодо формування патріотичних почуттів у дошкільників з використанням творчої спадщини В.О.Сухомлинського.

Мотивація до роботи.

Ведуча:- Перш, ніж ми почнемо нашу з вами роботу пропонуємо послухати притчу.

Притча «Про рай і пекло»

Одного разу мудрець попросив Господа Бога показати йому рай і пекло. Господь відвів мудреця до приміщення, де нестерпно страждали голодні люди. Посеред кімнати стояв великий казан зі смачною кашею. Люди мали ложки, але вони були довші за руки, і жоден не міг втрапити ложкою до рота. “Так, це справжнє пекло!” — подумав мудрець.

Потім вони зайшли до іншого приміщення, де всі були ситі й веселі, хоча там стояв такий самий казан, а люди мали такі самі довгі ложки. Що ж робило життя цих людей райським? Придивившись, мудрець побачив — вони годували одне одного!

Ведуча: - Ці люди вміли взаємодіяти. Перевіримо, чи вміємо ми взаємодіяти.

Вправа на активізацію «У цій залі друзі всі!» (5 хв)

Ведуча:- Щоб наша робота була плідною пропонуємо налагодити дружні відносини за допомогою виконання вправи «У цій залі друзі всі!»

- Перед Вами текст, який ми повторюємо його рухами, а на рахунок «1-2-3» – плескаємо у долоні.

У цій залі друзі всі – раз, два, три!

Він, вона, і я, і ти – раз, два, три!

Руку дай тому, хто зліва,

Руку дай тому, хто справа

– Ми – одне велике коло,

Ми – одна сім'я!

Далі текст повторюється, змінюються тільки дії:

У цій залі друзі всі – раз, два, три!

Він, вона, і я, і ти – раз, два, три!

Усміхнись тому, хто зліва,

Усміхнись тому, хто справа

– Ми – одне велике коло,

Ми – одна сім'я!

Він, вона, і я, і ти – раз, два, три!

«Обніми того, хто зліва ...»

«Обніми того, хто справа...»

– Ми – одне велике коло,

Ми – одна сім'я!

Ведуча: - Прошу кожного підійти і обрати квітку ромашки. Займіть місця за столами за кольором обраної вами квітки. Учасники зібрання об'єднуються в робочі групи за кольором ромашки (біла, жовта, фіолетова)

Ведуча:- Щоб забезпечити ефективну роботу, нам необхідно скласти правила, які ми будемо дотримуватись впродовж нашої зустрічі.

- Дотримуватися регламенту.
- Слухати і чути (один говорить – усі слухають).

- Бути доброзичливими.
- Бути активними.
- Пам'ятати, що поганих ідей не існує.
- Міркувати творчо.
- Ризикувати.
- Не критикувати: кожен має право на власну думку.
- Дотримуватися принципу конфіденційності.

Вправа «Чи згодні Ви з твердженнями» (метод-прес)

Ведуча: - Кожна група має обговорити твердження і погодитись з ним або ні:

I група «Патріотом має бути кожен, тому що...»

II група «Бути громадянином означає бути патріотом своєї Батьківщини?»

III група «Ніхто нам не збудує держави, коли ми її самі не збудуємо, і ніхто з нас не зробить нації, коли ми самі нацією не схочемо бути» здорово!»

В. Липинський

Інтелектуальна вправа «Закінч прислів'я»

Ведуча: - Згадайте закінчення прислів'я та дайте своє тлумачення

I група «Жити – ... *Вітчизні служити.*»

II група «Батьківщина — мати, ... *умій за неї постояти.*»

III група «Де народився – там і ... *згодився.*»

Ведуча: - Дійсно, патріотизм – складне і багатогранне поняття, один з найважливіших компонентів індивідуального та суспільного способу життя.

Вправа «Портрет людини-патріота» (Зхв)

Ведуча: - Щоб узгодити розуміння характерних рис і якостей особистості, яку можна називати патріотом-громадянином пропонуємо наступне завдання для роботи у групах.

Обладнання: заставка із назвою вправи, три аркуші фліпчарту, маркери, фломастери, стікери, ножиці, клей.

Ведуча: - Створити портрет людини, якій притаманні риси та якості патріота-громадянина. Представнику кожної групи бути готовому до презентації.

Ведуча: - Ми маємо схожі уявлення про людину-патріота, які сформувалися на основі розуміння змісту цього поняття патріотизму.

Рефлексія. Вправа «Сенкан»

Ведуча: - Для роботи у групах пропонуємо творче завдання: скласти сенкан патріотичної тематики.

Сенкан – це вірш, що складається з п'яти рядків.

Назва «сенкан» походить від французького слова «п'ять».

Композиційна структура сенкану:

- перший рядок має містити слово, яке позначає тему (зазвичай це іменник);
- другий рядок – це опис теми, який складається з двох слів (два прикметника);
- третій рядок називає дію, пов'язану з темою, і складається з трьох слів

(цедієслова);

- четвертий рядок є фразою, яка складається з чотирьохслів і висловлює ставлення до теми, почуття з приводу обговорюваного;
- п'ятий рядок складається з одного слова – синоніма до першого слова, в ньому висловлюється сутність теми, ніби робиться підсумок.

Приклади сенканів:

Патріот

*Смільвий, справжній
Любить, зберігає, примножує
Сповна відданий своїй Батьківщині Громадянин*

Україна

*Сильна, незалежна
Єднає, захищає, гарантує
Це наша спільна держава Мати*

Захисник

*Безстрашний, хоробрий
Боронить, допомагає, перемагає
Приклад для кожного громадянина*

Герой

Ведуча: - Упроваджуючи літературну спадщину В. Сухомлинського в освітній процес дошкільного закладу, педагоги мають ефективні результати у формуванні духовно збагаченого і розвиненого інтелектуально громадянина, патріота України.

Презентація форм роботи з патріотичного виховання за казками В.Сухомлинського.

Гра-розминка «Не хочу хвалитися, але я...»

Ведуча:- Шановні батьки! Наші педагоги ознайомили Вас з родзинками свого досвіду з патріотичного виховання дошкільників за казками В.Сухомлинського.

- Які творчі ідеї щодо формування патріотичних почуттів у дітей Ви б запропонували або вже використовуєте у вихованні Вашої дитини?

-Пропоную дати відповіді у формі розминки. Кожен по черзі називає своє ім'я і говорить фразу, що починається зі слів: «Не хочу хвалитися, але я...»

Наприклад: «Не хочу хвалитися, але я виховую дитину патріотом. Бо... І це здорово!»

Ведуча: - В.О.Сухомлинський стверджував: « Успішний розвиток дитини залежить від потенціалу батьків і педагога, їх вміння творчо мислити і втілювати свої задуми у життя».

Ведуча: - В.О.Сухомлинський був переконаний, що в закладі освіти має панувати **4 культу: культ Батьківщини, Людини, Матері, і Слова.**

Гуманістичні ідеї В. Сухомлинського, як і всієї його педагогічної системи, виявляються вже в самому ставленні до дитини. Пригадаймо основні **принципи у системі поглядів В.О.Сухомлинського:**

- гуманістичне ставлення до особистості кожного вихованця;

- урахування його індивідуальних особливостей;
- формування духовного світу малюка;
- стимулювання розвитку і саморозвитку дитини, звернення до її внутрішнього світу;
- використання демократичних педагогічних засобів і методів навчання й виховання (повага, заохочення, опора на позитивне);
- розвиток творчих сил кожної окремої особистості в умовах колективної співдружності.

Ведуча: - Провідним у педагогічній спадщині В. О. Сухомлинського є питання виховання у дітей **любові до Батьківщини** - виховання любові до сім'ї, до місця, де народився, до рідної мови, до природи рідного краю. Він зазначав: *"Любов до Батьківщини починається із захоплення красою того, що бачить перед собою дитина, чим вона милується, у що вкладає частку своєї душі"*. У своїх казках та оповіданнях Великий педагог закодував логічні питання, що змушують дитину шукати відповіді на них.

Ведуча: - наші вихованці з задоволенням переконують Вас у цьому.

Поетична хвилинка.

ПШЕНИЧНИЙ КОЛОСОК

Оповідання

Сергійків старший брат Максим пішов служити в армії. Надіслав брат додому листа. Пише, що служить далеко-далеко, біля самого моря. А там усе не таке, як удома: скрізь каміння, і море безкрає, суворе...

«Сергійку,— пише брат.— Піди в поле, зірви колосок пшениці, поклади в конверт і надішли мені».

Пішов Сергійко. Зірвав колоска й замислився: що в ньому, в цьому колоску? Нащо він братові?

Поклав Сергійко колоска в конверт. І написав: «Колоска я зірвав на ниві, що починається за нашою хатою». І як написав це, то зразу збагнув, чого брат колоска просив.

Вправа «Розминка» (робота в групах).

- Щоб підготуватись до проведення наступної вправи, пропоную об'єднатись у пари за власним бажанням. Вправа називається «Розминка».

Хід вправи

Ведучий: - Пропоную у кожній групі обрати представника, який обере завдання для роботи у групі.

Вправа «Відкритий мікрофон».

Ведуча: - Представник групи висловлює думку про почуте.

Для першої групи «Батьки» завдання наступне: Переконайте дитину, який саме слід має залишити кожна людина.

Для другої групи «Вихователі»: дати пораду дитині у формі прислів'я.

Для третьої групи «Письменники» завдання таке: придумати власну розв'язку (продовження) твору.

Ведуча: - Який висновок можемо зробити?(Відповіді учасників.)

Ведучий: - Ми з вами плідно працювали – час і відпочити. Запрошую

усіх на рухавку.

Гра – руханка «Дружба» (<http://pribregniy.com.ua/>).

Права рука розгойдує хмаринки,

Ліва рука торкається травинки.

Ти посміхнись, скажи усім: Привіт!

Чуєш тебе вітає цілий світ!

Приспів: 3 нами разом - Опа – опа

2 топ - топа, 2 хлоп – хлопа

Опа – опа настрій як?

Настрій наш - ось так!

Права рука. Ліва рука.

І всі разом.

Права нога, як гойдалка гойдає

Ліва нога у класики стрибає

Ти посміхнись, скажи усім: Привіт!

Чуєш тебе вітає цілий світ!

Приспів:

Права рука. Ліва рука

Права нога, Ліва нога

І всі разом

Праве плече казки шепоче вуху,

Ліве плече його не хоче слухати.

Ти посміхнись, скажи усім: Привіт!

Чуєш тебе вітає цілий світ! Приспів.

Ведуча:- Ось і підійшли ми до колективного «написання» розділів проєкту «Патріотична ромашка», які ми обговорили та виробили під час виконання практичних вправ, творчих завдань.

- Які ідеї Вас найбільше зацікавили?

- Що б ви хотіли додати до нашого проєкту?

- Чи переконалися Ви у доцільності такого проєкту для об'єднання наших зусиль у патріотичному вихованні дітей на засадах творчої спадщини В.О.Сухомлинського?

Ведуча: - Підсумовуючи нашу роботу пропоную написати свої враження на ромашці, закінчивши думку:

Сьогодні мене вразило...

Сьогодні мені згадалося...

Мені запам'яталося ...

Мені було цікаво ...

Мене порадувало ...

Спілкування було ...

Сьогодні під час тренінгу я отримала...

Під час тренінгу я відчувала...

Під час тренінгу я дізналася...

Надалі я буду застосовувати (користуватися)...

Ведуча: - якщо ваші сподівання здійснились, то підійдіть до нашого

символічного дерева і розмістить квіточку з очікуванням на дереві.

Ведуча: - Яким би досвідченим не був педагог, якими б люблячими не були батьки дітей, але без терпеливості і витримки не досягти результату у виховання. До Вашої уваги казка для дорослих.

Психологічна казка "Тихіше, будь ласка".

Десь в лісі жила-була річка. Чиста-чиста, прозора-прозора.

Увесь свій ліс поїла прохолодною водою. Кожному дозволяла заглядати в себе, як в дзеркало. Ні з ким не сварилася, з усіма спілкувалася. Весела, добра річка. Так було довго. Але одного разу уранці прокинулася вона у поганому настрої.

Чи то сон сумний побачила, чи то дещо сталося. Зітхнула річка сумно, потягнулася і зачепилася хвилиною за корчі, подряпалася.

Зовсім засмутилася річка, трохи помутніла її вода. Помітило це сонце.

Вирішило розвеселити річку. Полоскотало її своїм довгим промінцем, та якось невдало: зламався промінь, вколов і без того подряпану хвилю.

Закричала річка перелякано.

- «Що за безглузді жарти»? подумала вона скривджено. А тут ще неприємність: хтось дуже штовхнув річку копитцем. Виявляється, зовсім мале ньке лосеня, погойдуючись на своїх тоненьких ніжках, прийшло попиту. Заплуталося в річковій траві і впало у воду, ледве вибралося. Ця дрібниця остаточно вивела річку з себе.

- Так, засмучена, скривджена річка розсердилася, пирхнула і вийшла з себе.

З берегів своїх. Спочатку обережно, на прибережну траву. Далі – до перших кущів. Потім закрутилася навколо стволів дерев. На всі боки, далі, далі, далі розтікається. І розуміє, що не те робить, а повернутися не може.

І об корчі подряпалася, і сонячний промінь ненавмисно вколов, і лосеня, звичайно ж не навмисно впало у воду. Все розуміє річка, а тепер безформ на мілка величезна калюжа. Все розуміє, а повернутися не може.

- Зірвалася. Вийшла з себе. І вперед бігти не може, сил більше немає. Гойдається, майже стояча вода, між кущіві дерев. Гниють гілки, листя, трава в стоячій воді. Ніхто не з колишньої річки, ніхто в неї не заглядає. Кала мутною, брудною, в'язкою трясовиною стала чиста, світла річкова вода.

Болото. Зрадлива купина. Повзучі стебла. Страшні чорні віконця. Болото...

А була річка. Була. Добра, весела лісова річка. Тільки ось з себе вийшла. Вийти кожен може. Завжди може, вийти легко. Дуже занадто навіть. Непотрібно кричати. Спокійно. Тихіше. Будь-ласка. Тихо.

Ведуча: - Отже, вибір за Вами!

"Це неможливо"! - каже Причина.

"Це безрозсудність"! - зазначає Досвід.

"Це марно"! - стверджує Гордість.

"Спробую" - шепоче Мрія.

Ведуча: - Бажаємо бути для Ваших дітей тихою, чистою, прозорою річкою, щоб ваша дитина завжди могла втамувати у ній духовну спрагу.

- Бажаємо, щоб Вашим добрим супутником у вихованні дітей була

МРІЯ!

Ведуча: - На згадку про наш «ромашковий бум» творчості, прийміть ці рукотворні ромашки – символ нашого закладу.

Нехай життя дарує щастя й долю,
Душевну щедрість, доброту й любов.
Терпіння, працьовитість, силу й волю,
Поступливість і злагоду в усьому.

Петрович Г.Я.,
вихователь дитячого садка
Заклад дошкільної освіти №2
м. Полонне, Хмельницька область.

ВИКОРИСТОВУЄМО АВТОРСЬКУ КАЗКУ

Педагоги закладів дошкільної освіти постійно в творчому професійному пошуку. Питання «Що потрібно? Що цікаво? Що корисне дітям?» завжди актуальні та завжди мають численні відповіді. Зокрема, про роль казки в розвитку дітей ми готові дати багато пояснень. А висновок однозначний: казки здатні вирішувати навчально-мовленнєві задачі через активізацію різноманітних психічних процесів, вони є ефективним засобом розвитку мовленнєвої творчості, формують моральні переконання та практичні дії дошкільників.

Казка – це саме той спосіб спілкування дорослого з малюком, який найбільше зрозумілий для дитини. Казка допомагає формувати основи поведінки і моральні переконання. Тому в спілкуванні з членами родини своїх вихованців час від часу запитую: Чи читаєте ви дітям казки? А хто і коли їх читає? Які казки подобаються Вашому малюку? Чи вдавалося Вам спільно з дитиною скласти казкову історію? І, звичайно, ділюсь власними спостереженнями та порадами, розповідаю, які казкові історії ми придумали спільно.

І, хоча, в казці завжди йдеться про вигадані події та явища, але сприймаються й усвідомлюються вони як реальні. Коли мої вихованці вже добре розуміють, що казка - це розповідь з вигаданими героями і сюжетами, я пропоную їм самостійно скласти такий сюжет, пояснюючи, що казки бувають фольклорні (складені народом), літературні і авторські. І діти, не знаючи теорії казки, намагаються, аби в складених історіях казкові герої потрапляли в різні ситуації, але казка завжди мала щасливий кінець, щоб Добро перемагало Зло. Власна практика в черговий раз підтверджує думку Василя Сухомлинського, що «Казка – це ключик, за допомогою якого можна відкрити джерела думки і слова...».

Останнім часом в практиці почали з'являтися мною написані казкові історії. Персонажами є або діти, або тварини, але й вони дуже нагадують своїми вчинками людей. Сподіваюсь, що малята всього доброго навчаться від

позитивних героїв казок, але поганого не візьмуть нічого. Казка допомагає формувати основи поведінки і спілкування.

Пропоную казку у віршованій формі, яку я написала до Різдвяних свят, для діток та батьків – «Різдвяна казка».

РІЗДВЯНА КАЗКА

Ведучий : На Різдвяний вечір

З неба зірка впала

І з Різдвом Христовим

Усіх привітала.

Вона впала на долівку

І мені шепнула,

Щоб я казку розповісти

Нині не забула!

Ведучий : На поляні біля лісу

Хатинка стояла,

А в хатинці на столі

Свічка запалала.

У віконечко з хатинки

Лиска виглядала.

Вона голос подавала,

Усіх друзів покликала.

Лисичка : Любі, любі друзі,

Я усіх вас знаю

І з Різдвом Христовим

Гарно всіх вітаю!

Запрошую всіх вас

На гостину в добрий час!

Ведучий : Тут їжак уже іде,

Корзину фруктів він несе.

Їжак : Добрий вечір в добрий час,

Щоб були здорові,

Із Різдвом вітаю вас

І гостинці саме враз!

Ведучий : Тут і білочка прийшла,

Відро грибочків принесла.

Білочка : Добрий вечір, любі друзі,

Будемо свято зустрічати

У родиннім крузі.

Ведучий : Гуп та гуп ведмідь іде,

Святий хліб він нам несе.

Ведмедик: Добрий вечір, ви мої!

На святвечір поспішав,

Хліб святий з собою взяв.

Лисичка : Це ми запросили ведмедика Тому,

Щоб не забував дорогу додому.

Білочка : Ведмедик маленький, в барлозі ти спав,
На Різдво Святе до нас завітав.
Ведучий : Вже тут і лисичка, їжак, білка і ведмідь,
Але ще когось немає?
Ану подождіть!
Ой, хтось стукає у двері й тихо промовляє.
Мишка : Це я до вас завітала,
Мишка лісова!
Добрий вечір любі друзі,
Всіх вітаю я!
Принесла вам вареників,
Спекла пирога.
Ведучий : Тут звірятам біля столу весело було,
Раптом чують – хтось зненацька
Стукає в вікно.
Заєць : Це я, зайчик вухастенький, щиро вас вітаю,
Добра радості на свята
Вам усім бажаю!
Я приніс тут вам кутю;
Зараз маком притрушу,
Кину меду і халви,
Ой, узвару принеси.
Ведучий : Тут і вовчик вже біжить,
Що узвар несе кричить.
Вовк : Я узвар несу, несу!
Ведучий : Всі кутю тут їли і колядували
І з Різдвом Христовим
Вас усіх вітали!
Колядки
Їжачок : Коляд, коляд, коляди
Я у батька один.
Дайте мені коляду,
Бо корову заберу!
Лисичка : Колядую, колядую,
Паляницю з медом чую.
Як не дасте коляду,
Паляницю заберу.
Вовк : Коляду я вмію
І тому радію.
Дайте мені ви куті,
Бо ви мої дорогі.
Заєць : Колядую, колядую,
Всіх я вас люблю й шаную!
Але гроші мені дайте
І мене запам'ятайте!

Мишка : Коляда, коляда,
 Я у мами одна.
 Я прийшла колядувати,
 Вас усіх буду вітати!
 Ведучий : Всі звірята веселились,
 Тут ангели появились.
 Всі разом : Ми усі одна сім'я
 І до нас прийшли свята!
 І у вас, і у нас
 Хай буде все гаразд!

ВИСНОВОК: Працюючи з дітьми розумієш: ні телебачення, ні ігри комп'ютерні ніколи не замінять розкіш спілкування з казкою. Адже її мета - навчити дитину не зневірятися, сміливо братися за виконання завдань, поважати чужу думку. Основним призначенням казки є навчання дитини правилам поведінки, різним соціальним нормам. Окрім того, казка є одним з найдоступніших засобів, для повноцінного розвитку дитини, здатним вирішувати безліч завдань.

Пластиніна Н.В.,

вихователь,

*Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 202 комбінованого типу»
 Криворізька міська рада, м. Кривий Ріг.*

ПРИБЛИЗНЕ ПЕРСПЕКТИВНЕ ПЛАНУВАННЯ РОБОТИ З ПРАВОВОГО ВИХОВАННЯ З ДІТЬМИ СПЕЦІАЛЬНОЇ ГРУПИ З ПОРУШЕННЯМ ЗОРУ № 2 «ДЗВІНОЧКИ» (6-Й РІК ЖИТТЯ)

Вересень			
Право на життя			
Мета: Формувати у дітей знання про те, що кожна дитина має право на життя. Дати знання, що землю населяють різні народи, про деякі особливості їхнього зовнішнього вигляду, про типові види занять, особливості побуту, пов'язані з умовами життя, але мають рівні права, прагнуть миру та щастя, турбуються про майбутнє своїх дітей. Розвивати спостережливість на підставі навколишнього світу, що приваблює дітей; забезпечити чуттєве сприйняття природи; підводити до розуміння взаємозв'язків у природі; вчити розрізняти об'єкти живої та неживої природи. Виховувати позитивне ставлення до людей різних національностей, до дітей ідентичної та відмінної статі, спілкуватися, гратися з ними.			
1 тиждень	2 тиждень	3 тиждень	4 тиждень
Тема: Життя дане на добрі справи. Алгоритм: 1. Читання і бесіда за казкою	Тема: Діти планети Земля. Алгоритм: 1. Створення колажу «Дружать діти всієї	Тема: Земля – наш спільний дім. Алгоритм: 1. Складання розповіді про свою	Тема: Захист прав казкових героїв. Алгоритм: 1. Розгляд ілюстрацій казок «Червона

«Колобок». 2. Д/г «Знайди друзів для Колобка». 3. Малювання за сюжетом казки.	Землі». 2.Д/г «Можна – не можна»	планету. 2.Д/г «Подружи героїв мультфільмів».	шапочка», «Троє поросят», «Вовк і семеро козенят» з роз'ясненням права на життя.
Жовтень Право на ім'я Мета: Формувати у дітей знання про те, що кожна дитина має право на ім'я. Розуміти, що власне ім'я людини вказує на її індивідуальність, статеву та національну належність; радіти своєму імені; усвідомити, що ім'я може звучати по-різному, знати свої ласкаві прізвиська; розуміти, що вони вказують на відмінність від інших, засвідчують позитивне ставлення рідних та близьких. Усвідомити, що діти однієї вікової групи мають різні дати народження, уточнити день народження кожної дитини, домогтися, щоб кожний малюк запам'ятав цю свою дату. Виховувати почуття любові, шанобливе ціннісне ставлення до себе, до свого імені та до своїх однолітків.			
Тема: Я і моє ім'я. Алгоритм: 1.Д/г «Давайте познайомимось» 2.Малювання «Портрет мого друга». 3.Штрихування літери свого імені.	Тема: Для чого людині ім'я. Алгоритм: 1.Бесіда по темі. 2.Д/г «Назви ласкаво». 3.Повне і неповне ім'я. 4.Знайомство з книгою «Таємниця імені».	Тема: Мій день народження. Алгоритм: 1.Розгляд альбомів дітей. 2. Д/г «Хто я?» 3.Складання оповідання: «Я люблю коли...», «Я боюсь коли...», «Коли мені добре...», 4.Розповідь вихователя про себе, розгляд документів: свідоцтва про народження, паспорту.	Тема: У кожного своє ім'я. Алгоритм: 1.Перегляд мультфільму «Котеня на ім'я «Гав»» 2. Д/г «Назви ім'я героя казки».
Листопад Право на сім'ю Мета: Формувати уявлення дітей про взаємну турботу та любов у сім'ї. Збагатити знання дітей про сімейні стосунки і реліквії, стимулювати інтерес дітей до історії свого роду. Спонукає дітей до розповіді про свою сім'ю, вчити висловлювати почуття любові до мами та інших членів родини, лагідно до них звертатися, збагачувати уявлення малят про роль сім'ї, права та обов'язки різних членів родини. Виховувати бажання піклуватися про членів родини.			
Тема: Я і моя родина. Алгоритм: 1.Розповідь дітей про членів своєї родини. 2.Перегляд виставки сімейних фотографій.	Тема: Мама – сонечко в сім'ї, ми промінчики її. Алгоритм: 1.Бесіда «Що означає любити батьків?». 2.Проблемна ситуація «Як підняти	Тема: Права та обов'язки дитини в сім'ї. Алгоритм: 1.Д/г «Хто що робить в сім'ї» 2.Розгляд ілюстрацій «Моя сім'я».	Тема: Кожен має право на сім'ю». Алгоритм: 1.Читання казки «Дюймовочка». 2. Розмальовка ілюстрацій до казки «Дюймовочка».

3.Д/в «А у нас велика сім'я».	настрій татові».		
4. Читання казки «Добре з мамою».	3. Перегляд мультф. «Зустрічайте бабусю», «Мама для мамонтенка».		
Грудень Право на житло Мета: Познакомити дітей з правом на житло. Поглибити знання про рідне місто, його назву, видатні місця. Ознайомити з тим, що наша Батьківщина — Україна; викликати позитивне ставлення до свого будинку, вулиці, міста; дати поняття «дім»; ознайомити з правом недоторканності житла, розуміти роль житла в житті дитини та людини; цінувати рідну домівку, відчувати її атмосферу, розуміти, що затишок житла створюють його мешканці, які доглядають за ним, прикрашають його, примножують добробут сім'ї.			
Тема: Місто, де я народився. Алгоритм: 1.Розгляд ілюстративного альбому «Наше місто». 2.Бесіда про найцікавіші місця нашого міста. 3.Віртуальна екскурсія «Мандрівка по рідному місту».	Тема: Моя мала Батьківщина. Алгоритм: 1.Розповіді дітей про вулиці, на яких вони мешкають. 2.Фотоконкурс «Моя вулиця». 3. Малювання «Будинок мого дитинства».	Тема: Дитячий садок – мій другий дім. Алгоритм: 1.Читання вірша «Дитсадок – веселий дім». 2. Перегляд мультфільму «Як Петя П'яточкін рахував слоненят». 3.Розповідь дітей про свій улюблений дитячий куточок.	Тема: І звірятку і дитині добре жити у хатині. Алгоритм: 1.Д/г «Розкажи казку за малюнками «Троє поросят», «Кицин дім» 2. Перегляд мультфільму «Лисичка і зайчик». 3. Д/г «У кожного свій дім».
Січень Право на освіту і вибір професії Мета: Ввести поняття «освіта»; ознайомити з правом на освіту та навчання і вибір професії; роз'яснити перевагу освічених людей над неосвіченими; дати поняття, що у дитячому садку діти засвоюють певний обсяг знань і практичних навичок; викликати бажання проявляти свої знання та навички. Привернути увагу дітей до професій їхніх батьків. Продовжувати вчити мріяти про майбутнє, зв'язно висловлювати свої думки й міркування. Виховувати цілеспрямованість, позитивне ставлення до себе і впевненість у собі, соціальну відповідальність, значимість кожної професії.			
Тема: Як важно бути грамотним. Алгоритм: 1.Бесіда «Вчитися – це добре чи ні?» 2.Д/г «Шкільні загадки».	Тема: Всі професії важливі. Алгоритм: 1.Розповіді дітей про професії своїх батьків. 2.Д/г «Хто працює в дитсадку».	Тема: Ким я хочу стати. Алгоритм: 1.Складання розповіді. 2.Розглядання альбому «Професії» 3.Д/г «Кому що потрібно для роботи».	Тема: Подорож до країни Освіта Алгоритм: 1.Перегляд мультфільмів «Про Незнайку», «В країні невивчених уроків».
Лютий Право на відпочинок Мета: Вчити зацікавлено ставитися до гри, відрізняти її від інших видів діяльності, проявляти самостійність у доборі іграшок; ознайомити з різними видами відпочинку			

(пояснити, якщо людина не буде відпочивати, вона стомиться та не зможе працювати чи гратися)			
Тема: Ігри в дитсадку. Алгоритм: 1.Бесіда про улюблені ігри дітей. 2.Ігри дітей за інтересами.	Тема: Екскурсії в природу. Алгоритм: 1.Спостереження в природі. 2.Мандрівка екологічною стежиною.	Тема: Мої улюблені свята. Алгоритм: 1.Розповідь дітей про свої улюблені свята. 2.Розгляд фотографій «Наші свята»	Тема: Відпочинок в різні пори року. Алгоритм: 1.Розгляд ілюстрацій – відпочинок дітей у різні пори року. 2. Перегляд мультфільму «Про черепаху і левеня».
Березень Право на харчування Мета: Пояснити дітям значення правильного повноцінного харчування для дитячого організму; формувати культуру споживання їжі, запобігання харчовим отруєнням, вчити відрізняти корисну їжу від некорисної та шкідливої (отруйні гриби, рослини); розуміти виключну роль води, її чистоти для здоров'я людей. Виховувати гігієнічні навички.			
Тема: Харчування дошкільника. Алгоритм: 1.Бесіда про режим харчування та культуру харчування. 2.Малювання плакату «Здоровим дітям – корисну їжу».	Тема: Вітаміни для малят Алгоритм: 1.Бесіда «Продукти корисні та шкідливі». 2. Творче завдання «Розмалюй корисні продукти». 3. Д/г «Вітамінні хатинки»	Тема: Отруйні ягоди та гриби. Алгоритм: 1.Д/г «Кожен грибок у свій кузовок» 2. Д/г «Знайди пару» 3.Д/г «Що зайве»	Тема: Професія: кухар. Алгоритм: 1.Розповідь про професію кухаря. 2.Екскурсія до харчоблоку – спостереження за професією кухаря.
Квітень Право на медичну допомогу та захист від фізичного та психологічного насильства Мета: Познати дітей з правом на медичну допомогу. Збагатити знання про власний організм та здоров'я, ознайомити із чинниками, що на них впливають. Розширити знання малят про охорону здоров'я дітей у медичних закладах, ознайомити з професіями медичних працівників. Формувати бажання піклуватись про власне здоров'я і вразі потреби звертатись по допомогу. Познати дітей з правом на захист від фізичного та психологічного насильства: Знати, що деякі дорослі можуть бути небезпечними для дітей; вміти поводитися з незнайомими людьми стримано, обачно, ввічливо, без дозволу батьків не розповідати незнайомим про свою сім'ю та місце проживання; вміти звернутися по допомогу			
Тема: Здоров'я – найцінніший скарб людини. Алгоритм: 1.Розгляд плаката «Режим дня дошкільника». 2. Бесіда «Чистота – запорука здоров'я».	Тема: Майстерня добрих справ. Алгоритм: 1.Сюжетно-рольова гра «Лікарня»: «Лісова аптека», «Швидка допомога».	Тема: Айболить спішить на допомогу. Алгоритм: 1.Читання казки «Айболить» 2. Екскурсія в медичний кабінет дитсадку. 3.Розповідь про емблему швидкої допомоги «червоний хрест».	Тема: Небезпечні ситуації з незнайомими людьми. Алгоритм: 1.Розгляд ілюстрацій і вирішення проблемних ситуацій.

Травень Право на інформацію та власну думку Мета: Вчити дітей Проявляти інтерес та увагу до дорослих як до джерела інформації; вміти обмінюватися інформацією, слухати не перебиваючи іншого, брати почуте до уваги, налагоджувати взаємодію.			
Бесіда: • «Книжки, радіо, телебачення в житті людей»;	• «Репортаж про нашу групу». Ігри: • «Відкритий мікрофон»; • «Пошкоджений телефон»;	• «Що за скринька, відгадай?»	Тема: Місто щастя. (підсумкове заняття) Мета: Закріпити знання дітей про Конвенцію ООН про права і обов'язки дітей; вчити висловлювати свої думки, міркувати, робити висновки. Довести до свідомості дітей, що вони теж не повинні порушувати права інших людей. Збагачувати активний словник. Виховувати позитивне ставлення до товаришів, спонукати до взаємодопомоги.

Плескачова Н.А.,

вихователь дитячого садка

Комунальний дошкільний навчальний заклад «Черемшина»

м. Першотравенськ, Дніпропетровська область.

ГРА – ГЕОКЕШИНГ ДЛЯ ДІТЕЙ СЕРЕДНЬОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ «У ЛАБОРАТОРІЇ ПРОФЕСОРА ЧУДАКОВА»

Програмові завдання:

Формувати вміння «читати» найпростішу графічну інформацію і самостійно пересуватися в просторі, орієнтуючись на умовні позначення; стимулювати розвиток розумових здібностей, концентрації уваги, логічного мислення, цілеспрямованість, культури спілкування в життєвих ситуаціях, комунікативне уміння дітей, дослідницькі навички.

Удосконалювати та розширювати знання дітей про те, яке велике значення мають повітря та вода для всього живого на землі. Підвести дітей до висновку про користь і небезпеку вогню.

Розвивати у дітей здатність працювати в групах, аналізувати, порівнювати, робити висновки.

Виховувати бажання виконувати та доводити справу до кінця,

впевненість, доброзичливість і емоційну чуйність, дбайливе ставлення до природи. Викликати радість і задоволення від виконання завдань.

Матеріал:

Лабораторне приладдя, фото - підказка, плакати, мапа місцевості, ілюстрації «Вогонь», м'яч, склянки з водою, ємності різної форми, контейнери з піском, губкою, шприц, макети легенів, конструктор, повітряна кулька, пазли, сірники.

Попередня робота:

Бесіди за темою «Бережи природу, досліди з водою, піском, повітрям, екскурсії до пожежної частини, туристичний похід по території дитячого садка «У пошуках карти», проведення ігор-занять з орієнтування, гра – квест «Пошук скарбів», використання на заняттях ІКТ, робота з батьками: конкурс плакатів на тему «Бережи природу».

Хід заняття:

Вихователь: Діти, коли я вранці поспішала до вас у садочок, то по дорозі зустріла професора Чудакова, він запросив нас до себе у лабораторію, в нього новий винахід.

Ну, що? Згодні, завітаємо у лабораторію?

Діти: Так.

Вихователь: А ви знаєте, що таке лабораторія?

Діти: Спеціально обладнане приміщення для проведення дослідів та експериментів.

Вихователь: Давайте повторимо правила поведінки у лабораторії.

Діти: Не заважати один-одному. Працювати тихо. Нічого не чіпати без дозволу. Після дослідів витирати руки вологою серветкою. Бути обережним зі скляним приладдям. Бути уважним під час дослідів. Вдягати захисний одяг. Не брати нічого до рота.

Чудаков: Добрий ранок. Ви завітали до мене у лабораторію. Я хочу показати свій новий винахід, еліксир «Растішка». Хто його випиває відразу стає дорослим. Але я його, ще не перевіряв. Ой, щось я забув ще....(виходить).

Вихователь: Доки професор шукає ми з вами згадаємо, що є в лабораторії.

1. Якщо в ту трубу дивитися, можна багато роздивитися (телескоп).

2. Там де наші очі бачать звичні речі побутові,

Він сприймає, наче велетенські забудови (мікроскоп).

(Вихователь відвертається, до столу підходять двоє дітлахів і п'ють напій. Під музику заходять за ширму, а виходять дорослі діти).

Вихователь: Що, ви наробили? Ми ж усі повторювали правила поведінки у лабораторії.

Професор, що тепер робити?

Чудаков: Я міг би зробити ще один еліксир для зменшення, але це займе багато часу, є чарівний пісок, якщо його посипати на дітлахів і вони знов стануть такими, якими були раніше.

Вихователь: Де ж його знайти?

Чудаков: В цьому нам допоможуть чотири стихії. Де живе одна із стихій я знаю, але спочатку відгадайте загадку: Що навколо нас завжди, але ми це не бачимо.

Діти: Повітря.

Чудаков: Вірно. Ото ж ходімо до стихії Повітря.

Чудаков разом з дітьми: Раз,два,три, чотири, п'ять,

Нумо в мандри вирушать! Ти зі мною, я з тобою,

І не будемо сумувати!

(Зустрічає дітей Вітерець).

Чудаков: Вітерець, прийшли до тебе по чарівний пісок.

Вітерець: В мене чарівного піску немає, але якщо ви виконаєте усі мої завдання я підкажу, куди йти далі, щоб його знайти.

Перше завдання. Дайте мені відповідь. Навіщо і кому потрібне повітря?

Діти: Повітря відіграє дуже важливу роль для всього живого на землі.

Вітерець: Яке може бути повітря?

Діти: Чисте, прозоре.

Вітерець: А ще воно може бути забруднене. А якщо повітря забруднене, що може статися з природою та людьми?

Діти: Від цього забруднення гинуть рослини, тварини, хворіють люди.

Вихователь: На нашій землі багато забруднених міць. Те сталося тому, що люди збудували багато різних підприємств, які приносять велику шкоду повітрю і довкіллю. Діти, а ви знаєте яку шкоду повітрю приносять підприємства?

Діти: Його забруднює дим, який виходить з труб в небо.

Вихователь: Але ми можемо допомогти нашій планеті. Як ви думаєте, що потрібно робити щоб повітря було чистішим?

Діти: Щоб дихати людям було легше, можливо закрити заводи, фабрики і тоді повітря стане чистішим.

Вихователь: Але заводи закрити не можна, на них роблять те, що необхідно людям: меблі, одяг, іграшки. То що ж тоді робити?

Діти: На цих підприємствах потрібно ставити очисні системи, які не пропускають шкідливі речовини в повітря.

Вітерець: А що ви ще знаєте про повітря назвіть його властивості?

Діти: Повітря невидиме і безбарвне. Запаху немає. Повітря немає смаку Повітря немає форми. Повітря легше води.

Чудаков: А навіщо людині повітря?

Діти: Дихання підтримує організм у живому стані.

Чудаков: Куди потрапляє повітря у людині?

Діти: Повітря заходить у ніс і рот далі через трахею воно потрапляє у легені.

Чудаков: Повітря, яке вдихнули наповнює легені. В результаті чого вони роздуваються, ми видихаємо і легені стискаються. А потім все с початку.

(Чудаков пропонує провести дослід).

Прикладіть долоню до грудей і вдихніть повітря.

Показ на макеті «Легені».

Чудаков: Добре. Бачиш Вітерець, як багато діти знають про повітря. А ще повітря може бути двигуном. І зараз ви в цьому переконаєтесь.

Дослід «Двигун на повітряній кульці». Повітряна кулька в якості реактивного двигуна.

Чудаков: Принцип її роботи в тому, що струміні повітря, вириваються з кульки, після того, як її надули і відпустили, штовхає машинку в протилежному напрямку.

Вітерець: Ви виконали моє завдання, показали, як багато ви знаєте про повітря. Ось тримайте мою підказку (фото з водоймою).

Чудаков: Як ви гадаєте до, якої стихії нам зараз треба йти за допомогою?

Діти: До стихії Води.

(Дітей зустрічає Водяний).

Чудаков: Водяний ми шукаємо чарівний пісок. Ти знаєш де його знайти?

Водяний: Так, знаю і дам вам підказку після моїх завдань. А чи знаєте ви для чого, та кому потрібна вода?

Діти: Вона потрібна всім. Одним щоб втамувати спрагу, іншим, щоб плавати, а господарям щоб різні страви готувати. І всім-всім, щоб купатися, вмиватися.

Водяний: А кому вона потрібна для життя?

Ми зараз пограємо з м'ячиком, кому кину м'яч - той відповідає.

Малорухлива гра «Відповідай швидко»

Кому потрібна вода для життя?

Діти: Людям, тваринам, риба, землі, комахам, рослинам.

Водяний: Як ви вважаєте вода має фору?.

А зараз ми з вами навчимося робити досліди. Я вам покажу як вода приймає форму, це доведемо та проведемо.

Дослід: «Чи приймає вода форму будь-якої ємності»

Водяний: Де найбільше води?

Діти: Води у всіх склянках було порівну.

Висновок: вода приймає форму посудини, в якій знаходиться.

Вихователь: Діти ми з вами сьогодні зрозуміли, що вода оточує нас завжди і скрізь, вона потрібна живим і неживим істотам. Треба її берегти, економно використовувати, не забувати закривати кран, даремно не розливати при купанні і поливі на городі, не забруднювати водойми.

Водяний: Ось діти подивиться. У мене в водоймі живе родина черепах. Вони дуже вас просять побудувати для них будиночки.

Конструювання за задумом «Будинок»

(Діти будують будиночки).

Водяний: Я вам дякую за чудові будиночки. Та за те, що ви дуже багато знаєте про водицю. Я вам даю цю підказку. Це мапа, на ній зображено, куди вам треба йти далі.

Чудаков: Діти, подивіться, на дні кошика щось лежить.

(Діти разом із професором вивчають мапу. Йдуть далі по напрямку вказаному на мапі.

На галявинці дітей зустрічає Лісовичок.

Лісовичок: добрий день, діти, що ви шукаєте?

Діти: Ми шукаємо чарівний пісок.

Лісовичок: Ні, чарівного піску у мене нема, але я знаю в кого він є. Ви мені допоможіть, а я підкажу дорогу далі.

Діти: Добре допоможемо.

Лісовичок: Я господар землі, лісів, садів. Люди засмічують землю, ліси, сади (ілюстрації). І увесь цей бруд осідає у ґрунт, гинуть рослини, дерева.

Давайте разом подивимось, як забруднюється земля речовинами зі звалища та як вони проникають у ґрунт і як довго залишається забрудненою земля.

Дослід «Дощ на звалище»

На дні контейнера-пісок (шар ґрунту глибоко під землею). Зверху кладемо поролон - це верхній шар землі. На звалище потрапила отруйна речовина (капає на поролон фарбою) (фарба, клей, лак....) Ось пішов дощ (на поролон ллємо воду з лійки).

Лісовичок: Що відбувається? Після дощу стала земля чистіше? Чи зникла отруйна речовина? Куди воно поділося? Спробуємо шприцом викачати воду з піску.

Якого кольору вода? Чому? Якщо поруч знаходиться колодязь, яка в ньому буде вода?

Чи можна її пити? А якщо тут виросте яблуня? Чи швидко очиститься ґрунт?

Висновок: заводи завдають шкоди природі і здоров'ю людини, викидаючи отруйні речовини в ґрунт, їх потрібно обов'язково здавати у переробку. Поряд з заводами або зі звалищем не можна збирати ягоди, гриби і брати воду.

Лісовичок: Молодці діти. Тепер ви знаєте, що Землю треба берегти. Земля наш дім і нам треба жити в ній.

А чарівний пісок є у Іскорки. Йти треба прямо по стежці

(Дітей зустрічає Іскорка).

Чудаков: Іскорка, ми шукаємо золотий пісок.

Іскорка: Так, є у мене золотий пісок він захований у вогнищі. Але я віддам, коли від вас дізнаюсь, вогонь - друг чи ворог, добрий чи поганий.

Д/гра «Добре-погано».

Вогонь добрий - в лампочці, допомагає готувати їсти, дає тепло, запускає ракету. Вогонь поганий - коли горить ліс, будинок, виникла пожежа.

Чудаков: Ось, погляньте, на ці листочки. Що ви тут бачите? Накрийте фішками червоного кольору ті предмети, що зможуть спричинити пожежу (олівці, собачка, сірники, газова плита, свічка, пожежна машина, праска та інше). Пояснити, чому вони зможуть спричинити пожежу. А інші предмети

фішками зеленого кольору.

Чудаков: Давайте, поглянемо, що там. Малята, що це?

Діти: Сірник.

Чудаков: Так, це сірник, він мабуть шукає своїх неслухняних діток, маленьких сірничків. А ось і вони. Такі вони неслухняні ці маленькі сірники, утекли від татка-сірника та потрапили до нас в дитячий садок. Хочуть, напевно, погратися з нами. А хіба можна гратися з сірниками?

Діти: Ні.

Чудаков: Чому? А чим граються діти? (відповіді).

Чудаков: А що ж нам тоді робити? Давайте, заховаємо їх далеко і високо, щоб ніхто не накоїв лиха.

Іскорка: Ну, а якщо ж трапилася пожежа, що ж нам робити? Хто і що нам допоможе? А як називаються ці люди? (пожежні, рятувальники). Можливо, хтось мені скаже, за яким номером будемо телефонувати.

Іскорка: Чому пожежна машина має червоний колір? (відповіді).

Іскорка: Навіщо їй такий гучний сигнал? (відповіді).

Іскорка: А зараз я вам пропоную з пазлів зібрати пожежну машину.

Чудаков: Іскорка, діти багато знають про вогонь, але нам вже треба повертатися.

Іскорка: Так, так тримайте золотий пісок.

(Діти з професором Чудаковим повертаються у лабораторію.

Чудаком посипає дітей «золотим піском». Діти ховаються за ширму. До нас повертається малеча).

Підсумок.

Чудаков: Тепер ми з вами знаємо, що і повітря, і вода, і вогонь, і земля необхідні для життя людини. А вам в подарунок залишу повітряні кульки. До побачення!

Заблоцька Я.Л.,

музичний керівник,

*Комунальний заклад «Дошкільний навчальний
заклад (ясла-садок) №272 Харківської міської ради»*

м. Харків, Харківська область.

ІНТЕГРОВАНЕ ЗАНЯТТЯ ДЛЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ (ШОСТИЙ РІК ЖИТТЯ) «ТАЄМНИЦЯ СНІГОВОЇ КОРОЛЕВИ»

Мета: вчити дітей висловлюватися про музику, пов'язувати зміни в музиці з розвитком образу; знаходити зв'язок між засобами виразності і розвитком образів музичного твору; давати оцінку знайомій музиці в цілому; аргументувати її; інтонувати стрибки на квінту, видихаючи повітря економно; слухати себе під час співу і виправляти свої помилки; вчити швидко реагувати на зміну характеру музики, передавати його рухами.

Розвивати музичний слух; розрізняти звуки за висотою та тривалістю, розширювати співацький діапазон від re^1 до do^2 , закріплювати вміння впізнавати музичний твір у іншому звучанні (металофон), розвивати почуття ритму; відображати оплесками ритмічний малюнок знайомої пісні.

Розвивати вміння рухатись легко і вільно, відповідно характеру музики, красиво виконувати танцювальні рухи. Створювати образи, що відповідають змістові музичного твору; досягати органічного злиття рухів з музикою, активізувати творчу активність дітей бажання виконувати власно придумані рухи.

Виховувати в дітях почуття самоповаги, справедливості, дружелюбності, вміння довіряти людям, аналізувати життєві ситуації.

Музичний матеріал:

А. Вівальді «Зима» цикл «Пори року» (фонограмний запис).

Співаночка «Гойдалки» слова. Л.Димової, музика О.Тілічеєвої.

Пісні: «Сніжна пісенька», музика Львова-Компанійця, слова С.Богомазова.

«В сказках – чудеса», музика і слова Е.Чурилової, «Ми малята пречудові», музика і слова Г.Равлінко

Вправа: «Крок з високим підйманням ніг та підскоки», музика Т.Ломової.

Музична гра на розрізнення тембру: «Здогадайся, хто співає», музика О. Тілічеєвої; вальс «Весняні голоси», музика Й.Штрауса, «Зимовий танок» (фонограма).

Індивідуальна робота:

Працювати над вмінням інтонувати мелодію, яка рухається поступово вниз.

Працювати над емоційністю виконання пісень.

Працювати над вмінням передавати оплесками ритмічний малюнок. Закріплювати вміння ритмічно крокувати, високо підіймаючи коліна. Закріплювати вміння легко перестрибувати з ноги на ногу.

Дидактичний матеріал:

Виготовлення «зав'ялих» та «розквітлих» квітів, бурульок;

Фланелеграф;

Металофон.

Підготовка вихователів:

Читання дітям казки Г. Х. Андерсена «Снігова Королева». Повторення з дітьми ввічливих слів та слів подяки. Під час заняття допомога музичному керівнику у організаційних моментах. Ознайомлення з концепцією гуманно-особистісного підходу. Опрацювання науково-методичної літератури: К.І. Назаренко, Г.Ф. Пономарьова «Росте людина». – Харків. «Скорпіон». 2006

Попередня робота з дітьми:

Вивчення ролі «Маленької розбійниці».

Вивчення вірша «Театр ляльковий всіх вітає»,

Пригадування ввічливих слів та слів подяки у відповідних ситуаціях.

Хід заняття

I. Організаційний момент

Діти під спокійну музику заходять до зали. Їх зустрічає Герда. (Музичний керівник переодягнений в Герду). Герда виконує співаночку «Добрий день», діти відповідають.

Герда. Діти, я дуже рада, що ви до мене завітали. Бо у мене трапилось нещастя. Снігова Королева забрала мого названого братика Кая. Послухайте як це було.

II. Основна частина

Слухання музики А. Вівальді «Зима» (етап закріплення)

Герда. Як називається музика, яку ви слухали? Про що розповідала музика? Що ви собі уявили, які почуття викликала музика?

Діти відповідають.

Герда. Як ви здогадались, що це була саме Снігова Королева. Як музика передала характер образу Снігової Королеви?

Відповіді дітей.

Герда. Від холоду Снігової Королеви зав'яли наші улюблені квіти. Ви можете їх врятувати, зігріти їх своїм подихом. Вдихніть повітря, а потім струминкою дмухайте на квіточку.

Вже стало тепліше від вашого подиху. Але ще недостатньо. Давайте заспіваємо.

Прийміть необхідне положення: сядьте рівненько, спинки випряміть. Від нашого виконання буде залежати, чи відігріються квіти.

Діти виконують вправу на розвиток голосу та слуху «Гойдалки», слова Л.Димової, музика О.Тілічєвої.

Зверніть увагу на верхні звуки, ми співаємо дзвінко і легко. *Діти виконують співаночку, музичний керівник вправляє дітей індивідуально.*

Герда. Допоможи, будь-ласка, Оленочко, зігріти наші квіти. Проспівай мелодію, яка рухається поступово вниз.

Дівчинка співає.

Герда. Від твого гарного співу, розквітла одна квіточка. Щоб допомогти іншим квітам, заспівай, як ти гойдаєшся на гойдалці: вгору, вниз.

Дівчинка співає.

Герда. Дякую, дивись, ти досить вдало проспівала стрибки, і тому розквітли майже усі квіти. А для того, щоб розквітла остання квітка, Ігор проспіває мелодію, яка поступово рухається вниз і чітко промовить усі слова.

Хлопчик співає.

Герда. З вашою допомогою розквітли усі квіти, дякую тобі. Ви дуже добрі та чуйні діти.

Після індивідуального співу Герда звертає увагу, що після правильного виконання вправи квіти зігрілись і знов розквітли.

Герда. Ви чисто інтонували. Подивіться, квіти ожили. Тепер можна вирушити в путь і знайти мого названого брата Кая, а швидше добратися до палацу Снігової Королеви нам допоможе пісня.

Герда. Я відчуваю перешкоди Снігової Королеви. Я зовсім не

пам'ятаю як називається пісня, яку нам треба заспівати, щоб було легше в путі. Допоможіть, будь-ласка мені її впізнати і пригадати назву твору. Я пам'ятаю тільки мелодію.

Музичний керівник грає мелодію, діти впізнають пісню та називають її.

Герда. Без вашої допомоги я б не пригадала назви пісні, ви справжні друзі, я відчуваю, що ви ніколи не залишите товариша в біді. Так це «Сніжна пісенька» і співати її треба весело та бадьоро, щоб вона допомогла нам дібратися до палацу Снігової Королеви.

Заспіваймо весело та бадьоро, щоб нам було легше в путі.

Діти виконують пісню «Сніжна пісенька»,

музика Львова-Компанійця, слова С.Богомазова.

Вибігає маленька Розбійниця.

Розбійниця. Хто ви такі, що робите в моєму лісі? Тепер я вас нікуди не відпущу. Будете у мене в лісі жити, мене звеселяти.

Діти відповідають, що вони не можуть залишитись, бо вони дуже поспішають, треба врятувати Кая.

Розбійниця. Добре, я вас відпущу. Якщо ви мене зацікавите. Мені дуже сумно, все набридло.

Герда. Ми можемо тобі показати ляльковий театр. Малята будуть співати зі своїми друзями – ляльками: спокійно, виразно, передаючи казковий настрій пісні. Слова вимовляйте чітко, щоб маленька Розбійниця усе зрозуміла.

Герда. Малята, виберіть собі ляльку, яка вам до вподоби і вона з радістю допоможе нам здивувати маленьку Розбійницю.

Діти вибирають ляльки за бажанням.

Дитина. Театр ляльковий вас вітає,

Ця зустріч радісна для нас

Ми разом з нашими ляльками

Теж заспіваємо для вас.

Діти виконують пісню «В сказках – чудеса», музика і слова Е. Чурилової

Виконання пісні з використанням ляльок.

Розбійниця. Мені сподобалось як ви співали, я відпускаю вас. Але будьте обережні, біля палацу Снігової Королеви дуже багато снігу.

Герда. Нам треба подолати снігові замети. Ми будемо рухатись високо піднімаючи ноги, а коли з'являться великі крижини, ми будемо їх перестрибувати.

Діти виконують вправу «Крок з високим підніманням ніг та підскоки», музика Т. Ломової

Герда. Андрійко, якщо ти будеш правильно піднімаючи ноги, тобі буде легше долати снігові перешкоди. Молодець, в тебе виходить вже краще.

– Оринко, легко перестрибуй з крижини на крижину, щоб не впасти у холодну воду, в тебе дуже гарно виходить.

- Юрко, уважніше слухай музику під час руху, тобі буде зручніше

крокувати. Сергійко, не наштовхуйся на дітей, будь уважнішим, в тебе все виходить.

Завдяки вашим старанням нам вдалося подолати снігові перешкоди.

Під час виконання вправи музичний керівник робить необхідні зауваження та вказівки щодо виконання вправи.

Герда. Ось ми і в палаці Снігової Королеви. Дивіться, скільки криги навколо, бурульки Які бурульки за величиною?

На фланелеграфі викладені бурульки довгі та короткі, відповідно ритмічного малюнка.

– Вони загороджують нам шлях. А якщо до них доторкнутися, вони задзвенять.

Музичний керівник пропонує дитині торкнутися до бурульок, в той час грає на металофоні відповідний ритмічний малюнок знайомої пісні.

Герда. Діти, ви впізнали мелодію?

Відповіді дітей.

– Передамо оплесками ритмічний малюнок. З яких звуків він складається?

Відповіді дітей.

Діти оплесками передають ритмічний малюнок (разом та індивідуально)

– Маринко, допоможи нам здолати крижини, передай оплесками ритмічний малюнок. Дуже гарно, однією перепоною стало менше.

– Владику, допоможи і ти, передай оплесками ритмічний малюнок і крижини зникнуть. Ви дуже гарно справились із завданням, а зараз цей ритмічний малюнок треба відтворити при співі знайомої пісні.

Діти виконують пісню «Ми малята пречудові»,
музика і слова Г.Равлінко

Герда. Ви правильно поспівали ритмічний малюнок і чітко вимовляли слова, дивіться, бурульки зникли і ми опинились у палаці Снігової Королеви. А ось мій братик Кай.

(Одягає на руку «ляльку-хлопчика»).

– Але що це? Його зачарувала Снігова Королева, і він нікого не впізнає. Давайте з ним пограємо, може по голосу він впізнає нас.

Проводиться музична гра на розрізнення тембру,
«Згадайся, хто співає», *музика О. Тілічеєвої.*

Герда одягає «ляльку Кая» на руку дитини і дитина відгадує хто співає.

– Діти, як би ви подякували Герді, якщо б опинились на місці Кая?

Відповіді дітей.

– Ви, молодці, дуже гарні слова. Вміння подякувати допоможе вам у будь-яких життєвих ситуаціях: «Розтане навіть льодова крижина, від слова доброго – спасибі».

Голос Снігової Королеви.

– Все одно ви невзмозі подолати мене, хоч Кай і впізнав усіх вас. Ви залишитеся у моєму палаці. Я вас заморожу.

Герда. Знов перешкоди Снігової Королеви, що ми можемо подіяти? Хто допоможе нам? Хто нас врятує? Ми можемо тут змерзнути.

Малята роблять висновки, пропозиції, приходять до висновку, що їх можуть зігріти танцювальні рухи.

Герда. Насправді, від холоду нас можуть врятувати танцювальні рухи. Послухайте, яка чарівна музика.

Діти слухають вальс «Весняні голоси» музика Й.Штрауса

Визначте, будь-ласка, жанр музики та передайте рухами характер музичного твору.

Діти визначають, що це танок – вальс.

Діти імпровізують танцювальні рухи

Звучить голос Снігової Королеви.

– Ви мене переконали, я не можу вам зашкодити, я відпускаю всіх.

III. Підсумок

Герда. Завдяки вашим знанням, вмінням приходити на допомогу, бажанням підтримати один одного, дружбі, єдності ми переконали Снігову Королеву і врятували Кая. Дякую вам. Тож треба повертатися додому.

Голенко О. В.,

вихователь,

*Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад
(ясла – садок) № 303 комбінованого типу»
м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область.*

КОНСПЕКТ ЗАНЯТТЯ ГУРТКА «ТАЛАНОВИТІ ПАЛЬЧИКИ» ДЛЯ ДІТЬМИ ПЕРЕДШКІЛЬНОГО ВІКУ У ТЕХНІЦІ «ОБ'ЄМНА АПЛІКАЦІЯ» НА ТЕМУ: «ЧАРІВНИЙ ПТАХ»

Мета: закріпити техніку складання смужок навпіл та технічні навички об'ємної аплікації; прийоми викладання смужок на тло та наклеювання їх півколом так, щоб вийшов хвіст птаха; вміння дітей вирізати два однакових трикутника з прямокутника складеного навпіл. Розвивати дрібні м'язи рук, зорову та рухову пам'ять, пізнавальний інтерес до нових образів, творчі здібності. Виховувати охайність, посидючість, наполегливість, самостійність, художньо – естетичний смак. Створювати позитивний настрій на занятті гуртка.

Матеріал: тло червоного кольору, по 20 жовтих смужок (1см*20см), деталі птаха (тіло, ноги), червоний прямокутник (3см*6см), клей, ножиці, клейонки, серветки, фломастер чорний, зразок, різнокольорові кружки 6 пар, музичний супровід Шопен «Ліс», відео-слайди, відео лист.

Попередня робота: вирізання дітьми жовтих смужок (1см*20см), склеювання кінців смужки (по 10 шт.) кількома дітьми, загадки про різних тварин, птахів, які живуть у зоопарку, розгляд ілюстрацій павича.

Форма діяльності. Індивідуальна.

Хід заняття

Вихователь :

Встало вранці ясне сонце,

Зазернуло у віконце.

Всі до нього поверніться,

Одне одному всміхніться.

- Сьогодні знову відкриває двері наша майстерня «Талановиті пальчики».

Вихователь. Малята до мене по інтернету на пошту прийшов цікавий відео лист. Я його подивилась. Ви хочете подивитись?

Перегляд відео листа, який прислав маленький пінгвін Чакі, загадка від нього:

Чакі. Я живу дуже далеко, там де морози та багато снігу. Мама розповідала мені про чарівного птаха, якого бачила у зоопарку, коли жила там.

Птах поважно походжає,

У хвості квітник ховає.

Як розпустить він хвоста –

Наче ружа зацвіла. (Павич)

Я дуже хочу його побачити, допоможіть мені. Заздалегідь дякую, чекаю відповіді. До побачення.

- *Діти допоможемо Чакі побачити павича? В цьому році ми познайомилися з новою технікою аплікації.*

- *Хто пам'ятає як вона називається? («об'ємна аплікація»)*

Пропоную зробити павича цією технікою. Вона нам вже знайома, давайте подивимося та пригадаємо, які роботи ми виконували цією технікою. (відео – слайди).

Вихователь. Щоб добре вам було працювати треба підготувати пальчики і долоньки зробимо вправу.

Пальчикова вправа «Пташки»

Пташки літають

Крильцями махають.

А долонь у діток,

Наче крильця у пташок.

Вихователь. Для кожного з вас я підготувала робоче місце, щоб знайти його я даю вам кружечок. Вам потрібно знайти кружечок відповідного кольору на столі - це і буде ваше робоче місце.

Показати зразок

Вихователь.

- Пригадайте яку попередню роботу ми з вами робили? (вирізали смужки і склеювали їх за кінці).

- склеєних за кінці, іншу кількість вони дороблять самі, а декілька дітей будуть робити потрібну кількість смужок самі.

Розгляд зразка та правила виконання роботи. Питання:

- З яких частин складається наш птах? (хвіст, тіло, ноги, дзьоб).

- Як ви гадаєте, що наклеювати з початку? (хвіст із смужок складених навпіл та склеєних за кінці).
- Як будемо його розташовувати на тлі? (пів колом).
- Що приклеювати потім? (тіло птаха, ноги).
- На яку геометричну фігуру схожий дзюб птаха, якого кольору? (червоний трикутник).
- Як вирізати разом два однакових трикутника? (скласти червоний прямокутник навпіл).
- Як правильно приклеять дзюб птаха? (приклеювати дзюб за згін).
- Пригадайте правила користування клеєм, ножицями.

Під музичний супровід діти самостійно виконують завдання

Вихователь. Молодці, діти! Ви всі добре справляєтесь із роботою, пропоную відпочити і запрошую вас на фізхвилинку.

Фізхвилинка

Пропойную вам малята
Зоопарком погулять.
Нас звірята вже чекають
Радю гостей зустрічають.
А тепер ви не малята,
А маленькі ведмежата.

Ми – ведмеді незвичайні
А веселі й дуже гарні.
Любим вільно походжати
У таночку покружляти
Вліво, вправо повернулись
І в дітей ви обернулись.

Під музичний супровід діти продовжують виконувати аплікацію.

Вихователь. Всі сьогодні молодці! Дуже гарні роботи у вас вийшли. Пропоную сфотографуватися всім разом і надіслати електронною поштою пінгвіну Чакі.

Фото на згадку.

Вихователь. Наш гурток зачиняє свої двері, але зовсім скоро ми побачимося знов.

Кучеренко Н.М.,

вихователь дитячого садка

*Дошкільний навчальний заклад загального розвитку «Берізка»
с. Погреби, Драбівський район, Черкаська область.*

ЗАНЯТТЯ ДЛЯ ДІТЕЙ РІЗНОВІКОВОЇ ГРУПИ «У ВЕДМЕДИКА МИШКА - НИНІ ІМЕННИНИ»

За характером діяльності - навчально-ігрове інтегроване.

За способом організації - тематично об'єднане, одночасно-послідовне.

Програмовий зміст: 4р.ж. - розширювати уявлення дітей про свято День народження (це веселе і радісне свято, приходять гості, іменинник отримує подарунки), активізувати у мовленні дітей слова-назви овочів, фруктів, окремих продуктів харчування (молоко, мед тощо). Вправляти вміння розрізняти та називати кольори (червоний, синій, зелений, жовтий),

продовжувати знайомити із тваринами, які живуть у лісі. 5р.ж. - продовжувати розширювати набуті знання дітей про свята, зокрема, День народження. Спонукаати дітей повторювати пропоновані дії дорослим - "робити бутерброди", "сервірувати стіл". Вправляти у називанні продуктів харчування, які необхідні для приготування певних страв, навчати практично розрізняти геометричні фігури (трикутник, квадрат, прямокутник, круг), формувати просторові уявлення, продовжувати навчати лічбі в межах п'яти, порівнювати предмети за величиною. Збагачувати словник дітей словами - назвами явищ навколишнього життя, дій, ознак; розвивати фонематичний слух, виокремлювати перший звук у словах. Формувати уявлення про життя тварин, які живуть у лісі. 6р.ж. - збагачувати словник словами-назвами продуктів харчування, взаємин між друзями, явищ та подій навколишнього життя. Продовжувати розвивати фонематичний слух, впізнаючи окремі звуки на початку, в кінці слова, добирати картинки, складати речення. Формувати уявлення про культуру поведінки серед людей, вміння проявляти вдячність, люб'язність; сформувати вміння лічити предмети в межах семи, навчати вимірювати сипучі продукти (борошно, цукор), вправляти в розрізненні геометричних фігур, в розташуванні предмета відносно інших на аркуші паперу. Підводити дітей до розуміння про різноманітність життя диких тварин, пристосування до навколишнього оточення, способи живлення. Формувати у дітей 5р.ж., 6р.ж. уявлення про українську страву - вареники. Розвивати у дітей різновікової групи мислення, творчу уяву, зв'язне мовлення, зосередженість, формувати бажання допомогти іншим.

Матеріал: лист у конверті, асоціативна картка за казкою "Три ведмеді", план для виконання завдань, три картки-меню, 3 різнокольорові квіточки, горох, квасоля, жолуді, каштани, горіхи, два глечики, дві чашки із блюдами, набір великих та малих склянок (для дітей 6р.ж.), велика миска, ложки, борошно, молоко, цукор, яблучна начинка, фартушки для кожної вікової підгрупи, дидактичні ігри "Розсели цифри в будиночки", "Порахуй, добери цифру", вправи "Зробимо великий і маленький бутерброд", "Добери чашку до блюда", "Накриємо стіл", "Обведи та заштрихуй" - піктограма, предметні картинки, олівці, аркуші паперу, заготовки для виготовлення вітальної листівки, вологі серветки; пиріг на тарілці, чашки із компотом (для пригостання).

Хід заняття:

Діти разом із вихователем заходять до групової кімнати. Звертаю увагу, яка сьогодні погода (сонячна, тепла, осіння), пропоную привітатись із сонечком, небом.

- Доброго дня, сонце привітне!
- Доброго дня, небо блакитне!
- Доброго дня, у небі хмарки!
- Доброго дня, тваринки й рослини!
- Усіх вас вітаємо і бережемо.
- Бо на одній ми планеті живемо.

Пропоную, подивитися, що це? Так, це лист. Допоможете мені дізнатися від кого він?

Розгляд асоціативної картки (будиночок, тарілки, стільчик із ведмедиком-іграшкою). Роздуми дітей : це казка "Три ведмеді", тато - ведмідь Михайло Іванович, мама - ведмедиця Настася Петрівна, синок - ведмедик Мишутка. Справді, як я не здогадалась! А тепер, читаємо листа: "У мого синочка Мишутки - нині іменини, а я нічого не встигаю зробити. Мені потрібно: прибрати в кімнаті - раз! Вилікувати хворе горло Михайла Івановича - два! Вибрати меню, щоб приготувати святковий обід - три!" Показую дітям план з умовними позначками кожного переліченого завдання. Діти, допоможемо Настасі Петрівні? Пропоную, щоб нічого не забути, відмічати на плані виконане завдання квіточкою. Тож не будемо гаяти часу, почнемо прибирання в кімнаті. (Діти об'єднуються у вікові підгрупи. Діти бр.ж. викладають на столах матеріал до гри "Розсели цифри у будиночки", діти 5р.ж. сортують насіння квасолі та гороху, діти 4р.ж. складають горіхи, жолуді, каштани. Молодці, діти, в кімнаті вже чисто і прибрано! Хтось із дітей закриває виконане завдання квіточкою).

Говорю дітям, що наступний пункт плану - вилікувати хворе горло Михайла Івановича. Чим потрібно лікувати? Міркування дітей: ліками, чаєм з малини, калини, ромашки, теплим молоком із медом, їсти корисні овочі та смачні фрукти. Діти, а який перший звук у слові "молоко", "мед", на який звук закінчуються ці слова? Але у Настасі Петрівни є лише молоко. То чим будемо лікувати хворе горло? Дослідницька діяльність дітей. Погляньте, на столі стоять два глечика. В одному з них молоко, а у іншому вода. Як дізнатися, який саме і що в ньому? Міркування дітей. Перевіряють свої здогадки. (Коли болить горло, варто пити тепле молоко, отже, глечик з молоком буде теплим, а з водою - холодним. Тактильні асоціації, визначення на дотик.) Діти, а ось дві чашки, вони закриті блюдцями, як дізнатися в якій чашці молоко? Припущення дітей, пропоную підняти чашки і за їхньою вагою визначити, яка з молоком, а яка - порожня. Акцентую увагу, що чашка з молоком важча. Отже, ми полікували горло Михайлу Івановичу. Який звук ми будемо промовляти на прийомі у лікаря, який оглядає наше горло? - А-А-А-А-А; а коли будемо плакати? - І-І-І-І-І; коли гуде потяг, виє вовк? - У-У-У-У-У; відпливає від берега корабель? - І-І-І-І-І; а коли будемо дивуватися? - О-О-О-О-О; а як буде ричати ведмідь, тигр, собака? - Р-Р-Р-Р-Р. Діти, ми впоралися із другим завданням. (Хтось із дітей закриває виконане завдання).

Діти, а давайте розбудимо лісових звірят, щоб вони змогли вчасно прийти до ведмедика Мишка на іменини. А які тварини живуть у лісі? (називання дітьми). Наголошую, що тварини, які живуть у лісі - це дикі тварини, вони самі будують собі житло, самі шукають їжу тощо.

Музична гра " Ми у ліс ходили". Діти утворюють коло, взявшись за руки. Розкладаю за дітьми різнокольорові кружечки. Всі рухаються по колу, промовляючи слова та виконуючи відповідні рухи:

Як по лісу ми гуляли, то ведмедика шукали -

У барлозі він лежав, під ялиночкою спав.

Круг ведмедика ходили і ведмедика будили:

Прокидайся, уставай, з нами разом ти пограй!

Звучить музика "ведмедя", діти беруть різнокольорові кружечки і "ховаються".

Запрошую дітей до себе: а тепер нам потрібно вибрати меню і приготувати святковий обід. А ви знаєте, що означає слово "меню"? (Це список назв страв, які будуть готувати). Як ви думаєте, скільки страв може бути в меню? Підводимо дітей до узагальнення, що страв має бути багато, вони повинні бути різноманітні. Пропоную розглянути меню ведмедика Мишка (показ картки - цукерки, малина, яблука, лимонад); ведмедя Михайла Івановича (показ картки - мед, гриби, бутерброди, капуста); ведмедиці Настасі Петрівни (показ картки - салат із овочів, пиріг, бутерброди, вареники, компот, горіхи). Діти, а на вашу думку, яке меню, слід обрати? Міркування дітей, роблю узагальнення: потрібно вибрати меню мами ведмедиці, страви в ньому смачні, корисні і всім сподобаються. Отже, що будемо робити далі? (вмити руки з милом, одягнути фартушки - адже від цього залежить якість страви та здоров'я того, хто її споживає). Діти одягають фартушки, підходять до столів, відповідно вікової групи. 4р.ж. - добирають овочі на салат; 5р.ж. - готують бутерброди великі та маленькі, хлопчики з огірком, а дівчатка - з помідором; 6р.ж. - обводять фрукти для компоту (якщо дитина швидко виконала завдання, їй пропоную заштрихувати фрукти, різними штриховками). Наголошую, що всі були молодці, добре виконали завдання. А тепер наша молодша група разом з помічником вихователя розставить чашки та блюдця. (дидактична вправа "Добери чашку до блюдця"). Діти, у нас із меню вже є компот, салат, бутерброди, горіхи, а тепер готуємо іншу страву вареників зробимо багато - буде у нас нині свято. Назвіть перший та останній звук слова "вареник", яке це слово довге чи коротке? Придумайте лагідне та сердите слово (вареничок, вареничка; варениця, варенище). Складіть речення із словом "вареник". Молодці, а тепер граємо у гру "Додай словечко". (Начинка із капусти - капустяна, із вишень - вишнева, із сиру - сирна і т.д.). Діти, скільки справ ми вже зробили! Ви молодці! Пропоную дітям старшої групи - приготувати пиріг, а дітям середньої групи - виготовити вітальну листівку ведмедика. (Діти 5р.ж. працюють із помічником вихователя). Читаю уривок із вірша О Орача:

Ріжемо яблука.

Лущимо горіх -

Печемо ведмедика

Святковий пиріг...

Діти, давайте замісимо тісто на пиріг. Запитую, що беремо спочатку? Миску. Борошна потрібно взяти три великі склянки (діти відміряють і висипають у миску). Цукру - три маленькі склянки (відміряють маленькими склянками), молока - три великі склянки (наливаю із глечика, діти рахують), беремо шість столових ложок яблучної начинки (теж висипають у миску) - все добре вимішаємо, а тепер кухар нехай випече наш пиріг. Пропоную дітям

втерти руки (вологими серветками)і накрити стіл. Дидактична вправа "Слуховий диктант". Запрошую всіх дітей до себе, пропоную квіточкою закрити третє завдання.(Хтось із дітей закриває).

Помічник вихователя заносить пиріг. Погляньте, ось, який смачний ми спекли пиріг, у ведмедика Мишка - гарні іменини!. Діти виконують "Пісню кухарчуків "(слова І. Чучі, музика Т. Тужик, журнал "Дошкільне виховання".№ 6. 2012 року). А тепер всі підемо вимиємо руки і будемо смакувати пирогом.

СЕКЦІЯ 2. ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ВЗАЄМОДІЇ В РАМКАХ

Бізюк Т.В.,
вихователь дитячого садка
ДНЗ (центр розвитку дитини) «Золотий ключик»
м. Нетішин, Хмельницька область.

СПІВПРАЦЯ З БАТЬКАМИ ЧЕРЕЗ СПІЛКУВАННЯ

Тісна співпраця – шлях до великого успіху
В.О. Сухомлинський

Сьогодні, як ніколи, гостро набуло актуальності залучення батьків до освітньо-виховного процесу, використання різноманітних методів спільної роботи дошкільного навчального закладу з родиною. Батьки, не володіючи достатньою мірою знаннями вікових та індивідуальних особливостей розвитку дитини, іноді здійснюють виховання наосліп, інтуїтивно. Все це, як правило, не дає позитивних результатів. У таких сім'ях немає міцних міжособистісних зв'язків між батьками і дітьми і, як наслідок, "авторитетом" стає зовнішнє, часто негативне оточення, що призводить до "виходу" дитини з-під впливу сім'ї. Ще Н.К. Крупська в своїх "Педагогічних творах" писала: "Питання про роботу з батьками - це велике і важливе питання. Тут треба піклуватися про рівень знань самих батьків, про допомогу їм у справі самоосвіти, озброєння їх відомим педмінімумом, залучення їх до роботи дитячого садка". І тому робота з батьками – це процес безперервний, складний, тривалий. Вихователю важливо встановити партнерські відносини з родиною кожного вихованця, створити атмосферу взаємо підтримки та спільності інтересів. І хоча вихователі більш компетентні у справах виховання, батьки знають краще, що потрібно їхнім дітям. І коли батькам надають право сильного голосу, їх залучення може покращити ефективність освітньо-виховного.

Основою педагогічної взаємодії є спілкування, адже саме спілкування є і найважливішою умовою, і засобом розвитку особистості. Спілкування може відбуватися з ініціативи вихователя або батьків. Але цей контакт можливий лише тоді, коли вони визнають, що виховання і навчання дітей можна досягти лише спільними зусиллями.

Спілкування з батьками може відбуватися формально: домашні візити, сім'ї в групі, бібліотека; і неформально: час приходу і забирання дітей, записки й, настінні бюлетені.

Своєчасно помітити і допомогти усунути хиби у взаєминах між дорослими і дитиною – обов'язок педагога. А для цього треба знати сім'ю вихованців, уклад родинного життя, стиль спілкування. Два рази на рік плануємо відвідування дитини вдома (на початок навчального року та в кінці). «Щоб добре знати дитину, треба добре знати сім'ю» - так вважав

В.Сухомлинський. Такі домашні візити корисні як для вихователів так і для сімей. Потрібно завжди домовлятися про візит; планувати час, коли вся сім'я вдома; пояснювати мету приходу, тривалість.

Прийти до дитини додому - це прийти в гості. Треба бути в гарному настрої, привітним, доброзичливим. Варто забути про скарги, зауваження, не допускати критики на адрес батьків, їхнього сімейного господарства, способу життя, поради (одиночні!) давати тактовно, ненав'язливо. Поведінка і настрої дитини (радісний, розкутий, притихлий, збентежений, привітний) також допоможуть зрозуміти психологічний клімат родини. Малюкам дуже подобається показувати свою кімнату, окремі іграшки, домашніх тварин та інші важливі для неї предмети. Під час такого спілкування можна більше дізнатися про культуру сім'ї, її вподобання, зв'язки, стиль спілкування та особливі уміння таланти, які члени сім'ї могли б присвятити малим дітям. За результатами складаю «Соціальний портрет сімейного виховання». Але це не є єдиний спосіб отримання інформації про сім'ю. Для цього також використовуємо анкети, тести. Також потрібно знаходити час проводити малят, які довго хворіють. Це допомагає встановленню особистісного контакту, дає змогу об'єктивно з'ясувати педагогічну позицію сім'ї. Намагатися тактовно допомогти родині зрозуміти та виправити якісь помилки або вжити рішучих заходів щодо оздоровлення виховної ситуації в сім'ї в цілому.

Для батьків в групі створено бібліотека в якій батьки можуть винаймати книги чи іграшки, зазначаючи у формулярі прізвище того, хто винаймає, що беруть і на який термін. Батьки мають можливість в домашніх умовах знайомити дітей з дитячими творами, які відповідають віковим особливостям розвитку дітей, а також пропонуються книжки та брошури для батьків про ріст і розвиток дітей. Також пропонується батькам виготовляти книги власними руками, що є одним із способів залучення сім'ї до навчально-виховного процесу.

Однією із стратегій формального спілкування є залучення сім'ї в групу. І як показує практика батькам потрібно дати хоча б мінімум педагогічних знань, щоб вони стали вихователями власної дитини. А це можливо коли батьків залучати до освітньо – виховного процесу. Дуже доречними стануть Дні відкритих дверей і дні самоврядування. Це дає змогу батькам відчувати себе причетними до програми, вільно спілкуватися із друзями своєї дитини, бачити свою дитину у взаємодії з іншими, переносити набуті знання додому. Батьки можуть навчати дітей спеціальним навичкам (гурткова робота). Батьків можна залучати до ігрової діяльності, занять, проведення екскурсій, підготовки до вистав чи розваг, безпосередньо приймати участь в них. Приносити матеріали в групу, допомагати в оформленні групової кімнати. Різноманітна й цікава спільна діяльність зближує батьків і дітей, сімейне і суспільне виховання. Бути в центрі подій, які відбуваються в нашій групі, допомагають батькам різноманітні виставки, в яких батьки разом з дітьми приймають активну участь: «Овочева ярмарка» (до тематичного циклу «Ходить осінь в садах, по городах»), «Королівство

квітів» (тематичний цикл «Квіти в нашому житті»), «Для рідної матусі» (тематичний цикл «Хто на світі найдорожчий»). Скільки захоплення було в очах кожної дитини, коли вона ділилася враженнями про спільну роботу з батьками. Як вони виготовляли книгу, чи готували подарунок для мами....

Батьківські збори і зустрічі є дуже важливі. Педагоги, як відомо, люблять повчати. І не лише дітей, але й їхніх батьків. І уроки ці називаються батьківськими зборами. А якщо ризикнути і поглянути по-новому на батьківські збори. Потрібно надати можливість батькам поспілкуватися один і одним на сімейних зустрічах. Існує декілька типів сімейних зустрічей: інструктивна (інформаційні семінари), дорадчі (батьківські ради), неформальні зустрічі (святкові вечори, екскурсії і т.д.), групи підтримки. Батьківські збори (зустрічі) проводяться один раз в квартал, але за необхідності можна частіше. Їх потрібно проводити в різних формах, висвітлювати теми які найбільш цікавлять батьків і відповідають віковим особливостям дітей. Для того, щоб визначити запитання, які цікавлять батьків, які є актуальні на даний час, скористайтеся «Скринькою запитань і пропозицій».

Для ефективного проведення зустрічі (зборів) важливо забезпечити сприятливе місце. Так для вітання (ігор, рухавок) підійде килимок. Вербальний і невербальний контакт у колі є зручнішим, всі учасники зустрічі знаходяться в однакових умовах. Це сприяє згуртуванню батьків, підвищується загальний рівень сприйняття і уваги учасників. Існує багато ігор і вправ, які розраховані на невеличкий простір. Ефективно використовувати під час зустрічей з батьками метод кейс-стаді або метод конкретних ситуацій (від англійського випадок - випадок, ситуація) - метод активного проблемно-ситуаційного аналізу, заснований на навчанні шляхом вирішення конкретних завдань - ситуацій (рішення кейсів). Тимбілдинг, або командотворення (англ. Team building — побудова команди) — це спеціально розроблені заходи, спрямовані на згуртування колективу, формування сильної команди, що успішно досягає будь-яких поставлених цілей.

Запрошення на збори потрібно надіслати всім батькам групи із зазначенням теми зібрання. На збори запрошуйте спеціалістів, організовуйте ігри, використовуйте наочний матеріал, роздатковий, якщо обговорюється розвиток дитини використовуйте магнітофонні записи, відео записи, фотокартки – все це допоможе батькам краще сприйняти інформацію. Якщо батьки не мають можливості бути присутніми на зустрічі, потрібно надіслати їм додому записку з переліком питань, які обговорювались, і висловити надію на те, що вони зможуть прийти на наступну зустріч. Саме на батьківських зборах формується загальна думка колективу батьків щодо актуальних проблем виховання і навчання малят, колективна відповідальність їх за всю групу в цілому і за кожну конкретну дитину, формується педагогічна культура батьківської громадськості. Ефективність батьківських зборів залежить від обраних вихователем актуальних для батьків проблем і подальшого обговорення їх із ними. Особливу роль у

спільній роботі з родинами вихованців відіграють батьківські комітети, які обираються на перших батьківських зборах, у вересні місяці. Вони допомагають в освітньо-виховній і в господарській роботі. Пам'ятайте, мета батьківських зборів – підвищення виховних умінь та педагогічної культури батьків.

Оскільки жоден метод спілкування не буде повністю придатний для всіх без винятку сімей, необхідно мати різноманітні стратегії спілкування для задоволення потреб різних батьків. Різні стратегії спрацьовують в різний час. Велика зайнятість батьків залишає сім'ям мало вільного часу для спілкування. Тому природні неформальні нагоди, є цінними можливостями для встановлення зв'язку між ЗДО і сім'єю. Досвід роботи підказував, що ключова форма роботи з родиною – індивідуальні бесіди. Хоч ці бесіди короточасні, та вони дають змогу зрозуміти окремі вчинки і переживання дітей, допомагають вихователям та батькам ближче познайомитися, тримати один одного в курсі життя дитини. Такі бесіди – перші кроки до добрих, довірливих взаємин між сім'єю та вихователем.

Тематика бесід диктується життям дитини вдома та в дошкільному закладі: «Як відбувається фізичний розвиток дитини?», «Чим цікавиться?», «Режим роботи ДНЗ», отримати інформацію, як дитина поводи́ла себе вдома, її відпочинок, розповісти батькам про успіхи їхньої дитини. Також в ці години батьки можуть гратися з дітьми, читати книги, організовувати і проводити гурткову роботу, спілкуватися з іншими батьками. Розмовляючи з батьками, зробіть так, щоб вони почувалися комфортно і невимушено, але водночас зберігайте ділову манеру спілкування. Зберігайте конструктивну дистанцію, яка допомагає оптимальному спілкуванню. Для заохочення використовуйте короткі фрази, які засвідчують згоду, розуміння і спонукають батьків продовжити розповідь. Слова: «Так...», «Розумію...», «Звісно...», «Продовжуйте...», - запрошують говорити вільно і невимушено.

Один з дієвих способів неформального спілкування є записки і інтернет зв'язок «Батьківська пошта», «Телефон довіри». Надсилаються батькам коротку інформацію, повідомлення (по мірі необхідності не рідше одного разу на місяць). Ці записки розповідають про певні досягнення дитини, нові навички або поведінку. Також можна надсилати подяки батькам за допомогу в роботі. Батьки можуть розміщувати свою інформацію для вихователів, це дуже дієво, коли батькам легко викласти свої думки на папері. Будь-який член родини має можливість у короткій записці, повідомленні висловити сумніви з приводу методів виховання своєї дитини, звернутися по допомогу до конкретного фахівця тощо. Телефон довіри допомагає батькам з'ясувати які-небудь значимі для них проблеми, попередити педагогів про помічені незвичайні прояви дітей. Також телефон стає добрим поради́ником, якщо дитина затримується, чи за поважними причинами не прийде до садочка. Бувають ситуації, коли і нам потрібно зателефонувати батькам. Головне, пам'ятати етичні норми спілкування з батьками. Це сприяє зміцненню взаємовідносин між вихователями і батьками.

Настінні бюлетені для батьків – це ще один неформальний спосіб спілкування з сім'ями. Інформація в настінних бюлетенях адресована безпосередньо батькам і містить в собі нотатки про основні події, розвиток дітей, їхнє харчування та інше що становить інтерес для батьків.

Саме головне, кожна родина хоче прочитати, почути про свою дитину, а не про дошкільнят загалом. Багато хто послуговується принципом: я й сама журнали та книжки читаю, в інтернеті інформацію знайти можу, а від педагогів вимагаю не теоретичних міркувань, а конкретних результатів стосовно моєї улюбленої дитини. Зрештою, батьки, замовники наших педагогічних послуг і мають право вимагати.

Мета і тематика газети може бути різна (опис останніх подій і заходів, що відбулися у садочку, поточні події, статті про розвиток дитини). Газета повинна містити коротку інформацію, яку легко читати.

Тільки при тісній співпраці і систематичному спілкуванні, при взаємній довірі і доброзичливості вихователі зможуть активно співпрацювати з батьками. Вихователю взаємовідносини з батьками необхідно будувати як рівний з рівним, як колега з колегою. «Як Ви вважаєте?» «Давайте порадимося» - ось основний тон в спілкуванні з батьками. При цьому вихователь повинен: володіти високорозвиненим відчуттям відповідальності перед батьками за навчання і виховання дітей, постійно вивчати, різностороннє знати сім'ї дітей; бути радником, товаришем, довіреною людиною кожної сім'ї, зберігати відомі йому сімейні таємниці; завжди пам'ятати про ранимість батьківських почуттів, і не ображати їх нетактовною оцінкою поведінки дитини або недоліки у вихованні, тим більше публічний негативний вислів про дитину; вміти показати дітям гарні якості їх батьків і, спираючись на це, сприяти підвищенню їх авторитету; рахуватися із думкою батьків про свою діяльність, терпляче сприймати їх критичні зауваження в свою адресу, не забувати при цьому, що самокритичність вихователя піднімає його авторитет в очах батьків.

Література

1. Акопян Л. Програма взаємодії з родиною //Вихователь-методист дошкільного закладу, - К., 2009. - № 11. - С. 4-16.
2. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні. – К. – 2012 (нова редакція)
3. Керівництво дошкільним навчальним закладом: Інформативно-методичні матеріали на допомогу керівникові дошкільного навчального закладу. - Тернопіль: Мандрівець, 2008. – С. 134-137
4. Колосарьова Є.Л. Дошкільний навчальний заклад і сім'я Гуманізація відносин. – Вінниця: ВОІПОПП, 2003.
5. Корміліцина Л.Ю. Запрошуємо до співпраці //Дош.вих. – 1999. – №1
6. Косарева О. Батьки і діти: психологічні моделі міжособистісної взаємодії. //Дош. вих., – 2005. – № 5.
7. Макаренко А. Книга для батьків. – К.: Радянська школа, 1973. – 274

с.

8. Сухомлинський В. Як виховати справжню людину // Вибрані твори: У 5-ти т. – К., 1980. – Т. 2. – С. 149-416.

9. Сухомлинський В. Батьківська педагогіка. – К, 1988. – 346 с.

Бризюк Л.В.,

вихователь дитячого садка

Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №9 «Пролісок»

м. Нетішин, Хмельницька область.

СКЛАДАННЯ ОПИСОВИХ РОЗПОВІДЕЙ ЗА СЕРІЄЮ СЮЖЕТНИХ КАРТИНОК ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Розповідання за серією картинок є дуже ефективним видом роботи з формування зв'язного мовлення дітей дошкільного віку.

Навчання дошкільнят розповіді за серією картинок треба починати з *трирічного віку*. Дітям цього віку для складання серії пропонується 2 - 3 картинки. З чотирьох років обсяг серії збільшується до 4 - 5 картинок. Їх сюжети повинні відображати реальний досвід дітей.

У *п'ятирічному віці* дитині може пропонуватися до 6-ти картинок з серії по типовим подіям, пережитим дітьми в цьому віці (покупка чогось в магазинах, похід в зоопарк або в ліс). У цьому ж віці можна використовувати серію картинок на основі казкових ситуацій (їжачок збирає яблука в лісі, варить варення і пригощає ним лісових звірів). Дітям *п'яти років* доцільніше використовувати серії картинок з 6 - 8 кадрів.

Під час добору серій сюжетних картинок потрібно враховувати їх зміст, який повинен відповідати життєвому досвіду дітей, у сюжетах має чітко простежуватися послідовність, завершеність подій, а також вони повинні бути цікавими і за своїм моральним спрямуванням. Методично правильний добір та оптимальна послідовність розташування сюжетних картинок сприяє програмуванню чіткої логіки викладу думок.

Для складання розповідей, залежно від рівня розвитку мовлення та мислення дітей, використовували такі *види серій сюжетних картинок*:

1) на початковому етапі навчання використовують серії послідовних картинок, які за своїм зображенням є предметно-дійовими і ґрунтуються на знайомому з життєвого досвіду дітей матеріалі (наприклад, «Купання ляльки», «Ранок Василька» тощо).

2) на наступному етапі навчання застосовують серії сюжетних картинок широкого сюжетного плану у зображенні кожної окремої картини серії, які є більш складними за своїм змістом (наприклад, «Годівниця для птахів»).

Методика проведення цього виду занять відрізняється *п'ятьма способами подавання дітям картин*.

Так, *перший спосіб* передбачає послідовний розгляд картин, з яких

відкрита на початку заняття лише перша. Перед тим, як відкривати наступну, вихователь пропонує дітям здогадатися, що на ній зображено. Тільки коли фантазія дітей виявляється вичерпаною, вихователь відкриває її. Це дає змогу підтримувати інтерес до заняття тривалий час. До кожної з картин вихователь добирає 1-2 запитання та 1-2 лексико-граматичні завдання (вправи, ігри, творчі завдання). За кожного картину складається розповідь, яка поступово збільшується: спочатку тільки за змістом першої картинки, потім – першої та другої, потім – першої, другої та третьої і т.д.

Другий спосіб полягає в одночасному поданні дітям усіх картинок, які вони самі мають розмістити в логічній послідовності. Потім заняття відбувається за стандартною схемою - послідовний розгляд кожної картини за запитаннями та складання розповідей.

Третій спосіб – три перші картини закриті, остання відкрита. У першій частині заняття - колективні творчі фантазії дітей щодо початку розповіді. Далі послідовно відкриваються картини і складаються розповіді.

Четвертий спосіб відрізняється тим, що на початку заняття відкриваються перша та остання картинки. Після фантазування про зміст середніх картинок, діти послідовно розглядають усі картинки та складають за ними розповіді.

П'ятий спосіб характеризується відкриттям картинок через одну. Методика заняття зберігає логіку. Зауважимо, що практика застосування цього виду занять переконливо доводить, що найбільш ефективним способом організації розповідання є розповідь командами. Це не тільки спосіб забезпечення високої мовленнєвої активності (в занятті беруть участь 12-16 дітей), а й засіб розвитку зв'язності як якості розповіді та стимулювання творчості дітей - кожна команда не повторює попередньої розповіді, а складає власну.

Етапи навчання складання описових розповідей дітей старшого дошкільного віку за серією сюжетних картинок.

І етап. Попередня робота.

Робота з реальними ситуаціями

Мета: навчити дітей промовляти ланцюжок взаємопов'язаних дій та їх результатів.

Робота з художнім твором. Мета: навчити дітей встановлювати причинно-наслідкові зв'язки тексту і формувати вміння виявляти мету героя

Матеріал: ілюстрації за казкою « Червона Шапочка »

Після читання художнього твору, педагогу доцільно провести бесіду за змістом тексту.

Наприклад:

1. Мама з донькою розмовляють. Мама тримає кошик.
2. Червона Шапочка іде по лісу.
3. Вовк розмовляє з Червоною Шапочкою тощо.

Обговорення послідовності дій іде за допомогою запитань:

- Хто зображений на цій картині?
- Що він робить?

- Яка мета цієї дії?

Основне завдання педагога: тренувати дітей у вибудовуванні причинно-наслідкових зв'язків тексту і сформулювати вміння визначати мету героя за його зображуваних дій.

II етап. Покрокова система ігрових вправ з навчання дітей описових розповідей за серією сюжетних картинок. Представлена методика носить узагальнюючий характер. Завдання вихователя - адаптувати кожен крок до конкретного віку дітей, з якими він працює. При цьому послідовність кроків не повинна бути порушена.

Мета: виховувати в дітей любов до природи, позитивні моральні якості (ввічливість, порядність, чуйність, уважність), бажання цікавитися життям звірів; розвивати зв'язне мовлення (вміння будувати речення, узгоджуючи слова в роді, числі та відмінку), логічне мислення, дрібну моторику м'язів рук, фантазію, творчість, уяву, пам'ять; навчити та закріпити вміння дітей складати розповіді за серією сюжетних картинок.

Матеріал: серія картинок «Дикі тварини», «Зима – чарівниця»

Впроваджуючи в свою педагогічну практику складання розповіді за серією картинок, необхідно створити в дітей мотивацію щодо певної діяльності. При цьому не рекомендується давати дитині завдання такої форми: «Зараз треба (ти повинна) розкласти картинки в потрібній послідовності» або «Ми разом розкладемо картинки як потрібно», оскільки такі фрази не стимулюють інтерес дитини до даного виду діяльності. Краще запропонувати їй погратися.

Крок 1. Мета: розвивати вміння бачити серію картинок в цілому, та вміння дотримуватись правил гри; навчити дитину розкладати картинки зліва на право в одну лінію.

Методичні рекомендації. Вихователь повинен забезпечити поверхню (вертикальну чи горизонтальну), на якій будуть розкладатися картинки. Вправа повинна бути динамічна. Не варто довго затримувати дитину на цьому етапі, концентруючи увагу на послідовності розміщення картинок.

Крок 2. Мета: навчити дитину знаходити головного героя, та загальні об'єкти на всіх картинках.

Методичні рекомендації. Педагог на цьому етапі повинен допомогти дітям не випустити з уваги загальні об'єкти, навіть, якщо вони знаходяться на другому плані. Для прикладу: пропоную дітям серію картинок «Дикі тварини», де лисичка хоче обманути рибку та з'їсти її, а їжачок хоче допомогти рибці (сюжет з чотирьох картинок). На останньому кадрі видно, що їжачок потягнув лисичку за хвіст, і рибка попливла.

Крок 3. Мета: навчити дитину знаходити, перераховувати та озвучувати місця, де відбувається дія і на яких картинках.

Хід дій: розглянути картинки і виявити місце, де відбувається дія.

Методичні рекомендації. Педагог повинен підібрати серію сюжетних картинок спочатку з загальним місцем дії. При цьому діти повинні підбирати слова, які характеризують конкретне місце будь якого орієнтира. Для прикладу: серія картинок «Дикі тварини». На першому «кадрі» події

відбуваються біля річки, на другому «кадрі» - біля дерева, на третьому – біля пенючка, і на четвертому - знову біля річки. Цей крок також повинен проходити динамічно, не обов'язково послідовно з ліва на право перераховуючи місця, які зображені на картинках, але всі зображені місця повинні бути озвучені і названі. Наприклад: «Все відбувається біля річки, та в лісі».

Крок 4. Мета: навчити дітей встановлювати час подій, які зображені на картинках та називати їх.

Методичні рекомендації. Впроваджуючи в практичну діяльність роботу за серією сюжетних картинок, педагог повинен підібрати серію картинок з конкретною порою року або годину дня (наприклад, серія «Дикі тварини» - світлий день та тепла пора року). Правильні відповіді дітей: «Це день, пора року – літо». Потім дітям пропонують серії картинок, де зображена інша пора дня, та року (серія «Зима - чарівниця»). При цьому не обов'язково послідовно перераховувати час, який відбувається на кожній із картинок, але час подій повинно бути озвучено і названо.

Крок 5. Мета: навчити дитину виявляти головного героя на конкретній картинці, та його дії.

Методичні рекомендації. Для забезпечення динамічності педагог підтягує картинку почергово, починаючи з крайньої лівої. Поки не виявлена мета дій героїв на першій картинці, не починається обговорення наступної. Цілеспрямовано використовувати будь-які символи, що визначають три основних запитання: Хто? Що робить? Для чого робить?

Крок 6. Мета: навчити дітей будувати послідовність дій (починаючи з будь якої картинки, яку вибрала сама дитина).

Методичні рекомендації. Педагог та інші діти перевіряють правильність побудови логічного ланцюжка. Якщо дитина порушує логічний ланцюжок, вихователь не зупиняє її, а пропонує подивитися на інші картинки та покласти їх між тими чи іншими картинками (до чи після). Як показує досвід, діти самостійно виконують інші дії з картинками, які залишилися.

З переплутаного ряду дитина вибирає за основу третю картинку, кладе справа четверту картинку, потім першу картинку зліва від картинки три, а далі - картинку два самостійно ставить між картинками 1 і 3. Така послідовність дій дитини вважається як правильно виконане завдання.

Можливі помилки дітей і уточнюючі питання вихователя. Якщо порушена логіка тимчасових зв'язків, вихователь пропонує дитині згадати послідовність частин доби або пір року.

Якщо порушена логіка, пов'язана з місцем розгортання подій, вихователь звертає увагу дитини на місце того, що відбувається: «В якому місці відбувається подальша дія?»

Якщо помилка пов'язана зі зміною ознак об'єкта, то вихователь пропонує припустити, в результаті чого це сталося, і встановити правильний причинно-наслідковий зв'язок.

У разі, якщо дитина швидко і послідовно викладає серію картинок, вихователь може посперечатися з нею, запропонувавши свідомо неправильну

послідовність, тобто поміняти картинки місцями. Завдання вихователя - формувати вміння доводити свою правоту, виходячи з об'єктивних фактів.

Крок 7. Мета: навчити дітей складати зв'язну розповідь на основі послідовно викладених картинок.

Методичні рекомендації. Педагог пропонує розглянути ігрову дію, як роботу «слідчого», чи «кінорежисера». При цьому потрібно цілеспрямовано приділяти увагу до розповіді дитини. Не рекомендується дозволяти дитині додумувати дії, яких немає на картинці, тобто не стимулювати розповідати уявні історії.

Крок 8. Мета: сприяти розвитку розумових дій, які необхідні для складання правильної логічної послідовності серії картинок.

Можлива колективна творча розповідь дітей, або запропонувати одній дитині розповісти, а решта дітей будуть в ролі слухачів.

III етап. Перевірочні завдання, при виконанні яких діти самостійно складають розповіді за зібраної ними серії картинок

Методика навчання за серію сюжетних картинок є важливим засобом розвитку внутрішнього програмування мовлення дітей. З розвитком внутрішнього мовлення дошкільники починають розгортати висловлювання зрозуміло, цілеспрямовано, логічно та послідовно передавати події в часі. Картинки допомагають дітям вибудувати монолог за структурою, і тому їхні висловлювання набувають ознак контекстності.

Отже, робота за серією сюжетних картин унаочнює логічну структуру розповіді, яку складають діти, візуалізує планування власного висловлювання, сприяє формуванню плавності, зв'язності й логічності мовлення; забезпечує динамізм процесу сприймання й розповідання, дає змогу підтримувати високий рівень зацікавленості, інтелектуальної та мовленнєвої активності дітей під час мовленнєвого заняття.

Література

1. Білан О.І., Возна Л.М., Максименко О.Л. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля». – Тернопіль. 2017. – 264 с.
2. Білан О.І. Розповідання засобами ілюстрації в дошкільних закладах.-Львів : Аверс, 2003. –78 с.
3. Гавриш Н. Навчання розповіді за картиною/ Н. Гавриш // Дошкільне виховання. – 2003. – № 1.
4. Гербова В.В. Робота з сюжетними картинками // Дошкільне виховання. – 2010. – №1. – С. 18-23.
5. Лісіна М.І. Навчання дітей розповіданню. – К.: Грайлик, 2005. – 160 с.

Буга Е.В.,

вихователь - методист

Дошкільний навчальний заклад (дитячий садок) № 245 «Перевесло»

м. Київ, Київська область.

ТРАДИЦІЙНІ ПІДХОДИ ТА ІННОВАЦІЇ ПІД ЧАС ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Оновлення змісту дошкільної освіти в Україні у напрямі традиційних підходів та інновацій вимагає розроблення та впровадження дієвих освітніх систем і технологій, зокрема здоров'язбережувального напрямку. Адже діти, які є майбутнім нашої держави, будуть перспективними і далекоглядними лише за умови збереження та зміцнення свого психічного, духовного та фізичного здоров'я. У цьому контексті важливого значення набуває традиційні підходи та інновації під час формування у дітей старшого дошкільного віку здоров'язбережувальних компетенцій, застосування здоров'язбережувальних і оздоровчих технологій не лише в закладах дошкільної освіти, а й у повсякденному житті.

Про обов'язок формування у дітей дошкільного віку відповідального ставлення до свого здоров'я йде мова в Законі України «Про дошкільну освіту» [2], Законі України «Про охорону дитинства» [3], Базовому компоненті дошкільної освіти в Україні [6] та інших нормативно-правових актах. Ці документи регламентують правові основи соціально-педагогічної діяльності у розв'язанні проблеми формування здоров'язбережувальних компетенцій дітей. Так, серед фундаментальних засад Базового компоненту дошкільної освіти передбачено «компетентнісний підхід до розвитку особистості, збалансованість набутих знань, умінь, навичок, сформованих бажань, інтересів, намірів та особистісних якостей і вольової поведінки дитини» [6, с. 4]. За словами Т. К. Андрющенко, поняття «здоров'язбережувальна компетентність» можна розуміти як «суб'єктивну категорію, що передбачає свідоме прагнення особистості до здорового способу життя, наявність сукупності знань про здоров'я та чинники його збереження, сформованість здоров'язбережувальних життєвих навичок і здатність до їх адекватного використання у відповідних життєвих ситуаціях» [1, с. 45].

У сучасних умовах постала проблема не тільки інноваційних та і традиційних підходів під час формування здоров'язбережувальної компетентності дітей старшого дошкільного віку, оскільки не всі діти володіють знаннями про ефективні заходи підтримки здоров'я, не мають сформованого ціннісного ставлення до власного здоров'я і здоров'я оточуючих, не вміють реалізувати набуті знання на практиці. Завдання формування здоров'язбережувальної компетентності у дітей старшого шкільного віку можна вирішити завдяки впровадженню в освітньо-виховний процес здоров'язбережувальних технологій, які спрямовані на розв'язання пріоритетного завдання сучасної дошкільної освіти – завдання збереження,

підтримки і зміцнення здоров'я дітей. У зміст технології формування здоров'язбережувальної компетентності у старших дошкільників закладено ціннісно -нормативні аспекти, які передбачають формування у дітей свідомого ставлення до свого здоров'я як універсальної цінності, ознайомлення з нормами і правилами, а також обмеженнями і заборонами валеологічного характеру.

Технологія формування здоров'язбережувальної компетентності у дітей дошкільного віку виконує такі функції: дидактичну – передбачає формування системи знань про основи здоров'я та здорового способу життя, умінь і навичок здоров'язбереження, засоби збереження здоров'я у всіх його аспектах; виховну – виявляється у формуванні активної життєвої позиції дітей щодо збереження власного здоров'я і здоров'я оточуючих, мотивації до здорового способу життя; розвивальну – забезпечує розвиток у дітей пізнавальних здібностей, засвоєння прийомів здоров'язбережувальної діяльності, набуття досвіду здорового способу життя; стимулюючу – передбачає мотивацію і активізацію дошкільників на свідоме застосування здоров'язбережувальних життєвих навичок; психологічну – забезпечує формування психологічної готовності до дотримання валеологічних правил [4, с. 32].

Основні завдання здоров'язбережувальної технології спрямовані на цінність власного здоров'я; позитивної мотивації на збереження здоров'я, дотримання здорового способу життя; системи знань про основи здоров'я та чинники його збереження; валеологічних навичок, що сприяють збереженню психічного, духовного та фізичного здоров'я; уміння застосовувати у повсякденному житті досвід здоров'язбережувальної діяльності; здатності до самостійного пошуку засобів збереження здоров'я [5, с. 283].

У практику роботи з дошкільниками вихователям закладів дошкільної освіти і батькам необхідно включати такі форми, засоби, методи і прийоми, які забезпечуватимуть високу результативність процесу формування здоров'язберігаючої компетентності. Для успішного втілення технологій формування здоров'язбережувальних компетентностей необхідно навчити дітей елементарним прийомам здорового способу життя. Для роботи з старшими дошкільниками в цьому напрямку доцільно застосовувати оздоровчу гімнастику, ігри, релаксації, різні види масажу, елементи вправ фітнесу, фізкультхвилинки під час занять, спеціально організовані заняття оздоровчої фізкультури, масові оздоровчі заходи. Ефективними засобами виховання дітям гігієнічних навичок є спеціальні заняття з ознайомлення з правилами гігієни, вивчення елементарних знань з анатомії та фізіології людини.

Робота з сім'єю у цьому напрямку полягає у вихованні потреби до здорового способу життя, консультування батьків та проведення індивідуальних бесід, виступів з даного питання на батьківських зборах, проведення спільних спортивних заходів. У роботі педагогічних колективів постійними мають стати проведення семінарів, практикумів, консультацій, майстер-класів, що забезпечить розуміння необхідності формування позитивного ставлення як до здоров'я вихованців, так і до свого власного [4, с. 35].

Шляхами традиційних підходів та інновації під час формування здоров'язбережувальної компетенції дітей старшого дошкільного віку є:

створення інформаційно-просвітницького простору для батьків дошкільника щодо валеологічних навиків; прищеплення дітям гігієнічних знань (спеціальні заняття з ознайомлення з правилами гігієни, вивчення елементарних знань з анатомії та фізіології людини); заохочення дітей дбайливо ставитися до власного здоров'я; проведення консультацій, майстер-класів, що забезпечить розуміння необхідності формування позитивного ставлення як до свого здоров'я, так і до здоров'я оточуючих; організація спортивних заходів.

Література

1. Андрищенко, Т. К. Експериментальна модель процесу формування здоров'язбережувальної компетентності у дітей дошкільного віку [Текст] / Т. К. Андрищенко // Науковий вісник Ужгородського університету : Серія: Педагогіка. Соціальна робота / гол. ред. І.В. Козубовська. – Ужгород: Говерла, 2013. – Вип. 26. – С. 15–18.

2. Закон України «Про дошкільну освіту» від 11 липня 2001 року №2628-III // Офіційний сайт Верховної ради України / Законодавство України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>

3. Закон України «Про охорону дитинства» від 26 квітня 2001 року № 2402-III // Офіційний сайт Верховної ради України / Законодавство України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14>

4. Здоров'язбережувальні технології в освітньому середовищі: колективна монографія / за заг. ред. Л.М. Рибалко. – Тернопіль : Осадца В.М., 2019. – 400 с.

5. Левой Л. Використання здоров'язберігаючих технологій в умовах дошкільного закладу / Л. Левой // Формування здоров'язберігаючих компетенцій дітей та молоді : матеріали Всеукр. наук.-практ. конференції, 19 квітня 2017 р. – Умань : ФОП Жовтий О. О., 2017. – Вип. III. – С. 25-27.

6. Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України «Про затвердження Базового компонента дошкільної освіти (нова редакція)» від 22 травня 2012 № 615// Офіційний сайт Верховної ради України / Законодавство України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0615736-12>

Василюк С.В.,

вчитель-логопед,

*Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад № 31
комбінованого типу» Криворізької міської ради
м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область.*

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК У РОБОТІ ВЧИТЕЛЯ – ЛОГОПЕДА ТА ВИХОВАТЕЛІВ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ГРУП ДОШКІЛЬНИХ УСТАНОВ

Постановка проблеми. Останнім часом спостерігається збільшення кількості дітей із складними порушеннями мовлення. Актуальність цієї проблеми зростає у зв'язку з переходом до навчання дітей з шести років, передбаченим «Законом України про дошкільну освіту», Постановою Кабінету Міністрів України «Про поетапний перехід до 12-річної освіти» та Базовим компонентом дошкільної освіти, що зобов'язують до своєчасного оволодіння рідною мовою та набуття мовленнєвої компетентності. Саме у Базовому компоненті дошкільної освіти як узагальнюючій концептуальній основі навчання та виховання дітей дошкільного віку основною вимогою є формування особистості дитини, її соціальної та життєвої компетентності. У поняття життєва компетентність можна вкласти дуже багато, бо це дуже широке поняття, що узагальнює всі види компетентності в різних сферах діяльності, а особливо мовленнєвій. Тому і фахівці і батьки повинні докласти багато зусиль, щоб мовлення дитини розвивалося правильно та своєчасно.

Аналіз основних досліджень з обраної проблеми. Сучасні дослідники (А.Богущ, Л.Калмикова, К.Крутий, Ю.Рібцун та інші) вважають розвиток мовлення у дошкільному віці основною умовою формування мовленнєвої компетентності, як багатокомпонентного утворення, чинником якого виступають фонетична, лексична, граматична, діалогова компетентності, що включають знання, вміння, навички відповідні вимогам життя.

Ще древні римляни та греки, у яких слово відігравало важливу суспільну роль, а навчання виразному мовленню, риторики входило в перелік основних предметів загальної освіти, мали уявлення про розлади мовлення. Вже перші спогади про майже всі відомі розлади мовлення ми зустрічаємо у працях Гіппократа. Аристотель вважав недостатню рухливість органів артикуляції основною причиною недоліків мовлення. Корнелій Цельс перший описує лікування хвороб мовлення, Гален став основоположником наукового вчення про хвороби мовлення, він ретельно визначив наукову термінологію хвороб мовлення. Згадки про мовленнєві розлади зустрічались у писемних пам'ятках народів Давнього Сходу, в індійській літературі у візантійських роботах. Отже, видатні діячі давнього світу, давнього сходу середньовіччя усвідомлюючи значущість гарного мовлення та освіти, мали уявлення про мовленнєві розлади. Мислителі – гуманісти, енциклопедисти, просвітителі, педагоги та суспільні діячі XVII – XIX століття в Західній

Європі та Росії, а саме: Я. Коменський, ДЖ. Локк, Ж. Руссо, І Песталоцці, К. Ушинський, М. Ломоносов та інші широко розглядають питання про роль мовлення в розвитку дитини. Правильне мовлення дітей і можливі його недоліки, роль вправ у вихованні правильного мовлення у дитини, розробляються прийоми та послідовність навчання дитини правильної вимови.

М. Ломоносов був одним із засновників вітчизняного мовознавства. В своїх працях він писав про значення мови в цілому для суспільства і для окремої людини зокрема. Він перший приділив увагу органам мовлення, питанню про утворення звуків залежно від різного положення органів мовлення. Він наголошував на тому, що чисте, правильне та красиве мовлення залежить від спеціальних мовних вправ. Ломоносов наполягав на тому, що необхідно виконувати такі вправи дотримуючись певних правил, зокрема він вважав, що необхідно часто вправлятися силою голосу, стежити за виразною інтонацією, розумно використовувати мовні паузи, помірно дотримуватись темпу мовлення, доцільно вживати жестикуляцію та дотримуватись мовної поведінки виступаючого в цілому. Він визначав характерні риси красивого мовлення, підкреслював залежність від вивчення людиною мовлення, частоти вправ та наслідування правильним зразкам мовлення людей. З цього виходить, що проблеми виникнення порушень усного мовлення турбували людство з давніх часів. Люди усвідомлювали значущість правильного мовлення в суспільстві і для кожного індивіда зокрема, тому помічали й описували порушення та вади мовлення, шукали їх можливі причини та відшукували засоби їх подолання.

Мета статті – розкрити зміст корекційної роботи вчителя-логопеда та вихователів спеціалізованих груп з формування правильного мовлення дитини протягом дня.

Виклад основного матеріалу. В сучасній логопедії найважливішою проблемою сьогодення є раннє виявлення та попередження мовленнєвих вад у дітей. Саме своєчасно проведена корекційна робота, усунення причин, що обумовлюють виникнення таких порушень, значною мірою залежить не лише розвиток мовлення, а й формування пізнавальної діяльності дитини, становлення її особистості. Корекційна робота дає очікувані та позитивні наслідки, якщо вона здійснюється фахівцями-логопедами у дуже тісному зв'язку з вихователями, психологами та медиками. Запорука успішної корекційно-розвивальної роботи у логопедичній групі дітей дошкільного віку це чітка та продумана система, суть якої полягає в інтеграції логопедії в навчально – виховний процес життєдіяльності дошкільнят.[3.с.64]. Протягом навчального року логопед проводить фронтальні та індивідуальні заняття, а також підгрупові заняття з корекції звуковимови. Узгодження розкладу занять вчителя -логопеда та розкладу занять вихователів дозволяє чітко організувати корекційно-виховний процес з урахуванням розподілу навантаження , що дає змогу без зайвого напруження і втомити виконувати всі завдання. Головне завдання протягом всього часу вивчення теми є тісний взаємозв'язок логопеда та вихователя. Вихователь забезпечує практичне

знайомство з предметами та явищами, логопед поглиблює і забезпечує формування лексико-граматичних категорій. Ефективність корекційно-розвивальної системи досягається чіткою організацією життя під час перебування дитини у дитячому садку та наступністю у роботі логопеда та вихователя, що сприяє практиці вільного мовленнєвого спілкування, закріпленню мовленнєвих навичок у дітей у різних видах діяльності. Протягом дня діти засвоюють знання відповідно до: загальноосвітньої та корекційної програми. Закріплювати вимову поставлених логопедом звуків. Але слід чітко розділити функції вихователя та вчителя-логопеда.

Функції вчителя-логопеда та вихователя у процесі роботи над лексичною темою:

Вчитель-логопед	Вихователь
1) На групових заняттях знайомить дітей із кожною новою лексико – граматичною категорією. 2) Продовжує здійснювати роботу на індивідуальних логопедичних заняттях. 3) Керує роботою вихователя щодо розширення, уточнення та активізації словникового запасу дошкільників на заняттях та під час проведення корекційної години. 4) Автоматизує поставлені звуки у словах, фразах, реченнях, словосполученнях та зв'язному мовленні відповідно лексичної теми. 5) Проводить диференціацію звуків (які змішувались у вимові).	1) Проводить заняття з розвитку мовлення, художньої літератури та ознайомлення із соціумом. 2) Поповнює та активізує, уточнює словник дітей у процесі режимних моментів. 3) Уточнює та активізує словник дітей під час різних видів діяльності (ліплення, аплікація, малювання, математика, самостійні ігри та особливо під час проведення корекційної години. 4) За завданням логопеда у ігровій формі закріплює поставлений звук у словах, фразах, реченнях, словосполученнях та зв'язному мовленні. Стежить за правильною вимовою поставлених звуків (або звуків що знаходяться на етапі автоматизації) у вільний від занять час. 5) Організовує фонетичний режим (суворо стежить за правильністю вимови слів, поставлених звуків у повсякденному житті). Заохочує дітей до виправлення помилок у мовленні. Обов'язковим для вихователя є щоденний контроль за мовленням дітей, за їх мовленнєвою активністю та відпрацювання граматичних форм та категорій відповідно до лексичної теми.

Висновок. Саме цілісна та комплексна корекційно-розвивальна робота в умовах логопедичної групи у ДНЗ неможлива без плідної співпраці вчителя-логопеда та вихователя. Правильно організований педагогіко-

психологічний вплив вихователя значною мірою попереджує появу стійких негативних поведінкових реакцій, тому одним з його завдань є створення доброзичливих відносин та сприятливого клімату у дитячому колективі, ослаблення у малюків негативних переживань, пов'язаних із відчуттям дискомфорту через нерозуміння мовлення однолітками та дорослими. Кожен із працівників спеціальних груп дошкільного закладу має свої специфічні цілі, але водночас і загальну єдину мету подолання загального недорозвитку мовлення у дошкільників та виховання повноцінної особистості.[9.с.57].

Література

1. Базовий компонент дошкільної освіти – нова редакція . Київ - 2012
2. Богуш А.М. Мовленнєвий розвиток дітей: сутність та шляхи реалізації // Дошкільне виховання. – 1999. – № 7.
3. Ветрова В.В. Ребенок учится говорить /В.В.Ветрова, Е.О Смирнова. – М.: Знание , 1988 – 64 с.
4. Журнал «Логопед» № 5 вересень 2013 видавництво «Основа».
5. Закон України «Про дошкільну освіту», 2001.
6. Логопедия / Под ред. Л.С. Волковой, С.Н. Шаховской. – 3 – е изд. перераб. и доп. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2002. – 680 с.
7. Методика розвитку рідної мови: Ознайомлення із навколишнім У дошкільному закладі// За ред. А.М. Богуш. – К.: Вища школа, 1992.
8. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» - Тернопіль. Мандрівець. - 2013р.
9. Рібцун Ю.В. корекційне навчання з розвитку мовлення дітей молодшого дошкільного віку із ЗНМ. – Київ. Освіта України.2011. – 57с.
10. Смирнова Л.Н. Логопедія у дитячому садку. – М., 2006
11. Хребтова Н.П. Вчись говорити правильно! – Х.,: ТОВ Видавнича група «Основа», 2010р.

Гриб М. В.,
вихователь
ДНЗ №7 «Оленка»
м. Нетішин, Хмельницька обл..

ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ІДЕЙ М. МОНТЕССОРІ У ВИХОВАННІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Постановка проблеми. Оптимальне поєднання класичної спадщини видатних педагогів і новітніх педагогічних досягнень, використання сучасної національної науки та кращих зразків зарубіжної гуманістичної педагогіки сприяє розв'язанню багатьох проблем і потреб освіти сьогодення. Тому й виникає інтерес до альтернативних педагогічних систем, серед яких технологія М. Монтессорі займає чільне місце. Все зазначене й обумовлює

актуальність проблеми дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Впровадження Монтессорі-педагогіки в Україні було розпочато наприкінці 80-х – початку 90-х років XX століття з офіційним визнанням того, що тогочасна існуюча система освіти, заснована на авторитаризмі й традиційних методах навчання та виховання, потребує перебудови. У зв'язку з цим почали відкриватися заклади освіти нового типу, в яких педагогини почали використовувати досвід відомих як вітчизняних, так і зарубіжних діячів, зокрема, технологію М. Монтессорі, яка з успіхом впроваджується в усіх демократичних країнах світу. [4].

Різні аспекти виховної системи відомого італійського педагога, психолога, філософа, лікаря М. Монтессорі, її педагогічна діяльність використання розробленої нею технології аналізується в широкому спектрі наукових публікацій вчених, педагогів: А. Андрушко, В. Горюнова, І. Дичківська, Б. Жебровський, В. Золотоверх, Н. Кравець, Т. Михальчук, Т. Мостова, Т. Поніманська, Н. Прибильська, О. Савченко, К. Стрюк та інших.

Сучасні дослідники Монтессорі-педагогіки, зокрема, Н. Аксьонова, Б. Архипов, Л. Белякова, з-поміж принципів Монтессорі виділяють принцип умов свободи розвитку дитини. Він полягає в створенні таких умов виховання, в яких би дитина почувала себе вільною, незалежною.

Мета статті

Визначити теоретико-практичні аспекти використання педагогічної системи М. Монтессорі у вихованні сучасних дітей дошкільного віку.

Виклад основного матеріалу

М. Монтессорі помітила, що засобом багаторазового повторення сенсорних вправ, спрямованих на розвиток органів чуття, у розумово відсталих дітей розвивається уміння розрізняти, порівнювати, класифікувати предмети за їх властивостями: розміром, формою, кольором, температурою, смаком, звуком та іншими.

Основою концепції сенсомоторного розвитку дітей із порушенням інтелектуального розвитку, створеної М. Монтессорі, стала розроблена Е. Сегеном перша система виховання розумово відсталих дітей, яка поєднувала в собі медичні та педагогічні засоби впливу на дітей, і система виховання Ж. Ітара.

Спираючись на ці методики, педагог розробила дидактичні матеріали та систему вправ – систему гімнастики відчуттів, яка сприяла поступовому розвитку розумових здібностей дітей із порушенням інтелекту. Використання такої технології мало позитивний результат.

Педагогічні ідеї М. Монтессорі згодом були успішно використанні в навчально-виховному процесі дітей без порушень у розвитку, а з часом набули світового визнання й застосовується в дошкільних закладах різних країн світу. Свою педагогічну систему М. Монтессорі називала системою саморозвитку дитини в дидактично підготовленому середовищі.

Розроблений М. Монтессорі дидактичний матеріал зорієнтований на розвиток окремих сфер відчуттів, вироблення уміння слухати тишу і звуки,

розрізняти кольори, форму, вагу тощо. Він зосереджує дитячу увагу на певній ізольованій властивості предмета.

Ми вважаємо, що сучасна методика сенсорного виховання дошкільників має бути спрямована передусім на формування пізнавальної активності дитини. Для цього вона має володіти процедурою обстеження залежно від його мети. Перед конструюванням, наприклад, головну увагу звертають на будову, основні вузли кріплення, розглядають предмет з різних боків для визначення його форми. Перед малюванням увагу дітей зосереджують на контурі предмета. Для цього вихователь пропонує обвести пальцем або долонею його зовнішню частину, рухом руки у повітрі відтворити його форму.

Характер обстеження предметів залежить від наступної продуктивної діяльності дітей.

Під час організації діяльності дошкільників виокремлюють:

- сприймання цілісного предмета, створення загального враження про нього;
- виокремлення основних частин предмета, визначення їх властивостей;
- визначення просторового розміщення одних частин відносно інших (вище, нижче, ліворуч, праворуч);
- виокремлюють дрібніших частин предмета і з'ясування їх просторового розміщення щодо основних.

У цій послідовності діти обстежують найрізноманітніші предмети, тому таке обстеження називають узагальненим. Для обстеження під час праці на природі важливо, щоб вихованці вміли відрізнити суху землю від вологої, розпушену від твердої, культурну рослину від дикоростучої. Для цього їм потрібні уявлення про характерні властивості ґрунту (колір, консистенція, вологість) і рослин (ознаки стебел і листків).

Розрізнення звуків мови (звуковий аналіз слова, формування фонематичного слуху) організовують у формі підкресленої, розчленованої вимови.

Тобто, способи обстеження, які застосовуються у сенсорному вихованні дошкільників залежать від характерних властивостей предметів (колір, форма, звук, запах тощо) і його мети. Спрямовані вони на організацію пізнавальних дій дитини, формування її розумової активності.

У закладі дошкільної освіти сенсорне виховання має здійснюватися на заняттях і у повсякденному житті, під час різноманітної діяльності дітей. Усі форми сучасного сенсорного виховання спрямовані на створення у дітей багатого чуттєвого досвіду, здатності орієнтуватися в різноманітних властивостях предметів, на виховання культури сприймання, уважності, здатності реагувати на безпосередній вплив явищ дійсності.

Сенсорний розвиток дітей забезпечується на кожному з занять. У процесі малювання, ліплення, виготовлення аплікації дітей потрібно вчити різним видам зображення: предметного, сюжетного, декоративному. Заняття предметного змісту частіше за все має проводитися на основі

обстеження предметів, їх будови, частин, положення в просторі.

У кожній віковій групі сенсорне виховання дошкільників відбувається по-різному, з урахуванням їх вікових особливостей. Наприклад, орієнтування в часі у старшій групі. На початку навчального року закріплюють і поглиблюють уявлення про такі поняття як ранок, день, вечір, ніч. Для вправлення дітей у використанні цих термінів доцільно використовувати словесні дидактичні ігри та ігрові вправи, наприклад «Продовжуй».

Водночас обов'язково особливу увагу потрібно звертати на те, що орієнтування в часі має базуватися на міцній чуттєвій основі, тобто переживанні тривалості часу у зв'язку із здійсненням різноманітної діяльності, по різному емоційно забарвленої, а також спостереженнями за явищами природи, подіями суспільного життя.

Цей матеріал не лише розвиває органи чуття дитини, а й спонукає до розумової дії, вчить розрізняти впорядковувати враження, забезпечує дитині змогу повторити посильні для її віку дії.

Такі вправи з дидактичним матеріалом також сприяють самовихованню, оскільки передбачають контроль можливих помилок. Вправляючись, дитина швидко починає помічати свої помилки, а намагаючись їх виправити, досягає правильного вирішення поставленого завдання, вчиться надалі уникати неправильних рішень і дій. Під час такої роботи дитина виховує в собі чіткість, акуратність і цілеспрямованість.

«Чим раніше ми почнемо виховувати в дітях прагнення самим домагатися своїх цілей, тим швидше створимо сильних, а отже, самостійних і вільних людей» – говорила Марія Монтессорі. [4].

Основною метою виховання є виховання вільної, самостійної, відповідальної особистості, наголошувала італійський педагог. В таких умовах діти вчать оцінювати свої можливості, приймати важливі рішення, усвідомлювати відповідальність за них.

Марія Монтессорі чітко визначила поняття свободи, її ліміти. Саме тому свобода по Монтессорі – це не хаос, а організована за певними правилами діяльність дитячого колективу [4].

За цією методикою не схвалюються методи заохочення і покарання, бо саме ці поняття суперечать духу свободи. Заборонено також порівнювати одну дитину з іншою. Всі діти народжені з різними можливостями, а порівняння виховує тільки заздрість і озлобленість. Ми порівнюємо успіхи дитини вчора і сьогодні. Тому в такій атмосфері діти не бояться робити помилки.

У групі до кожної дитини ставляться як до неповторної індивідуальності зі своїми власними способами і термінами оволодіння оточуючим світом, тому всі вихованці мають свободу вибору: матеріалу, місця для роботи, темпів і способів цієї роботи. Тут панує свобода і самостійність.

Роль педагога-Монтессорі абсолютно відрізняється від традиційної. Відповідно в такій групі вихователь відкликається, перш за все, на головне прохання дитини – «допоможи мені це зробити самому».

Монтессорі-педагог не передає знання, він з радістю спостерігає вільний розвиток дитини, йде трохи позаду неї і лише допомагає вихованцю пізнати закони вищої природи, показати, як в світі людей поводяться з тими чи іншими предметами, визначити зміст природних явищ.

Тому основою роботи вихователя є метод спостереження, який дозволяє відслідковувати етапи розвитку дитини, підготувати відповідне середовище, яке дає можливість кожному працювати у своєму, закладеному природою темпі та згідно з сензитивними періодами розвитку.

За такого підходу педагоги також використовують багато варіативних вправ, які більш адаптовані до вимог державних програм навчання та виховання в ЗДО та органічно поєднуються з методом Монтессорі.

Висновок

Отже, педагоги минулого виходили з того, що дитина, як активна істота від природи, здатна до самостійного спонтанного розвитку. Таких поглядів дотримувалися всі представники теорії вільного виховання, проте лише М. Монтессорі зуміла розробити педагогічну систему, що ґрунтується на максимальному розвитку дитячої активності.

Узагальнити зміст вище описаних теоретико-практичних аспектів використання педагогічних ідей М. Монтессорі в вихованні сучасного дошкільника можна так: основний принцип нашої роботи — ми готуємо дитину не до школи, а до життя.

Література

1. Богуславский М.В. Юлия Фаусек: 30 лет по методу Монтессори / М. В. Богуславский, Д. І. Сороков – М.: МЦМ, 1994. – 136 с.
2. Борисова З. Спадщину Марії Монтессорі – сучасним дошкільним закладам / З. Борисова, Р. Семернікова / Дошкільне виховання. – 1996. – № 6. – С. 14-15.
3. Борисова З. Спадщину Марії Монтессорі – сучасним дошкільним закладам / З. Борисова, Р. Семернікова / Дошкільне виховання. – 1996. – №8. – С. 12-13.
4. Дичківська І.М. М. Монтессорі: теорія і технологія: навч.-метод. посіб. для використання в навч.-виховному процесі / І.М. Дичківська, Т.І. Поніманська; М-во освіти і науки України. – Київ: Слово, 2009. – 303 с.
5. Дичківська І.М. Педагогіка М. Монтессорі: виклики сучасності: монографія / І. М. Дичківська. – Рівне: Волинські обереги, 2016. – 384 с.
6. Левківський М.В. Гуманістичні засади освіти й виховання. Ідея нового (М. Монтессорі, С. Френе) / М.В. Левківський Історія педагогіки: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / М. В. Левківський. 3-тє вид., переробл. та допов. – Київ: Центр навч. л-ри, 2008. – С. 55 – 59.

Гуменюк О.В.,

вихователь-методист

Дошкільний навчальний заклад № 24 «Барвінок»

м. Хмельницький, Хмельницька область.

РОБОТА З БАТЬКАМИ МАЙБУТНІХ ПЕРШОКЛАСНИКІВ У ДОШКІЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Як багато очікувань, надій і хвилювань пов'язують діти, батьки, вихователі дитячого садка зі словом школа. Вступ до школи - це початок нового етапу в житті дитини, входження його в світ знань, нових прав і обов'язків, складних і різноманітних відносин з дорослими і однолітками.

Щороку першого вересня разом з тисячами першокласників подумки сідають за парти їх батьки та вихователі. Дорослі тримають своєрідний іспит - саме зараз, за шкільним порогом проявлять себе плоди їх виховних зусиль.

Найважливіше завдання, що стоїть перед системою дошкільного виховання - всебічний розвиток особистості дитини і підготовка до школи.

Підготовка дітей до школи - завдання багатогранне, що охоплює всі сфери життя дитини.

Колектив нашого дошкільного закладу впевнений, що у дитини, що іде вперше до школи, має бути певний рівень пізнавальних інтересів, готовність до зміни соціальної позиції, бажання вчитися. Дітей в передшкільному віці необхідно навчати, оскільки це важливо для їх психологічного розвитку та підготовки до школи. Саме над сукупністю цих властивостей працюють наші педагоги. А високі вимоги життя до організації виховання і навчання інтенсифікують пошуки нових, більш ефективних педагогічних підходів, націлених на проведення методів навчання.

У підготовці дітей до шкільного навчання важливу роль відіграє сімейне виховання. Адже першою сходинкою в житті людини є сім'я. Під керівництвом батьків дитина набуває свій перший життєвий досвід, елементарні знання про навколишню дійсність, вміння і навички. І від того, які традиції панують в сім'ї, яке місце займає в сім'ї дитина — майбутній школяр, яка, по відношенню до нього виховна лінія членів сім'ї, залежить багато чого. Сила впливу сім'ї в тому, що воно здійснюється постійно, тривалий час і в різних ситуаціях та умовах.

Знаючи особливості своєї дитини, батьки зможуть швидше знайти підхід до неї і допомогти педагогові вибрати найбільш ефективні методи впливу в кожному конкретному випадку. Їм під силу попереджати небажані прояви характеру дитини, спільно виробляти оптимальний стиль поведінки для багатьох прогнозованих ситуацій. Цими нехитрими діями батьки створюють оптимальні умови для адаптації дитини до школи, усуваючи як зовнішні, так і внутрішні причини прояви асоціальної поведінки дітей: попередження неуспішності, відставання школярів у навчанні, шкільного неврозу, агресивної поведінки, соціально-педагогічної занедбаності і інших проявів асоціальної поведінки.

На думку педагогів нашого закладу навчання в школі може бути успішним у тому випадку, коли сім'я з самих перших років життя дитини піклується не тільки про її інтелектуальний та фізичний розвиток, але і про те, щоб вміти виховати в ньому працьовитість, дисциплінованість, організованість, самостійність, відповідальне ставлення до дорученої справи. Батьки дошкільників, які часто вимагають від вихователів відпрацювання шкільної програми, мають зрозуміти, що це може викликати зворотній ефект та призвести до втрати дитиною навчальної мотивації та допитливості у першому класі.

Багато батьків не шкодують часу і сил, щоб навчити дитину читати, рахувати, писати, вважаючи, що це і є підготовка до школи.

Вважаємо, цього зовсім недостатньо. Тому, завдання нашого дошкільного закладу полягає в тому, щоб підготувати до навчання у школі не тільки дітей, але і їхніх батьків. Важливо донести до батьків майбутніх першокласників не тільки теоретичні аспекти підготовки дитини до вступу у перший клас, але і намагатися підготувати їх на практиці. Для цього використовуються різні форми організації роботи з батьками, в тому числі визначені «Методичними рекомендаціями щодо організації взаємодії закладів дошкільної освіти з батьками вихованців» (додаток до листа МОН України від 11.10.2017 №1/9-546).

Ми поступово оновлюємо зміст і форми співпраці педагогів закладу з батьками вихованців, ініціюємо побудову партнерської взаємодії між педагогами дошкільного закладу і родиною, здійснюємо пошук шляхів, спрямованих на формування взаєморозуміння та довіри між педагогами та батьками, в тому числі у питанні підготовки старших дошкільників до навчання в школі.

Протягом трьох останніх навчальних років у нашому закладі популярною була така форма роботи з батьками як Школа батьків майбутніх першокласників. Робота Школи батьків майбутніх першокласників організовується на один навчальний рік та призначена для батьків, діти яких підуть в перший клас з нового навчального року.

Завданням Школи батьків майбутніх першокласників є підвищення педагогічної культури батьків з метою адекватного розвитку дитини, адаптації дитини в шкільному середовищі; корекція дитячо-батьківських відносин, профілактика асоціальної поведінки дітей та їх успішність в оволодінні шкільною програмою.

Очікувані результати:

- Зменшення факторів ризику шкільної дезадаптації, оптимальна адаптація дітей до школи;
- Формування здорового життєвого стилю і високоефективних поведінкових стратегій у батьків і дітей;
- Оволодіння батьками методикою визначення рівня сформованості психічних процесів своєї дитини, методами контролю над динамікою розвитку дітей в домашніх умовах.

Зміст засідань Школи передбачає різноманітну тематику, яка

стосується не лише психологічної, фізичної, інтелектуальної готовності дітей до навчання в школі, а передбачає навчання батьків підготувати своїх дітей і самим підготуватися до ролі батьків першокласників.

Організаторами та кураторами Школи є вихователь-методист та практичний психолог закладу. Учасниками засідань Школи є батьки старших дошкільників виключно на добровільній основі. Часто на засідання Школи батьків запрошуються вчителі початкових класів, практичний психолог загальноосвітнього закладу.

На початку навчального року проводимо анкетування батьків старших дошкільників щодо бажання участі у роботі школи та визначення питань, які могли б їх зацікавити. На основі анкетування формуємо тематику засідань та їх зміст. Щодо кількості засідань, то варто відмітити, що у перший рік роботи Школи їх було заплановано вісім, але не усі вдалося провести через неможливість батьків їх відвідати. За нашими спостереженнями форми роботи, які передбачають безпосередню участь батьків у них не варто планувати на останні місяці навчального року (звісно, не обійдеться без батьківських зборів), бо тоді кількість присутніх значно нижча. Тому у цьому навчальному році ми запланували лише чотири засідання Школи батьків майбутніх першокласників. Проте в проміжках часу між ними проводимо тестування, анкетування, надаємо консультації, поради, які допомагають закріпити знання та навички з попереднього засідання, чи підготуватися до наступного, тим самим провести продуктивніше час під час зустрічі.

Структура засідань Школи передбачає як теоретичні, так і практичні, інтерактивні форми роботи з батьками. Тривалість засідання варіюється від 1,5 до 2,5 годин.

Пропонуємо орієнтовний план роботи Школи батьків майбутніх першокласників на навчальний рік.

Орієнтовний план роботи

ШКОЛИ БАТЬКІВ МАЙБУТНІХ ПЕРШОКЛАСНИКІВ

Тематика засідання	Мета	План заняття	Терміни проведення
Чи готові Ви до школи?	Познайомити учасників та з'ясувати їхні очікування, сприяти згуртованості групи та створення комфортної атмосфери для успішної роботи; звернути увагу на такі складові шкільної зрілості, як особистісна, інтелектуальна і соціально-психологічна готовність до шкільного навчання та вироблення рекомендацій до їх формування	Вправа «Сімейне коло» Бесіда- презентація «Що таке психологічна готовність дітей до школи» Тренінг «Як же підготувати дитину до школи» Вправа «Аукціон думок» Вправа «Коробка» Поради батькам на щодень	

Я і моя дитина – пошуки взаєморозуміння	створити емоційний настрій на спільну роботу, атмосферу взаємної довіри; вибрати підтримку, як стратегію поведінки, що формує у дитини повагу до себе; визначити очікування батьків стосовно особистості своїх дітей; ознайомити учасників зі стилями батьківської поведінки.	1. Міні-лекція «Стилі батьківського виховання» 2. Практикум: -Прийняття правил роботи в групі «Правила сімейного кола» - Вправа «Ми батьки» -Вправа «Мозаїка стилів батьківського виховання» -Вправа на завершення «Чарівна скринька»	Грудень
Як зберегти здоров'я і життєрадісність першокласника в нових умовах навчання	ознайомити батьківський колектив з особливостями психічного та фізичного здоров'я майбутнього першокласника; переконати батьків у необхідності формування у дитини звички дотримання режиму дня; запропонувати практичні поради щодо адаптації до школи та режиму дня дитини; визначити рівень готовності батьків до того, аби стати батьками першокласника.	1. Лекція- дискус «Забезпечення психологічного та фізичного здоров'я майбутнього першокласника. Режим дня майбутнього першокласника» 2. Тест «Чи готовий я бути батьком першокласника?» 3. Батьківський ринг «Що? Де? Як? Чому?»	Лютий
Що ми чекаємо від школи?	Познайомити батьків майбутніх першокласників із важливою складовою готовності до навчання в школі – мотиваційною готовністю, визначення проблем, які можуть виникнути при спілкуванні з дитиною та поради щодо їх подолання; визначити відношення батьків до вимог школи, вивчити їх очікування	1. Бесіда на тему: «Мотиваційна готовність або що стоїть за бажанням вчитися» 2.Вправа «Конверт дружніх запитань» 3. Ділова гра «Вимоги сім'ї та школи» 4. Вправа «Дискусійна гойдалка»	Квітень

Досвід показує, щоб налагодити партнерські відносини педагогів із батьками вихованців, важливо, насамперед зацікавити їх, показати результативність діяльності дошкільного закладу через позитивні зрушення в емоційному стані, здоров'ї, навчальних досягненнях їхньої дитини порівняно з попередніми результатами без зіставлення з іншими дітьми [с.448]. Таким способом ми показуємо важливість участі батьків в підготовці дитини

до навчання в школі та заохочуємо батьків до співпраці та участі в засіданнях Школи батьків майбутніх першокласників.

Література

1. «Методичні рекомендації щодо організації взаємодії закладів дошкільної освіти з батьками вихованців», лист МОН України №1\9-546 від 11.10.2017 р.
2. «Про забезпечення взаємодії в освітній роботі з дітьми старшого дошкільного і молодшого шкільного віку»: Інструктивно-методичні рекомендації, лист МОН України №1\9-634 від 19.08.2011р.
3. Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту В.О.Огневюк; авт. кол.: Г.В.Беленька, М.А.Машовець; Мін. осв. і науки України, Київ. ун-т ім.Б.Грінченка. – К.: Київ. ун-т ім. Б.Грінченка, 2016. – 304 с.
4. Обов'язкова освіта дітей старшого дошкільного віку: форми здобуття, організація і зміст роботи: Збірник методичних матеріалів \ [авт.-упоряд.: О.П.Долинна, А.П.Бурова, О.В.Низьковська, Т.П.Носачова]. – Тернопіль: Мандрівець, 2011. – 480 с.
5. Родинна твердиня.\ Авт.: Блер Кук, Алан Сколуоз, Рекс Джонсон, Діана Нотаро, Памела Авелі. – Всеукраїнська громадська організація «Міжнародний шкільний проект», 2011.

Данилюк О.В.,

вихователь дитячого садка

Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №9 «Пролісок»

м. Нетішин, Хмельницька область.

ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ТРВЗ ПІД ЧАС ОРГАНІЗОВАНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Українському суспільству потрібні люди інтелектуально сміливі, самостійні, оригінально мислячі, творчі, які вміють і не бояться приймати нестандартні рішення. Тому, у сучасному світі дуже важливо вміти не тільки засвоювати певні знання, а й оперувати ними, застосовувати їх у розв'язанні як життєвих, так і професійних проблем, мислити творчо, неординарно, креативно. І основи цієї здатності слід закладати з дошкільного віку [4, с. 52]. Для цього необхідна технологія формування нового, «сильного мислення», яке забезпечить виховання активної творчої особистості дитини, яка в кінцевому результаті внесе позитивні суспільні зміни в розвиток держави. Однією з найефективніших є ТРВЗ (теорія розв'язування винахідницьких задач). Як зазначила І. М. Дичківська: «На відміну від методик, які становлять сукупність окремих прийомів, ТРВЗ є цілісною, самодостатньою технологією і суть цієї технології полягає у формуванні

системного, діалектичного мислення, розвитку творчої уяви, винахідницької дошкільника кмітливості» [2, с.134].

Отже, метою моєї роботи за даною технологією є розвиток у дітей, з одного боку, таких якостей мислення, як гнучкість, рухливість, системність, діалектичність; з іншого - пошукової активності, прагнення до новизни; мовлення і творчої уяви.

ТРВЗ – педагогіка успішно розв'язує завдання проблемного і розвивального навчання. Ця технологія дає змогу мені, як вихователю, отримати достатньо високий результат під час формування інтелектуально-творчих задатків дитини за умови дотримання *дидактичних принципів* цієї науки, якими я намагаюся керуватися в роботі з дошкільниками: принцип свободи вибору; принцип відкритості; принцип діяльності; принцип зворотного зв'язку; принцип ідеальності.

Всі ці принципи передбачають: створення для дитини комфортної психологічної атмосфери, в якій вона може радісно дивуватися власним відкриттям у процесі пошуків нестандартних рішень; неприпустимість несхвальних оцінок творчих спроб; терпимість до незвичних ідей і запитань, необхідність відповідати на всі запитання дітей тощо.

Основною ідеєю ТРВЗ є творчість в усьому – у постановці запитань, прийомах їх розв'язання, подачі матеріалу. Кожен день роботи з дітьми за цією методикою – це пошук, знахідки, які сприяють вихованню наполегливості, самоповаги, самостійності мислення.

Робота за методом ТРВЗ в дошкільному навчальному закладі проходить у *чотирьох етапах* і визначається такими послідовними завданнями:

На першому етапі вчити дитину знаходити і розв'язувати суперечності, не боятися негативного в об'єкті та явищі; вчити системному підходу, тобто баченню світу у взаємозв'язку його компонентів; формувати вміння бачити навколишні ресурси.

На другому етапі вчити дошкільнят винаходити; вчити «оживлювати» предмети та явища, приписуючи одні якості інших і навпаки, а також відкидати непотрібні і шукати найкращі варіанти.

На третьому етапі вирішувати казкові завдання і придумувати казки. Треба навчити кожну дитину уникати сумного закінчення казки, не змінюючи при цьому сюжету; складати нові казки на основі добре відомих.

На четвертому етапі вчити дитину знаходити вихід з будь-якої життєвої ситуації, спираючись на набуті знання та інтуїцію, використовуючи нестандартні, оригінальні рішення.

Щоб стимулювати творчу активність дітей, знаходити логічний вихід з будь-якої ситуації, грамотно вирішувати свої проблеми і усунути негативний вплив психологічної інерції, слід використовувати різні *методи і прийоми*, серед яких: метод спроб і помилок; метод контрольних запитань;

метод фокальних об'єктів; метод синектики; мозковий штурм. Ці методи розвивають такі пізнавальні та творчі здібності дітей, як уміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, робити висновки, інтегрувати й синтезувати інформацію, аналізувати ситуації, передбачати наслідки,

вибудовувати гіпотези, застосовувати нові ідеї та методи розв'язання задач на практиці; здатність висловлювати оригінальні ідеї і винаходити нове; творчу уяву, дивергентність мислення, розуміння неоднозначності ідей, розвинену інтуїцію та ін.

Найбільш ефективною формою впровадження технології ТРВЗ є *інтегроване заняття*, яке забезпечує активність дітей і свободу вибору.

При складанні інтегрованих занять слід враховувати принципи доступності й послідовності у викладі матеріалу, сезонність; принцип комфортності навчання, атмосфери взаєморозуміння та радості: «Ми всі розумні!». Вони проводяться в ритмічній зміні діяльності: «Діалог – гра - робота - винахід - торжество!», тому включають: ігри, вправи, тренінги, творчі завдання, етюди, бесіди, проблемні ситуації, міні-конкурси.

Ігри, задачі та вправи для занять з розвитку якостей творчої особистості бажано підбирати за принципами: від простого до складного; від казкового фантазування до абстрактного мислення; від невеличких навантажень (*1-2 вправи на заняття*) до великих (*4-5 і навіть 10-20 задач та вправ*), тривалість від 10 хвилин до години, але закінчити заняття слід раніше, ніж зникне зацікавленість у дітей; від одиничного до спільного, від індуктивного мислення до дедукції; від спільного до одиничного; від поодиноких фактів до пошуку закономірностей; від інертності до цікавості та одержимості; від інформації до знань; від однофункціональності до багатофункціональності; від «хочу» до «треба», від дитячого егоїзму до відповідальності.

Під час проектування занять із дошкільниками особливу увагу слід звертати на:

- чітке визначення мети і завдань, добір моделі (інструментів, методів, їх послідовності), що забезпечить формування потрібних навичок. Важливо спиратись на попередній практичний і чуттєвий досвід дитини, щоб запобігти перекрученню інформації та сприяти розвитку умінь вибудовувати логічні зв'язки;

- визначення виду заняття (вибір певної методики чи комплексного варіанта). Комплексне заняття – це саме та форма роботи, яка забезпечує найбільшу активність дітей і свободу вибору;

- наочний матеріал добирається з урахуванням особливостей дитячого мислення і сприйняття;

- підготовка до несподіваних ситуацій, коли діти відчують труднощі або виходять на не прогнозований вихователем варіант відповіді чи розв'язку.

Заняття з використанням ТРВЗ - технології рекомендую будувати за основними *правилами*:

- мінімум повідомлення інформації – максимум розмірковувань, обговорень. Це правило ефективно реалізується через методику контрольних запитань. Відповідаючи на серію навідних питань, дитина сама підходить до розуміння і розв'язання проблеми;

- оптимальна форма організації обговорення проблемних

ситуацій – «мозковий штурм». Такий підхід формує у дітей уміння видавати велику кількість ідей в межах заданої теми та спонукає до аналізу і вибору оригінальних рішень;

- системний підхід - за допомогою навичок системного мислення діти вправляються в пізнанні предметів, розумінні, що все в світі взаємопов'язано, будь-яке явище має розглядатися в розвитку;

- залучення до процесу пізнання всіх доступних дитині мислительних операцій і засобів сприйняття (аналізаторів, причинно-наслідкових висновків і висновків, зроблених самостійно, предметно-схематичною наочністю і т.д.);

- обов'язкова активізація творчої уяви та залучення дітей до продуктивної діяльності.

Зазвичай, такі заняття проводяться невеликими групами (6 – 12 осіб). Учасники занять розташовуються по колу або півколом, так усі можуть бачити один одного і тут неможливо сховатися, «відгородитися» традиційним столом. Іде емоційне підживлення в колі (або в міні-командах). Створюється мікроклімат високої комфортності, психологічної розкнутості.

Правилами роботи в групах є: активність, гарний настрій, доброзичливість, довіра (конфіденційність), на першому місці – гра розуму, виховання «внутрішньої культури» - вислухай товариша, потім сам говори. Приймається будь – яка відповідь! (*Дякую тобі за те, що ти так думаєш!*). Забороняється давати негативні оцінки – це викликає скутість! Тільки позитивне в оцінюванні. І при цьому краще говорити не «правильно», а «цікава думка», «цікаво», «незвичайно», «оригінально», «дивна відповідь», «Чому ти так думаєш?».

В результаті заняття слід заохочувати дітей, визначаючи лідерів (*гра «Кому й за що?»*). Робота в колі стає бажаною, і таким чином народжується колектив одностудців. Як наслідок: самовираження, самоствердження особистості; випередження (знання які є, дозволяють рухатись далі, розвиватися); народження чистих емоцій, зняття затисків, вихід від доги, штампів, стереотипів, введення різних аналізаторів (*органи відчуттів – «щупальця мозку»*) слуху, зору, дотику, пам'яті, волі, уяви, спостережливості.

Такі заняття (*ігри, бесіди*) з дітьми є начебто імпровізацією: ми йдемо за логікою маляти, підкоряючись їй, не нав'язуючи своєї думки. І нехай діти частіше заперечують нам і одне одному, пропонуючи щось своє замість пропонованого. Аргументуючи свою відповідь дітлахи стають більш товариськими, розкріпаченими, проявляють допитливість, посидючість, волю, радіють власним відкриттям [5, с.9].

Для цього необхідно:

- організовувати проведення занять таким чином, щоб вони органічно вписувалися в природне життя дітей, а не брали «академічний» характер;

- в кінці занять слід виділяти етап «Підведення підсумків» для навчання дітей навичкам рефлексивного аналізу (Чим займалися? Що дізналися нового? Що було найцікавішим? Що залишилося незрозумілим? та ін.). Підсумки підводяться у найрізноманітніших формах: у вигляді ігор

«Інтерв'ю» «Скарбничка новин», «Докажи речення» та ін., обговорення планів на майбутнє («Ось ми сьогодні дізналися про ..., а в наступний раз дізнаємося ще і про ... »), продуктивної діяльності і обговорення отриманих робіт та ін. При цьому слід забезпечити природний перехід дітей до інших видів діяльності, зв'язавши зміст заняття з подальшими режимними моментами.

- на заняттях використовувати спеціальну іграшку - героя занять, яка «допомагає» вихователю. Від імені іграшки задаються проблемні питання, з нею проводяться навчальні діалоги по темі заняття; іграшка активно висловлює свою думку, запитує і уточнює незрозуміле, часом помиляється, заплутується, не розуміє. Дитяче прагнення спілкуватися і допомагати іграшці істотно збільшує активність і зацікавленість. Основна вимога при виборі іграшки: незвичність і оригінальність. Це може бути лялька-рукавичка, цікава повітряна кулька, «головоногих», «кубарик», «лошарик» і т. д. Після «Підведення підсумків» діти розлучаються з іграшкою до наступного заняття.

На заняттях повинно бути цікаво, таємничо, доброзичливо, морально, зрозуміло, особисто корисно зараз і потім, весело, емоційно; повинні розбиратися життєві ситуації в швидкому темпі, різнобічно, без повторів, з великою кількістю співвідношень та протиставлень, з великою повагою до особистості дитини, до її самостійності. Не повинно бути страшилок, дурниць, грубощів.

Хочеться запропонувати основні *правила роботи на заняттях*.

Правило № 1. Активність кожного. «На заняттях немає спостерігачів, є тільки активні учасники вирішення будь-яких проблем і завдань».

Правило № 2. Самостійність думок і дій. «Нас цікавить саме твоя думка».

Правило № 3. Обов'язковість висловлювання своєї думки кожним. Бажано не повторюватися, а доповнювати, використовуючи уточнююче і що поглиблює матеріал. «Пам'ятай, що твоя думка важлива вже тому, що вона твоя!»

Правило № 4. Рівність прав кожного. Всі висловлюються доброзичливо, шанобливо вислуховують думку іншого. «Тебе слухають, не перебиваючи, намагайся чинити так само».

Правило № 5. Кожен обґрунтовує свою думку. «Хоча у висловлюваних є зерно істини, але ти сам обміркуй і доведи свою правоту».

Правило № 6. Вміння цінувати час. «Життя не настільки довге, говори коротко і ясно; виконав завдання - візьми інше!»

Щомісяця слід планувати одне «чисто тризівське» заняття, а майже на кожному занятті використовувати елементи ТРВЗ.

Під час таких занять діти не зацікавлені у будь-яких інших діях, окрім розв'язання поставленої задачі, їхнє мислення цілеспрямовано працює у творчому, пошуковому ключі.

Працюючи над цією проблемою, я переконалась, що:

- ТРВЗ дозволяє заняттям надавати комплексний характер;

- ТРВЗ дає можливість дітям стати більш ініціативними, проявити свою індивідуальність, нестандартно мислити та бути впевненими у своїх можливостях;
- ТРВЗ сприяє вихованню моральних якостей, спонукає дітей радіти успіхам інших; викликає бажання допомагати оточуючим;
- ТРВЗ вчить знаходити вихід із складної ситуації.

Література

1. Гін С. І. Заняття по ТРВЗ в дитячому садку: посібник для педагогів дошк. установ: 3-є вид. - Мінськ: ІОЦ Мінфіну, 2007.- 112 с.
2. Дичківська І.М Інноваційні педагогічні технології: підручник / І. М. Дичківська. – 3-ге вид., виправлене. – К.: Академвидав., 2015. – 304 с. – (Серія «Альма-матер»).
3. Крутій К. Сучасне заняття та освітні ситуації // Дошкільне виховання. -2016. - №9. - с.6-10.
4. Лесіна О. В. Сходінками творчості. Методика ТРВЗ / О. В. Лесіна, В. П Телячук. – Х.: Вид. група «Основа», 2007. – 112 с.
5. Яценко А. В. Джерельце творчості. ТРВЗ / А. В. Яценко. – Х.: Ранок, 2011. – 176 с.

Заєць Ю.М.,

керівник гуртка англійської мови

Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №9 «Пролісок»

м. Нетішин, Хмельницька область.

АНГЛІЙСЬКА З ПЕЛЮШОК: ПЕРЕВАГИ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ДОШКІЛЬНОМУ ВІСІ

Сучасні реалії показують нам, що англійська мова – це не щось далеке та захмарне, це те, що повинен знати кожен свідомий громадянин. Зрештою – це міжнародна мова. Враховуючи процеси інтеграції та глобалізації, світ стає тіснішим, а люди ближчими один до одного. І саме англійська мова допомагає усім порозумітися та спілкуватися, навіть якщо це люди з найвіддаленіших куточків світу, люди різного віку, статті та раси. Все більш поширеною стає практика викладання англійської не тільки в школах, а й у закладах дошкільної освіти. Діти залюбки вивчають іноземну мову, навіть не усвідомлюючи її користі в майбутньому. Однак не усі батьки згодні, щоб їхні діти відвідували такі заняття, опираючись на те, що їхні чада надто малі для цього.

Саме тому, як у педагогів так і у батьків виникає запитання, коли ж варто розпочинати вивчення іноземної мови. Одні вважають, що вводити її елементи потрібно ще з пелюшок, збільшуючи об'єми інформації, яка подається, та рівень її складності, при цьому враховуючи особливості вікового розвитку. Інші ж схильні вважати, що ранній та дошкільний вік – це

період адаптації дітей до навколишнього світу та становлення як особистості. Відповідно, вони опрацьовують величезну кількість інформації, яка не залишає місця для іноземної мови.

Зважаючи на такі контрверсійні точки зору, англійська мова стає невід'ємною частиною нашого життя, актуальність даного дослідження є беззаперечною.

Враховуючи усі «за» та «проти» можна однозначно стверджувати, що саме дошкільний вік є найоптимальнішим періодом для вивчення англійської мови, як і будь-якої іншої. Чому і які ж переваги раннього вивчення?

Усі люди народжуються здібними до вивчення мов, однак для активації цих здібностей необхідне створення відповідного мовного середовища. І потрапити у це середовище дитина повинна до конкретного віку, а саме до 8-10 років. Якщо говорити про рідну мову, то цей період є критичним, а от для другої і всіх подальших мов – сенситивним. [3, с.4] Саме в цей час мозок дитини проходить найактивнішу фазу свого розвитку, в геометричній прогресії формуючи величезну кількість нейронних зв'язків (в старшому віці цей процес значно сповільнюється). Саме вони є провідниками інформації, яку отримують діти від навколишнього світу. Чим раніше формуються нейронні мережі, тим вони міцніші. Від якості та міцності цих зв'язків залежить темперамент дитини, її психологічний та фізичний стан, її здібності та можливості мозку в цілому.

Проте потрібно бути досить обережними з дітьми, які ще не зовсім вправно володіють рідною мовою. Впроваджуючи іноземну мову як другу рідну можна порушити крихкий баланс дитячої нервової системи. Якщо ж малюку вдається без проблем грамотно і зрозуміло розмовляти своєю мовою і розуміти вашу, можна приступати.

Діти дошкільного віку здатні засвоювати мову природнім чином, вони самовмотивовані «підхоплювати мову на льоту» без свідомого навчання, на відміну від підлітків та дорослих. Вони в змозі легко наслідувати вимову та самостійно розробляти відповідні правила. У них ніколи не виникне думки про те, що вивчати англійську складно, якщо тільки її не нав'яжуть дорослі, які ймовірно вивчали англійську мову в пізньому віці за допомогою граматичних підручників. Кожна маленька дитина має свою індивідуальну вроджену стратегію для вивчення рідної української мови, яку вона підсвідомо використовуватиме для засвоєння іноземної мови. А найкращий «вчитель» дитини – це гра. Вони легко сприймають англійську мову просто граючи чи займаючись буденними справами разом з дорослими. Спершу вони усвідомлюють саму суть заняття, а згодом вловлюють мову, якою розмовляють дорослі та мовні особливості [1, с.4].

Маленькі діти мають більше часу, щоб вписати англійську мову у свій розклад. Заняття з малюками, як правило, неформальні, і дитячий розум ще не перевантажений фактами, які потрібно зберігати та перевіряти. Окрім того, вони менше піддаються стресу через необхідність досягнення встановлених стандартів. Дошкільнята, які просто опановують мову, а не свідомо її вивчають, як це роблять старші діти та дорослі, в більшості

випадків мають кращу вимову та відчуття мови. Коли одномовні діти дорослішають та стають більш самосвідомими, їх здатність до сприйняття мови зменшується, і вони самі відчувають, що повинні вивчати англійську мову за допомогою граматичних програм. Вік, в якому відбувається ця зміна, значною мірою залежить від рівня розвитку дитини, а також від очікувань їхнього суспільства. Зазвичай це і є раніше вказаний вік 8-10 років [2, с.4].

Однак, якщо ж дитина вивчає іноземну мову у встановлений сенситивний період, то цей процес умовно можна поділити на кілька етапів.

Етапи сприйняття та засвоєння англійської мови

Природно, вивчаючи українську мову, діти спершу вчаться розмовляти і тільки потім читати та писати. Так само повинно бути і з англійською. [4, с.4] Необхідно спочатку сформувати у дитини правильне ставлення до мови: якщо малюк сприйматиме англійську як другу рідну, він з легкістю засвоїть решту навичок.

Період мовчання. Після народження діти знайомляться з навколишнім світом. Вони не розмовляють, ця навичка виробляється згодом, лише дивляться, слухають та запам'ятовують. В цей період усе їхнє спілкування зводиться до жестів та міміки. Коли маленькі діти вивчають англійську мову, вони проходять такі ж етапи як при вивченні рідної мови. І досить часто виникає аналогічний «період мовчання», коли малюк розуміє та вже спілкується ще до того як промовить будь-яке англійське слово. У цей період батьки не повинні змушувати дітей говорити, адже у них своє бачення на те як повинна вивчатися мова, закріплене на рівні рефлексів. Достатньо просто розмовляти з дитиною і навіть з вашого монологу вона може збагнути багато корисного для себе.

Розмовний етап

Через певний час дитина починає вимовляти окремі слова, наприклад «table» (стіл), «dog» (собака), «daddy» (татко) або ж короткі висловлювання «What is it?» (Що це?), «Good night» (На добраніч), «I can not» (Я не можу). Коли це відбудеться залежить від того наскільки часто та активно вона займалася вивченням англійської мови. Такими словами чи виразами малюк може замінювати українські відповідники у реченні чи зв'язному мовленні, а може використовувати як самостійні елементи. Він просто запам'ятав їх, точно імітуючи вимову, подекуди навіть не розуміючи, що це не одне слово, а кілька. У цей період дитина поповнює свій словниковий запас готовими фразами та новими словами, використовуючи їх у повсякденному спілкуванні. Цей етап триватиме доти, доки вона не навчиться створювати власні вирази, або ж доповнювати вже наявні.

Розбудова англійської мови

Наступний етап пов'язаний із вдосконаленням уже засвоєного матеріалу та його розширенням. Мовлення дитини стає багатшим та різнобарвнішим. Поступово діти вчаться складати та доповнювати вирази, ба навіть цілі речення, опираючись на вже відомі слова. Наприклад «cat», «a black cat», «a black and brown cat», «It is my cat». Результат знову ж таки залежить від частоти та якості навчання.

Розуміння

Розуміння та усвідомлення – це завжди більше, ніж розмова, і здатність дітей до розуміння не слід недооцінювати, оскільки вони звикли розуміти рідну мову з контексту та просто спостерігаючи. Навіть якщо дитина не розуміє усього, що чує українською мовою, вона розуміє суть сказаного. Вона вловлює важливі та вже відомі їй слова, а решту намагається додумати і розшифрувати, використовуючи підказки та вже згаданий контекст для тлумачення значення. Такий досвід вивчення рідної мови вони залюбки використовують під час вивчення англійської.

Читання

Діти, які досить добре засвоїли рідну мову та вміють читати, зазвичай хочуть дізнатися як читати англійською. І якщо вони вже знають як зв'язати слова в тексті, щоб дістатися до суті написаного, то такі ж методи вони можуть використовувати навчаючись читати англійською мовою. Однак, це не так і просто. Для того, щоб читати англійською необхідно знати 26 літер алфавіту, але, оскільки, це швидше мова виключень, аніж правил, то лише ними не обійтися. В англійській мові одна літера може передавати декілька кардинально різних звуків, залежно від букв, які стоять поряд. В середньому використовується 44 звуки, які необхідні для правильного читання, решту ж можна вводити, коли малюк стане більш досвідченим та вправним у цьому.

Навчити дитину читати набагато легше, якщо вона вже знає мову, якою намагається читати. Особливо, якщо використовувати ту літературу, яку до того батьки читали вголос і малюк вже знає про що йде мова, або ж читати те, що дитина вже знає напам'ять. Якщо дитина почуватиметься впевнено, то буде готова до наступних кроків та інших підходів у навчанні.

Отож, можна зробити висновок, що саме маленькі діти – це найкращі та самі здібні учні, які швидко переймають досвід старших поколінь, формуючи своє оригінальне бачення навколишнього світу. Цілком зрозуміло, що не можна досягнути успіху без помилок та розчарувань. Однак, саме батьки мають стати підтримкою та опорою для своїх дітей у такий нелегкий для них період життя. Вони не повинні критикувати та засуджувати своє чадо, натомість повинні заохочувати та допомагати у будь-якій ситуації. Тільки відчувачи себе захищеною дитина матиме мотивацію рухатися вперед та досягати нові горизонти.

Література

1. Англійська мова для дітей дошкільного віку : програма та методичні рекомендації/ І. А. Кулікова, Т.М. Шкваріна; за заг.ред. О.В. Низьковської – 3 –тє вид. зі змін. та доповнене. – Тернопіль : Мандрівець, 2015.
2. Казачінер О. С. К14 Усі заняття з англійської мови в ДНЗ (за базовим компонентом дошкільної освіти). – Х. : Вид. група «Основа», 2014. — 285 [3] с. — (Серія ДНЗ. Вихователю).
3. Рязанова И. С. Обучение английскому языку детей младшего возраста // Иностр. яз. в школе. – 1992. – N 1. – С. 62.

4. Halliwell S. Teaching English in the Primary Classroom. Longman, 1992.

Карета А. Л.,

керівник гуртка

ДНЗ № 3 «Планета дитинства»

м. Кам'янське, Дніпропетровська область.

ТЕХНІКА ДИЗАЙНУ ЯК СКЛАДОВА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ, ЩО ФОРМУЄ ВАЖЛИВІ РИСИ ОСОБИСТОСТІ ДОШКІЛЬНИКА

Дитячий дизайн - це перспективний напрям художньо-естетичного розвитку дітей, що відповідає вимогам часу. Ця позиція обумовлена тим, що дизайн розглядається як художньо-продуктивна діяльність самого широкого діапазону, що може бути використана в освітньому середовищі закладу дошкільної освіти, так як для неї характерні тенденції інтеграції мистецтв: живопису, графіки, скульптури, фотографії, літератури, музики.

В ДНЗ № 3 «Планета дитинства» - установі художньо-естетичного спрямування, для здобувачів дошкільної освіти організовано опанування технології дизайну в рамках інваріантної складової навчального плану, а саме гурткової роботи. Цією діяльністю охоплено дошкільників 4-6 років, які відвідують гурток 2 рази на тиждень. В умовах інтеграції освітнього процесу, вихователі в співпраці з керівником гуртка реалізують блочно-тематичне планування та впроваджують дитячий дизайн в навчальній та партнерській діяльності.

Заняття дизайн-діяльністю не просто озброюють дошкільників вміннями і навичками, а й дають можливість поглянути на навколишній світ очима творця. Вони будять інтелектуальну та творчу активність дитини, вчать планувати свою діяльність, вносити зміни в зовнішній вигляд і конструкцію виробів, планомірно здійснювати задумане. Знання з основ дизайну допомагають дітям розібратися, як організувати своє предметне оточення, щоб воно було комфортним, приємним і натхненним.

Заняття в гуртку дитячого дизайну тісно пов'язані з реалізацією варіативної частини навчального плану - передбачають поглиблення й розширення знань дітей про різні види декоративно-ужиткового мистецтва (вишивка, писанкарство, декоративний розпис), навчання дітей основ композиції (компонування) та просторового розташування, умінь проектування, створення планів-схем.

Для впровадження технології дизайну з дорослими учасниками освітнього процесу було проведено теоретичне опанування основ дизайну, з'ясовано особливості використання в дошкільному віці. Так як дитячий дизайн має свою специфіку:

- оригінальність і неповторність творчого продукту;
- знайомство з системою сенсорних еталонів, як передумовою модульного принципу проектування;

- колективно - роздільний характер виконання задуму;
- предметно і просторово-декоративний характер проектної діяльності;
- використання матеріалів і технік за аналогією;
- особливий, загальний підхід в оцінці художності професійного і «дитячого» мистецтва;
- самодостатність і не конкурентоспроможність продукції дитячої творчості.

Застосування дизайн-технології для дітей 5-6 років має свої особливості. Основною рисою є те, що в процесі творчої діяльності дошкільник здатний представляти лише загальну картину роботи. Він не навчений ще розчленовувати творчу задачу на окремі фрагменти, структурувати їх у своїй свідомості. Дошкільник не може створювати креслення і схематичні малюнки. Однак креслення, малюнок, ескіз якого-небудь виробу можуть бути йому зрозумілі.

Вже з 4-х років діти здатні уявити собі, яку форму і розмір має знайома кімната або ділянка землі; вони здатні зрозуміти, що значить макет того чи іншого предмета, кімнати. Старші дошкільнята здатні подумки уявити шляхи вирішення завдання, кінцевий результат - образ майбутнього виробу. З допомогою дорослого поетапно діти здатні реалізувати свій "проектний задум", передбачаючи художній результат.

Крім того, на шостому році життя інтенсивно розвиваються художнє сприйняття і творчі здібності дітей, підвищується прагнення до самостійної творчості, формується оцінне ставлення до навколишнього. Тому, саме цей вік дуже сприятливий для занять дитячим дизайном.

Загалом розрізняють дизайн площинний (поліграфія, реклама), предметний (Одяг, меблі), просторовий (інтер'єр, екстер'єр), змішаний (Оформлення свят). Стосовно дитячого дизайну, то використовують інше позначення, а саме : площинний (аплікативного-графічний), об'ємний (предметно-декоративний), просторовий (архітектурно-художній).

По кожному типу здійснюється три напрямки діяльності (види дитячого дизайну):

- **аранжування** - передбачає розвиток традицій дитячого рукоділля з орієнтацією на прикрашання одягу і декор інтер'єру. Це можуть бути: композиції фітодизайну, букети, картини-гербарії, біжутерія зі штучного і природного матеріалу, вітражі та мозаїки з кольорового пластику, ігрові деталі і елементи сюжетно-тематичних, казково-чарівних і орнаментальних композицій.

- **дизайн одягу** - передбачає ознайомлення дітей з культурою одягу і деякими доступними дошкільнятам способами створення малюнків - ескізів, фасонів і декоративного оздоблення елементів одягу. На дозвіллі діти малюють ескізи костюмів для персонажів літературних творів, мультфільмів, спектаклів, а також для себе - одягу повсякденного та святкового.

- **декоративно-просторовий дизайн** - орієнтує увагу дітей на декоративне оформлення вигляду будівель і ландшафту, на естетизацію

ляльково-ігрового простору, інтер'єрів групових кімнат, приміщень до святкових ранків дитячого садка. Діти набувають цей дизайн-досвід при створенні макетів кімнат, будиночків, використовуючи підручні матеріали.

В результаті освоєння елементів дизайну вихованці навчаються використовувати і поєднувати різні художні матеріали (гуаш, кольорові олівці, акварель, папір); самостійно, активно і творчо застосовувати раніше засвоєні способи зображення, використовуючи виражальні засоби; виділяти особливості предмета, передавати його форму, величину, будову, пропорції, колір; розміщувати зображення на аркуші, дотримуючись перспективи (близько, далеко); з'єднувати в одному малюнку різні матеріали, техніки для створення виразного образу; створювати фон для зображуваної картини різними способами; визначати назви кольорів, різних відтінків; отримувати різні кольори і відтінки фарб шляхом змішування, розбілювання, розведення водою. Діти зможуть використовувати набуті знання і вміння в практичній діяльності та повсякденному житті, в ході самостійної творчої діяльності.

Вся робота з дошкільниками ділиться на 4 блоки і реалізується вродовж 2-х навчальних років:

1 Блок: Знайомство з основними поняттями дизайну (задум, гармонія, композиція) і композиції (простір, лінія пляма, форма, колір, фактура). Знайомство з основними професіями дизайн-індустрії (модельєр, стиліст, архітектор. Діагностика здібностей дітей;

2 Блок: Площинний (аплікативно – графічний). Це дизайн, який включає в себе паперову пластику, моделювання дитячого одягу, взуття, друк, аплікацію з різних матеріалів, мозаїку, фіто-композиції, плетіння, панно, та ін.

3 Блок: Об'ємний (предметно - просторовий) дизайн, який включає в себе: створення різних прикрас, дизайн одягу, прикрашання предметів особистого користування, предметів побуту, створення елементів прикрашання інтер'єру та ін.

4 Блок: просторовий (архітектурно - художній) дизайн, включає в себе створення композицій з крупноблочного матеріалу (коробки, конструктори), створення ландшафтних композицій.

За допомогою навчання дітей елементам дизайну відбувається розвиток дрібної моторики, художніх здібностей дитини-дошкільника формування художньо-естетичного смаку і інтересу до мистецтва.

Заняття дитячим дизайном дозволяють сформувати у дошкільників знання, вміння, навички прикладної творчості та рукоділля і одночасно надають можливість творчого прояву особистості в виготовленні неповторних дитячих робіт, які використовують в житті самої дитини, дитячого садка і сім'ї.

Інтеграція сучасних технологій гурткової роботи, таких як дизайн-творчість, в освітній процес закладів дошкільної освіти сприяє позитивному впливу на формування особистості здобувачів дошкільної освіти. В результаті цієї роботи відбувається активізація пізнавального інтересу, розвиток креативності – важливої складової особистості дошкільника, а

також уваги, спостережливості, наполегливості, волі. Все це сприяє формуванню істотних умов для підготовки дитини до навчання в школі, повноцінного розвитку творчої особистості, надаючи свободу в відображенні свого бачення світу.

Карпова О.І.,

вихователь

Ясла-садок №3 «Вишенька» Каланчацької селищної ради

Херсонська область.

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ СПІВПРАЦІ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ З РОДИНАМИ ВИХОВАНЦІВ

Людина народжується не для того, щоб
безслідно зникнути нікому незнайомою піщинкою...

Людина залишає себе перш за все в людині.

В цьому вищий зміст життя та щастя.

Якщо ти хочеш залишитися в серці людства - виховай своїх дітей.

В.О.Сухомлинський

Сучасне життя спонукає до урізноманітнення та оновлення форм спільної роботи дошкільного закладу і сім'ї. Вивчення та аналіз методичних рекомендацій О. Кононко, Т. Олексєенко та інших науковців і практиків дозволяє виділити такі форми взаємодії родини з дошкільним закладом:

➤ індивідуальні (вступне анкетування, попередні візити батьків з дітьми до дитячого садка, співбесіди, консультації, відвідування педагогами своїх вихованців удома, телефонний зв'язок);

➤ научно-письмові (батьківські куточки, тематичні стенди, ширми, папки пересувки, дошка оголошень, інформаційні листи, тематичні виставки, анкетування, скринька пропозицій, родинні газети, педагогічна бібліотека, запрошення, вітання, виставки дитячих робіт, реклама книг);

➤ групові (консультації, практикуми, школа молодих батьків, гуртки за інтересами, вечори запитань та відповідей, зустрічі з цікавими людьми - вчителями, лікарями, психологом, юристом, тощо);

➤ колективні (батьківські конференції, тематичні зустрічі за круглим столом, засідання батьківського комітету, дні відкритих дверей, створення групи батьків - порадників, перегляд ранків, спільні свята, спортивні змагання, відпочинок у вихідні, тощо).

Завдяки творчому пошуку мною накопичений значний досвід роботи з батьками. У своїй роботі успішно використовую як традиційні форми роботи так і нові, сучасні - інтерактивні, або вдало поєдную їх, вносячи цікаві елементи. Вони доповнюють одна одну і підпорядковані єдиній меті - забезпечити оптимальні умови для розвитку дитини, як у дошкільному закладі, так і вдома.

Вибір форм і методів взаємин це завжди складний і виважений крок, тому для педагога дуже важливо не помилитися, щоб робота принесла

результати.

Основною формою колективної роботи з батьками були і є батьківські збори. За традицією під час батьківських зборів обговорюються питання харчування, виховання дітей, вимоги до обладнання групи, дитячого куточка вдома тощо. І якщо перше питання ще якось цікавить батьків, то під час обговорення всіх інших, зазвичай більшість батьків не проявляє ніякої активності. Відкидаючи думки про те, що їм не цікаво більше знати про своїх дітей, зробила висновок, що традиційна форма проведення зборів не надихає батьків висловлювати свої думки, бути відвертими. Часто на зборах говорять лише вихователі, а батьки слухають і чекають коли, їх відпустять. Тому, щоб кардинально змінити ситуацію внесла новації в підготовку та проведення батьківських зборів. Замість традиційних зборів, починаючи з групи раннього віку, проводжу зустрічі з батьками щомісяця. Складаючи план загальних зборів, добираю теми виходячи із запитів батьків та вікових особливостей дітей за освітніми лініями розвитку.

Заздалегідь обговорюю порядок денний, що дає змогу підготувати питання, які найбільше цікавлять батьків, вивішую оголошення з проханням до батьків продумати з ким із спеціалістів вони хотіли б зустрітися, на які запитання отримати відповіді.

Перед зборами, накриваю столи до чаю, розставляючи їх так, щоб усі присутні бачили одне одного. Батьки, які вперше потрапили на такі збори, були щиро здивовані, адже на них чекав не суворий педагог із нудними нотаціями, а щирий, привітний партнер по вихованню їхньої дитини і відверта бесіда у дружньому колі за смачним чаєм.

У кого, як не у вихователя своєї дитини, батьки можуть отримати пораду та відповідь на проблемні питання.

Переконала, що ефективність батьківських зборів залежить від обраних актуальних проблем для батьків і подальшого обговорення їх з ними, іноді батьки самі пропонують теми батьківських зборів. Готуючись до зустрічі добре продумує мету, методи та засоби впливу на батьківську аудиторію. Свою першу колективну зустріч з батьками дітей раннього віку провела у вигляді «Педагогічної лабораторії» тема якої: «Роль матері та батька у вихованні та розвитку дитини». Досягла успіху у проведенні заходу завдяки вдалому використанню ігрових прийомів, інформації, запитань, проблемних ситуацій, порад та рекомендацій. Переконана, що саме від того як буде організована перша колективна зустріч вихователя з батьками, залежить успіх її подальшої взаємодії з родинами. Щоб допомогти познайомитися один з одним та зняти психологічний бар'єр у спілкуванні запропонувала батькам погратися в гру «Давайте познайомимось». Взявши м'яч гравець представляється, потім кидає його по колу батькам, кожен з них називає своє ім'я та прізвище. Наприкінці гри пропонується кожному батькові написати своє ім'я на бейджіку та прикріпити на свій одяг.

Далі батьки виконують вправу «Одночасне малювання». Під час цієї вправи розподіляються гравці на пари, беруть один олівець на двох і мовчки ні про що не домовляючись, тримаючи його разом, малюють упродовж 3-5

хвилин. Потім розповідають про те, що намалювали, як відбувалося малювання і хто був ініціатором. Такий ігровий прийом допомагає встановити тісний контакт між батьками та виявити серед них ведучих.

Щоб змусити батьків замислитися про доцільність використання слів у спілкуванні з дитиною, використовуємо прийом, пропонуючи написати слова-визначення до слова сонечко (променисте, лагідне, ігристе, добре, прекрасне, золоте, миле). Це добрі слова які, батьки використовують у спілкуванні з дитиною.

Надана консультація на тему «Який вплив на дитину має психологічна обстановка в родині?» підштовхнула батьків до процесу аналізування поведінки своєї дитини та членів сім'ї, які оточують її.

Цікавою і корисною для батьків була порада на тему: «Як навчити дитину спілкуватися з однолітками?», яка виконує два завдання: дає дорослим знання з виховання, яких їм не вистачає, та навчає використовувати ці знання у взаєминах із дитиною. Продовжуючи спілкування з мамами і татами пропонуємо поділитися досвідом виховання, тоді батьки виступають у ролі консультантів. Були запропоновані такі теми: «Яке краще взуття носити дітям?», «Як привчити малюка прибирати іграшки?», «Як поводитися коли дитина часто плаче?», «Як уберегти дитину від травматизму?» тощо.

У невимушеній атмосфері батьки зацікавлено обговорюють питання виховання дітей в сім'ї. Мама і тата, які привели до дошкільного закладу другу чи третю дитину, із задоволенням діляться набутим досвідом з молодими батьками. Намагаючись не домінувати в загальному обговоренні, а спонукаю кожного з батьків висловити свої думки.

Такі зустрічі не схожі на традиційні батьківські збори, якими вони були раніше. Це батьківський клуб, у якому збираються односторонці, діляться своїми міркуваннями і проблемами, разом шукають шляхи їх розв'язання. Після зборів батьки охоче йдуть на індивідуальний контакт з вихователем, цікавляться питаннями що стосуються формування особистості малюка, його внутрішнього світу, стосунків з батьками та взаємин із навколишнім світом.

Батьківська школа - один із варіантів групової форми роботи який використовуємо в роботі з батьками. Діяльність батьківської школи організовується за принципом «дня відкритих дверей». Усі відкриті заходи у дошкільному закладі привертають посилену увагу батьків. Мама і тата виявляють зацікавленість тим, як їхні малюки проводять час без них, чим займаються. Батьки спостерігають за своїми дітьми, оцінюючи їхню поведінку в ситуаціях, що відрізняються від домашніх, а також переймають у вихователя прийоми навчальних та виховних впливів. Для батьків, які припустилися помилок у вихованні дітей, організовуємо спільні ігри-заняття з дітьми в групі. Наприклад «Чарівний мішечок», «Хустинка для матусі», «Розфарбуй картинку», «Веселий м'ячик». Усе це є своєрідним тренінгом батьківсько-дитячих стосунків. Також доречно поєднувати урок в батьківській школі з випуском тематичної «Бліц-газети», інформаційних бюлетенів «Прочитайте - це цікаво...», «Це потрібно знати...», «Прості секрети», тощо.

Обов'язковою умовою таких зустрічей є відеозапис. Якщо хтось із батьків не зміг прийти у садок, то має можливість згодом переглянути події «Дня відкритих дверей». Крім того такі зйомки дають змогу створити відео архів. Коли діти будуть прощатися з дитячим садком на випускному святі, педагог кожному з них подарує фільм «Коли ми були малюками».

Враховуючи розуміння того, що робота з родиною має бути цілісною, сприяти згуртуванню батьків у єдиний дружній колектив у якому кожен своїми засобами і шляхами прагне якнайкраще організувати життя дітей і забезпечити всебічний розвиток кожної дитини створила «Клуб молодих батьків». Зустрічі проводяться у формі запитань та відповідей, лекцій, бліц - турнірів. На засідання запрошую фахівців - лікарів, педагогів, психологів, а також батьків, які можуть поділитися цікавим досвідом сімейного виховання.

Під час засідань Клуба дорослі і малеча мають змогу поспілкуватися, а дорослі - порадитися, поділитися своїми секретами виховання, довідатись про українські народні традиції, про сімейний досвід. Зустрічі відбуваються один раз на місяць. Планувати і проводити їх допомагає музичний керівник: вона й колискову заспіває і український хоровод організує і українську пісню заведе. Теми зустрічей приурочую порам року, а також народним святкам.

- у вересні ознайомила слухачів із українським віночком;
- у жовтні - опрацювала тему: «Журавлі-журавлики»;
- у листопаді - «Українська хустка»;
- у грудні - «Святий Миколай, усім людям помагай».

Тож тягнуться до клубу небайдужі батьки, ще й дітей приводять.

Цілком результативною формою роботи з батьками є «Родинний міст». Це активна індивідуальна форма роботи, яка використовується тоді, коли у дитини виникають певні проблеми під час перебування в дитячому садку. Ініціюючи зустріч з батьками, пропоную питання для обговорення, обов'язково враховую при цьому інтереси та потреби родини .

«Родинний міст» допомагає порозумітися з батьками, встановити тісні стосунки. Під час бесід заохочую батьків до активного обговорення проблеми виховання дітей, ставлячи запитання, що вимагають розгорнутої відповіді, скажімо «Як ви гадаєте чому Сашко вередує?», «Які інтереси вас поєднують з дітьми?», «Чим любите займатися у вільний час, увечері, вихідними днями?». У індивідуальних бесідах батьки почувають себе вільно, їм легше висловлювати думки.

Завжди інформую батьків про можливість скористатися «Телефоном довіри», який працює в дитячому садку. Телефонуючи, батьки цікавляться самопочуттям дитини, настроєм, висловлюють певні побажання, це знімає зайву напруженість, сприяє формуванню довіри. Батьки відчують підтримку з боку вихователя.

Враховуючи зайнятість батьків, практикую таку форму роботи як «Батьківська пошта». Будь-який член родини має можливість у короткій записці висловити сумніви з приводу методів виховання своєї дитини, попередити вихователя про помічені незвичайні прояви в поведінці, звернутися по допомогу до конкретного фахівця. Своєчасно реагуючи на

запити батьків, готую консультацію, семінар-практикум, або організовую вечори запитань і відповідей. Такі форми роботи проходять як невимушене, рівноправне спілкування батьків і педагога, як уроки педагогічних роздумів.

Проведення днів добрих справ дає змогу об'єднати батьків у невеликі групи за інтересами. Спільні справи допомагають налагодити добрі стосунки між батьками різних дітей. Наприклад мама Лесі П. дуже любить вирощувати квіти і піклуватися про них. Вона змогла об'єднати навколо себе мам вихованців групи і вони активно допомагають в озелененні групової кімнати, ігрового майданчика та квітника. Тато ще одного вихованця групи Вані З. запропонував татам об'єднатися і створити клуб «Мій тато вміє все». Завдяки їхнім умілим рукам ігровий майданчик став затишним і сучасним. Така форма роботи допомагає поліпшити мікроклімат в групі, об'єднати батьків за інтересами.

Стало традицією проводити в групі з батьками та дітьми ярмарки, свята, конкурси, розваги, ігри. Участь дитини в грі, конкурсі чи розвазі разом з дорослим, сприяє розширенню досвіду, збагаченню вражень. Одна з найефективніших форм активного відпочинку - розваги спортивного характеру. Спортивне свято «Тато, мама, я - спортивна сім'я» проходить у вигляді веселих ігор та забав.

А родинне свято «Дружна сімейка» надовго запам'яталось не тільки батькам, а й дітям. Малюки активно вболівали за своїх батьків, підбадьорювали їх оплесками, а їхні очі світилися гордістю і щастям за своїх маму і тата. Спільні свята й розваги вводять і дорослих і дітей в емоційно насичене, естетично приємне середовище, дарують велику втіху, плекають любов до рідної мови, народних звичаїв і традицій.

Література

1. Базовий компонент дошкільної освіти. К.; 1990 р.
2. Закон України «Про дошкільну освіту» К, 2001р.
3. Базова програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» / О.Л. Кононко. – Світоч, 2008 р.
4. Сухарева Л.С. Піклуємось разом. Робота з батьками дошкільників Харків: Основа, 2008р.
5. В.М. Новікова «У співпраці – результат. Робота вихователя з батьками в ДНЗ»: Харків Ранок, 2011р.
6. Сидоренко Г., Карачун В. «Традиційні та нові форми взаємодії з батьками дітей раннього віку» // Вихователь-методист дошкільного закладу, 2009р., № 9
7. Акоюн Л. «Програма взаємодії з родиною» // Вихователь-методист дошкільного закладу, 2009 р., №11
8. Ігнатенко В. «Опікуємося дитиною разом із родиною» // Дошкільне виховання, 2005 р., № 10
9. Калужька Л.В. «Родинне сонцеколо». – Тернопіль, 2006 р.

Кіндра Є.В.,

вихователь

Антонівського ясел-садка № 4

комбінованого типу з логопедичними групами

Херсонської міської ради

м. Херсон, Херсонська область.

ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Сьогодні питання розвитку культури мовлення все частіше привертають увагу мовознавців, психологів та педагогічної спільноти; культура мовлення стає однією з умов гуманізації та гуманізації освітнього процесу в цілому; спрямована на особистість комунікативна діяльність, яка також надає актуальності проблемі її розвитку, для майбутніх фахівців закладів дошкільної освіти. Ця проблема пов'язана з переглядом понятійного апарату з проблеми культури мовлення, її уточненням, вивченням нових підходів до вирішення досліджуваної проблеми.

Термін «культура» використовується для характеристики досягнень та особливостей певної наукової галузі (педагогічна культура, етична культура, культура мовлення тощо), а також для позначення певного рівня; індивідуальні знання, принципи, норми, рекомендації; що стосується конкретної області.

З усіх значень поняття «культура» ми виділимо наступне: рівень, ступінь, розвиток будь-якої галузі економічної чи розумової діяльності» та «просвітлення, освіта, читацька діяльність; наявність певних навичок в суспільстві, вихованість.

Культура мовлення - одна із складових загальної культури людина. Як і інші терміни, вона прищеплюється; виховується; потребує постійного вдосконалення. Тому практичні проблеми культури мовлення стали актуальними завданнями лінгвістики та педагогіки.

У вихованців дитячого садка є багато тем для спілкування: іграшковий театр, пісня, яку співають на прогулянці, букет квітів, потреба обмінятися враженнями. Основна спілкування - «дитина - дитина», «дитина - діти» - має відбуватися за бажанням, адже життя в суспільстві однолітків ставить вихованця в умови спільної діяльності: потреба працювати, грати, займатися, радитися, допомагати, вирішувати свої дрібні справи[1, с.23].

Завдання дорослих - спрямовувати стосунки дітей, щоб ці стосунки допомагали розвивати навички колективізму. Важливо прищепити дитині елементарну культуру спілкування, яка допомагає їй налагоджувати контакт з однолітками: вміння вести переговори без сварки, ввічливо просити; ділитися іграшками, тихо розмовляти та не заважати грі.

Проведений теоретичний аналіз наукової літератури засвідчив, що закономірності становлення основ комунікативної культури особистості вивчалися, зокрема лінгводидактами (А.М. Богуш, Н.В. Гавриш, К.Л. Крутий,

І.О. Луценко, М.І. Пентилюк та ін.), психологами (Б.Г. Ананьєв, Г. М. Андреева, досліджували Л.С. Виготський, Ю.Н. Ємельянов, О.М. Леонтьєв, М.І. Лісіна, В.А. Петровський, Т.О. Пироженко, А.Г. Рузська та ін.). Учені розуміють процес комунікації як передачу кодованої інформації від суб'єкта до суб'єкта, що носить діяльнісний і діалогічний характер.

Старший дошкільник повинен вміти демонструвати поважне ставлення до думок та поглядів інших людей, слухати та реагувати на думки та твердження інших. Дорослі діти набувають досвіду в оточуючому суспільстві.

Для розвитку комунікативних якостей дітей дошкільного віку в процесі роботи можна використовувати різні засоби - це і театральна діяльність, і розвиваючі ігри, і навчання, і добро, і моделювання ситуацій [5, с. 45].

У процесі соціального життя дитина пізнає світ, який її оточує, усвідомлює і створює культурні цінності. Культура формується в процесі самовідновлення особистості, вона народжується і розвивається там, де є носії національних традицій.

Таким чином, для формування культури мовлення дітей дошкільного віку можна використовувати такі необхідні умови, а саме:

- створення доброзичливої атмосфери в групі;
- організація цікавих, різноманітних заходів, організованих дітьми для дорослих разом з іншими дітьми та з вихователем;
- вихователь чи будь-який інший дорослий повинен представляти образ належного, компетентного суспільства.

Група дитячого садка, до якої дитина приєднується при вступі до закладу дошкільної освіти, є першим соціальним об'єднанням, в якому необхідно налагодити спілкування з однолітками. Розширюючи коло спілкування, дитина здобуває корисний соціальний та психологічний досвід.

Вже в дошкільному віці у дітей проявляються різні стосунки: дружби, конфлікти тощо, а також діти, які мають певні труднощі у спілкуванні. Поступово стосунки дошкільнят змінюються один з одним, оцінка базується на особистих - насамперед моральних - якостях.

Слід зазначити, що стосунки між дітьми в групі, насамперед, залежать від спілкування з вихователем і, звичайно, дорослими його оточуючими. Стиль спілкування вихователя з дітьми, його ціннісне ставлення впливає на стосунки дітей між собою, що, як правило, впливає на психологічний мікроклімат групи.

Отже, успіх розвитку відносин дошкільника та однолітків має важливий вплив на розвиток дитини в цілому. У процесі спілкування діти розвивають необхідні комунікативні вміння та навички, формують знання про оточуючих людей та про власне «Я», що відбувається шляхом порівняння себе з однолітками та дорослими. «Спілкування, - зазначає М. А. Васильєв, - важлива умова розвитку дитини, головний фактор формування особистості, один із основних видів людської діяльності, спрямований на пізнання та оцінку себе через інших людей.

З перших днів життя дитини спілкування є одним із найважливіших факторів його психічного розвитку» [3, с. 45].

У дітей старшого дошкільного віку зміст і мотиви спілкування суттєво змінюються, формується комунікаційна складова психологічної готовності до навчання в школі. Дитина поступово перебудовує свої стосунки з дорослими, починає усвідомлювати свої відносини з ними, розуміє, як вони до неї ставляться, чого вони від неї очікують. «Норми поведінки, прийняті дитиною в сім'ї, відображаються на спілкуванні з однолітками, і, в свою чергу, багато якостей, придбаних дитиною в дитячому колективі, привносяться до сім'ї» [2, с. 51].

Спілкування дитини розвивається в різних ситуаціях. На розвиток контактів з іншими дітьми суттєво впливає характер діяльності та рівень сформованості дитини певних навичок її здійснення.

Як ми вже зазначали, культурне та мовленнєве виховання дітей відіграє важливу роль у соціальному розвитку дитини. Тому тренування культури мовлення дитини потрібно починати якомога раніше, тоді вона матиме більше можливостей для міцного оволодіння різнобічною комунікативністю, включаючи етикет, навички.

Формування словесних комунікативних навичок у дітей дошкільного віку передбачає, «по-перше, введення достатньої кількості етикетних стереотипів у їхній активний словниковий запас, по-друге, формування вміння вибирати правильну формулу виходячи із ситуації спілкування (з ким, де, коли, навіщо ти розмовляєш). Оволодіння дитиною фактичними нормами мовлення здійснюється в єдності з вивченням загальних правил культурної поведінки» [4, с.19].

Отже, найважливіше завдання виховання дітей дошкільного віку - створити емоційно-моральне культурне середовище, засвоїти методи та прийоми, що стимулюють та спрямовують емоційний розвиток дитини. Дитина добре розуміє, коли дорослі нещирі в спілкуванні та вираженні будь-яких почуттів, тому дорослим потрібно починати з себе і насамперед виховувати себе, а потім дітей, щоб вони хотіли стати моральною людиною.

Тільки в цьому випадку дитина сформує правильне уявлення про традиційні морально-етичні погляди суспільства, в якому живе, лише тоді дотримання цих етичних поглядів стане нормою її життя.

Дошкільний вік - це період активного засвоєння дитиною розмовної мови, формування та розвиток усіх сторін мовлення. Добре володіння рідною мовою є необхідною умовою для вирішення проблем розумового, естетичного та морального виховання дітей у найінтенсивніший період розвитку. Мова також виконує функцію соціалізації. Саме в цей час дитина формується як особистість з певними моральними якостями. Чим раніше розпочнеться навчання мовленнєвого етикету, тим вільніше дитина буде використовувати свої формули в майбутньому.

Література

1. Бенера В.Є. Теорія та методика розвитку рідної мови дітей: [навчально - методичний посібник за кредитно – модульною системою організації навчального процесу для студентів вищих навчальних закладів факультетів дошкільної освіти]/ В. Є. Бенера, Н. В. Маліновська. – К. : Видавничий дім «Слово», 2014. – 384 с.
2. Богуш А. М. Мовленнєвий компонент дошкільної освіти: / Богуш Алла. – [4-е видання]. – Х. : Вид-во «Ранок», 2013. – 192 с.
3. Гавриш Н. Розвиток мовлення: розв'язуємо актуальні проблеми [Текст] / Наталія Гавриш // Вихователь-методист дошкільного закладу. – 2019. – № 3. – С. 36-44.
4. Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту В.О. Огнев'юк ; авт. кол.: Г.В. Беленька, О.Л. Богініч, Н.І. Богданець-Білокаленко [та ін.] ; наук. ред.: Г.В. Беленька, М.А. Ма- шовець ; Мін. осв. і науки України, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. – 304 с.
5. Ковшар О. Розвиток мовлення дошкільників засобами народних казок / Олена Ковшар // Дошкільна освіта : проблеми, пошуки, інновації : зб. наук. та наук.-метод. праць. – Кривий Ріг : КДПУ, 2010. – Вип. 1. – С.5–13.

Кобець Ю. В.,

вихователь дитячого садка

*Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 9 «Пролісок»
м. Нетішин, Хмельницька область.*

ФОРМУВАННЯ ОСНОВ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

На сучасному етапі проблема здоров'я людини постає як одна з найбільш гострих і потребує серйозного ставлення до її вирішення з залученням різних організаційних структур нашої країни. Важливу роль у збереженні здоров'я, здорового способу життя, культури здоров'я належить закладам освіти всіх рівнів, починаючи з дошкільного і закінчуючи вищими. Особливого значення це положення набуває в системі виховання дітей дошкільного віку, оскільки останнім часом в Україні виявлено несприятливу тенденцію щодо погіршення стану їхнього здоров'я.

Усі ми хочемо бачити дитину здоровою, розумною, успішною. Але, на жаль, статистика стану здоров'я дошкільників сьогодні є досить невтішною. За даними Міністерства охорони здоров'я України 90% усіх дітей мають відхилення в загальному стані здоров'я. Із них 30% мають по два та більше захворювань.

Тож актуальною проблемою сьогодення є збереження здоров'я дітей та формування здорового способу життя як цінності. Зокрема, у Базовому компоненті дошкільної освіти, у змісті освітньої лінії «Особистість дитини»

йдеться про необхідність формування у дитини усвідомленого ставлення до здоров'я як до цінності, його значення для повноцінної життєдіяльності, необхідність оволодіння елементарними знаннями про основні чинники збереження здоров'я [1, с.10-12].

Отже, основи здоров'я закладаються в період раннього та дошкільного дитинства.

В умовах реформування дошкільної освіти одним із основних завдань є виховання гармонійно розвинутої, довершеної, здорової особистості, здатної у повній мірі реалізувати свої фізичні, інтелектуальні, моральні та духовні можливості.

Вивченню питань формування уявлень у дітей дошкільного віку про здоровий спосіб життя присвячені дослідження А.А. Бодалева, А.Л. Венгера, В.Д. Давидова, М.І. Лісіна, В.А. Сластьоніна, Є.О. Смирнової. Аналіз робіт В.А. Деркунської, С.А. Козлової, О.А. Князевої, І.М. Новікової та інших показує, що вже в дошкільному віці у дитини з'являється стійкий інтерес до свого здоров'я, дбайливе ставлення до свого організму.

Ученими доведено, що всі складові здоров'я людини – фізична, психічна, духовна і соціальна – пов'язані між собою, а їх інтегрований вплив визначає стан здоров'я людини як цілісного складного феномена [2, с. 31-34].

Батьків і педагогів сьогодні надзвичайно турбує питання щодо допомоги малюкам бути здоровими, сильними, витривалими. Головне завдання дорослих полягає в тому, щоб сформувати в малих українців свідоме ставлення до власного здоров'я.

Ставлення дитини до свого здоров'я є фундаментом, на якому можна буде вибудувати потребу в здоровому способі життя. Ця потреба зароджується і розвивається в процесі усвідомлення дитиною себе як людини і особистості. Ставлення дитини до здоров'я безпосередньо залежить від сформованості в неї свідомості цього поняття. Основи здорового способу життя у дітей дошкільного віку визначаються наявністю знань і уявлень про елементи цього поняття (дотримання режиму, гігієнічних процедур, рухової активності), і вмінням реалізовувати їх у поведінці і діяльності доступними для дитини способами (чистити зуби, мити руки, робити зарядку).

З огляду на це одним із пріоритетних напрямів роботи нашого закладу дошкільної освіти є збереження і зміцнення здоров'я, формування здорового способу життя дошкільнят, активної життєвої позиції щодо власного життя та власної безпеки.

Одним із головних завдань є створення оптимальних умов для розуміння дітьми переваг здорового способу життя, заохочування до здобуття знань, умінь і навичок збереження здоров'я; стимулювання до самостійного й усвідомленого вибору життєвої позиції; швидко й ефективно поширення знань про здоров'я.

Тому, я вважаю, що саме старший дошкільний вік є найоптимальнішим для свідомого набуття знань, умінь і навичок, засвоєння практичного досвіду.

Формувати основи здорового способу життя у дошкільників

можна за допомогою різних засобів навчання, однак, на моє переконання, достатньо ефективними є ігрові технології. Цей вибір зумовлюється кількома чинниками, а саме тому, що ігрова діяльність є:

- провідним видом діяльності в дошкільному дитинстві;
- активною формою пізнання світу;
- способом залучення дитини в соціальні відносини;
- ефективним розвивальним середовищем;
- первинною спробою втілити в життя те, чому навчилася дитина.

У старшому дошкільному віці гра залишається провідним видом діяльності дітей, вирішальним чинником розвитку, сферою, де дитина може проявити ініціативу й активність [3, с.4]. Тому, на мій погляд, формування в дитини старшого дошкільного віку основ здорового способу життя повинно відбуватися з опорою на провідний вид дитячої діяльності, яким є гра.

Гра являє собою сукупність методів впливу на дитину, викликаючи в неї позитивні переживання й почуття за допомогою рухової, пізнавальної та комунікативно - творчої діяльності.

Серед видів ігор, які мають найбільший вплив на формування у старших дошкільників основ здорового способу життя, з досвіду роботи, слід назвати, перш за все, сюжетно-рольові, дидактичні та рухливі ігри.

Потенціал *сюжетно-рольових ігор* щодо набуття дітьми знань та умінь здорового способу життя визначається можливістю відображення в іграх суспільних дій (гра-подорож до тренажерної зали, гра в аптеку, лікарню тощо). В іграх цього виду діти, відображаючи професійну діяльність дорослих, їхні відносини один із одним.

Безперечно, цим і визначається, по - перше, можливість перенесення в зміст сюжетно-рольових ігор різноманітних життєвих та професійних ситуацій у галузі здорового способу життя.

По-друге, зміна різноманітних життєвих та професійних ситуацій надає нам можливість збагачення ігор дітей новими подіями, фактами, атрибутами, пов'язаними із здоров'ям тощо.

Отже, сюжетно-рольові ігри ґрунтуються на моделюванні змісту здоров'язберезувальної діяльності, відповідних ролей, системи відносин. Вплив сюжетно-рольової гри на формування здорового способу життя у дітей старшого дошкільного віку проявляється в тому, що завдяки ігровому наслідуванню і рольовому перевтіленню дитина знайомиться з нормами і моделями поведінки і взаємостосунків дітей і дорослих, які стають зразками для її власної поведінки.

Формування уявлень про здоровий спосіб життя у дітей старшого дошкільного віку буде відбуватися значно успішніше при використанні системи засобів із застосуванням *дидактичних ігор*.

Головна особливість дидактичних ігор полягає в тому, що завдання дитині пропонується в ігровій формі. Діти грають, не підозрюючи, що освоюють якісь знання, оволодівають навичками дій з певними предметами, вчать культурі спілкування один з одним.

Потенціал *дидактичних ігор* стосовно залучення дітей старшого

дошкільного віку до здорового способу життя полягає в можливості надання дитині широкого спектру знань про здоров'я, здоровий спосіб життя (в усіх напрямках роботи). Такі ігри, як: «Дозвілля дитини», «Сам удома», «Безпека на дорозі», «Роби правильно» тощо.

Також пропонуємо дітям *словесні дидактичні ігри*. Наприклад, гра «Я знаю», де діти, сидячи в колі, передають один одному мікрофон, створюючи ланцюжок слів, наприклад: перший гравець: «Я знаю багато фруктів: яблуко», другий гравець повторює фразу і продовжує її: «Я знаю багато фруктів: яблуко і груша».

Цінність дидактичних ігор, як засобу формування уявлень дошкільнят про здоровий спосіб життя полягає в тому, що вони створюються в навчальних цілях. Завдяки їх використанню можна домогтися більш міцних і усвідомлених знань, умінь і навичок у формуванні уявлень дошкільнят про здоровий спосіб життя [4. с. 33-39].

У своїй роботі я використовую такі засоби організації дидактичних ігор:

- використання і комбінування дидактичних ігор в процесі навчання;
- включення дидактичних ігор в самостійну діяльність дошкільнят;
- використання в дидактичних іграх розвиваючі вправи.

Велике значення на формування уявлень старших дошкільників про здоровий спосіб життя надають *рухливі ігри*. Проводяться вони в групі, на спеціальних заняттях, під час прогулянок і в проміжні інтервали між заняттями.

Рухливі ігри обов'язково включаються і в музичні заняття. Ігри старших дошкільнят найчастіше організовують самі діти. Як правило, діти грають невеликими групами. Почуття радості, самостійності в грі стимулює старших дошкільників прагнути до більш фізичної активності і до організації здорового способу життя. Вони допомагають дітям дізнатися про роль рухів для життя людини, дозволяють змістовно організувати дитяче дозвілля тощо.

У роботі зі старшими дошкільниками я використовую широкий спектр народних рухливих ігор, ігор-естафет, спортивних ігор.

Добираючи ігри для дошкільників, я намагаюся враховувати вікові та індивідуальні особливості дітей; особливості дитячого колективу; оздоровчі завдання, які ставляться на занятті, їх складність; інтереси і побажання дітей; місце в режимі дня; матеріальне оснащення освітнього процесу.

Завданнями організації нашої роботи щодо використання ігрових технологій у роботі з дітьми старшого дошкільного віку з формування у них основ здорового способу життя є:

- засвоєння певної системи знань, пов'язаних із здоров'ям, соціальних норм і дотичних до цього норм та зразків соціальної поведінки, які відповідають завданням, спрямованим на сформованість у дитини знань і навичок підтримки власного здоров'я;
- виховання почуття відповідальності за власне здоров'я,

здоров'я оточуючих та безпеку життєдіяльності;

- виховання відповідальності за належний стан навколишнього середовища;
- формування уявлень про роль фізичної культури та спорту у житті людини щодо підтримки та зміцнення її здоров'я;
- залучення дітей до духовних та культурних цінностей, народних традицій у галузі виховання здорової людини.

Отже, застосування ігрових технологій у формуванні здорового способу життя старших дошкільників показав позитивний вплив на отримання знань здорового способу життя, при цьому знання надходять у формі гри, оскільки саме ігрова діяльність є для них провідною.

Таким чином, підтвердилося припущення про те, що формування у дітей основ здорового способу життя буде більш ефективним при цілеспрямованому використанні ігрової технології.

Здоровий спосіб життя – це система людської діяльності, що стосується збереження і зміцнення здоров'я, сприяє виконанню людиною своїх людських функцій [5, с. 15]. У свою чергу формування основ здорового способу життя у дошкільників засобами ігрових технологій є важливою запорукою збереження і зміцнення їхнього здоров'я і є потужним засобом формування в дошкільників основ здорового способу життя. Специфіка ігрової технології визначається тим, що в грі дитина накопичує знання, розвиває здібності, формує пізнавальні інтереси, а також вправляється у навичках здорового способу життя. Тому вихователі дошкільних навчальних закладів повинні спонукати дітей до рухливої діяльності і постійно стежити за їх активністю.

Перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. На основі подальших досліджень плануємо розробити методичні рекомендації, які допоможуть оптимізувати та удосконалити процес формування здорового способу життя у закладі дошкільної освіти.

Література

1. Базовий компонент дошкільної освіти: Науковий керівник А.М. Богуш та ін.. – К.: Видавництво, 2012.
2. Богініч О.Л. Фізичне виховання, основи здоров'я та безпеки життєдіяльності дітей старшого дошкільного віку: навч.-метод. посібник / О.Л. Богініч, Н.В. Левінець, Л.В. Лохвицька, Л.А. Сварковська. – К.: Генеза, 2013. – 128с.
3. Бутенко В.Г. Дидактична гра як засіб формування здоров'язбережувальної компетентності старших дошкільників / В.Г. Бутенко // Дошкільна освіта: традиції та інновації: м-ли Всеукр. наук.-практ. конф. (24-25 березня 2015 р., м. Суми). – Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2015. – 207с.
4. Загородня Л.П., Тітаренко С.А., Барсуковська Г.П. Фізичне виховання дітей дошкільного віку. – Суми: Університетська книга, 2011.
5. Організація оздоровчої роботи в ДНЗ / Гаркуша Г.В., Рудік О.А.,

Свинарџова К. М.; Л. А. Швайка. – Харків: Основа, 2011. – 319 с.

Конончук Т.А.,

вихователь дитячого садка

Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 9 «Пролісок»

м. Нетішин, Хмельницька область.

ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ГРАМОТНОСТІ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Формування економічної грамотності дітей дошкільного віку є важливим завданням сучасної дошкільної освіти, вирішення якого дозволяє не тільки наближати дитину до реального дорослого життя, навчати її орієнтуватися в сьогоденні, пробуджувати економічне мислення, давати знання про нові професії та вміння розповісти про них, а також й сформувати ділові якості особистості: уміння правильно орієнтуватися в різних життєвих ситуаціях, самостійно, творчо діяти та на далі будувати своє життя більш організовано, розумно, цікаво.

Базовий компонент дошкільної освіти, освітня лінія «Дитина в світі культури», наголошує на тому, що дитина має усвідомлювати, що довколишній предметний світ - рукотворний, створений для задоволення потреб людини та завдяки людській праці, мати елементарні знання про виробництво різних предметів ужитку, технічних приладів та знарядь, засобів пересування та зв'язку; виявляти ціннісне ставлення до результатів людської праці; багатоманітність професій у різних сферах діяльності людини, називати найпоширеніші; мати уявлення про заощадливе ведення домашнього господарства, вміти ощадливо ставитися до речей, грошей; розрізняти соціальні ролі «покупець», «продавець», поняття «товар», «гроші», «заощадливий», «недбайливий»; використовувати різні предмети за призначенням, дбайливо до них ставиться, дотримується умов догляду і зберігання; застосовувати елементарні економічні поняття; ощадливо ставитися до речей, грошових коштів [1, с. 19].

Зміст економічної грамотності найбільш повно висвітлюється в системі завдань національного виховання через формування почуття господаря й господарської відповідальності, підприємливості та ініціативи [4, с. 104]. У зв'язку з цим необхідно звернутися до розгляду самого поняття як «економічна грамотність». Аналіз наукової літератури, узагальнення педагогічного досвіду дозволили нам представити понятійний апарат таким чином:

«грамотність» - означає прийняття зважених, обміркованих та ефективних рішень з формування та розподілу фондів особистих грошових коштів;

економічна освіта - це процес і результат засвоєння економічних знань і умінь, формування економічно значущих якостей особистості,

економічного мислення та поведінки, включення в соціально-економічні відносини. економічне мислення як сукупність поглядів і уявлень, способів підходу до оцінки явищ і до прийняття рішень, якими люди керуються в економічній діяльності;

економічна грамотність - це засвоєння предметних знань, умінь і практичних навичок, необхідних людині як особистості в її суспільно-господарчій діяльності. Рівень економічної грамотності залежить від вікових можливостей людини в діяльній сфері [2, с. 52].

На мій погляд, заклад дошкільної освіти може допомогти дітям задовольнити їх економічну допитливість, не потонути в потоці економічної інформації, не розгубитися, встояти і знайти своє місце в житті, коли вони стануть дорослими.

Оскільки знання, вміння та навички, сформовані у дошкільному віці мають стати фундаментом для становлення громадянина – людини, щиро зацікавленої в розвитку та економічному розквіті своєї держави, дуже важливою є продумана та послідовна робота з економічної освіти найменших громадян нашого суспільства. Крім того, ***дошкільний віковий період найсприятливіший для формування різних якостей особистості, насамперед бережливості та економності, як структурних компонентів процесу соціалізації.***

Тому моє завдання, як педагога, не тільки дати об'єм економічних знань, але й навчити правильно користуватися цими знаннями, тобто виховувати економіста, господаря, хазяїна свого життя.

Отож, мною була створена модель роботи щодо формування економічної грамотності дітей дошкільного віку.

Модель роботи щодо формування економічної грамотності дітей дошкільного віку

Педагогічні умови

формування соціально-фінансової та економічної грамотності

- забезпечення комплексного підходу до процесу економічного виховання: формування елементарних економічних знань, умінь, навичок, особистісних якостей, необхідних для успішної економічної діяльності;
- надання пріоритету ігровій діяльності серед інших засобів формування економічного досвіду;
- поступове впровадження ігор економічної спрямованості

Форми та методи

Заняття, ігри економічної спрямованості, творчі завдання

Принципи

Суб'єктності, орієнтації на цінності, свідомості, активності, самостійності, системності, доступності, доцільності, інтегрованості

Поетапна реалізація педагогічних умов		
1 етап - орієнтовно-адаптивний	2 етап - діяльнісно-поведінковий	3 етап - діяльнісно - творчий
Мета педагогічної діяльності полягає у формуванні в дітей інтересу до економічної сфери життя, збагаченні їхнього словникового запасу, цілеспрямованому формуванні економічних уявлень.	Мета педагогічної діяльності полягає у формуванні різних способів поведінки в певній економічній ситуації та в життєвих ситуаціях, пов'язаних з вибором.	Мета педагогічної діяльності полягає у формуванні активної поведінки дітей у різних соціально-економічних ситуаціях.
- включення до системи роботи інтелектуальних завдань економічного змісту; - проведення дидактичних ігор та занять економічної спрямованості з метою формування економічної грамотності;	- включення інтелектуальних завдань економічної спрямованості; - проведення дидактичних та ситуативних ігор економічної спрямованості (формування різних способів соціально-економічної поведінки);	- проведення ситуативних та рольових ігор економічної спрямованості з метою формування активного способу поведінки та формування в дітей особистісних якостей, необхідних для успішних економічних взаємин; - систематичне проведення занять з формування економічної грамотності дітей.

Мета: формувати у дошкільників елементарні економічні знання, економічну культуру, трудову та моральну творчу мотивацію, готовність до самостійного пошуку способів пізнавальної інформації та принципово нових економічних відносин; уміння правильно орієнтуватися у різних життєвих ситуаціях шляхом використання різних форм організації дитячої діяльності, спрямовану на формування навичок економічного мислення у дітей з урахуванням сучасних соціальних умов.

Найефективнішими організаційними **формами та методами** є: заняття; екскурсії; спостереження; сюжетно-рольові ігри; ігрові імпровізації; ділові ігри, тренінги; творчі завдання; презентації індивідуальних проєктів; драматизація казок; продуктивна діяльність; різні види праці.

У процесі економічного навчання я використовую такі **педагогічні**

прийоми: спостереження з показом, зіставленнями, створення проблемних ситуацій з пошуковими операціями, заохочення, стимулювання, синтез різних видів ігор з використанням певних предметів, зокрема грошей.

На початку роботи складала перспективне планування роботи з економічного виховання, визначила зміст, обрані методи і прийоми для реалізації завдань з формування економічної грамотності дошкільника, розширення його пізнавального досвіду. Особливу увагу я приділила підбору ігор економічного спрямування. Безумовно, ігрова діяльність є провідною в дошкільному віці. Через гру дитина пізнає навколишній світ, розглядає складні суспільні процеси та явища. Ігрова діяльність надає дитині можливість не лише отримати нові знання, але й використати вже сформовані знання в процесі власної діяльності.

Заняття з економічної освіти як один із видів занять з ознайомлення дітей із соціальним довкіллям проводжу один раз на тиждень, яке будує в ігровій формі, де використовую рішення різноманітних ситуацій з повсякденного життя, уривків казок, літературних творів, суспільні ігри, інсценування приказок, сюжетно-дидактичні та дидактичні ігри. Заняття проводжу як комбіноване, або комплексне, у дидактичних іграх.

Структура занять на кожному етапі має свою специфіку.

1. Вступна частина (готує до сприймання матеріалу).

2. Термінологічна частина (розкриваються основні поняття, що використовуватимуться на занятті).

3. Ігрова апробація матеріалу (на першому етапі – дидактичні ігри, на другому – ситуативні, на третьому – рольові).

4. Варіативна частина (проводиться на вибір вихователя: завдання з образотворчої діяльності, формування математичних уявлень, ознайомлення з навколишнім).

5. Заключна частина (підсумок, домашнє завдання для самостійного спостереження над економічними процесами).

Власне, ознайомлення дітей із певними економічними поняттями та категоріями відбувається на заняттях із різних розділів програми. Для того ж, щоб систематизувати й розширити знання дошкільників, раз на тиждень проводжу спеціальне заняття з економіки, яке я будує у будь-якій формі.

Дуже цікаво проходять заняття-подорожі, заняття-екскурсії, заняття-бесіди, економічні вікторини тощо. Важливим елементом таких занять є ігрова імпровізація, адже саме гра забезпечує органічне практичне входження дитини в економічні відносини.

Засвоїти складні економічні поняття дітям допомагають казкові персонажі. Та й самі казки просто незамінні у вихованні таких якостей особистості, як працелюбність, бережливість, практичність. З досвідом прийшли розуміння того, що майже в кожній казці можна знайти «економічний» підтекст.

Особливу увагу намагаюся приділяти сюжетно-дидактичним іграм економічної спрямованості. В іграх: «Супермаркет», «Ринок», «Рекламне агентство», «Салон краси», «Кафе» діти вчаться самостійно приймати

рішення та прогнозувати наслідки своєї діяльності. В іграх-презентаціях дошкільнята опановують вміння представляти власні ідеї. В іграх-стратегіях: «Наш бізнес», «Кругосвітня подорож», «Поїздка на острів», «Магазин іграшок» я спільно з дітьми плануємо, проектуємо свої дії, розподіляємо обов'язки і ролі, покроково реалізовуємо спільний задум.

Знання про те, чому слід берегти, економити результати праці людей, діти найуспішніше засвоюють у процесі продуктивної діяльності (трудової, образотворчої). Працюючи з різними матеріалами, дошкільнята вчаться бути ощадливими. Роз'яснюю їм, що суть раціональності (розумності) - в умінні планувати процес діяльності, застосовувати найбільш оптимальні рішення (за прислів'ям: «Сім разів відмірай - один раз відріж»). Розглядаючи методи й засоби економічного виховання, не забуваю й про спеціальну роботу з формування в дітей корисних навичок і звичок. Чимало з них пов'язані з вихованням культури поведінки в побуті й загальною вихованістю: вимкнути світло, коли виходиш з приміщення; закрити кран після того, як помив руки тощо.

Опановуючи їх, діти ознайомлюються зі світом речей, людей, природи. Вони дізнаються про те, що таке професія, праця, товар, гроші. Старші дошкільники вже вчаться оперувати грошима і співвідносити прибуток з ціною на товар.

Однією з перших дошкільники вивчають тему: «Бюджет сім'ї. Прибутки та витрати». При ознайомленні з нею до роботи активно залучаю батьків. Разом із дітьми вони виготовляють макети сімейного бюджету, де відображають членів сім'ї та результати їх праці, картки-схеми прибутків і витрат, а також картки, які символізують основні та додаткові доходи. Діти визначають різні потреби членів родини, можливості щодо їх задоволення. Презентуючи бюджет своєї сім'ї, вони вчаться активно оперувати поняттями «бюджет», «доходи», «потреби», «витрати», «товар» тощо.

Під час вивчення та закріплення знань із теми «Світ грошей» я разом із дітьми розгортаю сюжетно-рольову гру «Міні-маркет Усміхайлик». Діти відвідують магазин і здійснюють покупки, використовуючи «місцеву валюту», яка називається «усміхайлики». Ця гра допомагає засвоїти такі поняття, як ціна, реклама, гроші, гурт, роздріб тощо.

Основні теми: «Потреби», «Природні ресурси та блага», «Дари природи», «Капітальні та трудові ресурси», «Обмеженість», «Вибір», «Ціна вибору», «Товари», «Виробник», «Банк», «Бізнес», «Фермер», «Економічні процеси та об'єкти», «Виробництво», «Товари та послуги».

У результаті роботи спостерігалось, що діти почали виявляти ініціативність у здобутті та осмисленні нових знань економічної спрямованості, інтерес до економічної сфери життєдіяльності, уміння формулювати запитання та аргументувати відповіді економічного змісту, поєднання лідерських проявів з толерантним ставленням до інших членів колективу; демонструвати вольові прояви під час виконання тривалої чи небажаної роботи; створювати позитивний емоційний фон спілкування під час спільної діяльності, запобігати конфліктам; використовувати економічні

поняття в активному мовленні; виявляти розвинені інтелектуальні здібності.

Тому, розробляючи систему роботи з дітьми, спрямовану на рішення обраної проблеми, я дійшла висновку, що для результативної роботи необхідно створити умови, що сприяють формуванню економічної грамотності дітей: залучення всіх видів дитячої діяльності та розвитку: екологічного виховання, логіко-математичного розвитку, художньо-мистецької діяльності, соціально-естетичного виховання для викликання інтересу до економічних знань; створення відповідного предметно-розвиваючого середовища; надання можливості дітям залучатися до світу елементарних уявлень про економічні процеси й об'єкти економічної сфери життя через ознайомлення з навколишнім світом речей, людей, природи.

Отже, зміст економічного виховання дошкільників є досить складним та багатоаспектним. Розуміючи економічне виховання як процес формування економічного мислення, розвитку ділових якостей, громадської активності, підприємництва, бачимо, що таке розуміння стосується категорії дітей дошкільного віку.

Наприкінці хочу зазначити: введення економічної освіти в роботу дошкільного навчального закладу-це не данина моді, а, насамперед, необхідність, щоб не втратити колосальний потенціал у розвитку дитини, щоб допомогти їй вирости активною особистістю, здатною приймати самостійні рішення і брати на себе відповідальність у сучасному ринковому суспільстві.

Література

1. Базовий компонент дошкільної освіти / Науковий керівник А. М. Богуш. – К. : Видавництво, 2012. – 24 с.
2. Богуш А. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі: підручник для ВНЗ / А. М. Богуш, Н. В. Гавриш - К.: Видавничий Дім «Слово», 2007. – 408 с.
3. Грама Н. Економічне виховання особистості дитини-дошкільника. Розвиток особистості дитини дошкільного віку в різних видах діяльності : монографія / А.М. Богуш, Н.Г. Грама, Н.І. Луцан та ін.. – Одеса : Вид. Бакаєв В.В., 2013. – 236 с.
4. Грама Н.Г. Формування економічної грамотності у дітей дошкільного віку: монографія / Н. Г. Грама / – Одеса, 1997. – 216 с.

Круглова О.Г.,
вихователь дитячого садка
Дошкільний навчальний заклад № 95
м. Київ, Київська область.

КІНЕЗІОЛОГІЯ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ ТА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДІТЕЙ

Василь Олександрович Сухомлинський уважав, що рух пальців призводить до порушення мовленнєвих центрів головного мозку і посилення погоджень діяльності мовленнєвих зон. Розвиток інтелекту безпосередньо залежить від сформованості півкуль головного мозку та їхньої взаємодії. Зважаючи на це, дуже важливо застосовувати на практиці цю інноваційну технологію, що зробить доступною тренування «мозку» у дітей дошкільного, шкільного віку та дітей з особливими освітніми потребами.

Кінезіологія – це наука про розвиток розумових здібностей і фізичного здоров'я через певні рухові вправи. Це своєрідна «гімнастика мозку». З її допомогою процес навчання і виконання будь-якого виду діяльності стає ефективнішим. Завдяки «гімнастиці мозку» організм координує роботу правої та лівої півкуль, розвиває взаємодію тіла й інтелекту. Півкулі мозку людини відповідають за певні функції: Права півкуля головного мозку – гуманітарна, образна, творча – відповідає за тіло, координацію рухів, просторове і кінестетичне сприйняття.

Ліва півкуля головного мозку – математична, знакова, мовленнєва, логічна, аналітична – відповідає за сприйняття слухової інформації, постановку мети і побудову програм. Для того щоб творчо осмислити будь-яку проблему, необхідні обидві півкулі та взаємодія й синхронізація між ними. Кожна з них є не дзеркальним відображенням іншої, а необхідним доповненням.

Основна мета кінезіології – розвиток міжпівкульної взаємодії та синхронізація роботи півкуль головного мозку, що сприяє активізації розумової діяльності.

Завдання кінезіології:

- розвиток міжпівкульної взаємодії;
- синхронізація роботи півкуль;
- розвиток дрібної моторики;
- розвиток здібностей;
- розвиток пам'яті, уваги, мислення;
- розвиток мовлення.

Вправи допомагають уникнути стресових ситуацій, поліпшити роботу мозку і всього тіла, а також сприяють гармонійному розвитку особистості та самореалізації у творчому плані. Складаючи комплекси кінезіологічної гімнастики, потрібно брати до уваги методи і прийоми, використовуючи їх як основу.

Розтягування, дихальні вправи, окорухові вправи, вправи для розвитку дрібної моторики, масаж, вправи на релаксацію поліпшують розумову діяльність, синхронізують роботу півкуль, сприяють запам'ятовуванню, підвищують стійкість уваги, допомагають відновленню мовленнєвих функцій, полегшують процеси читання і письма. Новий навчальний матеріал

сприймається більш цілісно і природно, нібито розумом і тілом, а тому краще запам'ятовується.

Кінезіологічні вправи вдосконалюють механізми адаптації дитячого організму до зовнішнього середовища, знижують захворюваність і роблять життя дитини безпечнішим завдяки таким якостям, як спритність, сила, гнучкість; готують дитину до школи, поступово привчають її витримувати навантаження, проявляти волю; здатні допомогти дитині впоратися зі стресовими ситуаціями і постояти за себе в непростому житті.

Як проводити вправи?

Вправи проводять у будь-які режимні моменти як динамічні паузи та як частину заняття для дітей дошкільного віку. Час проведення – 3–5 хвилин, у цілому це може становити до 25–30 хвилин на день. Діти мають точно виконувати рухи і прийоми. Вправи проводять у доброзичливій обстановці стоячи або сидячи за столом.

Для поступового ускладнення вправ можна використовувати:

прискорення темпу виконання;

виконання з легко прикушеним язиком і заплющеними очима;

долучення рухів очей і мовлення до рухів рук;

долучення дихальних вправ і методу візуалізації.

Хотілося б звернути увагу ще на кілька важливих моментів у проведенні кінезіологічних вправ:

- під час занять проводити такі вправи можна тільки в тому випадку, якщо йде стандартне навчання. Творчу діяльність переривати кінезіологічними вправами недоцільно;

- якщо ж діти мають інтенсивне розумове навантаження, то комплекс вправ краще проводити перед заняттям;

- кінезіологічні вправи дають як негайний, так і кумулятивний, тобто накопичувальний ефект;

- під впливом кінезіологічних тренувань в організмі відбуваються позитивні структурні зміни. У разі більш інтенсивного навантаження – значні зміни.

У своїй корекційно-розвивальній роботі з дітьми я використовую такі кінезіологічні вправи.

Вправи для дошкільнят

«Ліхтарики-зірочки»

Руки витягнуті перед собою. Одна долоню стиснута в кулак, друга – пальці розчепірені. Ритмічна зміна позицій («зірочки запалилися і згасли»).

«Кільця»

По черзі якомога швидше дитина перебирає пальці рук, з'єднуючи в кільце з великим пальцем послідовно вказівний, середній і т. ін. Вправу виконують у прямому (від вказівного пальця до мізинця) і в зворотному (від мізинця до вказівного пальця) порядку.

«Вуха-ніс»

Лівою рукою беруться за кінчик носа, а правою рукою — за протилежне вуха. Одночасно відпускають вуха і ніс, плескають у долоні,

змінюють положення рук «з точністю до навпаки».

«Кулак-ребро-долоня»

Послідовна зміна позицій на площині столу: долоня, стисла в кулак, долоня ребром на площині столу, розпрямлені долоні на площині столу.

«Змійка»

Схрестити руки долонями одна до одної, зчепити пальці «в замок», вивернути руки до себе. Рухати пальцем, дотримуючи вказівок ведучого. Палець має рухатися точно і чітко. Торкатися його не можна (тільки на початку навчання, якщо не вдається виконати вправу на зоровому рівні). Послідовно у вправі повинні брати участь усі пальці обох рук. Надалі діти можуть виконувати вправу в парах.

«Дзеркальне малювання»

Малювати на аркуші паперу одночасно обома руками дзеркально-симетричні малюнки, цифри, літери. Дана вправа налаштовує обидві півкулі головного мозку на гармонійну, узгоджену співпрацю через створення малюнка одночасно обома руками.

Кінезіологія – це наука про розвиток розумових здібностей і фізичного здоров'я через певні рухові вправи. Це своєрідна «гімнастика мозку». З її допомогою процес навчання і виконання будь-якого виду діяльності стає ефективнішим. Завдяки «гімнастиці мозку» організм координує роботу правої та лівої півкуль, розвиває взаємодію тіла й інтелекту.

Щоб досягти хороших результатів, важливо правильно виконувати кінезіологічні вправи. Використання цих вправ допоможе: гармонійному розвитку взаємодій і зв'язків між півкулями мозку; синхронізації діяльності правої і лівої півкуль; кращому розвитку сприйняття й пам'яті; усуненню проблем із концентрацією уваги й мислення; розвитку мови і позитивного мислення; підвищенню та розкриттю творчого потенціалу.

Література

1. Дитина. Освітня програма для дітей від 2 до 7 років / наук. кер. проекту Огнев'юк В.О., наук. ред. Беленька Г.В., Половіна О.А., авт. кол. Богініч О.Л., Коваленко О.В., Машовець М.А. та ін., Київ : ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. – 304 с
2. Деннісон П., Деннісон Г. Програма «Гімнастика розуму» / пер. С. М. Масгутовой. – М., 1997.
3. Любимова В. Кінезіологія, або природна мудрість тіла. – СПб. : «Невський проспект», 2005.
4. Сиротюк А. Л. Корекція розвитку інтелекту дошкільнят. – М. : ТЦ Сфера, 2001. – 48 с.

Кузнецова Н.В.,

вчитель-дефектолог (тифлопедагог)

ДНЗ (ясла-садок) комбінованого типу № 81

«Бірюсинка» Запорізької міської ради

Запорізька область.

Остапенко В.В.,

вчитель-дефектолог (тифлопедагог)

ДНЗ (ясла-садок) комбінованого типу № 81

«Бірюсинка» Запорізької міської ради

Запорізька область.

ВПЛИВ ЕЛЕМЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ МАРІЇ МОНТЕССОРІ НА РОЗВИТОК ДРІБНОЇ МОТОРИКИ РУК ДІТЕЙ З ЗОРОВОЮ ДЕПРИВАЦІЄЮ В СИСТЕМІ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ

Постановка проблеми. Важливу роль в успішності інтелектуального і психофізичного розвитку дитини відіграє сформована дрібна моторика.

Дуже часто діти з порушеннями зору мають низький рівень розвитку дрібної моторики рук. Відбувається це тому, що діти із частковою втратою зору повністю покладаються на візуальне орієнтування й не усвідомлюють ролі дотику як засобу заміщення недостатності зорової інформації. Це стримує розвиток тактильної чутливості й моторики рук і негативно позначається на формуванні предметно-практичної діяльності дітей. Таким чином, ми визначили напрям нашого дослідження – теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити вплив спеціальних вправ з системи Марії Монтессорі на розвиток дрібної моторики рук дітей із зоровою депривацією під час інклюзивного навчання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Дослідження розвитку рухів рук дитини цікавить не лише педагогів і психологів, а й інших спеціалістів (філософів, мовознавців, істориків, біологів та інших), оскільки руки, володіючи безліччю ступенів свободи рухів, виконують численні функції, є специфічно людським органом.

Теоретичну основу статті становлять наукові праці Л.С. Виготського, А.В. Запорожця, О.М. Леонтьєва, Д.Б. Ельконіна, А.Р. Лурії, М. Монтессорі про розвиток дрібної моторики і зорово-рухової координації у дітей дошкільного віку; дослідження І.П. Павлова, В.М. Бехтерева, І.М. Сеченова, М.М. Кольцової, В.А. Сухомлинського про зв'язок розвитку руки і мозку; Т.П. Свиридюк, М.І. Земцової, Л.О. Новікової, Л.І. Солнцевої, С.М. Федорова, Л.І. Плаксіної про обмеження природної соціалізації та проблеми у формуванні психічних процесів і рухової сфери в дітей з порушенням зору; В.М. Бехтерева, Т.П. Хризман і М.І. Звонарьової про зв'язок розвитку рухів руки з розвитком мовлення.

У дослідженнях офтальмологів, тифлопсихологів і тифлопедагогів (М.І. Земцової, І.С. Моргуліса, Т.П. Свиридюк, Є.П. Синьової, С.В. Федоренко) доведено, що порушення зорової системи завдають величезної шкоди формуванню психічних процесів і рухової сфери дитини з порушеннями зору, що істотно обмежує природну соціалізацію дітей.

М.М. Безруких пише: «У дітей 5 — 6 років ще слабо розвинені дрібні

м'язи кисті, не закінчено окостеніння кісток зап'ястка і фаланг пальців, недосконала нервова регуляція, що ускладнює і виконання рухів. Моторна незручність у виконанні маніпуляторних дій, труднощі в оволодінні ними, невдачі і часте невдоволення дорослих змушує дитину уникати виконання потрібних дій, тому сукня з дрібними гудзиками «не подобається», новий конструктор «зовсім не цікавий - краще пограю з машинами», в'язати, ліпити, конструювати «не цікаво, не хочеться». При розвитку тонкоскоординованих рухів руки необхідно систематичне тренування, але - ще раз з повтором - це повинно бути не механічне повторення рухів, а усвідомлюване» [1].

«Розвиток дитини з особливими освітніми потребами - це взаємопов'язаний процес безперервних кількісних і якісних змін у біологічній, психічній, соціальній та духовній (моральній) сферах, ключовими факторами яких є процес навчання та виховання» [4, с. 83].

На необхідність включення дітей з особливими потребами в середовище звичайних дітей вказував ще Л.С. Виготський.

В Україні проблеми інклюзивної освіти досліджують такі вчені як А. Колупаєва (автор першого в нашій державі монографічного дослідження з інклюзивної освіти), В. Бондар, А. Заплатинська, М. Кавун, Ю. Найда, Т. Сак, М. Сварник, В. Тищенко та ін.

Концепція інклюзивної освіти віддзеркалює концепцію педагогічної системи Марії Монтесорі. Разом вони відображають «одну з головних демократичних ідей – всі діти – цінні й активні члени суспільства» [3, с. 14].

Марія Монтесорі розробила спеціальну систему вправ для тренування дрібної моторики пальців. Дослідним шляхом вона вивела підтверджену сучасною наукою закономірність: що чим спритніші ставали дитячі пальчики, то швидше діти починали говорити. Марія Монтесорі писала: «Таланти дітей знаходяться на кінчиках їхніх пальців» [6, с. 30].

Мета дослідження. Теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити вплив спеціальних вправ з системи Марії Монтесорі на розвиток дрібної моторики рук дітей із зоровою депривацією під час інклюзивного навчання.

Виклад основного матеріалу.

Інклюзивна освіта передбачає створення освітнього середовища, яке б відповідало потребам і можливостям кожної дитини, незалежно від особливостей її психофізичного розвитку. Інклюзивне навчання – гнучка, індивідуалізована система навчання дітей з особливостями психофізичного розвитку.

Одним із важливих завдань інклюзивної освіти є не лише засвоєння системи знань, але й формування практичних умінь і навичок у дитини з особливими освітніми потребами, необхідних для її подальшої соціалізації [4, с. 94].

У Базовому компоненті дошкільної освіти, цілісний розвиток дитини як особистості розглядається як головна мета модернізації дошкільної освіти на сучасному етапі розвитку держави, а це, зокрема, передбачає турботу про здоров'я дітей – стан повного фізичного, духовного та соціального

добробуту.

Нині актуальним стає всебічний розвиток дітей вже з дошкільного віку. Важливу роль в успішності інтелектуального і психофізичного розвитку дитини відіграє сформована дрібна моторика.

У дошкільному віці дитині із зоровою депривацією доводиться опановувати предметною діяльністю, основними рухами свого тіла, дрібними рухами рук, навичками орієнтування в обмеженому, знайомому просторі тощо, тобто такими видами діяльності, які зростаюча дитина вже опанувала раніше [5].

Внаслідок малої рухової активності м'язи рук дітей з порушеннями зору виявляються млявими або занадто напруженими. Це стримує розвиток тактильної чутливості й моторики рук і негативно позначається на формуванні предметно-практичної діяльності дітей. Однією з технологій, що відповідають запитам інклюзивної освіти дітей з різними фізичними і інтелектуальними порушеннями, є освіта, орієнтована на ідеї великого італійського ученого Марії Монтессорі.

Саме методологічна система Марії Монтессорі є найбільш ефективною і підготовленою до прийняття «особливих» дітей, оскільки орієнтована на розкриття потенційних можливостей будь-якої дитини. Тому досягти успіху у напрямку розвитку дрібної моторики рук дітей з порушеннями зору можливо за допомогою елементів педагогіки Марії Монтессорі, яка ґрунтується на глибоких наукових знаннях, повазі до дитини й до природи взагалі, багаторічних спостереженнях за дітьми.

Велике значення Монтессорі надавала вихованню відчуттів (зору, слуху, нюху, смаку) і розвитку дрібної моторики. Відомо, що діти, які в ранньому віці навчилися добре виконувати дрібні рухи руками, значно випереджають однолітків в розумовому розвитку.

Важливу роль в розвитку дрібної моторики займає предметно-розвиткове середовище. Саме воно забезпечує розвиток і емоційне благополуччя дітей, відповідає їх інтересам і потребам.

Важливим чинником підготовленого середовища є дидактичний матеріал, який сприяє вправленню фізичних і психічних функцій дитини, містить у собі контроль помилок, обумовлює максимальну самостійність з її боку, служить унікальним засобом розвитку творчості, уваги, волі, навчання письма, елементарної математики, що й становить інтелект дитини [2, с. 198].

Слід зазначити, що дидактичний Монтессорі-матеріал — це не навчальне обладнання в загальноприйнятому значенні слова, оскільки його метою є не навчання дітей навичок і передача їм знань через правильне використання. Головна мета дидактичного матеріалу Монтессорі внутрішня: допомогти самобудівництву дитини та її духовному розвитку.

Розроблений матеріал передбачає різний ступінь складності з тим, щоб дитина займалася з кожним матеріалом стільки, скільки їй цікаво, а згодом переходила до складнішого. Важливо надати дитині можливість вільно вправлятися з матеріалом

Марія Монтессорі розробила спеціальну систему вправ для

тренування дрібної моторики пальців. Дослідним шляхом вона вивела підтверджену сучасною наукою закономірність: що чим спритніші ставали дитячі пальчики, то швидше діти починали говорити.

В цілому актуальність вибраної теми дослідження обумовлена такими чинниками, як: необхідність своєчасної організації корекційної, профілактичної і розвиткової роботи, спрямованої на нормалізацію і розвиток дрібної моторики з метою якісної підготовки дітей з порушеннями зору до інтеграції в соціум.

Експериментальне дослідження проводилося на базі дошкільного навчального закладу (ясел-садка) комбінованого типу №81 «Бірюсинка» Запорізької міської ради Запорізької області у старшій групі компенсуючого типу (для дітей, які мають порушення зору).

Дослідження складалося з трьох етапів:

- констатуючий експеримент;
- формувальний експеримент;
- контрольний експеримент.

Для визначення стану дрібної моторики рук можна використовувати досить прості методи. Нами були проведені тести, спрямовані на визначення рівня розвитку дрібної моторики рук у дітей старшого дошкільного віку з порушенням зору за методикою М.М. Безруких і Л.В. Морозової [1].

При обробці результатів експерименту використовувалися наступні критерії оцінки. Оцінювалися завдання в тих випадках, якщо:

- при його виконанні діти з порушенням зору малювали безперервні лінії від одного до іншого об'єкту, допускається наявність невеликого вигину або невеликого кута;
- дитина відривала олівець від паперу, але продовжувала лінію без розривів, розгалужень, гострих кутів;
- лінія, намальована дитиною, виходить за межі стимулюючих ліній (у сторони, вгору або вниз) не більше ніж 0,5-0,7 см
- лінія проводилася по вказаному напрямку.

Оцінка проводилася за наступними критеріями:

- якщо дитина виконала 7-8 завдань - високий рівень;
- якщо виконала 5-6 завдань - достатній рівень;
- правильне виконання 3-4 завдання - середній рівень;
- правильне виконання менше 3 завдань - низький рівень.

Для розвитку дрібної моторики був узятий методичний посібник Яловської Ольги Олексіївни «Пальчики дошкільнят: розвиваємо руку – розвиваємо мозок». Він містить діагностичні матеріали, систему цікавих ігор та вправ: ігри з піском, з тістом, з водою, з лічильними паличками та предметами домашнього вжитку, а також комплекси пальчикової гімнастики, ігровий масаж, заняття нетрадиційними видами художньо-творчої діяльності тощо. Система запропонованих в посібнику різноманітних форм предметно-практичної діяльності дозволить удосконалити дрібну моторику рук та тактильних відчуттів дітей з порушеннями зору [6].

Висновки. Під час експериментального дослідження проведеного на

базі дошкільного навчального закладу (ясел-садка) комбінованого типу №81 «Бірюсинка» Запорізької міської ради Запорізької області у групі старшого дошкільного віку компенсуючого типу (для дітей, які мають порушення зору) у період з 03.09.2018 р. по 31.05.2019 р. нами були проведені тести, спрямовані на визначення рівня розвитку дрібної моторики рук у дітей старшого дошкільного віку з порушенням зору за методикою М.М. Безруких і Л.В. Морозової [1].

В результаті констатуючого дослідження було встановлено, що у дітей експериментальної групи недостатній рівень розвитку дрібної моторики.

На етапі формувального експерименту ми займалися розвитком дрібної моторики рук старших дошкільників шляхом проведення корекційно-розвиткових занять з використанням вправ для розвитку дрібної моторики Марії Монтессорі.

У дітей експериментальної групи значніше підвищився рівень розвитку дрібної моторики рук. Високий рівень збільшився на 16,9%, низький зменшився на 16,6%. Це підтверджує нашу гіпотезу, що використання елементів педагогічної технології Марії Монтессорі буде ефективним засобом розвитку дрібної моторики рук дітей старшого дошкільного віку з порушеннями зору.

Таким чином, поставлені нами цілі і завдання були досягнуті та реалізовані. Ми вивчили теоретичний аспект проблеми і підібрали методи і прийоми, спрямовані на вивчення особливостей розвитку дрібної моторики у дітей з порушеннями зору; провели якісно-кількісну обробку даних, отриманих в результаті проведеного експерименту. З'ясували, що корекційна робота розглядається як вагома складова навчально-виховного процесу в інклюзивному навчальному закладі. Все це слугує єдиній меті – забезпеченню якості життя дитини з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії.

Література

1. Безруких М.М. Методика оценки уровня развития зрительного восприятия детей 5–7,5 лет: Руководство по тестированию и обработке результатов / М.М. Безруких, Л.В. Морозова. – М., 1996.
2. І.М. Дичківська, Т.І. Поніманська. М.Монтессорі: теорія і технологія. – К.: Видавничий дім "Слово", 2006. – 304с.
3. Основи інклюзивної освіти. Навчально-методичний посібник / за заг. ред. Колупасової А.А. – К: « А. С. К. », 2012. – 308с.
4. Порошенко М.А. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. - Київ : ТОВ «Агентство «Україна», 2019.-300с.
5. Програмно-методичний комплекс програма розвитку дітей сліпих та зі зниженим зором від народження до 6 років/ Укладачі Вавіна Л.С., Бутенко В.А., Гудим І.М.: Інститут спец. Педагогіки НАПН України. – Київ, 2012. – 195с.
6. Яловська О.О. Пальчики дошкільнят: розвиваємо руку –

розвиваємо мозок. – Тернопіль: Мандрівець, 2011. – 228 с.

Лейва Н.С.,

вихователь-методист дитячого садка

Дошкільний навчальний заклад № 3

«Планета дитинства»

м. Кам'янське, Дніпропетровська область.

СЕМІНАР – ПРАКТИКУМ ДЛЯ ВИХОВАТЕЛІВ «ТВОРЧА РОБОТА З КАЗКОЮ»

Мета: розширити та систематизувати знання вихователів щодо широкого використання традиційних підходів разом з нетрадиційними методами та прийомами творчої роботи з казкою в освітньо-виховній роботі з дошкільниками; вдосконалювати фахову майстерність педагогів; активізувати творчий потенціал вихователів, розвивати креативне мислення, стимулювати розвиток ініціативності.

Обладнання: схема за методикою Л.Б.Фесюкової; заготовка сенкан; роздатковий матеріал до вправи «Вуха, ніс, рука, очі»; кубики історій Роррі О'Коннора; картинки сортування підсумку.

Хід семінару

1. Інформаційне повідомлення

Казка є одним із найефективніших засобів розвитку мовлення дітей дошкільного віку. Лексика казок точно відповідає особливостям предметно-образного мислення дитини. Мова казки проста і тому доступна. Сюжет прозорий, але загадковий і тим самим сприяє розвитку дитячої уяви. Казки розширюють словниковий запас, допомагають правильно будувати діалоги, розвивають зв'язне і логічне мовлення, збагачують його образність, емоційність. Для вихователя казка є тією «чарівною паличкою», яка заохочує дітей до пізнання нового, розвивати творчу уяву, мислення, зв'язне мовлення.

Ефективність використання казки в роботі з дітьми дошкільного віку в значній мірі залежить від підготовленості вихователя, його обізнаності з казковими сюжетами та вміння їх аналізувати.

Важливого значення набуває те, якими методами та прийомами керується педагог під час роботи з казкою.

Частіше вихователі застосовують тільки традиційні види занять з літературними та фольклорними творами, як-от *читання, розповідання, переказування, рідше драматизація*. Вони дієві, але, аж ніяк повною мірою не розвивають уяву, мислення, мовленнєву творчість. Варто спробувати вводити в освітній процес незвичні, оригінальні методи і прийоми, які безперечно зацікавлять дітей, спонукатимуть приймати активну участь в навчально-виховному процесі..

Так, як я вважаю, що саме нетрадиційні методи і прийоми роботи з казкою дають можливість досягти значних результатів щодо мовленнєвого розвитку дошкільників, я хочу запросити вас поринути зі мною у світ казки нетрадиційно.

2. Опрацювання схеми за казкою «Ріпка» (Нетрадиційна робота з казкою за методикою Фесюкової Л. Б.)

Лариса Борисівна Фесюкова пропонує використовувати методику нетрадиційної роботи з казкою, творчо опрацьовувати казки за схемою, що містить 7 пунктів. Використовуючи дану методику, маємо враховувати винятки, адже не всі казки мають відповідати схемі (розділи математики та екології). Головне, щоб той хто використовує методику міг легко пристосуватися та творчо переробити казку за важливим на певний момент напрямом.

Пропоную вам опрацювати схему за казкою «Ріпка»

- Моральний урок. *Якщо працювати в дружбі, то все вийде.*
- Виховання добрих почуттів. *За що можна похвалити кожного героя та ін.*
- Мовленнєвий розвиток. *Повторити: дідка за ріпку...(голосно, пошепки, тоненьким голоском, низьким басом).*
- Розвиток мислення і фантазії. *Придумай ім'я героям; як далі розвивалися події?; нова (аналогічна) казка.*
- Математичні здібності. *Порахуймо персонажів; поділимо ріпку на всіх...*
- Екологічне виховання. *Як вдалося виростити таку велику ріпку?; що таке ріпка?; чим корисні овочі?.*
- Розвиток моторики руки. *Ліпимо ріпку; малюємо героїв казки...*

3. Вправа «Життя казки в серіалах».

Ще однією оригінальною вправою є «Життя казки в серіалах». Наша любов до серіалів та захоплення дітей багатосерійними мультфільмами стає нам у пригоді. Чому б не створювати кожного дня свою серію обраної казки. Давайте спробуємо з вами. Казка «Попелюшка» 1)серія «Традиційна»; 2) серія «Попелюшка з принцем поїхали відпочивати...»; 3)серія « Чекаємо гостей на день народження попелюшки...

4. Вправа « Використання Сенкана».

Слово "сенкан" походить від французького слова "п'ять". Твір, що складається з 5 рядків. За допомогою сенкана ми можемо коротко описати задану тему та проаналізувати її, формуючи розумовий та мовленнєвий розвиток дошкільників.

- Перший рядок має містити слово-назву теми (іменник).
- Другий рядок – це опис теми, містить два слова (два прикметника).
- Третій рядок називає дію, пов'язану з темою, і складається з трьох слів (звичайно,це-дієслова).
- Четвертий рядок це фраза, яка складається з чотирьох слів і висловлює ставлення до теми .

- П'ятий рядок - з одного слова —сутність теми, підсумок.

Наприклад, прочитавши казку «Як весна літо зустрічала», пропонуємо картинку «Пори року» та складаємо **сенкан про літо**

Літо

Різнобарвне, тепле

Зеленіє, прикрашає, зігріває

Чарівна і неповторна пора

Рослини (Море)

5. Робота в підгрупах з казками з використанням вправи «Вуха, ніс, рука, очі»

Зараз я пропоную поділитися на підгрупи та спробувати проаналізувати казку за допомогою певних аналізаторів. Це, безумовно нетрадиційний спосіб, що активізує пізнавальну діяльність та мовленнєвий розвиток вихованців.

- Вуха – чуємо про що говорять герої, їх думки, або чуємо нові звуки. Коментуємо.

- Ніс - вдихаємо та обговорюємо запахи в казці. Коментуємо.

- Очі – бачимо те, що не описано в казці. Коментуємо.

- Рука – опис почуттів, коли до чогось торкаємось. Коментуємо.

У кожної команди буде своя казка для аналізу. І команда: «Червоний капелюшок»; II команда: «Троє поросят»; III команда: «Попелюшка».

6. Іготека «Кубики історій» (розробка Роррі О'Коннора)

Ще одна розробка мене зацікавила і я хотіла б з вами пограти. Це дивовижні кубики історій, які у 2004 році вигдав ірландський тренер з креативного мислення і творчого вирішення проблем Роррі О'Коннор. А вже у 2011 році вони стали лідерами продаж на платформі озон. Спочатку ці кубики розроблялися як інструмент пошуку нестандартних рішень для дорослих. Згодом їх почали використовувати для навчальних ігор з дітьми.

Дев'ять кубиків набору містять 54 картинки, на яких зображені різні предмети: півмісяць, знак питання, смайлик, бджола, яблуко, годинник, ключ і інші. Грати в Казкові кубики історій Роррі дуже просто: гравець в свій хід просто кидає всі кубики і становить історію, відштовхуючись від того, які випали малюнки. Тільки ви відповідаєте за вашу історію, тому можна використовувати картинки в будь-якій послідовності, згідно з вашим сюжетом. Головне - фантазувати, придумувати казки і небилиці. Зображення на кубиках не треба сприймати буквально - бджола може стати літаком, магніт може стати мостом через річку.

Крім стандартного способу, де кожен розповідає свою історію, гравці можуть разом створити одну історію. Учасники можуть поділити між собою кубики і по черзі розповісти свою частину історії, ґрунтуючись тільки на своїх малюнках. Коли один закінчив, інший продовжує історію

У Казкові кубики історій Роррі можуть грати всі хто забажає. Особливо гра рекомендується дітям, адже з її допомогою розвивається уява і вміння фантазувати, гра розвиває мислення, мовлення і вчить не тільки доносити співрозмовнику свої думки, але і слухати інших.

Схема:

- Одного разу (щось починається, дія)
- У ...(місце)
- Жив був...(опиши героя)
- І ось (що персонаж робить далі)
- Однак ...(щось йде не так)
- Тоді...(як персонаж намагається вирішити проблему)
- Потім... (Вийшло чи ні)
- Зрештою ...(кінцівка)

7. Вправа «Сортування підсумку»

Розглянувши різні методи і прийоми роботи з казкою ми переконались в тому, що казка дає безмежний простір для дитячої фантазії, уяви, розвиває мислення, мовлення дошкільнят. Наша задача з вами вміти організувати освітній процес нестандартно, цікаво, оригінально для отримання позитивних результатів у роботі з дошкільнятами.

Пропоную вам підвести підсумок та розсортувати отриману інформацію відповідно до своїх поглядів. (корзина для сміття ((не потрібно, не цікаво)), м'ясорубка ((необхідно опрацювати, ідея займе час)), валіза ((беру ідею з собою))).

Підплета Л.І.,

вихователь дитячого садка

Дошкільний навчальний заклад № 89

м.Черкаси, Черкаська область.

РОЛЬ ДИТЯЧОГО САДКА У ФОРМУВАННІ ГОТОВНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ДО НАВЧАННЯ У ШКОЛІ

Підготовка дитини до школи є одним із найважливіших завдань навчання і виховання дітей дошкільного віку. Його вирішення в єдності з іншими завданнями дошкільної освіти дозволяє забезпечити підготовку дітей до школи – завдання комплексне, що охоплює всі сфери життя дитини.

Психологічна готовність до школи – тільки один з аспектів цієї задачі, але всередині цього аспекту виділяються різні підходи:

1). Дослідження, спрямовані на формування у дітей дошкільного віку певних умінь і навичок, необхідних для навчання в школі.

2). Дослідження новоутворень і змін у психіці дитини.

3). Дослідження генезису окремих компонентів навчальної діяльності і виявлення шляхів їх формування.

4). Вивчення умінь дитини свідомо підкоряти свої дії заданому при послідовному виконанні словесних вказівок дорослого. Це вміння пов'язується зі здатністю оволодіння загальним способом виконання словесних вказівок дорослого [3, с. 92].

Визначаючи психологічну готовність до шкільного навчання, педагог

повинен чітко розуміти, для чого він це робить.

О. Савченко звертає увагу на те, що підготовка дітей до навчання в школі починається задовго до вступу до школи і здійснюється на заняттях на основі звичних для дитини видів діяльності: гри, малювання, конструювання та ін. Знання та уявлення про навколишній світ дитина може засвоювати найрізноманітнішими способами: маніпулюючи з предметами, наслідуючи оточуючих, в образотворчій діяльності і в грі, в спілкуванні з дорослими [5, с. 5].

Якою б діяльністю дитина не займалася, в ній завжди присутній елемент пізнання, вона постійно дізнається щось нове про ті предмети, з якими діє. Важливо пам'ятати, що при цьому перед дитиною не стоїть спеціальне завдання пізнання властивостей цих предметів і способів дії з ними, перед дитиною стоять інші завдання: намалювати візерунок, побудувати з кубиків будиночок, виліпити з пластиліну фігурку тварини тощо. Одержувані при цьому знання є побічним продуктом її діяльності.

Діяльність дитини приймає форму навчання, навчальної діяльності тоді, коли набуття знань стає усвідомлюваною метою її активності, коли дитина починає розуміти, що виконує ті чи інші дії для того, щоб навчитися чомусь новому [9, с. 171].

У недавньому минулому в дошкільних установах підготовка дітей до школи і формування навчальної діяльності зводилися до вироблення у дітей навичок шкільної поведінки на уроці: вміння сидіти за партою, правильно відповідати на питання педагога та ін.

Зрозуміло, пише Т. Панасюк, якщо дошкільник вступає до першого класу школи, що працює за традиційною системою, навички навчальної роботи їй необхідні. Але не це головне в формуванні готовності до навчальної діяльності. Важливо з раннього дитинства виховувати у дітей пізнавальні інтереси, так як саме вони є важливими мотивами людської діяльності, виражають усвідомлену спрямованість особистості, позитивно впливають на всі психічні процеси і функції, активізують здатності [4, с. 6].

Відповідно до предмета даного дослідження педагогічні умови формування готовності дітей до шкільного навчання розуміємо як сукупність обставин та об'єктивних можливостей змісту, форм, методів і прийомів підвищення ефективності освітнього процесу і матеріально-просторового середовища, створених у дошкільному навчальному закладі, що забезпечують успішне вирішення поставлених завдань, а саме:

- сприяння набуттю дітьми позитивного досвіду розв'язання життєвих ситуацій у процесі соціально-рольової взаємодії;
- організація діяльності дітей 6-7-річного віку в спеціально створеному проблемному розвивальному середовищі, що ініціює формулювання ними проблем та їх самостійне розв'язання;
- стимулювання та надання можливості дитині проявляти самостійність і активність, ураховуючи її індивідуальні особливості;
- залучення дітей цього віку до найважливіших сфер життєдіяльності;

- цілеспрямоване застосування комплексу форм організації, методів і засобів навчання, що сприяють формуванню життєвої компетентності дітей 6-7-річного віку;
- забезпечення єдності вимог педагогів і батьків у процесі формування життєвої компетентності дітей 6-7-річного віку;

Ураховуючи мету дослідження та мету досягнення позитивних результатів у формуванні готовності дітей 6-7-річного віку до навчання у школі, визначимо умови щодо організації взаємодії дітей у конкретному пізнавальному середовищі, а саме:

- виховання пізнавальних інтересів і потреб;
- оволодіння дітьми спільними способами дій;
- самостійне знаходження способів вирішення практичних і пізнавальних завдань;
- навчання дітей контролю за способом виконання своїх дій.

Таким чином, виховання пізнавальних інтересів і потреб є першою умовою формування готовності до шкільного навчання майбутніх першокласників.

Узагальнення досліджень педагогів та психологів дозволяє виділити особливості розвитку інтересу до навчання.

1. Навчальна діяльність повинна бути організована так, щоб дитина активно діяла, залучався до процесу самостійного пошуку і «відкриття» нових знань, вирішувала питання проблемного характеру.

2. Навчальна діяльність повинна бути різноманітною. Одноманітний матеріал і одноманітні методи його піднесення дуже швидко викликають у дітей нудьгу.

3. Новий матеріал повинен бути добре пов'язаний з тим, що діти засвоїли раніше.

4. Важливо позитивно оцінювати всі успіхи дітей. Позитивна оцінка стимулює пізнавальну активність.

5. Навчальний матеріал повинен бути яскравим і емоційно забарвленим [6, с. 58].

Отже, виховання пізнавальних інтересів – найважливіша складова частина виховання особистості дитини, її духовного світу. І від того, наскільки правильно вирішене це питання, багато в чому залежить успішність організації навчальної діяльності дітей.

Розвиток навчальної діяльності можливий на основі усвідомленого виокремлення дитиною способу дій.

Тому другою умовою формування готовності до навчання у школі в її розвиненому вигляді виступає оволодіння дітьми спільними способами дій, тобто такими способами, які дозволяють вирішувати низку практичних або пізнавальних завдань, виділяти нові зв'язки і відносини.

Методика навчання дітей вмінню опановувати способами дій розроблялася А. Усовою. Інтерес до способів виконання завдань, на думку дослідниці, становить психологічну основу навчальної діяльності. Характерними рисами вміння вчитися є: вміння слухати і чути вихователя;

працювати за його вказівками; здатність відокремлювати свої дії від дій інших дітей; розвивати контроль за своїми діями і словами і т. д. [7, с. 9].

Третьою, не менш важливою умовою формування готовності до шкільного навчання дітей є самостійне знаходження способів вирішення практичних і пізнавальних завдань.

Психологічні дослідження Н. Под'якова доводять, що діти дошкільного віку виділяють не тільки практичний результат дії, а й ті знання, вміння, які при цьому засвоюються. Уже в цьому віці при вирішенні практичних завдань відбувається переорієнтування свідомості дітей з кінцевого результату на способи його досягнення. Діти починають осмислювати свої дії і їх результати, тобто усвідомлювати той шлях, за допомогою якого можна набути нових знань. Таке усвідомлення підвищує успішність формування у них нових пізнавальних дій, а разом з цим і формуванню нових, більш складних знань [1, с. 19].

Діти намагаються використовувати засвоєний спосіб в нових, вже змінених умовах, відповідно до яких вони змінюють конкретні форми його вживання, зберігаючи в той же час загальний принцип.

Четвертою умовою формування готовності до навчання у школі, яка повинна бути сформована у дітей, є навчання дітей контролю за способом виконання своїх дій. Оскільки навчальна діяльність здійснюється на основі зразка дій, то без зіставлення реально виробленого дитиною дії зі зразком, тобто без контролю, навчальна діяльність позбавляється свого основного компонента.

Психолого-педагогічні дослідження останніх років дають підставу вважати, що підготовку до навчальної діяльності раціонально починати з формування умінь контролювати і оцінювати свої дії.

Дослідження науковців довели, що старші діти можуть не тільки знаходити неузгодженість між заданими і отриманими результатами, але і визначати його величину і напрямок, а потім на цій основі успішно здійснювати корекцію своєї дії. Це говорить про те, що у дітей дошкільного віку стихійно складаються елементарні контрольні дії. Завдання ж вихователя полягають у цілеспрямованому навчанні дітей діям контролю.

Основною відмінністю навчальної діяльності від інших (гри, малювання, конструювання) є те, що дитина приймає навчальне завдання і її увага зосереджена на способах її вирішення. При цьому дошкільник може сидіти за партою або на килимі, навчатися індивідуально або в групі однолітків. Головне – дитина виконує навчальне завдання і, отже, вчиться [2, с. 5].

Основу організації занять з розвитку шкільно-значущих функцій у закладі дошкільної освіти визначають такі принципи.

Системність. Розвиток дитини – процес, в якому взаємопов'язані, взаємозалежні і взаємообумовлені всі компоненти. Не можна розвивати лише одну функцію. Необхідна системна робота з розвитку дитини [8, с. 74].

Комплексність (взаємодоповнюваність). Розвиток дитини – комплексний процес, в якому розвиток однієї пізнавальної функції

(наприклад, мови) визначає і доповнює розвиток інших функцій [8, с. 74].

Відповідність віковим та індивідуальним можливостям. Індивідуальна програма підготовки до школи може і повинна будуватися відповідно до психофізіологічних закономірностей вікового розвитку, з урахуванням факторів ризику [8, с. 75].

Адекватність вимог і навантажень, що пред'являються до дитини в процесі занять, сприяє оптимізації занять і підвищенню ефективності і дає опору на функції, які не мають недоліків при одночасному «підтягуванні» дефіцитарних (відстаючих) функцій [8, с. 76].

Поступовість і систематичність в освоєнні і формуванні шкільно-значущих функцій, слідування від простих і доступних завдань до більш складних, комплексних [8, с. 76].

Індивідуалізація темпу роботи – перехід до нового етапу навчання тільки після повного освоєння матеріалу попереднього етапу [8, с. 76].

Повторність (циклічність повторення) матеріалу, що дозволяє формувати і закріплювати механізми реалізації функції [8, с. 77].

Робота з підготовки до школи повинна бути спрямована на комплексний розвиток дитини і формування шкільно-значущих функцій, формування внутрішньої позиції школяра [8, с. 77].

Отже, у ході аналізу практичної реалізації фізичного, психологічного, соціального аспектів з'ясовано, що для формування цілісної особистості у процесі підготовки до школи в ЗДО необхідні певні умови. У зв'язку з цим слід зазначити, що педагогічний аспект комплексної підготовки дітей до школи, а саме такою вона і є у дошкільному закладі, є інтегруючим фактором забезпечення її мети, змісту, принципів, методів, форм організації та результатів.

Література

1. Кравцова Е. Е. Психологические проблемы готовности детей к обучению в школе / Е. Е. Кравцова. – М. : Педагогика, 1991. – 152 с.
2. Ладивір С. О. Як живеться шестирічним школярам? / С. О. Ладивір // Дошкільне виховання. – 2003. – № 6. – С. 3–5.
3. Назаренко Г. І. Готовність дітей до навчання в школі як психолого-педагогічний феномен / Г. І. Назаренко // Проблеми дидактичного забезпечення навчального процесу: Збірник наукових праць. Проблеми сучасного мистецтва і культури. – К.: Науковий світ, 2002. – С. 92-96.
4. Панасюк Т. І. Шестирічкам – впевнений старт / Т. І. Панасюк // Вихователь-методист дошкільного закладу. – 2012. – № 8. – С. 4-6.
5. Савченко О. Я. Наступність і перспектива в роботі двох перших ланок освіти / О. Я. Савченко // Дошкільне виховання. – 2000. – № 11. – С. 4–5.
6. Сидоренко Н. О. Перший раз у перший клас: адаптація дитини до навчання у школі / Н. О. Сидоренко. – К. : Шк. світ, 2009. – 176 с.
7. Соколова Ю. В. Тести на готовність до школи дитини 6-7 років / Ю. В. Соколова. – К. : Країна Мрій, 2008. – 64 с.

8. Таран О. В. Психологічна готовність дитини до школи : діагностика та формування / О. В. Таран. – К. : Шкільний світ, 2010. –127 с.

9. Шулешко Е. Е. Понимание грамотности Обучение дошкольников чтению, письму и счёту / Е. Е. Шулешко. – М. : Мозаика-Синтез, 2001. – 384 с.

СЕКЦІЯ 3. ВИХОВНІ АСПЕКТИ У РОБОТІ ВИХОВАТЕЛЯ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Коз О.М.,
вихователь дитячого садка
Березанський заклад дошкільної освіти «Сонечко»
смт. Березанка, Миколаївська область.

ВЕСНЯНЕ СВЯТО ДЛЯ ДІТЕЙ СТАРШОЇ ГРУПИ «ЛЮБОВ СЕРДЕЦЬ СВОЇХ МАЛЕНЬКИХ ВАМ ВІДДАМО, КОХАНІ НЕНЬКИ»

Дійові особи: ведуча, дорослі, моделі, папараццій, шеф-кухар, кухарчуки, діти

Декорації: подіум

Атрибути: сердечка (подарунки мамам), кастрюля, велика ложка, «макарони», «клумби» (обручі обшиті зеленою тканиною), квіти на липучках, іграшковий фотоапарат.

В центрі зали – подіум для показу мод, його прикрашають сердечка, виготовлені дітьми подарунки для матусь. Чути звуки весни.

Ведуча

Знов весна у нашім ріднім краї,
Знов струмочки весело співають,
Знов усміхається лагідне сонечко
Визира з-заквітучих гілок,-
Знов сьогодні синочки і донечки
Запросили матусь і бабусь у садок.
Запросили, щоб разом із ними
Раділи, сміялись і гарно співали.
Ото ж бо радо їх вітайте,
Своїх синочків й донечок стрічайте.

Звучить музика і до залу заходять діти, утворюють півколо.

Пісня «Добрий день, мами».

Хлопчики

- Добрий день, мами!
 - Добрий день, бабусі!
 - Добрий день, дівчата!
 - Добрий день, всі-всі жінки!
 - Із святом вас, любі!
- Лагідні, рідненькі, добрі і прості
- Мами дорогенькі, дівчата любенькі
- Бабусі золоті!
- Ви – наші сонечка, щастя і сила!
- Затишок щирий, віра й надія!

- Хай над вами небо ясніше!
- Хай не хмуряться думи і очі!
- Хай будуть спокійними дні і ночі!
- Хай зорі ясніють вам в узголів'ї

Всі: Будьте, рідненькі, завжди при здорові!

Пісня «Усміхнеться сонечко»

Ведуча

Скільки вже днів у групі у нас

Суматоха, поради і гам:

Вирішували «Лелечата»

Як провести свято

Для коханих мам.

Довго радилися, говорили

І на тому порішили,

Що влаштуємо ми самі

Показ мод для наших мам.

Виходять дівчинка та хлопчик.

Дівчинка

Для милих мам, бабусь рідненьких,

Вони ж у нас і стильні, і гарненькі,

До свята їхнього покажем дефіле

На заздрість всім великим кутюр'є.

Хлопчик

За показами мод жінки слідкують,

Бо там чималі пристрасті вирують:

Плаття, підбори, туфлі і прикраси,

Колекції та інші «викрутаси».

Ведуча

Та годі вже! Красуні зачекались!

Пройтися подіумом хочеться вже їм,

Недарма ж вони так гарно повдягались.

Отож, стрічайте, аплодуйте їм!

Під саундтрек Андрія Петрова до кінофільму «Службовий роман» на «подіум» виходять дві дівчинки: одна – у офісному одязі, друга – у сучасному одязі вільного стилю. У руках дівчатка тримають теки або сумки-портфелі. Вони виконують дефіле, зупинившись кажуть слова і йдуть з «подіуму».

Дівчинка I

Убираються гарненько

На роботу наші неньки.

Дівчинка II

Бо краси й смаку не позичатимуть,

Тож колег щодня вони вражатимуть.

Супер-стилем згідно до дрес-коду:

Мами наші гарно знають моду.

Дівчинка І

Не старійте, матусі, ніколи,
Молодість вам завжди до лиця.
Як дарунок вічної любові
Хай ця пісня радує серця.

Пісня «Мамині руки» (співають ці ж дві дівчинки).

Ведуча

- Восьме березня, звичайно, гарне свято. Але відчувати себе чарівними, ніжними і щасливими усі жінки хочуть завжди, не лише у цей день. А для того щоб кожна мить для милих жінок була радісною, і чоловіки, і діти стараються тішити їх приємними сюрпризами.

Хлопчик І

Ми теж байдики не били –
Подаруночки зробили.
Хто не встиг ще змайструвати?
Нумо з нами в гру пограти!

Проводиться гра «Квіти для мамі». Ведуча запрошує дітей до гри. Хлопчики діляться на дві команди. На підлозі лежать обручі, обшиті зеленою тканиною з липучками, - «клумби». У цей час хтось з дітей розкладає на підлозі по «подіуму» квіти з липучками. Потім діти діляться на дві команди, кожна з яких обирає собі «клумбу». Під супровід веселої музики за командою Ведучої діти починають збирати квіти з підлоги і прикріплювати їх на свої «клумби». Та команда, на «клумбі» якої виявиться більше квітів після закінчення музики, і буде переможцем. Хлопчики стають на коліно спереду своїх клумб, руки простягають вперед.

Хлопчик ІІ

Матусю, мамо!
Рідна наша ненько!
Тобі на свято квіти ми несе́м,
Ти – наше сонце, матінка рідненька,
Ти над усе для нас, ти над усе.

Ведуча

В гру веселу ми пограли,
Клумби з квіточок зібрали.
А тепер давайте всі
Заспіваємо пісні.

Пісня загальна «Мама».

Після виступу діти сідають на місця.

Ведуча

- Любі діти, а без чого не обходиться жодне веселе свято? Звичайно, без пісень, таночків і жартів. А ще – без смачних страв..

Хлопчик І

Смачно їсти люблять всі:
І дорослі, і малі.

Хлопчик ІІ

Тож готують нам делікатеси
Наші мами, що й на кухні як принцеси.

Дівчинка

Добре вміють готувати
І пампушки, і млинці.

А при цьому вигляд мати

Усі разом: На всі сто! От молодці!

Під веселу музику на «подіум» виходять дві дівчинки у фартушках.

Виконують дефіле, зупиняються.

Дівчинка I

З мами приклад я беру –

В фартушок себе вберу.

Вправно тісто замішу,

Пиріжечків напечу.

Моя люба, мамо:

Калиновий цвіт

Це тобі, рідненька,

Ти ж – мій любий світ.

Дівчинка II

Ну, а хлопці – молодці,

Для матусь рідненьких

Наварили макаронів

Гарячих, смачненьких!

Пісня «У кого рецептів більше». (в цей час хлопці для таночку готуються)

Таночок під музичний супровід пісні «Люблю я макарони» Андрія Макаревича вибігає Шеф-кухар. Потім шеф-кухар кличе до себе Кухарчуків, виконують сюжетний танок.

Діти залишають «подіум».

Ведуча

- Моделі, яких ви зараз побачите, пропонують чудове вбрання для вечірок. Неповторність кожного яскравого образу доповнюють витончені аксесуари та прикраси.

На «подіум» виходять дві дівчинки у вечірніх сукнях. Співають пісню.

Пісня для матері «Знову чисте сонечко».

Звучить музика. На «подіум» виходить дівчинка у сучасному одязі.

Дівчинка (читає реп)

У мами моєї класний «прикид»,

Позаздрять дизайну Париж і Мадрид.

І черевички модернові,

Нові, гламурні – пречудові.

Ведуча

- Молодці, дівчата!

А наші наступні вже красуні зачекались!

Пройтися «подіумом» і їм
Для бабусь вони у ретро повдягались.
Отож, стрічайте, опладуйте їм!

Під музичний супровід Елвіса Преслі «Pretty woman» виходять три дівчинки у ретро-сукнях з аксесуарами (рукавички, сумочки, шарфи) та зачісками 60-х років XX століття. Дівчата проходять туди і назад доріжкою, імітуючи ходу манекенниць, зупиняються біля центральної стіни. Музика поволі стихає.

Дівчинка I
Бабусину шафу люблю відчиняти,
Бабусині речі люблю надягати!
З бабусею помудрували –
І враз я модницею стала!

Дівчинка II
В прикрасах таких я ошатна красуня –
Немов повернулась у юність бабуня!

Пісня для бабусь «Безліч в бабусеньки ...»

Музика звучить. Виходить дівчинка в українському костюмі, проходить доріжкою. Дві дівчинки біля стіни, дивлячись на неї, перешіптуються. Дівчинка в українському костюмі зупиняється біля них.

Дівчинка в укр.костюмі
А моя бабуся любить українську моду!
Вишиваночка пасує й до моєї вроди.
Надягну намисто червоненьке –
Заспіваю пісню гарненьку
Для бабусеньок рідненьких.

Пісня «Бабусина молитва».

Хлопчик

Дорогі наші бабусі,
Побажаєм вам 100 років жити
Без горя, сліз і без журби.
Хай з вами буде щастя, здоров'я
На многії літа! Назавжди!

Ведуча

- Діти, в кого бабусі присутні в залі, привітайте своїх бабусь квіточками.

Діти вітають зі святом своїх бабусь.

Ведуча

Чудовий стиль. Потішають хлоп'ята дівчаток,
Вам сподобається ось таке надбання.
Цей показ мод продовжує колекція
Сучасного, ось такого вбрання.

Звучить ритмічна сучасна музика. Виходять два хлопчики в одязі у стилі хіп-хоп. Один хлопчик читає слова під музику, а другий танцює.

Хлопчик

Моя подружка дуже полюбля-Є!
Яскраві штучки! Їх щодня в садок вдяга-Є!
Стрічечки блакитні,
«Крабики» сталеві! Є!
Бантики рожеві!
Дівчата – справжні короле-Ви! Є!

Виходять дівчата в бантиках йдучи по «подіуму». Зупиняються та співають пісню.

Пісня «Бантики».

Дівчинка I

Наш модний показ майже закінчився,
(звертаючись до хлопчика в одязі у стилі хіп-хоп)
А цей фотограф навіть не стомився,

Дівчинка II

Тут фотосесію без дозволу проводить.
Хоча красуням нашим це не шкодить...

Хлопчик (в одязі у стилі хіп-хоп)

Я – папарацці і працюю у журналі,
Отримав завдання зробити зйомку тут.
Отож чекайте – ваші фото вдалі
В наступний номер геть усі підуть.
Себе побачите ви на журнальних шпальтах,
У модних сукнях, модернових пальтах.
А головне – усміхнені, шикарні,
Бо всі дівчата і жінки – прегарні!

Хлопчик продовжує всіх фотографувати. Дівчатка з бантиками йому позують.

Ведуча

А зараз у нас – кульмінація свята:
В гостях – топ-модель, на усмішки багата.
На подіум ми запросили Весну –
Яскраву, завітчану і чарівну.

Звучить урочитса музика «Дівчина, дівчина юна Весна». На «подіум виходить Весна у легкому, ніжному вбранні. Вона виконує дефіле, зупиняється.

Дівчинка-Весна

Весна-чарівниця, неначе цариця,
Наказ свій послала, щоб краса встала,
І проліски, і травка, й зелена муравка,
І кульбаба рясна, і фіалочка ясна –
Всі квіти весняні, веселі, кохані,
З-під листя виходять, голівки підводять
Од сну зимового до сонця ясного!

Пісня «У моєї мами» (діти підводяться біля стільчиків)

Ведуча: Нарешті ми дочекалися Весну, яка принесла на своїх крилах святковий настрій, ніжну атмосферу свята Восьмого березня. Вітаємо усіх вас, любі гості та діти, з цим днем. Нехай він надихає вас на красиві, шляхетні вчинки, на прихильність і повагу до усіх жінок, які є берегинями кожної родини. І на завершення свята прийміть ось такий подарунок від діток.

(Всі діти повертаються та беруть сердечка, стають на танок).

Дівчинка

Золота для вас не маєм,
Щоб до ніг вам положити.
Однак тут спільно присягаєм,
Що доки тільки будем жити
Любов сердець своїх маленьких
Вам віддамо, кохані неньки.

Загальний танок із сердечками під звучання пісні «Будь завжди зі мною мама». Після таночку діти дарують сердечка своїм мамам.

Маренич А.П.,

вихователь-методист (керівник музею)

*Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад
(ясла-садок) №272*

Харківської міської ради, м. Харків, Україна

«ФОРМУВАННЯ ПАТРІОТИЧНИХ ПОЧУТТІВ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ У ПРОЦЕСІ МУЗЕЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ»

Вступ. Музейна педагогіка - галузь діяльності, що забезпечує передавання культурного досвіду на основі міждисциплінарного й поліхудожнього підходу через педагогічний процес в умовах музейного середовища.

Уперше в науковий обіг цей термін увів в 1934 році німецький учений К. Фризен. Робота в цьому напрямку спрямована не лише на організацію спеціальних занять з ознайомлення із мистецтвом, а й на створення гуртків, клубів, уявного та реального відвідування дітьми, починаючи з дошкільного віку, виставок, картинних галерей, музеїв.

Сьогодні проблема залучення дитини до світу мистецтва є вкрай важливим напрямком педагогіки і має ще багато недосліджених аспектів. Відчуття замкнутості, відірваності від соціокультурних процесів переживають тисячі, десятки тисяч освітніх закладів. Як дитину, яка «крокує в майбутнє», включити в сферу культури, сферу, особливо сьогодні важливу? Як підготувати її до сприйняття музейної інформації, навчити орієнтуватися в музейному середовищі, розуміти мову музейної експозиції? Як, урешті, допомогти в цьому «відірваній» від музейних центрів дитині?

Сформувати в дитині таку систему духовних цінностей поза залежністю від того, перебуває вона у реальній музейній експозиції або

віртуальній, може музей.

Музейна педагогіка розглядає музей як установу, де виховуються почуття. Музей не «ілюструє» історію, не навчає історії! Він формує в людини особистісне емоційне ставлення до тих чи інших історичних фактів.

Основний сенс існування музею – служіння людям, він надає відвідувачам можливість символічного доступу в простір культури, надбання, прищепити бажання спілкуватися з музейними цінностями.

Актуальність теми

Сьогодні чи не найважливішими і найактуальнішими напрямками роботи з дошкільниками є національно-патріотичне та духовно-моральне виховання. Адже від того, яке зерно ми посіємо в душі дітей у дошкільному віці, таким паростком проросте воно в майбутньому, впливаючи на формування характеру та самосвідомості особистості.

Музейна педагогіка – досить новий, але вже популярний напрям освітньо-виховної діяльності. Використання засобів музейної педагогіки в закладах дошкільної освіти дає змогу пробудити в дітях відчуття приналежності до свого роду, до рідної землі, прагнення долучитися до культури українського народу, його історії, традицій.

Мета – акцентувати увагу педагогів щодо створення музейного освітнього середовища в закладах дошкільної освіти як джерела виховання патріотизму, формування національної свідомості, духовного розвитку підростаючого покоління, починаючи з дошкільного віку.

Основні завдання

1. Визначити сутність поняття «музейна педагогіка».
2. Розкрити основні напрями діяльності музею на сучасному етапі.
3. Формувати у дітей ціннісне ставлення до культурно-історичної спадщини України;
4. Формувати образ музею як зберігача предметів культурно-історичного значення (збереження традицій, повернення до споконвічних духовних цінностей).
5. Виховання національно-патріотичних почуттів у дошкільників.
6. Розвивати інтерес до експонатів музею.
7. Ознайомлення дітей з образотворчим мистецтвом, архітектурою, декоративно – ужитковим мистецтвом України.
8. Проведення екскурсійної роботи з дітьми, яка вирішує завдання:
 - виявлення творчих здібностей дітей;
 - розширення уявлень про зміст музейної культури;
 - розвиток початкових навичок сприйняття музейної мови;
 - створення умов для творчого спілкування та співпраці.
9. Залучення батьків до музейної педагогіки.
10. Збагачення предметно-розвиваючого середовища ЗДО.
6. Представити досвід роботи КЗ «ДНЗ №272» міста Харкова щодо організації роботи музею «Слов'янська спадщина».

Очікувані результати:

1. Наявність освітнього простору ЗДО (предметно-розвивальне

середовище: музейні предмети, предмети побуту, національні куточки в групах, аудіовізуальні засоби у вигляді презентацій; освоєння змісту дошкільної освіти через спеціально організовані заняття фори роботи).

2. Відповідний рівень професійної компетентності педагогів щодо організації й проведення історико - діяльності.

3. Культурно-просвітницька робота серед батьків, активна участь батьків у здійсненні освітньо-виховного процесу в ЗДО.

4. Система роботи з дітьми з національно-патріотичного виховання, яка дає позитивні результати:

- діти цікавляться історією України;
- знають державні символи України;
- розрізняють національні символи, знають їх значення;
- мають знання про звичаї і традиції українського народу;
- називають предмети побутового вжитку, їх призначення;
- називають елементи українського одягу для чоловіків та жінок;
- проявляють інтерес до народно-прикладного мистецтва України; розрізняють опішнянський, петриківський, та косівський розписи; називають яворівську та богородівську іграшки;

- старші дошкільники охоче проводять екскурсії (мовлення їх стає виразнішим, значно збагачується активний словниковий запас)

- діти дбайливо ставляться до музейних експонатів, а відтак і до предметного світу в цілому: до особистих речей, книг, іграшок, що дуже актуально в наш час.

Завдання реалізуються через різноманітні форми роботи, серед яких варто виділити такі: лекції, екскурсії, консультації, семінари, педагогічні читання, літературні вечори, зустрічі з цікавими людьми, свята, концерти, конкурси і вікторини, виставки дітей і дорослих, гуртки тощо.

Організація роботи музею «Слов'янська спадщина»

Народознавство, за словами В.Скуратівського, це – народ, його історико-культурні традиції, виховний досвід. Це поняття вбирає в себе пласти матеріальної і духовної культури народу. Тут і традиції, звичаї, обряди, фольклор тощо (духовний пласт), і житло, одяг, кулінарія, трудова діяльність (матеріальний пласт).

Сьогодні, коли знецінилися справжні духовні вартості, коли втрачені духовні ідеали, потрібне повернення до джерел народного буття, до історії народу, до традиційної обрядовості, фольклорного та етнографічного багатства. Де віднайти те, що піднімає людину над сірою буденністю, що робить її людиною?

Василь Симоненко радив своїм сучасникам і нащадкам: «В океані рідного народу відкривай духовні острови...». Вони ще є – ті невеличкі островки духовності. Ті острівці – то духовні скарби, витворені народом протягом віків. У них – мудрість і сила, в них – пам'ять роду, в них те, що живило дух народу.

Педагоги нашого закладу дошкільної освіти часто замислювалися над тим, як ознайомити дошкільнят з абеткою загальнолюдської культури, як

домогтися, щоб у дитини виникла потреба бути доброю, чуйною, як розкрити її особистий потенціал. Творчий пошук привів нас до музейної педагогіки, засобами якої можна ефективно розв'язувати ці завдання. Музей як спосіб пізнання світу містить великий потенціал для особистого розвитку дошкільнят, він розширює «середовище існування» дитини вже з дошкільного віку, є місцем інтелектуального відпочинку.

У нашому закладі дошкільної освіти створений музей «Слов'янська спадщина», основною мета якого є: розкриття перед відвідувачами багатства духовної та матеріальної культури українського народу на прикладі народної творчості Слобідської України, виховання культурної творчої особистості, яка сприймає, цінить, втілює в життя принципи добра і краси, сприяння вихованню патріотизму, ціннісного відношення людей, до нашої спадщини, формування національної свідомості.

На сьогоднішній день у музеї зібрано понад 30 народних промислів, понад 600 експонатів.

Музейні матеріали використовуються нашими вихователями на заняттях з усіх розділів програми, у виховних заходах, фольклорних святах, вивчені народних обрядів. З життям українського народу, з його історією, культурою діти починають знайомитися ще з молодшого віку – дитячого садка – на екскурсіях, які проводить керівник музею (вихователь-методист ЗДО) та під час занять, які проводяться вихователями та музичними керівниками на матеріалах музейної педагогіки.

Дітей старшого дошкільного віку залучаємо до проведення екскурсій (гурткова робота). Спочатку – це невеличкі розповіді для кожної дитини, які складають з 3-4 речень українською мовою. А пізніше розповіді дітей -

екскурсоводів стають більш поширеними, яскравими і цікавими.

У нашому ЗДО на протязі багатьох років складалось чимало традицій. Однією з таких є відзначення (святкування) народних свят: Великодня, М'ясиці, Зеленої неділі, Троїці, Івана Купала. Підготуватися до них ми можемо завдяки матеріалам і експонатам, які знаходяться у нашому музеї.

Так, наприклад, діти беруть участь у проведенні осіннього ярмарку та Дня Вишиванки. Готуючись до свята «Великдень», ми знайомимо дітей зі звичаями і традиціями цього дня. Розповідаємо і тут же маємо змогу показати їм писанки, малюванки, крашанки, познайомити з їх призначенням. А потім кожен має змогу спробувати виконати це сам – розфарбувати яйце і нанести на нього якийсь орнамент чи малюнок. Починаємо, як завжди, з найпростіших елементів орнаменту, а потім, з віком, ускладнюємо техніку і прийоми малювання.

Одна з кімнат нашого музею – це невеличка українська хатинка того часу. Побут українців був дуже простий: нехитрі меблі – стіл, лавки; керамічний посуд на полицях; домоткані килимки, піч. Вважали, що в печі живе добрий дух, і вогонь сприймався, як дещо святе. Ніколи в піч не кидали сміття, а золу використовували для лікування.

Квітчали хату пахучими травами та квітами; прикрашали рушниками. У народі говорили: «Хата без рушників – як родина без дітей». Рушники створюють затишок, зміцнюють родину.

Чинні програми передбачають знайомство з вишивкою; її елементами і технікою. І нам в цьому пощастило, бо ми і в цьому маємо змогу наочно познайомити наших дітей з цим на прикладі рушників, які прикрашають наш музей та окремої експозиції «Українська вишивка». Таке знайомство дозволяє збагатити знання дітей у вивченні народних обрядів: використання рушників на весіллі, під час зустрічі гостей хлібом-сіллю, проводжаючи в дорогу, на військову службу, на хрестинах, сватаннях, а також призначення рушників у різних регіонах України.

Піч, рушники, образи,
посуд, дерев'яний стіл –
все це допомагає нашим
дітям скласти уявлення
про те далеке минуле,
що ми і називаємо культура
і звичаї українського народу

Ніхто не може встояти перед колоритом кольорового українського народного костюму.

Українські чоловічі шаровари і жіночі віночки, рубашки і спідниці з

вишивкою, червоні чобітки і різнокольорове намисто та інше – все це постає перед очима наших дітей, якщо вони завітають до свого улюбленого куточку музею. А красномовні екскурсоводи познайомлять їх з призначенням кожної деталі в українському народному костюмі і в якому регіоні України носять той чи інший костюм.

Найбільше місце у нашому музеї займають експонати народних умільців, як українських, так і інших країн.

Це хохлома і гжель, петриківські дерев'яні вироби, опішнянський та косівський посуд – горщик, глечик, миска, куманець, горнятко, кухоль, барилице, яворівські, богородівські та димківські іграшки. Українська кераміка ввбирала кольори навколишньої природи живописної України

Все це допомагає розвинути і поглибшати поняття про мистецтво, а також виконувати один із аспектів розвитку дитини – художньо-естетичного. Цей матеріал також використовується нами на заняттях художньо-естетичного розвитку, зокрема зображувальної діяльності: «Декоративний розпис» та «Ліплення з глини». Такі заняття передбачають ознайомлення з виникненням та використанням того чи іншого виду розпису, його елементів. Наочним матеріалом для знайомства і спостереження є ложки, посуд, народні іграшки, хустки, тощо.

У житті дитини іграшка виконувала пізнавальну, виховну, комунікативну, естетичну функцію. Вона супроводжувала дитину народження і знайомила її з традиціями рідного краю. В експозиції музею «Слов'янська спадщина» народна іграшка позиціонується не лише як декоративний предмет, мистецький об'єкт, а й невід'ємна складова дитячої гри, засіб виховання та стимулювання творчості дітей і дорослих, зразок для наслідування в дизайні сучасної промислової іграшки.

Дерев'яна іграшка мабуть найдавніша. У музеї кілька видів дерев'яних іграшок. Найбільш поширеними з них є звірі: конячки та олені, кози та ведмеді. Є чудові вироби з дерева: вази, шкатулки, ложки, тарілки.

Є мініатюрні посудинки, прикрашені петриківським розписом-моделі звичайного ужиткового посуду, які повторюють особливості його форми та оздоблення.

Дуже подобаються дітям яворівські іграшки: різноманітні візочки з драбинками, конячки, іграшкові меблі, музичні інструменти.

Іграшка з глини – теж дуже давня. Серед іграшок із глини є й зображення різних тварин, і жіночі та чоловічі постаті.

Окрему групу керамічних іграшок складають свищики з глини. Такі відомі **опішнянські іграшки** – свистунці: індик, свинка, конячка.

Дуже люблять діти грати на іграшках свистунцях.

А глиняні іграшки, на яких намальовані великі квіти жовто-зеленого кольору, виготовлені на Закарпатті в Косово і називаються – косівські іграшки.

Діти знайомляться з різними глиняними іграшками, ліплять і розмальовують їх, використовують в ігровій діяльності.

У нашому музеї оформлена експозиція з лози та рогами: колиска, в якій спить маленька Катруся, лялькові черевики, кошики, світильники.

Окреме місце займають ляльки, які дають можливість простежити історію виникнення ляльки.

Солом'яна лялька-мотанка– іграшка, що відома майже в усьому світі. Її роблять із соломи, трави, рога, які перегинають навпіл, зв'язують у кількох місцях, формуючи голову й статуру, а потім «вдягають».

Легко роблять діти ляльку-мотанку із клаптика тканини. Клаптик беруть за кінці одного краю й закручують доти, доки вони не згорнуться в трубочки – це ноги ляльки. Обидва інші кінці й серединку серветки зв'язують у вузлики. Один вузлик буде голівкою ляльки, а інші – ручками. У ці три вузлики вставляють великий, вказівний і середній пальці – і лялька оживає.

Схожі на них ляльки-мотанки, зроблені з ниток. Але виникли вони пізніше, коли нитки були вже у повсякденному вжитку.

Діти з великим задоволенням самостійно виготовляють та використовують в іграх ляльки-мотанки.

Ось цими ляльками гралося не одне покоління дітей, а сьогодні вони займають почесне місце в експозиції нашого музею, захоплюють малюків і повертають дорослих, хоча б на хвилинку, у далеке дитинство. Іграшка, з якою пов'язане дитинство наших дідів та прадідів дає дітям те, чого не може дати сучасна іграшка.

Окрасою колекції є етнографічні ляльки, які не тільки досить детально демонструють національний святковий костюм тієї чи іншої місцевості, а й наділені певними етнічними рисами в зовнішності. Сувенірні ляльки

знайомлять відвідувачів музею з еталонами краси, характерними для того чи іншого народу, відкривають світ для дітей і дорослих.

Розмаїття іграшок, зібраних у музеї «Слов'янська спадщина», створюють цілісне ігрове оточення, безпечне та комфортне для дитини.

Однією з головних перлин нашого музею є експонати ляльок, які були створені руками наших дітей, вихователів та батьків. Маски тих чи інших героїв використовуються майже на кожному святі, в постановчій роботі над ляльковими спектаклями, участь в якому беруть самі діти та їх батьки.

Виховання через українську народну казку – один із прийомів, який ми використовуємо і який дає змогу розвивати усне мовлення дітей, збагачувати їх словниковий запас, вчити спілкуватися і домолятися між собою, сприяє теплим і близьким стосункам з вихователем. Ми робимо дітей творчими, розвиненими, культурно-освідченими і духовно багатими традиціями і звичаями минулого.

Музейна педагогіка в нашому закладі дошкільної освіти – це енергія творчої діяльності усіх педагогічних працівників, завдяки якій цей напрям успішно розвивається в нас уже протягом багатьох років. Така діяльність захоплює педагогів, духовно збагачує та розвиває дітей, подобається батькам, вносить радість у повсякденне життя. На сьогодні нами напрацьовано чимало практичних матеріалів для роботи з дітьми: конспекти занять, сценарії свят, розваг, конкурсів, пошуково – дослідницька робота, тощо. Вихователі ЗДО та музичні керівники керівництвом вихователя-методиста планують усю роботу з національно-патріотичного виховання в межах музейної педагогіки.

Уже в наймолодшому віці діти починають цікавитись різними предметами, адже дитина пізнає навколишній світ, накопичуючи чуттєві враження від предметів, що її оточують. Під час зустрічі дитини з предметом, який розповідає про час, не тільки відбувається насичення естетичними враженнями, а й засвоюються етичні правила і норми.

Пізнаючи нове, незвичайне, діти, як правило, залучають у сферу своїх інтересів і батьків. Створення навіть маленької музейної експозиції задіює різноманітні форми роботи не тільки з педагогами і дітьми, а й із сім'ями дітей. Нам дуже приємно, що батьки активно підтримують усі починання педагогів щодо музейної справи. Саме тому в нашому закладі дошкільної освіти вже багато років функціонує етнографічний музей «Слов'янська спадщина», який інтегрований у освітній процес дошкільниками.

Наш музей відвідують не тільки наші діти, але і учні шкіл та інших освітніх закладів, батьки, учителі, вихователі, представники громадських організацій. Ми підтримуємо стосунки із представниками інших музеїв.

Музей «Слов'янська спадщина» – це свого роду методична допомога педагогам. Вона розрахована на 82 години: екскурсії, заняття, свята, розваги.

ВИСНОВКИ

1. Музей дає змогу збагатити дітей враженнями від предметів, яких вони ніколи не бачили та й не могли бачити в повсякденні, розширити їхній кругозір, сформувані системне уявлення про світ. Ми прагнемо не лише дати

дитині уявлення про навколишній світ, але й виділити при цьому такі змістовні опорні моменти, які слугуватимуть їй у майбутньому ціннісними орієнтирами. бо у дошкільному віці починається фактичне становлення особистості

2.Завдяки музейній педагогіці ми маємо змогу виховати національно-свідомого громадянина; ефективно формувати в кожного вихованця здатність до творчості, розвивати уяву дітей, їхню фантазію, навички продуктивної діяльності (малювання, ліплення, аплікації) та самостійності.

3.Пізнаючи нове, незвичайне, діти, як правило, залучають у сферу своїх інтересів і батьків. Нам дуже приємно, що батьки активно підтримують усі починання педагогів щодо музейної справи.

4.Полюбивши й засвоївши цінності музейного простору, надалі діти стануть вдячними відвідувачами музейних залів і культурних заходів, а отже – інтелегентними, добре вихованими й досвідченими людьми, патріотами своєї країни.

Література

1. Главацька Ю. Малюк у світі музею. // Вихователь-методист дошкільного закладу. – 2009. - №4. – с.33
2. Канюк І. Міні-музеї у дитячому садку. // Палітра педагога. – 2009. – №5. – С.6
4. Ковальчук К. Музейна педагогіка. // Дошкільне виховання. – 2006. – №12. – С.8
5. Кононенко О. Музейне освітнє середовище як джерело духовного розвитку дошкільників. // Вихователь-методист дошкільного закладу. – 2009. - № 4. – С.27
6. Музей у дошкільному навчальному закладі: з досвіду роботи школи – дитячого садка імені Софії Русової / упор. Т.Вороніна. – К.: Шк. Світ, 2011. – 128с.: іл.- (Бібліотека «Шкільного світу»)
7. Українське народознавство в дошкільному закладі / За ред.. А.М.Богуш. – Запоріжжя: ЛПІС. ЛТД. 2001. – 84 с.
10. Шевченко Т. Музей у дошкільному навчальному закладі. // Вихователь-методист дошкільного закладу. – 2009. – №4. – С.17

Негода Н.Г.,

вихователь

ДНЗ №409 «Курчата»

м. Київ.

КОНСПЕКТ ЗАНЯТТЯ ДЛЯ ДІТЕЙ ЯСЕЛЬНОЇ ГРУПИ НА ТЕМУ «ПОДОРОЖ З КОЛОБКОМ»

Мета: приділяти увагу дітей моральному вихованню, наданню допомоги; розвивати мову дитини; приділяти увагу сенсорному вихованню;

розвивати увагу, кмітливість, мислення, фантазію; розвивати просторове орієнтування; розвиток дрібної і загальної моторики; виховувати впевненість в собі, своїх можливостях, емоційної чуйності, дбайливого ставлення до оточуючих.

Обладнання: бабуся, дідусь, колобок, заєць, вовк, ведмідь, лисиця; дві корзини, м'ячики різних кольорів, ялинка, серветки, дидактична гра «Будиночки», « Сонечко», прищіпки та хустинки.

Хід заняття:

Діти вільно стоять навколо вихователя.

Вихователь: Давайте з вами привітаємось.

Вправа «Привітання»

Привіт, долоньки. Хлоп - хлоп - хлоп.

Привіт, ніжки. Топ - топ - топ.

Привіт, щічки. Плюх - плюх - плюх.

Привіт, губки. Чмок - чмок - чмок.

Привіт, зубки. Клац - клац - клац.

Привіт, мій носик. Біп - біп - біп.

Привіт, гості. Вітання!

Вихователь: В гості казочка йде вона зустрічі з вами жде, а про кого вона здогадайтесь: « Я по засіку метений, я із борошна спечений, я від баби втік, я від діда втік»

Вихователь: Діти хто це? Здогадались? (Колобок). Бачу, казочку ви знаєте. А тепер сам Колобок в гості до нас завітав.

Колобок:Доброго дня.*(діти вітаються)*

Вихователь: Діти погляньте який він?*(круглий)*. А якого кольору?*(жовтого)*. А що ще в нього є?*(очі, ротик, носик, вушка,)*. Молодці діти.

Вихователь: Він просить нас про допомогу. У Колобка день народження і він хоче запросити лісових звірів в гості, а Колобок побіжить до бабусі і дідуся. Ну, що допоможемо? *(Так)* Відправимося в ліс? Але спочатку давайте згадаємо як себе треба вести в лісі: не ламати гілочки, не розкидати сміття, не розводити багаття, не галасувати.

Вихователь:Давайте, візьмемося за руки і відправимося в ліс запрошувати гостей до Колобка на день народження.

Вихователь:Але спочатку відгадайте загадку: ось під кущиком звірятко, довговухий: скок та скок.

Вихователь:Хто це діти? *(Це зайчик)* Молодці.

Вихователь:Хто зможе запросити зайчика на день народження? *(Якщо діти не можуть, то за зразком вихователя)*. Зайчик , колобок запрошує тебе до себе на день народження. Приходь будь ласка.

Вихователь: Зайчик , але чому ти сумний?

Зайка: Я грав, і у мене розсипалися іграшки.

Вихователь: Діти давайте допоможемо зайчику зібрати іграшки, щоб він встиг до колобка на День народження.

Вихователь: Зайка не може піти на День народження без подарунка. Зайка хоче подарувати гру «Будиночки». Допоможемо зайчику зібрати будиночки?

Д/г «Будиночки»

Вихователь: Молодці діти добре впоралися.

Вихователь: Діти ви втомилися? Давайте разом з зайчиком відпочинемо.

Фіз. Хвилинка. «Зайка сіренький сидить»

Вихователь: Взялися за руки діти і вирушаємо далі.

Вихователь: Діти, а зараз відгадайте ще одну загадку. (*Я сірий хижак лісовий, для звірів я дуже страшний. Полюю і вию вночі.*)

Діти: Це вовк.

Вихователь: Молодці діти.

Діти: Доброго дня, Вовк. Колобок запрошує тебе на День народження.

Вихователь: Діти вовк поспішає і просить допогти йому зібрати м'ячики в корзини.

Виконують завдання.

Вихователь: Молодці діти, справилися із завданням.

Вихователь: Давайте, візьмемося за руки і підемо далі в ліс.

Вихователь: Згадайте, кого зустрів Колобок в казці? (*Ведмедя*)

Вихователь: Діти, а ведмідь який? (*великий, косолатий*). А що ведмідь любить їсти? (*мед, малину, рибу*)

Вихователь: Діти давайте і ведмедика запросимо на день народження.

Діти: Ведмедик, Колобок запрошує тебе на свій день народження.

Вихователь: Ведмідь просить вас допомогти доробити картину, яку він хоче подарувати Колобку.

Д/г «Сонечко»

Вихователь: Подивіться, яка гарна картина у нас вийшла. Я думаю, що Колобку дуже сподобається.

Вихователь: Вирушаємо далі, беремося за руки. Як ви гадаєте, кого ми зустрінемо ще? (*Лисичку*) Молодці.

Вихователь: Як лисицю називають в казках? (*лисичка-сестричка, хитруля*)

Завдання лисиці: (випрати хустинки)

Вихователь: Молодці, впоралися.

Вихователь: Діти, а давайте тепер повторимо, які лісові звірі прийдуть на День Народження до колобка.

Вихователь: Тож пішли до Колобка на День народження.

Поліщук А.О.,

вихователь-методист дитячого садка

Заклад дошкільної освіти №79

м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область.

СУЧАСНІ ФОРМИ РОБОТИ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ З БАТЬКАМИ

Взаємодія відіграє основу співпраці сучасного педагога із сім'єю дошкільника.

Головними ініціаторами цього зв'язку мають виступати педагоги закладу дошкільної освіти, оскільки вони підготовлені професіонально до освітньої роботи, а, отже, розуміють, що її успішність залежить від злагожденості й наступності у вихованні дітей. Вихователь розуміє, що співпраця потрібна в ім'я дитини, і в цьому необхідно переконувати батьків. [1.с.28]

У сучасній роботі з батьками ефективним є використання методів взаємодії, як діалог, ідейне коло (ток-шоу), дискусія, коло спілкування «Запрошуємо на каву», спільний сучасний проект вихователів з батьками.

Ця злагоджена співпраця дуже допомагає з'єднати батьківський колектив, заохочувати до діалогу, зняти психологічне напруження, взаємодіяти один з одним та висловлювати спільну думку, спонукати обмінюватися досвідом щодо виховання дітей, формувати педагогічні вміння та навички. Під час цих заходів ми обговорюємо та розбираємо проблемні ситуації, моделюємо життєві ситуації, граємо в рольові ігри. Даний підхід допомагає: обмінюватися між собою досвідом, цінною для всіх інформацією, заохочувати до активності та творчості, самопізнання. Зрештою, така співпраця педагогів з батьками переходить на геть новий рівень взаємодії у дошкільному осередку. [2с.1]

Варто долучати батьків до наповнення розвивального середовища закладу дошкільної освіти, організації свят для дітей тощо. Разом з педагогами обговорюємо яких батьків долучити до тієї чи іншої справи, головне, щоб брали участь всі, без винятку. Наприклад, виготовлення лепбуку на тему «Валеологія» під час якого батьки виявили бажання розробити проект разом з нами. Ми разом зробили замальовки лепбука і обговорили його наповнюваність. Згрупували декілька батьків для виконання цієї роботи і вийшов дуже цікавий проект. Задоволені батьки своєю роботою, задоволені вихователі всім проектом, задоволені діти, коли побачили новий лепбук. Його ми плануємо використовувати на заняттях і як наочний посібник на батьківських зборах.

Ще одна цікава, на мій погляд, форма взаємодії з батьками - це педагогічний «діалог на стіні». Для цього ми розміщуємо на стіні фото з назвою «Вітаємо» найбільш активних дітей на заняттях і в повсякденні. В кінці дня батьки обов'язково запитують у вихователя і разом з тим у дитини, за що він сьогодні найкращий. Звичайно, дитина почуває гордість за свої маленькі-великі досягнення. Впродовж тижня обов'язково з'являється фото кожної дитини.

Можемо також розглянути деякі інтерактивні методи роботи з батьками, які ми проводимо на батьківських зборах. Класичні збори – це вже для батьків неактуально. Тому намагаємося з колегами продумати і

впроваджувати нові методи спілкування. Наприклад, ток-шоу. Це така форма роботи, в основі якої — обговорення актуальної проблеми через запитання-відповіді. У ток-шоу ведучими є вихователі, а участь беруть також глядачі-батьки. В самій основі такого шоу найголовніше - це діалог. Ми сідаємо за круглий стіл, щоб кожний бачив свого співрозмовника. Так, це ток-шоу дає змогу всебічно осмислити реальні знання і життєвий досвід батьків, отримати нові навички і уміння формувати переконання, активну життєву позицію та вчитися розвивати вміння вести діалог: конструювати доказовий ряд, вміти грамотно критикувати і спокійно слухати критику, переконувати співрозмовника (також це може бути дитина); формулювати власні думки, публічно висловлюватися. Наші батьків уже знайомі з таким форматом та його правилами. Ця форма роботи дуже цікава для батьків передусім тому, що на нашому ток-шоу відсутні лектори і слухачі. Всі присутні на цьому шоу активно приймають участь в обговоренні та виконують ролі експертів. Ток-шоу — це водночас і як розвага, і як спосіб спілкування батьки-батьки або батьки-вихователі та навчання.

Сучасні форми роботи цікавлять батьків своєю оригінальністю та новизною, сприяють згуртуванню колективів, як педагогічного так і батьківського, допомагають подолати перешкоди в спілкуванні. У процесі нової спільної діяльності у батьків та педагогів народжуються свіжі думки та нові ідеї.[2.с.2]

Проаналізувавши багато джерел інформації та виходячи з власного досвіду можна сказати, що узгоджена робота батьків і педагогів буде досягнута, коли ми будемо дотримуватися низки принципів: принципу індивідуального підходу до кожної родини, принципу толерантності, принципу правильно обраних методів у вихованні і праця з батьками в тандемі.

Наша мета як педагогів полягає не тільки в отриманні знань і розвитку вмінь і навичок, а і в дотриманні єдиного виховання як в дошкільному закладі, так і в колі родини.

Ми, як педагоги, впроваджуємо нові знання по роботі з родиною: проводимо різні форми зборів, спілкуємося індивідуально, проводимо свята та розваги спільно з батьками, робимо виставки дитячих робіт, спільних робіт дітей та батьків, залучаємо до екскурсій та і взагалі до повсякденного життя дитячого садочку. Правильно організувавши роботу з батьками, ми неодмінно отримуємо результати. Це принесе користь дітям, батькам і в цілому дитячому колективу. Тому участь батьків у дошкільному осередку дуже важливо. Це дозволить принести кожному користь і зрозуміти проблеми і принципи функціонування, а також специфіку роботи закладу. Разом з батьками ми повинні бути, перш за все, партнерами, спільними учасниками освітнього процесу, навіть товаришами в деяких питаннях.

Отже, завдяки закладу дошкільної освіти батьки отримають той самий необхідний досвід на перших етапах навчання. Тому найважливішим буде, щоб батьки отримали його на найвищому рівні, щоб була довірлива атмосфера в стосунках родини і педагогів, їх правильна взаємодія. Тому не

забуваємо: батьки і педагоги – партнери!

Література

1. Каньоса Н. Г. Теорія та методика співпраці днз з родинами : навч.-метод. посіб. / – Кам'янець-Подільський : Зволейко Д. Г., 2015. – 188 с.
2. <https://www.pedrada.com.ua/article/2289-suchasni-formi-roboti-z-batkami>

СЕКЦІЯ 4.

ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ РОБОТИ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Діхтяр С.М.,
практичний психолог
Дошкільний підрозділ ЗНВК № 63
м. Запоріжжя, Запорізька область.

ПЛАН ЗАНЯТТЯ ПРАКТИЧНОГО ПСИХОЛОГА ДО НАВЧАЛЬНО- ПРАКТИЧНОГО СЕМІНАРУ ПО ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДА КАНІСТЕРАПІЇ В РОБОТІ З ДІТЬМИ

Цільова аудиторія: діти з проявами агресії в поведінці (у дітей погано сформовані навички саморегуляції, недостатньо розвинені комунікативні навички, знижена самооцінка, відчують труднощі у налагодженні контакту с однолітками.)

Мета: корекція агресивних тенденцій поведінки дошкільнят, формування навичок саморегуляції. Підвищення адаптації в дитячому колективі, забезпечення атмосфери довіри. Допомога в подоланні поведінкових бар'єрів, вироблення навичок мовленнєвого спілкування, розвиток позитивних емоцій та емпатії у дітей.

Тривалість заняття: 30 хвилин.

Опис заняття (по хвилинам та наповненості)

Вправа «Привітання»

Тривалість: 2 хвилини

Мета: розвивати позитивні емоції.

Хід: Діти, добрий день. Сьогодні до нас завітала чарівна гостя. Даваймо відгадаємо, хто це. Послухайте загадку.(Психолог загадує загадку про собаку).

Вірний друг у мене є

Мені лапу подає

Заглядає щиро в очі

Мовби щось сказати хоче

Замість слів лиш чує гав

Всіх котів порозганяє

Хто скажіть цей розбишака

Знають всі, що це... (собака)

Так правильно до нас у гості завітала собачка. А звати її Дора. Даваймо їй тихенько покликаємо. (Заходить кінолог з собакою.)

Вправа «Ім'я»

Тривалість: 3 хвилини

Мета: розвиток комунікативних навичок, формування позитивної самооцінки, згуртування групи.

Хід: Познайомтесь, це наш друг собачка ДОРА. Даваймо

познайомимось з її історією. (*Кінолог розповідає, яка порода собаки, що вона любить, що вміє, як зазвичай знайомиться і вітається.*)

Давайте привітаємось! А ви знаєте як собачки розмовляють? Так вони гавкають! Дозволимо собачці привітатися?

Кінолог дає команду голос.

Тепер наша черга познайомитись, а запам'ятали, як собачка розуміє, що з вами можна дружити? Вона нюхає долоньки! Хто хоче підійти привітатися, сказати своє ім'я, подарувати своє тепло та посмішку нашій гості. (*Діти за бажанням підходять до Дори та вітаються.*)

Сьогодні ми з вами відправляємось в цікаву подорож і допоможемо подолати злу чаклунку. Послухайте, яка пригода трапилась з нашими героями (розповідь казки).

Жили веселі діти, вони так любили природу, дружили з усіма, були чесними, слухали батьків та вихователів. Але одного дня гралися вони на подвір'ї, аж раптом здійнявся великий вітер і з нього з'явилась зла чаклунка, яка захопила в полон Аню та Вову. Вона понесла їх у своє королівство зла. Для того, щоб наші діти не стали злими, їх треба врятувати!

Допоможемо дітям?

Вправа «Допоможемо Ані та Вові»

Тривалість: 15 хвилин

Мета: знизити рівень ситуативної агресії у дітей; виробити навички регуляції емоційних станів; підвищення почуття особистісної значущості; розвиток здатності бути уважним до інших.

Хід: А бути сміливими нам допоможе наш друг – собачка Дора. Діти треба бути дуже обачними і поводитися тихо, подолати разом всі перешкоди на шляху та врятувати діточок. Готові? Ми вирушаємо до казкового лісу, а Дора нам покаже дорогу. Дорога до замку злої чаклунки проходить по тернистому лісу з перешкодами.

А ось і перша – це мостик через річку, хапайте швиденько повідець, щоб не загубитися і давайте разом швиденько через нього пройдемо. Молодці! Ви справжні сміливці!

А тепер дрімучий ліс – пригинаємось низенько, подивиться на Дору, вона вас навчить, як пройти. Добре і цю перешкоду ми подолали разом!

Ой подивиться, на шляху чарівні озерця, їх також треба пройти, сміливіше стрибайте вслід за Дорою. Розумнички! Ви впорались!

Подивиться, залишилась остання перешкода – це тунель, давайте його також пройдемо, а щоб переконатися, що це безпечно, першою пройде його Дора і буде вас чекати на іншому боці.

Кінолог з собакою та психолог проводить дітей в тунелі, проходить біля річки (по канату), стрибає через «озерця» (зі одного круга в інше) і приходить до чарівного замку, де живе чаклунка.

Ось ми і прийшли до королівства, але нам потрібно дістати ключ від воріт, його сховала зла чаклунка у чарівній шкатулочці, щоб її відкрити, треба сказати, що повинні робити діти для перемоги добра над злом:

- Жити дружно;

- Не ображати;
- Допомогати;
- Поважати;
- Любити;
- Миритися.

Ви молодці подолали всі перешкоди, були обачними і чемними, тому чаклунка розчарувала діточок і вони стали знову добрими та дружними.

Діти, Дора допомогла вам бути сміливими? Вона подолала з вами всі перешкоди? Давайте поміркуємо, як ми можемо їй віддячити? Які слова ми можемо сказати?

Вправа «Добра тваринка».

Мета: створення атмосфери довіри; зняття емоційного напруження; формування згуртованості дітей.

Тривалість: 7 хвилин

Хід:

Кінолог разом з собакою стоїть всередині кола.

Психолог: станьте будь-ласка в коло і візьміться за руки. Заспокойтесь, закрийте очі, послушайте як ми дихаємо разом, як стукають наші серденька. «Ми – одна велика, добра собачка. Давайте послухаємо, як вона дихає. А тепер подихаємо разом. На вдих робимо крок уперед, на видих – назад. Вдих – два кроки вперед, видих – два кроки назад. Так дихає собачка, так чітко і рівно б'ється її велике добре серце. Стук – крок вперед, стук – крок назад. Ми всі беремо стук серця цієї тваринки собі.

А хочете послухати, як б'ється добре серденько Дори, як вона дихає? Давайте спробуємо, підійдіть ближче, покладіть свої ручки на собачку, але треба обережно поводитися з нашою гостею, щоб вона до нас завітала наступного разу і не образилась на нас.

Рефлексія

Тривалість: 2 хвилини

Діти встають в коло і розповідають, що вони робили на занятті. Що їм сподобалось? Що не сподобалось?

Вправа «Прощання»

Тривалість: 1 хвилина

Мета: закріплення позитивних емоцій.

Нашим гостям вже пора вирушати у іншу подорож, допомагати іншим дітям бути сміливими та добрими. Діти ви хотіли б щоб наша гостя завітала ще до нас? Давайте подякуємо за допомогу і скажемо до побачення нашим гостям.

Кінолог разом з собакою в центрі кола, страхує, якщо діти схочуть погладити Дору.

Дроботій О.Л.,
практичний психолог,
ЗДО №7
м. Харків.

ВЗАЄМОДІЯ ПРАКТИЧНОГО ПСИХОЛОГА ТА ПЕДАГОГІВ ЗДО – ЗАПОРУКА УСПІШНОГО ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РОБОТУ СУЧАСНОГО ЗАКЛАДУ

На сучасному етапі освітнього процесу відбувається деяке суміщення психологічної та методичної служби закладів дошкільної освіти. Іноді функціональні обов'язки практичного психолога підмінюються обов'язками методиста (особливо у малокомплектних закладах, де посада методиста відсутня). Молоді фахівці (як психологи, так і методисти) мають лише теоретичні знання, а на практиці, стикаючись з реаліями життя сучасного ЗДО, не зорієнтувавшись, намагаються перекласти частину своїх обов'язків один на одного або, навпаки, взяти на себе обов'язки іншого.

Саме тому перед нами і постало завдання – розглянути напрями роботи психолога та методиста, визначити їх пріоритети у роботі з колективом, здобувачами освіти та їх батьками.

Мета: презентація досвіду роботи практичних психологів району та визначення основних напрямів роботи практичних психологів та методистів закладів дошкільної освіти.

Завдання:

- підвищити фахову компетентність практичних психологів та методистів;
- поглибити знання практичних психологів та методистів з даного питання;
- розширити коло інформаційного простору практичних психологів та методистів;
- закріпити практичні навички практичних психологів щодо спільної роботи з педагогами закладів дошкільної освіти;
- сприяти активізації знань практичних психологів та методистів щодо особливостей впровадження інноваційних технологій.

Учасники: методисти та практичні психологи закладів дошкільної освіти району

Обладнання: мультимедійне обладнання, магнітні дошки (звичайна та у вигляді дерева), роздавальний матеріал для проведення інтерактивних ігор (контури «квіточок сподівань» та «плодів роботи» з розрахунку на кожного учасника семінару, кольорові метелики з текстами до вправи «Дерево змін»), папір А-3, набір смужок паперу з клейкою основою для вправи «Психологічна мозаїка», по однаковому набору кольорової самоклеючої флوماстери для командних ігор.

Хід роботи.

1. Організаційний модуль.

1.1.Вхідне діагностування.

Шановні учасники ! Просимо відповісти на запитання анкети.

1. № закладу _____ посада _____
2. Ваш стаж роботи практичним психологом (методистом) (необхідне підкреслити)
до 5 років 5-10 років 10- 20 років більше
20 років
3. Кваліфікаційна категорія (як практичного психолога або методиста) (необхідне підкреслити)
спеціаліст друга категорія перша категорія вища категорія
4. Оцініть важливість запропонованої теми нашого засідання саме для Вас, для вашої роботи (за 5 – ти бальною системою, де 5 балів – найвища оцінка) _____
5. Оцініть власну компетенцію щодо обізнаності з даного питання (за 10 бальною шкалою) _____
6. Продовжить речення(дайте визначення): *Практичний психолог – це фахівець, який* _____
7. Продовжить речення(дайте визначення): *Методист ЗДО – це фахівець, який* _____
8. На які питання Ви б хотіли почути відповідь сьогодні (в межах запропонованої теми)? _____

1.2. «Ознайомлення присутніх з планом семінару». Виступ керівника семінару. Визначення правил проведення семінару.

Правило №1. «Тут і тепер»

Правило №2. «Щирість та відвертість»

Правило №3. «Я сам»

Правило №4. «Активність всіх членів групи».

Правило № 5. «Доброзичливе відношення всіх учасників».

1.3.Вправа «Очікування. Квіточки надії».

Мета: визначення очікувань учасників від семінару.

Присутнім пропонуються написати свої очікування від семінару на квіточках-листівках та прикріпити на дерево – планшет. (Примітка: кількість квіточок-листівок відповідає кількості учасників семінару. Напис очікувань пишеться в середині квіточки, квіточки прикріплюються до дерева-планшета кольоровими магнітами – фішками.).

2. Теоретичний модуль.

2.1.Доповідь «Напрями роботи психолога та методиста щодо супроводу педагогів ЗДО під час впровадження інновацій».

Від професійної компетентності педагогів, їх розуміння необхідності не лише зовнішнього оновлення дошкільної освіти, а і кардинальних змін, що базуються на ідеї дитиноцентризму, залежить успішність роботи педагогів. Процес реалізації засад Базового компоненту висуває ряд нових вимог до педагога: вміння оновити, переоцінити власний досвід, відійти від старих стереотипів і установок, генерувати ідеї особистісно орієнтованої освіти, усвідомити наукові засади та концептуальні положення педагогічної

інноватики тощо.

Для практичної роботи з педагогами закладу, ми пропонуємо схему психолого – методичного супроводу, і сподіваємось, що надані матеріали допоможуть присутнім краще реалізувати основну мету дошкільної освіти, створити сприятливі умови для особистісного становлення і творчої самореалізації кожної дитини, формування її життєвої компетентності.

Отже, отримавши будь – яку інновацію, за якою раніше заклад не працював, але постала нагальна необхідність працювати, методична та психологічна служби закладу повинні виробити єдину стратегію. На першому етапі - це анкетування педагогів закладу. Анкета повинна вирішити наступні завдання : - визначити позитивно чи негативно педагоги сприйняли нову програму:

- визначити , чи зрозуміли педагоги суть нововведення;
- визначити групу лідерів (інструментальних та емоційних), на яку будемо разом з адміністрацією спиратися у подальшій роботі;
- визначити напрями для поглибленого діагностування з метою психологічної допомоги педагогам
- визначити інноваційний потенціал педагогічного колективу.

Анкетування (проводиться психологом та методистом) дає змогу поділити педагогів на дві групи(додаток 1). :

А – ті, що виявили бажання свідомо та активно впроваджувати програму;

Б – ті, що сказали відверто або у прихованій формі «ні».

Кожна із груп, що утвориться внаслідок анкетування не буде однорідною. Тому наступним критерієм слід визначили розуміння педагогами ключових категорій інновації (а це завдання методиста). Кожна група знов поділиться на «так» і «ні». Як наслідок, отримаємо такі результати:

Група А (безумовне «так» програмі)

Група А-1: «так». Зрозуміли основні категорії інновації, здатні працювати по – новому, мають бажання самостійно і раціонально увійти в інноваційні процеси. Саме ці педагоги стануть тим «ядром», на яке слід спиратися у подальшій роботі психологу, методисту, адміністрації закладу. Ідеальним варіантом буде те, якщо саме до цієї групи потраплять лідери колективу (інструментальний і емоційний).

Група А – 2: «так». Але не зрозуміли змісту інновації, їх бажання працювати по – новому витікає із відкритості усьому, що нетрадиційне, манить незвичністю. Ці педагоги характеризуються схильністю до азарту, ризику. Основне завдання для психолога, методиста ЗДО – спрямувати їх енергію у потрібне «русло». З ними необхідно провести широку консультативно – просвітницьку роботу з метою досконалого знайомства з основними засадами інновації, з ключовими психологічними категоріями інновації. Група Б (безумовне «ні» програмі).

Група Б-1: «ні», бо не зрозуміли основні засади інновації. З ними також необхідно провести широку консультативно – просвітницьку роботу з

метою досконалого знайомства з основними засадами, з ключовими психологічними категоріями інновації.

Група Б-2: «ні», але добре зрозуміли основні засади інновації. Педагоги цієї групи мають певні психологічні бар'єри : бар'єр зміни умов роботи, бар'єр навичок, звичок, традицій; тощо. У нашому випадку у цю групу потрапили педагоги, що мають від 20 років і більше педагогічного стажу. Це досвідчені вихователі, які користуються авторитетом у батьків і колег, тому вважають, що їм необов'язково щось міняти. Це найважча група для психолога, тому для цієї категорії слід проводити індивідуальний психологічний супровід.

Діагностичне дослідження (проводиться психологом).

Цей етап спрямований на виявлення проблем та особистісних якостей педагогів, які заважають впровадженню нового.

Психодіагностичне дослідження проводиться індивідуально з вихователями дотримуючись наступних правил :

- доброзичливі стосунки - вихователі повинні сприймати ситуацію тестування не як екзамен, на якому можна отримати незадовільну оцінку, а як можливість глибше зрозуміти себе, скласти індивідуальні шляхи професійного зросту;

- надавати відверті відповіді (слід пояснити вихователям, що не існує „правильних” та „не правильних” відповідей, а існують індивідуальні відмінності у людей, існують різні погляди на ті ж самі речі);

- закритість інформації (результати діагностики того чи іншого вихователя не будуть відомі третій особі без його дозволу, до відома педколективу буде доведена узагальнена доповідь. Особливо слід приділити увагу роз'ясненню феномену «соціальної бажаності», суть якого полягає у тому, що педагог відповідає на питання так, як «потрібно», а не так як вважає насправді. Зрозуміло, що результатам такого діагностування не можна довіряти, це марно витрачений час як психолога, так і педагогічного колективу взагалі);

- отримані результати – не вирок , а привід до роздумів і роботи з педколективом , а для вихователів – робота над собою.

Корекційно – розвивальна робота як етап оптимізації роботи з педагогами (проводиться практичним психологом).

Найважливішими завданнями практичного психолога ЗДО у роботі з колективом є:

- сприяння повноцінному соціально – професійному розвитку особистості педагога, попередження можливих особистісних і міжособистісних проблем;

- надання допомоги педагогові в його самопізнанні, адекватній самооцінці і адаптації до нових реалій життя і професії, формування ціннісно – мотиваційної сфери, подоланні кризових ситуацій, професійних деформацій і досягненні емоційної стійкості, що сприяє безперервному особистісному і професійному росту та саморозвитку;

- активний психологічний вплив, спрямований на усунення відхилень

в особистісному і професійному розвитку, гармонізацію особистості педагога та міжособистісних відносин у нових умовах, які потребує впровадження інновацій;

- сприяння педагогові в зміні його відношення до соціального оточення і власної особистості;
- організація процесу, що мобілізує особистісні адаптаційні механізми при забезпеченні необхідних умов.

Реалізуються всі ці напрямки в процесі різного роду психологічних тренінгів, які проводить психолог.

Освітня, просвітницька робота (проводиться методистом закладу). Однією з ефективних форм вивчення нового є створення творчих груп у закладі освіти. До складу таких груп під керівництвом методиста або досвідченого педагога слід залучати практичного психолога.

2.2. Доповідь «Взаємодія практичного психолога та педагогів – запорука успішного впровадження інноваційних технологій у роботу сучасного закладу».

Базовий компонент проголошує принципово нові пріоритети дошкільної освіти, її завдання та очікувані результати. Виникає необхідність нового характеру взаємодії практичного психолога з педагогами ЗДО.

Взаємодія практичного психолога та педагогів повинна ґрунтуватися на принципах:

- взаєморозуміння;
- усвідомлення користі для всіх учасників педагогічного процесу;
- власної зацікавленості усіх учасників у реалізації концепції

Базового компоненту.

Основними напрямками роботи практичного психолога закладу дошкільної освіти, в яких обов'язковою умовою є спільна робота з педагогами закладу, ми хочемо виділити наступні.

1. Взаємодія практичного психолога та вихователів під час адаптації новоприбулих дітей до ЗДО.

Хто як не вихователь групи, куди вперше прийшов новачок, помітить що з дитиною щось не гаразд? Практичний психолог проводить консультацію для вихователів та їх помічників, видає на кожну дитину Адаптаційну картку. Вихователі протягом тижня заповнюють картку на кожну дитину, а наприкінці тижня психолог разом з вихователем (а при наявності у закладі і з методистом) аналізують поведінку дитини протягом тижня та практичний психолог заносить оцінку до власного журналу. Позитивним у такій співпраці є те, що вихователь не лише поглиблює власні знання щодо особливостей адаптації дітей до ЗДО, а також має змогу оперативно отримати відповідні поради практичного психолога щодо подальшої роботи з конкретною дитиною та її батьками.

Також психолог має можливість оперативно допомогти всім учасникам адаптаційного процесу (дітям, батькам, вихователям, помічникам вихователя) уникнути небажаних ускладнень. Крім того, спільне обговорення проблем адаптації щоп'ятниці має і своєрідний психотерапевтичний ефект:

вихователі та помічники вихователів мають змогу вербалізувати власні емоції(особливо негативні) щодо окремих дітей та їх батьків і з «легким серцем» йти на вихідні.

2. Спільне моніторингове вивчення показників нервово – психічного розвитку дітей раннього віку.

Часто батьки, деякі вихователі ЗДО більше піклуються про гарний зовнішній вигляд, їжу, іграшки, ніж про розвиток дитини. Інша крайність: батьки не розуміють чим відрізняються такі поняття як «розвиток дитини раннього віку» та «ранній розвиток дитини». Крайність виявляється у намаганні дорослих прискорити дорослішання дитини. Останнім часом дедалі більше загрозливого характеру набувають намагання батьків віддати дитину на різні підготовчі курси та до так званих шкіл раннього розвитку. Вони виправдані тоді, коли є бажання дитини, а отже, викликає в ній тільки позитивні почуття. Якщо ні, то у результаті світ дитинства звужується до постійних занять з тих чи інших предметів. Але природу не можна обманути, вона досить жорстоко може помститися як фізичному, так і психічному здоров'ю дитини.

Саме тому для визначення «зони найближчого розвитку» так важливо практичному психологу разом з вихователями груп раннього віку та методистом закладу проводити моніторингове дослідження стану нервово – психічного розвитку дітей раннього віку. Раннє виявлення проблем у психічному чи фізичному розвитку надає можливості для раннього втручання та попередження проблем у майбутньому.

3. Підготовка до школи – пріоритетний напрям у взаємодії практичного психолога та вихователів груп старшого дошкільного віку.

Безумовно, підготовка дітей до навчання у школі є пріоритетним напрямом у роботі з дітьми старшого дошкільного віку. На цьому етапі доречно розподілити напрями роботи всіх спеціалістів.

Пропоную організувати роботу наступним чином. На початку навчального року практичний психолог проводить первинне діагностування у присутності вихователів групи .

Педагоги з великим досвідом підтверджують, що із року у рік повторюється теж саме: до 90 % батьків вважають, що головне у підготовці дитини, це навчити читати та писати. На жаль, є такі вихователі, які йдуть назустріч таким батькам і замість того, щоб гармонійно розвивати дитину, надають перевагу навчанню читання та письма. Мета : дати наочне уявлення про реальні та очікувані результати. Після обговорення разом з вихователями результатів, психолог планує корекційну роботу, а вихователь-розвивальну, керуючись рекомендаціями практичного психолога.

Робота з батьками випускної групи також повинна плануватися разом. На батьківських зборах психолог проводить анкетування і само тестування для батьків «Чи готова ваша дитина до навчання в школі?», «Чи готові ви віддати свою дитину до школи?», а також проводить індивідуальні консультації для батьків і, у разі потреби, діагностику дитини в присутності батьків. Вихователь у свою чергу проводить відкриті заняття, «Дні відкритих

дверей», індивідуальну роботу.

Наприкінці навчального року практичний психолог проводить поглиблену діагностику готовності дітей до навчання, а вихователь – моніторингове дослідження сформованості компетенцій майбутнього першокласника. Після спільного обговорення результатів, практичний психолог та вихователі розробляють рекомендації для батьків майбутніх першокласників.

4. Соціометричне дослідження.

Мета соціометричного дослідження: виявлення особливостей стосунків дітей які склалися за час спільного перебування у закладі дошкільної освіти. Деякі науковці вважають, що дана інформація має носити конфіденційний характер. Проте в умовах дошкільного закладу ця конфіденційність дуже умовна і, в деяких випадках, недоречна. Методам соціометричного дослідження навчають у всіх вищих педагогічних закладах, тому педагоги вважають, що добре знають цей метод і часто самостійно роблять таке дослідження, при цьому допускаючи грубі з точки зору психології, помилки. Тому доцільно робити таке дослідження практичному психологу, а результати повідомляти педагогу в такій формі, яку слід обирати в залежності від його особистісних якостей.

За результатами діагностичного дослідження обов'язково слід розробити спільну програму роботи практичного психолога та вихователів для розвитку комунікативних здібностей та особистісних якостей дітей старшого дошкільного віку.

Користь спільної роботи за даним напрямом ще й у тому, що деякі педагоги не усвідомлюють власного ставлення до окремих дітей. Приклад: у виховательки старшої групи була дівчинка, яку вона вважала самою розумною, щирою, лідером групи, проте соціометричне дослідження показало, що дівчинка ні з ким не вважає за потребу товаришувати і у групі жодна дитина не хотіла з нею гратися. Вихователька була шокована, знадобився майже рік спільних зусиль, щоб дівчинка навчилася гратися разом з іншими дітьми.

5. Робота з обдарованими дітьми.

Робота з цими дітьми не можлива без скоординованих зусиль всіх спеціалістів закладу. Діагностика дітей дошкільного віку має свою специфіку. Так, тест «Моторна обдарованість» (М.О.Гуревича, Н.Озерецкого), який розраховано на дітей з 4 років багато забирає часу. Але створивши спільно з вихователями груп фізкультурне заняття-розвагу, ми маємо можливість обстежити значну кількість дітей за короткий відрізок часу, при цьому продемонстрував вихователям реальні можливості дитини та перспективи розвитку.

Багато методик (приклад: опитувальник «Карта обдарованості») розраховані на правдивість відповідей батьків щодо обдарованості їх дитини. Хто, як не вихователі груп мають змогу виступити експертами щирості батьківських відповідей?

Відомі тести на творчу обдарованість, на жаль, розраховані на дітей

старшого дошкільного віку. Проте якщо їх спростити та адаптувати, то вже з 4 років можна виявити перші паростки обдарованості (приклад: Віка П. 4 роки надала 10 різних асоціацій на контур у вигляді «груші»). Безумовно, тільки спільна робота практичного психолога та вихователя надасть широкі можливості для розвитку здібностей таких дітей.

6. Робота практичного психолога за запитом педагогів.

У деяких педагогів склалося враження, що коли у групі з'являється дитина з особливими освітніми потребами (ЗПР, гіперактивна, здатна до агресії, тривожна тощо) – це проблема виключно практичного психолога. Проте взаємодія у цьому напрямку є найбільш ефективною для подолання проблеми. Створення програми спільної діагностики (приклад: вихователь спостерігає за поведінкою дитини у самостійній діяльності, під час приходу батьків тощо, а психолог – під час режимних моментів, занять, тощо. Після чого результати обговорюються та визначають подальші дії.), складається програма індивідуального психолога – педагогічного супроводу (приклад: психолог проводить корекційну роботу, а вихователь – розвивальну за завданням психолога). Цей напрям у роботі не тільки підвищить рівень знань педагога з даного питання, але й надасть можливість для розвитку власних особистісних якостей.

Крім вищезазначених, практичний психолог у своїй роботі має враховувати наступні аспекти:

- Психологічний супровід навчальної діяльності як попередження педагогічних помилок. Відвідування занять та режимних процесів.

Мета: виявлення тих проблем у психологічному супроводі виховного процесу, які залишилися поза увагою практичного психолога з тих чи інших причин.

- Особливості роботи практичного психолога під час нарад, семінарів та під час колективних переглядів.

Мета: забезпечення психологічного комфорту педагогів під час впровадження інноваційних технологій.

Пропонуємо проводити психологічні зарядки (під час нарад, педрад, тощо), які допоможуть педагогам оволодіти прийомами релаксації і концентрації, сприяють підвищенню енергетичного потенціалу, мають тривалість 10-20 хвилин.

2.3. «Круглий стіл»: обмін досвідом з даного питання. (Родзинки моєї роботи)

Мета: активізувати учасників семінару, сприяти обміну досвідом.

Кожен з учасників висловлює власні поради щодо спільної роботи педагогів та практичного психолога закладу дошкільної освіти, наголошуючи на «родзинках» у своїй роботі з даного питання.

3. Практичний модуль.

Професійна майстерня. Інтерактивні ігри

3.1. Вправа «Казка про психолога та методиста» (частина 1)

Мета: уточнення розуміння учасниками семінару посадових обов'язків методиста та психолога.

Кожен з учасників отримує текст (в залежності від посади: психолог чи методист»). Для зручності пропонуємо тексти надрукувати на різнокольоровому папері.

Текст для психолога.

«В одному дитячому садочку був собі практичний психолог. Кожний ранок, практичний психолог сідав до свого робочого столу і мріяв про

Практичний психолог вважав себе _____

А ще в дитячому садочку був методист, про якого психолог думав _____

Одного разу фея – завідувач (можливо добра, а може й ні) змусила помінятися їх посадами. Психолог відразу подумав _____

А тоді вони заспокоїлися і зрозуміли, що між психологом і методистом у дитячому садочку є багато спільного, а саме _____

Текст для методиста.

«В одному дитячому садочку був собі методист. Кожний ранок він сідав до свого робочого столу і мріяв про _____

Методист вважав себе _____

А про психолога методист думав _____

Одного разу фея – завідувач (можливо добра, а може й ні) змусила помінятися їх посадами. Методист відразу подумав _____

А тоді вони заспокоїлися і зрозуміли, що між психологом і методистом у дитячому садочку є багато спільного, а саме _____

Ведучий збирає тексти. Під час наступних вправ ведучій складає узагальнений текст для обговорення.

3.2. Вправа «Психологічна мозаїка».

Мета: поглиблення знань учасників.

Ведучий: «Ми обмінялися досвідом з даного питання. Зараз я пропоную написати 2-3 рекомендації практичним психологам для методистів, методистам – для практичних психологів ЗДО щодо підвищення ефективності взаємозв'язку у роботі практичного психолога та педагогів закладу як запоруки успішного впровадження інновацій.

Учасникам семінару роздають кольорові смужечки паперу з клейкою основою. Ведучий передає по колу основу(цупкий картон розміром А-3). учасники озвучують та наклеюють по 1 рекомендації, уникаючи повторів. Таким чином можна зробити 2-3 кола (залежить від креативності учасників).

3.3. Вправа «Дерево змін»

Мета: діагностика становлення учасників семінару до впровадження інновацій.

Ведучий «Як впливає на нас робота по впровадженню будь яких інновацій»

Учасники обирають метелика із запропонованим варіантом :

Червоні: «Я стала погано спати», «Я перестала отримувати

задоволення від роботи», «Я стала дратівливою», «Я почуваю себе стомленою», «Я відчуваю на собі тиск», «Я розчарувалася у колегах»

Зелені: «Я отримую задоволення від роботи», «Я радію, що данна інновація спрямована на розвиток особистості дитини», «Я відчуваю себе молодю, сповненою планів та проектів», «Я не уявляю себе без моєї роботи», «Я відчуваю себе потрібною педагогам», «Я відчуваю себе потрібною дітям», «Я відчуваю себе потрібною батькам вихованців».

Жовті: «Я вважаю, що моя робота - діти. До чого тут інновації», «Мені однаково за якою методикою працювати», «Я буду працювати за даною інновацією тому, що це рішення методичної ради закладу».

Підсумок: за більшістю обраних кольорів визначаємо який саме настрій на роботу переважає: позитивний (зелений) чи негативний (червоний)? Чи є ті, хто байдуже взагалі ставиться до роботи (жовтий).

Примітка: метелики обираємо анонімно, тож обговорюємо проблему, а не конкретну людину.

3.4.Рольова гра «Я працюю ...»

Мета: сприяти усвідомленню учасниками власного ставлення до своєї роботи.

Присутні поділяються на групи: методисти та психологи. Завдання: охарактеризувати та написати якості, які притаманні психологу (методисту) на початку кар'єри, на сьогодні та перед виходом на пенсію та намалювати його портрет згідно отриманого завдання.

Після презентації та обговорення, робимо висновок про риси, які повинні бути притаманні компетентному психологу (методисту) в будь-якій ситуації та в будь-якому віці.

3.5.Вправа «Реклама»

Мета: усвідомлення важливості спільної роботи всіх фахівців ЗДО для успішного впровадження інновацій.

Утворюємо 3 команди. Команди повинні розробити рекламу (усну та наочну) обраної інновації:

- для батьків;
- для педагогів;
- для психологів.

Підсумок: знайти спільні напрями у роботі.

3.6. Вправа «Казка про психолога та методиста»(частина 2)

Мета: уточнення розуміння учасниками семінару посадових обов'язків методиста та психолога.

Ведучий читає текст спільної творчості. Зворотній зв'язок.

4. Рефлексійно - практичний модуль.

4.1. Рефлексія. Вправа «Збираємо плоди нашої творчості».

Прокоментувати реалізацію своїх очікувань на початку семінару. Визначити, чи перетворилася квіточка сподівань на реальні повно вісні плоди нашої роботи. Чи не з'явилися на нашому дереві «пустоцвітів»? Якщо з'явилися, то обов'язково обговорюємо, визначаємо шляхи подолання проблеми на наступних семінарах.

Учасники прикріплюють на «дерево» умовні плоди їхньої творчості.

4.2 Вихідне діагностування.

Анкета вихідного діагностування:

1. № закладу _____ посада _____
2. Чи здійснились Ваші очікування від сьогоднішнього заходу?
так _____ ні _____ частково _____
3. Оцініть важливість запропонованої теми нашого засідання саме для Вас, для вашої роботи (за 5 – ти бальною системою, де 5 балів – найвища оцінка).
Чи змінилася Ваша позиція після проведеного заходу?
так _____ ні _____ частково _____
4. Що більше за все Вам сподобалось за час участі у засіданні (виберіть не більше 3 варіантів відповіді):
 - можливість обміну досвідом з колегами;
 - обговорення;
 - свій настрій та самопочуття;
 - атмосфера на засіданні;
 - власна активність (участь в роботі методоб'єднання);
 - організація роботи методоб'єднання).
5. Який блок семінару Вам більше сподобався?
 - Теоретичний блок.
 - Практичний блок
 - Рефлексійно – практичний блок.
6. Оцініть власну компетенцію щодо обізнаності з даного питання після семінару (за 10 бальною шкалою) _____
7. Продовжить речення(дайте визначення): *Практичний психолог – це фахівець, який* _____
- 8.Продовжить речення(дайте визначення): *Методист ЗДО – це фахівець, який* _____
9. Ваші пропозиції щодо проведення наступних засідань _____
Дякуємо за співпрацю!

4.3. Підведення підсумків семінару. Вправа «Побажання по колу».

Мета : визначення, чи справдилися очікування учасників семінару.

Кожен учасник семінару висловлює свої враження та побажання.

Література

1. Нова редакція Базового компоненту дошкільної освіти / Богуш А.М., Беленька Г.В., Богініч О.Л. та ін. – К.: Видавництво, 2012. – 26 с.
2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: Навчальний посібник. - Київ. : Академвидав, 2004 – 351 с.
3. Єсіп О. Психологічна служба в ДНЗ // Психолог. – 2008. – № 22-24. – С.16 – 19.
4. Карабаєва І. Інтерактивні методи в роботі вихователя – методиста і практичного психолога // Вихователь – методист дошкільного закладу. – 2009. – №3. – С. 26 – 30.

5. Крутій К.Л., Маковецька Н.В. Інноваційна діяльність у сучасному дошкільному навчальному закладі: методичний аспект // ТОВ «ЛПІС» ЛТД Запоріжжя, 2003. – 48 с.

6. Методична робота в ДНЗ / упор. :Л.А. Швайка.- Х.: Вид. група «Основа», 2007. – 288с.

Дубінова М.О.,

практичний психолог дитячого садка

Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок)

комбінованого типу №4 «Вогник»

м. Нетішин, Хмельницька область.

КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИТКОВЕ ЗАНЯТТЯ ДЛЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ «ПОДОРОЖ НА ОСТРІВ ДРУЖБИ»

Мета: Створювати позитивний емоційний фон в групі і в кожній дитині, зокрема. Розвивати емоційну сферу дітей, пізнавальну активність, комунікабельність; логічне мислення; творчу уяву, здібності до фантазування. Формувати позитивну самооцінку, уміння звільнятися від напруженості, скутості, розвивати самостійність і рішучість. Сприяти зміцненню почуття єдності, згуртованості, підвищенню впевненості в собі.

Продовжувати вчити дітей орієнтуватись у людських взаєминах: розуміти себе, своїх товаришів, їхні почуття та емоції, встановлювати довірливі взаємини із ними; розвивати вміння керувати своєю поведінкою і оцінювати її відповідно до ситуації, регулювати спільну діяльність з однолітками.

Виховувати позитивне ставлення до однолітків, доброзичливість, повагу, взаємодопомогу, почуття товарищескості.

Матеріали та обладнання: мультимедійний екран, мольберт, м'яч, кольорові олівці, зір-мішечки з пінопластом, обручі, сигнальні картки, предметні картинки.

Хід заняття

1. Привітання. Гра – інсценування «Друзі»

– Добрий день, діти! Давайте станемо парами, обличчям один до одного, і привітаємось:

Я – твій друг! *(Показують на себе.)*

Ти – мій друг! *(Показують на друга.)*

І навколо друзі! *(Розводять руками.)*

В мене ніс *(Торкаються до своїх носиків.)*

І в тебе ніс *(Легенько торкаються до носиків друга.)*

Плеснемо в долоні *(Плескають у долоні.)*

В мене щічки *(Гладять свої щічки.)*

В тебе щічки *(Гладять щічки друга.)*

Гарні та гладенькі!

Я – твій друг! (Показують на себе.)

Ти – мій друг! (Показують на друга.)

Друзі веселенькі (беруться за руки і кружляють).

– Скажіть мені, діти, про кого ця гра? (Про друзів.) Чи знаєте ви, хто такий друг? Чи легко бути другом? (Відповіді дітей.)

– Сьогодні до нашого садочка листоноша приніс пакунок. Я його відкрила, а там була книга. Як ви думаєте, що це за книга? Про що нам може розповісти книга? (Відповіді дітей.)

– Називається вона «Абетка справжніх друзів». Але вона чомусь порожня. Що ж могло трапитись? Хто міг прислати нам порожню книгу? (Відповіді дітей.)

– Надіслав нам її правитель Острова Дружби. А разом із книгою аудіолист. Давайте послухаємо.

Запис 1:

Добрий день, мої маленькі друзі. На моєму острові трапилось лихо. Всі мешканці чомусь посварились один з одним. Вони не розуміють навіщо потрібні друзі і як треба дружити. Я запрошую вас до себе на Острів Дружби. Допоможіть мені, будь ласка, скласти абетку дружби. Інакше мій острів зникне і мешканці так і не дізнаються як це важливо мати друзів.

– Ну що ж допоможемо правителю? Вирушаємо в подорож на Острів Дружби. Але шлях цей не простий, нас чекають різні випробування.

2. Дихальна гімнастика «Торбинка з гарним настроєм»

– Головною умовою нашої подорожі має бути гарний настрій. Зараз ми навчимося, як можна позбутися поганого настрою за допомогою ось цих мішечків. Подивіться, яка невесела картинка тут намальована. Кожен візьміть у руки мішечок, уявіть собі щось приємне, візьміть до ротиків трубочку і міцно подмухайте у неї.

(Діти дмухають через трубочку, яка приєднана до поліетиленного Zip-пакетика. В пакеті часточки пінопласту. На пакетиках намальовано стовбур дерева. Коли дитина дмухає повітря, пінопласт піднімається, немов би сніг.)

– Діти, в цих мішечках ми залишили всі свої образи і пригнічений настрій. Якщо ви хочете, щоб у вас був гарний настрій, завжди думайте лише про хороше. А нам час продовжувати подорож.

3. Вправа «Дорога до будиночка»

Мета: розвивати наочно-образне мислення, уміння працювати за вказівкою.

– Щоб дістатися до Острова Дружби, нам потрібно подолати різні перешкоди. А допоможе нам у цьому ось ця карта. Подивіться на екран. (На екрані з'являється мапа із завданнями.)

– Щоб навчитися користуватися картою, допоможе нам вправа «Дорога до будиночка».

Перед вами галявина, а на ній доріжки. В кінці доріжок – будиночки. Поряд із галявиною намальований шлях, в якому напрямку потрібно рухатися.

(Тренувальна доріжка галявини на екрані. У кожної дитини на столі лежать галявини. Діти самостійно виконують завдання.)

– Сідайте за столи. Перед вами є великі галявини, де багато будиночків. Знайдіть необхідний будиночок і зафарбуйте його.

– Перевірте роботи один одного чи ви правильно зафарбували будиночки.

– Отже, тепер ви вмієте правильно користуватися картою, і ми можемо продовжувати подорож.

4. Вправа «З купини на купину»

– Давайте подивимось на карту, яке випробування нас очікує далі – необхідно перейти озеро по купинах.

Щоб перейти з купини на купину, необхідно виконати завдання. Я буду вам по черзі ставити запитання, а ви, коли дасте відповідь зможете стати на купину.

Перша купина «Продовж речення – «Дружба починається з...».

Друга купина – «Назвіть слова ввічливості».

(Діти, щоб перейти озеро, всі стають на першу купину, а потім на другу.)

– Ось ми і перейшли озеро. Пам'ятайте, діти, доброта робить наше життя хорошим і сонячним.

5. Вправа «Промінчики мого Я»

– Наступне випробування, яке потрібно подолати – це промінчики мого «Я». Подивіться на мольберті знаходиться плакат із зображенням літери «Я».

Скажіть, скількох людей я маю на увазі, коли кажу про себе «Я»? *(Одна людина.)* Зараз ми побачим як насправді мене багато. Коли ви будете відповідати на мої запитання – прикладайте до літери «Я» ось ці промінчики.

– Хто ти – хлопчик чи дівчинка?

– Хто ти для своїх батьків? *(Синочок або донька.)*

– Хто ти для бабусі? *(Онук чи онука.)*

– Хто ти в лікарні? *(Пацієнт.)*

– Хто ти у крамниці? *(Покупець.)*

– А хто ти, коли йдеш вулицею? *(Перехожий.)*

– І все це ти один! Дивина, чи не так? Все це про кожного з нас, адже ми можемо бути різними у різних ситуаціях.

6. Гра ТРВЗ «Так» чи «Ні»

– Сідайте за столи, ми пограємося в гру «Так» чи «Ні». Уважно послушайте правила гри. Я буду вам ставити запитання, якщо ви згодні зі мною – ви кажете «так» і піднімаєте зелену картку, якщо не згодні – відповідаєте «ні» і піднімаєте червона картку.

Коли вам краще жити,

Коли сміються діти? (Так)

А чи тоді, як всі кричать

І їм не можна ради дати? (Ні)

Тепер скажіть усі мені,

Як діти б'ються, добре? (Ні)

А як немає забіяк,

Тоді усім прекрасно? (Так)

А як серця у всіх ясні,

То вам погано, діти? (Ні)

А як обличчя всі пісні,

Похмурі, злі, вам добре? (Ні)

Звичайно краще в мирі жити

І з усіма дітьми дружити,

— Дякую, що ви були дуже уважні. Я запрошую вас до веселого відпочинку.

7. Фізкультхвилинка «Веселий таночок»

Потанцюй, як я, дружок, *(Пружинки вліво-вправо.)*

Руки в боки, ще й стрибок. *(Руки беруть в боки, виконують стрибок.)*

Крок назад, і крок вперед, *(Роблять крок назад, крок вперед.)*

Обертаємось тепер. *(Кружляння.)*

Летимо, мов хмарки всі, *(Біг по колу.)*

Не втомились, ні-ні-ні! *(Рухи головою вліво-вправо.)*

Гей, давай, не відставай,

Плескай, тупай і стрибай! *(Притопи, плескання в долоні, стрибки.)*

8. Вправа «Радісно – сумно – дивуюсь»

Мета: формувати особистісну культуру поведінки.

— Скажіть мені, а як із друзями можна проводити час? *(Відповіді дітей.)*

— Я вам буду кидати м'яч і говорити початок речення, а ви повинні подумати і продовжити його.

- Мені радісно, коли...
- Мені погано, коли...
- Я усміхаюсь, коли...
- Мені добре, коли...
- Я дивуюсь, коли...
- Мені сумно, коли...
- Я плачу, коли...

— Ви справжні ерудити.

9. Гра «Стисни кулачок»

— Чи буває так, що між друзями виникають суперечки, ображаються один на одного, сваряться? Коли це буває? *(Відповіді дітей.)*

— Коли люди сваряться, то можуть сказати один одному неприємні слова, від яких буває дуже боляче. Ще є такі люди, що не вміють слухати, перебивають і не чують, що розповідає інша людина.

— Зараз ми з вами пограємо у гру «Стисни кулачок», вона навчить нас, як себе контролювати. Стисніть перед собою кулачок. Я буду вам ставити запитання, а ви, якщо знаєте, то піднімаєте до верху великий пальчик. Але не спішіть із відповіддю. Коли я побачу, що у всіх піднятий

великий палець, я почну рахувати – «1,2,3 – говори...», і тоді ви всі разом прошепочете відповідь. Слухайте уважно запитання.

– Назвіть пору року між осінню і весною? («1,2,3 – говори...» Зима.)

– Назвіть другий місяць зими? («1,2,3 – говори...» Січень.)

– Як називається замерзла вода? («1,2,3 – говори...» Лід.)

– А тепер відгадай загадку. Спочатку з гірки летиш на них, а потім вгору тягнеш їх? («1,2,3 – говори...» Санчата.)

– Пам'ятайте, діти, дуже важливо поважати інших людей, розуміти і бути ввічливим.

10. Підсумок. Бесіда з дітьми

– Ми з вами погрались в різні ігри, розгадали всі загадки, які чекали на нашому шляху і потрапили на Острів Дружби. Як ви гадаєте чи допомогли ми правителю Острова розповісти його мешканцям як потрібно дружити?

– Що вам найбільше сподобалось? А чи було вам важко? Чому?

– Хочете побачити що сталося із порожніми сторінками книги? Як ви думаєте, там з'явилися поради для друзів? (Показати.)

Поради-малюнки:

1. Завжди ділися з другом гостинцем та іграшками.

2. Допомагай другові у скруті.

3. Ніколи не сварися із друзями, намагайся гратися дружно.

4. Якщо хтось плаче, підійти та втіш його.

5. Зупини іншого, якщо він робить щось погане.

– Давайте послухаємо, що нам скаже правитель, чи допомогли ми йому.

Запис 2:

Дякую, діти, що допомогли мені розповісти мешканцям Острова, що таке дружба. Сподіваюсь, що і у ваших серцях ніколи не зникне Острів Дружба. Бажаю вам бути завжди радісними і добрими, а своє добро даруйте своїм рідним і друзям. Адже, усмішка робить дива. Пам'ятайте, що «Дружба – найбільший скарб».

– В нашій книзі залишилися ще чисті сторінки. Я пропоную вам в садочку чи вдома з мамами, татами намалювати свій Острів Дружби та поради для друзів, все що вам найбільше сподобалось і запам'яталось на занятті і помістити малюнки в цю книгу.

Бажаю, щоб у вас завжди були вірні друзі і гарний настрій.

До нових зустрічей.

Катаєва Т.В.,
практичний психолог вищої категорії
Дошкільний навчальний заклад № 245 "Перевесло"
м. Київ.

МАЙСТЕР – КЛАС (ДЛЯ ПЕДАГОГІВ) SAND-PLAY ТЕРАПІЯ ПСИХОЛОГО – ПЕДАГОГІЧНА ПІСОЧНИЦЯ

Тема: Використання «Педагогічної пісочниці» на заняттях.

Мета: Ознайомити педагогів з можливостями «Педагогічної пісочниці» в роботі з дошкільниками.

Завдання:

1. Познайти з «Педагогічною пісочницею», методами пісочної гри.
2. Ознайомити педагогів з іграми, які можливо використовувати на заняттях.
3. Сприяти розвитку інтересу до даної методики та введення її в практичну діяльність.

Матеріал: Пісочниця, іграшки для пісочної гри, вологі серветки, лійки, пульверизатори.

Хід майстер-класу:

– Доброго дня, шановні колеги!

Які асоціації у Вас викликає слово «пісок»? Що ви згадуєте, почувши його? (Відповіді педагогів).

Багато хто з Вас згадав золотий пляж, блакитне море, шум прибою і крики чайок, легкий бриз ... Все це зачаровує і дозволяє розслабитися, забути про проблеми і відпочити.

Напевно, кожному із Вас доводилось бути на пісочному пляжі. Опинившись там, Ви із задоволенням водите долонею по піску, будете з нього чарівні замки. І не помічаєте, як раптом зникають важкі думки, йдуть проблеми, з'являється умиротворення і спокій.

Справа в тому, що піддатливість піску провокує бажання людини створити з нього мініатюру реального світу.

А в дитинстві? Хто з нас не грав в «пасочки»? Відерце, формочки, совок - перше, що батьки купують дитині. Перші контакти дітей один з одним відбуваються в пісочниці. Це традиційні ігри з піском. Сьогодні ми з Вами подивимося на можливості використання пісочниці з іншого боку.

Ігри на піску - одна з форм природної діяльності дитини. Будуючи картини із піску, придумуючи різні історії, ми, в найбільш органічною для дитини формі, передаємо йому наші знання і життєвий досвід, події та закони навколишнього світу.

А буває, що дитина часто словами не може висловити свої переживання, страхи, і тут йому на допомогу приходять гри з піском. Програючи ситуацію, яка схвилювала, за допомогою іграшкових фігурок,

створюючи картини власного світу з піску, дитина звільняється від напруги, тривоги, агресії.

Це і є пісочна терапія - один з напрямків арттерапії. Іншими словами - лікування піском.

В даний час пісочна терапія отримала широку популярність, і її застосування залишається привабливим для багатьох фахівців. В цьому і є новизна даної методики.

Досвід роботи показує, що використання пісочної терапії дає позитивні результати. Можливості даній методиці досить великі.

Пісочні ігри бувають трьох видів:

I. Навчальні ігри:

- Моделювання ігор, казок,
- Ігри на розвиток тактильно-кінестичної чутливості і дрібної моторики рук.
- Ігри на розвиток фонематичного слуху, корекцію звуковимови, навчання читання та письма.

II. Пізнавальні ігри.

- Ігри на знайомство з навколишнім світом.
- Географічні ігри.
- Фантастичні гри.
- Історичні ігри.
- Ігри-екскурсії по місту.

III. Проективні ігри використовують психологи та психотерапевти.

Я ж пропоную Вам застосування навчальних та пізнавальних ігор.

- Пропоную підійти до пісочниці.

(Педагоги підходять до пісочниці з сухим піском.)

Вправа «Чутливі долоньки».

- Покладіть долоні на пісок. Давайте його погладимо внутрішньої, потім тильною стороною долоні. Розкажіть, які відчуття, асоціації у вас викликає пісок?

- Погладьте пісок між долонь. Пограйте на поверхні піску, як на піаніно.

- Подібні вправи я використовую на початку заняття. Це сприяє розвитку дрібної моторики рук, а, отже, активізує розумову діяльність.

- Ви помітили, що сухий пісок - ніжний, легкий, мінливий, сипкий. А змішаний з водою пісок стає темнішим і починає набувати якості землі. Йому можна надати форму.

У цьому ми зараз з вами переконаємося.

Вправи «Струмочок тече» - ллємо воду з лійки тонкою цівкою.

«Дощик мрячить» - зволожуємо пісок пульверизаторами.

Виконуючи ці вправи з дітьми, ми проговорюємо приказки, вірші про воду і дощ. Вода, як і пісок, має властивість заспокоювати, знімати агресію. Тому її застосування в пісочних іграх доцільно.

- Зверніть увагу як змінився колір і запах мокрого піску. Що можна

робити з мокрим піском? (Відповіді педагогів).

– На мокрому піску можна малювати, наприклад, обличчя, навчаючи дитину графічним способом позначення емоцій людини: радість, смуток, злість, страх, здивування.

– Який настрій у вас в даний момент? Намалюйте його на піску. (Педагоги малюють). Одночасно промовляють: «У мене сумний настрій, тому що ...»

Існує схожа гра «**Переможець злості**»: ми з дітьми ліпимо пісочні кулі, в яких зосереджуємо поганий настрій, агресію, страхи, потім руйнуємо їх, даючи вихід негативним емоціям).

– За Вашими малюнками я бачу, що настрій у всіх різний, і щоб його поліпшити, я пропоную Вам посадити «Квіти на клумбі».

Після виконання завдання - питання:

– Опишіть квітку за кольором, формою.

– Де росте ця квітка?

– Які квіти найбільше подобаються Вам?

Дітям можна запропонувати скласти розповідь про квіти, які «вирости» на «клумбі».

– Давайте прикрасимо нашу клумбу «Кольоровими парканчиками». Ця вправа сприяє розвитку сенсорного сприйняття. На столі лежать рахункові палички різних кольорів. Виберіть зелені палички і побудуйте парканчик зеленого кольору. З червоних паличок побудуйте червоний паркан. Як варіант, дітям можна запропонувати чергувати палички за кольором.

Потім кожному педагогу пропонується вибрати з колекції будь-яку іграшку, яка більше сподобається, знайти їй місце в пісочниці і внести її туди. Виставляючи іграшки в пісочниці, педагоги промовляють прийменники та прислівники з просторовим значенням: близько, у, перед, між, за ...

– Як Ви назвете композицію, яка у Вас вийшла?

– За бажанням розкажіть про почуття, які викликає у Вас композиція?

– Чи хочеться що-небудь змінити?

– Вам сподобалося грати з піском?

– Які емоції Ви отримали?

– Сьогодні я показала Вам лише кілька пісочних ігор, спрямованих на психологічну корекцію і на розвиток мови.

– Як Ви думаєте, в яких ще видах діяльності можна використовувати піскові гри?

Чому гри з піском — це добре?

Тому що...

– через гру в піску у дитини з'являється або посилюється почуття довіри, прийняття та успішності;

– під час гри з піском установлюються довірчі стосунки між дорослим і дитиною. А це, в свою чергу, зміцнює довіру малюка до світу;

– в іграх із піском відбувається спонтанне зниження високого рівня психічної напруженості дитини;

– у пісочниці, взаємодіючи з дорослим і однолітками, дитина осмисленіше та швидше опановує норми і правила поведінки та спілкування у соціумі;

– дорослі стають для дитини провідником в опануванні умінь, навичок і знань про навколишній світ і самого себе у цьому світі.

Будь-які споруди з піску — це творчий процес. І чим більше всіляких піщаних світів створюватиме малюк, тим краще розвиватимуться його фантазія і уява. Сьогодні у наших дітей є багато сучасних іграшок. Але ігри в пісочниці не застаріли. Пісочниця як і раніше — улюблене місце малюків. Грайте з дітьми і грайте самі!

Мартиненко Г.В.,

практичний психолог

Куп'янський заклад дошкільної освіти

(ясла-садок) №4 комбінованого типу

Куп'янської міської ради

Харківська область.

ВИКОРИСТАННЯ МНЕМОТЕХНІКИ В РОБОТІ З ДІТЬМИ З ООП «ДИВО-КУБ»

Сучасний дошкільний навчальний заклад відкритий для всіх дітей. Включення дітей з особливими потребами в освітній процес дошкільного навчального закладу змінює передусім установки педагогів на розуміння особливостей розвитку дітей та врахування їхніх особливих потреб та потенційних можливостей розвитку в освітній роботі. Особливості дітей із порушеннями психофізичного розвитку неможливо нівелювати, тому потрібно змінювати організацію освітнього процесу в групі задля вирішення завдань навчання, виховання і розвитку всіх дітей в групі.

З метою забезпечення цілісного входження дитини з особливими потребами в загальноосвітній простір, що відповідатиме її потребам і можливостям, в сучасному дошкільному навчальному закладі передбачена така форма організації освіти, як інклюзивна. Інклюзивна освіта означає створення умов для отримання, засвоєння і використання знань, умінь і навичок дітьми з особливими освітніми потребами в різних видах діяльності разом з усіма однолітками групи. Тому загальною метою дошкільного навчального закладу з інклюзивною освітою є забезпечення умов для спільного виховання і навчання дітей з різними психофізичними особливостями розвитку.

Ця проблема стала дуже актуальною в сучасному освітньому процесі, тому що перед педагогами стає величезна задача: виховати, навчити та розвинути дитину з особливими освітніми потребами.

Філософія інклюзії базується на вірі в те, що кожна людина з вадою має отримати освіту і житлові умови, які б якомога ближче відповідали

нормальним. Вона передбачає істотні зміни в культурі, політиці та практичній діяльності. Діти з особливими потребами стають частиною нашого життя, вони включаються в дошкільні заклади, загальноосвітні школи, оточення, спільноти. До них ставляться як до рівних і як таких, що заслуговують на повагу і сприйняття їх такими, як вони є. Це те право, яким всі ми користуємось як члени суспільства.

Актуальною проблемою психолого-педагогічної науки є розробка методики ефективного засвоєння різноманітної інформації. Постійне збільшення обсягу інформації у поєднанні з високою конкуренцією та вимогами суспільства, із одного боку, приводить до інтенсифікації освітнього процесу, а з другого – до цілої низки порушень психічного здоров'я дітей. Проте одним із завдань сучасної освіти є не лише надання високого рівня знань, а й збереження здоров'я людини.

Відомо багато різноманітних підходів до покращення пам'яті. Учений І.Є.Рогов виділяє декілька **фундаментальних принципів розвитку пам'яті**, два з яких:

1. Розвиток спостережливості, що приводить до примноження кількості та якості складних асоціацій.

2. Використання декількох органів чуття для запам'ятовування. Дослідження доводять, що інформація, яка поступає в мозок через декілька аналізаторів, засвоюється краще. Використання в логопедичній роботі тактильно-вібраційних та температурних відчуттів, нюху, зору, розвиток моторики (загальної, наслідувальної, дрібної), словесних коментарів, створення асоціацій образів та відчуттів допомагає дітям краще запам'ятати складний навчальний матеріал.

Пам'ять має також три основні закони, які потрібно знати та використовувати у своїй практиці.

Перший закон. Враження. Якщо ви бажаєте щось запам'ятати, потрібно зосередитись та отримати враження. Бажано використовувати при цьому не тільки зір, але й слух та нюх. Але зорове враження – найміцніше. Нерви, що йдуть від ока до мозку, у 20 разів товстіші за нерви, що йдуть від вуха до мозку.

Другий закон. Повторення.

Третій закон. Асоціації. Єдиний спосіб щось надійно запам'ятати – це пов'язати потрібну інформацію з якоюсь іншою інформацією. При цьому інформація повинна сприйматись, як єдине ціле.

Треба пам'ятати, що послабленню пам'яті сприяють запахи. Це пояснюється сусідством центру нюху із «запам'ятовувальною» зоною мозку.

Я віддаю перевагу такому методу розвитку пам'яті, як «Мнемотехніка»

«мнемотехніка» і «мнемоніка» означають одне і теж – техніка запам'ятовування. Вони походять від грецького «mnemonikon» – мистецтво запам'ятовування. Вважається, що це слово придумав Піфагор Самоський (6 ст. до н. е. на честь давньогрецької богині Мнемозіни – богині пам'яті. У мнемотехніці існує шість напрямів:

1. Народне. Кожна людина з давніх часів протягом життя виробляє свою систему запам'ятовування.

2. Класичне. Перші роботи датуються 86 роком до різдвя Христового. Саме ця дата вважається датою виникнення класичної мнемотехніки. Цицерон досконало володів технікою запам'ятовування з допомогою образного кодування.

3. Педагогічне – виникло в той же час. У Квінтіліана були проблеми з візуальним мисленням, тому були розроблені свої системи запам'ятовування і з'явилися перші паростки педагогічної мнемотехніки. Для людей не здатних до ефективного візуального мислення. Повністю педагогічна мнемотехніка сформувалася лише в 16 столітті. Засновником можна вважати П. Рамуса. Педагогічна мнемотехніка була більш доступна і зрозуміла більшості людей. І головне, не встановлювала таких високих планок, як класична мнемотехніка. Логіка педагогів гранично проста – вчити треба всіх, а не тільки людей, у яких працює візуальне мислення.

4. Цирковий напрям використовує принципи класичної мнемотехніки.

5. Спортивний напрям коли регулярно проходять змагання з мистецтва запам'ятовування. У Кембриджі з 1997 року.

6. Сучасне (система Джордано та ін)

Мнемотехніка – в дослівному перекладі з грецької мови означає «мистецтво запам'ятовування». Це певна система прийомів і методів, дія яких направлено на максимально ефективно збереження, відтворення і запам'ятовування одержуваного матеріалу.

Використання прийомів мнемотехніки базується на спостережливості й образному мисленні та спрямоване на усвідомлене створення асоціативних зв'язків між об'єктами.

Якщо казати про корисність мнемотехніки, то фахівці наголошують, що мозок людини найліпше запам'ятовує візуальні образи, позаяк основою психічних процесів є візуальне (образне) мислення, а також зв'язки між об'єктами. Оскільки в дітей дошкільного віку переважає наочно-образна пам'ять, вони спроможні невимушено засвоїти прийоми мнемотехніки й навчитися усвідомлено їх застосовувати.

Мнемотехніка допомагає дітям: *керувати процесом запам'ятовування удосконалювати своє мовлення сприяє розвитку асоціативного й образного мислення, уваги.*

Застосування мнемотехнічних засобів в роботі з дітьми з ООП:

1. Мнемоквадрати.
2. Мнемодоріжки.
3. Мнемотаблиці.

Спочатку ознайомлюємо дітей із мнемоквадратами — зрозумілими зображеннями, які позначають одне слово, словосполучення або просте речення.

Коли діти звикають до застосування мнемоквадратів, вводимо у практику мнемодоріжки — послідовності мнемоквадратів (зазвичай

чотирьох), за допомогою яких можна скласти розповідь із двох-трьох речень.

Аби діти запам'ятали певну інформацію, потрібно викликати в них пов'язані з нею «живі» враження, задіюючи в процес якомога більше органів чуття. При цьому зазначимо, що зорові враження є найсильнішими. Умовою міцного запам'ятовування інформації є також її систематичне повторення. Аби забезпечити запам'ятовування, треба пов'язати для дітей потрібну інформацію з якоюсь іншою, уже їм відомою так, аби вона сприймалася цілісно. Зрештою, найскладніший прийом — це мнемотаблиці, які складаються із декількох мнемодоріжок. За допомогою мнемотаблиць можна запам'ятати й відтворити доволі довге оповідання, казку, вірш.

В своїй роботі з дітьми, я помітила, що діти люблять гратися з кубиками. На основі Куб-Блума, я виготовила емоційний куб, Куб-привітання і врешті зрозуміла, що так само можна виготовити Мнемо-куб. Він складався з різних за кольором кубів. Для ліпшого використання можна було створити так званий «Світлофор»

Перший куб – «Істота» (зображення: людина, кішка, собака, пташка і т.д.)

Другий куб – «Дія» (зображення дії або предмета який асоціюється з цією дією, наприклад: чашка – пити, велосипед – їхати, подушка - спати)

Третій куб – «Предмет або місцевість» (зображення різних предметів, або місцевості, наприклад: ліс, дім, вулиця)

А ось і сама гра «Диво-куб»

Мета: вчити дитину самостійно маніпулювати з предметами, працювати за інструкцією, показувати дію, яка зображена на малюнку та називати зображення, складати прості речення. Розвивати пам'ять, мислення, увагу, координацію рухів, візуальне сприйняття. Виховувати бажання грати.

Хід гри

1. **Варіант.** Використовуючи світлофор іграшку, або показуючи фішки в послідовності: 1-червоний, 2-жовтий, 3-зелений. Дитина підкидає куб відповідного кольору. Викладаючи випавши малюнки догори та куби один біля одного, утворюючи мнемо доріжку.

Випавший малюнок – називає або виконує (якщо це дія). Вкінці складає речення (або сама, або за допомогою дорослого) обов'язково дорослий називає предмет та вимушує дитину повторювати за ним.

2. **Варіант.** Дитині дають грати кубами, ознайомлюють із зображеннями на кубах, викладають та складають речення.

3. **Варіант.** Дитині дають вже готовий один куб на якому зображені і дії, і предмети, і істоти, а дитина круте в руках куб та складає речення.

4. Можна ускладнювати або спрощувати за бажанням педагога. Картки можна змінювати в залежності від рівня знань та вміння дитини.

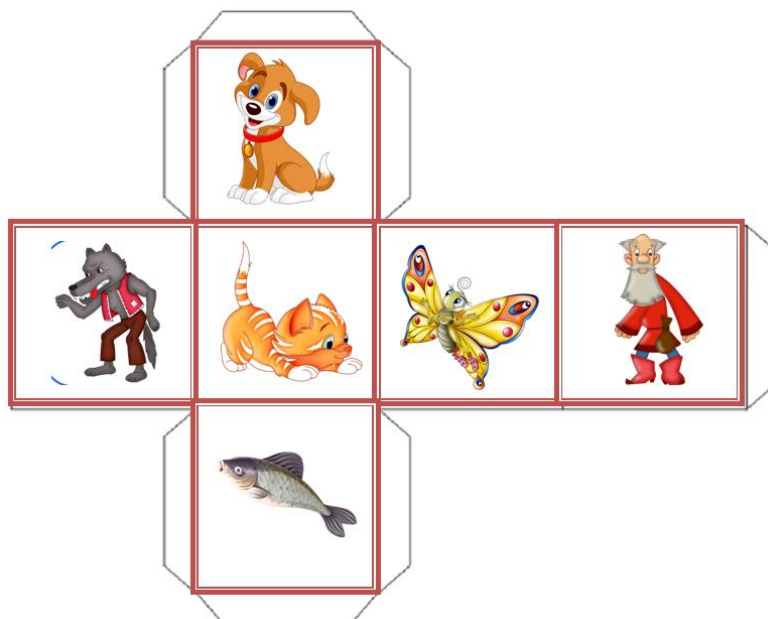
Висновки: вченими було доведено, що метод мнемотехніки дуже позитивно впливає на розвиток психічних процесів дитини дошкільного віку. А діти з особливими освітніми потребами потребують спрощення навчання та доведення інформації до їхнього відома. «Мнемотехніка» - є ефективною методикою навчання та розвитку не тільки звичайних дітей, але і дітей-

інклюзивників.

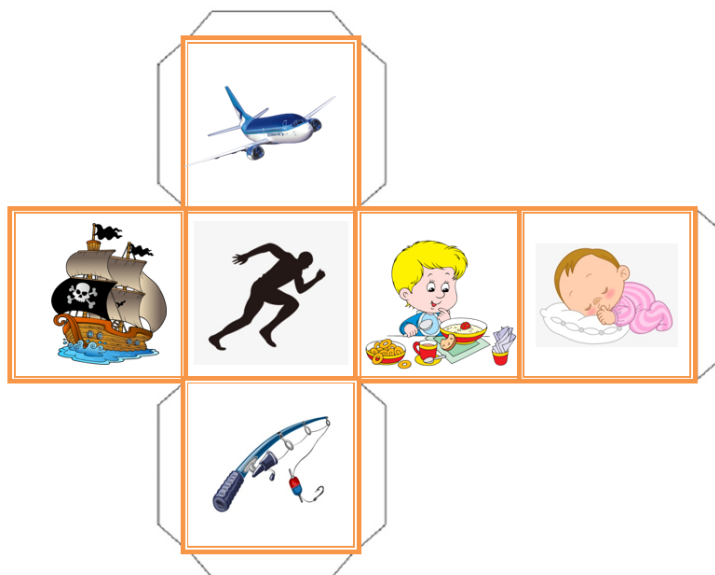
ДОДАТОК

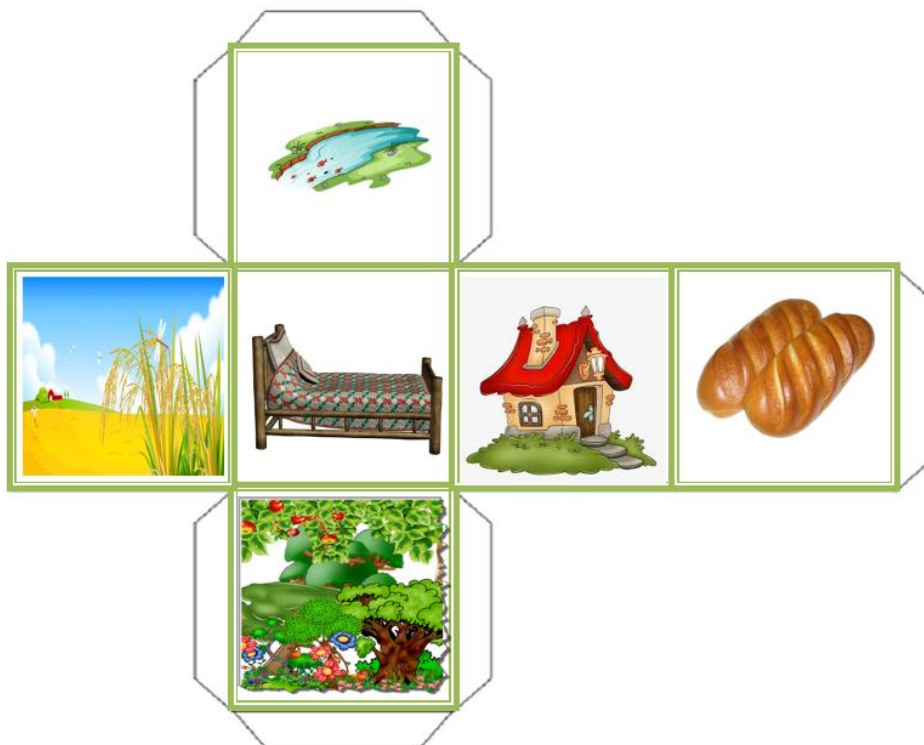
Куб 1 «Істота»

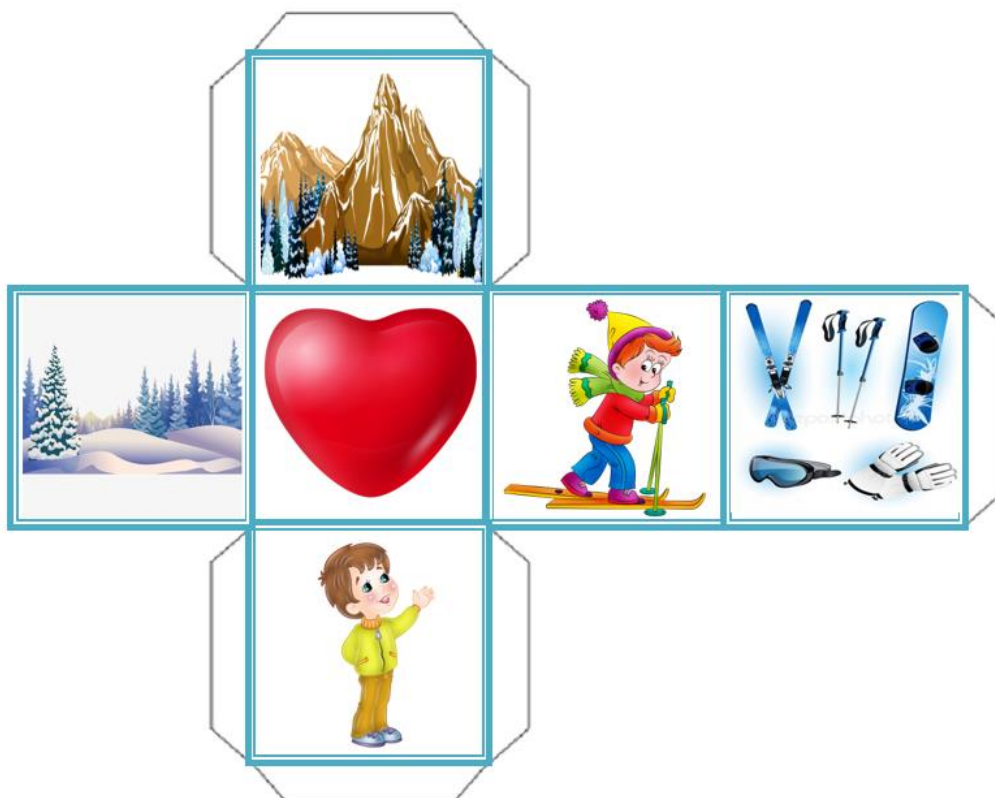
Куб «дія»

Куб «Предмет або місцевість»

Готовий мнемо-куб

СЕКЦІЯ 5. ДОСВІД РОБОТИ УПРАВЛІНЦЯ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Бродюк Л.І.,
вихователь-методист дитячого садка
*Дошкільний навчальний заклад ясла-садок №2 «Подoliaночка»,
м. Славути, Хмельницька область.*

МАСТЕРШЕФ ВІД ПОДОЛЯНЧИКІВ

Реформування освітньої системи, зокрема, у царині освіти вимагає пошуку нових дієвих засобів, у яких поєднувалися б традиційність української народної педагогіки та інноваційні технології сьогодення.

Значення елементів культури в сенсі засобів виховання, наголошу на аспекті універсальності, їх залучення - є очевидно прийнятим не лише для національного, а й кожного провідного напрямку виховання. Водночас ефективність виховного процесу значною мірою узалежнений від рівня поєднання традиційних засобів із інноваційними впровадженнями сучасності. Діти дивляться ток-шоу МастерШеф, спостерігають і допомагають на кухні у родинному колі, залюбки смакують бабусиними пирогами і це все у собі поєднує наша малеча.

На сьогодні, для дітей створено безліч рецептів смаколиків, хлопчики та дівчатка споживають як корисну так і некорисну їжу, то чи не наше, дорослих, на разі, завдання навчати змалку дітей споживати корисну їжу; розповісти про те, звідки беруться продукти, скільки праці необхідно для вирощування овочів та фруктів; хто готує смачні страви; привчати до охайності та культури за столом; допомагати створювати нові рецепти і разом з тим розкрити секрети козацької кухні?...

Дошкільнята, як губки, вбирають у себе Ваш приклад і мій, вони прагнуть, хочуть бути великими: «як мама робити бутерброди», «як тато чистити картоплю», а чому не дати їм такої можливості.

Колектив ДНЗ №2 «Подoliaночка» м. Славути не один рік працює над питанням формування національної свідомості дошкільників. Ми ставимо перед собою ряд завдань та хочемо, щоб наші діти росли не байдужими до рідної землі, щоб уміли берегти найкращі традиції минулого. Адже Україна - це козацька держава, яка з давніх -давен славиться розмаїттям народних свят, звичаїв, обрядів.

Щоб краще вивчити проблему ознайомлення дітей із традиціями козацької та сучасної української кухні, зацікавити дітей до самостійного приготування простої страви, яка для них стане кулінарним шедевром, ми організували роботу за трьома напрямками: з педагогами, батьківською громадськістю та вихованцями. Всі учасники освітнього процесу стали активними втілювачами нової ідеї.

Педагоги вивчили багато літератури, ознайомилися із досвідами роботи, що друкувалися в періодичних виданнях і зробили висновок, що

реформування дошкільної освіти сьогодні викликає, нас педагогів, на нову сходинку життя, як важливий чинник пізнавального, фізичного, мовленнєвого, художньо-естетичного, соціально-морального, креативного розвитку дітей. Потрібно було непомітною ниткою пов'язати козацькі надбання та сучасні інновації. Ми провели ряд консультацій, семінарів, семінарів-практиків, майстер-класів з педагогами.

Створили творчу групу, яка поставила собі за мету:

1. Власний приклад. Спільно з батьками залучити вихованців до кулінарної справи та приготування простих страв.

2. Менше слів, більше діла. У садочку, вдома працюємо, творимо на кухні разом.

Творча група закладу підготувала авторські дидактичні ігри, розробила ряд конспектів занять, упорядкувала та систематизувала на допомогу цікавий та корисний матеріал з даної теми.

Залучили батьків до тісної співпраці. Виявилось, що наші матусі не просто чарівні жінки, а неперевершені майстрині у приготуванні та виготовленні кулінарних шедеврів. Своїми секретами приготування страв почали ділитися бабусі.

Сьогодні, вчимося разом готувати смачні страви, із козацькими старшинами та професійними кухарями.

Так, під керівництвом вихователя Тетяни Слюсарчук, була цікаво організована і проведена сюжетно-рольова гра «МастерШеф», у ході гри діти «поїхали» в Київ і там, у студії МастерШеф, виготовляли американський пряник.

Завзято працюють наші вихованці спільно із кухарями, менші - ходять на екскурсію та смакують жайворонками, варениками. А, старші, то вже справжні помічники – ліплять вареники, закручують налисники.

Педагог Наталія Миколайчук систематизувала матеріал з даної теми у навчально-методичний посібник «МастерШеф від подолянчиків». У виданні вміщено авторські розробки занять із пізнавального розвитку, які несуть практичне спрямування. Діти не лише ознайомлюються із традиціями козацької та сучасної української кухні, але й зацікавлені в тому, щоб самостійно готувати.

На сьогодні, ми не зупиняємося на досягнутому, дана тема є актуальною і невичерпною. Ми є завжди у пошуку нового, цікавого та корисного для наших подолянчиків. Маємо надію, що наш досвід роботи зацікавить як педагогів, так і батьків. Переконані, що прадавні національні козацькі традиції здорового харчування, які пройшли випробування часом на теренах нашого краю, рецепти страв сучасних кухарів, кулінарів та прабабусь стануть у нагоді як для малечі, так і дорослим.

Воротило С.О.,

завідувач ясел-садка

Киселівський ясла-садок

с. Киселівка, Білозерський район, Херсонська область.

ПІДГОТОВКА ВИХОВАТЕЛІВ ЗДО ДО ПРОВЕДЕННЯ ЕКСКУРСІЙ, ОРІЄНТОВАНИХ НА СОЦІАЛІЗАЦІЮ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Дитинство – період активного соціального «розгортання» зростаючої особистості та освоєння нею соціокультурних досягнень суспільства, період проби і самовизначення себе у соціальному просторі. Цей світ людських взаємовідносин відкривається дитині поступово у системі існуючих ціннісних орієнтацій, рольових взаємин, правил соціальної поведінки, культурних норм взаємодії. Процес соціального розвитку дитини – це процес засвоєння та активного відтворення індивідом соціального досвіду, системи соціальних зв'язків та відносин у його власному досвіді. У процесі та в результаті соціального розвитку людина набуває якостей, переконань, суспільних форм поведінки, які необхідні їй для активної життєдіяльності в суспільстві.

У зв'язку з цим сучасні нормативно – правові засади дошкільної освіти висувають завдання формування у дітей соціальної компетентності, що містить навички соціальної поведінки, свідоме ставлення до себе як рівної з іншими людьми особистості, інтерес до людей та спілкування з ними, готовність сприймати соціальний досвід, співпереживання, співчуття, бажання пізнавати людей, робити добрі вчинки [6, с.8].

Саме дошкільний вік є найбільш важливим періодом формування особистості, розвитку активності як чинника пізнання, засвоєння соціального досвіду. Отже, навчально-виховний процес закладу дошкільної освіти (ЗДО) має формувати у дитини соціальні якості особистості, і це допомагає їй взаємодіяти із сім'єю, вихователями, дорослими, друзями, класним колективом та ін. Організація процесу соціалізації дитини має забезпечуватися спеціальними педагогічними умовами. Зокрема:

- відтворювати життєві ситуації, опиратися на дитячі враження у повсякденному житті;
- викликати особисту зацікавленість дитини і розуміння нею соціальної значимості своєї діяльності;
- пропонувати дитині активну дію, пов'язану з плануванням діяльності, обговорення різних варіантів участі у цій діяльності з відповідальністю, самоконтролем і самооцінкою;
- передбачати взаємодопомогу, викликати потребу у співробітництві.

Тому вихователь закладу дошкільної освіти має допомагати дітям в оволодінні технологіями життєтворчості, створити умови для розвитку потенціалу самопізнання, самооцінки, самопрограмування, самоактуалізації, саморегуляції, самоконтролю, інтеграції в соціокультурний простір, а отже, саме до такої роботи вихователь має бути підготовленим. Цей чинник

визначив мету нашого наукового пошуку і дозволив окреслити мету пропонованої статті: висвітлити методичні засади підготовки вихователів до проведення екскурсій, як однієї з форм навчально – виховної роботи, орієнтованої на соціалізацію дошкільників.

Працюючи над дослідно – експериментальним дослідженням регіонального рівня з теми: «Інноваційні підходи до управління навчальним закладом як умова успішної соціалізації дітей та учнівської молоді» за модулем «Вплив інноваційного середовища на наступність та єдність дошкільної та початкової освіти дітей у контексті їх ранньої соціалізації», реалізуючи завдання освітньої лінії «Дитина в соціумі», колектив Киселівського ясел – садка використовує різні форми роботи щодо формування у дітей навичок соціально визнаної поведінки, вміння орієнтуватися у світі людських взаємин, родинно – побутової та соціально – комунікативної компетентності.

З метою створення єдиного соціалізуючого простору щодо забезпечення плідної взаємодії педагогів ЗДО, батьківської спільноти, вихованців, селищної громади щодо формування у дошкільників соціальної адаптації та готовності до взаємодії з соціумом ЗДО було укладено угоди про спільну діяльність з усіма соціальними партнерами, які є потенційними суб'єктами освітнього соціалізуючого простору.

Однією з ефективних форм роботи, спрямованих на соціалізацію дітей дошкільного віку, є екскурсія - це важлива форма організації навчання, особливий вид занять, що дає можливість у природній обстановці ознайомити дітей з природними, культурними об'єктами, з діяльністю дорослих. Враховуючи, що успіх будь – якої справи залежить від її організації, ми вирішили, що творчій групі педагогів варто було б розробити маршрутні листи та екскурсії, орієнтовані на соціалізацію дітей дошкільного віку.

Готуючи вихователя до проведення екскурсій та плануючи їх, потрібно мати на увазі таке:

- екскурсія має забезпечити початкове яскраве цілісне сприйняття предметів і явищ, тому що для дітей особливу роль відіграє емоційний фактор у розвитку у дітей допитливості, пізнавальних інтересів;

- для розширення, поглиблення, узагальнення уявлень дітей про різні явища, незнайомі об'єкти проводять повторні екскурсії, що розкривають перед дитиною зміни, нові якості й властивості в певному об'єкті, явищі, що спостерігали на попередній екскурсії. Доцільно планувати повторні екскурсії на той період, коли в об'єкті, за яким спостерігають, виявляються якісні зміни.

- екскурсія має певні взаємопов'язані структурні частини: підготовчий етап; хід екскурсії; післяекскурсійна робота. З методичних позицій необхідно урахувати, що змістове наповнення екскурсій включає в себе підготовчий, пізнавально – практичний та заключний етапи.

Підготовчий етап – це підготовка педагога і підготовка дітей. Перед початком екскурсії керівник ЗДО ознайомлює вихователів з інструкцією

щодо охорони життя та здоров'я дітей під час організації та проведення екскурсій за межі ЗДО (додаток 1). При цьому особлива увага звертається на загальні вимоги безпеки, вимоги безпеки перед початком проведення, під час та після завершення екскурсії.

Вихователь складаючи календарний та перспективний плани навчальної роботи, визначає тему екскурсії, її мету (кожна екскурсія має навчальну, розвивальну та виховну мету), терміни проведення. Напередодні педагог оглядає місце, куди планує повести дітей; дізнається про стан об'єктів, уточнюючи обсяг знань для засвоєння; формулює орієнтовні питання; продумує зміст пояснень; добирає фрагменти з віршів, прислів'їв та приказок.

Необхідно напередодні розв'язати організаційні питання: маршрут, розміщення дітей для спостереження, відпочинку, ігор. Підготовка дітей до майбутньої екскурсії – це необхідна умова того, що їхня навчальна діяльність проводитиметься в особливих умовах, за наявності різних чинників, що відволікають. Її результати багато в чому залежать від психологічного клімату, що спостерігається у дітей на підготовчому етапі екскурсії. Для цього використовують такі педагогічні прийоми і засоби:

- повідомлення нових, цікавих для дітей відомостей про предмети та явища, про які вони дізнаються більше на екскурсії;
- актуалізація досвіду дітей (наприклад, напередодні екскурсії до пожежної частини вихователь запитує, хто з дітей бачив пожежні машини або як працюють пожежники);
- використання творів мистецтва (художня література, репродукції картин, музика, пісні) з метою впливу на емоційну сферу дитини, адже це загострює спостережливість, сприйняття.

У процесі самої екскурсії використовуються різні методи та прийоми навчання, але провідним є спостереження.

Спочатку діти мають можливість ознайомитися з об'єктом у цілому. Безпосереднє сприйняття можна супроводжувати художнім словом. Від цілісного сприйняття об'єкта (явища) педагог спрямовує дітей до його аналізу, що дає основу для поглибленого пізнання оточуючого світу.

Пояснення на екскурсії мають бути короткими, точними та стосуватися того, що діти безпосередньо сприймають.

На деяких екскурсіях основним методом навчання може бути бесіда, з представником професії, з якою знайомлять дітей (працівник харчоблоку, лікар, бібліотекар, агроном, екскурсовод та ін.). Вихователь заздалегідь готує запитання для такої бесіди.

Під час екскурсії важливо підтримувати розумову активність дітей, використовуючи прийоми, що стимулюють пізнавальний пошук: дітям пропонують поставити питання про те, що вони сприймають, що їх зацікавило, що для них є незрозумілим та ін.

Наприкінці екскурсії підбивають підсумок: що було цікавого, про що дізналися, що побачили, що запам'ятали. Можна запропонувати деяким дітям розповісти про те, що їм сподобалося, що було особливо цікаво або скласти

план-схему розповіді.

Післяекскурсійна робота спрямована на розширення, уточнення, систематизацію знань, які були отримані під час екскурсії. Для цього педагог пропонує дітям:

- оформити матеріали, які накопичили під час екскурсії;
- прочитати вірші, прослухати музику, розглянути ілюстрації, порівнюючи їх з побаченим на екскурсії;
- оформити альбоми «Рідне село (місто)», «Професії моїх батьків (рідних)» та ін.
- організувати перегляд вистави лялькового театру, гри-драматизації, сюжетно-рольової гри;
- провести підсумкову бесіду.

З урахуванням специфіки нашого села, у процесі дослідно – експериментальної роботи була розроблена та апробована тематика екскурсій, орієнтованих на дітей середнього та старшого дошкільного віку, що презентовано таблицею.

Таблиця 1.

Орієнтовна тематика екскурсій, орієнтованих на соціалізацію дітей середнього та старшого дошкільного віку

з/п	Назва екскурсії	Зміст екскурсії		
		Підготовчий етап	Пізнавально – практичний етап	Заключний етап
1.	Екскурсія до школи	Розглядання ілюстрацій «Школа»; читання художньої літератури про школу; розповіді дорослих про навчання у школі, улюблених вчителів тощо	Бесіда про школу; спостереження – огляд приміщень; гра – моделювання «Дзвінок», гра «Шкільний портфель»; відгадування загадок про шкільне приладдя; робота з піктограмами	Сюжетно – рольова гра «Школа»
2.	Екскурсія до будинку культури	Бесіда про будинок культури та його працівників, розглядання ілюстрацій; читання художньої літератури	Бесіда з директором будинку культури; слухання українських народних пісень у виконанні вокального колективу; відеопрезентація танцювального колективу; практичне танцювальне заняття «Зроби, як я»; дидактичні ігри «Музичний м'яч», «Оркестр», «Високі і низькі», «Що звучить»; огляд костюмерної; гра «Театральна скринька», відгадування загадок про театральний реквізит	Інтерв'ю з працівниками будинку культури, фотосесія у сценічних костюмах; сюжетно – рольова гра «Театр»; творчі зустрічі

3.	Екскурсія до сільської ради	Бесіда про сільську раду, знайомство з сільським головою	Презентація про село, огляд приміщення сільської ради; гра – інтерв'ю «Чарівний мікрофон»; гра «Професії посварилися»; етюд «Відгадайте, ким ми можемо стати»	Коллаж «Хто в селі найголовніший»; зустріч «Цікавий гість»
4.	Екскурсія до бібліотеки	Бесіди «Будинок книги», «Як слід поводитися з книжкою»; читання художньої літератури, розглядання ілюстрацій «Бібліотека»	Розповідь про роботу бібліотеки; знайомство з правилами користування книгами, поведінки у читальній залі, правилами гігієни читання; дидактичні ігри «Каталог книжок», «Відремонтуймо книгу», «Назви книгу за обкладинкою»; відгадування загадок «Впізнай казку»	Сюжетно – рольова гра «Бібліотека»; виготовлення вдома з батьками книжечок, закладок для книг; ручна праця «Лікарня для книжок»; вивчення прислів'їв та приказок про книги; малювання «Моя улюблена книга»
5.	Екскурсія до магазину	Читання художньої літератури, бесіда «Хто такий продавець»	Робота за картою-схемою «Продавець-ознаки професії»; дидактичні ігри «Який магазин», «Що де продають», «Їстинне – неїстинне», «Вгадай товар за описом», «Хто уважніший»	Вирішення проблемних ситуацій «Магазин без продавця, товар без ціни»; творча діяльність «Розташуй товар по полицях»; сюжетно – рольові ігри «Магазин», «Супермаркет», «Торгівельний центр»
6.	Екскурсія до пошти	Читання художньої літератури; розглядання газет та дитячих журналів	Знайомство з працівниками пошти; огляд пошти; бесіда з листоношами; дидактичні ігри «Листоноша приніс посилку», «Що потрібно листоноші?», «Скільки конвертів у сумці у листоноші?»; відгадування загадок	Сюжетно – рольові ігри «Пошта», «Листоноша»; виготовлення листівок
7.	Екскурсія до водойми	Читання художньої літератури; розглядання ілюстрацій про рибалку; спорудження човнів та вудочок	Синоптична хвилина; розповідь рибалки; повторення правил поведінки біля водойми; зустріч з екологом; практичне заняття «Злови рибку»; дослід з водою; збирання матеріалу для гербарію	Бесіда «Що ми бачили на річці?»; сюжетно – рольова гра «Рибалки»; виготовлення альбому «Риби нашого краю»; випуск газети «Збережемо навіколишнє середовище»; бесіда «Чому річка засмутилась»
8.	Екскурсія	Читання художньої	Огляд меморіального	Етична бесіда на те-

	до парку	літератури;	комплексу та паркової зони; дидактичні ігри «Екологічні знаки», «З якого дерева листочок»; спостереження за деревами, кущами, квітами	му: «Буду я природі другом»
9.	Екскурсія до стадіону	Розглядання ілюстрацій «Спорт»; читання художньої літератури	Бесіда з тренером; спортивна вікторина; огляд спортивного майданчика; дидактичні ігри «Малят-ко – здоров'ятко», «Шко-ла м'яча», «Що якому спортсмену потрібно для тренувань»; рухливі ігри за бажанням дітей	Спортивні змагання між дітьми старшої групи та учнями 1 класів; відвідування тренувального заняття, футбольного матчу; бесіда «У здоровому тілі – здоровий дух»; гра – інтерв'ю «Що слід робити, щоб бути здоровим»; вікторина «Здоров'ятко запитує»
10.	Екскурсія до лікарні	Перегляд мультфільму «Лікар Айболить»; читання художньої літератури; огляд кабінету медичної сестри	Бесіда з лікарем; огляд приміщення лікарні; розглядання медичних інструментів та матеріалів; практичне заняття «Як правильно надати першу медичну допомогу при порізах»; поради від лікаря «Як уникнути хвороб»; дидактичні ігри «Нас лікують лікар та медсестра», «Можна – не можна», «Кошик із віта-мінами»	Сюжетно – рольові ігри «Поліклініка», «На прийомі у лікаря»; «Лялька захворіла»; бесіда «Чи можна самостійно лікуватись»
11.	Екскурсія на тік	Бесіда про збір урожаю; розглядання колосків пшениці, снопа, ілюстрацій «Праця хлібороба»; дослідницька робота з пророщення зерна	Розповідь про сільське господарство; спостереження за машинами, що привозять зерно; бесіда з агрономом, трактористом, водієм, комбайнером; мовленнєва гра «Який він, хліб?»; повторення правил поведінки з хлібом; дидактична гра «Спечемо хлібчик»	Розучування прислів'їв та приказок про хліб; виготовлення хлібобулочних виробів із солоного тіста; сюжетно – рольові ігри «Водії», «Комбайнери»; бесіда «Як хліб прийшов до столу»; досліди з борошном «Спечемо Колобка»; драматизація казки «Колосок»
12.	Екскурсія на ферму	Бесіда про ферму, читання художньої літератури	Зустріч з дояркою, зоотехніком, ветеринаром; практичне заняття «Погодимо тваринку»; відгадування загадок;	Дидактичні ігри «На тваринницькій фермі», «Тварина захворіла»; сюжетно – рольова гра «Ферма»

			дидактичні ігри «Опиши, я відгадаю», «Знайди дитинчат»	
13.	Екскурсія до аптеки	Бесіда про аптеку, читання художньої літератури	Огляд аптеки, знайомство з фармацевтом; відгадування загадок; дидактичні ігри «Лісова апте-ка», «Лікарські росли-ни», «Лікуємо застуду»	Сюжетно – рольова гра «Аптека», виготовлення книжки «Лікарські рослини»
14.	Екскурсія до залізничної станції	Бесіда про транспорт, читання художньої літератури	Зустріч з диспетчером; огляд залізничної колії, станції, залізничних знаків; повторення правил поведінки на залізниці; слайд – шоу «Професія машиніста»; рухлива гра «Чий потяг швидше дістанеться до станції»; дидактична гра «Придумай слова, пов'язані із залізницею»; складання логічної карти	Творчий проект «Залізничний вокзал», сюжетно – рольова гра «Подорож залізницею», «залізниця»; розмальовування логотипів Одеської залізниці та форми залізничника; конструктивно – будівельна гра «Переїзд»
15.	Екскурсія до церкви	Розглядання ілюстрацій із зображенням храмів; читання художньої літератури	Розповідь священника про храм та правила поведінки у ньому, професію священника, найголовніші християнські свята; огляд приміщення церкви; мовленнєва гра «Відгадай про яке свято йдеться»	Аплікація «Храми – духовні обереги українців»; дидактична гра «Побудуй храм»;
16.	Екскурсія до салону краси	Бесіда про професії перукаря, манікюрниці, візажиста, масажиста, адміністратора, про безпечне використання знарядь праці, перегляд ілюстрацій із зображенням зачісок	Зустріч з перукарем, огляд приміщення салону краси; практичне заняття «Миємо волосся правильно»; дидактичні ігри «Інтерв'ю», «Що кому потрібно для праці», «Одягни перукаря», «Знайди та поясни», «Зовнішній вигляд»; майстер – клас «Пальчиковий масаж»; дослід з люстерком «Ми схожі, ми різні»	Сюжетно – рольові ігри «Салон краси», «Перукарня»; створення дизайнерських стрижок, зачісок

Для узагальнення знань дітей про професії вихователі доцільно використовувати дидактичні ігри «Де я був», «Кому що потрібно для роботи», «Відгадай професію за дією», «Назви професії казкових героїв», «Ким я хочу бути»; складання розповіді – мрії на тему «Ким я буду, коли

виросту»; бесіда на тему «Ким працюють твої батьки», «Руки людини – то цінний скарб» та ін.

Пропоновані екскурсії відрізняються від традиційних у першу чергу тим, що формують у дітей уявлення про соціальну значимість професій, вчать соціально прийнятно поводитися в різних ситуаціях спілкування, збагачують досвід спілкування з людьми. За результатами екскурсій діти узагальнюють побачене та вислухане у процесі інтерв'ювання, роботи гуртка «Юні кореспонденти» та випуску газети киселівських дошкільнят «Киселівське сонечко», що теж сприяє збагаченню їх соціального досвіду. У роботі гуртка «Юні кореспонденти» переважає діяльнісний підхід. Діти за допомогою вихователя вчать не лише брати інтерв'ю, висловлювати свою думку, міркувати, аналізувати явища, вступати в діалог, а й доцільно користуватися інтонацією, мімікою, жестами. Продовженням екскурсій стають зустрічі з цікавими людьми, «творчі відрядження», прес – конференції, бліц – опитування тощо. Матеріали друкуються на сторінках газети «Киселівське сонечко», яка виходить щомісяця. Читають газету батьки, місцеві жителі, гості ЗДО. Підшивки газети зберігаються у закладі та сільській бібліотеці.

Своєрідним підсумком побаченого під час екскурсій є створення «Словника важливих слів» за ідеєю академіка А.М.Богущ, в якому записуються цікаві, неординарні вислови вихованців на різні теми. Цей словник передається із року в рік дітям старшого дошкільного віку, окремі вислови друкуються на шпальтах газети «Киселівське сонечко», районного часопису «Придніпровська зірка».

Наша практика засвідчує позитивний вплив екскурсій на соціалізацію дошкільників.

Література

1. Богущ А.М., Варяниця Л.О., Гавриш Н.В. Діти і соціум: Особливості соціалізації дітей дошкільного і молодшого шкільного віку: моногр / [А. М. Богущ, Л. О. Варяниця, Н. В. Гавриш и др.]. – Л. : Альма-матер, 2006. – 368 с.
2. Воротило С.О., Ковальчук Н.А. Засоби набуття соціального досвіду дітьми старшого дошкільного та молодшого шкільного віку: методичні рекомендації/ С.О. Воротило, Н.А. Ковальчук. Херсон, 2017. – 158 с.
3. Кононко О. Л. Виховуємо соціально компетентного дошкільника : навчально – методичний посібник до Базової програми «Я у Світі» / О.Л. Кононко. – К. : Світич, 2009. – 194 с.
4. Кононко О.Л. Ціннісне ставлення до себе як складова соціальної компетентності дошкільника / О. Л. Кононко // Теоретико – методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: зб. наук. пр. – 2005. – № 8. – С. 193-199.
5. Прищепа Т. І. Соціалізація дошкільників в умовах ДНЗ / Т. І. Прищепа. – Х. : Видавнича група «Основа», 2010. – С. 12 – 30.
6. Рогальська І.П. Соціалізація особистості у дошкільному дитинстві:

сутність, специфіка, супровід. Монографія / І.П. Рогальська. – К.: Міленіум, 2008. – 400 с.

7. Соціальний розвиток дитини: старший дошкільний вік/ Т.І.Поніманська, І.М. Дичківська, О.А.Козлюк, Л.І.Кузьмук. – К.: Генеза, 2013. – 88 с.

8. Тематичні та цільові екскурсії з дітьми 4-6 років /уклад.О.С.Тарасова, В.С.Березюк. – Х.: Вид.група «Основа», 2013. – 198 с.

Додаток 1

Орієнтовна інструкція щодо охорони життя та здоров'я дітей під час організації та проведення екскурсій за межі ЗДО

1. Загальні вимоги безпеки

1.1. Проводити екскурсії за межами навчального закладу дозволено тільки за наявності сприятливих погодних умов.

1.2. Вихователям, які супроводжують дітей, необхідно узгодити з адміністрацією ЗДО маршрут, час екскурсії та повернення, а також тривалість екскурсії.

1.3. Завідувач ЗДО видає наказ про вихід дітей за межі навчального закладу із зазначенням кількості дітей та підписом відповідальних осіб.

1.4. Відповідальний за проведення екскурсій педагог має пройти інструктаж у вихователя-методиста, обов'язково розписавшись у журналі реєстрації інструктажів.

1.5. Проводячи екскурсії, вихователь має дотримувати встановленого режиму, тривалості екскурсії, змінювати види діяльності дітей.

1.6. Під час екскурсії групу дітей мають супроводжувати не менше ніж двоє дорослих.

1.7. Для надання першої медичної допомоги при травмах під час екскурсії за територію дитячого садка необхідно мати з собою медичну аптечку з набором обов'язкових медикаментів та перев'язувальних засобів.

1.8. Відповідальні за організацію екскурсії дітей повинні знати Інструкцію з охорони життя і здоров'я дітей у ЗДО, Інструкцію про надання першої долікарської допомоги і вміти надавати першу медичну допомогу до прибуття медичного працівника.

1.9. Вихователь, який не виконав або порушив Інструкцію з охорони життя та здоров'я дітей під час організації проведення екскурсії за межі навчального закладу, притягується до дисциплінарної відповідальності, проходить позаплановий інструктаж і перевірку знань з охорони життя і здоров'я дітей.

2. Вимоги безпеки перед початком проведення екскурсій.

2.1. При проведенні екскурсії з метою безпечного перебування дітей за межами ЗДО необхідно попередньо оглянути ділянку, маршрут руху групи.

2.2. Перед початком екскурсії потрібно оглянути одяг, взуття дітей на відповідність погодним умовам. У спекотні літні дні діти повинні мати головні убори (косинки, панамы).

2.3. Необхідно запастися свіжою кип'яченою водою для пиття дітям у достатній кількості.

2.4. Перед початком екскурсії відповідальний вихователь має перевірити кількісний склад дітей.

3. Вимоги безпеки під час екскурсії

3.1. Необхідно забезпечити спокійний вихід дітей із приміщення і спуск з ганку.

3.2. Під час переходу з дітьми вулиці дорослий з червоними прапорцями в руках, який супроводжує дітей, перекриває рух транспорту до повного переходу групою дороги й останнім замикає ходу колони.

3.3. Для запобігання перевтоми дітей необхідно чергувати види діяльності залежно від плану проведення екскурсії.

3.4. Вихователь забезпечує контроль дотримання дітьми вимог особистої гігієни.

3.5. Вихователь зобов'язаний постійно перераховувати дітей, вони мають перебувати в полі його зору.

3.6. У теплу пору року дітям необхідно забезпечити питний режим.

3.7. Вихователеві заборонено:

- залишати дітей без нагляду;
- самостійно змінювати маршрут, не поставивши до відома адміністрацію навчального закладу;
- переходити дорогу з дітьми за інтенсивного руху, у невстановлених місцях;
- організовувати ігри із вихованцями біля водойм, прогулянки біля проїжджої частини;
- розводити багаття на місці проведення екскурсії.

3.8. Дітям заборонено:

- лазити по огорожах, перилах, деревах, парканах;
- чіпати руками тварин, колючі рослини, куштувати рослини, гриби, плоди, щоб уникнути отруєнь і шлунково-кишкових захворювань;
- пити сиру воду, воду з водойм, їсти немиті ягоди, фрукти;
- ламати гілки дерев, знищувати комах і птахів;
- торкатися згортків, пакетів і підозрілих предметів;
- наближатися до пошкоджених електропроводів;
- контактувати зі сторонніми незнайомцями.

3.9. У випадках самовільного відходу дитини з екскурсії вихователь має негайно поставити до відома адміністрацію навчального закладу, батьків, найближче відділення міліції. Негайно організувати пошук дитини, назвати її прикмети (зовнішній вигляд, вік), описати одяг.

4. Вимоги безпеки після завершення екскурсії

4.1. Після повернення групи з прогулянки необхідно перевірити за списком наявність дітей.

4.2. Організувати безпечне повернення дітей у приміщення навчального закладу.

Іваненко Н.А.,

вихователь-методист комунального закладу
«Дошкільний навчальний заклад №42» Криворізької міської ради,
м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область.

СИСТЕМА РОБОТИ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЩОДО СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДІТЕЙ ЗАСОБАМИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Постановка проблеми. Сьогодні в Україні, і Дніпропетровській області зокрема, проблема здоров'язбереження накладається на загрози реально існуючих військових дій, небезпек від провокаційних вибухів, загрози від надзвичайних ситуацій, що потребують і певних більш глибоких знань і конкретних вмінь і навичок поведінки як від дорослих, так і від дітей.

З великими психоемоційними і фізичними перевантаженнями, завданнями розбудови європейсько зорієнтованого демократичного суспільства можуть упоратися лише всебічно здорові та адаптовані до стресів особистості. Тому у сучасних умовах все більшого значення набувають соціальні функції фізичної культури для розвитку суспільства та соціалізації особистості.

Сучасні соціальні та економічні проблеми українського суспільства породжують труднощі у вихованні дітей: спостерігається відсутність потреби в здоровому способі життя, спад інтересу до фізичної культури, зростає кількість підлітків, які вживають наркотичні засоби, алкоголь, рано починають статеве життя, в інтелектуальному розвитку спостерігаються бідність словникового запасу, низький рівень самоконтролю та саморегуляції, зростає відсоток дітей із затримкою психічного розвитку.

Мета статті – визначити соціальні аспекти фізичної культури, які доречно використати для соціалізації дошкільників в умовах закладу дошкільної освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Спорт, як важливий соціальний феномен, пронизує всі рівні сучасного соціуму. Уроки, засвоєні юними спортсменами на спортивному полі, потім, як правило, допомагають і в житті. Так вважають і батьки наших вихованців. 30% старших дошкільників нашого закладу освіти є вихованцями дитячо-юнацьких спортивних шкіл. Маленькі особистості нашого дошкільного закладу – це наша гордість.

Розглянемо точки зору на фізкультуру в різні історичні періоди.

Григорій Ващенко простежив історію розвитку фізичної культури в світі та узагальнив її у виданні «Тіловиховання як засіб виховання волі і характеру». Він відзначає, що характерним є те, що навіть примітивні народи, виховуючи молодь фізично, разом з тим виховували її і духовно. Тим більше це сполучення фізичного і духовного виховання властиве народам культурним [2, с. 8]. В кожній із систем тіловиховання є риси позитивні, що їх варто було б урахувати при розбудові української національної системи.

«Завдання української системи тіловиховання полягає в тому, щоб

виховати людину міцну духом і тілом, але таку, щоб у неї дух панував над тілом. У цьому основний сенс тіловиховання», - вважав Григорій Ващенко [2, с. 41].

Видатний український педагог Е.Вільчковський, дослідник проблем фізичного виховання дітей дошкільного віку, відзначає, що населення України постійно зазнавало набігів татар, турків та інших іноземних загарбників. Тому підготовка всебічно розвиненого бійця була першочерговим завданням князівств, утворених на її території.

Особливо показовою була військово-фізична підготовка козаків, які систематично брали участь у військових походах та охороняли кордони від ворогів. Значне місце у військовому навчанні та вихованні козаків займали фізичні вправи, що спрямовувалися на розвиток сили, витривалості, швидкості, спритності, а також вольових якостей: сміливості, рішучості, настирливості, на формування навичок добре володіти шаблею, списом, вогнепальною зброєю, здійснювати тривалі переходи, долати водні та інші перешкоди.

В наш час в Україні становище нашого суспільства не змогло забезпечити ефективного розвитку системи фізичного виховання в країні. У наш час стає необхідним подальше удосконалення системи фізичного виховання, підвищення її результативності, - відзначає Е.Вільчковський [3, с. 39].

Олександра Дубогай відзначає, що "підростаюче покоління з кожним роком демонструє погіршення здоров'я. Ми перевіряємо, як дитина соціально підготовлена до школи, як психологічно, інтелектуально. Але ніхто не думає, як дитина фізично підготовлена до школи, до того статичного режиму, не кажучи вже про емоційні навантаження, витримати процес навчання».

Як відзначила педагог, фізично слабкі діти особливо схильні до шкідливих звичок, особливо в тих випадках, коли не можуть утвердитися перед своїми більше фізично сильними або привабливими однолітками. За її словами, виправити ситуацію можна і не дорогими методами, а всього лише популяризуючи рухову активність серед дітей [4].

Олена Аксьонова, завідувачка кафедри фізичної культури і спорту ЗОШП, мастер спорту СРСР, по спортивному різко оцінює ситуацію в Україні щодо занять з фізичної культури. «Вже декілька десятиріч у світовому освітньому просторі мусується тема збереження здоров'я дитини: визначаються здоров'явитратні фактори навчально-виховного процесу, розробляються здоров'язбережувальні технології, проводиться безліч конкурсів, виставок в цьому напрямку діяльності, захищено значну кількість дисертацій. І як підсумок – кількісно-якісні показники здоров'я дітей і підлітків не покращуються. Сьогодні стан здоров'я населення України від 0 до 18 років критичний, наслідком чого є, зокрема, смертельні випадки на уроках фізичної культури». О.Аксьонова, вивчивши досвід роботи своїх колег Миколи Єфименка, Сергія Реутського, Олександри Дубогай, Ольги Байєр, є автором альтернативного проекту «Школа розумного руху» [1].

Результати власних досліджень. Здібності до розумової праці можуть зберігатися навіть до глибокої старості. Про це свідчать біографії великих людей, які довго жили та працювали до самої смерті. Виходячи з цих досліджень, педагоги нашого закладу використовують як засіб сприяння інтелектуальному здоров'ю дітей технологію «Гімнастика для розуму», в основу якої покладено кінезіологію. В перекладі з грецької "кінезіологія" – наука про рух. При всій сучасності звучання цього терміну – наука про рух має давню історію. Конфуцій, Гіпократ вважали, що підтримуючи мозок в стані молодості, ми не дозволяємо старіти тілу. Вважається, що секрет молодості та краси Клеопатри полягав у тому, що вона на протязі всього життя виконувала вправи, які тримали її мозок в активному стані.

Засновником освітньої кінезіології є американське подружжя Пол і Гейл Деннісони. Деннісон розробив системну програму швидких, простих, специфічних рухів, що приносять користь кожному незалежно від його проблеми, яка називається «Гімнастика мозку». Особливо ефективною виявилася вона в дітей, діагностованих як "нездатних до навчання". У 1987 результати гімнастики мозку були оцінені експериментально. У цьому експерименті брали участь 19 учнів спеціальної школи. Кожен учень робив вправи по 10-15 хвилин щодня. Показники прогресу учнів за 1 рік такі, що їх успішність підвищилася на 50%.

Цікаво, що людина може мислити сидячи нерухомо. Однак для закріплення думки необхідний рух. І.П.Павлов вважав, що будь-яка думка закінчується рухом. Саме тому багатьом людям легше мислити при повторюваних фізичних діях, наприклад, ходьбі, похитування ногою, постукуванням олівцем тощо. Нерухома дитина не навчається і тому дитину не можна лаяти за рухову активність. Кінезіологічні вправи – це те, що потрібно дітям, що їм дуже подобається [6, с.26].

Ми зробимо дитину щасливою, якщо навчимо її спілкуватися з іншими. Виховання культури контактів з іншими людьми, зняття агресії можливе не тільки підзатильниками, заборонами, а й грою. Гра за своїм походженням і змістом соціальна. Вона виконує важливі соціальні функції, оскільки в ній дитина відчуває себе одночасно особистістю і членом колективу. Завдяки іграм діти вчаться довіряти самим собі і всім людям. Дитинство в іграх є велике завоювання цивілізації. Педагоги закладу розпочали створення каталогу рухливих ігор соціального спрямування.

Гра – своєрідна «школа моралі» за висловом Давида Ельконіна. Особливо корисні ігри, в склад яких включаються танці і пісні. Коли гра супроводжується танцями, вона стає розвагою. В дошкільному закладі є досвід проведення фестивалів народних весняних ігор, в яких беруть участь діти всіх вікових груп. Діти відпочивають, розважаються, і не підозрюють, що вихователі - ... формують в них моральні чесноти.

Дитячий фітнес ми також розглядаємо як засіб формування емоційного здоров'я. Діти дошкільного віку, маючи високу потребу в руховій активності, не завжди можуть її реалізувати на належному рівні. Самостійна рухова активність дітей на п'ятому-сьомому році життя все більше

обмежується створеними умовами в дитячому садку і сім'ї: збільшується тривалість навчальних занять з переважанням статичних поз, зростають пізнавальні інтереси дітей, а саме: комп'ютерні ігри, конструювання, перегляд телепередач, відеокасет і т. д. У зв'язку з цим саме у дітей цього віку вже можуть сформуватися шкідливі звички малорухливого способу життя. А діти втомлюються не від нестачі енергії, а від її надлишку.

Національна стратегія з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року "Рухова активність - здоровий спосіб життя - здорова нація" зазначає, що серед дітей зростає популярність малорухомого способу проведення дозвілля. Навчити дітей організувати змістовне дозвілля, зняти емоційну напругу, виплеснути зайву енергію, зайняти себе, розважити можливо також за допомогою танцювальних вправ. Витоки танцювального мистецтва сягають у давнину. Свідчення того – наскельні малюнки із зображенням танцюючих постатей. Ймовірно, люди почали танцювати і використовувати рух тіла як засіб комунікації задовго до виникнення мови. Уже в первісному суспільстві танець відігравав важливу соціальну роль: люди самовиражались, рухаючись разом під спільні ритми. Відбувався обмін почуттями і емоціями через спільну участь в русі.

Танець ніс і виховну функцію. Військові танці відігравали велику роль у вихованні мужності, патріотизму, відчуття обов'язку у юнацтва. На Україні чудова фізична підготовка козаків дозволяла танцюючим повністю віддаватися танцю і танцювати з абсолютною самовіддачею, до несамовитості. Із танців особливо культивуються козачок, гопак і аркан. Велике захоплення вони викликають у чужинців, як в Європі, так і в Америці та Австралії.

Сучасні батьки, віддаючи дитину на танцювальні заняття, не планують зробити з неї зірку світового масштабу. Більшість з них хочуть, щоб дитина завжди залишалася в прекрасній формі, вивчила основні рухи, які їй колись знадобляться в житті. Базові танцювальні вміння дозволять почувати себе впевнено в компанії, адже жодне свято не обходиться без музики.

Заняття танцями можуть замінити повноцінні тренування в спортзалі, - вважає музичний керівник закладу та організувала танцювальний гурток «Дрібушечки». Колектив вже взяв участь в міському конкурсі «DanceFast».

Педагогічний колектив дошкільного закладу переконаний, що рухова діяльність (ігрові рухові вправи, степ-, фітбол-аеробіки, танцювальні рухи) - це хороший спосіб соціалізації дитини, який збагачує позитивний емоційний досвід дошкільників та спонукає дітей до вибору здорового способу життя.

Дитячий туризм — ще одна захоплююча форма активного відпочинку, а також оздоровлення, фізичного вдосконалення, рухової активності, живого пізнання навколишнього світу. Дошкільний заклад може похвалитись співпрацею з центром туризму, краєзнавства та екскурсій «Мандрівник». Результатами нашої співпраці є гурткова робота зі старшими дошкільниками на базі закладу дошкільної освіти, створення туристичного осередку для самостійної рухової діяльності дітей на території дошкільного

закладу влітку, проведення розваг з елементами туризму із залученням батьків.

Висновок. Отже, фізичну культуру і спорт педагогічний колектив розглядає як засіб розвитку суспільства та соціалізації особистості, виявляючи та розповсюджуючи кращі педагогічні наробки.

Ми не тішимо себе думкою, що відкрили щось нове. Все уже було пережито емоційно, усвідомлене і переговорене, реалізоване в тих чи інших програмах. Все уже давно знайоме. Новизна в тім, що ситуація в світі змінюється, і ми пристосовуємось до цього нового.

Література

1. Аксьонова О. Сайт УРОК Електронний ресурс. Режим доступу: <http://aksynova1.wixsite.com/2014/science>
2. Ващенко Григорій. Тіловиховання як засіб виховання волі і характеру. – Львів: Українські технології, 2001
3. Вільчковський Е.С., Курок О.І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: Навч. посіб. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2008
4. Дубогай О. // <https://www.ukrinform.ua/rubric-presshall/2108743-ak-vberegtisa-vid-nisivnogo-vplivu-sogodenna.html>
5. Національна стратегія з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року "Рухова активність - здоровий спосіб життя - здорова нація" // <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/42/2016>
6. «Розумна гімнастика» – універсальний метод розвитку та оздоровлення дошкільників // Вихователь-методист дошкільного закладу - 2016. – № 2.

Карпова Г.О.,

вихователь - методист дитячого садка

Комунальний дошкільний навчальний заклад «Черемшина»

м. Першотравенськ, Дніпропетровська область.

СЕМІНАР – ПРАКТИКУМ(ДИСПУТ) «ПЕДАГОГІЧНА ТВОРЧІСТЬ: ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ»

Учасники диспуту: педагогічний колектив дошкільного закладу

Мета: виявити рівень знань педагогів з поставленого запитання

Ведучий. Що таке творчість? Що таке педагогічна творчість?

Короткий екскурс в історію виникнення поняття творчості взагалі, та педагогічної творчості зокрема.

Творчість – це діяльність, яка породжує щось якісно нове і відрізняється неповторністю, оригінальністю та суспільно – історичною унікальністю.

Найчастіше творчість визначається як процес діяльності, результатом якого є створення якісно нових матеріальних і духовних цінностей. Наразі творчість є здатністю людини створювати з наявного матеріалу дійсності на основі пізнання закономірностей об'єктивного світу нову реальність, що

задовольняє різноманітним суспільним та особистим потребам. Творчість – це процес самореалізації, який у підсумку формує творчу особистість.

Ще здавна людство намагалось збагнути сутність творчості. Першим об'єктом вивчення були люди науки та мистецтва. Аналізувались їх щоденники, листи, висловлювання. Більшість авторів великих винаходів визначали дві стадії творчого процесу: перша стадія – тривалі роздуми над фактами та явищами, що вивчалися; друга стадія – те, що російською мовою називається «озарением», плюс інтуїтивно прийняті рішення. Винахідник Томас Едісон так визначив процес творчості:

«Винахід – це 99% поту і 1% натхнення».

У другій половині XX століття досліді творчого мислення значно розширилися. Були створені перші діагностичні завдання, що виявляли рівень розвитку творчого мислення. Почали вивчатися процеси творчості дітей та підлітків. Розроблялись перші навчальні програми формування творчих здібностей, тоді було виявлено психологічні складові творчої діяльності: гнучкість розуму; систематичність і послідовність мислення; діалектичність; готовність до ризику та відповідальності за прийняте рішення.

Гнучкість розуму складається із здібності до відокремлення суттєвих з безліч випадкових і здатності швидко переходити з однієї ідеї до іншої. Люди з гнучким розумом зазвичай одразу пропонують значну кількість варіантів розв'язання, комбінуючи та переставляючи окремі елементи проблемної ситуації. Систематичність та послідовність дають можливість людям керувати процесом творчості. Без них гнучкість може перетворитися на «перегони ідей», коли розв'язання до кінця не продумуються.

У цьому разі людина, яка має багато ідей, не може обрати з-поміж них потрібну. Вона нерішуча та залежна від тих, хто її оточує. Завдяки систематичності всі ідеї зводяться до певної системи і послідовно аналізуються. Доволі часто за такого аналізу абсурдна на перший погляд ідея перетворюється і відкриває шлях до розв'язання проблеми.

Часто-густо відкриття народжувалось за поєднання, здавалося б, непок'єднуваного. Цю здатність назвали діалектичністю мислення. Приміром, тривалий час такі явища, як безпроводове передання мовлення на відстань, польоти на апаратах, важчих за повітря, запис і зберігання звуку здавалися непридатними для розв'язання. Людина, яка мислить діалектично, може чітко сформулювати суперечності і знайти спосіб їх розв'язання.

Людина, яка вміє мислити творчо, також має потребу в можливості ризикувати і не боятись відповідальності за свої дії. Це відбувається тому, що доволі часто старі та звичні способи мислення зрозуміліші більшості людей. Приміром, відомо, що закони спадковості були відкриті й опубліковані Георгом Менделем 1865 року; але до 1900 року всі біологи ігнорували відкриття Менделя. Лише за 35 років, після того, як три різні групи вчених знову відкрили закони спадковості, про відкриття Менделя згадали і прийняли його.

Водночас готовність до творчості, творчого розв'язання, креативність

є загалом одним із механізмів психологічного захисту людини в складних умовах – як у трудовій діяльності, так і в кризових життєвих ситуаціях, таких як безробіття, соціальні та екологічні кризи, сімейні проблеми тощо. Творча самореалізація в широкому розумінні становить основну якість, невід’ємну характеристику психічно здорової людини. Так, за А.Маслоу, психічно здорова людина – це щаслива людина, яка живе в гармонії з собою, не відчуває внутрішнього розладу, захищається, однак першою не нападає, любить навколишній природний світ, людей і творчо працює, реалізуючи свої здібності і обдарованість.

Важливим для суспільства є не лише генерація нових ідей і технічних рішень, а й уміння сприймати й розуміти нове, поважати нові, навіть незрозумілі ідеї, впроваджувати їх, не протидіяти новому.

Проблеми розвитку дошкільної освіти на сучасному етапі характерні для проблем в системі освіти взагалі. Уже зараз окреслилась тенденція на швидкий вихід з етапу застою з орієнтацією на творчість як пріоритет, що незабаром буде основою в критеріях оцінки фахівців сучасного виробництва, освіти, науки.

Що ж таке насправді педагогічна творчість? Специфіка педагогічної творчості полягає перш за все в тому, що об’єктом і кінцевим результатом педагогічної творчості є формування особистості, а не створення образу як у мистецтві, не створення механізму чи конструкцій як у науці. До того ж перед педагогом велика кількість непередбачених факторів, які впливають на формування особистості (умови, характери, смаки, спадковість, доля, оточення, традиції, здоров’я тощо). Це все, з одного боку, створює для педагога великі труднощі і свою специфіку творчості – педагогічну, а з другого – створює необмежений простір для творчості.

Ведучий. Вправа «Моє бачення творчого вихователя» (визначити якості, що характеризують креативного вихователя сучасного дошкільного закладу)

Ведучий. Вправа називається «Моє бачення творчого вихователя». Ви повинні протягом 5 хвилин до кожної літери слова «творчість» дібрати якості, які, на вашу думку, характеризують творчого вихователя дошкільного закладу.

Для подальшої ефективної роботи пропоную поділитися на групи за допомогою лічилки «Троянда, лілія, фіалка». Усі однакові квіти об’єднуються в одну групу. Так у нас утворилися три чудові групи.

1. Завдання для команд вихователів на виявлення творчого підходу

до професії:

- з групи зникли всі олівці, фарби, фломастери – чим малювати?
- необхідно провести бесіду з батьками без підготовки – яку тему оберете?
- як створити святковий настрій в групі?
- у вас є можливість самостійно обрати форми навчальної діяльності з дітьми – ваші варіанти?

1. Що стимулює до творчості педагога? (варіанти відповідей)

- наслідування кращого можна вважати першою сходинкою до творчості; відбувається своєрідна індукція творчості від одного педагога до іншого; це створює своєрідний резонанс-спалах творчої активності педагога;
- якщо керівник сам розуміє творчий процес, він стимулює творчість у 2-3 педагогів(ядро колективу), кожен стимулює у свою чергу ще 2-3, появляється так званий принцип ланцюгової реакції;
- вихователь сам безпосередньо в творчій роботі не бере участі, але подібно каталізатору прискорює процес внесенням пропозиції, створюючи нові стимули і мотиви, покращуючи умови праці;
- творча діяльність виникає у педагога тоді, коли він бачить перед собою проблеми. Саме наявність проблем вже є потенційним джерелом творчості. Тому такі важливі вміння шукати, виявляти проблеми, фіксувати їх;
- наявність інтуїції(природного відчуття). Проте підвищує інтуїцію-нагромадження досвіду, вивчення творчої діяльності колег, розвиток усіх сфер особистості вихователя. Прийнято вважати, що творчі знахідки(як свідомі так і інтуїтивні) виникають у добре освічених, ерудованих людей, з високою загальною культурою та знанням своєї справи;
- вміння виявляти індивідуальні, природні нахили до творчості;
- висока внутрішня мотивація (не лише заради слави, грошей чи влади — це так звана зовнішня мотивація). Таких педагогів захоплює важливість їх справи, любов до дітей, бажання щось удосконалити, зробити кращим, ніж є;
- хороший мікроклімат в колективі, психологічний комфорт організації праці;

2. Що заважає працювати творчо?(завдання для вихователів: назвати більшу кількість висловів)

- відсутність інтересу, бажання, слабка внутрішня мотивація;
- авторитаризм;
- відсутність основ професійних знань;
- низька загальна культура, ерудиція, ідейно-моральна мотивація;
- відсутність інтуїції, природних задатків до творчості;
- обтяженість соціально-економічними непорозуміннями;
- слабка здоров'я;
- слабка внутрішня мотивація;
- соціально мала активність педагога.

Ведучий. Як бути з нормативом і творчістю? Зрозуміти, оцінити творчу знахідку педагога можна, тільки порівнюючи її з нормативом. Щоб глибоко розібратися в суті і специфіці педагогічної творчості, слід аналізувати норматив і творчість, виявляючи їх зв'язки і відмінності. Не можна погодитися з тими педагогами, хто протиставляє норматив і творчість стверджуючи, що будь-які вимоги, правила, норми нібито тільки гальмують розвиток творчості педагога. Заклик до творчості - це не залик до анархії безконтрольності, а залик до науково – обґрунтованого вибору кращого із

можливого і створення якісно нового.

3. Вправа «Казковий вернісаж» (активізувати образну пам'ять і творчу уяву, розвивати швидкість та гнучкість думки, вміння міркувати не стереотипно)

Ведучий. Усі ми родом із дитинства. І завжди з любов'ю та ніжністю згадуємо казки, які чули вдома, в дитячому садку, в школі. Адже казка – не просто найпопулярніший фольклорний жанр, це чарівне джерело, що дає наснагу кожній творчій людині. Казка дарує радість і дорослим і дітям. Тому зараз ми виконаємо вправу «Казковий вернісаж». Кожна група по черзі витягує зі скриньки конверт із описом знайомої всім казки. Необхідно прочитати вголос цей опис і відгадати, про кого або про що саме йдеться. Отже, розпочинаємо.

1. В якій відомій казці сіра непривітна особистість здійснює підступний план вбивства двох осіб, і лише завдяки своєчасному втручання громадськості все закінчується добре? (Червона шапочка)

1. Назвіть казку, в якій різні за своїм соціальним статусом герої займали по черзі помешкання, створене в незвичайному архітектурному стилі. І все було б добре, якби до помешкання не повернувся попередній власник зі своїм охоронцем. От героям казки й довелося залишити незаконно зайняту територію. (Рукавичка)

2. Герой якої казки постійно виконує забаганки своєї норовливої дружини? Проте, як би він не прагнув задовольнити амбіції супутниці, вона що разу підвищує рівень вимог. Зрештою, подружжя опиняється на початковому етапі задоволення власних потреб. (Про Липку та зажерливу бабу)

3. В якій казці головна героїня постійно й нахабно обмовляла тих, хто їй робив добро? А коли вона, щоб уникнути покарання, незаконно оволоділа чужим помешканням, то різні впливові особи намагалися провести з нею роботу з подолання її асоціальної поведінки. Вдалося це лише найменшому з усіх учасників експерименту. (Коза-дереза)

4. Назвіть казку, в якій ідеться про спортсмена, котрий вирушає на змагання з бігу з перешкодами. Хитрість і витримка допомогли йому дуже близько підійти до фінішу, проте фінал – трагічний. Проявивши занадто велику самовпевненість, він гине. (Колобок)

5. Назвіть казку, в якій головна героїня могла перевтілюватися в різні образи задля свого нареченого. Проте одного разу його нерозсудливість та імпульсивність у поведінці призвели до довготривалої розлуки закоханих. Та, долаючи різні перешкоди, вони все ж таки єднають свої долі. (Царівна-жаба)

4. Чи можна навчитись творчості?(Обмін думками, обговорення).

Ведучий. З одного боку, відомо багато фактів, коли наполеглива робота керівників освітніх закладів породжує не тільки індивідуальну, але й колективну творчість. З другого – відомі випадки, коли вихователь десяти, п'ятнадцяти і двадцяти років відвідує навчальні семінари, спостерігає

найкращий досвід колег, його направляють в інститут удосконалення кваліфікації. Наполегливо працює і адміністрація, шукаючи найоптимальніших методів стимулювання творчого зростання такого педагога, але він як був нетворчим на початку свого шляху, таким є і за 2-3 десятиліття.

Причина тут одна – низький рівень загальної культури особистості, мало розвинуті інтелектуальна, емоційна, мотиваційна сфери особистості. В.Г.Белінський з цього приводу писав: « Воспитатель есть садовник... Посредством прививки дикую лесную яблоню можно заставить, вместо кислых и маленьких яблок, давать яблоки садовые, вкусные, большие; но тщетно были бы те усилия искусства заставить дуб приносить яблоки, а яблоню- желуди. А в том-то именно и заключается, по большей части, ошибки воспитания; забывают о природе, дающей наклонности и способности и определяющей его значение в жизни, и думают, что было бы только дерево, то можно заставить приносить его что угодно, хоть арбузы вместо орехов».

Таким чином, практика містить неоднозначну відповідь на запитання «Чи можна кожного педагога навчити педагогічній творчості?». Багатьох можна, деяких вдається, якщо не запізнитися вчасно розпочати з ними працювати, а деяких – ні!

А влучніше можна сказати: «Так, за чіткої мотивації, якісної мети, великого бажання навчитися творчості, за наполегливості і працелюбства, за безперервної роботи за самоосвітою, розвитку загальної культури особистості кожний вихователь може стати творчим педагогом».

ЗАГАЛЬНИЙ ВИСНОВОК: тільки єдність нормативів і творчості, типового і індивідуального, старого та нового, обов'язкового і варіативного, класичного та сучасного, загальноприйнятого і особливого звільнить педагогічну діяльність від догм та рецептурності, а творчі пошуки вихователя стануть реальні, якісні, науково обґрунтовані і звільняться від помилок та суб'єктивних оцінок.

Куралес А.А.,

завідувач дитячого садка

Дошкільний навчальний заклад 3115

м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ З ВИКОРИСТАННЯМ СУЧАСНИХ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Патріотичне виховання дошкільників з використанням сучасних інноваційних технологій. Дуже важливо, щоб діти, як можна раніше зрозуміли, що Батьківщина – Україна. Вона одна на всіх, хто народився, любить її, хто докладає зусиль, щоб вона стала ще красивішою, багатою, могутньою державою. І кожному з нас треба бути їй корисним. А для цього

треба багато знати і вміти.

Завдяки політичній, економічній і соціальній ситуації в нашій країні наприкінці ХХ століття, для цілого покоління перестали мати особливого значення поняття «Батьківщина», «патріотизм», «Вітчизна». Нема сумніву, що в наш час стала актуальною проблема патріотичного виховання дошкільників. Однак заклик любити Батьківщину для дитини лише слова, якщо він не підкріплений її власним почуттям і діями. День у день треба показувати маленьким українцям неповторність рідної землі, розповідати про працю їхніх співвітчизників, зокрема й шанованих світом, знаходити у найближчому довкіллі те, що надихає, дивує, захоплює. Патріотичне виховання дітей ставить своєю ціллю різними педагогічними засобами розбудити у дітей інтерес до оточуючого світу, любові до України, до її героїчного минулого і сьогодення. Пошук змісту, засобів, методів, які використовуються в цілях удосконалення патріотичного виховання дошкільників, поява нових програм і досліджень – явище цілком позитивне. Важлива роль належить інформаційнокомп'ютерним технологіям.

Сьогодні вже немає сумніву, що дітей необхідно залучати до світу інформаційної культури, починаючи з дошкільного віку. Багато дошкільників володіють комп'ютером, у них формується новий тип сприйняття інформації. Комп'ютер уже доступний розумінню дитині п'ятирічного віку. Впровадження в навчальний процес нових інформаційних технологій поряд з іншими засобами сприяє збагаченню уявлень дітей про оточуюче середовище, підвищує мотивацію до пізнання. Використання комп'ютерних презентацій, розроблених в програмі Power Point є ефективним засобом подання інформації. Презентація дає можливість підібрати матеріал, виходячи з індивідуальних, психічних особливостей дітей дошкільного віку.

При цьому зберігається принцип дидактики – наочність, що забезпечує оптимальне засвоєння матеріалу дошкільниками і підвищує мотивацію до діяльності: Цифрові ресурси, мобільні, активні. Така подача матеріалу для дітей більш цікава, незвична і емоційно забарвлена. Саме така наочність дозволяє підкреслити важливі моменти розповіді, показу явищ в процесі і т.д.

Однією із форм організації роботи з патріотичного виховання є - екскурсія – дошкільники виходять на місце вивчаючих об'єктів (природи, історичних місць, пам'ятників), така форма роботи дозволяє організувати спостереження в дійсних умовах. Але коли немає можливості, наприклад, наглядно милуватися красою різних куточків нашої країни, можна використовувати презентації, слайд-шоу, мультимедійні фотоальбоми. Це наочність, яка дає можливість педагогу побудувати пояснення на занятті логічно, науково, з використанням відео фрагментів. При такій організації матеріалу вмикаються три види пам'яті дітей : зорова, слухова, моторна. Презентація дає можливість роздивитись матеріал поетапно. Таким чином, можна провести віртуальну відео екскурсію.

**«Сорочинський ярмарок»
(для дітей середнього віку)**

Мета: дати поняття учням про ярмарок, традиції його проведення в Україні. Розвивати допитливість, цікавість, бажання знати більше про культуру, побут і звичаї українського народу. Виховувати інтерес до народної творчості.

(лунає музика)

Виходять чоловік і жінка.

Чоловік: Ой, жінко, почекай, куди ти?

Жінка: Мені нудно в хаті жити

Ой, вези мене із дому,

Де танцюють всі дівки

Та гуляють парубки.

Хочу на ярмарок. (тупає ногою)

Поїхали, Соломійчику. (лагідно)

Чоловік: Сиди вдома, я сам поїду!

Жінка: Щоб ти лопнув.

Без мене на ярмарок їхати.

Щоб ти замість курки півня купив.

Чоловік: Не півня, а курку.

Жінка: А я кажу півня.

Чоловік: А я кажу курку.

Жінка: А чого в твоєї курки ноги товсті?

Чоловік: Бо вона багато бігала.

Ох, і вредна в мене жінка.

Ну, добре, поїхали.

(лунає музика)

Заходять хлопці і дівчата.

1. дитина За горами, за лісами,

На небі, на землі

Жили люди у селі.

2 дитина В будень люди працювали:

Пряли, віяли, орали.

Дружно сіяли пшеницю

Та возили у столицю.

3 дитина Бо столиця та була

Не далеко від села.

Там пшеницю продавали,

Гроші у руках тримали.

І на плечі взяв мішки,

Йшли додому навкружки.

Ведуча: Збирання врожаю традиційно в Україні вінчалися яскравими, багатими ярмарками. Землероби, народні умільці, крамарі, гончарі виставляли та продавали кращі свої здобутки.

Зранку тянулися на ярмарок вози з сіллю, борошном, глечиками, макітрами, сукнями, різною худобою. Одні їхали, щоб купити, себе показати, інші, щоб продати, а багато народу йшли поспівати, потанцювати, народний

театр подивитися, вірші послухати.

Славилася на всю Україну Сорочинський ярмарок. Як то було пропонуємо нашу версію.

Продавець: Увага! Увага!

Спішіть, поспішайте!

Господарі й гості

Глядіть, не минайте.

Продавець: На ярмарку нашим веселім, багатім

На будь який смак щось можна придбати.

Продавець: Тут щедрі дарунки із саду й городу,

Тут пісня і жарти усім в нагороду.

Продавець: Тут речі умільців ні з чим незрівнянні:

Барвисті стрічки, рушники вишивані.

Ведуча: Скоріше на ярмарок всі вирушайте,

Купуйте, міняйте, танцюйте і грайте.

Хлопець: А ну, продавці, товар покажіть

Та дивіться – не продешевіть.

Дитина продавець: Ось, купуйте поросятко

Розумненьке, як дитятко.

І рахує і щитає,

Телевізора вмикає.

Я б його не продавала (з сумом)

Та телевізора немає.

Дитина продавець: Продаю баклажани

Сині Українські банани.

Їх їдять тільки люди,

А мавпи такі не будуть.

Дитина продавець: А ось найкращий у нас квас

Тільки у президента і у нас.

Дитина продавець: Пиріжки, пиріжки прямо з печі,

Прямо з жару,

То візьміть собі хоч пару.

Дитина продавець: Ой, хлопчики і дівчата,

Купуйте черевики.

Підете у них на свято,

Щоб завзято танцювати.

Дівчина: Ой, заграйте музики.

В мене нові черевики.

Починайте скоріш грати,

Бо хочеться танцювати.

Парубок: Хлопці поспішайте,

У рядок вставайте.

Весело, завзято

Танець починайте.

(танок)

Ведуча: А, тим часом ярмарок триває,
А серед гомону можна почути й таке.

С Ц Е Н К А

Виходить Параска. Вона поправляє коси, віночок.

Грицько задивляється на дівчину. Підходить до дівчини.

Грицько: Ой, яка кралечка.
Довгі коси, чорні брови.
Дай но я тебе обніму.

Виходять чоловік і жінка.

Чоловік: А, що це за парубок залицяється до нашої Параски

Жінка: Ти подивися, він ще й обнімається.

Чоловік: А йди сюди, хлопче.
Чого до нашої Параски залицяєшся?

Грицько: Одружитися хочу.

Чоловік: Наша Параска, як ягідка,
А ти що...?

Грицько: А я сильний, як лев,
А спритний, як засць...

Чоловік: А зараз ми й перевіримо

Змагання козаків

Рухлива гра. «Перетягни канат».

Рухлива гра. «Хто швидше?»

Чоловік: Ну, добре, одружуйся.
Таночок дівчаток.

Вибігає хлопчик з торбою, гукає:

« Ой, хлопці, дівчата сюди скоріше!»

(Вибігають хлопці і дівчата, стають у коло.)

«Подивіться, хтось торбу загубив. А давайте пограємо, поки хазяїн не знайдеться.

Гра «Котилася торба».

Котилася торба

З далекого горба,

А в тій торбі хліб, поляниця.

З ким хочеш, подружися.

Ведуча : А зараз пограємо у гру "Скажи одним словом".

- Я була на ярмарку й бачила там глечики, макітри, куманці, чавуни..."
(посуд);

- Я була на ярмарку й бачила там пряники, рогалики, пампушки, цукерки, мед, м'ясо, сало, молоко, сметану... " (харчі);

- Я була на ярмарку й бачила там коси, сокири, молодки, гвіздки, підкови..." (господарські товари);

- Я була на ярмарку й бачила там сорочку-вишиванку, шаровари, спідниця, кожух...(одяг);

- Я була на ярмарку й бачила там чоботи, черевики ...(взуття);

- Я була на ярмарку й бачила там ляльку, свистунця, конячку...(іграшки)

Пісня.

Дитина: На білому світі є різні країни.
Де ріки, ліси і лани.
Та тільки одна на землі Україна.
А ми її доньки й сини.

Дитина: Усюди є небо і зіроньки сяють.
І квіти усюди ростуть.
Та тільки одну Батьківщину ми знаєм -
Її Україною звать.

Ведуча: Наше свято закінчується.

А ярмарок продовжується.
Ми бажаємо, щоб завжди на ваших столах
Був достаток, щоб було, що продавати,
За що купувати.
Щоб родила щедро нива, щоб у хаті все як слід,
Щоб довіку був щасливий
Український славний рід.

Куюн О.Г.,

музичний керівник дитячого садка
Дошкільний навчальний заклад №2 «Казка»
сmt. Каланчак, Херсонська область.

ВИКОРИСТАННЯ МОВЛЕННЄВИХ ТА МУЗИЧНО-РУХОВИХ ВПРАВ ЗА СИСТЕМОЮ КАРЛА ОРФА НА МУЗИЧНОМУ ЗАНЯТТІ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Час не стоїть на місці, все змінюється. Сучасна педагогіка не є виключенням. Все більше і більше в українській педагогіці розвивається та застосовується музична система німецького композитора Карла Орфа. Все більше відкривається навчальних закладів, у яких використовується система та основні принципи «Шульверка».

«Шульверк» – це антологія музики для дітей, вперше видана більше 40 років тому. Вона зібрана і відібрана Орфом для співу і танців з акомпанементом ансамблю орфівських інструментів. Кожна невелика п'єса з «Шульверка» є простою партитурою, доступною для виконання навіть маленьким дітям.

Орф дуже піклувався про якість матеріалу, з яким діти стикнуться вперше, тому основу «Шульверка» склав південно-німецький фольклор. Інтерпретація фольклору – ось одна з основних ідей сучасної української педагогіки, що спрямована на орфівиховання. Основним призначенням

«Шульверка» є залучення всіх дітей до музики, незалежно від їх здібностей, розкриття індивідуально-творчих сил, розвиток природної музичності. Створюючи «Шульверк», Орф замислював винайти музичну гру-імпровізацію, яка могла б підготувати дітей до подальшого музичного навчання і дати поштовх творчому мисленню на роки вперед.

Таким чином, система Карла Орфа побудована на синтезі різних видів діяльності (спів, рух, гра на музичних інструментах).

Основні принципи педагогіки Карла Орфа:

1. креативність;
2. варіативність;
3. комунікативність.

Проводячи заняття за методикою Карла Орфа, ставляться наступні завдання:

1. Поєднання креативного та імітаційних методів, які визначаються цілями кожного заняття.
2. Розвиток відчуття ритму, слуху, тактильних відчуттів.
3. Розвиток у дітей комунікативних навиків, уміння домовлятися, погоджувати свої дії.
4. Розвиток відчуття відповідальності, уміння взяти ініціативу на себе.
5. Прищеплювання уміння слухати один одного і себе не тільки під час музикування.
6. Розвиток здатності радіти успіху іншого, допомагати іншому.
7. Розвиток музичності дітей, їх емоційного світу, сприйняття музики, створення слухацького досвіду.
8. Освоєння гри на ударних інструментах, інструментах дитячого оркестру.
9. Виконання пісень, розспівок, мелодій на основі заданого тексту.
10. Придбання навиків гри в ансамблі (музичення).

Головне завдання таких занять – допомогти дітям в естетичній грі увійти до світу музики, відчутти і пережити її емоційно, створити передумови до формування творчого мислення, сприяти практичному засвоєнню музичних знань. Гра в оркестрі розвиває слух, відчуття ритму, уміння грати в ансамблі. Особливу, дуже важливу увагу в концепції Орфа ми приділяємо музикуванню з акомпанементом «звукових жестів» (термін Р. Кеетман). Звукові жести – це гра звуками свого тіла: плескання по стегнах, грудях, притупування ногами, клацання пальцями. Власне це дало поштовх для розвитку ще одного креативного напрямку в педагогіці, який є вже давно популярним у Європі, - body percussion.

Більше двадцяти років я використовую на музичних заняттях елементи системи музичного виховання Карла Орфа (Carl Orff). Це дає змогу оптимально поєднувати кілька видів діяльності дошкільників: логоритміку, спів, рух та гру на музичних інструментах. Така синкретична діяльність дуже подобається дітям і, водночас, розвиває їхній творчий потенціал, адже діти не лише слухають чи виконують музичні п'єси, а й самі творять музику. Принаймні цього прагнув сам Карл Орф. Він написав багато вправ, пісень,

ігор, у процесі виконання яких дозволена творча свобода — варіаційність та імпровізація.

Працювати за системою музичного виховання Карла Орфа я почала з розучування з дітьми мовленнєвих та музично-рухових вправ. Сутність цих вправ за Карлом Орфом — у декламації віршів або прози під супровід:

— *«озвучених» жестів* — плескання, виляскування тощо;

— *голосових звукових ефектів* — кряхтіння, шепотіння, цокання язиком тощо;

— *ритмічного акомпанементу* шумових музичних інструментів. За аналогією до текстів орфівських мовленнєвих вправ я вирішила підібрати власний літературний матеріал — лічилки, дражнилки, заклички, потішки, казки тощо. Зосередили увагу на тих творах, до яких було найлегше підібрати супровід.

Такі вправи доступні дітям і молодшого, і старшого дошкільного віку. Проте зазвичай молодші дошкільники супроводжують текст вправ рухами, запропонованими вихователем або музичним керівником, а старші — підбирають супровід самостійно.

Забавлянки

Використання рухових елементів під час мовленнєвих вправ допомагає навчити дітей зображати музичні звуки, плескаючи у долоні, виляскуючи пальцями, тупаючи ногами тощо. У дітей формуються швидкість реакції, терплячість, кмітливість, адже потрібно і дочекатися моменту вступу своєї «партії», і, власне, не прогавити цей момент. Крім того, поєднання слів і рухів сприяє ще й ліпшому запам'ятовуванню текстів дітьми, формуванню у них чіткої дикції.

Таким чином добре знайомі забавлянки зазвучали

І так:

Комар, комар, комаруха (плескання у долоні)

Кусай, кусай поза вуха. (виляскування пальцями)

Комар, комар, комарай, (плескання у долоні)

Біжи швидше, утікай — (виляскування пальцями)

Д-з-з-з! (плескання у долоні)

Ой, без дуди, без дуди (плескання у долоні)

Ідуть ніжки не туди. (тупання ніжками)

А як дудочки почують: (плескання у долоні)

Ду-ду-ду, ду-ду-ду. (імітування гри на дудочці)

Самі ніженьки танцюють. (тупання ніжками)

Ду-ду-ду, ду-ду-ду. (імітування гри на дудочці)

Старші дошкільники часто виявляють ініціативність і самостійність у підборі жестово-ритмічного супроводу до запропонованого тексту. Наприклад, вірш-забавлянку Платона Воронька «Кожушок» діти декламують так:

Йшов сніжок на торжок, (тупання ніжками)

Продавати кожушок.

Кіт купив того кожуха, (виляскування пальцями)

Загорнувся по самі вуха.

Як забіг у нім до хати, *(частіше тупання ніжками)*

Хутро стало розтавати. *(струшування «води» з рук)*

Сів Воркотик за мішком *(плескання по колінах)*

Тай умився кожушком. *(імітування умивання)*

З особливим захопленням дошкільники розігрують казки, супроводжуючи свої дії «озвученими» жестами та грою на шумових музичних інструментах. Добираючи той чи той спосіб озвучення персонажу, діти через звуки вчаться передавати його характерні риси, настрій та особливості поведінки.

Українська народна казка

«Курочка Ряба»

Жили собі Дід *(тупання ногами)*

та Баба, *(шаркання ногами)*

і була в них Курочка Ряба. *(гра на шумовому інструменті «куд-ку-дах»)*

Знесла Курочка яєчко *(глухий сплеску долоні)*

не простеньке, а золотеньке.

Дід бив-бив — не розбив, *(стукання паличками по дерев'яній поверхні)*

Баба била-била — не розбила. *(частіше стукання паличками по дерев'яній поверхні)*

Бігла мишка, *(шелестіння папером)*

хвостиком зачепила,

яєчко упало *(стукання дерев'яним молоточком по дерев'яній поверхні)*

і розбилось. *(сплеск у долоні)*

Дід плаче, *(стукання по трикутнику)*

Баба плаче, *(частіше стукання по трикутнику)*

а Курочка кудкудаче: *(гра на шумовому інструменті «куд-ку-дах»)*

«Не плач, Діду, не плач, Бабо. *(гра на дзвіночках)*

Я знесу вам інше яєчко, *(глухий сплеску долоні)*

не золоте, а просте. *(гліссандо на металофоні)*

Ось і казочці кінець,

а хто слухав — молодець. *(оплески)*

Система музичного виховання Карда Орфа містить такі елементи:

- мовленнєві вправи
- музично-рухові вправи
- гру на елементарних музичних інструментах
- елементарний музичний театр

Озвучення казки за допомогою вказаних прийомів допомагає сором'язливим дітям стати сміливішими і рішучішими; мовчунам — виступити у ролі казкарів- оповідачів тощо. У цілому збагачується інтонаційне мовлення дітей, їхня діяльність набуває ознак невимушеності, емоційності.

«Безкінечні» ігри

Для поліпшення настрою дошкільників, активізації у них позитивних

емоцій я використовую також перлини народного гумору — так звані «безкінечні» ігри. Наприклад, такі:

Сів Карпо на колоду (плескання по колінах)

Та й упав у воду. (гра на тарілочках)

Викис, вимок, виліз, висох.

Знову сів на колоду та й упав у воду і т. д. (гра на тарілочках)

Відомо, що у пам'яті зберігається лише 10 відсотків того, що ми просто чуємо, а решта 90 відсотків — того, що ми робимо. Ось чому дуже важливо вводити у процес музичної діяльності дошкільників активну дію, рухи, жести. Я на своєму досвіді переконалася, що мовленнєві та музично-рухові вправи за системою музичного виховання Карла Орфа — чи не найбажаніший для дітей засіб відкриття світу музики, оволодіння грою на елементарних музичних інструментах, активізації потреби фантазувати і творити.

Фрагмент заняття з використанням елементів системи музичного виховання Карла Орфа

для дітей старшого дошкільного віку

ПІДГОТОВЧА РОБОТА:

на екскурсіях у природу, прогулянках діти спостерігали за змінами у природі, за дощем, вітром; слухали звуки природи — спів пташок, дзюрчання струмочка, шум дерев тощо; відтворювали звуки природи у рухах, «озвучених» жестах; вивчали мовленнєві ритмічні вправи, виконували творчі завдання.

РЕКВІЗИТ:

бубни; металофон; дзвіночки; трикутник; дерев'яні палички; саморобні маракаси, наповнені різними матеріалами.

Муз. Кер.: Погодьтеся, діти, сьогодні чудовий ранок. Сонечко ніби кличе вийти на вулицю і погратися. Ну що ж, не гаятимемо часу, підемо на лісову галявину, щоб відчути чарівну красу весняного лісу, прислухаємося до ніжного голосу Весни.

Звучить лірична музика. Діти стають довкола музичного керівника.

Він читає текст, а діти одночасно виконують рухи.

По-весняному гріє сонечко і розкидає своє проміннячко на кожную гілочку, на кожную квіточку.

Подув теплий вітерець і захитав дерева, затремтіло ще зовсім молоде листячко.

Аж ось з горбочка побіг струмочок.

Чуєте його пісеньку?

Раптом щось зашаруділо,

І виліз їжачок.

Вибрались з-під кори жучки

і бджілки.

Ліс наповнився пташиним співом.

А ось подивіться — перші весняні квіти.

(простягають руки до сонечка)

(повільно біжать, зупиняються, гойдаються)

(лопочуть язиками)

(лопочуть язиками)

(«чмихають» носиками)

(видають звуки «ж-ж-ж», «дз-дз-дз»)

(імітують голоси птахів)

Вони ніжно підіймають свої тендітні голівки,	(піднімають руки догори)
Розправляють свої пелюсточки і ловлять перший сонячний промінчик.	(піднімають голівки догори)
	(голосно вдихають носиками повітря)

Ви відчуваєте?... Уся галявинка наповнилася чарівним ароматом Весни, природа ніби ожила...

«Танок квітів» (див. журнал «Музичний керівник» № 2 за 2011 рік).

Музичний керівник (грає на металофоні): *Ой, діти, раптом дощик пішов.*

Мовленнєва вправа «Не йди, не йди, дощику»

Діти: Не йди, не йди, дощику. (ляскають пальчиками)

Крап, крап, крап, крап. (плескають долоні)

Зварим тобі борщик. (ляскають пальчиками)

Так, так, так, так.

Та поставим на горі,

Крап, крап, крап, крап. (плескають долоні)

Щоб не з'їли комарі.

Так, так, так, так.

Музичний керівник: Хочуть діти погулять!

Діти: Але треба утікати! (біжать на килимок)

Музичний керівник: Налякав нас дощик, не дав побавитися на галявинці. Тож сідайте зручно і послухайте п'єсу Віктора Косенка «Дощик».

Чи про такий дощик «розповідь» нам музика?

Музичний керівник виконує п'єсу «Дощик».

Музичний керівник: Як гадаєте, який дощик хотів зобразити у цій п'єсі композитор? (Відповіді дітей.) А якими ще способами ще можна відтворити звуки дощових крапельок, які падають? (Очікувані відповіді: «Ляскаючи пальчиками; стукаючи по склу, по стільчику; граючи на трикутнику, ударяючи паличками».)

А тепер підійдіть, будь ласка, до столу, на якому розкладені музичні інструменти, кожен візьміть собі інструмент. Веселий дощик хоче погратися з вами. Його крапельки стрибатимуть то до одного з вас, то до іншого, а вихователь показуватиме вам, на кого саме зараз стрибнули крапельки дощу. Той, на кого стрибнуть крапельки дощу, має грати на своєму музичному інструменті, коли ж крапельки дощу перестрибнуть до іншого — припиняти грати. Ну що, зрозуміли? Приготувалися... Дощик починається.

Музичний керівник виконує п'єсу «Дощик». У цей час вихователь кладе руку на плече дитини, вона починає грати на своєму музичному інструменті. Через деякий час вихователь кладе руку на плече іншої дитини — та дитина, яка грала, припиняє гру, а та, на плече якої щойно поклали руку, починає грати на своєму музичному інструменті.

Музичний керівник: Я гадаю, що дощику сподобалось, як ми з ним гралися. А тепер давайте прислухаємось до лісової тиші. Про що вона нам розповідь?

Музичний керівник проводить мовленнєву розминку в формі діалогу.

Діти: Тук-тук-тук! *(стукають кулачком об кулачок)*

Музичний керівник: Що за дивний звук?

Діти: Тук-тук-тук! *(стукають кулачком об кулачок)*

Музичний керівник: Може дятла стук?

Діти: Туру-туру-туру-ку! *(плескають долонями по колінцях)*

Музичний керівник: Це зозуленька в гайку.

Діти: Ку-ку, ку-ку. *(імітують кування зозулі)*

Діти: Енді-бренді, енді-трік. *(плескають у долоні)*

Музичний керівник: Скаче зайчик: скік та скік.

Діти: Скік, скік, скік, скік, *(стрибають)*

Діти: Фути-нути, фути-чок.

Музичний керівник: Це колючий їжачок.

Діти: Пх-х, пх-х, пх-х, *(гладять кулачками щічки)*

Діти: Еники-беники, еники-ком *(виляскують пальцями)*

Музичний керівник: Йде ведмедик за медком.

Діти: Туп-туп, туп-туп, *(тупають ніжками)*

Діти: Чау-чау, чау-тів.

Музичний керівник: Тут горобчик прилетів.

Діти: Цвірінь-цвірінь! Цвінь-цвірінь! *(імітують політ пташки).*

Велькая С.М.,

директор

Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок)

комбінованого типу № 162 «Ведмедик»

м. Запоріжжя.

Островська Ж.А.,

вихователь-методист

Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок)

комбінованого типу № 162 «Ведмедик»

м. Запоріжжя.

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ «ЕДЬЮТЕЙНМЕНТ» НА ЗАНЯТТЯХ ПІЗНАВАЛЬНОГО ЦИКЛУ З ДІТЬМИ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Сучасна система дошкільної освіти зазнає суттєвих змін. Важливим аспектом освіти є формування у дитини вміння «навчити вчитися самому». Перед педагогом стоїть завдання навчити дитину ставити перед собою мету і завдання, знаходити способи їх вирішення, а головне знаходити потрібну інформацію для вирішення поставленого питання серед величезної кількості джерел інформації.

Сучасній дитині необхідно не стільки багато знати, скільки послідовно і доказово мислити, проявляти розумову активність. Зміст і методи навчання дошкільнят спрямовані на розвиток уваги, пам'яті, творчої

уяви, на вироблення вміння порівнювати, виділяти характерні властивості предметів, узагальнювати їх за певною ознакою, отримувати задоволення від знайденого рішення. Коли дитина сама діє з об'єктами, вона краще пізнає навколишній світ, тому пріоритет в роботі з дітьми слід віддавати практичним методам навчання.

Сучасні тенденції становлення системи навчання і виховання дітей вимагають не тільки створення умов реалізації психолого-педагогічного процесу, а й розробку і впровадження нових методів і технологій. Однією з таких технологій є ЕДЬЮТЕЙНМЕНТ — сучасна педагогічна інновація, яка ґрунтується на візуальному матеріалі, оповіданні, сучасних психологічних прийомах, ігровому форматі, інформаційних і комунікаційних технологіях, метою якої є максимальне полегшення аналізу подій, підтримування емоційного зв'язку з об'єктом навчання, залучення і тривале утримання уваги вихованців. До едьютейнменту дуже близькі методи активного та інтерактивного навчання — способи активізації пізнавального інтересу дошкільників, які спонукають їх до активної розумової та практичної діяльності, а також робота в малих групах. Едьютейнмент поєднує в собі розважальні прийоми, методи інтерактивного й активного навчання, мотивацію до пізнання та взаємодії.

В організації роботи з дітьми дошкільного віку можна використовувати такі види робіт за допомогою технології едьютейнмент:

1. Квест.
2. Віртуальна екскурсія.
3. Творчі завдання.
4. Заняття в малих групах.
5. Арт-майстерня.
6. Освітні подорожі.
7. Гра-стратегія.
8. Воркшоп.
9. Спільна освітня діяльність.
10. Гра-лабіринт.

Пропонуємо перспективний план занять з використанням технології «едьютейнмент» для дітей старшого дошкільного віку

ВЕРЕСЕНЬ					
Тема тижня	Освітня лінія	Тема заняття	Мета	Форма проведення	План проведення заняття-розваги
Дитячий садок	Дитина в соціумі	Подорож дитячим садочком	Учити дітей вільно орієнтуватися в приміщеннях дитячого садка. Закріпити знання про номер, назву дитячого садка та групи. Закріпити знання про професії працівників дошкільного закладу.	Віртуальна екскурсія	Дидактична гра «Що було би, якби...» Творча вправа «Нічна розмова іграшок» Дидактична гра «Чим і кому ти можеш допомогти?» Мовленнєва гра «Виправ помилку»
Людина, частини тіла	Особистість дитини	Людина	Повторювати та закріплювати частини тіла людини, предмети догляду за тілом, органи чуття. Знати та вміти класифікувати корисні та шкідливі продукти. Ознайомлювати з внутрішніми органами тіла людини та місцем їх знаходження.	Творчі завдання	Дидактична гра «Склади людину» WORKSHOP «Корисне - шкідливе» Гра- інтерв'ю «Емоції людини»
ЖОВТЕНЬ					
Осінь	Мовлення дитини	Осінь золота	Уточнити уявлення дітей про зміни, що відбуваються восени в живій і неживій природі. Закріплювати знання дітей про дерева, їх листя і плоди; лісові гриби та ягоди. Розвивати увагу, мовлення дітей.	Спільна освітня діяльність (з використанням інтерактивної дошки)	Завдання: «Збери картину» «Поверни листя на дерева», «Які листочки сховалися?» «З якого дерева плоди?», «Що ти приготував» «Одягни ляльку» «Що переплутав художник?»
Фрукти, овочі	Особистість дитини	У лабораторії здоров'я	Розвивати пізнавальний інтерес, сенсорні аналізатори. Згадати про овочі та фрукти, та їх вплив на здоров'я людини. Розширити уявлення про лікарські рослини та їх цілющі властивості. Ознайомлювати з такими напрямками лікувально-профілактичних заходів, як ароматерапія, фітотерапія.	Заняття - гра	Гра «Аукціон ідей» Бесіда-дослідження «У світі запахів». Вправа «Вгадай на запах» Гра «Віночок лікарських рослин»
Перелітні та зимуючі птахи	Дитина в світі культури	Пташині королівство	Уточнити знання дітей про зимуючих та перелітних птахів. Сприяти розвитку емоційно позитивного, екологічно правильного ставлення до птахів. Розвивати пізнавальну активність, творчу уяву, естетичне сприйняття.	Арт - майстерня	Фото-виставка «Птахи нашого міста» Малювання птахів по трафаретам Виготовлення спільного плаката «Птахи».

Листопад					
Моя оселя	Дитина в світі культури	Створює-мо інтер'єр кімнати	Уточнити знання про характерні особливості інтер'єру міської квартири, предмети побуту, їх призначення. Розвивати творчу уяву, нестандартне мислення, вміння працювати у команді	Заняття з творчими іграми та моделюванням	Творча вправа «Якби я був ...» Гра «Гномик» (на розвиток уяви) Вправа «Чарівні назви» Творча вправа «Життя шафи», Творча вправа «Про що розповіли речі?», Творча вправа «Використання предметів»
Одяг, взуття	Дитина в соціумі	Показ мод	Розширити та закріпити знання дітей про одяг та взуття, матеріали, з яких вони виготовлені. Продовжувати вчити складати описову розповідь Сприяти піднесенню позитивного емоційного стану та настрою дітей.	Заняття-розвага	гра «Одягни людину» гра «Розклади одяг» гра «З якого матеріалу одяг» «Показ моди»
Я пізнаю світ	Дитина в природному	Рідина	Розвивати уміння дітей взаємодіяти з досліджуваними об'єктами як засобами пізнання навколишнього світу, сприяти формуванню пізнавального інтересу, розвивати спостережливість, розумову діяльність.	Екологічна лабораторія	1 дослід - Лавова лампа 2 дослід - Особиста веселка 3 дослід – Рух води 4 дослід – Як різні предмети поводитись у воді 5 дослід - Кольорове молоко
Грудень					
Посуд	Дитина в світі культури	Створення ілюстрацій до казки «Лисиця та Журавель»	Закріпити словник по темі «Посуд». Розвивати зв'язне мовлення та логічне мислення. Вчити визначати межу між схвалюваною та не схвалюваною поведінкою. Закріпити вміння передавати особливості сюжету знайомих казок та художніх образів героїв.	Творча майстерня	Перегляд мультфільму «Лисиця та журавель» (http://www.youtube.com/watch?v=JmKw6wJod44) Обговорення сюжету казки Виготовлення ілюстрацій до змісту казки
Зимонька, зима	Мовлення дитини	Зима буває різною	Продовжувати вчити добирати прикметники, дієслова за картиною; вправляти у підборі порівнянь. Закріпити уміння будувати складнопідрядні речення із сполучниками «тому, що, «бо». Продовжувати формувати уміння дітей складати творчу розповідь на тему, запропоновану вихователем. Виховувати уміння слухати один одного не перебиваючи, працювати в групі.	Заняття з використанням інтерактивних методів	Гра «Збери слова» Гра «Запам'ятай і назви» Гра «Добери слово» Гра «Не пропусти професію» Гра «Доведи свою думку» Інтерактивна технологія «Робота в групах»

Зимові забави	Дитина в природному довкіллі	Зимові розваги	кріпити знання дітей про зимові явища в природі. Розвивати уяву, пам'ять, мову і мовну виразність, вчити складати складні речення зі значенням проти-ставлення. Засвоювати переносне значення слів. Формувати інтерес до навколишнього. Удосконалювати комунікативні навички, встановлення між-особистісної довіри, розвиток емпатії та інтересу до партнерів по спілкуванню.	Заняття-гра	Вправа на включення «Шість капелюхів» « Розфарбуй рукавиці «(робота в парах) Гра-фанти «Зимові забави» Завдання «Збери сніжинку» Гра «Знавці казок» Завдання «Закінчи речення»
СІЧЕНЬ					
Я і моя родина	Мовлення дитини	Моя родина	Продовжувати уточнювати і розширювати знання та уявлення дітей про сім'ю, Активізувати словниковий запас дітей прикметниками, що характеризують сім'ю і позначають настрої людини. Розвивати у дітей вміння правильно відповідати на поставлені питання, використовувати мову-доказ. Формувати навички застосування діалогічного та монологічного мовлення. Виховувати інтерес дітей до самостійної словесної творчості, заохочувати їх бажання придумувати розповіді про сім'ю.	Мовленнєве заняття «Метод кольорових олівців»	1 олівець: Дидактична гра «Підбери лагідні слова для батьків» 2 олівець: «Незвичайна скринька» 3 олівець: «Пригадай прислів'я» 4 олівець: Пальчикова гра «Дружна сім'я» 5 олівець: Гра «Сімейні речі» 6 олівець: Мовленнєва гра «Що б ви хотіли побажати своїй родині?»
Я пізнаю Космічні закони	Дитина в природному довкіллі	Космічна мандрівка	Розширити уявлення дітей про планети; формувати елементарні уявлення про Космос, про засоби його дослідження. Вправляти у прямій і зворотній лічбі в межах 10; та в класифікації геометричних фігур; удосконалювати вміння складати та розв'язувати сюжетні задачі. Розвивати пізнавальні та конструктивні здібності дитини, творчу ініціативу, уяву та фантазію, логічне та креативне мислення	КВК	Інтелектуальна гра «Прес-конференція» Змагання капітанів Розв'язування задачі-головоломки: Гра «Кмітливі космонавти» Рефлексія. Гра «Інтерв'ю»

Моя країна - Україна	Дитина в соціумі	Багатство рідної країни	Учити розповідати про рідну країну, про визначні місця. Закріпити знання про територію України, кордони, сусідів нашої держави. Розширювати знання дітей про ремесла України.	Квест-гра	Гра «Дешифру-вальники» Станція «Символи України» Станція «Карта України» Станція «Казкова» Станція «Ремесла» Станція «Український одяг»
ЛЮТИЙ					
Продукти харчування	Особистість дитини	Корисно-шкідливо	Систематизувати знання дітей про корисне харчування. Сформувати поняття про необхідність та важливість екологічно чистих продуктів харчування. Вчити обирати корисні продукти для здорового та раціонального харчування.	Квест «Корисні та шкідливі продукти»	Знайди знак, який позначає екологічно чисті продукти. Відгадай ребус Гра «Продукти харчування» Гра «Світлофор здоров'я» Гра «Вітамінка»
Домашні птахи та тварини	Мовлення дитини	На подвір'ї у бабусі	Продовжувати вчити впізнавати і називати тварин і їх дитинчат. Закріпити знання дітей про домашніх тварин та птахів. Вчити утворювати присвійні прикметники, розвивати вміння описувати тварин і дізнаватися їх за описом. Розвивати психічні процеси (увага, пам'ять, мислення). Розвивати зорову увагу та пам'ять, закріплювати назви дитинчат тварин, птахів. Виховувати дбайливе ставлення до тварин.	Заняття з використанням леп-бука	Гра «Кому належить?» Дидактична гра «Відгадайте, що за тварина, птах» Гра «Склади картинку з частин» Гра «Хто чим харчується» Гра «Знайди дитинча» Гра «Хто що дає?» Гра «Знайди будиночок»
Я живу серед людей	Дитина в соціумі	«Бій Королю Сміття і Королеві Брудноті» (правила сортування сміття)	Вчити дітей бережно відноситися до своєї планети; формувати естетичне ставлення дітей до світу природи, надбань людства; вправляти в умінні дотримувати правил природокористування (не смітити, викидати сміття в належне місце, надавати предметам другого життя). Розвивати вміння диференціювати, сортувати предмети за таким показником як матеріал, з якого вони зроблені. Виховувати бережливе ставлення до оточуючого світу.	Заняття-подорож	Дидактична вправа з використанням методу ТРВЗ «На чому летимо?» Вправа «Прийди слідом». «Сортуємо сміття» «Очищуємо воду» «Що нового можна одержати із переробленого матеріалу?»

БЕРЕЗЕНЬ					
Дикі тварини	Дитина в природному довкіллі	Турботи про малят	Систематизувати загальне уявлення дітей про диких тварин. Ознайомити з життям диких тварин рідного краю навесні за допомогою оповідання пізнавального змісту. Підвести до розуміння, що найголовніше для тварин навесні, це піклування про потомство. Спонукаати дітей до висновку, що людина є частиною природи, тому повинна дбати про неї, як про свій рідний дім. Активізувати вживання у мовленні слів-назв дитинчат диких звірів. Закріпити вміння орієнтуватися у просторі за допомогою схеми руху.	Інтегроване заняття	Створення проблемної ситуації Дидактична вправа «Хто що робить» Дидактична вправа «Хто у кого» Дидактична гра «Мама та дитинчат» Дидактична вправа «Порахуй дитинчат» Дидактична вправа «Назви сім'ю» Полілог «Люди та тварини: однакові чи різні?»
Професії	Дитина у світі культури	Місто-майстрі в	Розширити словник дітей за темою «Професії», формувати уявлення про соціальну роль праці та значення різних професій для життя людей, навчити цінувати результати не тільки своєї, а й чужої праці; виховувати шанобливе ставлення до людей будь-яких професій, вчити дітей засобом взаємодії в командних іграх.	Квест - гра	Станція 1 «Загадка» Станція 2 «Найкращий кухар» Станція 3 «Найкращий лікар» Станція 4 «Найкращий дизайнер» Станція 5 «Пошукова» Станція 6 «Логічна»
Весна прийшла	Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі	Подорож до Весни	формувати вміння дітей рахувати в межах 10, добирати відповідні цифри визначати кількість і співвідносити його з цифрою. Закріплювати знання геометричних фігур (коло, квадрат, трикутник, прямокутник, вміння доводити, що вони розрізняються. Продовжувати знайомити дітей з методикою 3. Дьє-нєша, а саме вміти декодувати інформацію. Розвивати увагу, кмітливість, зосередженість, помічати відмінності. Виховувати допитливість, бажання займатися.	Заняття з використанням блоків Дьє-нєша	«Рятувальні круги» «Острів фігур» «Пригости свою тварину» Гра-атракціон «Близнюки чи свинки?» Ігрова вправа: «Нічого не говори, а руками покажи» «Цифроград» «Жива клумба» «Острів цікавих завдань»

КВІТЕНЬ					
Правила особистої безпеки	Особистість дитини	Про безпеку треба дбати - правила запам'ятати	Вчити дітей зосереджувати увагу на небезпеці, що криється в предметах домашнього вжитку, які завдають шкоди здоров'ю та життю дитини; формувати вміння правильно поводитись у не-безпечних ситуаціях; закріпити основні правила поведінки дітей на вулиці, вдома під час відсутності дорослих; розвивати спостережливість, розсудливість, здатність приймати правильні рішення та робити елементарні припущення.	Вирішення проблемних ситуацій	Дидактична гра «Казка нас всьому навчить» Гра «Небезпечно — не небезпечно» Гра – ситуація «Швидка допомога» Дидактична гра «Чим погратись Петрику»
Готуємося до Великодня	Дитина в світі культури	«Писанка. Кольори та візерунки, традиції».	Формувати у дітей уявлення про українську народну писанку. Розширювати знання дітей пов'язані з культурою, ремеслом і побутом українців у минулі часи. Пояснити дітям, яку роль відігравала писанка в житті людей у давнину. Викликати у дітей бажання емоційно сприймати народну писанку, розвивати чутливість до гармонії, кольору, форми народної писанки. Учити дітей бачити і відчувати чарівний світ мистецтва, милуватися і захоплюватися ним. Виховувати почуття захопленості й вдячності до людей творчої праці.	Воркшоп	Мовленнєва гра «Якби я був майстром...» Розповідь про писанки Гра «Назви колір і що він означає» Ознайомлення з технікою виконання писанки Самостійна робота
Долучаємося до праці навесні	Дитина в соціумі	«Квітники»	Розширювати знання дітей про працю дорослих та дітей навесні. Розвивати вміння діяти злагоджено й за алгоритмом. Навчати аналізувати та аргументувати свої рішення та судження; формувати вміння домовлятися та працювати в команді, готовність дослухатися до чужої думки.	Гра-стратегія	Вправа на включення. Робота з інтелектуальною картою «Квітники». Робота з коректурною таблицею. Дидактична гра «Добери насіння до квітки». Практична діяльність. Рефлексивне коло.

ТРАВЕНЬ					
Подорож до лісу	Дитина в природному довкіллі	Природ а-наш друг	Формувати у дош-кільників екологічну культуру, сприяти виробленню активної життєвої позиції. Зак-ріпити правила поведінки у природному середовищі, знання про рослини та тварин. Привернути увагу до необхідності шанобливого ставлення, збереження та охорони природного середовища. Розвивати логічне мислення, увагу, швидкість дій. Формувати вміння працювати гуртом, своєчасно допомагати товаришеві, спілкуватися один з одним.	Настільна гра - лабіринт	«Добери кольори до пори року» «Відгадай ребус» «Хто заховався» «Ти котись, котись, колечко» «Весела сімейка» «Екологічні знаки»
Я живу серед людей	Дитина в соціумі	Подоро ж на машині часу	Дати можливість зрозуміти значимість і важливість свого минулого, теперішнього і майбутнього. Показати, що можна придбати, роблячи той чи інший вибір.	Заняття-подорож	«Хвилина зустрічі» Гра «Далеко - близько» Вправа «Маляр» «Казка про машину часу» Гра «Карусель» Малювання «Три дзеркала»

Відомості про авторів

Айдарова Ольга Вікторівна, вчитель-логопед, Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 303 комбінованого типу» Криворізької міської ради м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область.

Анісімова Аліна Олександрівна, вихователь, вихователь, комунальний дошкільний навчальний заклад «Черемшина» м. Першотравенськ, Дніпропетровська область.

Афоніна Інна Валентинівна, вихователь, КДНЗ "Джерельце" №10 м. Нікополь, Дніпропетровська область.

Бізюк Тетяна Вікторівна, вихователь, ДНЗ (центр розвитку дитини) «Золотий ключик» м. Нетішин, Хмельницька область.

Бородань Алла Миколаївна, вихователь, Заклад дошкільної освіти №15 «Теремок» м. Біла Церква, Київська область.

Брижань Наталія Григорівна, КЗ ПДНЗ (ясла-садок) № 13 «Сонечко» м. Полтава, Полтавська область.

Бризюк Людмила Василівна, вихователь, Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 9 «Пролісок» м. Нетішин, Хмельницька область.

Бродюк Людмила Іванівна, вихователь, дошкільний навчальний заклад ясла-садок №2 «Подоряночка», м. Славути, Хмельницька область.

Бродюк Марія Романівна, вихователь, Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 9 «Теремок» м. Славути, Хмельницька область.

Брухно Людмила Миколаївна, вихователь, Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 303 комбінованого типу» Криворізької міської ради, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область.

Буга Елла Валеріївна, вихователь, дошкільний навчальний заклад (дитячий садок) № 245 «Перевесло», м. Київ.

Булавка Олена Анатоліївна, вихователь, Заклад дошкільної освіти № 3, м. Прилуки, Чернігівська область.

Бушева Ольга Анатоліївна, вихователь, КЗ «Кам'янський ЗДО (ясла-садок) «Веселка» Червоногригорівської селищної ради Нікопольського району, Дніпропетровська область.

Василець Світлана Володимирівна, вчитель-логопед, Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад № 31 комбінованого типу» Криворізької міської ради, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область.

Ващенко Алла Володимирівна, вихователь, дошкільний навчальний заклад ясла-садок комбінованого типу №12 м. Умань, Черкаська область.

Велькая Світлана Михайлівна, директор, дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) комбінованого типу № 162 «Ведмедик» Запорізької міської ради Запорізької області.

Войтюк Олеся Миколаївна, вихователь, дошкільний навчальний заклад (центр розвитку дитини) «Золотий ключик» м. Нетішин, Хмельницька область.

Воронцова-Лісницька Ганна Олегівна, вихователь дитячого садка, Дошкільний навчальний заклад №140, місто Одеса.

Воротило Світлана Олександрівна, завідувач, Киселівський ясла – садок с. Киселівка, Білозерський район, Херсонська область.

Голенко Олена Володимирівна, вихователь, комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла – садок) № 303 комбінованого типу» міста Кривий Ріг, Дніпропетровська область.

Гошовська Валентина Василівна, вихователь дитячого садка, Дошкільний навчальний заклад №4 м.Нетішин, Хмельницька область.

Грабарєва Ольга Анатоліївна, музичний керівник, комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №272 Харківської міської ради» м. Харків.

Гриб Марія Володимирівна, вихователь, ДНЗ №7 «Оленка» м. Нетішин, Хмельницька області.

Гуліцка Світлана Григорівна, вихователь дитячого садка, дошкільний навчальний заклад КТ № 27 м. Прилуки, Чернігівська область.

Гуменюк Оксана Вікторівна, вихователь-методист, дошкільний навчальний заклад №24 «Барвінок» м. Хмельницький.

Данилюк Олена Віталіївна, вихователь, дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №9 «Пролісок» м. Нетішин, Хмельницька область.

Діхтяр Світлана Миколаївна, практичний психолог, дошкільний підрозділ ЗНВК № 63 м. Запоріжжя, Запорізька область.

Драгунова Аліна Вікторівна, вихователь, Антонівський ясел-садок № 4 комбінованого типу з логопедичними групами Херсонської міської ради м. Херсон.

Дроботій Олена Леонідівна, практичний психолог, спеціаліст вищої категорії, практичний психолог – методист ЗДО №7 м. Харків.

Дубінова Марина Олександрівна, практичний психолог, дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) комбінованого типу № 4 «Вогник» м. Нетішин, Хмельницька область.

Заблоцька Яна Леонідівна, музичний керівник, Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №272 Харківської міської ради» м. Харків.

Задонська Марина Іванівна, вихователь, Антонівський ясел-садок № 4 комбінованого типу з логопедичними групами Херсонської міської ради м. Херсон.

Засць Юлія Миколаївна, керівник гуртка англійської мови, дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №9 «Пролісок» м. Нетішин, Хмельницька область.

Іваненко Надія Андріївна, вихователь-методист комунального закладу «Дошкільний навчальний заклад №42» Криворізької міської ради, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область.

Іванцова Катерина Іванівна, вихователь дитячого садка, Наталинський НВК с. Наталине, Харківська область.

Ізюмська Катерина Михайлівна, вихователь дитячого садка, комунальний дошкільний навчальний заклад «Черемшина» м. Першотравенськ, Дніпропетровська область.

Ільницька Наталія Іванівна, вихователь дитячого садка, дошкільний

навчальний заклад № 2 с. Гукливий, Воловецький р-н, Закарпатська область.

Каранда Ольга Олександрівна, вихователь дитячого садка, дошкільний навчальний заклад №5 м. Славутич Київська область.

Карета Алла Леонідівна, керівник гуртка, ДНЗ № 3 «Планета дитинства» м. Кам'янське, Дніпропетровська область.

Карпова Ганна Олександрівна, вихователь - методист дитячого садка, комунальний дошкільний навчальний заклад «Черемшина» м. Першотравенськ, Дніпропетровська область.

Карпова Олена Іванівна, вихователь, Каланчацький ясла-садок №3 «Вишенька» Каланчацької селищної ради Херсонської області.

Катаєва Тетяна Вікторівна, практичний психолог вищої категорії, дошкільний навчальний заклад № 245 "Перевесло" м. Київ.

Кельзікова Марія Леонідівна, вихователь, комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад №31 (ясла-садок) комбінованого типу» Криворізької міської ради, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область.

Кіндра Євгенія Віталіївна, вихователь, Антонівський ясел-садок № 4 комбінованого типу з логопедичними групами Херсонської міської ради м. Херсон.

Кірпи́чова Надія Миколаївна, вихователь, комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 303 комбінованого типу» Криворізької міської ради м. Кривий Ріг, Дніпропетровської області.

Клименко Маргарита Олексіївна, вихователь дитячого садка, комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №272 Харківської міської ради» м. Харків, Харківська область.

Кобець Катерина Едуардівна, вихователь, дитячий навчальний заклад (ясла-садок) комбінованого типу «Веселка», м. Обухів, Київська область.

Кобець Юлія Василівна, вихователь дитячого садка, Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №9 «Пролісок» м. Нетішин, Хмельницька область.

Коврова Євгенія Борисівна, вихователь-методист, Уманський навчально-виховний комплекс №17 «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – дошкільний навчальний заклад» м.Умань, Черкаська область.

Коз Ольга Михайлівна, вихователь дитячого садка, Березанський заклад дошкільної освіти «Сонечко» смт. Березанка, Миколаївська область.

Конончук Тетяна Анатоліївна, вихователь дитячого садка, дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №9 «Пролісок» м. Нетішин, Хмельницька область.

Король Ганна Миколаївна, вихователь, ДНЗ №7 «Оленка» м. Нетішин, Хмельницька область.

Кот Наталія Миколаївна, вихователь, дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) комбінованого типу № 166 «Ракета» Запорізької міської ради Запорізької області, м. Запоріжжя.

Кравченко Світлана Вікторівна, вихователь дитячого садка дошкільний навчальний заклад №35 м. Біла Церква, Київська область.

Круглова Олена Григорівна, вихователь дитячого садка, дошкільний навчальний заклад № 95, м. Київ.

Кузнецова Наталя Володимирівна, вчитель - дефектолог (тифлопедагог), дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) комбінованого типу №81 "Бірюсинка" Запорізької міської ради Запорізької області.

Кузьменко Ольга Олександрівна, вихователь, комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 294 Харківської міської ради», м. Харків.

Куралес Алла Анатоліївна, завідувач, дошкільний навчальний заклад №115 м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

Кучеренко Наталія Миколаївна, вихователь, дошкільний навчальний заклад загального розвитку «Берізка», с. Погреби, Драбівський район, Черкаська область.

Куюн Ольга Григорівна, музичний керівник дитячого садка, дошкільний навчальний заклад № 2 «Казка» смт. Каланчак, Херсонська область.

Лейва Наталія Сергіївна, вихователь-методист дитячого садка, Дошкільний навчальний заклад № 3 «Планета дитинства» м. Кам'янське, Дніпропетровська область.

Лисенко Ольга Володимирівна, вихователь дитячого садка, дошкільний навчальний заклад № 161 м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область.

Луценко Вікторія Володимирівна, вчитель-логопед, комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №13 комбінованого типу» Криворізької міської ради м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область.

Максимчук Раїса Іванівна, вихователь, дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №4 «Вогник», м. Нетішин, Хмельницька область.

Маренич Антоніна Пилипівна, вихователь-методист, (керівник музею) комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 272, Харківської міської ради, м. Харків.

Мариніна Лідія Вікторівна, вихователь, Антонівський ясла-садок №4 комбінованого типу з логопедичними групами Херсонської міської ради м. Херсон, Херсонська область.

Мартиненко Ганна Володимирівна, практичний психолог, Куп'янський заклад дошкільної освіти (ясла-садок) № 4 комбінованого типу Куп'янської міської ради Харківської області.

Марченко Ірина Володимирівна, вихователь, комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №87» Криворізької міської ради, м. Кривий Ріг, Дніпропетровської області.

Матвієнко Альона Геннадіївна, вихователь спеціальної групи, комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 210 комбінованого типу» КМР, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область.

Мельник Оксана Миколаївна, вихователь, комунальний заклад "Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 272 Харківської міської ради" м. Харків, Харківська область.

Наумова Марія Володимирівна, вихователь дитячого садка, Дошкільна установа №140, м.Одеса, Одеська область.

Негода Надія Георгіївна, вихователь, дошкільний навчальний заклад № 409, м. Київ.

Несін Віта Олександрівна, вихователь комунального закладу,

«Дошкільний навчальний заклад №42» Криворізької міської ради, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область.

Ніколенко Світлана Василівна, вихователь-методист, Куп'янський навчально – виховний комплекс № 2 Куп'янської міської ради, Харківська область.

Остапенко Валерія Вячеславівна, вчитель-дефектолог (тифлопедагог) дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) комбінованого типу №81 «Бірюсинка» Запорізької міської ради Запорізької області.

Островська Жанна Анатоліївна, вихователь-методист, дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) комбінованого типу № 162 «Ведмедик» Запорізької міської ради Запорізької області.

Павлюк Світлана Володимирівна, музичний керівник, Денишівський дошкільний навчальний заклад «Сонечко» село Дениші, Житомирська область.

Патерук Ганна Геннадіївна, вихователь, Антонівський ясла-садок №4 комбінованого типу з логопедичними групами Херсонської міської ради м. Херсон, Херсонська область.

Пахомова Юлія Анатоліївна, вихователь, Антонівський ясел-садок № 4 комбінованого типу з логопедичними групами Херсонської міської ради м. Херсон.

Петренко Олена Євгеніївна, вихователь-методист, дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №12 «Ромашка» Ніжинської міської ради Чернігівської області.

Петрович Галина Ярославівна, вихователь дитячого садка, заклад дошкільної освіти №2 м. Полонне Хмельницька область.

Підплета Людмила Іванівна, вихователь дитячого садка, дошкільний навчальний заклад № 89 м.Черкаси, Черкаська область.

Пластиніна Наталія Вікторівна, вихователь, комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 202 комбінованого типу» Криворізької міської ради, м. Кривий Ріг.

Плескачова Надія Анатоліївна, вихователь дитячого садка, комунальний дошкільний навчальний заклад «Черемшина» м. Першотравенськ, Дніпропетровська область.

Поліщук Анна Олегівна, вихователь-методист дитячого садка, заклад дошкільної освіти №79 м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область.

Солдатова Юлія Олександрівна, вихователь, КЗ «Кам'янський ЗДО (ясла-садок) «Веселка» Червоногригорівської селищної ради Нікопольського району Дніпропетровської області.

Цибенко Вікторія Віталіївна, вихователь, дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №4 "Вогник" м. Нетішин Хмельницька область.

Чирко-Козьмик Наталія Вікторівна, вихователь, дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) комбінованого типу № 166 «Ракета» Запорізької міської ради Запорізької області м. Запоріжжя.

**Збірник тез доповідей
учасників Всеукраїнської
науково-практичної конференції**

**«Досвід роботи вихователя закладу
дошкільної освіти: традиційні підходи та
інновації»**

Частина I

19 травня 2020 р.

Видавник: Центр прогресивної освіти «Генезум»

Електронна пошта: mail@genezum.org

сайт: genezum.org

tel: +38 (096) 277 14 16

Підписано до друку 21.05.2020 р. Здано до друку 22.05.2020 р.

Формат 60x84/16. Папір офсетний. Цифровий друк. Ум. друк. арк. 7,91.

Тираж 100 прим.